

თენგიზ ბიძიას

ქართული
მუსიკის
გეგმვა

საზოგადოებრივი

წიგნი
გეგმვა

“გეგმვა”

1997

75.581 (2Γ)Γ
791.1 (479.22) (09)
გ511

ამ წიგნში წარმოდგენილია საქართველოს XIX და XX საუკუნეების ყველა თაობის მოჭადრაკეთა შემოქმედება - რჩეული პარტიები, ფრაგმენტები, ამოცანები და ეტიუდები. მსგავსი კრებული პირველად გამოდის ქართული ჭადრაკის ისტორიაში.

რედაქტორი

საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის საპატიო პრეზიდენტი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი

ალექსანდრე ჩიკვაძე

სპეციალური რედაქტორები -

სერთაშორისო დიდოსტატი **ნონა ბაფრინდაშვილი**
(პარტიები, ფრაგმენტები),

სერთაშორისო დიდოსტატი **საჭადრაკო კომპოზიციაში**
დავით ბურბენიძე (ამოცანები, ეტიუდები).

Γ-420400000
M-602(08)

© თ. გიორგაძე, 1997

ISBN -99928 -51 -12 -0

ეუბლენი ჩემი მეუღლისა და მეგობრის
ბუბული კაკიტაძის ნათელ ხსოვნას. მისი
დიდი თანადგომით დაიწერა ეს წიგნი.
ავტორი

წ ი ნ ა ს ი ტ ყ ვ ა ო ბ ა

"ქართული ჭადრაკის მატჩანის" მეორე წიგნი მთლიანად საქართველოს მოჭადრაკეთა შემოქმედებას ეძღვნება. მსგავსი საჭადრაკო ანთოლოგია არასოდეს გამოსულა. ასე რომ, ეს არის პირველი შემთხვევა, როცა ქართველ მოჭადრაკეთა საუკეთესო, რჩეული პარტიები, ამოცანები და ეტიუდები ერთ წიგნშია თავმოყრილი.

საქართველოს დიდოსტატები და ოსტატები თითქმის მთელი საუკუნე აქტიურად მონაწილეობენ საერთაშორისო საჭადრაკო ცხოვრებაში. თამაშობენ მსოფლიოს და ევროპის პირველობებში, საჭადრაკო ოლიმპიადებსა და საერთაშორისო ტურნირებში. ამიტომაც მათ პარტიებს, თეორიულ გამოკვლევებს და საკომპოზიციო ნაწარმოებებს ხშირად შეხედებით მრავალი ქვეყნის საჭადრაკო ჟურნალ-გაზეთებში.

ქართველი მოჭადრაკის პარტიები პირველად XIX საუკუნის მეორე ნახევარში გამოქვეყნდა. ეს იყო ანდრია დადიანის პარტიები, რომლებიც საფრანგეთის, ინგლისის, გერმანიისა და რუსეთის ჭადრაკის ჟურნალებში იბეჭდებოდა. მაშინ საქართველოში პროფესიული საჭადრაკო პრესა არ არსებობდა.

საქართველოს ჟურნალ-გაზეთებში საჭადრაკო პარტიების ბეჭდვა მხოლოდ XX საუკუნის 20-იან წლებში დაიწყო. 50-იან წლებში, როცა თბილისი ხშირად მასპინძლობდა დიდ ტურნირებსა და მატჩებს, ტრადიციად იქცა სპეციალური საჭადრაკო ბიულეტენების გამოცემა მასობრივი ტირაჟით. უფრო გვიან გამოდიოდა ალმანახი "ჭადრაკი" (1971 - 1976) და ორკვირეული საჭადრაკო გაზეთი "მერანი" (1984 - 1991), რომლებშიც უხვად იბეჭდებოდა პარტიები და კომპოზიციები.

ამ წიგნში შევიტანეთ საქართველოს ყველა თაობის მოჭადრაკეთა რჩეული პარტიები, ამოცანები და ეტიუდები. მათგან ბევრი თავად მოჭადრაკეებმა შემოგვთავაზეს. ცალკე თავებად არის გამოყოფილი ვაჟთა და ქალთა პარტიები, ქალთა პარტიები ვაჟებთან და საჭადრაკო კომპოზიტორთა ამოცანები და ეტიუდები. რჩეული პარტიების ყოველ თავს დართული აქვს საინტერესო ფრაგმენტები (კომბინაცია, ენდშპილი).

პარტიები დასტამბულია საერთაშორისო ნოტაციით, როგორც ეს მიღებულია, მაგალითად, მსოფლიოში ყველაზე პოპულარულ საჭადრაკო პარტიებისა და ფრაგმენტების კრებულში "შახმატნი ინფორმატორში" (გამოდის 1966 წლიდან ბელგრადში). ყველა პარტია კომენტირებულია. იქ, სადაც გვარი არ არის მინიშნებული, კომენტატორად წიგნის ავტორი იგულისხმება.

გამოთქვამთ იმედს, რომ პარტიების გაცნობა მკითხველს სიამოვნებას მიანიჭებს, ქართველი კაცის საჭადრაკო შემოქმედებასა და შესაძლებლობებზე სწორ წარმოდგენას შეუქმნის და ჭადრაკში დაოსტატებაშიც დაეხმარება.

როგორც აღვნიშნეთ, ასეთი წიგნი პირველად იბეჭდება ჩვენში. ამიტომ შესაძლოა, მას ნაკლიც ჰქონდეს. ყველა საქმიან შენიშვნას მადლობით მივიღებთ.

წიგნში წარმოდგენილი რჩეული პარტიები 1996 წლის 1 იანვრამდეა გათამაშებული. იმის გამო, რომ დაგვიანდა წიგნის ბეჭდვა, ამ დროში მომხდარი ცვლილებები მოჭადრაკეთა სპორტულ წოდებებში სქოლიოშია გამოტანილი.

პირობითი ნიშნები

±	თეთრების მცირე უპირატესობა
±	თეთრების აშკარა უპირატესობა
+ -	თეთრების გადამწვევტი უპირატესობა
⊕	შავების მცირე უპირატესობა
⊖	შავების აშკარა უპირატესობა
- +	შავების გადამწვევტი უპირატესობა
=	თანაბარი პოზიცია
∞	რთული, მწვავე პოზიცია
∞	საკმარისი კომპენსაციით მასალაში
→	იერიშით
↑	ინიციატივით
↔	კონტრთამაშით
⊙	ცუბცვანგი
#	შამათი
!	ძლიერი სელა
!!	ძალიან ძლიერი სელა
?	სუსტი სელა (შეცდომა)
??	უხეში შეცდომა
?!	საეჭვო სელა
!?	სელა იმსახურებს ყურადღებას
△	იდევით
▷	უკეთესი იყო
□	ერთადერთი სელა
N	სიახლე
↔	ხაზი
↗	დიაგონალი
⊕	ცენტრი
»	მეფის ფრთა
«	ლაზიერის ფრთა
X	სუსტი პუნქტი (ადგილი);
⊕	დრო (ცაიტნოტი)
⊥	ენდშპილი
	ასე შემდეგ

წიგნში არ არის გამოყენებული ქიმის (+) და აყვანის (:) აღნიშვნები მხოლოდ იმიტომ, რომ მკითხველმა უკეთადიქვას სხვა ნიშნები, რომელთა დახმარებით კომენტირებულია პარტიები.

შემოკლებები

- ს საქართველო
- სსრკ საბჭოთა კავშირი
- ჩ ჩემპიონატი
- ო ოლიმპიადი
- ხს ხალხთა სპარტაკიადი
- გპ გუნდური პირველობა
- მ/ჩ მატჩი პარტიის მითითებით
- შტ შერჩევითი ტურნირი
- ზტ ზონალური ტურნირი
- სზტ საზონათშორისო ტურნირი
- პტ პრეტენდენტთა ტურნირი
- უ უნივერსიადა
- შძ შეიარაღებულ ძალთა
- სმპ სტუდენტთა მსოფლიო პირველობა
- იმპ/ჩ იუნიორთა მსოფლიო პირველობა ასაკის მითითებით
- იეპ/ჩ იუნიორთა ევროპის პირველობა ასაკის მითითებით
- თ თასის გათამაშება
- აოპ ახალგაზრდა ოსტატთა პირველობა
- I პირველი ლიგა
- სმ სოფლის მოჭადრაკეთა
- ა/კ ამიერკავკასიის
- ნს ნონას საიუბილეო
- ს/კლ სპორტსაზოგადოებების საკლუბო
- გმ გოგლიძის მემორიალი
- ქმ ქარსელაძის მემორიალი
- 1/2 ნახევარფინალი
- სსპ სპორტსაზოგადოების პირველობა
- ◆ მიიღო სილამაზის პრიზი

მეკვლე

საქართველოში ყოველთვის იყვნენ ძლიერი მოჭადრაკეები, მაგრამ მემატჩიანეს მათი სახელები არ შემოუნახავს. ეს იმიტაც აიხსნება, რომ წარსულში არ იყო ტურნირებისა და მატჩების გამართვის ტრადიცია, თუმცა გადმოცემით ვიცით, რომ ქვეყნის ყოველ კუთხეს თავისი უპირველესი მოჭადრაკეები ჰყავდა. მაგრამ მათი პარტიების ჩანაწერები არ არსებობს. ამიტომ არ უნდა გაგვიკვირდეს, რომ ჭადრაკის სამყარო საქართველოში მოჭადრაკე პირველად მხოლოდ XIX საუკუნეში გაიცნო. იმ პერიოდში ანდრია დადიანის (1850 — 1910) სახელსა და პარტიებს ზშირად შეხედუბოდით ევროპისა და რუსეთის საჭადრაკო გამოცემებში. ინგლისურ-მა ჟურნალმა "ჩესს მანსლიმ" 1892 წლის ივნისის ივლისის ერთობლივი ნომერი თითქმის მთლიანად მის შემოქმედებას მიუძღვნა.

ანდრია დადიანი XIX და XX საუკუნეების გასაყარზე მოღვაწეობდა. იგი ჯერ პეტერბურგში ცხოვრობდა, შემდეგ კი, 1895 წლიდან — კიევში. ზშირად იყო საზღვარგარეთ, სადაც დაუახლოვდა ევროპის მრავალ ცნობილ მოჭადრაკესა და საჭადრაკო მოღვაწეს. გულთბილი ურთიერთობა ჰქონდა პირველ მსოფლიო ჩემპიონთან ვილჰელმ სტიინიცთან (1836—1900), რომელიც, სხვათა შორის, წერდა: "დადიანის თამაშში ვხედავთ პირველი რანგის გაბედულ და მახვილ გენიას." პარიზის ცნობილ კაფე "რეჟანსში" ანდრია დადიანს ერთ-ერთ ძლიერ მოთამაშედ მიიჩნევდნენ. იგი არ იყო პროფესიონალი მოჭადრაკე (სამხედრო გახლდათ), თითქმის არ მონაწილეობდა ტურნირებში, უფრო მინი-მატჩების თამაში უყვარდა. გულუხვად მეცნატობდა: აწესებდა საგანგებო ჯილდოებს ლამაზი თამაშისათვის.

ანდრია დადიანს მოღვაწეობა მოუხდა ჭადრაკში ახალი იდეებისათვის ბრძოლის ეპოქაში, რაც მის შემოქმედებაშიც აისახა. ამ პერიოდში ერთმანეთს დაუპირისპირდნენ პოზიციური და კომბინაციური თამაშის მიმდევრები.

გამოჩენილი ფრანგი მოჭადრაკის ფრანსუა ანდრე ფილიდორის (1726 — 1795) პაიკებით თამაშის თეორიის ხანმოკლე ბატონობის შემდეგ ჭადრაკის სამყარო იტალიის რომანტიკული სკოლის პრინციპებს დაუბ-

რუნდა. ამ სკოლის შემქმნელი ჯოაკინო გრეკო (1600 – 1634) ქადაგებდა ფიგურების სწრაფ განვითარებას, დაუყოვნებლივ, ცეცხლოვან იერიშს მეტოქის მეფეზე, თუნდაც ამისათვის მსხვერპლის გაღება ყოფილიყო საჭირო. დიდი იტალიელი მოჭადრაკე არაერთარ ყურადღებას არ აქცევდა დაცვას, ბრძოლის პოზიციურ ხერხებს. XIX საუკუნეში ამ მიმართულების ბრწყინვალე წარმომადგენელი იყო გერმანელი ადოლფ ანდერსენი (1818 – 1879), რომლის კომბინაციური შემოქმედება თანამედროვეთა საერთო მოწონებით სარგებლობდა.

50-იან წლებში საჭადრაკო სარბიელზე მეტოროვით ჩაიქროლა გენიალურმა ამერიკელმა პოლ მორფიმ(1837 – 1884). მისმა თამაშმა წარუშლელი კვალი დაამჩნია საჭადრაკო აზროვნებას, მსოფლმხედველობას. მორფიმ შეადგა პოზიციური და კომბინაციური თამაში. მან თავისი შემოქმედებით ცხადყო, რამდენად დიდი ძალა აქვს პოზიციური თამაშით მომზადებულ კომბინაციას. თანამედროვეებმა კარგა ხანს ვერ ამოიცნეს პოლ მორფის გამარჯვებათა საიდუმლო.

პოლ მორფის თამაშის სიახლეს ღრმად ჩასწვდა ვილჰელმ სტეინიცი. იგი წერდა: მორფი ყოველ კომბინაციას პოზიციური თამაშით ამზადებდა. დებიუტში სწრაფად, დროის დაუკარგავად ავითარებდა ფიგურებს ცენტრში ხელსაყრელ უჯრებზე, შემდეგ კი თავგამოდებით უტევდა მეტოქის პოზიციის სუსტ ადგილებს. სტეინიცმა კვლევა განაგრძო. მან ცხოვრებისეული კანონები მიუსადაგა ჭადრაკს, ფილოსოფიურად განჭვრიტა იგი და პოზიციური თამაშის მოძღვრება შექმნა. ახალ თეორიას ოპონენტები გამოუჩნდნენ. თითქმის საუკუნის ბოლომდე გაგრძელდა კამათი, ვიდრე პოზიციური თამაშის მოძღვრებას საყოველთაოდ აღიარებდნენ.

აი, ასეთ საინტერესო დროს ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა ანდრია დადიანი. მას კარგად ესმოდა სტეინიცის შრომების მნიშვნელობა ჭადრაკის განვითარებისათვის, ამიტომაც მატერიალურად ხელს უმართავდა მას და წიგნების გამოცემაში ეხმარებოდა.

თავად დადიანი კომბინაციის ტრფიალი იყო. მას ანდერსენისა და მორფის პარტიები ხიბლავდა. საუცხოოდ ერკვეოდა იმდროინდელ იდეათა ჭიდილში. ბევრს კითხულობდა, ყურს უგდებდა მოდაეებს, მონაწილეობდა დისკუსიაში, მაგრამ კომბინაციას მაინც უპირველეს მნიშვნელობას ანიჭებდა. ეს, სხვათა შორის, მკაფიოდ ჩანს მისი პარტიების დაბოლოებათა კრებულში, რომელიც 1903 წელს გამოიცა კიევი ფრანგულ ენაზე.

ანდრიას კომბინაციური თამაში ასე აღწერა მიხეილ საყვარელიძემ ("ჭადრაკი", 1926 წ): "მისი (დადიანის) კომბინაციები შეკუმშულია; იგი

მეტად ყაირათიანად ეპყრობა დროს, სამაგიეროდ დროის ყაირათიანობა ფიგურების ბედოვლათობით ნაზღაურდება. ყველა მისი პარტია მეტად მწვავეა და ცხარე. ისეთი შთაბეჭდილებაა, თითქოს ხმლების გაღესილ პირებზე დადიოდეს შიშველი ფეხებით. მისი ყოველივე სვლა ნერვების უდიდესი დამაგვრია. იგი მთვარეულივით დადის შავი ნაპრალების საცალფერო ბილიკზე და ჰშიშობ არ გადაიჩეხოს ქვესკნელის უფსკრულში. მაგრამ ზღაპრული ჯადოქარივით იგი თვალის დახამხამებაზე ერთი ნახტომით თავს აღწევს ავი სულით დანავსულ ადგილს და სამშვიდობოზე გადის. დადიანს ახასიათებს პოზიციის სრულყოფილი შეცნობა და გაგება. მას არ უყვარს მომპარავი სვლები და ადგილების ფარული დანადგვა. მტერზე იგი წელში გამართული მიდის და თავით ფეხთამდე შეიარაღებულს ერთი დაკერით აჩოქებს. თუ კი ზოგ მოჭადრაკეს პარტიის კომპოზიციაში უყვარს მინაზებული მელოდიები, დადიანის პარტიაში ყოველ წუთზე ზეცა მებნად იცლება და ელვა ავალს აბრმავეს. მისი თამაშის სტილი უჩვეულო გახელებაა და სიმამაგე. შემოილილი მაესტროსავით ჭადრაკის კლავიშებს ისეთ უცნაურ, ველურ ხმებს გამოაცემინებს, თითქოს ზამთრის ავი ღამის ათი ათასი ქარიშხალი ერთად გაჰლმუის და ბობოქრობსო^ა.

ანდრია დადიანს პოზიციური თამაშიც ეხერხებოდა. როცა პოზიცია მოითხოვდა, მოთმინებით იბრძოდა ღია ხაზებისათვის, ალყაში აქცედა სუსტ პაიკს, ავიწროებდა მეტოქის ფიგურებს, მაგრამ მაინც გამუდმებით კომბინაციური გზების ძიებაში იყო. მას არც ენდშილში ღალატობდა ალლო, თუმცა ენდშილი არ იყო თვითმიზანი. მეტ ყურადღებას უთმობდა დებიუტს, მის ანალიზს. მიმართავდა იმ დროს პოპულარულ სადებიუტო სისტემებს: მეფის და ევანსის გამბიტებს, იტალიურ და ესპანურ პარტიებს, სიცილიურ და ფრანგულ დაცვებს, აგრეთვე ინდურ დაცვას, რომელიც მაშინ ყამირი იყო.

ანდრია დადიანის საჭადრაკო მსოფლმხედველობა მის დროს შეესაბამებოდა. მისი კომბინაციები დღესაც გვხვბლავს.

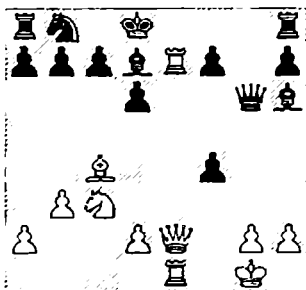
ანდრია ღაღიანი

(1850 - 1910)

№ 1. მეფის გამბიტი
 ღაღიანი - კოლიში
 DADIANI - KOLISH
 პაბურგი 1867

1. e4 e5 2. f4 cf4 3. ღf3 g5
 4. ღc4 g4 5. 0-0 gf3 6. ჭf3
 ჭf6 [6. ჭe7; 6. ღh6] 7. e5
 ჭe5 8. b3 ღh6 [ღ. ჭa1 9.
 ღc3 ღc5 10. ჭh1 ღe7 11. d4 ღd4
 12. ღf7 ჭd8 13. ღd2 ჭf1 14. ჭf1
 ჭf8 15. ღf4 ღbc6] 9. ღb2 ჭb2
 [9. ჭc5 10. ჭh1±] 10. ღc3
 ჭc2 11. ჭae1 ღe7 12. ჭh5
 [ღ12. ღd5 ღbc6 13. ღc7 ჭf8 14.
 ღa8] ჭg6 13. ჭe7 [13. ჭe5
 0-0 14. ჭe7 ღc6+] ღd8? [13.
 ... ჭe7 14. ჭe5 ჭf8 15. ჭh8 ჭg8
 16. ჭf6 ღg5 17. ჭf5] 14. ჭe2
 d6 [14. ... ღc6? 15. ჭe1 f6. 16.
 ღf7+] 15. ჭe1 ღd7

16. ჭd7! ჭd7 [16. ... ღd7 17.
 ჭe7 ჭc8 18. ჭe8+] 17. ღb5 [17.
 ჭe7 ჭc8 18. ღf7 ჭg7 19. ღd5
 10

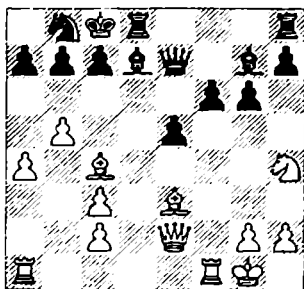
ღa6 20. ჭc6 ჭd8 21. ღf6+] c6?
 [17. ... ღc6!+] 18. ჭe7 ჭc8 19.
 ღd5! cd5 20. ჭc1 ღc6 21.
 ჭc6! bc6 22. ღa6 ჭb8
 23. ჭb7# 1:0.

№ 2. რუსული პარტია
 ღაღიანი - კოლიში
 DADIANI - KOLISH
 პაბურგი 1867

1. e4 e5 2. ღf3 ღf6 3. ღc4
 [3. ღc5 d6 4. ღf3 ღc4 5. ღd3=]
 ღc4 4. ღc3 ღc3 5. dc3 f6
 [5. d6? 6. ღc5 ჭe7 (6. de5?
 7. ღf7 ჭe7 8. ღg5+) 7. ღf7 ჭd8
 8. 0-0 ±; 8. ჭc5 9. ჭc1 →] 6.
 ღh4 g6 7. 0-0 d6 8. f4 ჭe7 9.
 fe5 de5 10. ღe3 ღc6 11. ჭe2
 ღd7 [11. ... ღc6 12. ღb5 ღd7]
 12. b4 0-0-0 [12. ღd8!?] 13.
 a4 ღg7 14. b5 ღb8

(ღაგარამა)

15. b6! [15. ღa7 b6 16. a5 ჭc5
 17. ჭh1 Δ 18. ab6 cb6 19. ღb8

16. a5 ba5 17. Իfb1 Գc6 [17. Գc6□ 18. Իa5 f5 19. Գf3 Գf3 20. Գf3 e4 21. Գe2 Գc3 22. Իa8 Գd4 23. Գa6!] 18. Իb7! Գb7 19. Գa6 Գa8 20. Գb7 Գb7 21. Գb5 Գc8 22. Գa6 Գb8 23. Իb1 Գb4 [24. Գa7 Գc8 25. Գa8#] 1:0.

№ 3. Մեფոսի գամբիտ

ԼԱԸՆԻԱՆԵՆ - ՅՈՒՅՈՒՆԵՆ

DADIANI - POPKIN

ՅԵՐԵՎԱՆ 1881

1. e4 e5 2. f4 Գc5 3. Գf3 d6 4. c3 Գc6 5. d4 ed4 6. cd4 Գb4 7. Գd2 Գd2 8. Գd2 Գe7 9. Գc3 0-0 [9. ... d5] 10. f5 f6 [10. ... d5?! 11. f6 gf6 12. Գh6 de4 13. Գc4 Գf5 14. Գf6 Գh8 15. Գh7±; 13. Գg6 14. 0-0-0 Իe8 15. Գd3 Δ 16. Գ4g5!] 11. Գc4 Գh8 12. 0-0-0 d5? 13. Գd5 Գd5 14. Գd5 Գe7 [14. Գf5 15. Գc6! (15. cf5? Գd5)±] 15. Գb3 c6 16. Գf4 a5 17. a4 b5

18. Իd3 Գa6 19. Գh4 ba4 20. Գg5! fg5 [20. ... h6 21. Գe6 Գb8 22. Իg3 ab3 23. Իg7 Գg8 24. Իg8 Գg8 25. Գg4 Գf7 26. Գg7 Գe8 27. Գf8 Գd7 28. Գc±] 21. Գh7 1:0

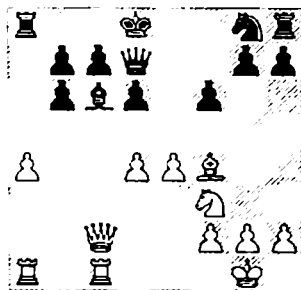
№ 4. ԵՅԱՆՍԻ ԳԱՄԹԻՏ

ԼԱԸՆԻԱՆԵՆ - ՏՈԼՈՎՅՈՒՍՅՈՒՆ

DADIANI - SOLOVTSOV

ՄՈՍԿՎԱ 1885

1. e4 e5 2. Գf3 Գc6 3. Գc4 Գc5 4. b4 Գb4 5. c3 Գa5 6. 0-0 Գb6 [6. d6 7. d4 Գb6! =] 7. d4 ed4 8. cd4 d6 9. Գc3 Գa5 10. Գg5 f6 [10. ... Գe7?! 11. Գf7 Գf7 12. Գd5→] 11. Գf4 Գc4 12. Գa4 Գd7 13. Գc4 Գf7 14. Գd5 Գe6 15. Գa4 Գd7 16. Գc2! Գc6 [16. ... Իc8 17. a4 Գa5 18. Իfb1±. Իգորոնին լոռերու, 1884] 17. Գb6 ab6 18. a4 [→×c7] Գd7 19. Իfc1 Գd8

20. a5! Իa5 21. Իa5 ba5 22. d5 Գa4 23. Գc3 Գe7 24. Գd4

[Δ ϵ 6-c7] ϵ g6 25. ϵ g3 ϵ f8
 26. ψ a5 [Δ ϵ 6] b6 27. ψ a8
 ψ e7 28. ψ b8 ϵ g6 29. ψ c7
 ψ c7 30. ψ c7 ψ d8 31. ϵ e6
 1:0

№ 5. ინდური დაცვა
 სმიტენი - დადიანი
 SMITEN - DADIANI
 თბილისი (6/4) 1888

1. e4 d6 2. d4 g6 3. ϵ d3 ϵ g7
 4. ϵ f3 e5 5. ϵ e3 ϵ c6 6. c3
 ϵ f6 7. ψ d2 [Δ 7. h3] ϵ g4 8. 0-0
 ϵ e3 9. fe3 0-0 10. ϵ a3 b6 $\bar{\psi}$
 [Δ \rightarrow \times e4] 11. ϵ c2 ϵ b7 12.
 ψ ae1 ψ d7 13. d5 ϵ e7 14. c4
 f6 15. b3 ψ f7 16. ψ e2 ψ af8 17.
 ψ ef2 ψ g4 18. ϵ fe1 ψ h5 19.
 ϵ e2 ψ h6 20. ψ f3 ϵ c8 21. ψ g3
 g5! 22. ψ 1f3 ψ g6 23. ψ d1 h5
 [23. ... ψ e4? 24. ϵ d3] 24. ψ f5!
 g4 [24. ... ϵ f5 25. ϵ h5 ∞] 25. ψ f1
 f5 26. ef5 ϵ f5 27. ϵ d3 ϵ g3
 28. hg3 ϵ h6 29. ψ e1 ϵ f5 30.
 ψ d2 ϵ e4 31. ψ d1 ψ f3! 32.
 ψ h2 ψ f2! 0:1

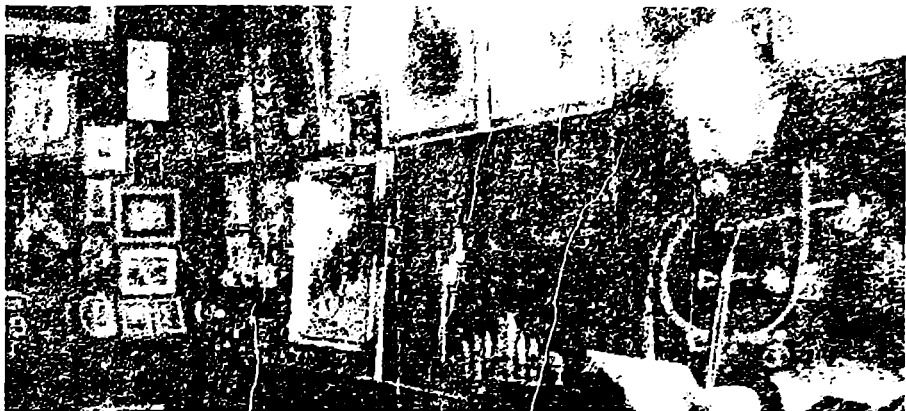
№ 6. მეფის გამბიტი
 დადიანი - ჰელბაკი
 DADIANI - HELBAK
 კიევი 1895

1. e4 e5 2. f4 ef4 3. ϵ f3
 g5 4. ϵ c4 ϵ g7 5. 0-0 d6

6. c3 h6 7. ψ b3 ψ e7 8. d4
 ϵ d7 9. g3 ϵ b6 [9. fg3 10.
 ϵ e5! gh2 11. ψ h1 ϵ e5 \square (11.
 de5? 12. ψ f7 ψ d6 13. ψ g7)
 12. de5 ψ e5 13. ϵ f7 ψ d8 14.
 ϵ g6 (14. ϵ g8 ψ e4 15. ψ h2
 ϵ e5 \rightarrow) ϵ f6 15. ϵ d2 \uparrow] 10. g4
 g4 11. ϵ e1 [Δ 11. ϵ e5! de5 12.
 fe5 ϵ c4 13. ψ c4 ϵ e6 14. ψ e2
 c6 15. c4 0-0-0 16. ϵ e3 h5 17.
 ϵ c3 \pm] ψ e4 12. ϵ f7 ψ f8 13.
 ϵ g8 ψ g8 14. ψ c2 $\bar{\psi}$ ψ c6 15.
 f5! ϵ d5 16. f6 ϵ f6 [16.
 ϵ f6?! 17. ϵ h6 ϵ h6 (17. ... ψ f7
 18. ψ h7 ϵ d7 19. ϵ d2 ψ ae8 20.
 ϵ d3 \pm) 18. ψ f6 ψ g7 19. ψ g6 \pm]
 17. ϵ h6 ψ e8 18. ψ e4 ψ d8
 19. ϵ d2 g3 20. h4 ϵ h3 21.
 ϵ g2 ψ d7 22. ϵ f4! ϵ f4 [22.
 ... ϵ f1 23. ϵ d5] 23. ψ f4 d5?
 [23. ψ c4 24. ϵ e4 ϵ e7 25.
 ψ f7 \pm] 24. ψ h7 ϵ e7 25. ψ e1
 ϵ e6 26. ϵ g5 ψ ae8 27. ϵ f3
 ψ h8 [27. ψ d8 28. ϵ e5 ψ b6
 29. ϵ f7+-] 28. ϵ e5 ψ d6 29.
 ϵ e7 ψ e7 30. ψ h8 1 0

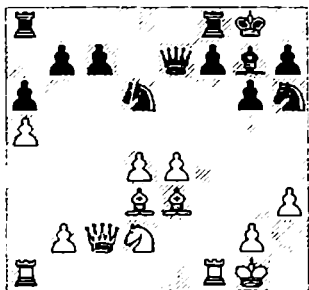
№ 7. ინდური დაცვა
 სოლუხა - დადიანი
 SOLUKHA - DADIANI
 კიევი 1900

1. e4 d6 2. d4 g6 3. ϵ d3 ϵ g7
 4. c3 ϵ d7 [4. ... c6 5. f4 e5 6. ϵ f3
 (6. de5 de5 7. fe5 ψ h4 8. g3 ψ e7

ხანდაზმული ანდრია ღაღანიძის სახლის კაბინეტში (კოევი. 1903 წ.).

9. $\text{c}3 \text{ g}4 \bar{7}$ $\text{g}4 7$. $\text{e}3 \text{ c}b6 8$.
 $\text{c}b3 \text{ e}f3 9$. $\text{c}b6 \text{ ab}6 10$. $\text{gf}3=] 5$.
 $\text{e}2 \text{ e}5 6$. $0-0 \text{ c}b6 7$. $\text{e}3 \text{ c}h4$
8. $\text{d}2 \text{ g}4 9$. $\text{f}3 \text{ d}7 10$. $\text{e}f2?$
 [10. $\text{a}4 \text{ a}5$ (10. ... $\text{a}6$ 11. $\text{a}5 \text{ c}8$ 12.
 $\text{f}4$) 11. $\text{de}5 \text{ de}5$ 12. $\text{c}b6 \text{ cb}6$ 13. $\text{c}4$
 $\text{c}f6$ 14. $\text{c}2 \text{ c}c6 \pm$] $\text{c}e7$ 11. $\text{a}4$
 $\text{a}6$ 12. $\text{a}5 \text{ c}8$ 13. $\text{f}4 \text{ g}4$ 14.
 $\text{fe}5 \text{ de}5$ 15. $\text{c}2 \text{ c}h6$ 16. $\text{h}3?$
 [16. $\text{c}4$] $\text{e}2$ 17. $\text{e}2 0-0$ 18.
 $\text{e}3$ [18. $\text{c}4$] $\text{d}6$ 19. $\text{d}3?$
 [19. $\text{de}5 \text{ c}e5$ 20. $\text{e}f4 \text{ c}c5$ 21. $\text{c}h1$
 $\text{c}ae8$ 22. $\text{e}5!$] $\text{e}d4$ 20. $\text{cd}4$

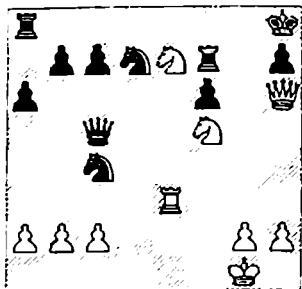
20. $\text{c}h1 \text{ e}f5!$ 21. $\text{ef}5 \square \text{ c}e3$
22. $\text{c}h1 \text{ c}d4$ 23. $\text{c}f3 \text{ c}b2$ 24.
 $\text{c}c7 \text{ c}f5$ 25. $\text{e}f5 \text{ gf}5$ 26. $\text{c}ab1$
 $\text{c}e2$ 27. $\text{c}f1 \text{ c}f2$ 28. $\text{c}b7$
 [28. $\text{c}b7$] $\text{c}ac8$ 29. $\text{c}f4 \text{ c}c2$
30. $\text{c}g1 \text{ c}c5$ 31. $\text{c}b8$ [31.
 $\text{c}h4!$] $\text{c}a5$ 32. $\text{c}f8 \text{ e}f8$ 33.
 $\text{c}g5 \text{ g}7$ 34. $\text{c}e1 \text{ c}c8$ 35. $\text{c}e5$
 $\text{c}a1$ 36. $\text{c}h2 \text{ f}4$ 37. $\text{c}a5 \text{ c}f6$
38. $\text{c}f6 \text{ e}f6$ 39. $\text{c}a6 \text{ c}b2$ 40.
 $\text{c}a4 \text{ c}c1$ 41. $\text{c}d4 \text{ e}c3$ 42. $\text{c}f5$
 $\text{c}e8$ 43. $\text{c}h4 \text{ c}g7$ 44. $\text{c}c4 \text{ c}e5$
45. $\text{c}f3 \text{ c}a5$ 46. $\text{c}e4 \text{ c}a1$ 47.
 $\text{c}b4 \text{ h}5$ 48. $\text{c}c4 \text{ h}4$ 49. $\text{c}b4$
 [49. $\text{c}h4?$ $\text{e}g1 \triangle \text{ e}f2-\text{g}3 \rightarrow$] $\text{e}f2$
50. $\text{g}4 \text{ hg}3$ 51. $\text{c}g2 \text{ e}c3$ 52.
 $\text{c}b2 \text{ c}a4$ 53. $\text{c}c2 \text{ c}f6 \rightarrow$ 54.
 $\text{c}b2 \text{ c}f5$ 55. $\text{c}h4 \text{ c}e4$ 56. $\text{c}f3$
 $\text{c}a3$ 57. $\text{h}4 \text{ e}d4$ 58. $\text{c}d2 \text{ c}d3$
59. $\text{c}b3 \text{ c}b3$ 60. $\text{c}b3 \text{ e}c3$ 61.
 $\text{c}f3 \text{ g}2!$ 62. $\text{c}g2 \text{ c}e2$ 0 1

ფრაგმენტები

1. დადიანი — ხოშტარია

DADIANI KHOSHTARIA

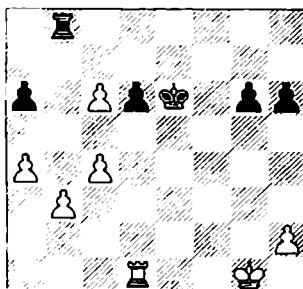
სოფ. აბასთუმანი (ზუგდიდი), 1887

4. დადიანი — სოლუხა

DADIANI SOLUKHA

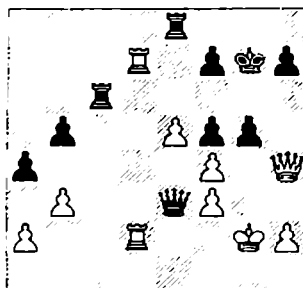
ქიქვი, 1897

2. დადიანი — სმიტენი

DADIANI SMITEN

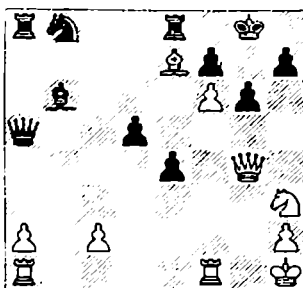
თბილისი, 1888

5. დადიანი — კოგანი

DADIANI KOGAN

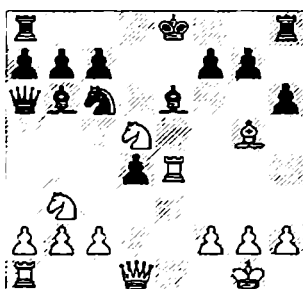
პეტერბურგი, 1895

3. დადიანი — ბითჰამი

DADIANI BITHAM

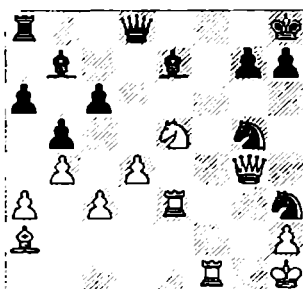
მონაკო, 1891

6. დადიანი — ბანოვი

DADIANI BANOV

ქიქვი, 1898

1. ღადიანი - ხოშტარია
DADIANI KHOSHTARIA

1. $\text{d}^{\flat}6$ $\text{e}^{\flat}8$ 2. $\text{c}^{\flat}7$ $\text{d}^{\flat}7$ 3.
 $\text{e}^{\flat}6$ #

2. ღადიანი - სმიტენი
DADIANI SMITEN

1. $\text{d}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}7$ 2. $\text{c}^{\flat}7$ $\text{d}^{\flat}8$ 3.
 $\text{e}^{\flat}8$ $\text{f}^{\flat}7$ 4. $\text{d}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}7$ 5. $\text{c}^{\flat}7$
 $\text{d}^{\flat}8$ 6. $\text{e}^{\flat}7$ $\text{f}^{\flat}8$ 7. $\text{c}^{\flat}7$ #

3. ღადიანი - ბითჰამი
DADIANI BITHAM

1. $\text{c}^{\flat}5$! $\text{b}5$ [1. $\text{d}^{\flat}5$ 2.
 $\text{c}^{\flat}7$ +–] 2. $\text{e}^{\flat}6$ $\text{f}^{\flat}8$ [2. $\text{f}^{\flat}6$ 3.
 $\text{e}^{\flat}5$ $\text{f}^{\flat}8$ 4. $\text{d}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}8$ 5. $\text{d}^{\flat}6$ $\text{g}^{\flat}6$
6. $\text{c}^{\flat}6$ #] 3. $\text{d}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}8$ 4. $\text{c}^{\flat}4$
 $\text{h}5$ 5. $\text{d}^{\flat}5$ $\text{f}^{\flat}6$ $\text{g}^{\flat}6$ 6. $\text{d}^{\flat}6$ 1:0

4. ღადიანი - სოლუხა
DADIANI SOLUKHA

1. $\text{b}4$ $\text{b}4$ 2. $\text{c}^{\flat}5$! $\text{b}^{\flat}4$ [2.

$\text{d}^{\flat}5$? 3. $\text{c}^{\flat}7$ +–] 3. $\text{c}^{\flat}6$ $\text{d}^{\flat}6$ 4. $\text{d}^{\flat}7$
 $\text{d}^{\flat}6$ 5. $\text{d}^{\flat}6$ $\text{e}^{\flat}6$ 6. $\text{d}^{\flat}8$ $\text{c}^{\flat}7$ 1:0

5. ღადიანი - კოგანი
DADIANI KOGAN

1. $\text{c}^{\flat}6$ $\text{d}^{\flat}5$ [1. ... $\text{f}^{\flat}6$ 2. $\text{f}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}7$
3. $\text{f}^{\flat}8$ $\text{d}^{\flat}6$! (3. ... $\text{e}^{\flat}8$ 4. $\text{d}^{\flat}8$ #)
4. $\text{d}^{\flat}5$ $\text{e}^{\flat}5$ 5. $\text{d}^{\flat}6$ #; 1. $\text{d}^{\flat}8$!]
2. $\text{c}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}7$ 3. $\text{d}^{\flat}5$ $\text{e}^{\flat}8$ 4. $\text{f}^{\flat}7$
 $\text{e}^{\flat}7$ 5. $\text{f}^{\flat}8$ $\text{d}^{\flat}6$! $\text{e}^{\flat}6$ 6. $\text{d}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}5$
7. $\text{d}^{\flat}6$ $\text{e}^{\flat}4$ 8. $\text{d}^{\flat}4$ $\text{e}^{\flat}3$ 9.
 $\text{d}^{\flat}5$ #

6. ღადიანი - ბანოვი
DADIANI BANOV

1. $\text{d}^{\flat}8$ $\text{c}^{\flat}8$ 2. $\text{d}^{\flat}6$ $\text{h}6$ 3.
 $\text{c}^{\flat}4$ $\text{d}^{\flat}7$ 4. $\text{c}^{\flat}7$ $\text{e}^{\flat}7$ 5. $\text{d}^{\flat}3$
 $\text{e}^{\flat}4$ 6. $\text{d}^{\flat}4$ #

ძიებისა და სრულყოფის გზით

ჭადრაკის შემოქმედებითი არსი ყოველ დროში უბიძგებდა მოჭადრაკეებს ცოდნის შეძენასა და თამაშის სრულყოფისაკენ. მოჭადრაკეს გონების ქურაში უნდა გადაეხარშა და გაეთავისებინა საუკუნეების მანძილზე ჭადრაკის ევოლუციისა და ფერისცვალების გზა. უამისოდ ზედმეტი იქნებოდა საუბარი მოჭადრაკის წინსვლასა და აზროვნების განვითარებაზე. ამას ცხადყოფს სხვადასხვა დროის მოჭადრაკეთა პარტიები. თაობებმა მდიდარი მემკვირეობა დაგვიტოვეს.

საქართველოში ეს პროცესი დაგვიანებით დაიწყო. ჩვენამდე არ მოუღწევია წარსულის მოჭადრაკეთა სახელებსა და პარტიებს. სამწუხაროდ, ქართულ ჭადრაკს არ ჰყოლია მემატთანე.

XIX საუკუნის ბოლო მეოთხედის ევროპისა და რუსეთის საჭადრაკო პრესის მიხედვით საქართველოში, თუმცა სუსტად, მაგრამ მაინც ფეთქავდა საჭადრაკო ცხოვრება. იმართებოდა მოყვარულთა შინაური ტურნირები, ცალკეული შეხვედრები. მაგალითად, თბილისში გაიმართა ანდრია დადიანისა და ალექსანდრე სმიტენის მატჩი. ამ შეხვედრის პარტიები ზუგდიდში, ანდრია დადიანის არქივშია დაცული. ზოგი მათგანი ჟურნალმა "ჩეხს მანსლიმ" (1892) დაბეჭდა.

როგორც იცით, ჩვენში ტურნირების გამართვა და საუკეთესო პარტიების ბეჭდვა XX საუკუნის 20-იან წლებში დაიწყო. ახალშექმნილ საბჭოთა კავშირში, რომელშიც საქართველოც შედიოდა, ჭადრაკი სახალხო თამაშად გამოცხადდა. სახელმწიფომ თავის თავზე აიღო საჭადრაკო მოძრაობის დაფინანსება. ქვეყნის საჭადრაკო ცხოვრებას დიდად შეუწყო ხელი მოსკოვის 1925 წლის დიდმა საერთაშორისო ტურნირმა ემანუელ ლასკერის, ხოსე რაულ კაპაბლანკას და სხვა კორიფეთა მონაწილეობით.

საერთო ფერხულში საქართველოც ჩაება. ამ დროს სათავე დაედო თბილისისა და საქართველოს ჩემპიონატებს, გაიხსნა პირველი საჭადრაკო კლუბი თბილისში, ჟურნალ-გაზეთებში საჭადრაკო განყოფილებები, სარბიელზე გამოჩნდნენ ახალგაზრდა ნიჭიერი მოჭადრაკეები. განშირდა რუსი ოსტატების სტუმრობა თბილისში მათთან შესახვედრად.

თვალსაჩინო წარმატებებით საყოველთაო ყურადღება მიიქცია ვიქტორ გოგლიძემ. იგი გულშემოტკივართა კერპად იქცა. 1930 წელს ქართველმა მოჭადრაკემ მატჩში დაამარცხა მოსკოველი ოსტატი ელადიმერ ნენაროკოვი (7:4) და ქართველთაგან პირველმა სპორტის ოსტატის წოდება მოიპოვა. ვიქტორ გოგლიძე პოზიციური სტილის მოჭადრაკე იყო. იგი ეთაყვანებოდა კაპაბლანკას შემოქმედებას.

ვიქტორ გოგლიძის ნაკვალევს მიჰყვებოდნენ ახალგაზრდა მოჭადრაკეები. მათგან უპირველესი იყო არჩილ ებრალიძე, კარგად განსწავლული, დარბაისლური ყაიდის მოჭადრაკე. მას თავისი გამოკვლევები ჰქონდა დაწყებთა თეორიაში (კარო-კანის დაცვაში, ჩეხურ დაცვაში). არჩილ ებრალიძე მეორე ქართველი იყო, რომელმაც სპორტის ოსტატის წოდება მიიღო (1941). მან დააკვლიანა მომავალი მსოფლიო ჩემპიონი ტიგრან პეტროსიანი, რომელიც ყოველთვის მაღლიერების გრძნობით აღნიშნავდა თავისი მასწავლებლის ამბავს.

მათი თანამედროვენი იყვნენ ნიკოლოზ სოროკინი, ჰენრიხ კასპარიანი, ქინეილ შიშოვი, აკაკი ფირცხალავა და სხვები.

50-იან წლებში ასპარეზზე გამოვიდა ბუნუტი გურგენიძე. მას დახვდა ძლიერ მოჭადრაკეთა მთელი ჯგუფი - ალექსანდრე ბლაგიძე, ალექსანდრე ბუსლაევი და ბევრი სხვა. ბუნუტი გურგენიძემ სწრაფად გაუსწრო მათ და თითქმის ორი ათეული წელი ლიდერობდა საქართველოს ნაკრებს.

ბუნუტი გურგენიძე ორიგინალურად მოაზროვნე ტაქტიკურ-პოზიციური სტილის მოჭადრაკეა, მრავალ დებიუტში საინტერესო იდეების ავტორი. 1970 წელს მან ქართველთაგან პირველმა მიიღო საერთაშორისო დიდოსტატის წოდება.

ვიდრე 70-იან წლებში სარბიელზე ახალი თაობის მოჭადრაკეები გამოჩნდებოდნენ, საქართველოს ახალგაზრდა მოჭადრაკეებმა (რ.ჯინჯიხაშვილმა, ა.ბოკუჩავამ, დ.ჯანოევმა) მრავალჯერ ისახელეს თავი საბჭოთა კავშირის ხალხთა სპარტაკიადებში, გუნდურ პირველობებში, ვ.გოგლიძესა და ვ.ქარსელაძის სახელობის ტრადიციულ ტურნირებში და სხვა შეჯიბრებებში.

თამამად გამოვიდნენ ასპარეზზე თამაზ გიორგაძე, ელიზბარ უბილავა, გენადი ზაიჩიკი, მერე ზურაბ სტურუა, ზურაბ აზმაიფარაშვილი, იგორ ეფიმოვი, გიორგი გიორგაძე, მათ მოჰყვნენ ლაშა ჯანჯღავა, თამაზ ტაბატაძე, ზვირა სუპატაშვილი, გიორგი ბალათუროვი, გიორგი ყაჭვიშვილი და ბევრი სხვა. ისინი ამრავლებენ ქართული ჭადრაკის გამარჯვებებს სხვადასხვა ტურნირში.

ჩვენი მოჭადრაკეების წარმატების საფუძველი მუდამ იყო ახლის ძიება და ანალიტიკური აზროვნება. ამის დასტურად საკმარისია დავასახელოთ მათი თეორიული შრომები, მაგალითად, იური ჩიქოვანის "თანამედროვე დაცვა" (ყურნ. "შახმატნი ბიულეტენი" 1982 წ. № 11-15), გიორგი მაჭარაშვილის "ბუხუტი გურგენიძის ლებიუტი" ("მერანი" 1985 წ. № 11,13), ზურაბ აზმაიფარაშვილის "გრიუნფელდის დაცვა" ("მერანი" , 1987 წ. № 11,13) და სხვ. მათი პარტიების მაღალკვალიფიციური კომენტარები.

ქართველი დიდოსტატების პროფესიონალიზმის და დიდი ერუდიციის მაჩვენებელია ისიც, რომ მსოფლიო პირველობის მატჩების მონაწილენი ხშირად იწვევენ მათ თავიანთ სეკუნდანტებად. მაგალითად, ზურაბ აზმაიფარაშვილი იყო გარი კასპაროვის სეკუნდანტი (1988, 1990, 1992 წწ.), ელიზბარ უბილაევა ანატოლი კარპოვისა (1987 წ.) და ვიშვანათან ანანდის (1995 წ.).

საქართველოს მოჭადრაკეთა შემოქმედება ყოველთვის დიდ ყურადღებას იქცევდა: მათი პარტიები ქვეყნდებოდა საჭადრაკო პრესაში, მაგრამ ყველა თაობის ქართველ მოჭადრაკეთა პარტიები ასე ერთად, როგორც ამ წიგნში, პირველად იბეჭდება. ამ რჩეულ პარტიებშიც ჩანს თითოეული მოჭადრაკის ნიჭი და გეში, გონიერება და ფანტაზია, თამაშის სტილი და ქართველი კაცის დამოკიდებულება მშვენიერებისადმი.

(თბილისი. 16.3.1960)

№ 8. პირც - უფიმცევის დაცვა
მედიცინა

- აზმაიფარაშვილი

MEDNIS AZMAIPARASHVILI

ამსტერდამი 1989

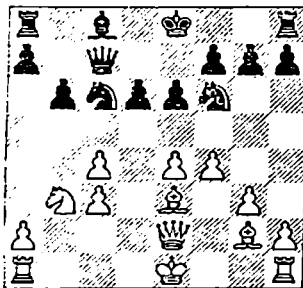
1. e4 d6 2. d4 g6 3. ღf3 ღg7
 4. ღe2 ღf6 5. ღc3 0-0 6. 0-0
 c6 7. ღe1 ღa5?! 8. ღf4 ღbd7
 9. ღd2 ღc7 10. d5?! a6 N [10.
 ღc5] 11. a4 ღb8 12. a5 cd5
 13. ed5 b5 14. ab6 ღb6 15. ღb3
 ღb7 16. ღf3 ღc4 17. ღa4 ღd7
 [17. ღe5!? 18. ღe5 de5 19.
 ღbc5? (19. ღac5? e4 20. ღe4 ღe4
 21. ღe4 ღb2ჱ) ღc8 20. ღc2 ღb5!
 (20. ... ღd7? 21. ღa6 ღa6 22. ღa6
 ღc2 23. ღc6!+-) 21. ღe5 ღc5 22.
 ღc5 ღc5 23. ღc7 ღc2 24. ღe2ჱ]
 18. ღe7 ღce5 19. ღb5 ღe5 20.
 ღg4 f5 [20. ... ღc8? 21. ღd4] 21.
 ღf3 ღd8 22. ღe6 ღf6 23. c4
 ღc8 24. ღd4 ღc7 25. ღc1 [25.
 ღe5 de5 26. ღc6 e4! 27. ღb8 cf3
 28. ღc6 ღg4! 29. g3 f4 30. ღa3 (30.
 ღf3 ღh2 31. ღh2? fg3 32. ღg3
 ღf2-+) ღh2! 31. ღh2 ღg4!+-; 25.
 ღc6 ღc6 26. ღb8 (26. de6 ღbc8
 27. ღe5 de5 28. ღd5 ღg7ჱ) ღb8
 27. de6 ღc4ჱ] ღd4 26. ღd4
 ღc6 27 de6 ღb4 28. b3 ღe7

29. ღe1 ღe4 30. ღc3 ღe6 31.
 ღe4 [31. ღe4 fe4 32. ღe4 (32.
 ღc4 ღe5ჱ) ღf7 33. ღd5 ღb3! ჱ]
 fe4 32. ღe4 ღf6 33. ღd5 ღh8
 34. ღf6 ღf6 35. ღe3 a5 [35. ...
 ღf8!? 36. ღf3 ღfb8 37. ღd1 d5 38.
 cd5 ღd4 39. ღf3 a5 40. g3 ღb5 ჱ]
 36. g3 ღf8 37. ღc6 ღb6 38.
 ღa4 ღg7ჱ 39. ღd3 ღf5 40.
 ღg2 g5 41. ღd4 ღf6 [Δd5,
 ღe5-d6] 42. ღd7 ღc5 43. ღa4
 h6 [43. ... d5? 44. ed5 ღe5 45. ღg4]
 44. h4 d5 45. cd5? [45. hg5 ღe5
 46. ღg4 h5 47. ღh4 dc4 48. bc4
 ღb4ჱ] ღe5 46. ღg4 ღb4 47.
 ღh3 ღg4 48. ღg4 gh4 49.
 ღh4 ღd5-+ 50. f4 ღf5 51. ღh5
 ღd3! 52. b4? [52. ღh4!? ღd2 53.
 ღh3 h5! 54. ღb5 h4 55. gh4 ღf4-
 +] ღd2 53. g4 ღf6 54. g5 hg5
 55. ba5 ღf5 0:1 [ანბნითარაშვილი]

№ 9. ინგლისური დასაწყისი
 აზმაიპარაშვილი

- სპილმენი
 AZMAIPARASHVILI SPILMAN
 ლონდონი 1989

1. c4 ჭf6 2. ჭc3 c5 3. ჭf3
 ჭc6 4. d4 cd4 5. ჭd4 ♖b6 6.
 ჭb3 e6 7. g3 ჭe5 8. e4 ჭb4 9.
 ♗e2 d6 10. f4 ჭc6 11. ჭe3
 ♗c7?! 12. ჭg2 ჭc3 13. bc3
 b6?N

14. e5! de5 15. fe5 ჭd7 16.
 ჭd4 ჭd4□ [16. ... ჭb7 17. ჭb5
 ♗e5 18. ♖d1 ♗e7 19. 0-0 f6 20.
 ჭd6 ♗d6 21. ♖d6 ♗d6 22. ჭf4
 ♗e7 23. ♗d2 e5 24. ♖d1+-] 17.
 cd4 ჭb7 18. ჭb7 ♖b7 19. 0-0
 0-0 20. ♗g4 f5?! □ [20. ... ♗h8?
 21. ჭg5 → Δ ♖f4, ♖af1+-] 21.
 ef6 ჭf6 22. ♗e6 ♖f7 23. ♖ae1
 ♖e8 24. ♗f5 ♗c8 [24. ♗a6
 25. ♗b5!? (25. ♗c2 ±) ♗b5 (25.
 ♗a2? 26. ♖f6 ♖e3 27. ♗e8!) 26.
 cb5 ჭd5 27. ჭd2 ♖f1 28. ♗f1 ♖e1
 29. ♗c1 Δ a4-a5-a6, ♗e2-d3,

- ღf4+-] 25. ♗c8 ♖c8 26. c5!
 ჭd5 27. ჭd2! bc5 28. ♖e5 ჭf6
 29. dc5! [29. ♖c5?! ♖d8±] ჭd7
 30. ♖d5 ჭc5 [30. ... ♖c5 31. ♖c5
 ჭc5 32. ჭe3+-] 31. ♖c1+- ♖fe7
 32. ჭf4 ♖c6 33. ♖d6! ♖b6 34.
 ♖d2 ♖f6 35. ♖dc2 1:0 [აზმაიფა-
 რაშვილი]

№ 10. ინგლისური დასაწყისი
 აზმაიპარაშვილი-ჩანდლერი
 AZMAIPARASHVILI - CHANDLER
 ლონდონი 1989

1. c4 e5 2. ჭc3 ჭf6 3. ჭf3
 ჭc6 4. g3 d5 5. cd5 ჭd5 6.
 ჭg2 ჭb6 7. 0-0 ჭe7 8. a3 0-0
 9. b4 ჭe6 [9. ... ♖e8!? 10. d3 ჭf8
 11. ჭb2 a5 12. b5 ჭd4 13. ჭd2 a4
 14. e3 ჭe6 15. ჭf3!N (15. ♗c2) f6
 16. ♗c2 ჭc5 17. d4 ± აზმაიფარაშვი-
 ილი - ნოვაკი, ჰაიფა, 1989] 10. ♖b1
 f6 11. d3 ჭd4N [11. ... ♗d7; 11.
 ... ჭd5 12. ♗c2 ჭc3 13. ♗c3 ♗d7
 14. ჭe3 ჭd5 15. ♖fc1 ჭd6 16.
 ჭc5±] 12. ჭd4?! [12. ჭe3 c5 13.
 ჭe4 cb4 14. ab4 ♖c8 15. ჭc5 ჭc5
 16. bc5 ♖c5 17. ♖b4 ჭf3 18. ჭf3
 ♖c7 19. ჭb6 ab6 20. ♖b6 ჭd5
 1/2 : 1/2 პიეტუსოვი - ვიემანაუინი, სოჭი,
 1989; 12. ჭd2 ჭd5 13. ჭb2 a5 14.
 ჭd5 ჭd5 15. ჭd4 ჭg2 16. ♗g2
 ♗d5 17. ჭf3 ed4 18. ♗b3 ♗b3 19.
 ♖b3 ab4 20. ab4 ♖fd8 21. b5! ♖a2

22. $\Xi c1 \Xi d7$ 23. $\text{ფ}f1 \pm$ **ed4 13.**
ღe4 **ღd5 14.** **ღb2 f5 15.** **ღd2**
ღg2 [15. ... a5!? 16. b5 $\text{ღ}f6$ 17.
ღd5 **ღd5**] **16.** **ფg2** **ფh8 17.** **ღf3**
ღf6 18. **Ξc1** **ჰd7 19.** **ჰb3** [19.
Ξc2?! **ღa4** □ (19. ... a5? 20. b5! Δ
ჰa1, **Ξfc1** ±; 19. ... **Ξfe8** 20. **ჰa1**
Ξad8 21. **Ξfc1** c6 22. a4±) 20. **ჰa1**
ღb2 21. **ჰb2** g5! 22. **Ξfc1** g4 23.
ღd2 **Ξae8** 24. **ღb3** ∞] **Ξae8 20.**
Ξc2 f4 [20. ... g5!? 21. **Ξfc1** (21.
e3? de3 22. **ღg5** **ჰd5**! 23. **ჰd5**
ღd5 $\bar{}$] g4 22. **ღg1** c6 $\bar{}$] **21. b5**
[×c7] **fg3**?! [21. ... g5? 22. **ჰb4**!
Ξd8 23. **Ξfc1** ±; 21. ... **ღd5**!? 22.
Ξh1 (22. **Ξc5** **Ξe2**! 23. **Ξd5** **Ξb2**!)
ღc3 23. **ღc3** dc $\bar{}$] **22. hg3** **ღd5**
23. **Ξh1** □ **c6** [23. ... **ღc3** 24. **ღc3**
dc3 25. **ჰc4** ±; 26. d4!?] **24. bc6**
bc6 25. **ღd4** **ჰf7**? [25. ... **ღf4**
□ 26. g4 **Ξe2**! 27. **Ξe2** (27. **ღe5**
ღe5 28. **ღe5** **Ξe5** 29. fe5 **ჰg4**=)
ჰg4 28. **ფf1** **ჰf3** 29. **Ξh2** **ღd4** 30.
ჰe6 **ჰd3** 31. **ჰe4** **ჰe4** 32. **Ξe4** c5
±] **26. ჰc4** **Ξe6** [26. ... **ღd4** 27.
Ξh7! **ფg8** 28. **ჰd4** **Ξe2** 29. **Ξg7**!
+] 27. **ღf6** **ჰf6** [27. **Ξf6**?
28. **Ξh7** **ფg8** 29. **ჰh4**+] **28.**
ჰh4! **h6** [28. **ჰg6** 29. **ჰh7**!
+] 29. **ჰf6** **Ξef6** **30.** **Ξhc1**
ღe7 ⊕ **31.** **Ξc5** **g5** **32.** **Ξ1c4**
ფg7 **33.** **Ξa5** **ღc8** **34.** **Ξa6**
ღb6 **35.** **Ξa7** **ფg8** **36.** **Ξb4** **c5**
37. **Ξe4** **ღc8** **38.** **Ξa8** **h5** **39.**

Ξe5 g4 40. **Ξg5** **ფf7 41.** **ღd2**
1:0 [აზმაიფარაშვილი]

№ 11. ინგლისური დასაწყისი
 ულმანი - აზმაიფარაშვილი
 ULMAN AZMAIPARASHVILI
 ბერლინი 1989

1. c4 d6 2. d4 e5 3. ღf3 ed4
4. ღd4 g6 5. g3 **ღg7 6. ღg2**
ღe7 7. ღc3 **ღbc6 8. ღc6 bc6**
9. h4 N [9. **ღg5**] **h6 10. ღf4**
ღe6 11. ჰd3 **Ξb8 12. b3 0-0**
[12. ... d5? 13. **Ξd1** dc4 14. **ჰe3**
ჰc8 15. bc4±] **13. Ξd1** **c5 14.**
ჰd2 **ფh7** ∞ **15. 0-0** **ჰc8 16.**
ფh2 **Ξb4** [Δ a5-a4] **17. ჰc2**
ღf5 18. ჰc1 [18. e4 **ღe6** 19. **ღb5**
a6 20. a3 ab5 21. ab4 bc4! 22. bc4
cb4 $\bar{}$] **ღd7**! **19. Ξd3** [19. **ღe4**
ღc6 20. **ღc6** **ღc6** 21. **ღb5** a6! (21.
... **ღd4**? 22. **ღd4** cd4 23. c5!±) 22.
ღc7 **ჰc7** 23. **ღd6** **ჰa7** 24. **ღf8**
ღf8 $\bar{}$] **a5 20. ღd2** **Ξb8 21. ღd5**
[21. **ღe4** a4 22. **ღh6**? **ღh6** 23. **ღf6**
ფg7 24. **ჰc3** **ფh8**!! 25. **ღd7** **ღg7**
26. **ღf6** **ღg8** +] **ღd5 22. ღd5**
ღf5 23. Ξe3 **a4 24. ღc3** **ღd4**!
25. Ξe7 □ **ჰd8**! **26. Ξf7** **Ξf7**
27. ღf7 **ჰe7** **28. ღd4** **cd4 29.**
ღd5 **ab3 30. ab3** **ჰe2**! **31. c5**!?
[31. **Ξe1**!? **ჰf2** 32. **ფh1** **Ξg8**! □
33. **ღg8** **ფg8** 34. **Ξe8** **ფf7** 35. **ჰe1**
ჰe1 36. **Ξe1** **ღc2**+] **Ξd8**! **32.**

ზურაბ აზმაიფარაშვილისა და ანატოლი კარპოვის შეხვედრა (მოსკოვი, სსრ კავშირის 50-ე წეპიონატი, 1983 წ.: პარტია იხილეთ "მატაიუს" პირველ წიგნში, გვ.32)

cd6 **მd633**. **ჰc7** **მd734**. **ღc4**
 [34. **ჰc4 d3+**] **d3 35**. **ჰb8** **მg7**
 [36. **ფg1** **ჰf3+**] **0 1** [აზმაიფარაშვილი]

№ 12. ინგლისური დასაწყისი
 აზმაიფარაშვილი

— კინდერმანი
 AZMAIPARASHVILI KINDERMANN
 ბერლინი 1989

1. c4 e5 2. ღc3 ღf6 3. ღf3
ღc6 4. g3 ღd4 5. ღg2 ღf3 6.
ღf3 ღb4 7. 0-0 0-0 8. ღg2 N
 [8. **d3**; 8. **ჰb3**] **d6 9. ჰb3** **ღa5**
10. ჰa3! [**Δb4±**] **c6** [10. **c5**
 11. **d3±Δ** **ღg5!**] **11. d3** [**Δ** **ღg5-**
f6, b4-b5 ×d5] **h6 12. b4** **ღb6**
13. c5 **ღc7** [13. **dc5?!** 14. **bc5**

ღc7 15. მb1±] **14. cd6** **ღd6 15.**
ჰb2 ± **ჰe7 16. b5 cb5 17. ღb5**
ღc5 18. ღd2 **ღg4 19. h3!** **ღh5**
 [19. **ღc2 20. მfe1** **ღd3 21.**
მc5+-] **20. ღc3** **მfe8** [20. ... **a6**
21. d4! **cd4 22. ღd4**] **21. e3**
ღb6?! **22. a4 ±** **ღg6 23. ღb4**
ჰd7 24. ღd6 **ღd3 25. ღe8** **მe8**
26. მfd1 e4 27. ღc3 **ღd8 28.**
a5 h5 ⊕ 29. ღd4 **მe6** [⊖ 29. ...
a6 30. მd3 ed3 31. ჰb7] **30. ღa7**
h4 31. g4 **ღc7 32. ღd4** **ღg4**
 [32. **ჰd6 33. მd3 ed3 34.**
ჰb7+-] **33. მd3!** **ed3 34. ჰb7**
მg6 35. a6 d2 36. a7 **ღh2 37.**
ფf1 **ღe3 38. fe3** **მf6 39. ფe2**
 [39. **ღf6?? d1** **ჰ40. მd1** **ჰd1 41.**
ფf2 **ღg3#]** **1:0** [აზმაიფარაშვილი]

№18 ძველინდური დაცვა
აზმაიპარაშვილი

— ჰელერსი
AZMAIPARASHVILI HELLERS

რეკიავიკი 1990

№ 14. გრიუნფელდის დაცვა
აზმაიპარაშვილი — ვალსი

AZMAIPARASHVILI VALS

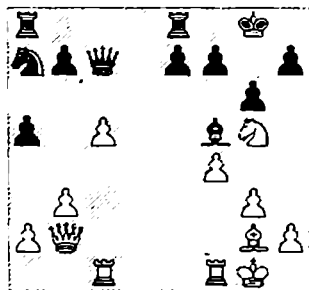
ლორტუმენდი 1990

1. **ფ3** **ფ6** 2. **c4** **g6** 3. **ფc3**
ფg7 4. **e4** **d6** 5. **d4** 0-0 6. **ფe2**
e5 7. 0-0 **ფc6** 8. **d5** **ფe7** 9. **ფd2**
a5 10. **a3** **ფd7** 11. **ფb1** **f5** 12.
b4 **ფh8** 13. **ba5!?** N **ფc5** [13.

ფa5 14. **ფb3!?** (14. **a4** Δ **ფb3**,
a5 ♣) **ფa8** 15. **f3±**] 14. **a4** **ფa5**
15. **ფa3** [Δ **ფc5**] **b6** 16. **ფc5**
dc5 [16. **bc5!?** 17. **ფb8!** ♣] 17.
ფb3 **ფa8** 18. **a5±** **ფg8** 19. **ფf3**
[19. **ფa1!?**] **ფf6** 20. **ფa1** **f4!** [Δ
g5, **ფg8∞**] 21. **ფa2** **g5** 22. **h3** [22.
ab6 **ფa2** 23. **bc7** ♣**c7** 24. **ფa2** **g4**
25. **ფc2** **ფg8** ♣] **ფg8** 23. **ფb5**
ფf8 24. ♣**e2** **g4** 25. **hg4** **ფg4**
26. ♣**e1** **ფd7** [26. ... ♣**h4** 27. **ფg4**
ფg4 28. **f3!**] 27. **ფg4** **ფg4** 28.
f3 **ფd7** 29. ♣**c3** **ფd6** 30. **ფf2**
[Δ 31. **ab6** **ფa2** 32. **bc7** **ფf2** 33.
cd8 ♣ **ფg2** 34. **ფf1** **ფg1** 35. **ფc2**
ფg2 36. **ფd3+—**] **ba5** 31. **ფa5**
ფb5? [31. ♣**e7∞**] 32. **cb5**
♣**e7** 33. **ფc4** **ფa2** 34. **ფa2** **h5**
35. ♣**e1** **h4** 36. **b6!+—** **h3** [36.

cb6 37. **ფd6** ♣**d6** 38. ♣**h4**] 37. **b7**
♣**g5** 38. ♣**f2** **hg2** 39. **ფa8** 1:0
[აზმაიპარაშვილი]

1. **g3** **g6** 2. **ფg2** **ფg7** 3. **ფf3**
ფf6 4. **c4** 0-0 5. 0-0 **c6** 6. **b3**
ფe4 7. **d4** **d5** 8. **ფb2** **ფd7** 9.
♣**c2** N [Δ 9. ... **ფdf6** 10. **ფe5** **ფf5**
11. ♣**c1** Δ **f3** X **ფf5**; 9. ♣**c1**, 9.
ფbd2] **ფdf6** 10. **ფe5** **ფf5** 11.
♣**c1** **ფd7?!** [11. ... **a5** 12. **f3** **ფd6**
13. **ფc3** Δ **ფe1**, **e4** ♣] 12. **f3** **ფd6**
13. **ფd2** **ფe6** 14. **e4** **a5** [14.
ფc5 15. **de5** **ფc8** 16. **f4** ±↑] 15.
ფd3 [Δ **ფf4**] **ფe8** 16. **ფc5!?**
[16. **ფf4** **ფf8**] **ფc5** 17. **dc5** **ფb2**
18. ♣**b2** **ფc8** 19. **cd5** **cd5** 20.
f4 ♣**c7** 21. **ფac1** **de4** 22. **ფe4!**
[22. **ფe4!?** **f6** □ Δ **ფf7** ♣] **ფa7**
[22. **f6** 23. **c6!** **bc6** (23. **b6** 24.
ფc3±) 24. **ფc6** ♣**a7** 25. **ფh1±**]
23. **ფg5** **ფf5**

24. **g4!** **ფg4** [24. **ფd3** 25.
ფd5 **e6** 26. **ფh7!!** **ფh7** □ (26.

ed5 27. ზf6 ზf8 28. ზd5!+-)
 27. ზf3 e5□ 28. ზd3+-] 25.
 ზd5 ზf8 [25. e6 26. ზe4
 ed5 27. ზf6 ზf8 28. ზd5+-]
 26. f5!! gf5 [26. ზf5 27.
 ზf5 gf5 28. ზe6!! fe6 29. ზe6
 ზf7□ 30. ზc2!! h5 31. ზg2 ზh7
 32. ზf5 ზh6 33. ზd2+-] 27.
 ზc4! h5□ 28. ზg4! hg4 29.

ზf5 e6 30. ზe4! ზfd8 31.
 ზh5 e5□ 32. ზe5 [32. ზd2!!
 ზe7□ (32. ზf8 33. ზh8 ზc7
 34. ზg5 ზd7 35. ზf5 ზe7 36.
 ზf7#) 33. ზh6!+-] ზc6 33.
 ზg5 ზf8 34. ზh8 ზe7 35.
 ზf6 ზd7 36. ზf5 ზe7 37.
 ზf7# [გ. გიორგაძე]

ბიორბი ბიორბაძე, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი. 10.10.1964)

№ 15. გრიუნფელდის დაცვა
 ბ. ბიორბაძე
 - ერმოლინსკი
 G.GIORGADZE YRMOLINSKY
 სიმფეროპოლი 1988

1. d4 ზf6 2. c4 g6 3. ზc3
 d5 4. ზf3 ზg7 5. ზb3 de4 6.
 ზc4 0-0 7. e4 a6 8. e5 ზfd7
 9. e6 fe6 [9. b5 10. ef7 ზf7 11.
 ზb3c5 12. ზg5c4 13. ზf7 ზf7 14.
 ზc2!?! ზd4 15. ზe4 ±] 10. ზe6
 ზh8 11. ზg5 ზc6 [11. ზc8
 12. ზh3 ზf6 13. ზh4 e5 14. de5
 ზe5 15. ზe3 ±; 11. ... ზe5!?!] 12.
 ზe3!?! N ზc5 [12. ზde5 13.
 ზd5!?! ზd5 14. ზd5 ზf7 15. ზc7
 ზb8 16. ზge6±; 12. ზd4 13.
 ზd4 ზd4 14. ზf7 ზf7 15. ზf7
 ზe5 16. ზf4±] 13. ზf7 [13. ზc4!

ღd4 (13. ზd4 14. 0-0-0!) 14.
 ზd1 e5 15. ზc5!±] ზf7 14. ზf7
 ზd4 15. ზd4 ზd4 16. ზe2 e5
 17. 0-0 ზe6 18. ზf3 ზe7 19.
 ზad1 c6 20. ზg3± ზf5 21.
 ზh1 [Δ f4] g5! 22. ზfe1 ზf8
 23. ზc4!?! ზg7 24. b4 ზd7 25.
 ზe2 ზa7 26. f3 [Δ ზf1, ზe1-
 c3±] ზb6 27. ზb3 ზd7⊕ 28.
 ზf1 h6 29. ზe1 ზg6 30. ზc3
 ზe8 31. ზd2 ზf6 32. ზfd1
 ზb6 33. a3e4? 34. ზd6!+-ef3

35. $gf3$ $he2$ [35. $hg4$ 36. $hg6!$ +] 36. $pf6$ $pf6$ 37. $hf6$ $gf7$ 38. $he6!$ $hb2$ 39. $hd7$ $gf8$ [39. ... $df7$ 40. $dc4!$ +] 40. $hg6$ $hb3$ 41. $hh6$ 1:0 [გ. გომრ-
გაძე]

№ 16. ესპანური პარტია

დვოირისი - ბ. გიორგაძე

DVOIRIS G.GIORGADZE

ოღესა (სსრკ წ) 1989

1. $e4$ $e5$ 2. $hf3$ $hc6$ 3. $hb5$
 $a6$ 4. $da4$ $hf6$ 5. 0-0 $de7$ 6.
 $he1$ $b5$ 7. $hb3$ 0-0 8. $c3$ $d6$ 9.
 $h3$ $hb8$ 10. $d4$ $hbd7$ 11. $hbd2$
 $db7$ 12. $dc2$ $he8$ 13. $hf1$ $df8$
14. $hg3$ $g6$ 15. $a4$ $c5$ 16. $d5$
 $dg7$ N [16. ... $hb6$; 16. ... $c4$] 17.
 $c4$ [17. $dg5$ $h6$ 18. $dc2$ $hb6$; 17.
 $b4$ $cb4$ 18. $cb4$ $hb6$ 19. $a5$ $hc4$ 20.
 $dc3$ $hc8$ Δ $hc7-c7$; 17. $b3!$?] $hb6$
18. $hd2$ $ba4$ 19. $da4$ $ha4$
20. $pa4$ $hd7!$ [= [Δ $hb6$, $a5-a4$]
21. $hdf1$ $a5$ 22. $pc2$ $hb6$ 23.
 $he3?!$ [23. $b3$ $pd7$ 24. $dc2$ $a4$ 25.
 $ba4$ $ha4$ \square (25. $ha4?$ 26. $hebl$
 $heb8$ 27. $hb5!$ \pm) 25. $hab1!$ $ha6$ \square
27. $hb5$ $hc8!$ 28. $hebl$ $ha7$ Δ
 $da6$] $a4$ 24. $ha3$ $dc8$ 25. $hd2$
 $hd7$ \mp 26. $pc1$ $hf8$ 27. $hef1$
 $gh8?!$ [27. $f5$ 28. $cf5$ $gf5$ 29.
 $hf5$ $f4$ 30. $hg7$ $gf7$ 31. $g3$ $dh3$
32. $gf4$ $ph4$ 33. $pc3\infty$; 28. ... $df5!$?

\mp] 28. $hc3$ $hb8$ 29. $dh6$ $dh6$
30. $ph6$ $ha8$ 31. $he2$ $pe7$ [31.
 $pf6??$ 32. $dh5!$ +] 32. $hd2$ $hf6$
33. $hf3$ $hb4$ 34. $he1$ $hf8$ 35.
 $hd3$ $hb3$ 36. $hec2$ $gf8$ 37.
 $pd2$ $pd8$ 38. $f4$ $hc7$ 39. $f5$
 $pf8$ 40. $hf2$ $gf7!?$ [Δ $gh7$]
41. $gh2$ $gh7$ 42. $hd1$ [42. $hb3$
 $hb3$ 43. $hc3$ $hc3$ 44. $pc3$ $ph6$ \mp]
 $g5$ 43. $pe2$ $de8$ 44. $hb3$ $hb3$
45. $hc3$ $hb4$ 46. $hf1$ $ph6?!$
[\square 46. ... $h5$ 47. $g3$ $df7$ \mp Δ $ph8$,
 $hb3$] 47. $hf2$ $ha6$ 48. $gh1$
 $ph5$ 49. $pd2$ $ph4$ 50. $hg4$
 $hc7$ 51. $hfh2$ $ha8$ 52. $hf3$
 $ph5$ 53. $he1$ $hd7$ 54. $hd3$ $hb8$
55. $ha3$ $ph4?!$ [55. $pe8$ Δ
 $h5$] 56. $gh2$ $ph5$ 57. $pc1$ $pf7$
58. $he1$ $h5$ 59. $hf2$ $pg8$ 60.
 $hf3$ $hb4$ 61. $hd2$ $pb8$ 62. $hd3$
 $hb7$ 63. $h4?!$ $pg8!$ 64. $hg5$
 $pg5$ 65. $pe1$ $hb8$ 66. $hf3$ $pg4$
67. $gh4$ $de8$ 68. $hf3$ $hb6$ 69.
 $hc3$ $hd7$ [69. ... $a3!$? 70. $ba3$ (70.
 $ha3$ $hc4$) $ha4$ 71. $hc2$ $hb3$ \mp] 70.
 $gh1$ [70. $ph4$ $ph4$ 71. $gh4$ $hb3$
72. $hb3$ $ab3$ 73. $hf3$ $hb6$ 74. $hd2$
 $hc4!$ 75. $hc4$ $db5$ 76. $hce5$ $fe5$ 77.
 $hc1$ $c4$ (77. $dc4?$ 78. $gh3$ $gf6$
79. $gh4$ $df1$ 80. $hb3$ $dg2$ 81.
 $hd2!$) 78. $he2$ \square $gf6$ \mp] $hf8$ 71.
 $gh2$ $pg7$ 72. $pf2$ $gh7$ 73.
 $hc5?$ $dc5$ 74. $hg3$ $hg5$ 75.
 $pc5$ $gd8$ 76. $pd6$ $gh8$ 77.

77. $\text{a}^6 \text{b}^7$ 78. $\text{f}^6 \text{e}^4$
 79. $\text{e}^5 \text{a}^7 \rightarrow$] c^7 78. f^8
 b^7 79. $\text{e}^3 \text{f}^7$! 80. $\text{c}^5 \text{a}^6$!
 81. $\text{c}^3 \text{b}^7$ 82. $\text{f}^3 \text{b}^2$ 83.
 $\text{e}^3 \text{b}^5$! [$\Delta \text{a}^3 \text{a}^2 \rightarrow$] 84. c^6
 b^4 ! 85. $\text{b}^4 \text{b}^4$ 86. e^1
 a^8 87. $\text{b}^1 \text{c}^3$ 88. $\text{c}^7 \text{c}^8$
 89. $\text{f}^2 \text{a}^3$ 90. $\text{e}^1 \text{a}^2$ 91. c^1
 b^3 ! 92. $\text{d}^3 \text{b}^5$ 0:1 [გ. გო-
 რგაძე]

№ 17. კატალონიური
 დახაწვისი

სმირინი - ბ. ბიორგაძე

SMIRIN G.GIORGADZE
 ლუგო (ბუ) 1990

1. $\text{d}^4 \text{d}^5$ 2. $\text{f}^3 \text{f}^6$ 3. c^4
 e^6 4. $\text{g}^3 \text{b}^4$ 5. $\text{bd}^2 \text{c}^5$! N
 [5. ... 0-06. $\text{g}^2 \text{dc}^4$] 6. $\text{cd}^5 \text{d}^5$
 7. g^2 [7. $\text{a}^3 \text{d}^2$ 8. $\text{d}^2 \text{e}^4$ 9.
 $\text{e}^3 \text{f}^6$ 10. dc^5 (10. g^2 ?! cd^4
 11. $\text{d}^4 \text{d}^4$ 12. $\text{e}^4 \text{c}^2$! \rightarrow)
 c^5 11. $\text{b}^4 \text{b}^3$; 7. dc^5 0-08. g^2
 d^8 9. 0-0 c^6 10. $\text{c}^2 \text{c}^5$ 11.
 $\text{c}^5 \text{c}^5$ 12. $\text{b}^3 \text{b}^6$ =] cd^4 8.
 0-00-09. $\text{b}^3 \text{d}^3$ 10. $\text{ed}^3 \text{a}^5$!
 11. $\text{g}^5 \text{a}^4$ [11. e^7 =] 12.
 $\text{f}^6 \text{g}^6$ [12. ... ab^3 ? 13. $\text{e}^5 \text{d}^4$
 14. $\text{e}^4 \rightarrow$] 13. $\text{fd}^2 \text{f}^5$! 14.
 c^1 [14. $\text{e}^4 \text{g}^5$] c^6 15.
 $\text{c}^4 \text{c}^5$ 16. $\text{e}^2 \text{d}^8$ 17.
 $\text{f}^4 \text{g}^5$ 18. $\text{c}^1 \text{d}^7$ [Δe^8]
 19. $\text{d}^2 \text{e}^7$ 20. $\text{e}^4 \text{e}^5$ 21.

$\text{e}^1 \text{f}^5$ 22. c^3 ?! [22. c^5 !? b^2
 23. $\text{d}^7 \text{d}^7$ 24. $\text{c}^6 \text{bc}^6$ 25. c^6
 da^7 26. d^4 ! 23. $\text{a}^3 \text{e}^8$ 24.
 $\text{h}^5 \text{g}^7$ 25. h^3 ?! g^5
 26. cd^1 ? d^4 ! \rightarrow [Δf^6] 27.
 ce^2 [27. $\text{d}^2 \text{f}^6$ 28. $\text{d}^1 \text{f}^4$
 29. $\text{gf}^4 \text{c}^6 \rightarrow$] f^6 28. $\text{d}^4 \text{h}^5$
 29. $\text{de}^6 \text{h}^6$ 30. $\text{h}^5 \text{h}^5$
 31. $\text{h}^4 \text{h}^6$ 32. $\text{b}^7 \text{f}^4$! 33. d^4
 fg^3 34. $\text{fg}^3 \text{ab}^8$ 35. d^8
 d^8 36. $\text{d}^5 \text{f}^8$ 37. $\text{a}^6 \text{d}^6$
 38. $\text{g}^2 \text{g}^4$ 39. $\text{d}^3 \text{e}^5$ 0:1
 [გ. გორგაძე]

№ 18. სიცილიური დაცვა
 ტოდოროვიჩი-ბ. ბიორგაძე
 TODOROVIC G.GIORGADZE
 სან-სებასტიანი 1991

1. $\text{f}^3 \text{c}^5$ 2. $\text{g}^3 \text{c}^6$ 3. g^2
 g^6 4. 0-0 g^7 5. $\text{e}^4 \text{e}^6$ 6. d^3
 ge^7 7. c^3 0-0 8. e^1 [8. e^3
 b^6 9. $\text{d}^4 \text{a}^6$ 10. $\text{e}^1 \text{cd}^4$ 11. d^4
 e^5 ! 8. bd^2 !] d^6 [8. ... d^5 ?! 9.
 $\text{e}^5 \text{c}^7$ 10. $\text{f}^4 \text{h}^6$ 11. h^4 ±] 9. a^4
 N [9. $\text{d}^4 \text{cd}^4$ 10. $\text{cd}^4 \text{b}^6$ 11. e^5
 (11. $\text{d}^5 \text{b}^2$!) d^8 ; 9. a^3] 9.
 ... e^5 ! 10. $\text{a}^3 \text{h}^6$ [10. f^5 ? 11.
 $\text{b}^3 \text{h}^8$ 12. g^5] 11. c^2
 g^4 !? 12. $\text{h}^3 \text{e}^6$ 13. d^4 [13.
 $\text{b}^4 \text{cb}^4$ 14. $\text{cb}^4 \text{b}^3$ 15. $\text{d}^2 \text{c}^8$
 Δc^2 , b^4] 13. ... cd^4 14. cd^4
 b^3 15. d^3 [15. $\text{dc}^5 \text{b}^4$ 16.
 $\text{ed}^6 \text{c}^2$ 17. $\text{dc}^7 \text{e}^7$] 15. ... c^2

16. $\text{c}2 \text{ d}4$ 17. $\text{d}4 \text{ ed}4$ 18. $\text{c}d2$ [$\Delta \text{ b}4$] $\text{a}5!$ 19. $\text{b}4$ [19. $\text{b}3$ $\text{c}b6$ 20. $\text{c}b1$ $\text{d}c6$ Δ $\text{d}b4$] $\text{ab}4$ 20. $\text{c}b4$ $\text{c}d7$ 21. $\text{d}b2$ $\text{d}c6$ 22. $\text{c}b5$ [22. $\text{c}b3$ $\text{f}c8$ Δ $\text{d}a5$ - $\text{c}4$] $\text{a}5$ 23. $\text{c}b3$ $\text{f}a8$ 24. $\text{f}4$ $\text{d}8!$ [$\times \text{a}4$] 25. $\text{f}5 \text{ g}5$ [25. ... $\text{g}f5$ 26. $\text{ef}5$ $\text{f}f5$ 27. $\text{c}d3$ ∞] 26. $\text{c}f3$ $\text{d}f6$ [26. ... $\text{f}a4$ 27. $\text{f}6$ $\text{d}f8$ 28. $\text{d}d4$ c] 27. $\text{c}h5$ $\text{c}g7$ 28. $\text{h}4$ $\text{d}c6$ [28. $\text{f}a4$ 29. $\text{hg}5$ $\text{hg}5$ 30. $\text{f}a4$ $\text{f}a4$ 31. $\text{d}c1$ $\text{c}e7$ Δ] 29. $\text{d}c1$ $\text{c}e7$ 30. $\text{c}d1$ $\text{c}e5$ 31. $\text{f}a3$ $\text{b}5$ 32. $\text{c}h5$ $\text{c}e7$ 33. $\text{g}4 \oplus$ [33. $\text{e}5$ $\text{d}e5$ 34. $\text{d}a8$ $\text{f}a8$ c] $\text{d}e5!$ - \rightarrow 34. $\text{f}h3$ [34. $\text{f}f1$ $\text{d}3!$] $\text{f}a4$ 35. $\text{f}f1$ $\text{f}a1!$ 36. $\text{c}b3$ [36. $\text{hg}5$ $\text{d}g5$ 37. $\text{f}6$ $\text{c}f6!$ 38. $\text{f}f6$ $\text{c}f6$] $\text{c}c1!$ 37. $\text{c}c1$ $\text{gh}4$ 38. $\text{c}b5$ $\text{d}g5$ 39. $\text{f}f1$ $\text{c}f6$ [\times $\text{c}h5$] 40. $\text{f}f1$ $\text{d}3$ 41. $\text{c}b7$ $\text{f}a1!!$ 0 : 1 [გ. გიორგაძე]

№ 19. ნიშტოვიჩის დაცვა

ბ. გიორგაძე - კასპაროვი

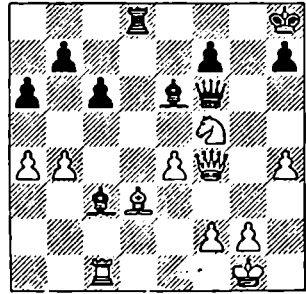
G.GIORGADZE KASPAROV
დებრეცენი (ეგპ) 1992

1. $\text{d}4$ $\text{d}f6$ 2. $\text{c}4$ $\text{e}6$ 3. $\text{d}c3$ $\text{d}b4$ 4. $\text{e}3$ $\text{c}5$ 5. $\text{d}ge2$ $\text{cd}4$ [5. ... $\text{b}6$] 6. $\text{ed}4$ 0-0 7. $\text{a}3$ $\text{d}e7$ 8. $\text{d}f4$ [8. $\text{d}5$] $\text{d}6$ [8. ... $\text{d}5$ 9. $\text{d}e3$ $\text{d}c6$ 10. $\text{cd}5$ $\text{d}d5$ 11. $\text{d}cd5$ $\text{ed}5$ 12. $\text{d}d3$ $\text{d}g5$ 13. 0-0 $\text{d}f4$ 14. $\text{d}f4$ $\text{c}f6$ 15. $\text{d}e3$ $\text{d}f5$ 16. $\text{d}e2$ $\text{d}a5$ 17. $\text{c}c1$ $\text{f}ac8$ 18. $\text{c}a4 \pm$ გ. გიორგაძე ო.

ნიკოლენკო, ბათუმი, 1991] 9. $\text{d}e2$ $\text{f}e8$ 10. 0-0 $\text{d}f8$ 11. $\text{d}e3$ $\text{g}6$ 12. $\text{c}c1$ $\text{a}6$ 13. $\text{c}5$ [13. $\text{b}4!?$ \pm] $\text{d}g7$ 14. $\text{d}a4$ $\text{d}c6$ 15. $\text{d}b6$ [15. $\text{d}5$ $\text{ed}5$ 16. $\text{d}d5$ $\text{d}d5$ (16. ... $\text{dc}5?!$ 17. $\text{d}db6!$ \pm) 17. $\text{c}d5$ $\text{dc}5$ (17. ... $\text{c}h4?!$ 18. $\text{f}c4 \pm$) 18. $\text{c}d8$ $\text{f}d8$ 19. $\text{d}b6?!$ $\text{f}b8$ 20. $\text{d}f4?$ $\text{d}b2!$ 21. $\text{f}c5$ $\text{d}d4!$ Δ ; 19. $\text{f}c5$ $\text{d}d4$ 20. $\text{d}c4 \infty$ $=$] $\text{f}b8$ 16. $\text{b}4$ $\text{d}5$ 17. $\text{c}b3$ $\text{g}5$ [17. $\text{d}e4?!$ 18. $\text{f}fd1$ (Δ $\text{a}4$, $\text{b}5$) $\times \text{d}5 \pm$] 18. $\text{d}h3$ [18. $\text{d}d3$ $\text{d}d7$ 19. $\text{d}d7$ (19. $\text{d}c8$ $\text{f}c8$ 20. $\text{c}b2$ $\text{e}5!$ 21. $\text{de}5$ $\text{d}de5$ 22. $\text{d}e5$ $\text{f}e5!$ Δ $\text{d}4$) 19. ... $\text{d}d7$ 20. $\text{c}b2$ $\text{c}f6$ 21. $\text{f}4$ $\text{d}d4$ 22. $\text{fg}5$ $\text{d}f3$ 23. $\text{d}f3$ $\text{c}b2$ 24. $\text{d}b2$ $\text{d}b2$ 25. $\text{f}e1$ $\text{d}c3$ Δ] $\text{h}6$ 19. $\text{f}cd1!$ \pm $\text{e}5$ 20. $\text{de}5$ $\text{d}e5$ 21. $\text{d}c8$ [21. $\text{d}d5?!$ $\text{d}e6!$ 22. $\text{d}f6$ $\text{c}f6$ c] $\text{c}c8$ 22. $\text{f}fe1$ [Δ $\text{f}4$] $\text{f}e7$ 23. $\text{d}f1?!$ [23. $\text{f}4!?$ $\text{d}c4$ 24. $\text{d}c4$ $\text{dc}4$ 25. $\text{c}c4$ $\text{c}e8$ 26. $\text{d}d2$ $\text{d}e4$ 27. $\text{d}c1!$ (Δ $\text{d}f2$) \pm ; 26. ... $\text{f}d8$ 27. $\text{f}e7$ $\text{c}e7$ 28. $\text{f}c1$ $\text{c}c7$ 29. $\text{d}c3 \pm$] $\text{c}c7!$ 24. $\text{d}d4$ $\text{f}be8$ 25. $\text{d}e5$ $\text{f}e5$ 26. $\text{f}e5$ $\text{c}e5$ 27. $\text{f}3$ $\text{g}4$ 28. $\text{d}f2$ $\text{g}3!$ 29. $\text{hg}3$ $\text{c}g3$ 30. $\text{c}d3$ $\text{h}5?! \oplus$ [30. $\text{f}e5!?$ a) 31. $\text{d}h3$ (Δ $\text{f}4$) $\text{f}h5$ 32. $\text{c}h1 \square$ (32. $\text{f}4??$ $\text{f}h3$ - \rightarrow) 32. ... $\text{f}h3?$ 33. $\text{gh}3$ $\text{d}h5$ 34. $\text{c}f5!$ (Δ $\text{c}g4$); b) 31. $\text{d}h1$ $\text{c}g5$ 32. $\text{c}d2$ $\text{f}e3$ 33. $\text{a}4 \infty$] 31. $\text{c}f5$ $\text{f}e6$ [31. ... $\text{d}h6?$ 32. $\text{c}f6$ $\text{d}c3$ 33. $\text{c}b2$ - \rightarrow] 32. $\text{d}h1$ $1/2$: $1/2$ [გ. გიორგაძე]

1. e4 e5 2. f3 d6 3. d5
 g6 4. c3 a6 5. d4 d6 6. d4
 d7 7. 0-0 d7 8. d3 d6 9.
 d2?! [9. d2; 9. de5 de5 10.
 d2] 0-0 10. h3 d4 11. d2
 d4 12. e1?! f6= 13. c4
 d8 14. a4 g5 [14. ... h5] 15.
 f4 [15. b4 g4 16. hg4 d4 17. b5
 d7 (Δ d6-d4)↑] g4 [15. ...
 f4 (15. ... f4? 16. e5!) 16. de5
 de5 17. c1!?] 16. de5 de5 17.
 e2 d8 18. b4 g6! [18. ... b5
 19. ab5 ab5 20. d5 (20. d3
 d8) d7 21. d7 d8 22.
 d5±; 18. ... d8 19. b5 ab5 20.
 ab5 d8 21. d5] 19. d4?
 [19. d2; 19. b5 d3 20. d4 g5
 21. bc6 d6! (21. ... f4 22. gh3
 f3 23. f1 d3) 22. f1
 (22. d2 d4 23. d3 d5 24.
 d1 d8) 22. ... d8 23. d2
 d2! (23. ... d4) 24. d2 d6
 25. d1 f3+] g5 20. d5
 d8 21. d1 d6 22. f3
 d6 23. d8 d8 24. d3
 d7! 25. h4?! [25. d7 d7 26.
 d1 (Δ d1)] g6 26. d5
 [26. d7 d7 27. d5 g7! (27.

f6 28. h5) 28. d4 c3+]
 d5 27. d7 f6 28. d5 d3
 29. d1 c6!+ [29. e5 30.
 d6! d2 31. d5 a1 32. d1;
 29. ... d5 30. b5] 30. f4?

30. ... d5!+ [30. ... d3 31.
 d3!; 30. ... d2 31. d1 d2 32.
 d1 d3 33. d1] 31. e5 d2!!
 [31. ... d5 32. f5 f5 33. d5
 d4+]=] 32. d2 d4! [32. ...
 e5 33. d5! (33. g5? d3 34.
 g4 d3!+) a1 34. d2 d3 (34.
 d3 35. h6!) 35. d3∞] 33.
 d3 [33. e6 d3 34. e7 d7+]]
 d4 34. e6 f6 35. e1 d3
 36. d3 d3 37. e5 d8 38.
 e6 d7 39. e7 d6 40.
 e6 d5 41. e7 d5! [41. ...
 d4 42. f3 d4 43. h4 d5! 44.
 h7 d6+] 42. f7 d4 43.
 f3 d3 44. g7 d4 [44.
 g6 45. e5] 45. h6 e5 46.
 g5 d6 0 : 1 [ზ. გიორგაძე]

№ 21. იტალიური პარტია

ჰიარტარსონი

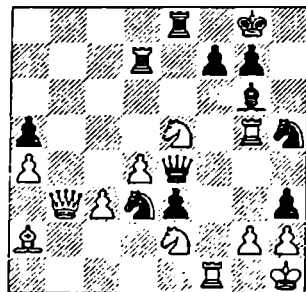
- ბ. გიორგაძე

HIARTARSON G.GIORGADZE

ტილბურგი 1993

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღc4
 ღc5 4. c3 ღf6 5. b4 ღb6
 6. d3 d6 7. a4 a5 8. b5 ღe7
 9. ღbd2 [9. 0-0 ღg6 10. ღbd2
 0-0 11. ღb3 c6 12. ღa3 ღe8
 13. ღc4 ღc7 14. ღe3 d5 15.
 ჰc2 h6 16. ღfel ღe6 17. ღad1
 ჰd7 დოლმ:კოვი გოლდინი, ირკ-
 უტსკი, 1986] c6 10. bc6 bc6
 11. 0-0 0-0 12. ღa3 [12. d4?!
 ed4 13. cd4 d5 14. ღd3 de4 15.
 ღe4 ღe4 16. ღe4 ღf5=; 12.
 ღb3!? (Δ d4)] ღe8!? 13. ღb3
 ღg6 14. ღc4 ღc7 15. ჰc2?!
 [15. ღe3 d5 16. ჰc2 ღf4↑]
 ღg4!? 16. ღg5 d5 [16. h6?
 17. ღf7 ღf7 18. ღd6+-] 17.
 ღe3 ღh5!⌘ [×ღg5] 18. ღf5
 [18. ღh3 ჰf4! 19. ღf4 ef4
 (×e4) ⌘] h6 19. ღf3□ [19.
 ღh3 ღg4 20. ღh1 ჰd7!⌘] ღf4
 20. ღh1 ღb8 21. ღa2 ჰd7
 [21. ღf3 22. gf3 ღh7 23.
 ღc1 ღb6h5 24. ღg1 g6 25. ღg3
 ჰh4 26. ღe3 ⌘] 22. ღg1
 ღg6 23. ღg3 h5↑ 24. f3 h4
 25. ღ3e2 ღe6 ⊕ 26. ღh3
 ღh5 27. ღad1 ღbd8 28. ღc1

- ჰe7 29. ღe3 ღd7 30. ღb1
 ღd6 31. ed5 cd5 32. ღb5?⊕
 [⌘32. ღd5 ღc5 (32. ღc8!?⌘)
 33. ღc5 (33. ღe6 ჰe6! 34. ღc5
 ღd3 35. ჰb2 ჰc4⌘) ღc5 34.
 ღe4 ღd3 35. ღg6 fg6 ⌘]
 ღc5⌘ 33. ღc5 [33. ჰd2 d4!
 34. cd4 ed4 35. ღ~ ღb4⌘]
 ღc5 34. ღf2 e4 35. fe4 de4
 36. d4 ღd3 37. ღg4 e3 38.
 ჰb3 [38. ღf7 (38. ღf7 ღf7
 39. ჰd3 ღa2 40. ღh5 ჰe4!→)
 ჰf7 39. ღf7 ღf7 40. ღg1 (40.
 ჰa2!? ღhf4! 41. ღi4 ღf4 42.
 ღe5 (42. ღe5 ღe5 43. ღe5 e2
 44. ჰd2 ღb7→) 42. e2 43.
 ჰd2 ღe4 44. ღg1 ღh3→) 40.
 ღdf4! 41. ჰd1 ღe2 42. ჰe2
 ღf4 43. ჰe1 ღd3 44. ჰe2 ღc1
 45. ჰe1 e2 46. ღf2 ღf2→] 38.
 ჰe4! 39. ღg5 h3 40. ღe5

40. ... hg2 41. ღg2 ღe5! 42.
 de5 ღf2 43. ღg1 [43. ღff2 ef2-
 +] ჰg2!! [44. ღg2 ღe4 45. ღg1
 □ ღh3#] 0 : 1 [ბ. გიორგაძე]

(თბილისი, 9.1.1947)

№ 22. ესპანური პარტია

თამ. გიორგაძე – მოუეზი

TAM.GIORGADZE MOZESH

დრეზდენი (უ) 1969

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. ღb5
a6 4. ღa4 b5 5. ღb3 ჭa5 6.
0-0 d6 7. d4 ed4 8. ღd4 ჭe7
[Δ 9. ... c5] 9. ღd2 ჭb3 [9. ... c5
10. ღd5 ღd5 11. cd5 cd4 12.
ჰe1+-] 10. ჭb3 ღb7 11. ჭc3
c6 [⊃11. b4 12. ღd5 ღd5 13.
ed5 ღd5] 12. ღe2! [Δ ღe3-f5,
ღc3] 12. ... a5 13. a4 c5? [13. ...
b4 14. ღe3 ღe6 15. ღf5 ღe5Δ 16.
... g6] 14. ab5 a4 15. ჭa5! [15.
ღc1 ღc4!±] 15. ♖a5 ⊕ 16.
ღa5 ჰa5 17. ჰd6 ჰb5 18.
♚fd1± f6 19. ჭc3 ჰc6 20.
ჰd8 ღf7 21. ♖a4 ჰe6 22. ♖a7
ჰc8 23. ♖d7 ჰd8 24. ♖d8
ღc6 25. ღd5 ღd5 26. ed5 ღg6
27. ♖e7 1 0

№ 23. სიცილიური დაცვა

იანსა – თამ. გიორგაძე

JANSA TAM.GIORGADZE

დრეზდენი 1977

1. e4 c5 2. ჭf3 ჭc6 3. d4
cd4 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 e5 6.

ღdb5 d6 7. ღg5 a6 8. ღa3 b5
9. ღd5 ღe7 10. ღf6 ღf6 11.
c3 [11. h4?! ღh4! 12. ♖h4 ჰh4
13. ღc7 ღe7 14. ღa8 ჰc4 15. ჰe2.
ჰb4 16. c3 ჰa5±] 11. ... ღg5 12.
ღe2 ♖b8 13. ღd3 [13. ღc2 0-0
14. 0-0 ღe6 15. ჰd3±] 13. ... ღe6
14. ღcc3 0-0 15. 0-0 a5 16.
ჰe2 b4 17. ♚fd1 bc3 18. bc3
ღc7 19. ღb5?! [19. ღc4±] ღd5
20. ღd5 ჰc8 21. c4 ჰc5± 22.
g3 g6 23. ღg2 f5 24. h4 [24. f3
♖b7±] f4?! [24. ღd8 Δ ♖b7-
f7] 25. f3 ღh6 [25. ღd8] 26.
g4! [26. ჰd2 fg3!; 26. ჰf2 ღh3
27. ღg1 fg3] 26. ღg4 27.
ჰd3? [27. ღe7 ღh8 28. ღc6∞]
27. ღh5 28. ♖ab1 [28. ღc7
ღh8 29. ღc6 ♖a8 30. ჰd6 ჰc3-+]
28. ღh8 29. ღd7 ჰa7 30.
ღe6 ♖b1 31. ♖b1 g5 32. ღh3?
ჰf2 0 1

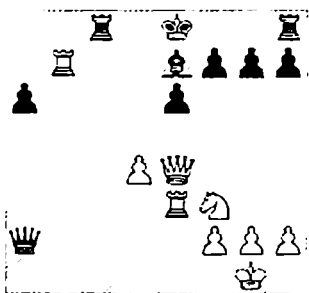
№ 24. სიცილიური დაცვა

თამ. გიორგაძე - ტალი

TAM. GIORGADZE TAL

თბილისი (სსრკ ჩ) 1978

1. e4 c5 2. ღf3 d6. 3. ღb5
 ღc6 4. 0-0 ღd7 5. ღe1 ღf6 6.
 c3 a6 7. ღc6! ღc6 8. d4 ღe4
 9. ღg5 d5?! 10. ღbd2 ღf3 11.
 ჰf3 e6 12. ღf6! ჰf6 [12. ... gf6
 13. c4 ღh6 14. ღad1±] 13. ჰd5±
 ჰe7 14. ჰe5 cd4 15. cd4 ჰd6!
 16. ჰe4 ჰb4 17. ღf3 [17. d5
 ჰc4 18. ღe4 (18. ღc4 0-0-0 19.
 dc6 ღd2 20. e7 ღc7 21. ღe7 ღd7=)
 ღb4 19. ღc2 e5 20. a3±; 17. d5
 ჰd2 18. dc6 0-0-0 19. e7 ღc7 20.
 ჰe7 ღhc8 21. ჰc8 ღc8 22. ღc8
 Δ ღae1±] ღe7 18. ღe3! ჰb2
 [18. ... 0-0 19. ღb3 ჰd6 20. ღb7+-
] 19. ღb1 ჰa2 [19. f5 20. ჰb7
 ჰb7 21. ღb7+-] 20. ღb7 ღc8

21. d5! [21. ღ c5? ჰd5; 21.
 ღc7 ღe7 22. ჰb7 ღd8!; 21.
 ჰe5!!+-] ღf6 22. ღf7! ღc1 [22.
 ღf7 23. ჰc6 ღg6 24. ღc5+-]

23. ღe1 e5 [23. ღf7 24. ჰe6
 ღg6 25. ღg3+-; 23. ... ღe1 24. ღe1
 ღf7 25. de6!+-] 24. ღf6! [24.
 ღa7? 0-0 25. ღe2=] gf6 25. ჰf5
 0-0 [25. ღf8 26. ჰe6 ღd8 27.
 g3 ჰd2 (27. ღd1 28. ღc3 ღc1
 29. ღg2 ღg1 30. ღh3+-) 28. ღf1!]
 26. ჰe6 ღg7 27. ჰd7 [27. ჰe7
 ღf7 28. ღg3 ღh6 29. ღh3 ღg6 30.
 ღg3=] ღh8 28. ჰe7 ღe1! [28. ...
 ღcc8 29. ღg3; 28. ღg8 29. ჰf6
 ღg7 30. ღc5] 29. ღe1 ღg8 30.
 ჰe6 ღg7 31. h3! ჰa4 32. ღe3
 ჰe8 33. ჰa6 ჰd7 34. ღg3
 ღh8 35. d6 [35. ჰc6! ჰc6 36.
 dc6 ღc8 37. ღc3 ღc7 38. f4+-]
 ღg8 36. ჰb6 [36. ღg8! ღg8 37.
 ჰc4 ღf8 38. ჰd5+-] ღc8 37.
 ღa3 ღc6 38. ღa8 ღg7 39.
 ჰb3 ღc8 [39. ღd6 40. ღg8
 ღh6 41. ჰc3 ღh5 42. g4 ღh4 43.
 ჰh6#] 40. ღa6 [40. ღc8 ჰc8 41.
 ღh2+-] ღc1 41. ღh2 ჰf5! 42.
 ჰg3 ჰg5 43. ჰg5 fg5 44. ღa5
 ღd1! [44. ღf6? 45. ღd5 ღc8
 46. d7 ღd8 47. ღg3! ღe6 48. ღd1
 h5 49. ღf3 ღd7 50. ღd7 ღd7 51.
 g4 h4 52. ღc4 ღe6 53. f3+-] 45.
 ღe5 ღf6 46. ღe7 h5 47. ღd7
 [47. ღh7 h4 48. g4! hg3 49. fg3 ღd6
 50. ღh6 ღe5 51. ღd6 ღd6 52. ღg2
 ღe6 53. ღf2 ღf6=; 49. ღg3±]
 ღd2!± 48. ღg3 ღd3 49. f3 h4
 50. ღf2 [50. ღg4 ღg6 51. ღc7

Իd6 52. f4 gf4=] Գe6 51. Իg7
 Գf5! [51. ... Գf6? 52. Իh7 Իd6
 53. Իh6 Գe5 54. Իd6 Գd6 55. f4
 gf4 56. Գf3 Գe5 57. Գg4+] 52.
 Իd7 Գe6 53. Գe2 Իd5 54. Իd8
 Իa5!= [54. ... Իd6 55. Իd6 Գd6
 56. f4+] 55. Գf2 Իa2 56. Գg1
 Իd2 57. Իe8 Գf5 58. Իd8 Գe6
 59. d7= Իd7 60. Իd7 Գd7 61.
 Գf2 Գe6 62. Գe3 Գe5 63. Գf2
 Գf6 64. Գe2 Գe6 1/2 : 1/2 [თამ.
 გიორგაძე]

b5!+] a5! 31. b5 a4! 32. Գc6
 Գf8 33. Գe7 Գg8 34. Գd7
 Գf8 35. Գb4? [35. Գe7=; 35.
 Գe5 ♀] a3 36. Գf1 g6 37. Գg1
 [37. g4!?] h5 38. h4 Գg7 39.
 Գf1 Գe8 40. Գe7?? [40. Գd5±]
 Իb8+ 41. Գc6 Գd6 42. Գg5
 Գc7 43. e4 f6 44. Գe3 Իe8 45.
 e5 fe5 46. de5 Գc5 47. Գg5
 Գe6 0 : 1 [პეტროსიანი]

№ 25. ლაზიერის გამბიტი
 კეტროსიანი

- თამ. გიორგაძე
 T.PETROSIAN - TAM.GIORGADZE
 მოსკოვი (სსრკ გპ) 1981-

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Գc3 Գe7
 4. Գf3 Գf6 5. Գg5 h6 6. Գh4
 0-0 7. e3 b6 8. Գf6 Գf6 9. cd5
 ed5 10. Գd2 Գe6 11. Իd1 c6 12.
 g3?! ± Գd7 13. Գg2 Գc7 14.
 0-0 Գe7 15. Իc1 Իac8 16. Գe1
 Գd6 17. Գd3 Գf5 18. Իfd1
 Իfe8 19. Գe2 Գb8?! [19.
 Գc7?!] 20. Գf1 Գd6 21. Գh3
 Գh3 22. Գh3 Գf6 23. b4 ± Գe4
 24. Իc2 Իc7 25. Իdc1 Գb7??
 [25. ... Իee7 !] 26. Գd5 cd5 27.
 Իc7 Գc7 28. Գd7 Իc8 29. Գe5
 Գd6 30. Իc2? [30. Իc6 Գb8 31.

№ 26. ლაზიერის გამბიტი
 თამ. გიორგაძე - სპასკი
 TAM.GIORGADZE SPASSKI
 მოსკოვი (სსრკ გპ) 1981

1. d4 Գf6 2. c4 e6 3. Գc3
 d5 4. cd5 ed5 5. Գg5 Գe7 6. e3
 0-0 7. Գd3 Գbd7 8. Գf3 [8.
 Գge2] Իe8 9. Գc2 Գf8 10. h3
 c6 11. 0-0-0 a5!?! 12. g4 a4 13.
 Գa4?! [13. Գb1!?! a3 14. b3] Գa5
 14. Գf6 [14. Գc3 b6 Δ Գb7, c5]
 Գf6 15. b3 b5 [15. ... Գe6!] 16.
 Գc5 Գa2 17. Գa2 Իa2 18. Իd2
 Իa1 19. Գb1 Գd7! 20. Գd3?!
 [20. Գd7=] Գb7! 21. Իc2 Գe7
 22. Իd1 Գf6 23. Գc5 Գe4 24.
 Գb2!= [24. Գb7? Գa3 25. Իb2
 Գc3+; 24. Գe4?! de4 25. Գc5 Գa3
 26. Գd2 c5! ♣] Իa7 25. b4 Գd6!
 1/2 : 1/2 [თამ. გიორგაძე]

№27. რეტის დებოუტი

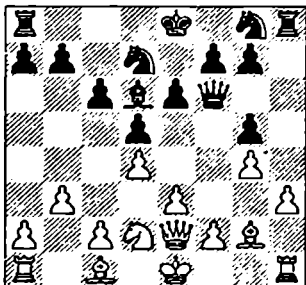
კინტაროსი

- თამ. გიორგაძე

CINTEROS - TAM. GIORGADZE

პნოვერი 1983

1. $\text{d}f3$ $\text{d}5$ 2. $\text{g}3$ $\text{c}6$ 3. $\text{d}g2$
 $\text{d}f6$ 4. $\text{d}3$ $\text{d}g4$ 5. $\text{d}bd2$ $\text{d}bd7$
 6. $\text{h}3$ $\text{d}h5$ 7. $\text{g}4$ $\text{d}g6$ 8. $\text{d}h4$
 $\text{e}6$ [8. ... $\text{e}5$] 9. $\text{e}3$ $\text{d}g8$!10. $\text{d}g6$
 $\text{hg}6$ 11. $\text{p}e2$ $\text{d}d6$ 12. $\text{b}3$ [Δ 0-
 0-0, $\text{c}4$] $\text{p}f6$ 13. $\text{d}4$ $\text{g}5!$ [Δ $\text{d}e7-$
 $\text{g}6$, $\text{p}e7$, $\text{d}a3$]

14. $\text{d}b2$ $\text{d}e7$ 15. 0-0-0 $\text{d}g6$
 16. $\text{d}f3$ $\text{p}e7$ 17. $\text{c}4$ $\text{a}5$ 18. $\text{p}c2$
 $\text{d}a3$ 19. $\text{d}a3$ $\text{p}a3$ 20. $\text{b}b1$
 $\text{p}e7$ 21. $\text{c}d5$ $\text{e}d5$ 22. $\text{d}f1$ [22.
 $\text{p}f5?$ $\text{a}4$ 23. $\text{d}g5$ $\text{a}b3$ 24. $\text{a}b3$ 0-0
 \rightarrow] $\text{d}h4$ 23. $\text{d}h4$ $\text{d}h4$ 24. $\text{d}d3$
 $\text{b}f8$ \mp 25. $\text{d}de1$ [$\Delta \rightarrow \text{d}$] $\text{b}g8$
 26. $\text{f}4$ $\text{d}f8$ 27. $\text{f}5$ $\text{d}h7?$ [Δ 27.
 ... $\text{p}b4$ Δ $\text{a}4$] 28. $\text{e}4$ $\text{d}e4$ 29. $\text{d}e4$
 $\text{p}d6$ 30. $\text{p}c5$ $\text{d}h6$ 31. $\text{d}c2$
 $\text{d}f8$ 32. $\text{p}e5$ $\text{p}d8$ 33. $\text{p}e7$ $\text{b}5$
 34. $\text{p}e3$ [Δ 35. $\text{h}4$] $\text{d}h7$ 35. $\text{d}e4$
 $\text{a}4$ 36. $\text{b}4$ $\text{d}d6$ [\times $\text{d}4$] 37. $\text{d}d1$

3.

$\text{p}f6$ 38. $\text{p}c3$ $\text{d}d8$ 39. $\text{a}3$ $\text{d}f8$
 40. $\text{d}c1$ $\text{d}d4$ 41. $\text{d}he1$ [41.
 $\text{d}c6?$ $\text{d}c8!$ 42. $\text{p}f3$ $\text{d}d2$ 43. $\text{p}c3$
 $\text{p}d6!$; 41. $\text{p}c6?$ $\text{p}e5$ 42. $\text{d}he1$
 $\text{d}d6$, 42. $\text{p}f4$] $\text{p}d6$ [41.
 $\text{d}e8!$? 42. $\text{d}d3!$ (42. $\text{d}c6?$ $\text{d}e1$)
 $\text{d}e1$ 43. $\text{d}e1$ $\text{p}d6$ 44. $\text{b}c2$ $\text{d}d7$ 45.
 $\text{d}e8$ $\text{b}h7$ 46. $\text{f}6$ $\text{g}6$ 47. $\text{d}e7!$ $\text{b}g8$
 48. $\text{d}e8$ $\text{d}f8$ 49. $\text{d}c8 \rightleftharpoons$] 42. $\text{p}c6$
 $\text{p}f4$ 43. $\text{d}e2$ $\text{d}d6$ 44. $\text{p}e8$
 $\text{p}g3$ 45. $\text{f}6$ $\text{p}a3$ 46. $\text{d}b2$ [46.
 $\text{d}b4?$ 47. $\text{p}f8+$] $\text{g}f6$ 0 1
 [თამ. გიორგაძე]

№ 28. ვოლგის გამბიტი

ბურბანენიძე

- თამ. გიორგაძე

B.GURGENIDZE - TAM.GIORGADZE

თბილისი 1983

1. $\text{d}4$ $\text{d}f6$ 2. $\text{c}4$ $\text{c}5$ 3. $\text{d}5$ $\text{b}5$
 4. $\text{c}b5$ $\text{a}6$ 5. $\text{b}a6$ $\text{g}6$ 6. $\text{g}3$ $\text{d}6$ 7.
 $\text{d}c3$ $\text{d}g7$ 8. $\text{d}h3$ 0-0 9. $\text{d}g2$
 $\text{d}a6$ 10. $\text{d}f4$ $\text{d}c7$ 11. $\text{h}4$ $\text{d}b8$
 12. $\text{h}5$ $\text{d}b5$ 13. $\text{hg}6$ $\text{hg}6$ 14. $\text{d}e4$
 $\text{d}f5!$ ∞ [14. ... $\text{d}e4$ 15. $\text{d}e4 \pm$] 15.
 $\text{d}f6$ [15. $\text{d}g5$ $\text{d}d4!$] $\text{e}f6!$ [15. ...
 $\text{d}f6?!$ 16. $\text{e}4 \pm$] 16. $\text{e}4$ $\text{d}e8$ 17. $\text{f}3$
 $\text{d}d7$ 18. $\text{g}4$ $\text{f}5!$ \mp 19. $\text{g}f5$ $\text{d}f5$
 20. $\text{d}e2$ $\text{d}d4$ 21. $\text{d}d4$ $\text{d}d4$ 22.
 $\text{p}d2$ $\text{d}g7!$ 23. $\text{d}f1$ [23. $\text{a}4!$
 $\text{d}b3!$ ∞] $\text{d}b4$ 24. $\text{p}h2$ $\text{d}e4!$ \rightarrow
 25. $\text{f}e4$ [25. $\text{p}h7$ $\text{b}f8$ 26. $\text{d}h6$
 $\text{d}d5$ 27. $\text{b}f2$ $\text{d}b2$ 28. $\text{b}g3$ (28.

ფg1 **ჟ**g5! 29. **ღ**g5 **ღ**d4) **ჟ**f6!
 29. **ჟ**h8 **ფ**e7 30. **შ**e1 **ჟ**e5!! 31.
შe5 **ღ**e5] 25. **შ**be4 26.
ფd1 **შ**e1 [26. **ჟ**f6!] 27.
ფc2 **ჟ**f6 28. **ღ**d3 [28. **ღ**c4
ჟf5 29. **ღ**d3 **შ**8e2] **c4!** 29.

შe1 [29. **ღ**c4 **ჟ**f5] **cd3!** 30.
ფd2 [30. **ფ**d1 **ჟ**f3 31. **ფ**d2
ღh6 32. **ჟ**h6 **შ**e1] 30. **ჟ**g5
 31. **ფ**d1 **ჟ**g4 32. **ფ**d2 **ჟ**b4
 33. **ფ**d3 **ჟ**d4! 0:1 [თამ.
 გორგაძე]

ბუხუტი გურგენიძე, საერთაშორისო დიდოსტატი

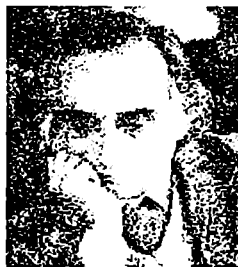
(თბილისი 13.11.1933)

№ 29. ძველინდური დასაწყისი

ბურგენიძე - სპასკი

GURGENIDZE SPASSKI

როგა (სსრკ ჩ) 1958

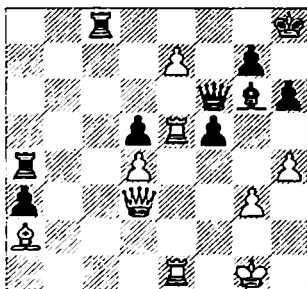

1. **e4 c5** 2. **ფ**f3 **e6** 3. **d3 d5**
 4. **ფ**bd2 **ფ**c6 5. **g3** **ღ**d6 6. **ღ**g2
ფge7 7. 0-0 0-0 8. **შ**e1 **b6** 9.
c3 **ღ**c7 [9. ... **ღ**a6 10. **e5** **ღ**c7 11.
ფb3 **d4** 12. **cd4 cd4** 13. **ღ**g5±; 11.
 ... **ფ**g6 12. **d4 cd4** 13. **cd4** **ფ**b4 14.
a3 **ფ**d3 15. **შ**e3 **ფ**c1 16. **შ**c1±]
 10. **ფ**b3 [10. **e5** **ფ**g6 11. **d4** **f6!**]
a5 11. **a4** **ღ**a6 12. **e5** **ფ**g6 13.
d4 c4 14. **ფ**bd2 **f6** 15. **ef6** **ჟ**f6
 16. **b3!** **cb3** [16. ... **e5** 17. **bc4 e4**
 18. **cd5 ef3** 19. **ფ**f3 **ფ**d8 20. **ჟ**b3
ფf7 21. **ღ**a3±] 17. **ჟ**b3 **ფ**h8 18.
ღa3 **შ**fd8 19. **h4**± **h6** 20. **შ**e3
ფge7 21. **შ**ae1 **ღ**c8 22. **ფ**e5
 [22. **ღ**e7! **ფ**e7 23. **ღ**h3 **ფ**f5 24.
ღf5 **ef5** 25. **შ**e7±] **ფ**e5 23. **de5**
ჟf7 24. **ღ**e7 [24. **c4** **ღ**b7 25. **c5**

(25. **ღ**e7 **ჟ**e7 26. **cd5** **ღ**d5 27. **ღ**d5
შd5 28. **ფ**c4 **ჟ**b4±) **d4** 26. **შ**d3
ღg2 27. **ფ**g2 **bc5** 28. **ღ**c5 **შ**ab8∞]
ჟe7 25. **ფ**f3 **b5!** 26. **ab5** **ღ**b6
 27. **ფ**d4 **a4** 28. **ჟ**d1 **ღ**d7 29.
ღf1 **შ**db8 30. **ღ**d3 **ღ**d4 31.
cd4 **ღ**b5 32. **ღ**b1 **შ**c8 33.
ჟg4 **ღ**e8 34. **ჟ**e2 **ღ**f7 35. **f4**
a3 36. **f5 ef5** 37. **e6** **ღ**e8 38.
ღa2 **შ**a4 39. **ჟ**d3 **ჟ**f6?⊕ 40.
შe5 **ღ**g6 41. **e7**

(ლიაგრაბა)

41. **f4** [41. **შ**e8 42. **h5!**
ღh7 (42. **ღ**h5 43. **შ**f5 **ჟ**g6 44.
შe6 **ჟ**e6 45. **შ**f8 **ჟ**g8 46. **ღ**b1 **g6**
 47. **შ**g8 **ღ** **ჟ**b5, **ჟ**d5+-) 43. **ღ**d5

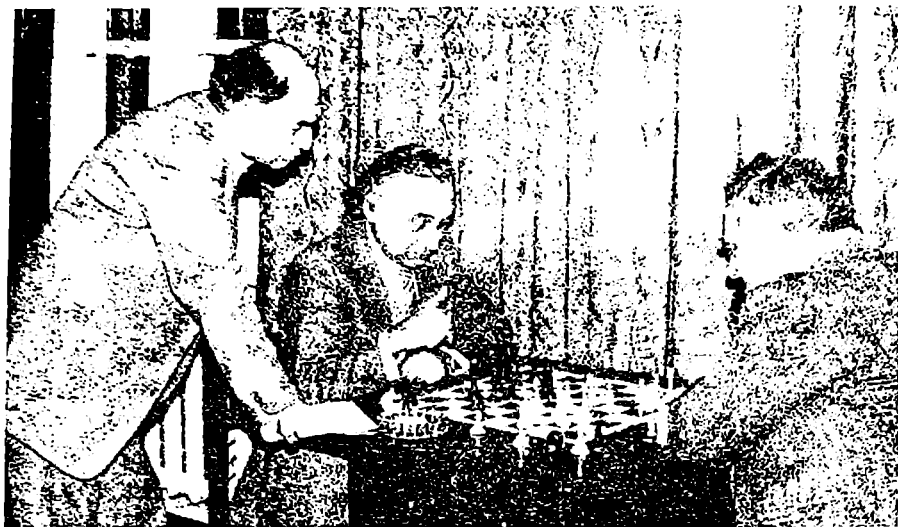

△ 𐄀b5±] 42. 𐄀g6 [42. e8 𐄀e8
 43. 𐄀e8 𐄀h7 𐄀 44. 𐄀f3 𐄀e8 45.
 𐄀e8 𐄀g6 46. 𐄀e1 𐄀g3 47. 𐄀g3 fg3
 48. 𐄀d1 𐄀b4 49. 𐄀d5 𐄀b2!; 42.
 𐄀f3 𐄀e8 43. 𐄀f4 𐄀f4 44. gf4 𐄀e4!
 45. 𐄀d5 𐄀d5 46. 𐄀d5 𐄀g8=] 𐄀g6
43. e8 𐄀e8 44. 𐄀e8 𐄀e8 [44.
 𐄀h7? 45. 𐄀b1] 45. 𐄀e8 𐄀h7
46. 𐄀b1 g6 47. h5 𐄀g7 48. hg6
fg3! [49. ... a2? 50. 𐄀e7 𐄀g8 (50.
 𐄀f8? 51. 𐄀f7) 51. 𐄀a2 𐄀a2 52.
 gf4±; 49. ... 𐄀d4? 50. 𐄀e7 𐄀g8 51.
 𐄀f5 a2 52. 𐄀e6 𐄀f8 53. 𐄀f7 𐄀e8
 54. 𐄀a7 𐄀d1 55. 𐄀g2 a1 𐄀 56. 𐄀a1
 𐄀a1 57. g7+-] **49. 𐄀e7 𐄀g8 50.**
𐄀e2 [50. 𐄀f5 a2!] **𐄀d4 51. 𐄀f5**
 [51. 𐄀e8 𐄀g7 52. 𐄀e7 𐄀f6! 53.
 𐄀f7 𐄀e5! 54. g7 𐄀g4=] 𐄀f8 52.
 𐄀a2 𐄀f4 53. 𐄀d3 𐄀f3? 54.
 𐄀a3 h5 55. 𐄀g2 𐄀e3 56. 𐄀a8
 𐄀g7 57. 𐄀a7 𐄀f8 58. 𐄀f5 h4
 59. 𐄀a2 [△ 𐄀f3; 59. 𐄀g4 𐄀e7!]
 𐄀e5 60. 𐄀d3 𐄀e3 61. 𐄀d2 𐄀g7
 62. 𐄀c2 𐄀e1 63. 𐄀f5 𐄀e5 64.
 𐄀b1 𐄀e1 65. 𐄀b2 𐄀f8 66. 𐄀f5
 𐄀e5 67. 𐄀b8 𐄀g7 68. 𐄀b7

𐄀g8?? [68. ... 𐄀f8 69. 𐄀g4 𐄀e7]
69. 𐄀g4 𐄀f8 70. 𐄀f7 𐄀g8 71.
𐄀d7 𐄀h8 [71. ... 𐄀f8? 72. g7, 73.
 𐄀f3] 72. 𐄀h7 𐄀g8 73. 𐄀d7 𐄀h8
74. 𐄀f1? [74. 𐄀h7 𐄀g8 75. 𐄀h4
 𐄀g7 76. 𐄀h5+-] 𐄀g5? [74. ... d4
 75. 𐄀h7 (75. 𐄀d1 g2!) 𐄀g8 76.
 𐄀c8 𐄀f8! 77. 𐄀f7 𐄀g8 78. 𐄀c7 d3
 79. 𐄀a6 𐄀g5 80. 𐄀c4 𐄀f8 81. 𐄀f7
 𐄀e8 82. 𐄀d3 h3! (82. g2? 83.
 𐄀g1 h3 84. 𐄀h7 𐄀g3 85. 𐄀f5 𐄀g5
 86. 𐄀h3! 𐄀f5 87. 𐄀h8 𐄀f8 88.
 g7+-) 83. 𐄀h7 h2 84. 𐄀g2 𐄀f8!]=]
75. 𐄀h7 𐄀g8 76. 𐄀e6 𐄀f8 77.
𐄀f7 𐄀e8 78. 𐄀d7 𐄀d8 79. g7
g2 80. 𐄀g1 𐄀c7 81. 𐄀f5! 𐄀d6
82. 𐄀f6 1 : 0 [გურგენიძე, ბუსლა-
 ვი]

№ 30. ინგლისური დასაწყისი
 ტაიმანოვი - გურგენიძე
 TAIMANOV GURGENIDZE
 როგო (სსრკ ზ) 1958

1. c4 𐄀f6 2. 𐄀c3 g6 3. g3
 𐄀g7 4. 𐄀g2 0-0 5. e4 d6 6.
 𐄀ge2 c5 7. a3 𐄀c6 8. 𐄀b1 a5
 9. 0-0 𐄀g4 10. f3 𐄀d7 11. d3
 𐄀e8 12. 𐄀e3 𐄀c7 13. b3 [13.
 d4 cd4 14. 𐄀d4 𐄀d4 15. 𐄀d4 𐄀d4
 16. 𐄀d4 𐄀e6 𐄀 𐄀d4 14. a4 [14.
 b4 ab4 15. ab4 b6 𐄀 𐄀a6 [△ 𐄀b4-
 c6] 15. f4 [⊃15. h3] 𐄀g4 16. h3
 𐄀e2 17. 𐄀e2 𐄀e2 18. 𐄀e2 𐄀d4

ბუხუტი გურგენიძე თავის კოლეგებთან მიხეილ ტალთან (მარცხნივ) და ეუზი გულერთან (თბილისი, 1967 წ.).

19. **d4 cd4** 20. **e5** **ღc5** 21. **h4**
de5 22. **fe5** **ღa6** 23. **h5** **ღb6** 24.
ღf4 f5 [24. ... **ღb3**, 24. ... **ღa4** ♣]
25. **ef6** **ღbf6** 26. **ღe1** **ღf4** 27.
gf4 e6 28. **hg6 hg6** 29. **ჟg4**
ფg7 30. **ღe5?** [△30. **ჟg3 b6!** 31.
ღe5 **ღf5** 32. **ღe4** **ღc4** 33. **ღe4** **ჟf6**
(△ 34. ... **g5**) 34. **ჟf2 e5** 35. **fe5** (35.
ღe5? **ღf4** 36. **ჟe2** **ჟh4** → 37. **ღe4**
ჟg3 38. **ჟg2** **ჟg2** 39. **ფg2** **ღe4**
40. **de4** **ფf6**) **ჟg5** 36. **ჟg2** **ჟc1** 37.
ფh2 **ღh5** 38. **ფg3** **ღg5** 39. **ღg4**
ჟe1 →; 31. **ღe4** **ჟf6** 32. **ღe2** **ღh8**
33. **ღg2** **ღh6** ♣ 34. **f5 ef5** 35. **ჟc7**
ფh8! 36. **ჟb8** **ფh7** 37. **ჟc7** **ჟg7**
38. **ჟb6** **ჟe7!** →] **ღd3** 31. **ღb5**
ღf4 32. **ღb7** **ფh6** 33. **c5 d3**
34. **c6** **ღe2!** 35. **ფh1** **d2** 36.

ჟh3 **ფg5** 37. **ჟe3** **ღf4** 38. **c7**
[39. **ღb5** **ფh6** 40. **ჟh3** **ღh4**; 39.
ჟc5 **ღf5** 40. **ჟe3** **ფf6** →] **d1** **ჟ**
39. **ფh2** **ჟh8** 0 1 [გურგენიძე,
ბუსლავეი]

№ 31. ესპანური პარტია

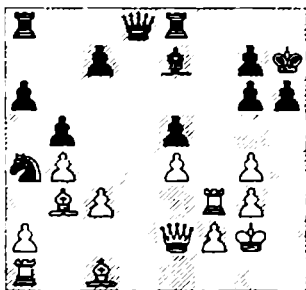
გურგენიძე - კლოვანი

GURGENIDZE KLOVAN

ერევანი (სსრკ ჩ 1/2) 1959

1. **e4 e5** 2. **ღf3** **ღc6** 3. **ღb5**
a6 4. **ღa4** **ღf6** 5. **ჟe2** **b5** 6.
ღb3 **ღe7** 7. **d4 d6** [7. **ed4** 8.
e5 **ღg8** 9. 0-0 △ **c3** ♘] 8. **de5** [8.
c3] **de5** 9. 0-0 **ღg4** 10. **c3** 0-0
11. **h3** **ღh5** [△ 11. ... **ღe6** 12. **ღe6**
fc6] 12. **ღbd2** **ღd6** 13. **ღd1**

ღგ6 14. ღh4 ღa5 [14. ... ღe4?
 15. ღგ6 ღd2 16. ღd2 hg6 17.
 ღd5±] 15. ღc2 ღh5 16. ღdf3
 ჰf6 [⊃16. ჰc8] 17. g3 ჰfe8
 18. ჭh2 h6 19. ღგ2 ღb7 20.
 ღe3 ღc5 21. ღგ4 ჰe6? [⊃ 21.
 ჰe7] 22. ღh4 ღf6 23. b4
 ღa4 [23. ... ღcc4? 24. ღf6+−] 24.
 ღb3 ღგ4 25. hg4 ჰf6 26. ჰd3
 ჭh7 27. ჰf3 ჰd8 28. ჭგ2 [28.
 ღf7+−] ღe7 29. ღგ6 fg6

30. ღh6! gh6 31. ჰd1 ჰc8
32. ჰf7 ჭh8 33. ჰe3 ღგ5 34.
ჰგ5 hg5 35. ჰh1 ჭგ8 36. ჰd7
1: 0

№ 82. სიცილიური დატვა
 ბურბენიძე - ლეინი
 GURGENIDZE LEIN
 თბილისი (სსრკ ზ) 1967

1. e4 c5 2. ღf3 ღf6 3. e5
ღd5 4. ღc3 ღc3 [⊃ 4. e6 5.
 ღd5 ed5 6. d4 ღc6 7. dc5 ღc5 8.
 ჰd5 ჰb6!∞] 5. dc3 ჰc7 6. ღf4

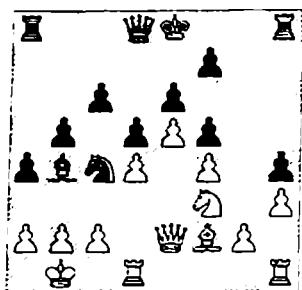
ღc6 7. ღc4 [Δ 8. ღf7, 9. e6±]
e6 8. 0-0 b6 9. ჰe1 f5 10. ღh4
გ6? [10. ... ღe7] 11. ღf5!! ღa5
 [11. ... gf5 12. ჰh5 ჭd8 13. ჰad1
 Δ 14. ღe6; 11. ef5 12. e6! d6
 (12. ... ჰf4 13. ed7) 13. e7!+−] 12.
 ღd5 ღb7 [12. ... ed5 13. ღd6 ჭd8
 14. ჰd5] 13. ღd6 ღd6 14. ed6
 ჰc8 15. ღh6 ჰგ8 16. ჰf3!
 ღd5 17. ჰd5 ღc6 18. ჰad1 [Δ
 19. ჰe6] ღd8 19. ჰგ5 ღc6 20.
 ჰf6 გ5 [20. ... ჰd8? 21. ჰe6 de6
 22. ჰe6 ღe7 23. d7!+−] 21. ჰe5
 [Δ 22. ჰგ5] 1 0

№ 33. პირც-უფიმცევის დატვა
 ჰონფი - ბურბენიძე
 HONF GURGENIDZE
 კისლოვოდსკი 1968

1. e4 g6 2. d4 ღგ7 3. ღc3
c6 4. f4 d5 5. e5 h5 6. ღe3 ღh6
7. ღf3 ღგ4 8. ღe2 e6 9. ჰd2
ღd7 10. 0-0-0 [⊃ 10. g3 ღf5 11.
 ღf2 ღf8 12. h3 ღf3 13. ღf3 ღb4!]
b5 11. h3 ღf3 12. ღf3 h4 13.
ღf2 ღf8 14. ღe2 ღf5 15. ჭb1
ღb6 16. ღგ4 ღc4 17. ჰe1 a5
18. ღf5 gf5 19. ღგ1 ღb4 20.
ჰe2 [20. c3 ღe7 Δ b4 →] **a4 21.**
ღf3

(ლიაგრაძე)

21. ... ღc3! 22. bc3 ჰe7 23.
ღe3 b4! 24. ჰe1 b3! 25. cb3

[25. $\text{d}c1 \text{ b}2! \rightarrow$] **ab3** 26. $\text{d}c1$
 $\text{Ea}2$ 27. $\text{E}d2$ $\text{P}a7$ 0 1

№ 34. სიცილიური დაცვა
 ბურგენიძე - ტალი

GURGENIDZE TAL
 თბილისი (გმ) 1970

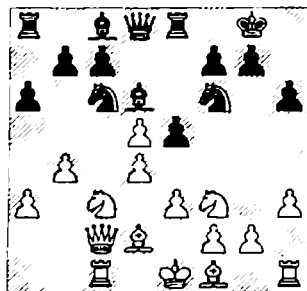
1. $\text{e}4 \text{ c}5$ 2. $\text{d}f3 \text{ d}6$ 3. $\text{d}b5$
 $\text{d}d7$ 4. $\text{d}d7 \text{ P}d7$ 5. 0-0 $\text{d}f6$
 [6. ... $\text{d}c6=$] 6. $\text{e}5!$ $\text{d}e5$ 7. $\text{d}e5$
 $\text{P}c8$ 8. $\text{d}4 \text{ e}6$ 9. $\text{d}g5 \text{ d}bd7?$ [9.
 ... $\text{d}c6\bar{7}$] 10. $\text{d}f6 \text{ g}f6$ 11. $\text{d}d7$
 $\text{P}d7$ 12. $\text{P}f3 \text{ cd}4?$ [12. ... $\text{f}5$ 13.
 $\text{dc}5 \text{ d}c5$ 14. $\text{d}c3 \text{ P}c6 \pm$] 13. $\text{P}f6$
 $\text{E}g8$ 14. $\text{d}d2 \text{ P}d5$ 15. $\text{P}f3$ 0-
 0-0 16. $\text{E}ad1 \text{ E}g5?$ [16. ... $\text{P}f3$
 17. $\text{d}f3 \text{ d}c5=$] 17. $\text{d}e4 \text{ E}c5$ 18.
 $\text{E}fe1 \text{ P}c6$ [18. ... $\text{f}5 \pm$] 19. $\text{P}d3$
 $\text{d}b4$ 20. $\text{E}e2 \text{ d}e7$ 21. $\text{d}g3! \pm$
 $\text{d}d6$ 22. $\text{P}h7 \text{ E}e2$ 23. $\text{d}e2 \text{ f}5$
 24. $\text{d}d4 \text{ P}e4$ [24. ... $\text{d}c7$ 25. $\text{c}3$
 $\text{e}5$ 26. $\text{P}f5 \text{ P}d7$ 27. $\text{d}c6!! \pm$; 24. ...
 $\text{d}e5!$ 25. $\text{c}3 \text{ d}d4$ 26. $\text{cd}4 \text{ P}c2$] 25.
 $\text{c}3 \text{ d}c7$ 26. $\text{E}f1 \text{ P}e5$ 27. $\text{g}3$
 $\text{P}f6$ 28. $\text{E}e1!$ $\text{d}e5$ [28. $\text{E}h8$

29. $\text{E}e6! \pm$] 29. $\text{P}h5 \text{ d}d4$ 30.
 $\text{cd}4 \text{ E}d6$ 31. $\text{E}e5 \text{ P}c7$ 32. $\text{P}e2$
 $\text{f}4$ 33. $\text{E}c5 \text{ P}d8$ 34. $\text{P}c2 \text{ P}d4$
 35. $\text{E}c8 \text{ P}e7$ 36. $\text{P}h7 \text{ P}f6$ 37.
 $\text{E}f8 \text{ P}e5$ 38. $\text{P}h5$ 1 0

№ 35. ნიმცოვიჩის დაცვა
 უბილაბა - ბურგენიძე

UBILABA GURGENIDZE
 ხარკოვი (სსრკ ჩ) 1985

1. $\text{d}4 \text{ d}f6$ 2. $\text{c}4 \text{ e}6$ 3. $\text{d}c3$
 $\text{d}b4$ 4. $\text{d}f3 \text{ d}c6$ 5. $\text{P}c2 \text{ d}5$ 6.
 $\text{e}3$ 0-0 7. $\text{d}d2 \text{ E}e8$ 8. $\text{E}c1 \text{ a}6$
 9. $\text{h}3 \text{ d}d6$ 10. $\text{a}3 \text{ h}6$ 11. $\text{b}4 \text{ e}5$
 12. $\text{cd}5$ [12. $\text{d}e5 \text{ d}e5$ 13. $\text{d}e5 \text{ d}c5$
 14. $\text{d}c2=$]

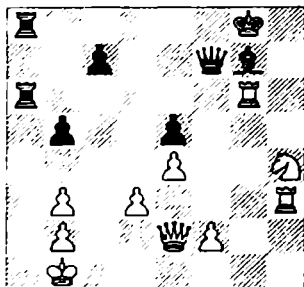
12. $\text{d}d4!$ 13. $\text{ed}4$ [\triangle 13.
 $\text{P}d1$] $\text{ed}4$ 14. $\text{d}e2 \text{ d}d5$ 15.
 $\text{d}fd4 \text{ P}f6$ 16. $\text{P}d3 \text{ d}d7$ 17. $\text{g}3$
 $\text{d}c5$ 18. $\text{d}f3 \text{ d}b2$ 19. $\text{E}c5$ [19.
 $\text{P}d5?$ $\text{d}c1$ 20. $\text{d}c1 \text{ d}c6 \rightarrow$] $\text{d}c6$
 20. $\text{E}d5 \text{ d}d5$ 21. $\text{P}d5 \text{ d}a3$ 22.
 $\text{P}b3 \text{ P}a1$ 23. $\text{P}d1 \text{ P}b2!$ 24.
 $\text{d}g2 \text{ d}b4$ 25. $\text{d}b4 \text{ E}e2!$ 26.
 $\text{P}e2 \text{ P}c1$ [27. $\text{P}d1 \text{ E}e8$ 28. $\text{P}f1$
 $\text{P}d1$ 29. $\text{d}c1 \text{ a}5!$] 0 1

(თბილისი, 19.3.1936)

№ 36. ესპანური პარტია
 გუფელდი - ტალი
 GUFFELD TAL
 თბილისი (სსრკ ჩ) 1959

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ოb5
 a6 4. ოa4 ღf6 5. ოc6 dc6 6.
 d3 ღd7 7. ღbd2 ოe7 8. ღc4
 ოf6 9. ♖e2 [9. d4 ed4 10. e5 ოe7
 11. ♗d4=] 9. ... c5 10. ოd2 0-0
 11. g4! b5 12. ღe3 g6 [᠒12.
 ♜c8 13. g5 ოc7 14. ღg4 ოf8] 13.
 h4 ღb8 14. 0-0-0 ღc6 15.
 ♞dg1 ოe6? [᠒15. ღd4!] 16.
 ჭb1 ღb4 [16. ღd4?! 17. ღd4
 cd4 18. ღf5! ჭh8 19. ღh6→] 17.
 ოb4 cb4 18. g5 ოg7 19. ღg4
 f5 20. gf6 ოg4 21. ♞g4 [21. fg7
 ♜f4!] 21. ... ♗f6 22. ♜h3! [22.
 ♞g3?! ოh6! 23. h5 ოf4 24. ♞g2
 g5! 25. h6 ჭh8 ♝] 22. a5 23.
 h5 ♞a6 24. hg6 hg6 25. ♞g2!
 b3! [25. ... ♗f4 26. ღg5 ♞af6 27.
 f3!]=] 26. ab3! [26. cb ♜c6 ოΔ 27.
 ... ♗f4] 26. a4 27. ღh4 ab3!
 [27. ... g5, 27. ... ♗f7 28. ♜f3!] 28.
 ♞g6! [28. cb3? ♗c6! Δ 29.
 ♞a1!] ♞fa8! [28. ♗f2? 29.
 ♞g7!+-] 29. cb3! ♗f7

30. ♞g7! ჭg7 31. ღf5 ჭg8
 32. ♗g4 ♞g6 33. ღe7! ჭg7 [33.
 ... ♗e7 34. ♗g6 ♗g7 35. ♗e6 ♗f7
 36. ♜h8!+-] 34. ღg6 ♗b3 35.
 ღe5 ჭf6 36. ♗g6! ჭe5 37. d4!
 1 0 [გუფელდი]

№ 37. რეტის დებოუტი
 სმიხლოვი - გუფელდი
 SMYSLOV GUFFELD
 მოსკოვი (სსრკ სს) 1967.

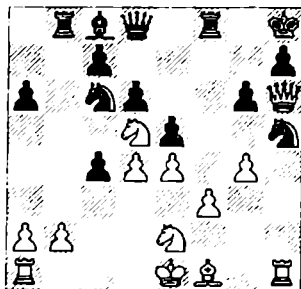
1. c4 ღf6 2. ღf3 g6 3. b4
 ოg7 4. ოb2 0-0 5. e3 [5. g3 b6

6. $\underline{d}g2$ $\underline{d}b7$ 7. 0-0 $d6=$, რეტიკაბა-
 ბლანკა, ნოუ-იორკი, 1924] 5. $b6$
 6. $d4$ $c5!$ 7. $dc5$ $bc5$ 8. $b5$ $a6$
 9. $a4$ $\underline{d}e4$ [9. ... $\underline{d}b7$] 10. $\underline{d}g7$
 $\underline{d}g7$ 11. $\underline{d}d5!$ [11. $\underline{d}d3$ $\underline{d}a5$ 12.
 $\underline{d}bd2$ $\underline{d}d2$ 13. $\underline{d}d2$ $ab5$ 14. $cb5$ $d5$
 Δ $\underline{d}b8-d7-b6$] 11. $\underline{d}a5$ 12.
 $\underline{d}e2!$ [12. $\underline{d}bd2$ $\underline{d}d2$ 13. $\underline{d}d2$
 $ab5$] 12. ... $\underline{d}b7!$ [12. ... $\underline{d}c3$ 13.
 $\underline{d}c3$ $\underline{d}c3$: 14. $\underline{d}a8$ $\underline{d}a1$ 15. $\underline{d}b8$
 $d6!=$; 14. $\underline{d}d1!$ $\underline{d}a7$ 15. $\underline{d}c5$, 16.
 $\underline{d}d4\pm$] 13. $\underline{d}b7$ $\underline{d}c6!$ 14. $\underline{d}fd2!$
 [14. bc $\underline{d}ab8$ 15. $\underline{d}fd2$ (15. $\underline{d}d7$
 $\underline{d}fd8!-+$)] 14. $\underline{d}a7$ 15. $bc6!$
 [15. $\underline{d}a7?$ $\underline{d}a7$ 16. $\underline{d}e4$ $ab5$ 17. $cb5$
 $\underline{d}b5$] 15. $\underline{d}b7$ 16. $cb7$ $\underline{d}b4$
 [16. $\underline{d}d6$ 17. $g3$ $\underline{d}b7$ 18. $\underline{d}g2$
 $\underline{d}d6$ 19. $\underline{d}c1$ $\underline{d}b8$] 17. $\underline{d}e4?$ [17.
 $\underline{d}a2!$ $\underline{d}b7$ 18. $\underline{d}e4$ $\underline{d}e4$ 19. $\underline{d}d2!$;
 18. ... $\underline{d}b1$ 19. $\underline{d}c3$ $\underline{d}c1$ 20. $\underline{d}d3!$ =]
 17. $\underline{d}b2$ 18. $\underline{d}bd2$ $\underline{d}a1$ 19.
 $\underline{d}c5$ $\underline{d}b8$ 20. $g3$ $\underline{d}a3!$ [20.
 $d6?$ 21. $\underline{d}d7!$ $\underline{d}b7$ 22. $\underline{d}g2$ $\underline{d}b2$
 23. $\underline{d}b1+$] 21. $\underline{d}d7?$ [21. $\underline{d}d3$
 $\underline{d}b7$ 22. $\underline{d}g2$ $\underline{d}b8$ Δ $\underline{d}a4$] 21.
 $\underline{d}b7$ 22. $\underline{d}h3$ $\underline{d}d6$ 23. $c5$ $\underline{d}d5$
 24. $f3$ $\underline{d}b2$ [24. ... $\underline{d}d7$ 25. $\underline{d}d7$
 $\underline{d}d7$ 26. $\underline{d}c1$] 25. $\underline{d}d1$ $e6$ 26.
 $c6$ [26. $\underline{d}b6$ $\underline{d}c5$ 27. $a5$ $\underline{d}a5$ 28.
 $\underline{d}c4$ $\underline{d}b5$] 26. ... $\underline{d}c4$ 27. $\underline{d}e1$
 $\underline{d}d3!$ 28. $\underline{d}f1$ $\underline{d}e3$ 29. $\underline{d}e2$ $a5!!$
 [29. $\underline{d}c3$ 30. $\underline{d}a6$ $\underline{d}c6$ 31.
 $\underline{d}b5$] 30. $f4$ $f6!$ 31. $c7$ $\underline{d}c2$
 32. $\underline{d}f1$ $\underline{d}c7$ [33. $\underline{d}f3$ $\underline{d}f7!$] 33.

$\underline{d}c4$ $\underline{d}c4$ 34. $\underline{d}c4$ $\underline{d}f3$ 35.
 $\underline{d}e1$ $\underline{d}c3$ 0:1 [გუფელი]

№ 38. ძველინდური დაცვა
 ბაგიროვი - გუფელი
 BAGIROV GUFFELD
 კიროვაბადი (სსრკ ჩ 1/2) 1973

1. $d4$ $g6$ 2. $c4$ $\underline{d}g7$ 3. $\underline{d}c3$
 $d6$ 4. $e4$ $\underline{d}f6$ 5. $f3$ 0-0 6. $\underline{d}e3$
 $\underline{d}c6$ 7. $\underline{d}ge2$ $\underline{d}b8$ 8. $\underline{d}d2$ [8.
 $\underline{d}c1$ $e5$ 9. $d5$ $\underline{d}d4$ 10. $\underline{d}b3$ $c5$ 11.
 $dc6$ $bc6=$] 8. ... $a6$ 9. $\underline{d}h6$ $b5$ 10.
 $h4$ $e5$ 11. $\underline{d}g7$ $\underline{d}g7$ 12. $h5$ $\underline{d}h8$
 [12. $\underline{d}h5?$ 13. $g4$ $\underline{d}f4$ 14. $\underline{d}f4$
 $ef4$ 15. $cb5$ $ab5$ 16. $\underline{d}b5$ $\underline{d}e7$ 17.
 $\underline{d}f4$ $\underline{d}g8$ 18. 0-0-0 \pm] 13. $\underline{d}d5!$
 [Δ 14. $\underline{d}f6$, 15. $d5$] 13. ... $bc4$ 14.
 $hg6$ $fg6$ 15. $\underline{d}h6$ [15. $\underline{d}f6$ $\underline{d}f6$
 16. $d5$] 15. $\underline{d}h5!$ \square [15.
 $\underline{d}f7?$ 16. $\underline{d}g6$ $\underline{d}g8$ 17. $\underline{d}f6!$ \pm] 16.
 $g4$ [16. 0-0-0 $\underline{d}f7!$ 17. $g4$ $\underline{d}f6$ 18.
 $\underline{d}g6$ $\underline{d}g8!$ 19. $\underline{d}g8$ $\underline{d}g8=$ 20. $\underline{d}h3$
 $a5!$ 21. $\underline{d}e3$ $\underline{d}a6$ 22. $d5$ $\underline{d}b4$ 23.
 $\underline{d}c3$ $\underline{d}d3$ 24. $\underline{d}d3$ $cd3$ 25. $b3$ $\underline{d}e7$
 26. $\underline{d}d2$ $\underline{d}g6$ 27. $\underline{d}f5$ \parallel]

16. **g2!** 17. **g5 g5** 18. **g1 g4!** 19. 0-0-0 **a2** 20. **ef4** [20. **h3!!** **e2** 21. **g4** **f7!** 22. **c8** **g8** 23. **h6!** **g8!** 24. **g8** **g8** 25. **g8** **h4!** 26. **d2** **e1** 27. **d1** (27. **g2?** **f3!** Δ 28. ... **g3** #) 27. ... **e2** =] 20. ... **ef4** 21. **h4?!!** [21. **c4** **a1** 22. **g2** **d1** 23. **d1** **g8!** 24. **h6** (24. **h4** **g5!**) 24. **g7** 25. **g8!** **e7** 26. **h7** **h7** 27. **h7** **g7** 28. **g8** **g8** 29. **g6** =] 21. **f4** 22. **g4** **c3!** 23. **c4** [23. **g7** **h4** 24. **d3** **a1** 25. **b1** **e6!** 26. **e6** **g5** +] 23. ... **a3!** 24. **g4** **h4** 25. **g1!** **e6!!** [25. **c2** 26. **g2** **cd** **g** 27. **d1** Δ 28. **f1!**, 28. **g3** + -] 26. **e6** **h3!!** [26. ... **h5** 27. **ed5!**] 27. **g7** [27. **d3** **g8** 28. **g2** **g2** 29. **d1** **a1** +] 27. **g8** 28. **h3** **g3** 29. **g2** **h4!** \square 30. **g3** [30. **g1** **b1!** 31. **g1** **h5** 32. **g2** **g2** - +] 30. ... **h5!** 31. **g2** **g2** 32. **h3** **g5!** [33. **g2** **e2** 34. **g3** **g2** 35. **g4** **g5** #] 0:1 [გუფელდი]

№ 39. სიცილოური დაცვა

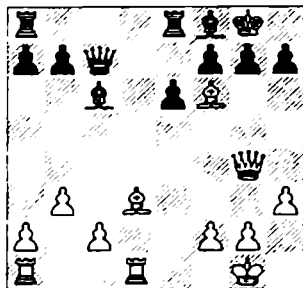
გუფელდი - მსნმსი

GUFFELD OSNOS

ქუთაისი (ქ) 1978

1. **e4** **e5** 2. **h3** **h6** 3. **e5** **h5** 4. **d4** **cd4** 5. **g4** **e6** 6.

c4 **h6** 7. **e4** **d6** 8. 0-0 **de5** 9. **h5** **g7** [9. ... **h6** 10. **h6!** **h4** 11. **h8** **g8** 12. **d1** **g7** 13. **d3** **h6** 14. **c4!** \pm] 10. **h3** **h6** 11. **e2** **h6** 12. **e1** **h4** 13. **h3** **h5** 14. **h5** **e5** 15. **h2** 0-0 16. **h3** **h4** [16. **h6** 17. **e4** \pm] 17. **h4** **h4** 18. **d1** **c5** [Δ **h8**] 19. **b3!** **h7** 20. **h2** **fd8** 21. **g4** **h8** 22. **h6!** **e8?!** 23. **h3!** **c6?!**

24. **h7!** **h7** 25. **h5** **g8** 26. **h4!!** **g6** 27. **g4** **g7** 28. **h6** **g8** 29. **g7!** + - **a** **c** 8 [I. 29. ... **g8** 30. **h7!** **g7** 31. **g8**; II. 29. **ec8** 30. **f6** (30. **h7** **e8**) **e4** (30. **e7?** 31. **g8!**) 31. **e1!** **c2** (31. ... **h8** 32. **g5!**) 32. **g5** **g6** (32. ... **g8** 33. **e6** **fe6** 34. **h7** **h7** 35. **g8** +) 33. **h6** **g8** (33. ... **c2** 34. **e6**) 34. **e6**; III. 29. **e4** 30. **g4** **g7** 31. **e4** **g2** 32. **h4**, 33. **a** **c** 1; IV. 29. **g7** 30. **f6** **e4** 31. **g5**; 30. ... **e7** 31. **h6** **g7** 32.

პგ5] 30. **ჰh7!** [Δ 31. **ჰd1!** **დd5**
32. c4!→] b5 31. ჰd1! **დd5 32.**
c4 bc4 33. bc4 1:0 [გუფელდი]

№ 40. ძველინდური დაცვა
 ბელიავსკი - გუფელდი

BELIAVSKI GUFFELD
 მოსკოვი (სსრკ სს) 1979

1. d4 ღf6 2. c4 g6 3. ღc3
ღg7 4. e4 d6 5. f3 0-0 6. ლe3
ღc6 7. ღge2 ჰb8 8. ჰd2 a6 9.
ღc1 e5 10. ღb3 ed4 11. ღd4
ღe5! 12. ლe2? [⊖ 12. ჰd1! c6 13.
ღe2 b5 14. cb5 ab5 15. b4!±] 12.
... c5! 13. ღc2 ლe6 14. b3 ჰa5!
15. 0-0 b5 16. cb5 ab5 [Δ 17.
 b4, c5-c4, d6-d5] 17. **ჰfd1!**
 [17. b4 18. ღa4 c4 19. ღd4 c3
 20. ჰc2 Δ a3!] 17. ... **ჰfe8** [⊖ 17.
 ... ღed7!] 18. **ღf2** [⊖ 18. ღd5!]
18. ... ღed7! [Δ 19. ... d5! ♣] 19.
ჰac1 [19. ღc3 ღg4! 20. **ჰac1** ღf2
 21. ღf2 ლh6; 19. b4 20. ღcd5
 (20. ღa4 d5! 21. ed5 ღd5) 20.
 ლd5 21. ed5 ლh6 Δ ღd7-b6-d5!,
 19. **ჰabl** ⊖ b4 20. ღa4 (20. ღd5?!
 ლd5 21. ed5 ჰa2) 20. ... d5!] 19.
 ... ღg4?! [⊖ 19. b4 20. ღa4 c4
 21. **ჰb1** d5!] 20. **ღe1** [20. ღb5!
ჰb5 (20. ჰd2?! 21. **ჰd2** ლh6
 22. **ღe1!** ლd2 23. ლd2 ღge5 24.
 ღd6!) 21. ლb5 ჰb5 22. fg4 ღf6
 23. ჰd6⊖] 20. ... **b4** [20. ... ლh6?!

21. ჰd6! ლc1 22. **ჰc1** ღgf6 23.
 ღa4 b4 24. ღc3↑] 21. ღa4? [21.
 ღd5 ლd5 (21. ... ღgf6, 21. ... ღge5
 22. a3!) 22. ჰd5 ღgf6 23. ჰd6
 ჰa2 24. ლc4=] **c4! 22. ჰb1** [I.
 22. fg4 cb3 23. ab3 ლb3 24. ჰd6
 ლa4 25. ლb4 ჰa7 26. ღh1 ლf8-+;
 II. 22. ჰd6 ლc5 23. ლb4 **ჰb4** 24.
 ჰb4 ჰa7! -+; III. 22. ღb4 cb3 23.
 ab3 ლb3 24. ღc6 ჰa4 25. ღb8
 ჰa7 26. ღh1 ჰb8 27. fg4 ლd1 28.
ჰd1 **ჰc4** 29. ჰd6? ჰd6 30. **ჰd6**
ჰc2-+; IV. 22. ლc4 ლc4 23. fg4
ღb5 (23. ღf6!) 24. ჰd6 ლa4
25. ba4 (25. ლb4? ჰa7 26. ღh1
ჰe6!-+) 25. ღf6! 26. ლb4 ჰa4
27. a3 ღg4! 28. ჰf4 ჰa7 29. ღf1
ჰc4!-+] 22. ... c3 23. ჰd6 ჰa7!
24. ღh1 ღf2 25. ლf2 ჰf2 [Δ
 26. ... ლc5, 27. ჰh4] 26. **ჰd3**
ღc5! 27. ღc5 ჰc5 28. ჰe3
ჰe3 29. ღe3 ჰa8 30. ჰa1 ჰa5
31. ლc4 c2 32. ღc2 ლc4! [32.
 ლa1 33. ლe6!] 33. **ჰac1** [33.
 bc4 ლa1 34. **ჰal** b3! 35. ab3 **ჰal**
 36. ღa1 **ჰd8-+]** 33. **ღe6 34.**
ღb4 ჰea8 35. h3 ლf8 36. ღd5
ჰa2 37. ღc7 ლb3! 38. ჰd3
ჰa1 0 1 [გუფელდი]

ქადრაჯი, უჩუვლად, ისეთი-
 ვე სელთენემაა, როგორც მხაცვრ-
 იმა და სჯულბჭურა.
 ხ. რ. კაპაბლანკა

№ 41. სიცილოური დაცვა

ბუფელოი - ესპიგი

GUFFELD ESPIG

ლაიფციგი 1980

1. e4 c5 2. ღf3 e6 3. d4 cd4
 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 d6 6. f4 a6
 7. ღd3 ჰc7 [7. ... ღc6 8. ღf3!]
 8. 0-0 b5 9. a3 [9. a4 b4 10. ღa2
 a5 11. c3!; 10. ... ღb7 11. ჰe2 ღbd7
 12. ღb4? ჰc5 Δ 13. ... e5+-] 9.
 ღb7 10. ჰe2 ღbd7 11. ჳh1
 ღe7 12. ღd2 ჰc8! [12. ... ღc5?!
 ... b4! ღd3 14. cd3 Δ / c, a3-a4]
 13. b4! [Δ a4] ღb6! 14. a4 ba
 [13 . ღc4 14. ღcb5! ab5 15. ღb5
 ჰc6 16. ღa7↑] 15. b5 [15. ღa6
 ღa6 16. ჰa6 0-0 17. ჰd3 ღc4∞]
 15. ab5 16. ღcb5 [16. ღdb5
 ჰb8 17. ღa4 ღa4 18. ჰa4 0-0 ♯;
 16. ღb5 ღfd7 17. f5 e5 18. ღe6!?
 fc6 19. fc6 ღc6 20. ღc6 ჰc6 21.
 ed7 ჰd7 22. ჰf2 ღd8!] 16.
 ჰb8 17. ღb4! [17. e5! de5 18.
 fea ღfd7 19. ჰael ღc5! Δ ღd3]
 17. ღfd7! 18. ჰael [Δ 18. f5
 e5 19. f6!] 18. ... ღc5 19. e5 de5
 20. fe5 0-0 [20. ... ღd3 21. ღc7
 ღel 22. ღd6; 21. ღd6 ღd6 22.
 ღd6 →] 21. ღh7! ჳh7 22. ჰh5
 ჳg8 23. ჰe3 [Δ #] ჰa8! [23.
 ღc4 24. ჰh3 f6 25. ef6 ჰf6 26.
 ჰf6 ღf6 27. ღc5 ჰf4 28. ღf3! ჰcl
 29. ღg1!±; 23. f6! 24. ef6 ღf6

25. ჰh3!→; 25. ღh4 26. ღf3!
 ღf3 27. gf3 ღc7 28. ჰg1+-] 24.
 ჰg3 ღe4 25. ჰf5!! ღf5 [25. ...
 ef5 26. ჰh6 g5! (26. ... g6 27. ჳg1 Δ
 ჰh3, c6±) 27. ჰg5 ღg5 28. ჰg5
 1/2] 26. ღf5 ef5 27. ღd6!! [Δ
 28. ღf5; 27. ჰh6 ღe6!] 27. ... ღd6
 [27. ... ღe6? 28. ღf5 ღb4 29. ღh6
 (29. ჰg7 ღg7 30. ჰg5 +-) ჳh8
 30. ღg4! ჳg8 31. ღf6# 27. ... ჰc6
 28. ღf5 g6 29. ღe7 ჳg7 30. ღf5
 ჳg8 31. ჰh6! +- 27. ღe4 28.
 ჰg7! ჳg7 29. ღf5 ჳg8 30. ღc7
 ჳg7 31. ღf5+-; 27. ჰe4 28.
 ჰh3! ღh4 29. ჰh4 ჰh4 30. ჰh4
 +-] 28. ჰg7 ჳg7 1/2 : 1/2 [ბუ-
 ფელო]

№ 42. ესპანური პარტია

ბუფელოი - ფსახისი

GUFFELD PSAKHIS

კოსლოვოდსკი (სსრკ თ) 1982

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღb5
 a6 4. ღa4 ღf6 5. 0-0 ღe7 6.
 ჰe1 b5 7. ღb3 0-0 8. c3 d6 9.
 h3 ღb8 10. d4 ღbd7 11. ღbd2
 ღb7 12. ღc2 ჰe8 13. ღf1 ღf8
 14. ღg3 c5 15. d5 g6 16. ღg5
 h6 17. ღe3 ღb6 [Δ 17. c4 Δ
 ჰc7, ღc5] 18. b3 ღh7!? 19.
 ჰe2! [Δ a4-a5] 19. ... a5 20. a4
 b4 21. cb4 cb4 22. ჰb5! [22.
 ღd3 Δ 23. ღb5] 22. ჰa6 23.

შაქ1 [Δ **შd3**, **შc6**] **23**. ... **შf6**
24. **შd2** **შე7** [24. **შfd7** **25**.
შc4!±] **25**. **შd3** **შbd5!** **26**, **ed5**
შd5 **27**. **შე4!** **შა8** [27. ... **შc3**
28. **შc3bc2** **29**. **შb7cd2** **30**. **შd1±**;
27. ... **შე3** **28**. **შb7** **შb6** **29**. **შა5±**]
28. **შd5!** **შd5** **29**. **შde4!** [Δ **30**.
შf6, **30**. **შed1**] **29**. ... **შე6** [29. ...
შb3 **30**. **შf6** **შგ7** **31**. **შd7**; Δ **32**.

შf8, **32**. **შb6**, **32**. **შc8**; **29**. ... **შგ7**
30. **შed1+-**] **30**. **შc7** **შc6** **31**.
შე2 f5 **32**. **შc1!** **შგ7** [32. ... **შე4**
33. **შგ4** **შე8** **34**. **შlc6**] **33**. **შc2**
[⊃ **33**. **შc4** **d5** **34**. **შა6!** **შა6** **35**.
შc5+] **33**. ... **შე8** **34**. **შc8** **შb7**
35. **შc4** **d5** **36**. **შb5** **შf7** **37**.
შc5 **შab6** **38**. **შე6!** **შb5** **39**.
შგ7 **შგ7** **40**. **ab5** **d4** **41**. **შlc7**
1:0 [გუფელდი]

ივანოვი ეფიმი, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი, 16.9.1960)

№ 43. გრიუნფელდის დაცვა

ეფიმიოვი - გლეგი

EFIMOV GLEK

ბორჯომი (სსრკ ჩ შტ) 1984

1. d4 **შf6** **2. g3** **g6** **3. შგ2**
d5 **4. შf3** **შგ7** **5. c4** **c6** **6. შf4**
0-0 **7. შbd2** **შე4** **8. შc1** [8.
შb3 **შd2** **9. შd2=**] **შd2** **9. შd2**
dc4 **10. h4** [10. **შc4** **შე6** **11. შა4**
(10. **შb4** **შc8** **12. 0-0** **შა6** **13. შა4**)
შd7=] **h5** **11. შc4** **შე6** **12. შc3**
შა2 **13. g4!?** **hg4** **14. შე5** **შე6**
15. h5 **g5** □ [15. **gh5** **16.**
შh5→«] **16. h6** **შf6** **17. შგ3**
[17. **შგ5** **შე5** **18. de5** **შd2** **19. შd2**
შე8=] **შh8** [17. ... **შd7**] **18. შე4**
[Δ **შb1**, **შd3**, **Xh7**] **შd7** **19.**
შb1 **შე5?** [⊃ **19**. ... **შე5** **20. შე5**
შე5 **21. შc2** **f5** **22. de5** **შd5** ♯ | **20.**

de5 **შგ8** **21. შh5** [21. **შc2** **შგ6**
22. შh5 **შგ8** | **f6** **22. ef6** **ef6** [22.
... **შf6** **23. შd3** **შე8** **24. შh2** **შd8**
25. შე5±] **23. შე3** **შf8** [23.
შf7 **24. შd3!**] **24. შc3** **შf7?**
[24. ... **შე7** **25. შე5** (26. **შd6** **შf7**)
შd7] **25. შc7** **1:0**

№ 44. სიცილიური დაცვა

ივანოვი - ეფიმიოვი

A. IVANOV EFIMOV

ბორჯომი (სსრკ ჩ შტ) 1984

1. e4 **c5** **2. შf3** **e6** **3. d4** **cd4**
4. შd4 **შf6** **5. შე3** **შე6** **6. შე6**

[6. $\underline{d}e2$, 6. $\underline{d}e3$] **bc6** 7. **e5** [7. $\underline{d}d3$ $d5=$] $\underline{d}d5$ 8. $\underline{d}d5$ [8. $\underline{d}e4$ $\underline{c}c7$ 9. $f4$ $\underline{c}b6$ (9. $f5?!$ 10. $ef6$ $\underline{d}f6$ 11. $\underline{d}f6$ $gf6$ 12. $\underline{c}h5$ $\underline{c}d8$ 13. $\underline{d}d2$ $d5$ 14. $0-0-0\pm$] 10. $\underline{d}d3=$] **cd5** 9. $\underline{d}d3$ $\underline{c}c7$ [9. ... $g6?!$ (10. $d6!?$) 10. $0-0$ $\underline{d}e7$ 11. $\underline{d}f4$ $0-0$ 12. $\underline{c}e2$ $\underline{b}b8$ 13. $c3$ $\underline{b}e8$ 14. $\underline{b}fe1$ $\underline{d}b7\infty$] 10. $\underline{d}f4$ $\underline{b}b8$ 11. $0-0$ $\underline{b}b2!?$ [11. $f5$] 12. $\underline{b}e1$ $\underline{d}b7$ 13. $\underline{c}g4$ $\underline{b}b4$ [$\Delta f5$] 14. $a3$ $\underline{b}a4$ 15. $\underline{d}b5$ $\underline{b}d4$ 16. $\underline{c}g3$ $f5!$ 17. $ef6?!$ $\underline{b}f4$ [17. ... $\underline{c}f4$ 18. $fg7$ $\underline{b}g8$ 19. $gf8$ $\underline{c}b$ $\underline{b}f$ 20. $\underline{c}f4$ $\underline{b}df4$ 21. $\underline{b}e6\pm$] 18. $fg7$ $\underline{b}g8$ 19. $\underline{b}e6$ $\underline{c}f7$ 20. $gf8$ $\underline{c}b$ $\underline{b}f8$ 21. $\underline{b}h6$ $\underline{b}g8$ 22. $\underline{b}h7$ $\underline{c}f8$ 23. $\underline{c}e3?$ [23. $\underline{c}d3$ $\underline{c}c5$ 24. $\underline{b}f1$ $d4$ 25. $f3$ (25. $g3$ $\underline{c}d5$) $\underline{c}g5$ 26. $g3\infty$] $\underline{b}g2!$ 24. $\underline{c}g2$ [24. $\underline{c}f1$ $\underline{b}2f2$ 25. $\underline{c}g1$ (25. $\underline{c}e1$ $\underline{b}e4$) $\underline{b}g2$ 26. $\underline{c}h1$ $d4\rightarrow$] **d4** 0 1

№ 45. ახალინდური დაცვა

ეფიმოვი - მოკრი

EFIMOV MOKRI
პრლა 1985

1. **d4** $\underline{d}f6$ 2. **c4** **e6** 3. $\underline{d}f3$ **b6** 4. $\underline{d}c3$ $\underline{d}b7$ 5. **a3** **d5** 6. **cd5** $\underline{d}d5?!$ [6. ... $ed5$] 7. $\underline{c}c2$ $\underline{d}e7$ 8. **e4** $\underline{d}c3$ 9. **bc3** $0-0$ 10. $\underline{d}d3$ **c5** 11. $0-0$ $\underline{d}c6$ 12. $\underline{d}b2$ $\underline{c}d4$ 13. $\underline{c}d4$ $\underline{b}c8$ 14. $\underline{c}e2$ $\underline{b}e8$ [Δ 14. ...

$g6$ Δ $\underline{d}f8$, $\underline{d}e7$] 15. $\underline{b}ad1$ $\underline{d}a5!$ [15. $\underline{d}f8$] 16. $\underline{d}e5$ **f6** [17. $\underline{d}f8$ Δ $g6$] 17. $\underline{d}g4$ $\underline{d}f8$ 18. $\underline{d}e3$ $\underline{c}e7$ 19. **e5** $\underline{f}e5$ [19. ... $f5$ 20. $d5!$ $\underline{d}d5$ 21. $\underline{d}d5$ $ed5$ 22. $\underline{d}f5\pm$] 20. **de5** $\underline{c}h4?!$ [20. ... $\underline{c}h8$ Δ $\underline{d}b3-c5$] 21. $\underline{d}b5$ $\underline{d}c6$ [21. ... $\underline{b}e7$ 22. $\underline{b}d4\pm$ Δ $\underline{b}g4$] 22. $\underline{d}c6$ $\underline{b}c6$ [Δ 22. ... $\underline{d}c6$ 23. $\underline{b}d7$ $\underline{b}e7$] 23. $\underline{b}d7$ $\underline{b}e7$ 24. $\underline{b}d4$ $\underline{c}g5$ 25. **f4** $\underline{c}g6$ 26. **f5!** $\underline{e}f5$ 27. $\underline{d}f5\pm$ $\underline{b}f7$ 28. $\underline{b}df4$ [Δ $\underline{d}h6$, $\underline{d}e7$] $\underline{d}c5$ 29. $\underline{c}h1$ $\underline{b}d7$ [Δ 29. $\underline{b}f8$] 30. $\underline{d}d4!$ $\underline{c}e6$ [30. ... $\underline{d}d4$ $3i$. $\underline{d}e7\rightarrow$; 30. $\underline{b}d4$ 31. $\underline{d}d4\rightarrow$] 31. $\underline{d}c5$ $\underline{b}c5$ 32. $\underline{c}g4$ $\underline{b}c8$ [32. $\underline{c}h8$ 33. $\underline{d}e7$] 33. $\underline{d}h6$ $\underline{c}h6$ 34. $\underline{c}d7$ 1: 0

№ 46. სიცილიური დაცვა

ირ. ნუნო - ეფიმოვი

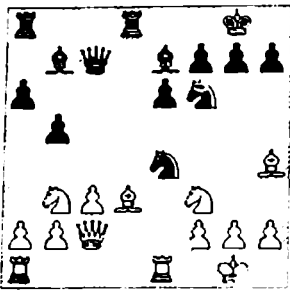
J. NUN EFIMOV

გრაფიკურალოვი 1984/85

1. **e4** **c5** 2. $\underline{d}f3$ **e6** 3. **c3** **d5** 4. $\underline{d}d5$ $\underline{c}d5$ 5. **d4** $\underline{d}f6$ 6. $\underline{d}a3$ $\underline{c}d8$ 7. $\underline{d}c2$ $\underline{d}e7$ 8. $\underline{d}e2$ $0-0$ 9. $0-0$ $\underline{d}bd7$ 10. **dc5** $\underline{d}c5$ 11. $\underline{d}cd4$ $\underline{c}c7$ 12. $\underline{c}c2$ $\underline{b}d8$ 13. $\underline{d}g5$ $a6$ 14. $\underline{d}b3$ $\underline{d}ce4$ 15. $\underline{d}h4$ **b5** 16. $\underline{d}d3$ $\underline{d}b7$ 17. $\underline{b}fe1$

(ლიაგრამა)

17. **g5** 18. $\underline{d}g3$ [a] 18. $\underline{d}g5?!$ $\underline{d}g5$ 19. $\underline{d}g5$ $\underline{c}f4$ 20. $\underline{d}h7$

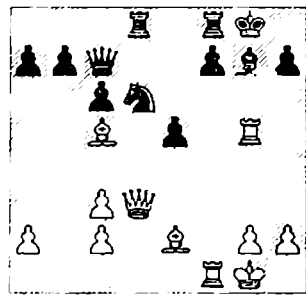

Գg1 Աb7 32. Վd4 Եc5 33.
 Աc4 Վc4 34. Քd3 Քg3 35.
 Քg3 Վg3 36. b3 Վh5 37. Գf2
 Վf4 [Δ Եc4, Վg2] 0 1

№ 47. ՔիրՅ-Պոլոսովսկայիս և Երզն
 ԵՅՈՄՈՅՈ - ՅՈՅՈՅՈ
 EFIMOV TITOV
 ԿԵՊԵՐՈՅՈ 1985

Վg4 21. Աe4 (21. g3 Քf3 22. Աc4
 Աc4 23. Եc4 Վf2+) 21. Աc4
 22. Քe4 (22. Եe4 Քh2 23. Գf1
 Վc5 24. f4 Աh4! (Δ Քh1-g2) 25.
 Վf6 Գh8 26. Վd4 Քh1 27. Գe2
 Քg2 28. Գe3 Վc4 - +; 28. Գd1
 Քf1 - +); 22. ... Քe4 23. Եe4 Վh6
 - + b) 18. Վg5 Վg+! 19. Աc4 (19.
 Աg3? Վg3 20. hg3 Աg5+-; 19. Վe4
 Քh2 20. Գf1 Քh4+) 19. Քh2
 20. Գf1 Քh4 21. Աb7 (21. Աh7?
 Գg7 22. Աe4 Աg5 23. Աb7 Եd2!
 24. g3 Քh2+) 21. ... Աg5 24. Աa8
 Եd2!-+) Վg3 19. hg3 h6 20.
 Եad1 Եd5 21. Աf1 Եad8 22.
 Եd5 Եd5 23. c4 Եd8 24.
 Վbd4?! [Δ 24. Քc2] Աc5 25.
 cb5? [25. Վb3 Աa7 26. c5 Վc4+]
 Աf3 26. Վb3 [26. gf3 Եd4; 26.
 Վf3 Վg4+] Եd5 27. b6? [Δ 27.
 gf3 ab5 (27. Քg3 28. Աg2 Քd6
 29. f4±) 28. Գg2 (28. Աb5 Քg3!)
 Քb6+] Քd6 [27. ... Քb6 28. gf3]
 28. b7 Աe4 29. Քc3 [29. Քc4;
 29. Եe4 Վe4 30. Քe4 Աa7 Δ
 Քg3+] Աf2-+ 30. Գf2 Եf5 31.

1. d4 g6 2. e4 Աg7 3. Աe2
 d6 4. Վc3 c6 5. Աe3 Վd7 6. f4
 Քb6 7. Եb1 e5 8. Վf3 Վgf6 9.
 Քd2 Քc7 10. de5 de5 11. f5 gf5
 [11. Վg4 12. Աg1 Աh6 13.
 Վg5±] 12. ef5 Վb6 13. 0-0!
 Աf5 14. Վh4 Աg6 15. Վf5 Աf5
 □ [15. 0-0 16. Վg7 Գg7 17.
 Աh6+-] 16. Եf5 Վbd5 17. Եbf1
 [Δ 18. Վd5 Վd5 19. Եf7] Վc3
 18. bc3 [18. Քc3 Վd5!] Վe4 19.
 Քd3 Վd6 20. Եg5 0-0 □ 21.
 Աc5 Եad8

22. Եg7! Գg7 23. Քg3 Գh8
 □ 24. Քe5 f6 [24. Գg8 25.
 Եf3+-] 25. Եf6 Եf6 26. Քf6
 Գg8 27. Աd6 Եd6 □ 28. Աc4

შd5 29. ოd5 cd5 30. h4 ჳg3
 [30. ... ჳf7 31. ჳf7 ჳf7 32. g4 ჳe6
 33. ჳf2 ჳc5 34. ჳf3+-] **31. ჳf1**
ჳe3 32. ჳf5 ჳc3 [32. ჳcl
 33. ჳf2 ჳd2 34. ჳg1 ჳe3 35.
 ჳh2+-] **33. ჳd5 ჳf8?** [33.
 ჳh8 □ 34. ჳb3 ჳal 35. ჳf2 ჳd4
 36. ჳg3 ჳe5 37. ჳh3 ჳf5 38. ჳh2
 b6 39. ჳf3±] **34. ჳf3 1 0**

№ 48. ლაზიერის პაიკთა

დებოუტო

ეფიმოვი - აკოზმინი

EFIMOV A. KUZMIN

სევასტოპოლი (სსრკ ჩ შტ) 1986

1. d4 ჳf6 2. ოg5 ჳe4 3.
ოf4 d5 4. c3 ოf5 5. f3 ჳd6 6.
g4 ოg6 7. ჳc3 e6 8. ჳd2 h5
9. g5 ჳd7 [9. ჳf5 10. 0-0-0
 ოd6 11. c4 ოf4 12. ჳf4 ჳe7 Δ
 ჳd7, ჳbc6, 0-0-0] **10. 0-0-0**
ღb6 11. ოd3 ოd3 12. ჳd3
ჳd7 13. b3 0-0+0 14. ჳge2
ღb8 15. ჳb1 ჳdc8 [15. ... a6! Δ
 ჳf5, ოd6=] **16. ოe5 ჳe7** [16.
 a6] **17. ჳb5 მc8 18. c4! ჳg6**
19. ოc7 მc7 20. ჳc7 ჳc7 21.
c5 ± ჳc8 22. f4 ჳh4 23. b4
f6?! [⊃ 23. g6 24. e4 de4 25.
 ჳe4 ჳe7Δ ოg7, ჳc6] **24. e4 de4**
 [24. ... fg5 25. cd5!] **25. ჳe4 ჳc6**
26. d5! ed5 27. მd5 fg5 [27.
 ჳc7 28. მd4 (28. მd8 ჳc7 29. ჳc6

ჳc6⊖) 28. ... ჳe4 29. მe4±] **28.**
ღd4 ჳg6 29. f5+- ჳf7 30. ჳe6
a6 31. მhd1 ოe7 32. მd7 1 : 0

№ 49. შოტლანდიური პარტია

იაკოვიჩი - ეფიმოვი

JAKOVIC EFIMOV

გაუსდალი 1991

1. e4 e5 2. ჳf3 ჳc6 3. d4
ed4 4. ჳd4 ჳf6 5. ჳc6 bc6 6.
e5 ჳe7 7. ჳe2 ჳd5 8. c4 ოa6
9. ჳe4 ჳf6 10. ჳe2 ჳd5 11.
g3 N f6! 12. e6! [12. ef6 ჳf6 13.
 ჳc3 ჳe2 14. ოe2 ოc5 15. 0-0-0-0
 Δ d5⊖] **de6 13. b3?! [13. ჳe4?!**
 ჳb6 14. ჳc6 ჳf7! (14. ჳd7=)
 15. ჳd2 მb8⊖; 13. ოh3! e5!?) (13.
 ჳf7 14. 0-0 g6 15. მe1 მe8 16.
 b3 ოg7 17. ჳd2±) 14. 0-0 ჳf7
 (14. ჳc5? 15. ჳd2 ოd6 16.
 ჳg4+-) 15. ჳe4 ოd6! 16. cd5 ოf1
 17. ოf1 cd5∞] ჳf7! **14. ოh3**
ოb4 15. ოd2 e5 16. ოb4 ჳb4
17. 0-0 0-0 18. ჳc3 ოc8! [18.
 მad8 19. მad1 ჳe7 20. ჳa4!
 (20. ჳe3? ჳc2 21. ჳa7 მa8+-)
 მd1 21. მd1 მd8 22. ჳc5!?) ±]
19. ოc8 [19. ოg2 ოf5! 20.
 მad8⊖] მac8 **20. მad1 მcd8**
21. ჳe4 [21. ჳe3 ჳc2 22. ჳa7
 ჳd4 ⊖; 21. a3 ჳa6 (Δ ჳc5) 22.
 ჳe3 c5, მd4 ⊖] **f5!** [21. ჳe7
 22. a3 ჳa6 23. b4 c5 24. b5 ჳb8

25. $\text{E}d5\infty$ 22. $\mathbf{a3}$ \square [22. $\text{E}c5$ $\text{P}c7$ F] $\mathbf{fe4!}$ [22. ... $\text{E}a6$ 23. $\text{E}c3$ $\text{P}e7$ 24. $b4$ Δ $\text{P}e3\infty$] 23. $\text{E}d8$ [23. $ab4?$ $\text{P}f3\rightarrow$] $\text{E}d8$ 24. $\mathbf{ab4}$ $\text{P}f3$ 25. $\text{E}e1$ $\text{E}d4$ 26. $\mathbf{h3}$ $\text{P}c3\oplus$ 27. $\text{E}g2!$ \square [27. $\text{E}d1$ $e3!$ 28. $fe3$ $\text{E}d1-$ $+$] $\text{P}b4$ [27. $h6$ 28. $\text{P}g4!!$ \square (28. $\text{E}d1?$ $\text{P}f3\rightarrow$) $\text{P}e1$ 29. $\text{P}c8$ $\text{E}f7$ 30. $\text{P}f5=$; 27. ... $\text{P}b3$ 28. $\text{P}h5$ $\text{P}f3$ 29. $\text{P}f3$ $ef3$ 30. $\text{E}f3$ $\text{E}c4$ 31. $\text{E}e5$ $\text{E}b4$ 32. $\text{E}a5!$ $\text{E}b7$ 33. $\text{E}a6$ (33. $\text{E}e4!?$ Δ $f4$) $\text{E}f7$ (33. ... $c5$ 34. $\text{E}e4!$ $\text{E}f7$ 35. $\text{E}d5=$) 34. $\text{E}c6$ $\text{E}e7$ 35. $\text{E}e4$ $\text{E}d7$ 36. $\text{E}a6\bar{\text{F}}$] 28. $\text{P}h5$ $\text{P}f8$ 29. $\text{P}e5$ $\text{E}d2$ 30. $\text{P}e6$ $\text{E}h8$

31. $\text{E}f1$ $\text{P}f3$ 32. $\text{E}g1\oplus$ $h6$ 33. $\text{P}c6$ $\text{E}b2$ 34. $\mathbf{h4}$ $\text{E}b3?$ [34. $a5!$ 35. $h5$ \square (35. $\text{P}c7$ $e3\rightarrow$) $\text{P}h5$ 36. $\text{P}c4$ $\text{E}b3\bar{\text{F}}$] 35. $\text{E}e1$ $\mathbf{a5}$ 36. $\text{P}e8?$ [36. $\text{P}c4$ $\text{P}e4$ 37. $\text{E}e4$ $a4$ 38. $c5$ $a3$ 39. $\text{E}a4$ $\text{E}g8$ 40. $\text{E}a7=$] $\text{E}h7$ 37. $\text{P}c4$ $\text{P}e4$ 38. $\text{E}e4$ $\mathbf{a4}$ 39. $\mathbf{h5}$ [Δ 39. $c5$ $a3$ 40. $\text{E}a4$ $\text{E}g6$ 41. $\text{E}g2$ $\text{E}f6!$ (41. ... $\text{E}f5$ 42. $\text{E}a7$) 42. $\text{E}a7$ $c6!$ 43. $\text{E}a6$ $\text{E}e5$ 44. $\text{E}c6$ $\text{E}d5$ 45. $\text{E}c7$ $a2$ 46. $\text{E}a7$ $\text{E}b2$ 47. $\text{E}a5$ $\text{E}c2$ Δ $\text{E}c4-b3$, $\text{E}c5$ $-$ $+$] $\mathbf{a3\oplus}$ [40. $\text{E}e1$ $a2$ Δ 41. $\text{E}b1-$ $+$; 40. $c5$ $a2$ 41. $\text{E}a4$ $\text{E}b1$ $-$ $+$] $\mathbf{0:1}$

პენალი ზაიჩიკი, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი, 11.2.1957)

№ 50. ახალინდური დაცვა

ტუზოვსკი - ზაიჩიკი

TUZOVSKI ZAICHIK

სოხუმი (ქ) 1974

1. $\mathbf{d4}$ $\text{E}f6$ 2. $\mathbf{c4}$ $\mathbf{e6}$ 3. $\text{E}f3$ $\mathbf{b6}$ 4. $\mathbf{g3}$ $\text{E}a6$ 5. $\mathbf{b3}$ $\mathbf{d5}$ 6. $\text{E}bd2?!$ [6. $\text{E}g2$ $\text{E}b4$ 7. $\text{E}d2$ $\text{E}d2$ 8. $\text{E}bd2$ $\text{E}bd7$ 9. $0-0$ $0-0$ 10. $\text{E}e1$ $\text{E}b7$ 11. $b4\pm\ll$] 6. $\mathbf{c5}$ 7. $\text{E}g2$ $\text{E}c6$ 8. $\text{E}b2$ $\text{E}e7$ 9. $0-0$ $0-0$ 10. $\text{E}c1$ $\text{E}c8\pm$ 11. $\mathbf{cd5}$ $\mathbf{ed5}$ 12. $\text{E}e1$ $\text{E}e4$ 13. $\mathbf{dc5}$ [Δ 13. $\mathbf{a3}$ $\mathbf{cd4}$ 14. $\text{E}e4$ $\mathbf{de4}$ 15. $\text{E}d4$ $\text{E}d4$ 16. $\text{E}c8$ $\text{E}e2$

(16. ... $\text{P}c8$ 17. $\text{E}d4$ $\text{E}a3$ 18. $\text{E}g7!$, 16. ... $\text{E}c8$ 17. $\text{E}d4$ $\text{E}a3$ 18. $\text{P}a1!$) 17. $\text{P}c2!$, 18. $\text{P}e4=$] 13. $\text{E}e5$ 14. $\mathbf{e3?}$ [Δ 14. $\text{E}f1$; 14. $\text{E}e4$ $\mathbf{de4}$ 15. $\text{P}d8$ $\text{E}fd8$ 16. $\text{E}g5$ $\mathbf{e3}$ 17. $\mathbf{f4}$ $\text{E}d2\bar{\text{F}}$] 14. ... $\text{E}b4$ 15. $\text{E}e5?$ [15. $\text{E}f1$ $\text{E}f1$ 16. $\text{E}f1$ $\text{E}d3$ 17. $\text{E}b1$ $\text{E}b2$ 18. $\text{E}b2$ $\text{E}a3!$ 19. $\text{E}c2$ $\text{E}c3$ 20. $\text{P}e1$

ღc2-+] ღf2! 16. ღf2 f6! 17. ღc6 [17. ღef3 ღd3 18. ღg1 ღb2 -+] 17. ... ღd3 18. ღg1 ღc6 19. ღc4 dc4 20. ღc6 ღb2 21. ღh5 g6 22. ღd5 0:1 [ჯანოევი]

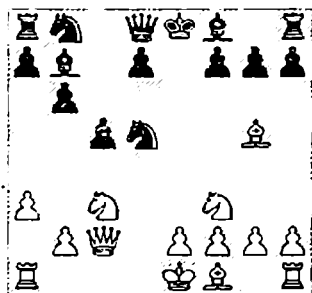
№ 51. ახალინდური ლაცვა

ა. პეტროსიანი - ზაიჩიკი

A. PETROSIAN ZAICHIK

თელავი (სსრკ ჩ 1) 1982

1. d4 ღf6 2. c4 c6 3. ღf3 b6 4. a3 ღa6 5. ღc2 c5 [5. ღb7! 6. ღc3 c5] 6. d5 ed5 7. cd5 ღb7 8. ღc3 [8. e4! ღe7 9. ღd3 ღd5 10. 0-0 ღc7 11. ღc3] 8. ღd5 9. ღg5 [9. ღd5 ღd5 10. e4 ღc6 11. ღf4 ღc7 12. 0-0-0 0-0 13. h4 ღc6 14. ღa6 ღa5 15. ღc3 d6 16. h5 h6 17. g4 b5! 18. ღb5 ღb8 f→ პლასკეტი-ფარავო, პასტინგ-სი, 1982/83]

9. ღe7! N [9. f6 10. ღd5 ღd5 11. ღf4 ღc7 12. 0-0-0 ღe4 13. ღd5!= ლუბტვანი-ფარავო, ერევა-1982] 10. ღe4 ღc3 11. ღb7

ღc6 12. ღe7 ღe7 13. bc3 [13. ღe5 ღc5 14. bc3 f; 13. ღa6 b5 14. a4 ღb4 15. ღb7 ღb8 16. ღa7 ღb6! 17. a5 (17. ab5 ღd6 18. ღd4 cd4 19. bc3 ღc2-+) 17. ... ღd6 18. ღc1 ღc2-+] ღb8 [13. ... a6? 14. 0-0-0 ღa7 15. ღc6] 14. ღa6 b5 15. a4 [15. ღe5 ღe5 16. ღa7 ღb6 Δ 17. ღc6] ღb6 16. ab5 ღa6 17. ღa6 ღb8 f [17. ... ღb8 Δ a7-a6 (18. ღa7? ღb6! Δ 19. ღb5)] 18. e4 [18. bc6? ღb1 19. ღd2 ღb2, 20. dc6 Δ ღd8] ღe5 19. ღh4 g6 [19. ... ღe8] 20. c4 ღc6! 21. ღf3 ღb4 22. ღa4 ღf4 23. ღd2 f5 24. g3 ღe5 25. ღg2 ღd4 26. ღa7 ღd3?! 27. ღe2 ღf2 28. ღf1 ღe4 29. ღe4 fe4 30. ღa3 d5!? 31. ღf4 [31. cd5 ღd8 32. ღe3 (32. ღf4 ღd5) 32. ... ღd5 33. ღc4 ღe5 34. ღff4 ღd6-+; 31. ღa7 ღd6 32. ღff7 (32. ღa6 ღe5 33. ღff6 ღd3 34. ღe1 ღe3 35. ღd1 ღg1 36. ღh2) 32. ღd8!-+] g5 32. ღf5 [Δ 32. ღa7 ღd6 33. ღff7-+] dc4 33. ღe3 ღe8! 34. b6 c3 35. ღe4 c2 36. ღc5 ღd1 37. ღf2 ღf8 38. ღf6 ღd6 0:1 [ჯანოევი]

ყოველთვის მათთვის საჩაღ-
 რაკ პრემიუმების უღუველომა
 და სულ უფრო ვრწმუნდები ჩაღ-
 რაკის ნუგენილომამი.
 გ. კასპაროვი

№ 52. ლაზიერის პაიკთა

დებუტტი

ზაიჩიკი - გუფელდი

ZAICHIK GUFFELD

თბილისი (გმ) 1988

1. d4 ღ62. ოგ5 ღე43. ႁf4
d5 4. e3 N [4. f3] e5 5. f3 ჰა5!?
6. c3 ღ6 7. ღd2 cd4 8. ed4
g6 [8. ღc6!?] 9. ႁd3 [9.
ღb8!?] ႁg7 [9. ღc6!?] 10.
ღb8!? ჰb8 11. f40-0 12. ღg f3
ჰb6 13. ჰb1 ႁh5 [14.
ღf5!?!] 14. g3 ႁg4 15. 0-0 e6
16. ღg2 ჰf e8 [16. ... ႁf3 17. ღf3
f5 Δ ღf6-c4; 16. ... ႁf5] 17. ჰb3
ჰd6 [17. ჰc7!?] 18. ჰbe1
ღf5?! [18. b5!?!] 19. ႁb5!?
ჰcc8 20. ღe5 ღf6 21. ႁe2 b5
22. a3 h5 23. h3 ჰe7 24. g4
hg4 25. hg4 ႁe4 26. ႁf3∞
a5?! [26. ႁf3 27. ჰf3 a5 28.
ჰc2! b4 29. ab4 ab4 30. f5!∞] 27.
ღe4 de4 28. ႁc4 ღe4 29. ჰe4
ჰb7 [29. ... b4 30. ab4 ab4 31. c4±]
30. ჰfe1 b4 [30. a4 31. ჰa2
b4 32. ab4 a3 33. ღg1±] 31. ab4
ab4 32. c4 f5 33. c5± ჰe8 34.
c6 ჰc7 35. gf5 gf5 36. ჰ4e3
ჰbd8 37. ღf3?! [37. ჰb4! ႁc5
38. ჰc5 ჰc6 39. ღf2±] ჰc6 38.
ჰe6 ჰe6 39. ჰe6 ჰd5!± 40.
ჰc3 [40. ჰd5 ჰd5±] ღf8?? [40.
... ႁd4 41. ჰc8 ჰc8 42. ჰc8 ღg7

43. ჰc7 ღg6 44. ჰb4 ႁf6 45. b3
ჰc4 46. ჰd6 ღh5!= 47. ჰf6
ჰf3=] 41. ღg3 b3? 42. ღh4!!+-
[Δ ღg5-g6, ღg5+-] ჰb5 43.
ღg5 ღg8 [43. ჰf1 44. ჰb3
ჰh3 45. ღg6!! ჰh6 46. ღf5+-]
44. ღg6 ჰd7?! [44. ჰf8 45.
ღg5 ჰb7 46. ჰh3? ႁd4; 46.
ჰf3!+-] 45. ჰe7 ჰc6 46. ჰe6!
ჰe6 47. ჰe6 ღf8 48. ჰb6 ႁd4
49. ჰb3 1:0 [გუფელდი, ზაიჩიკი]

№ 53. სიცილიური დაცვა

ჩანდლერი - ზაიჩიკი

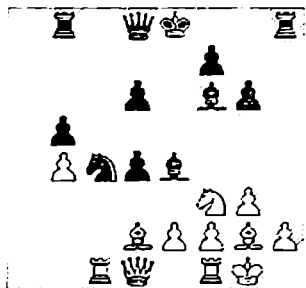
CHANDLER ZAICHIK

პალმა-დემლოოტკა 1989

1. e4 c5 2. ღf3 d6 3. d4 cd4
4. ღd4 ღf6 5. ღc3 ღc6 6. ႁg5
ღd7 7. ႁe2 ჰა5 8. ႁf6 gf6 9.
0-0 ღd4 N [9. ჰc5] 10. ჰd4
ჰc8?! [10. ჰg8! 11. ღd5 ႁg7
Δ f5∞] 11. ღh1 ჰc5 12. ჰd2
ღg7 13. ႁd3 f5 14. ღd5! [14.
cf5 ႁc3 15. bc3 ႁf5 16. ႁf5 ჰf5
17. ჰd4 ჰg8 18. ჰa7 ჰg2!]=] ღf8
□ [14. e6 15. ჰg5+-] 15. b4
ჰc6 16. ჰg5 ჰe8 17. ჰae1 h6
18. ჰh4 fe4 19. ႁe4 ჰc4! 20.
ჰf4! [20. ღf4 ႁf6 21. ჰh5 e6
Δ d5; 20. f3 ႁc6 21. ღe3 ჰc3∞]
ღc6 21. ჰf3 e6 22. ღf6 ႁe4
23. ღe4 ჰd8 24. ჰd1 b6 25.
ჰfe1 d5 26. ღg3 ჰd6 27. ღh5

შგ8 28. a3?! [28. ჭf4! ♖c6 (28. ♖c3 29. ♖c3 ♖c6 30. b5 ♖d7 31. c4 d4 32. ♖a3±↑) 29. c4 d4 □ (29. dc4 30. ჭc6! ♖c6 31. ♖c6 ♖c6 32. ♖d8#) 30. c5! ♖f3 31. gf3 bc5 32. bc5 ♖c6 33. ჭd3±] **ღh8 29. h3?!** [▷ 29. ჭf4] **შგ5! 30. g4 ♖c6 31. ჭf4 ჭg8 32. ჭd3 e5 33. ჭb2?⊕** [33. ♖g2 e4 34. ჭf4 ჭc3! △ ♖f6↑] **♖c3! 34. ♖c3 □ ♖c3 35. ♖d5 ♖h3 36. ჭg2 ♖a3 37. f3 ♣4-+ 38. ჭc4 ef3 39. ჭg3 ♖c3 40. ♖d8 ჭh7 41. ჭe3 ჭf6! 42. ♖e8** [42. ♖d7 ♖c5 43. ჭf3 ჭg5 44. ♖d3 ♖d3 45. cd3 ♖c3 46. ♖c3 ჭc3 47. ჭc3 a5 -+] **♖e5 43. ჭf5 f2 44. ჭf2 ♖c2** [44. ♖f5 45. gf5 ჭh4 46. ჭf1 ჭe1 47. ჭe1 ♖c2 48. ♖e7 ჭg7 49. ♖a7 ♖c4-+] **45. ჭf3 ♖c3 46. ჭf2 ♖c2 47. ჭf3 ♖c3 48. ჭg2 ♖e1 49. ♖e1 ♖c4 50. ♖h1 ჭg5 51. ჭf3 ♖f4 52. ჭg3 ♖b4 53. ♖d1 ♖b3 54. ჭg2 ♖b2 55. ჭf3 ♖d2 56. ♖a1 ♖d7 57. ჭe4 ჭg6 58. ♖a2 ♖c7 59. ♖a3 ♖c4 60. ჭf3 h5 1:0** [ზაიჩიკი]

შb8 7. b4 cb4 8. ab4 b5 9. cb5 ab5 10. ჭf3 e5 11. d4!? ed4 12. ჭd5 ჭf6 13. ჭg5 h6 14. ჭf6 ჭf6 15. ჭf4 N [15. ჭf6] d6 [15. ... ♖a8 16. ჭd6±] 16. ჭh6 ჭf5 [16. ♖h6 17. ♖c1 ♖h5 18. ♖c6 ჭf8 19. 0-0±] 17. ♖c1 ჭe4 18. ჭd2 ჭe5 19. 0-0 ჭc4?! [19. ... ჭf3 20. ef3 ჭb7 21. ♖e1 ჭf8±]

20. ჭg5!! ჭf3 [20. ... ჭg5 21. ♖d4 0-0 22. ჭg5 ჭg2 23. ♖h4-+] **21. ჭf6 ♖f6 22. ef3! 0-0 23. f4 ♖fe8 24. ჭd5 ♖bc8** [24. ჭb6 25. ჭc6-+] **25. ♖g4⊕ d3! 26. ♖cd1 ჭb2 27. ♖d2 ♖c2 28. ♖c2 dc2 29. ჭb3!** [29. ♖c1?? ჭd3 30. ♖c2 ♖a1 31. ჭg2 ჭe1 32. ჭh3 ♖h8!-+] **ღd3 30. ჭc2 ჭb4 31. ჭb3± [△ f5] ჭd3 32. ♖d7 ♖e2 33. ♖b5 ♖f5 34. ♖b8 ჭg7 35. ♖d6 ჭf2⊕ 36. ♖f2 ♖b1 37. ჭd1 ♖e1 38. ♖f1 ♖e4 39. ♖e5 ♖e5 40. fe5 ♖e5 1:0** [ზაიჩიკი, გუფულდი]

№ 54. ინგლისური დასაწყისი

ზაიჩიკი - ტორსტეინი

ZAICHIK TORSTEIN

პროტეინო 1988

1. c4 g6 2. ჭc3 e5 3. g3 ჭg7 4. ჭg2 ჭc6 5. a3 a6 6. ♖b1

№ 55. სიცილოური დაცვა
პავლოვიჩი - ზაიჩიკი

PAVLOVIC ZAICHIK
პროტეინო 1988

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 ჭc6 6. ოc4
ჟb6 7. ჭdb5 a6 8. ოe3 ჟa5
9. ჭd4 ჭg4 10. ჭc6 [10. 0-0
ღce5 11. ოb3 ჭe3 12. fe∞] bc6
11. ოd2 g6 [11. ჭf2 12. ოf7
ღf7 13. 0-0 ±; 11. ... ჟc5 12. ჟe2
±] 12. ჟe2 ოg7 13. ოb3 0-0
14. 0-0-0 N [14. f4] ჟc7 15. h4
h5!? 16. f3 ჭe5 17. g4 [17. ოdgl
a5] ჭg4! [17. ... hg4? 18. h5±] 18.
fg4 ოg4 19. ჟg2 ოd1 20. ოd1
[20. ჟg6? d5] ჭh7 21. ჭe2 c5
22. ოc4 ოab8 23. b3 e6! 24.
ჟg5? [24. ჭf4 ჟe7!] ოb4! 25.
ღf4 [25. ოd3c4! 26. ოb4?? ოh6]
ოc4! 26. bc4 ოb8 27. ჭd3?
[27. ოel □ ჟb7 28. ჭd1 ჟb1 ±]
ჟb7 28. ოf4 ოc3 0 : 1 [ზაიჩიკი,
გუფულა]

№ 56. პირც-უფიმცევის დაცვა
ფოგტი - ზაიჩიკი

FOGT ZAICHIK
ბერლინი 1989

1. e4 d6 2. d4 ჭf6 3. ჭc3
g6 4. g3 ოg7 5. ოg2 0-0 6.
ღge2 e5 7. h3 ჭc6 8. ოe3 ed4

9. ჭd4 ოd7 10. 0-0 ოe8 11.
ოe1 ჟc8 12. ჭh2 ოe5!? 13.
ღc6?! [13. g4 ოg4 14. hg4 ჭg4
15. ჭgl ჭe3 16. fe3 ჭ] bc6 14.
g4 N [14. f3 ოc8 15. ჟd2 ოb8 16.
ოab1 c5 ± პრანდლმტეტერი - ზაიჩიკი,
თბილისი, 1988] ოe8 15. f4 ოb8
16. ოb1 e5 17. ოg1?! [17. ოf2
h6 18. e5 de5 19. fe5 ჭh7 20.
ოg3∞] h6 18. e5?! de5 19. fe5
ღh7 20. ჟd5 ჭg5! 21. ჟc5 [21.
ოc5 c6! 22. ჟd4 ჭc6 23. ჟf2 ჭc5
24. ჟc5 ოc5 25. ოe5 ჟc7 26. ოbe1
ოe8 27. ჭd5 ოe5 28. ჭc7 ოc5 ±]
ოg4! 22. hg4 ჟg4 23. ოf2
ოb4! [23. ოc5? 24. ოc5 ოe5
25. ჟe5 ჟh5 26. ჭg3+-] 24. ოe3
ოe5! 25. ოe5 ოe5 26. ჭg1 [26.
ჟc5 ჟh5-+] ჭf3-+ 27. ჭf1
ღd2 28. ჭe1 [28. ჭgl ჟf4-+]
ოc3 29. ჟc3 ჭb1 30. ჟc6
ოb8 31. ოd5 ჟb4 32. c3 ჟd6
33. ჟd6 ⊕ cd6 34. ოb3 a5 35.
ღd1 a4 36. ოc2 ოb2 37. ჭc1
a3 38. ოd4 ოa2 39. ჭb1 ოb2
40. ჭc1 ოb8 0 1 [ზაიჩიკი]

არას გარგემს სწავლულმა,
თუ არა იქმ მრბენთა თქმულსა:
არ ისმარებ, რას ხელსა ხდი
საუნჯესა დაჯარულსა.

შოთარუსთაველი

(თბილისი, 8.6.1959)

№ 57. სიცილიური დაცვა

ვიტოლინში - სტურუა

VITOLINSH STURUA

სოჭი 1978

1. e4 c5 2. ღf3 ღc6 3. d4
cd4 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 e5 6.
ღdb5 d6 7. ႁg5 a6 8. ღa3 b5
9. ႁf6 gf6 10. ღd5 f5 11.
ღb5?! ab5 12. ღb5 ღa4! [12.

ღa7?! 13. ღa7 ჰa5 14. c3 ჰa7
15. ef5 ႁf5? 16. ჰf3 ႁe6 17. ღf6
ფc7 18. ღd5 ႁd5 19. ჰd5±; 12.
... ღb8!?] 13. 0-0 ღe4 14. ღbc7
ფd7 15. ჰh5 ღe7! 16. ჰf7 ფc6
17. c4 ღg8! 18. ღb5?! [18. ღe6!
ႁe6 19. ჰe6 ღg6 20. ღc7 ႁe7 21.
ჰf5 ღc4 22. ღac1 d5!∞; 18.
ღc8!?] 18. ღg7! 19. ღe7 ჰe7
20. ჰd5 ფb6 [Δ 21. ... ღg2! 22.
ფg2 ღg4 23. ფh1 ႁb7→] 21.
ჰd3 [21. ღc3 ႁb7 22. ჰb5 (22.
ჰd3 ღg2 23. ფg2 ღg4→) 21.
ფa7 22. ღe4 fe4!≠] ႁb7 22. f3
d5!! 23. fe4 [23. cd5 ჰc5 24. ფh1
ღh4!→] dc4! 24. ჰe2 [24. ჰc4
ჰc5→] ႁe4 25. ღf2 [25. ღc3
ႁg2! 26. ჰg2 ჰb7→] ფb5 →
26. a4 ფb6 27. ჰc4 ჰc5 28.
ჰe6 ფa7 29. g3 ჰd4 30. ფf1
ႁc5 0 1

№ 58. ნიმცოვიჩის დაცვა

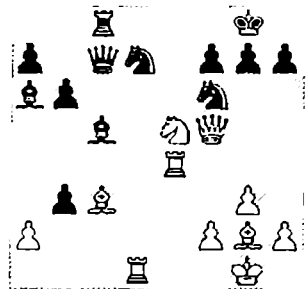
ელვესტი - სტურუა

ELVEST STURUA

ტალინი (სსრკ აკა) 1981

1. d4 ღf6 2. c4 e6 3. ღc3
ღb4 4. c3 0-0 5. ღe2 d5 6. cd5
ed5 7. g3 ღe8 8. ႁg2 c6 9. 0-0
h5!? N [9. ღa6] 10. f3 ႁf8
11. ღf4 [11. c4 c5 12. c5 cd4 13.
ef6 dc3 14. fg7 ႁg7 15. ღc3 d4 16.
ღe4 ႁf5=] 11. ... ႁf5 12. h3 ღa6
13. g4 hg4 14. hg4 ႁc8= 15.
a3?! [15. g5 ღh7 16. g6 fg6 17. e4
g5∞] 15. ღe7 16. ღd3 ႁd6
17. ღe1? [17. ႁd2] ႁg3 18. ღf1
ღg4 19. fg4 ჰh4 20. ღf5 g6
21. ღf4 ღe6 [21. ... ႁf4?! 22. ღf4
ႁg4 23. ჰf1≠] 22. ღf2 ღg5 23.
ღf4 ჰh2 24. ფf1 ღh3 25. ღe2
ႁf4 26. ღdf4 ႁg4 27. ჰe1 [Δ
27. ღh3 ႁh3 28. ႁh3 ჰh3 29.

27. ... 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

20. ... 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

№ 59. ახალინდური ლაცვა
 ლერნერი - სტურუა
 LERNER STURUA
 კისლოვოდსკი 1983

1. d4 2. c4 e6 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

№ 60. ლაზიერის გამბიტი
 სტურუა - კლოვანი
 STURUA KLOVAN
 ალმა-ათა (სსრკ შშ გ) 1983

1. d4 d5 2. c4 e6 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

(12. **ა**c3 13. **bc**3 **ა**e6 14. **ა**d4±**ა**) 13. **ა**b5?! **ა**d7!**ა** ლუიბი-სტურუა, 1984; 13. **ა**d3! **ა** **ა**d2, **ა**a1±] 12. **ა**d5 **ა**d5 [12. **ა**c8 13. **ა**b1! **ა**c5 14. **b**4! **ა**c2 15. **ა**f6 **ა**g6 16. **ba**5 **ა**f2 17. **ა**d8±] 13. **ა**d5 **ა**a2 [13. **ა**c6 14. **a**3 **ა**e7 15. **ა**d2! (15. **ა**d2? **ა**c3!!) **ა**f8 16. **ა**b1 **ა**c5 17. **ა**e4 **ა** **ა**d3±] 14. **ა**c4 **ა**a1 [14. ... **ა**b2?! 15. **ა**d1! **ა**a1 16. **ა**e2 **ა**h1 17. **ა**b2 **ა**g2 18. **ა**b7+- ზაიდი-გოდინი, 1984] 15. **ა**b1 **ა**a4 16. **ა**a2 **ა**e8 17. **ა**hd1 [17. **h**4 **ა**c6 18. **ა**b1 (**ა** **ა**g5) **ა**e7! 19. **ა**d2 **ა**c8∞] **ა**c6 18. **ა**d7 **b**6 19. **ა**c7! **bc**5? [19. **ა**d8? 20. **ა**f7! **ა**f7 21. **ა**c6 **ა**c6 22. **ა**f7 **ა**f7 23. **ა**e5+-; 19. **ა**e5!±] 20. **ა**b5 **ა**b4 □ 21. **ა**c4 **ა**b8 [21. **ა**a2! 22. **ა**e2! (22. **ა**b1 **ა**c3! 23. **bc**3 **ა**b8 24. **ა**c5 **a**6±) 22. **ა**b4 23. **ა**b1 **ა**d8 24. **ა**c1+-] 22. **ა**dd7 **ა**b6 23. **ა**f7 **ა**f7 24. **ა**f7 **ა**h8 25. **ა**d7!+- **ა**a5 [25. ... **ა**d8 26. **ა**c8] 26. **ა**c8 **ა**c8 27. **ა**c8 **ა**h7 28. **ა**f5 **ა**h8 29. **ა**c4 **ა**a1 30. **ა**d2 [30. **ა**b1?? **ა**b2+-] **ა**b2 31. **ა**d1 **ა**a1 32. **ა**e2 **ა**a5 33. **ა**e5 **ა**e5 34. **ა**f8 **ა**h7 35. **ა**g8 **ა**g6 36. **ა**e8 1 0 [სტურუა]

№ 61. ძველინდური დაცვა
 სტურუა - ნანო
 STURUA NAN
 ლონდონი 1990

1. **d**4 **ა**f6 2. **c**4 **g**6 3. **ა**f3 **ა**g7 4. **g**30-05. **ა**g2d6 6. 0-0 **ა**bd7 7. **ა**c3 **e**5 8. **e**4 **c**6 9. **h**3 **ა**b6 10. **ა**e1 **ed**4 11. **ა**d4 **ა**e8 12. **ა**a4!? [12. **ა**de2∞] 12. **ა**a5 [12. **ა**d8 13. **ა**c3; 12. **ა**a6 13. **b**3 **ა**c5 14. **ა**c3 **ა** 15. **ა**f4±] 13. **ა**f4 **ა**e5 14. **ა**f1 **c**5 15. **ა**d2 [15. **ა**b5? **ა**e1! - +] 15. **ა**d8 16. **ა**f3! **ა**c6?! [16. **ა**f3 17. **ა**f3 **ა**d7 18. **ა**c3 **ა**e5 19. **ა**d1 **ა**c6±] 17. **ა**c3± **ა**e6 18. **ა**f4 **ა**b6 19. **ა**d6! **ა**ed8 20. **ა**a4 **ა**a5 21. **ა**c5 **ა**d6 22. **ა**d6 **ა**e8 23. **ა**b7 **ა**b6 [23. **ა**d6 24. **ა**a5 **ა**a5 25. **c**5 **ა**dc4 26. **b**3 **ა**b6 27. **ა**ac1±] 24. **ა**d2 **ა**b7 25. **c**5 **ა**b8?! 26. **b**3 **ა**f8 27. **ა**f4 **ა**c5 28. **ა**g2 **ა**b6 29. **ა**g5 **ა**d4 30. **ა**ad1 **ა**f5? 31. **ა**d5 **ა**e6 32. **ა**e6 **fe**6 33. **g**4 **h**6 34. **ა**f7!+- **g**5 35. **ა**h6 **ა**h7 36. **ა**g5 **ა**f2 37. **ა**f1 **ა**b7 38. **ა**f5 **ა**g7 39. **ა**d7! **ef**5 40. **ა**g7 **ა**g7 41. **ა**f5 1 0 [სტურუა]

ქადრაკის თამაში ნეიდლ-
 მა აღამიანის სცილი ნეიგნლ.
 ბ. რემბრანტი

ქადრაკის თამაში ნეიდლ-
 უნდა იყოს, საჭიროა ყოველ-
 თვის ექვით მოგების გზა.
 რ. ფიშერი

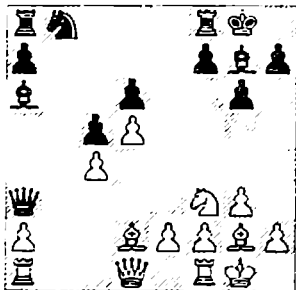
№ 62. ინდური დაცვა ♦

სტურუა - ჯორჯი

STURUA JURIC

ბილი 1991

1. c4 g6 2. d4 ჟf6 3. g3 ლg7
 4. ლg2 c5 5. d5 0-0 6. ჟc3 e6
 7. ჟf3 ed5 8. cd5 b5?! 9. ჟb5!
 ჟa5 10. ჟc3 ჟe4 [10. ჟd5
 11. ჟd5 ლc3 12. ლd2 ლd2 13.
 ჟd2 ჟc6 14. 0-0±] 11. 0-0 ჟc3
 12. bc3 ლa6 [12. ... ლc3 13. ლd2
 ლd2 14. ჟd2±; 12. ... ჟc3 13. ლb1
 d6 14. ლf4 ლd8 15. ჟg5±] 13.
 ლd2 d6 14. c4 ჟa3 [14. ჟc7
 15. ლc1 ჟd7 16. ჟa4±]

15. ჟb3! ჟb3 16. ab3 ლa1
 17. ლa1 [Δ 18. ლf4 ლd8 19. ჟg5
 ჟe4 (Xd6)] f6 18. ლf4 ლd8 19.
 ჟd2 g5 [19. ჟf7 20. ჟe4 ჟe7
 21. ლh3!±] 20. ლd6! ლd6 21.
 ჟe4 ლb6 22. ჟc5 [Δ d6
 (Xლa8)] ლd6 23. ჟe6! ჟd7
 [23. ლd7 24. d6 ლb7 25. ლb7
 ლb7 26. ჟc7 ლc7 27. dc7 ჟc6 28.

- ლa6 ჟc7 29. b4±] 24. ჟc7! [24.
 c5 ჟc5 25. ჟc5 ლc2±] ლb8 25.
 ჟa6 ლbb6 [25. ლb3 26. ლh3
 (Δ ლd7, ჟc5) a) 26. ლc3 27.
 ლc6 ჟh8 (27. ჟg7 28. ჟc7 Δ
 ჟc8; ჟb5) 28. ჟc7+-; b) 26.
 ლb7 27. c5 ლa6 28. ლa6 ჟc5 29.
 ლc6 ჟd7 30. d6 ჟc5 31. ლc8 ჟf7
 32. ლc7+-; c) 26. ლbb6 27. ჟc7
 ჟf8 28. ლa7+-] 26. ჟc7 ლb3 27.
 ლh3 [Δ ლa7; 27. ლa7 ლb1 28.
 ლf1 ჟc5 Δ ლd7] a6 [27. ლb7
 28. ჟc8 ლdb6 29. ლd7 ლd7 30.
 c5+-; 27. ჟf7 28. ჟb5+-] 28.
 ჟc8 ლdb6 29. ლd7 ლb1 30.
 ლb1 ლb1 31. ჟg2 ლc1 32. ჟc7!
 a5 [32. ლc4 33. ლc6 ჟf8 34. d6
 ლd4 35. ლd5+-] 33. d6 ჟf7 34.
 ლe8 ჟf8 35. ლb5 ჟf7 36. ჟd5
 1 0

№ 63. ლაზიერის გამბიტი ♦

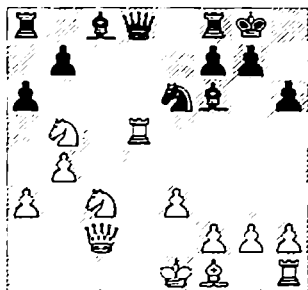
პიკეტი - სტურუა

PIKET STURUA

ღობრეცენი (ეგბ) 1992

1. d4 d5 2. c4 e6 3. ჟc3 ლe7
 4. ჟf3 ჟf6 5. ლg5 h6 6. ლf6
 ლf6 7. e3 0-0 8. ჟc2 ჟa6 9.
 ლd1 [9. a3?!] c5 10. dc5 [10. cd5
 ჟb4 11. ჟb3 ჟd5 12. ჟd5 ed5]
 ჟa5 11. cd5 ჟc5 12. ჟd4 [12.
 a3?! Δ ed5 13. b4 ჟa3 14. ჟd5;
 12. ჟa4±] ed5 13. a3 ჟe6! =
 14. ჟb5? [14. ლc2 ჟd4 15. ed4

ღე6 16. 0-0=; 14. ღეb3 ღეc3 15.
 ჰc3 ჰc3 16. bc3 ღეc7=] **a6! 15.**
b4?! [15. ღეd4 ღეd4 16. ed4 ღეg4!]
ჰd8 16. ღეd5

16. ღეd7!! → [16. ჰb6??
 17. ღეd6!+-; 16. ჰe8?! 17. ღეd6
 ჰc6 18. ღეde4∞; 16. ჰe7?! 17.

ღეd6 ღეf4 (17... ღეd4 18. ჰd3 ღეe6
 19. ღეde4∞) 18. ღეd2 ღეe6 19.
 ღეce4∞] 17. ჰd2 [17. ღეd6 ღეc6
 18. ღეd1 ღეd4 19. ed4 ჰd6→] 17.

ab5 18. ღეd7 [18. ღეe4 ღეa3 19.
 ღეd7 ღეa1 20. ღეe2 ჰc8+; 18.
 ღეd4! 19. ed4 ღეa3 20. ღეe2 ღეa1 21.
 ღეd1 ჰh4 22. 0-0 ღეc6 23. ღეe5
 ღეe4 24. g3 ღეg5! 25. f3 ღეf3! →]
18. ჰd7! 19. ჰd7 ღეc3 20.
 ღეe2 ღეfd8 21. ჰb7 [21. ჰb5
 ღეg5!! 22. ჰc4 ღეd2? 23. ღეe1 ღეe4
 24. ჰc3!; 22... ღეa3! 23. c4 b5! 24.
 ჰb5 ღეa2] 21. ღეg5!! 22. e4
 ღეa3 23. ჰb5 ღეa2 24. ღეe3
 ღეd2! [25. ღეe2 ღეf4 26. ღეe1 ღეa1
 27. ღეe2 ღეd2#] 0 1 [სტურუა]

ელიზბარ უბილავა, საერთაშორისო დიდოსტატი

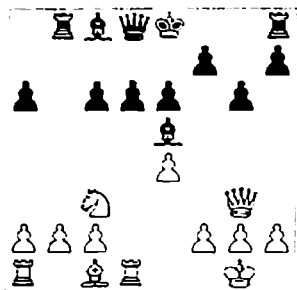
(თბილისი, 29.8. 1950)

№ 64. სიცილიური დაცვა
 უბილავა - ტიმოშჩენკო
 UBILAVA TIMOSHCHENKO
 ჩელოაბინსკი (სსრკ აობ) 1974

1. e4 c5 2. ღეf3 ღეc6 3. ღეb5
c6 4. 0-0 ღეge7 5. ღეc3 [5. ღეe1
 a6 6. ღეc6 ღეc6 7. d4 cd4 8. ღეd4
 d6=] **a6?** [5. ღეd4!] **6. ღეc6**
ღეc6 7. d4 cd4 8. ღეd4 d6 □ [8.
 ღეe7? 9. ღეc6 bc6 10. e5!±] **9.**
ღეc6 bc6 10. ჰh5 [10. ჰg4 h5

11. ჰg3h4 12. ჰg4e5=] **g6?** [10.
 ...ღეe7] **11. ჰh3 ღეb8?** [11... e5]
12. ღეd1 ღეg7 13. ჰg3 ღეe5 [13.
 ... e5 14. ჰd3 ღეe7 (14... ღეf8) ±]

14. ♖e5! de5 15. ♜d8 ♜d8.
 16. ♗g5 ♜e8 [16... ♜c7 17. ♗f6.
 18. ♗c5 +] 17. ♗f6 ♖g8 18.
 ♜d1 ♗d7 19. ♗a4 ♜b4 [19.
 c5 20. ♗c5 ♗b5 21. a4 +] 20. ♗c5
 ♜d4 21. ♜d4 ed4 22. h4 e5 23.
 f3 ♗e6 [23. g5 24. hg5 ♖g6
 Δ h6] 24. b3 a5 25. g4! h5 [25.
 ...g5 26. h5!] 26. g5 ♗h3 27. ♜f2
 ♜f8 28. ♜e2 ♖g8 29. a4 ♜f8
 30. b4 ba4 31. a5 ♗c8 32. ♜d3
 ♖g8 33. ♜c4 1 0

№ 65. ლაზიერის გამბიტი

ტუკმაკოვი - უბილავა

TUKMAKOV UBILAVA

ღონის როსტოვი (სსრკ თ) 1980

1. e4 e6 2. ♗c3 d5 3. d4 ♗f6
 4. ♗g5 c5 5. cd5 [5. e3 cd4 (5.
 ♖b6 6. ♗f6 gf6 7. cd±; 6.
 ♖b2? 7. ♗b5!)] 6. ed4! (6. ♖d4 ♗c6
 7. ♖d2 ♗e7 8. ♗f6 ♗f6 9. cd5 cd5
 10. ♗d5 ♗b2⇒) 6. ... ♗e7 7. ♗f3±]
 cd4 6. ♖d4 [6. ♖a4? ♗bd7 7.
 ♖d4 ♗c5] ♗e7 7. e4 ♗c6 8.

♗b5?! [Δ 8. ♖c3, 8. ♖d2] 0-0
 9. ♗c6 bc6 10. ♗f6? [10. d6! Δ
 ⊥ ♖d6 11. ♖d6 ♗d6 12. 0-0-0
 ♗c5 13. f3 ♗a6=] ♗f6 11. e5 c5!
 12. ♖c5 [12. ♖c3?! ed5 12. ♖f4?!
 ♗g5] ♗e5 13. ♗ge2 [13. de6 ♗c3
 14. ♖c3 ♖c8, 13. ♗f3 ♗c3 14. bc3
 ♗a6! 15. 0-0-0 ♖c8 16. ♖a3
 ♖f6→] ♗a6 14. de6 ♗c3! 15.
 bc3 [15. ♖c3 ♖c8+ 16. ef7 ♜f7
 17. ♖b3 ♜g6 18. ♖g3 ♖g5!; 16.
 ♜d1 ♖e7 17. ♜d2 ♖ac8 18. ♖c3
 ♗e2 19. ♖c2 ♖b4] ♖c8 16. ♗d4
 ♖c8 17. ♖e5 [17. ♖a7+ ♖a5 18.
 ♖f7 ♜h8 19. ♜cl ♜f8 20. ♖e7 ♖e5
 21. ♜d1 ♜f2] ♖c3 18. ♜d1 ♖b6
 19. f3 ♖c6 0 1 [გუგულა]

№ 66. სიცილოური დაცვა

ტეშკოვსკი - უბილავა

TSESHKOVSKI UBILAVA

თელავი (სსრკ ჩ1) 1982

1. e4 e5 2. ♗f3 d6 3. d4 cd4
 4. ♗d4 ♗f6 5. ♗c3 a6 6. ♗e2
 e5 7. ♗b3 ♗e7 8. 0-0 0-0 9. a4
 ♗c6 10. ♜h1 [10. f4 ♗b4 11. ♗c3
 b6 12. ♗f3 ♗b7 13. ♖d2 ♗c6 Δ
 ♖c7-b7] 10. ♗e6 11. f4 ef4
 12. ♗f4 d5 13. e5 ♗e4 14. ♗d3
 f5 15. ef6 ♗f6 16. ♖el N [16.
 ♖e2 ♗c3 17. bc3 ♗f5 18. e4 dc4
 19. ♗e4 ♗e4 20. ♖c4 cb3 21. cb3
 ♖d4=] 16. ♗c3! 17. bc3 ♗f5
 18. ♗d4 ♗d4 19. cd4 ♖d7 20.

1. **ღc5** **ღg6= 21.** **ჟh4** **ღd2 22.**
ჟf8 **ჟf8 23.** **ღg6** **hg6 24. h3?!**
 [24. **ჟg5** **ჟf5 25.** **ჟf5** **ჟf5 26.** **ჭg1**
ღc4 27. **ჟb1=] 24. ... ღc4 25. a5**
ჟe8 26. **ჟg3** **ჟf5 27.** **ჟb3** **ჟe7**
28. **ჭg1** **ჟf7?** [28. ... ღc5 29. **dc5**
ჟc5 30. **ჟd1** **ჟd7±]** **29. ღg3**
ღd2 30. **ჟd3±** **ჟd3 31. cd3**
ღb3 32. **ჟa2?** [32. **ჟa4** **ღc1 33.**
ჟb4 **ღd3 34.** **ჟb6±]** **ღd4 33.**
ღf2 **ღc6 34.** **ღb6** **ჟf4 35. d4**
ჭf7 [35. ღd4 36. ჟd2] 36.
ჟe2 [⊃ 36. ჟf2] ჟe4 37. ჟf2
ჭe8 38. ღc5 **ღa5--+ 39. ჟf8**
ჭd7 40. ჟf7 **ჭc6 41. ჟg7** **ჟe6**
42. ღe7 **ღb3 43. ღd8** **h6 44.**
g4 a5 45. h4 a4 46. h5 gh5 47.
gh5 a3 48. ჟg2 [48. ჟa7 **ღa5]**
ღd4 49. ჟa2 **ღb5 0 1 [გაფ-**
რინდაშვილი, უბილავა]

№ 67. ნიმუშების დაცვა
 უბილავა - ოლი
 UBILAVA OLL
 ტალინი (სსრკ ჩ1) 1983

1. **d4** **ღf6 2. c4 e6 3. ღc3**
ღb4 4. ღf3 d5 5. ღg5 **ღbd7**
6. cd5 ed5 7. c3 c5 8. ღd3 **ჟa5**
9. 0-0 c4 10. ღf5 0-0 11. ჟc2
ჟe8 12. ღd2 g6 13. ღh3 **ჭg7**
14. a3 **ღc3 15. bc3! N [15. ჟc3]**
h6 16. ღd7! ღd7 [16. ... ღd7 17.
ღf4 **ღb6 18. e4 de4 19. ღe4** **ჟf5**

(19. **ღf5 20. ღc5** **ჭf8 21. ჟd2**
ჟc5 22. ჟh6 **ჭe7 23. dc5** **ღc4 24.**
ჟh4+-) 20. ღc5 **ჭf8 21. ჟfe1±]**
17. ღf6 **ჭf6 18. e4 ±** **ჭg7 [18.**
... dc4 19. ღe4 **ჭg7 20. ღd6±]** **19.**
f3 b5 20. ჟfe1 [20. cd5 **ჟe3±]**
ჟc7 21. ღf1?! [⊃ 21. **ჟe3** **Δ**
ჟae1±] **ჟc6! 22. ჟe3 a5 23.**
ჟae1 **ღe6 24. ed5** **ღd5 25. ჟe2**
ჟe3 26. ჟe3 **ჟd8 [26. b4 27.**
ab4 ab4 28. cb4 c3 29. ჟc1 **ჟc8 30.**
b5 **ჟc4 31. b6 c2 32. ჟd2±]** **27.**
ჟc5 **ჭh7 28. ჟe7** **ჟb8 29. ღg3**
h4 30. ab4 ab4 31. ღe4!± **ღe6**
32. cb4 [32. ღd6 **ჟd5!! 33. ჟe5**
 (33. ღf7 **ღf7 34. ჟc5** **ჟb7--+)** **bc3**
34. ჟd5 c2 35. ღf7 c1 **ჟ 36. ღf2**
ჟb2 37. ღg3 **ჟc1=]** **32. ... c3 33.**
ჟc1 **ჟc4 34. ჟc5** **ჟb4 35.**
ჟc4 **ჟc4 36. d5** **ღf5 [36. f5**
37. ჟc3! ღd5 38. ღf6 **ჭg7 39.**
ღd5+-] **37. ღc3 [37. ჟc3** **ჟc3**
38. ღc3 **ჭg7±]** **37. ღg7 38.**
ჭf2 **ჟd4?!** **39. g4** **ღd7 40.**
ჭe3 **ჟc4 41. ღe2** **ჟc1 [41.**
ჟa4 42. ჟc7±] **42. ღc1 f5 43.**
gf5 **ღf5 44. ღd4** **ჭf6 45. ღd3**
ღc8 [45. ღg5 46. d6 **ჭh4 47.**
ღf2+-] **46. d6** **ჭf5 47. ღc5**
ღd7 [47. ... g5 48. ღc6 **g4 49. ღc7**
ღe6 50. f4! ღf6 □ 51. ღc5 **ღf5**
52. ღb3 **Δ** **ღd4+-]** **48. ღb6** **g5**
49. ღc7 **ღe8 50. d7** **ღd7 51.**
ჭd7 **g4 52. ღd6** **gf3 53. ღd5**

f2 54. ღ2 ღ4 55. ღ3 ღ3
56. ღ5 ღ4 57. ღ6 ღ5 58.
ღ3 [58. ... ღ4 59. ღ1+-] 1:0
[გაფრინდაშვილი. უბილავა]

№ 68. ძველინდური დაცვა
უბილავა - ბ. კუზმინი
UBILAVA G. KUZMIN
მოსკოვი (სსრკ სს) 1983

1. d4 ღ6 2. c4 d6 3. ღc3
ღbd7 4. g3 e5 5. ღ3 ღe7 6.
ღg2 0-0 7. 0-0 c6 8. c4 a6 9.
h3 b5 10. c5 ღb7 [10. ღc7
11. cd6 ღd6 12. de5 ღe5 13. ღe5
ღe5 14. f4 ღd8] 11. cd6 ღd6
12. ღe3 ღe8 13. ღc2 c5 14.
de5 ღe5 15. ღad1 ღc7 16. ღh4
ღc4? [16. ... c4 17. ღd6?! (17. f4
ღc5) 17. ღd6 18. f4 ღd3 19.
ღc1 (19. ღf2 ღeg4) 19. b4 20.
fe5 bc3, 20. ღd1 bc3 ♣] 17. ღc1
ღe5 18. ღfe1 ღd6 19. ღd5
ღd5 20. ed5 g6 [20. ღa5!?] 21.
ღf3 ღg7 22. ღf4 ღad8 23.
ღe5! f6 24. ღf4 [Δ 25. ღc6,
Xe6] 24. ღe1 25. ღe1 ღb6
26. ღd3 c4 27. ღb4 ღe8 28.
ღc6 ღf5 29. g4 ღh6? [29.
ღh4] 30. ღe3 ღe3 [30. ღc7
31. d6+-] 31. fe3 ღf7 [31. ... ღc3
32. ღf2+-] 32. ღe4 ღe5 33.
ღd4+- ღd4 34. ed4 ღf7 35.
ღe1 ღf8 36. ღe6 ღc8 37. ღe7

ღd6 38. ღc7 ღh6 39. ღe7
ღb7 40. ღd7 ღf4 41. ღc6 a5
1 0

№ 69. პირც-უფმცევის დაცვა
დე ფირმინი - უბილავა
DE FIRMIAN UBILAVA
მოსკოვი 1989

1. e4 d6 2. d4 ღf6 3. ღc3
e5 4. de5 [4. d5; 4. ღf3] de5 5.
ღd8 ღd8 6. ღg5 [6. ღc4 ღc6!
7. ღc6 fe6 8. ღg5 ღd6 9. 0-0-0
ღe7 Δ ღc6=] ღc6! 7. f4 [7. 0-
0-0 ღd7 8. ღf3 ღd6 9. ღb5 ღe7]
ef4 8. e5?! [8. ღf4 ღbd7 9. 0-0-0
ღb4 10. ღb5 ღa5] h6 9. ღf4 [9.
ღh4 g5 10. cf6 gh4 ♣] ღg4! ♣ [9.
ღfd7 10. h4! ±] 10. h3 g5 11.
hg4 gf4 12. 0-0-0 ღd7 13. g5
ღg7 14. gh6 ღh6 15. ღh6 ღh6
16. ღd5? [Δ 16. ღf3] f3 17. ღb1
c6 18. ღf6 fg2 [18. f2 19.
ღh3!] 19. ღg2 [19. ღc4? ღc7
(19. ღc4 20. ღd7 ღc8 21. ღe7
b5 ♣) 20. ღe6 ღf6 21. ღh3 ღd5
22. ღg2 ღe3 23. ღd2 ღg8+-] ღe7
20. ღd7 ღd8 [20. ღd7] 21.
ღf3 ღd7 22. ღh1 [22. ღd7
ღd7 ♣] ღd8 23. b3 ღf4 24. ღe1
ღg8 25. ღe2 ღg3 ♣ 26. ღd4
ღg4 [26. ... ღe5 27. ღe5 ღg2 28.
ღe6 fe6 29. ღe1 ♣] 27. ღe4 ღd2
28. ღf1 □ ღd7 [28. ღg1 29.

ჭბ2] 29. e6 [29. d3 ხე3ჱ] მგ1! [30. ღ5 ჭდ8 31. e7 ჭც7-+; 30. ed7 ჭდ7-+] 0 1 [უბილვა]

№ 70. სიცილოური დაცვა
ტიმოშჩენკო - უბილავა
TIMOSHCHENKO UBILAVA
მოსკოვი 1989

1. e4 c5 2. ღ3 d6 3. d4 cd4
4. ღd4 ღf6 5. ღc3 a6 6. f4 e5
7. ღf3 ღbd7 8. a4 d7 9. d3
0-0 10. 0-0 ღc5 11. ჭe2 [11.
ჭh1 cf4 12. d4 d5 (12. d7)
13. e5 ღfc4] ef4 12. d4 d7?
N [12. ... ჭb6 13. a5! ჭb2 14. მfb1
ჭc3 15. d2 ჭa1 16. მa1 ±; 12.
... d5] 13. ჭh1 ღe6 14. d2 d5?
[14. ... d5=] 15. ed5 [15. e5 ღe8
Δ ღ8c7, d5=] ღc7 □ [15.

ღd5 16. d7! ჭh7 17. ჭe4 f5 18.
ჭe6 +; 15. ... ღd4 16. ჭe5 ღf3
17. gf3 d6 18. ჭg5±] 16. მad1
მe8! [16. ... ღcd5 17. ღd5 ღd5
18. d4 d6 19. ღd4±] 17. d4
d3! [17. ... d5? 18. ჭd3 d5
19. d4+-] 18. ჭf2 d2 19.
ჭb6 [19. d6 ღe6∞] d3 □ [19.
d3 20. d3 ღe4 21. d4±]
20. ჭb7 მb8 21. ჭa7 d6 22.
ჭf2 ჭc8! ჭ 23. d3 [23. d5?
ღa8] ჭf5 24. ჭh4?! [24. მde1
ღcd5 25. ღd5 ღd5 26. მe8 მe8
27. მc1] მb4! 25. ჭf2? [25. ჭg5
ჭd7Δ h6ჱ; 25. ღd4! □ ჭg6! 26.
ღc6 მb3 27. cb3 d1 28. მd1
ღcd5 29. ღd5 ღd5ჱ] ჭh5 26.
g3 ღe4! + 27. ღe4 მbe4 [Δ
მe2] 0 1 [უბილვა]

ლავა ჯანჯავა, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი. 5.5. 1970)

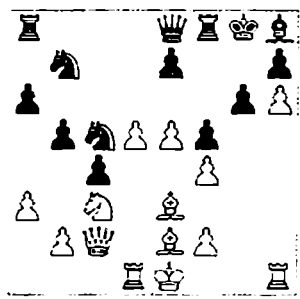
№ 71. გრიუნფელდის დაცვა
ჯანჯავა - ი. სოკოლოვი
L. JANJAVA I. SOKOLOV
ოქაში 1988

1. d4 ღf6 2. ღf3 g6 3. c4
d7 4. ღc3 d5 5. ჭb3 dc4 6.
ჭc40-07. e4 ღc6 8. d2 d7
9. d5 d3 10. gf3 ღa5 11. ჭd3
c5 12. d3! N [12. f4; 12. e5 c4!
13. ჭd4 ღd7 14. f4 f6 15. e6 f5 ∞]

ღd7 [12. ... c4?! 13. ჭd2 ±; 13.
ჭc2 ±] 13. f4! [Δ e5 × d7] a6
[13. ... e6? 14. de6 fe6 15. h4 ±→]

14. e5 b5 15. $\text{E}d1!$ $\pm \oplus \rightarrow \gg \text{b}7$
 [15. $\text{c}4$ 16. $\text{E}c1 \pm$; 15. $\text{c}4$
 16. $\text{c}2 \text{ b}4$ 17. $\text{c}4 \pm$] 16. $\text{h}4!$ $\rightarrow \gg$
c4 17. $\text{c}2!$ [17. $\text{c}d2?!$ $\text{c}d5$ 18.
 $\text{h}5 \text{ c}8!$ $\Delta \text{ c}f5 \Rightarrow$] $\text{f}5?!$ [$\text{c}17$.
 $\text{c}a5 \pm$] 18. **a3!** $+ -$ [18. $\text{c}f6 \text{ c}f6$
 19. $\text{h}5 \pm \rightarrow$] $\text{c}d5$ \square [18. ... $\text{c}bc5$
 ?? 19. $\text{c}6 + -$] 19. **h5** $\text{c}8!$ \square [Δ
 $\text{E}c8$, $\text{a}5$, $\text{b}4 \Rightarrow$] 20. **h6!** $\text{E}h8$

21. $\text{c}f1!$ [21. $\text{f}3?!$ $\text{E}c8$ 22. $\text{c}f2$
 $\text{a}5$ 23. $\text{a}4 \text{ b}4$ 24. $\text{c}b5 \text{ b}3 \Delta$ 25. $\text{c}c4$
 ? $\text{c}c4 - +$] $\text{E}b8$ [21. $\text{E}c8$ 22.
 $\text{c}g2 \text{ a}5$ 23. $\text{a}4!$ $\text{b}4$ 24. $\text{c}b5 \text{ b}3$ 25.
 $\text{c}c4 + -$] 22. $\text{c}g2 \text{ c}f7$ [22. ... $\text{a}5$
 23. $\text{a}4 + -$] 23. $\text{E}f3 \text{ E}f8$ [23.
 $\text{c}d3$ 24. $\text{d}6$] 24. **a4!** $\text{c}e8$ \square [24.
 $\text{b}4$ 25. $\text{c}c2 + -$] 25. **ab5** $\text{ab}5$
 26. $\text{c}a2?!$ \oplus [$\text{c}26$. $\text{E}a1 + -$] $\text{c}d3$
 27. $\text{c}c3$ [$\times \text{b}4$] $\text{c}d6!$ [Δ 28.
 $\text{b}4$, 28. ... $\text{c}c4$] 28. $\text{E}d3!$ \square $\text{c}d3$
 29. $\text{c}d3 \pm \text{c}c4$ [29. $\text{c}c4 \pm$]
 30. $\text{c}b4 \text{ c}d7?$ [$\text{c}30$. $\text{E}bc8$
 31. $\text{E}b6 \text{ E}d7$ 32. $\text{c}b5 \text{ E}b7$ 33. $\text{c}c6$
 $\text{E}cb8$ 34. $\text{c}c4 \text{ E}b6$ 35. $\text{d}6 \text{ c}f7$ 36.
 $\text{c}6 \text{ c}f6$ 37. $\text{c}b8 \text{ E}b8$ 38. $\text{d}7 \pm$; 31.

$\text{E}c1!?$ \pm] 31. $\text{E}d1!$ [$\Delta \text{ c}c6$] $\text{E}dc8$
 32. $\text{c}c6 \text{ E}b7$ 33. $\text{E}c1!$ [$\Delta \text{ c}c7$]
 $\text{c}f8$ $\square \oplus$ 34. $\text{c}b3!$ [Δ 34. ... $\text{c}6$
 35. $\text{c}c6$] $\text{b}4$ [$\Delta \text{ E}b5$] 35. $\text{c}c2!$ $+ -$
 $\text{E}bc7$ 36. $\text{f}3 \text{ c}d2$ 37. $\text{E}d2 \text{ E}c6$
 38. $\text{E}b5$ [38. ... $\text{E}c1$ 39. $\text{E}d7 \text{ E}8c2$
 40. $\text{c}b4 \text{ E}d1$ 41. $\text{c}b8$] 1:0
 [ჯანგავა]

№ 72. პირც-უფიმცევის დაცვა
 ჯანგავა - ტოდოროვიჩი
 L. JANJGAVA TODOROVIC
 ბელგრადი 1988

1. $\text{d}4 \text{ g}6$ 2. $\text{e}4 \text{ E}g7$ 3. $\text{c}c3$
d6 4. $\text{g}3 \text{ c}c6$ [4. ... $\text{c}f6$] 5. $\text{E}c3$
 [5. $\text{c}ge2?$ $\text{E}g4$] 5. ... $\text{c}5$ [5. ... $\text{c}f6$
 6. $\text{h}3 \pm$] 6. $\text{c}c5$ $\text{c}c5$ [6. $\text{c}c5$ 7.
 $\text{c}d8$ $\text{c}d8$ 8. 0-0-0 \pm] 7. $\text{h}3 \text{ c}f6$
8. f4 $\text{c}d7$ 9. $\text{E}g2$ 0-0 10.
 $\text{c}ge2 \text{ E}c8$ 11. $\text{E}f2 \text{ a}6!$ [11.
 $\text{c}c5$ 12. $\text{c}5!$] 12. 0-0 $\text{E}b8$ 13.
 $\text{E}a7 \text{ E}a8$ 14. $\text{E}f2 \text{ c}f8$ [14.
 $\text{E}b8$ 15. $\text{a}4$] 15. $\text{E}e1 \text{ E}d7$ 16. **a4**
h5 [16. $\text{E}b8$ 17. $\text{a}5!$] 17. $\text{a}5$
 $\text{c}8h7$ 18. $\text{c}d4 \text{ c}f8$ 19. $\text{c}h2 \text{ c}5$
 20. $\text{c}f3 \text{ E}c6$ 21. $\text{c}d2!$ [$\Delta \text{ c}c4$
 $- \text{b}6$, $\times \text{d}5$] 21. $\text{c}c7$ 22. $\text{c}c4$
 $\text{E}ad8$ 23. $\text{c}b6 \text{ h}4$ 24. $\text{gh}4!$ [24.
 $\text{g}4? \text{ c}c6$] $\text{c}c6$ 25. $\text{E}g3 \text{ c}h5$ 26.
 $\text{c}d5 \text{ E}d5$ \square [26. ... $\text{c}f8$ 27. $\text{c}3$]
 27. $\text{c}d5 \text{ c}d7$ 28. **c3** $\text{c}c7!$ [Δ
 $\text{c}d5$] 29. $\text{E}f3 \text{ c}d5$ 30. $\text{c}d5$
 $\text{c}g3$ 31. $\text{c}g3 \text{ E}f6!$ [32. $\text{h}5 \text{ g}5!$]

32. $\text{h}g1!$ $\text{h}8$ [32. $\text{c}7$ 33. $\text{h}5$
 $g5$ 34. $\text{f}2$: 32. $\text{g}7$ 33. $\text{h}5$] 33.
 $\text{a}3!$ [$\times b7$] $\text{c}7$ 34. $\text{b}3$ $\text{d}7$
 35. $\text{h}2 \pm$ $\text{h}4$ 36. $\text{b}6$ $\text{f}2$
 [36. ... $\text{f}6$ 37. $\text{h}4 \triangle c5$] 37. $\text{h}g4$
 $\text{c}3$ 38. $\text{g}2$ [$\triangle h4-h5$] $c4$ 39.
 $\text{b}4$ $\text{c}8$ 40. $\text{c}4$ $\text{c}4$ 41.
 $\text{c}4$ $\text{a}7$ 42. $\text{d}5!$ $\text{c}7$ 43. $\text{h}4$
 $\text{c}3$ [43. $\text{c}5$ 44. $\text{d}4$, 45. $b4$]
 44. $\text{d}3!$ $\text{a}7$ 45. $\text{d}2!!$ + -
 $\text{f}6$ 46. $\text{h}5$ $gh5$ 47. $e5!$ $\text{f}5$ 48.
 $\text{h}g5$ $\text{b}1$ 49. $\text{d}6$ [49. $\text{g}1$
 50. $\text{h}3$ $\text{f}1$ 51. $\text{g}2$ + -] 1:0
 [ჯანჯღავა]

№ 73. ახალინდური დაცვა

ჯანჯღავა - ოლი

L. JANJGAVA OLL

ვილნიუსი 1988

1. $c4$ $\text{f}6$ 2. $\text{f}3$ $\text{b}6$ 3. $\text{c}3$
 $\text{b}7$ 4. $\text{d}4$ $\text{e}6$ 5. $\text{a}3$ $\text{d}5$ 6. $\text{c}5$
 $\text{d}5$ 7. $\text{c}2$ $\text{c}5$ 8. $\text{e}4$ $\text{c}3$ 9.
 $\text{bc}3$ $\text{d}7$ 10. $\text{f}4$ $\text{c}7$ 11. $\text{d}3$
 $\text{c}8$ 12. $\text{e}2$ 0-0 13. 0-0 $\text{cd}4$
 14. $\text{cd}4$ $\text{f}6$ 15. $\text{d}2!$ $N \pm$ [15.
 $\text{a}4$] $\text{c}7$ [$\triangle \text{a}8$] 16. $\text{f}e1!$
 [$\times c4$] $\text{c}6$ [$\triangle \text{a}4$; 16. $\text{a}8$
 17. $\text{a}4$ $\triangle \text{a}5 \rightarrow \ll$] 17. $\text{a}4$ $\text{a}5$ 18.
 $\text{d}1!?$ [$\triangle \text{b}1$, $\text{e}5 \times \text{b}6$] $\text{h}6?!$
 [\triangle 18. $\text{a}8$] 19. $\text{b}3$ $\text{a}8$ 20.
 $\text{b}6$ $\text{f}e8$ 21. $\text{a}e1$ [21. $\text{a}5$
 $\text{a}7$ 22. $\text{c}5 \pm$] $\text{d}6!$ \square [$\times \text{b}6$]
 22. $\text{d}5!$ $\text{ed}5$ 23. $\text{c}5$ $\text{d}7$ 24.

$\text{d}4?!$ [24 $\text{c}3!$ $\text{b}4$ 25. $\text{e}6 \pm$]
 $\text{b}4!$ [24. $\text{a}3?$ 25. $\text{a}1$ $\text{c}5$
 26. $\text{g}4+- \rightarrow$] 25. $\text{b}4?!$ [\triangle 25.
 $\text{c}6$ $\text{f}e6$ 26. $\text{g}4$ $\text{d}2$ 27. $\text{c}6$ $\text{h}8$
 28. $\text{d}2 \pm$] $\text{ab}4$ 26. $\text{b}4$ $\text{a}4!$
 [26. $\text{a}4?$ 27. $\text{d}6 \pm$] 27. $\text{c}7$
 $\text{c}7$ 28. $\text{e}6$ $\text{f}e6$ 29. $\text{c}7$ $\text{a}7?$
 [\triangle 39. $\text{c}5!?$ 30. $\text{e}5$ $\text{c}5$ 31.
 $\text{c}5 \pm$] 30. $\text{c}6$ $\text{h}8$ 31. $\text{c}1!$ \oplus
 [31. $\text{h}4!?$ $\text{f}8$ 32. $\text{d}6$ $\text{d}6$ 33.
 $\text{g}6$ $\text{g}8$ 34. $\text{h}4 \pm$] $\text{g}8$ 32. $\text{f}5$
 $\text{f}8$ 33. $\text{e}5$ $\text{e}8$ 34. $\text{h}4!$ $-$ $\text{g}6$
 35. $\text{f}4$ $\text{g}7$ 36. $\text{c}8$ $\text{e}7$ 37.
 $\text{g}4$ $\text{e}6$ [37. ... $\text{g}5$ 38. $\text{b}8$] 38.
 $\text{b}8$ $\text{a}1$ 39. $\text{h}2$ $\text{a}4$ 40.
 $\text{c}5$ $\text{g}8$ 41. $\text{f}6$ $\text{f}7$ 42. $\text{d}5$
 $\text{h}4$ 43. $\text{g}1$ $\text{d}7$ [44. $\text{h}8$; 44.
 $\text{c}7$] 1 0 [გ. გიორგაძე]

№ 74. გროუნფელდის დაცვა

ლაპუტიანი - ჯანჯღავა

LPUTIAN L. JANJGAVA

სიმფეროპოლი 1988

1. $\text{d}4$ $\text{f}6$ 2. $\text{c}4$ $\text{g}6$ 3. $\text{c}3$
 $\text{d}5$ 4. $\text{cd}5$ $\text{d}5$ 5. $\text{e}4$ $\text{c}3$ 6. $\text{bc}3$
 $\text{g}7$ 7. $\text{c}4$ $\text{c}5$ 8. $\text{e}2$ $\text{c}6$ 9.
 $\text{e}3$ 0-0 10. 0-0 $\text{g}4$ 11. $\text{f}3$
 $\text{a}5$ 12. $\text{f}7$ $\text{f}7$ 13. $\text{fg}4$ $\text{f}1$
 14. $\text{f}1$ $\text{d}6$ 15. $\text{e}5$ $\text{d}5$ 16.
 $\text{f}2$ $\text{d}8$ 17. $\text{a}4$ $\text{b}6$ 18. $\text{c}2$
 $\text{c}8!$ $N =$ [მ. ცეიტლინი; 18. ... $\text{f}8$]
 19. $\text{d}1!$ [19. $\text{f}4$ $\text{c}4$ 20. $\text{d}3$
 $\text{h}6$; 19. $\text{f}7!$ \mp] $\text{d}8$ [19.

შფ8!? 20. **ჰc1 ?!** [20. **ჰc2 =**]
შფ8 21. **h3?!** [21. **g5**] **ჰf7** 22.
ჰe1 **ღh6** **ჰ** 23. **ღg3** [23. **ფg1**
ღd2 24. **ჰd2** **ჰf2** 25. **ფh1** **ღc4**
26. **ჰe1** **ღe3** 27. **ჰf2** **შფ2** 28. **შc1!**
= **Δ** 28. ... **ღg2** 29. **ფg1**; 23. ... **ღc4!**
ჰ] **ღc4** 24. **e6** **ჰg7** 25. **ღe4**
ღe3! **ჰ** [25. ... **ღc3** 26. **ფg1** **ღc2**
27. **ჰb1** **ღa1** 28. **g5** **ო**] 26. **ჰe2**
b5! 27. **ფg1** **ღf2** 28. **ღf2** **cd4**
29. **cd4** **ჰd4** - + 30. **შc1 ⊕ g5!!**
31. **შc2?** [31. **a4** **a6** 32. **ab5** **ab5**
+] **ღe3** 32. **შd2** **ჰa1** 33. **ღd1**
შფ1 34. **ფh2** **ჰe5** 35. **g3** **ჰe4**
36. **შd8** **ფg7** 37. **ჰb2** **ფh6**.
0:1 [ჭანჯღავა]

№ 75. ძველინდური დაცვა
ჭანჯღავა - გდანსკი
L. JANJGAVA GDANSKI
ანტვერპენი (სპ) 1992

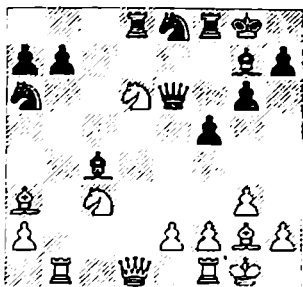
1. d4 **ღf6** **2. c4** **c5** **3. d5** **d6**
4. ღc3 **g6** **5. g3** **ღg7** **6. ღg2**
0-0 **7. ღf3** **ღa6** **8. 0-0** **ღg4** [8.
... **ღc7** **9. e4** **ღg4** **Δ** **ღf3**] **9. ღe1**
ჰc8 **10. f3** **ღh3** **11. e4** **ღg2** **12.**
ფg2 **ღc7** **13. a4** **b6** **14. ღc2** **a6**
15. ღa3 **ჰb7?** [15. **e6** **16. de6**
ღe6 **17. ჰd6** **შd8** **18. ჰb6** **შb8**
19. ჰa5 **ღd4** **⇒** **⊕**; **16. ღf4** **შd8**
ან e5] **16. ღg5** **h6** **17. ღe3** **e6**
18. ჰd2 **ფh7** **19. შab1** **ed5** **20.**
ed5 **b5?** [20. ... **a5**] **21. ab5** **ღd7**

22. ღe4 [22. **b4**] **f5** **23. ღd6**
ჰb6 **24. b4!** [Δ ⊥ + -] **ჰd6** [24.
ღe5 **25. bc5** **ღc5** **26. ღb7** + -]
25. bc5 **ღc5** **26. ჰb4** **ღb7** **27.**
ჰd6 **ღd6** **28. b6** **ღc4** **29. ღc4**
ღd5 **30. ღc5** + - **შფ7** **31. ღd6**
შფf8 **32. b7** **შab8** **33. ღa7** **a5**
34. შfc1 **ღe5** **35. ღb8** **შb8** **36.**
შb5 **ღc3** **37. ფf2** **ღd6** **38. ფe3**
a4 **39. შc8. 1:0**

№ 76. ლაზიერის გამბიტი
ჭანჯღავა - შალამბერიძე
L. JANJGAVA SHALAMBERIDZE
თბილისი (სრ) 1994

1. c4 **c5** **2. ღf3** **ღf6** **3. ღc3**
d5 **4. cd5** **ღd5** **5. d4** **e6** **6. e3**
ღc6 **7. ღd3** **cd4** **8. ed4** **ღe7** **9.**
0-0 **0-0** **10. შe1** **ღf6** **11. ღe4**
ღce7 **12. ღe5** [12. **ჰd3** **h6** **13.**
ღe5 **ღc3** **14. ჰc3** **ღf5** **15. ღe3** **ღc3**
16. fc3 **შb8** **17. შed1** **ღd7** **18. ღb1**
ჩიბურდანიძე იოსელიანი, თელავი,
1988] ღd7 **13. ჰd3** **g6?** [13.
h6] **14. ღh6** **ღg7?!** [14. ... **შe8**]
15. ღg7 **ფg7** **16. ღd5** **ღd5** **17.**
ღd5 **ed5** **18. ჰb3** ± **ღc6** [18.
f6 **19. ღd3** **ღc6** **20. ღc5** ±] **19.**
შac1 **ჰd6** **20. შc5** **შac8** **21.**
შec1 **შc7** **22. ჰc2** **შe8** **23. g3**
[23. ღc6? **bc6** **24. შc6** **შc6** **25. ჰc6**
ჰc6 **26. შc6** **შe1#**] **შe6** [⊃ **23.**
შb8] **24. b4** [× **d5**] **შce7** **25.**

♖b3! [25. b5 ♘e8 26. ♖b3] a6
 26. a4 ♘e8 [26. ... f6 27. ♖f3 Δ
 b5 + -] 27. ♚d5 ♘a4 28. ♖a2
 [28. ♖b4 29. ♚b1 + -] 1 : 0

№ 77. ჰოლანდიური დაცვა
 ჯანჯღავა - ტაბატაძე
 L. JANJGAVA TABATADZE
 თბილისი (სს) 1994

♚d5 b6 ♞] ♚f7 20. ♚d6! ♚d7
 [20. ♚d6 21. ♚c7 ♚c7 (21.
 ♖d7 22. ♚d6 Δ ♚d5) 22. ♚d5 +
 -] 21. ♚c7 ♚c7 22. ♚bc1 ♖e2
 23. ♚f1 ♖f3 [23. ... ♖c7 24. ♚c4
 ♚h8 25. ♖f7 ♖f7 26. ♚f7 ♚f7 27.
 ♚d8 ±; 23. ♖e5 24. ♚c4 ♚h8
 25. ♖f7 ±] 24. ♚c4 ♚h8 25.
 ♚d3 ♖d3 [25. ♖g4 26. ♖f7
 ♚f7 27. ♚d8 ♚f8 (27. ♚f8 28.
 ♚f8 ♚f8 29. ♚f8 ♚g7 30. ♚f7 + -)
 28. ♚f8 + -] 26 ♚d3 ♚e5 27. ♚f1
 ♚d6 [27. ... ♚d6 28. ♚d1 ♚e8 29.
 ♚b5 + -] 28. ♚c7 ♚d2 29. ♚c7
 ♚a2 30. ♚c5! ♚a1 31. ♚b7 a5
 32. ♚a7 ♚e5 33. ♚a8 ♚g7 34.
 f4 1 0

1. e4 f5 2. ♚c3 ♖f6 3. d4
 g6 4. g3 ♚g7 5. ♚g2 0-0 6.
 ♖f3 ♖e8 7. 0-0 d6 8. d5 ♚a6
 9. ♚b1 e5 [9. . c5 10. dc6 bc6
 11. ♚d4 ♚d7 [2. b4 ±; 10. ♚g5]
 10. de6 ♚e6 11. ♚d4 c6 [11.
 ♚c4 12. ♚b7] 12. b4! ♚c4 13.
 b5 cb5 14. ♚db5! [14. ♚b7 ♚c7
 (♚c5) 15. ♚a8 ♖a8 16. ♚4b5 ±]
 ♚d8 15. ♚d6 ♖e6 16. ♚a3 ♚e8
 [16. ... ♚g4 17. ♚cb5 ♚e5 (17.
 ♚e2 18. ♚d5 + -) 18. ♖c2 ±]
 (დიაგრამა)

17. ♚c4! ♚d1 18. ♚fd1
 ♚ac7 19. ♚d5 [19. ♚f8 ♚f8 20.

რომან ჯინჯღიხაშვილი, სპერტაშორისო დიდოსტატი

(აშ.შ. 5.5. 1944)

№ 78. ბენონის დაცვა
 ჯინჯღიხაშვილი - იანსა
 JINJIKHASHVILI JANSÁ
 თბილისი 1965

1. d4 ♖f6 2. c4 e5 3. d5 e5
 4. ♚c3 d6 5. e4 g6 6. ♚e2 ♚g7
 5.

7. $\text{cf}3$ 0-0 8. $\text{dg}5$ $\text{h}6$ 9. $\text{d}4$ $\text{g}5$ 10. $\text{dg}3$ $\text{h}5$ 11. $\text{h}4$ $\text{cf}4$ 12. $\text{hg}5$ $\text{hg}5$ 13. $\text{cf}1$ [13. $\text{df}1$ $\text{dg}4$ 14. $\text{cf}2$ $\text{df}3$ 15. $\text{gf}3$ $\text{hd}7$ 16. 0-0-0 - ბენკო - ნაიდორფი. ლოს-ანჯელესი. 1963] $\text{f}5$ 14. $\text{ef}5$ $\text{df}5$ 15. $\text{hd}2$ $\text{de}2$ 16. $\text{pe}2$ $\text{pf}6$ 17. $\text{ph}5$ $\text{rd}3$ 18. $\text{fg}1$ $\text{rg}6$ 19. $\text{hde}4 \pm$ $\text{dh}5$ 20. $\text{hf}6$ $\text{rf}6$ 21. $\text{fh}5$ $\text{re}7$ 22. $\text{fh}6$ $\text{fd}8$ [22. $\text{ff}6$ Δ $\text{fh}6$] 23. $\text{de}4$ $\text{fg}7$ 24. $\text{re}6$ $\text{ff}7$ 25. $\text{cf}1$ $\text{dc}6$ 26. $\text{fh}6$ $\text{fg}7$ [26. $\text{hd}4$ 27. $\text{fh}7$] 27. $\text{fd}6!$ $\text{rd}6$ 28. $\text{dc}6$ $\text{rc}7$ [28. $\text{bc}6$ 29. $\text{hd}6$, 30. $\text{de}5$] 29. $\text{dc}5$ $\text{ff}7$ 30. $\text{cb}7$ $\text{fb}8$ 31. $\text{b}4$ $\text{fg}6$ 32. $\text{re}1$ $\text{ff}5$ 33. $\text{re}3$ $\text{fd}2$ 34. $\text{ff}3$ $\text{fg}6$ 35. $\text{de}4$ $\text{ra}2$ 36. $\text{ff}6$ $\text{fg}7$ 37. $\text{rc}6$ $\text{fh}8$ [37. ... $\text{fb}7$ 38. $\text{rc}7$, 39. $\text{de}5$] 38. $\text{rc}7$ $\text{fg}6$ 39. $\text{dh}4!$ $\text{fh}4$ 40. $\text{g}3$ 1 : 0 [გპსლოსი]

№ 79. ლაზიერის მიღებული

გამბიტი

ჯინჯიხაშვილი - ბაგიროვი

JINJIKHASHVILI BAGIROV

ბათუმი 1966

1. $\text{d}4$ $\text{d}5$ 2. $\text{c}4$ $\text{dc}4$ 3. $\text{e}4$ $\text{e}5$ 4. $\text{hf}3$ $\text{rb}4$ [4. ... $\text{ed}4$ 5. $\text{rc}4$ (5. $\text{pd}4$ $\text{pd}4$ 6. $\text{hd}4$ $\text{rc}5$ 7. $\text{hb}5$ $\text{ha}6$ 8. $\text{rc}4$ $\text{c}6$ ♯) $\text{rb}4$ 6. $\text{hbd}2$ $\text{dc}6$ 7. 0-0 $\text{rc}6$ 8. $\text{rc}6$ $\text{fe}6$ 9. $\text{hb}3 \pm$] 5. $\text{dc}3$ $\text{ed}4$ 6. $\text{pd}4$ $\text{pd}4$ 7. $\text{hd}4$

$\text{rd}7$ 8. $\text{rc}4$ $\text{dc}6$ 9. $\text{hb}5$ 0-0-0 10. $\text{a}3$ [10. $\text{rf}7?$ $\text{de}5$ 11. $\text{rg}8$ □ $\text{fhg}8$ 12. 0-0 $\text{a}6$ 13. $\text{hd}4$ $\text{rc}6$ ♯] $\text{ra}5$ 11. $\text{b}4$ $\text{rb}6$ [Δ $\text{a}6$] 12. $\text{hd}5$ $\text{de}5$ 13. $\text{re}2$ $\text{rb}5$ 14. $\text{hb}6$ [14. $\text{rb}5$ $\text{rd}4$, 15. ... $\text{c}6$] $\text{ab}6$ 15. $\text{rb}5$ $\text{hd}3$ 16. $\text{rd}3$ $\text{fd}3$ 17. $\text{fc}2$ $\text{fd}7$ 18. $\text{rb}2$ $\text{f}6 \pm$ 19. $\text{fh}d1$ $\text{dc}7$ 20. $\text{fd}7$ $\text{fd}7$ 21. $\text{fd}1$ $\text{fc}6$ 22. $\text{f}4$ $\text{h}5$ 23. $\text{f}5$ $\text{ff}7$ 24. $\text{h}3$ $\text{rc}8$ 25. $\text{ff}3$ $\text{g}6$ 26. $\text{g}4$ $\text{hg}4$ 27. $\text{hg}4$ $\text{gf}5$ 28. $\text{cf}5 + -$ $\text{fh}8$ 29. $\text{fg}3$ $\text{fg}8$ 30. $\text{fd}7!$ $\text{fc}8$ 31. $\text{rc}7$ $\text{df}5$ 32. $\text{ff}4$ $\text{hb}6$ 33. $\text{fb}7$ $\text{fg}4$ 34. $\text{ff}3$ $\text{f}5$ 35. $\text{fb}6$ $\text{hf}7$ 36. $\text{rf}6$ $\text{fd}7$ 37. $\text{a}4$ $\text{hd}6$ 38. $\text{a}5$ $\text{dc}4$ 39. $\text{fb}7$ $\text{fc}6$ 40. $\text{a}6$ $\text{hd}6$ 41. $\text{re}5!$ $\text{dc}4$ [41. ... $\text{hb}7$ 42. $\text{a}7$ $\text{fg}8$ 43. $\text{rb}8 + -$] 42. $\text{b}5$ $\text{fd}5$ 43. $\text{rf}4$ $\text{fg}1$ 44. $\text{a}7$ $\text{ra}1$ 45. $\text{rc}7$ $\text{ra}3$ 46. $\text{fc}2$ $\text{ra}2$ 47. $\text{fd}1$ $\text{hb}6$ 48. $\text{re}3$ $\text{dc}4$ 49. $\text{rc}5$ $\text{fc}4$ 50. $\text{rc}4$ $\text{fc}3$ 51. $\text{b}6$ 1 0

№ 80. ინგლისური დასაწყისი

ბოტვინნიკი

- ჯინჯიხაშვილი

BOTVINNIK JINJIKHASHVILI

მოსკოვი (სსრკ სს) 1967

1. $\text{c}4$ $\text{e}5$ 2. $\text{hf}3$ $\text{hf}6$ 3. $\text{g}3$ $\text{b}6$ 4. $\text{rg}2$ $\text{rb}7$ 5. 0-0 $\text{e}6$ 6. $\text{b}3$ [6. $\text{dc}3$ $\text{rc}7$ 7. $\text{d}4$ $\text{cd}4$ 8. $\text{pd}4$ $\text{d}6$

9. $\underline{d}g5 =] \underline{d}e7$ 7. $\underline{d}b2$ 0-0 8. $\underline{d}c3$ $\underline{d}5$ 9. $e3$ $\underline{d}c6$ 10. $\underline{c}d5$ [10. $\underline{c}c2$ $\underline{d}4$ \mp ; 10. $\underline{d}4$ $\underline{d}c4$ 11. $\underline{b}c4$ $\underline{c}d4$ 12. $\underline{c}d4$ $\underline{d}a5$ \mp] $\underline{d}5$ 11. $\underline{d}5$ $\underline{c}d5$ 12. $\underline{d}4$ $\underline{d}a6$ 13. $\underline{d}e1$ $\underline{d}c8$ 14. $\underline{d}e5$?! [14. $\underline{d}c5$ $\underline{b}c5$ 15. $\underline{d}e5 =] \underline{d}e5$ 15. $\underline{d}e5$ $\underline{d}b7$ 16. $\underline{d}e2$ [$\Delta \underline{d}d2$] $\underline{d}c7$ 17. $\underline{d}d2$ $\underline{d}d7$ 18. $\underline{c}g4$ [18. $\underline{d}h3$ $\underline{d}c7$] $\underline{f}5$! 19. $\underline{c}c2$ [Δ 19. $\underline{c}f6$ $\underline{d}f6$ 20. $\underline{d}f6$ $\underline{d}f6$ 21. $\underline{d}ad1$ \mp] $\underline{c}a8$! 20. $\underline{d}ad1$ $\underline{d}fd8$ \mp 21. $\underline{f}4$ $\underline{d}4$?! [21. $\underline{a}5$ Δ $\underline{d}4$] 22. $\underline{e}d4$ $\underline{c}d4$ [22. $\underline{d}g2$? 23. $\underline{c}g2$ $\underline{c}g2$ 24. $\underline{c}g2$ $\underline{c}d4$ 25. $\underline{d}d4$ \pm ; 22. ... $\underline{d}d4$ 23. $\underline{d}d4$ $\underline{c}d4$ 24. $\underline{d}b7$ $\underline{c}b7$ 25. $\underline{c}c4$ $\underline{c}h8$ 26. $\underline{d}d4$ $\underline{d}c5$ 27. $\underline{b}4$ \pm] 23. $\underline{d}b7$ $\underline{c}b7$ 24. $\underline{b}4$? [24. $\underline{d}d4$ $\underline{d}d4$ 25. $\underline{d}d4$ $\underline{d}c5$ 26. $\underline{c}f2$! (26. $\underline{c}c4$ $\underline{c}d5$! -+) \pm] $\underline{d}3$! [24. $\underline{d}b4$ 25. $\underline{c}c4$ + -] 25. $\underline{d}d3$ \square [25. $\underline{c}f2$ $\underline{d}b4$ - +] $\underline{c}a6$ - + 26. $\underline{d}d7$ $\underline{c}e2$ 27. $\underline{d}d8$ $\underline{d}d8$ 28. $\underline{d}d8$ $\underline{c}f7$ 29. $\underline{d}d4$ $\underline{c}e7$ 30. $\underline{d}d6$ $\underline{c}a2$ 31. $\underline{h}3$ $\underline{c}b1$ 32. $\underline{c}f2$ $\underline{c}b4$ 33. $\underline{g}4$ $\underline{c}d2$ 34. $\underline{c}f3$ $\underline{c}d1$ 35. $\underline{c}g3$ $\underline{c}b3$ 36. $\underline{c}g2$ $\underline{g}5$ 37. $\underline{f}g5$ $\underline{f}g4$ 38. $\underline{h}g4$ $\underline{c}d3$ 39. $\underline{c}f2$ $\underline{c}d2$ 40. $\underline{c}f3$ $\underline{c}g5$ 41. $\underline{d}c3$ $\underline{c}g8$ [$\Delta \underline{c}b3$] 42. $\underline{d}d4$ $\underline{c}a2$ 43. $\underline{d}e3$ $\underline{c}b3$ 44. $\underline{c}e4$ $\underline{c}g8$ 45. $\underline{c}f4$ $\underline{c}c8$ 46. $\underline{c}g5$ $\underline{b}5$ 47. $\underline{c}h6$ $\underline{c}g4$ 48. $\underline{d}g5$ $\underline{c}f8$ [49. $\underline{d}d3$ $\underline{c}f5$ 50. $\underline{d}d8$ $\underline{c}f7$ 51. $\underline{c}h5$ $\underline{h}6$!] 0 1

№ 81. ძველინდური დაცვა
რომანიშინი

- ჯინჯიხაშვილი
ROMANISHINI JINJIKHASHVILI
დებნა (სსრკ აშ) 1970

1. $\underline{d}4$ $\underline{d}f6$ 2. $\underline{c}4$ $\underline{g}6$ 3. $\underline{d}c3$ $\underline{d}g7$ 4. $\underline{d}f3$ 0-0 5. $\underline{g}3$ $\underline{d}6$ 6. $\underline{d}g2$ $\underline{d}bd7$ 7. 0-0 $\underline{e}5$ 8. $\underline{c}c2$ $\underline{d}e8$ [Δ 8. $\underline{c}c7$] 9. $\underline{d}d1$ $\underline{c}6$ [9. ... $\underline{e}4$?! 10. $\underline{d}g5$ $\underline{e}3$ 11. $\underline{d}e3$ $\underline{d}e3$ 12. $\underline{f}c$ $\underline{d}g4 =$ 10. $\underline{d}c1$! $\underline{e}3$? 11. $\underline{d}e3$ $\underline{d}e3$ 12. $\underline{f}c3$ $\underline{d}g4$ 13. $\underline{c}d3$ \pm პელტო-ლომბარდი, კრაკოვი, 1964] 10. $\underline{d}e5$? [Δ 10. $\underline{e}4$ $\underline{a}5$ 11. $\underline{d}e5$ $\underline{d}e5$ 12. $\underline{c}a$! \pm კაპენგუტი ტუბაკოვი, რიგა, 1964] $\underline{d}e5$ 11. $\underline{e}4$ $\underline{c}c7$ 12. $\underline{h}3$ $\underline{d}f8$ [$\Delta \underline{d}c6$ - $\underline{d}4$] 13. $\underline{d}e3$ $\underline{d}e6$ 14. $\underline{b}4$ $\underline{h}6$ 15. $\underline{c}5$ $\underline{g}5$ 16. $\underline{d}d6$ $\underline{g}4$! 17. $\underline{d}e5$? [17. $\underline{h}g4$ $\underline{d}g4$ 18. $\underline{d}h4$ $\underline{d}e3$ 19. $\underline{f}e3$ \pm] $\underline{g}h3$ 18. $\underline{d}f1$ [18. $\underline{d}h3$ $\underline{d}d4$!] $\underline{a}5$ 19. $\underline{d}a4$ $\underline{a}b4$ 20. $\underline{d}b6$ $\underline{d}a3$ 21. $\underline{d}c8$ $\underline{c}c8$ 22. $\underline{d}h3$ $\underline{d}d4$! 23. $\underline{d}d4$ $\underline{c}h3$ 24. $\underline{d}c4$ $\underline{d}g4$! 25. $\underline{d}a3$ $\underline{d}d4$ 26. $\underline{d}d4$ $\underline{c}h2$ 27. $\underline{c}f1$ $\underline{c}h1$ 28. $\underline{c}e2$ $\underline{c}a1$ 29. $\underline{d}b4$ \mp [$\times \underline{c}e2$] $\underline{c}g1$ 30. $\underline{c}f3$ $\underline{d}h2$ 31. $\underline{c}f4$ $\underline{c}a1$ 32. $\underline{d}b2$ $\underline{c}h1$ 33. $\underline{d}b3$ $\underline{d}e6$ 34. $\underline{e}5$ $\underline{c}d5$ 35. $\underline{d}e3$ $\underline{d}e5$! 36. $\underline{d}c4$ [36. $\underline{d}e5$ $\underline{c}f3$ #] $\underline{d}e4$ [37. $\underline{c}e4$ $\underline{c}g5$ #] 0:1

№ 82. სიცილიური დაცვა
ბრონშტეინი
 - ჯინჯიხაშვილი

BRONSHTEIN JINJIKHASHVILI
 თბ. ჟღ. (სსრკ რ 1) 1973

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. d4
 ed4 4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 d6 6.
 ჭg5 e6 7. ♖d2 a6 8. 0-0-0
 ჭd7 9. f4 ჭe7 10. ჭf3 b5 11.
 ჭf6 gf6 12. g3 b4 13. ჭe2 ♗b6
 14. ჭb1 0-0-0 15. ჭc1 ჭb8 16.
 f5 ef5 □ 17. cf5 ჭf5 18. ♗f4
 ჭe6 19. ჭh4 ჭe5 20. ჭf5 ჭf5
 21. ♗f5 ± d5 22. ჭg2 ჭd7 23.

ღhe1 [23. ჭd5 !?] ჭhd8 24.
 ♗h7 [c. 24. ჭd3] a5 25. ჭd3
 ჭd3 26. ♖d3 a4 [≠ <] 27. h4
 a3 28. h5 f5! 29. ♗b3 ab2 30.
 ჭc3 ჭa7 ↑ 31. a4 ჭf6 32.
 ჭcd3 ♗b5 ! ≠ 33. c3 [33. ab5
 ჭa1 #] ჭa4 34. ♗b2 [Δ ჭd5]
 ჭa3 ! [34. ... ჭc3 35. ჭc3] 35.
 ჭd5 [35. ♗b4? ჭb3! - +] ჭd5
 36. ჭd5 ♗b6 37. ჭf1 ჭc7! [Δ
 ჭc3: 37. ... ჭc3 38. ♗a3 ba3 39.
 ჭb5=] 38. ჭb5 ♗e3 39. ♗e2
 ჭa1! 40. ჭa1 ♗c3 41. ჭa2 [41.
 ჭb1 ♗b3 +] ♗a3 42. ჭb1
 ♗b3 [43. ჭc1 ჭg5] 0 1

გიორგი ბაღათუროვი, ხაერთაშორისო ოსტატი

(თბილისი. 28. 2. 1964)

№ 83. კატალონიური დასაწყისი
გორელისი

- ბაღათუროვი
 GORELOV BAGATUROV
 ბელგოროდი 1989

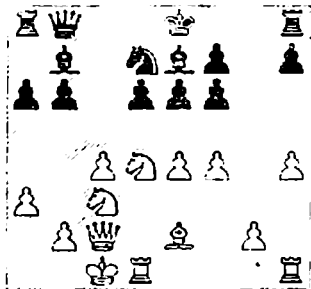
1. d4 ჭf6 2. e4 e6 3. ჭf3
 d5 4. g3 ჭe7 5. ჭg2 0-0 6. 0-0
 e6 7. ♗c2 b6 8. b3 ჭb7 9. ჭd1
 ჭbd7 10. ჭc3 ჭc8 11. e4 e5
 12. ed5 ed5 13. ჭb2 ჭe8! 14.
 cd5!? N [14. ♗f5 dc4!? (14. ... g6)
 15. bc4 (15. d5 cb3 16. ab3 a6 17.

d6 ჭf8 ∞ 15. ... g6!?) cd4 ∞ ; 15.
 g6 !?; 14. ჭd5!?) ჭd5 [14.
 cd4] 15. ჭd5 ჭd5 16. ♗f5 [16.
 dc5!? ჭc5 17. ♗d3] ჭf6 [16.
 ჭc6?! 17. ♗f4!±] 17. dc5 ჭc5
 18. ჭh4 [18. b4 ♗c8! □ =] ჭg2!
 □ 19. ჭd8 ჭd8 20. ♗f4 [20.

ფ2 f5 21. ჭf5 f.c5 =] f.h3!
 21. f.e1 f.cd5! ზ 22. ფf3 f.d2
 23. ჭf5! f.c5! □ [23. ... f.f5 24.
 ფf5 ±] 24. f.f6 f.f2! 25. ჭh6!
 □ gh6 [25. ... ფf8? 26. f.c7! f.c7
 27. ფf2+-] 26. ფf2 f.f2 27. ფf2
 1/2 1/2

№ 84. ახალინდური დაცვა
 ბაღათუროვი - ტიბენსკი
 BAGATUROV TIBENSKI
 ბრატისლავა 1992

1. d4 e6 2. e4 ჭf6 3. ჭf3
 b6 4. a3 f.a6 5. ფc2 f.b7 6.
 ჭc3 c5 7. e4 cd4 8. ჭd4 f.c5
 9. ჭb3 ჭc6 10. f.g5 f.e7 [c.
 10. h6 11. f.h4 ჭd4 12. ჭd4
 f.d4 13. f.d3 ფb8 14. f.g3 f.c5
 15. 0-0-0 0-0; 10. ... a6 11. 0-0-0
 ფc7 12. ფb1 f.e7] 11. 0-0-0
 ფb8 12. f.e2 d6 13. h4 ჭc5 ?!
 [c. 13. a6] 14. f.f6! g.f6 [14.
 f.f6 15. ფd2 f.e7 16. f4 ჭd7
 17. c5 ± 14. ... f.f6 15. ფd2 ჭd7
 16. ჭb5 f.c7 17. f3 ±] 15. f4 ჭd7
 16. ჭd4 a6

17. ჭd5!? [17. f.h5 Δ f4-f5]
 ed5 18. ed5 ფc7 [18. ... 0-0 19.
 ფc4 f.e8 20. f.d3 ჭf8 21. ჭf5 ±]
 19. ჭf5 f.f8 20. ფe4 ფd8 21.
 f.he1 ჭc5 22. ფe3 ფd7 23.
 f.g4 ფc7 24. b4 ჭa4 25. f.h3
 [25. ჭh6? f5 26. f.f5 ფd8 27. ჭf7?
 ფf6 ±] ფd8 26. ფb3 [26. ჭd4!?
 Δ ფb3] b5 27. ჭd4 ჭb6 28.
 cb5 f.d5 [28. ... ჭd5 29. ჭc6 f.c6
 30. bc6 ჭc7 31. ფf7±] 29. ფc3
 ფb7? [29. f.c4 ? 30. ჭc6 +-;
 29. ჭc4 30. ჭc2 ±; 29. ფb8!
 30. ჭc6 f.c6 31. bc6 ±] 30. ჭc6
 f.c6 31. ფc6 ფa7 32. f.e8 1:0
 [ბაღათუროვი]

№ 85. გრიუნფელდის დაცვა
 ბაღათუროვი - ფტახნიკი
 BAGATUROV FTACHNIK
 ბარდუბიჯი 1992

1. d4 ჭf6 2. ჭf3 g6 3. c4
 f.g7 4. g3 0-0 5. f.g2 d5 6. 0-0
 c6 7. ჭc3!? dc4 8. e4 f.g4?!
 [8. ... b5 9. c5 ჭd5 ∞] 9. h3 f.f3
 10. f.f3 f5 11. de5 ჭf7 12. e6!
 fe6 13. f.e2 ჭc5 14. f.e3 ჭa6
 [14. ფd1 15. f.ad1 ჭa6 16. f4
 ±] 15. ფa4 ფc8 16. f4 b5 17.
 ფa5 ჭd7 [17. ჭd3 18. f.d3
 cd3 19. e5 ±] 18. f.ad1 ჭdc5 19.
 f.c4 ?! [19. e5! ±] f.f6! 20. ფa3
 f.c3 [20. b4 21. ფa5 f.d8 (21.

... bc3 22. d5 e5 23. f5 ±) 22.
 E8 f8 23. f8 Ead8 24. e2
 e 20. e7 21. b4] 21. f3
 bc4 22. f4 e7 23. f6 E7
 24. f5 e6? [24. ... e8! 25. f4
 f8 26. E3 f5 27. f5 e5 28.
 E5 e7 29. d5 e] 25. f4
 f8 26. E3 f4 [26. f5
 27. f5 e5 28. fg hg6 29. Edf1
 Eaf8 30. e6 e7 31. e8 E8

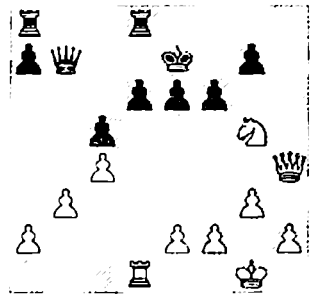
32. E8 e8 ±] 27. f4 e4 28.
 fg6 hg6 29. Edf1 e2 30. d5
 e4 31. E7 e5 32. E7 f6
 e4 33. E6 e7 34. E6
 e6 35. E1 e5 36. b4 E8
 37. g4 e4 38. bc5 e3 39.
 e2 e5 40. E1d4 e3 41.
 e3 e4 42. E4 e8 43.
 E4 e6 44. c6 1 0 [ბალა-
 თუროვი]

ვიქტორ გოგლიძე, საერთაშორისო მსტატი
 (1905-1964)

№ 86. ახალინდური დაცვა
 გოგლიძე - გრიგორიევი
 GOGLIDZE GRIGORIEV
 თბილისი (მ/7) 1928

1. e3 e6 2. c4 e6 3. g3
 b6 4. e2 e7 5. 0-0 e7 6.
 e3 0-0 7. d4 d6 [7. d5 8.
 e5!] 8. b3 e4 9. e2 e3
 10. e3 e7 11. f2 e6 12.
 e2 e2 13. e2 e5 14. e3
 f7 15. de5 bc5 16. e5 f7?
 [16. f6] 17. e1 Efd8 18.
 e6! e6 19. f7 e8 20.
 f4! [21. e7, 22. e6] e1 21.
 E1 ± e7! 22. E1 [23. e4 f6
 24. f7] f6

23. f7! E8 [23. fg5? 24.
 f7] 24. e4 d5 [24. Ead8
 25. E6 (E6, e5+-) E6 26.

ღd6 ჰb8 27. ღc4 ±] 25. cd5 ed5
 26. ღc5 ჰc6 27. b4 ღf7 28.
 მd4! მae8 29. ჰd3 მe5 [Δ29.
 მd8] 30. f4 მh5 31. f5! g6
 32. მd5 gf5 [32. მf5? 33.
 მd7→] 33. ჰf3 [Δმd7, ჰh5]
 ღg6 34. ღd3 [Δღf4] მგ5 35.
 ღf4 ღh6 36. ღh3 მგ4 [36.
 მh5 37. ჰc3 ღg7 38. ჰc7 ღh6
 39. მd6 ჰcl 40. ღg2+-] 37. ჰf5
 მb4 38. ღf4 მb7 39. ჰh5
 ღg7 40. ჰg6 ღf8 41. მd8 ღe7
 42. მგ8 1 0 [გოგლიძე]

№ 87. სიცილოური დაცვა
 ნენაროკოვი - გოგლიძე
 NENAROKOV GOGLIDZE
 თბილისი (6/9) 1930

1. e4 c5 2. ღc3 ღc6 3. ღf3
 d6 4. მe2 ღf6 5. 0-0 e6 6. d3
 a6 7. მe1 მe7 8. მf1 0-0 9.
 h3 b5 10. a4 b4 11. ღc2 d5 ±
 12. ed5 [12. c5 ღd7 13. მf4 f6 14.
 cf6 მf6 ±] ღd5 13. ღf4 ღf4
 14. მf4 მf6 15. ჰc1 მb7 16.
 მგ5? ღd4! 17. მf6 [17. ღd4
 მგ5 18. f4 ჰd4+-] ღf3 18. gf3
 ჰf6 19. f4 მfd8 20. მe5 მd4
 21. მc5 მf4 22. ჰe3 მf3 [22.
 ჰb2 23. ჰf4 ჰal 24. მc7] 23.
 ჰe5 ჰh4 24. ჰe2 ჰd4 25. მc7
 [25. მc4] მd5 26. c4 bc3 27.
 bc3 ჰb6 28. მc4 მგ3 29. ღh2

მგ6 30. მb4 ჰc7 31. f4 a5!
 32. მe4 ჰc3 33. ჰe1 ჰf6 34.
 მb1 მc4 35. ჰe4 მd8 - + 36.
 მb5 ჰh4 37. ჰe3 მf6 38. მa5
 მf4 39. მგ2 მa4 40. მგ5 ჰf4
 41. ჰf4 მf4 0 : 1

№ 88. ლაზიერის მიღებული

გამბიტი

გოგლიძე - კმოხი

GOGLIDZE KMOXH

თბილისი 1934

1. d4 d5 2. c4 dc4 3. e3 e5
 4. მc4 ed4 5. ed4 მd6 [Δ5. ...
 მc7] 6. ღf3 ღf6 7. 0-0 0-0 8.
 ღc3 მგ4 9. მგ5 ღbd7 10. h3
 მh5 [10. ... მf3? 11. ჰf3± c6 12.
 ღc4 მc7 13. ღg3 ღb6 14. მb3
 ღbd5 (14. ჰd4? 15. ღf5 ჰd8
 16. მad1 ღbd5 17. ღc7 ჰc7 18.
 მd5 cd5 19. მf6 ჰf6 20. ჰf6 gf6
 21. მd5 ±) 15. ღf5 ±] 11. ღe4
 მc7 12. ღg3 მგ6 13. ღe5 ±
 [Δ14. f4, 15. f5] ღb6 [Δ13. ... ღe5
 14. de5 ღd7 15. მf4 ღc5] 14.
 მb3 ღfd5 15. მe7 ჰe7 16. მe1
 მfe8 17. ღg6! [17. ჰf3 c6 18. a4
 a5=] ჰe1 18. ჰe1 მe1 19. მe1
 hg6 20. ღe4 ± ღf8? [Δ20.
 მb8!; 20. f5? 21. ღc5 მb8 22.
 მe7 (Δ23. მd5, 24. მd7) ღf8 23.
 მd7!; 20. ... მe8 21. ღf1! ღf8 22.
 ღc5; 20. ... c6 21. ღd6 მb8 22. a4

პროფორ გოგლიძის და ვახტანგ სპილავის ძეგლი (თბილისი, 1941 წ.)

ფ8 (22. a5? 23. მც1 ფ8 24.
 დ5 დ5 25. მც5 ფც7 26. ღც4 +
 -) 23. ა5 ღდ7 24. დ5 cd5 25. b4!
 ღფ6 26. მც1 ღც8 27. ღც8 მც8 28.
 მც5! მდ8 29. მც7±] 21. ღც5 ღფ4
 [21. მბ8? 22. დ5 ღდ5 23.
 ღდ7!] 22. მც4! [22. ღბ7? ღდ3
 23. მც2 ა5 24. ა4 ღცი ⇒] ღფდ5
 [22. გ5 23. გ3! ღფ3 24. ფგ2 +
 -] 23. ღბ7 ღფ6 24. მც5 მბ8
 25. ღა5 ღბდ7 26. მც2 მბ6 27.
 მც2 მა6 28. ღც6 ღე8 29. ღე5
 ღე5 30. de5 +- ფე7 31. მც4
 c6 32. მფ4 f6 33. ef6 ღფ6 [33.
 გფ6 34. მც4 ფფ8 35. მც6 მბ6
 36. ფფ1 ა5 37. ფცი +-] 34. მფ4
 ღდ5 35. მფ8 მბ6 [35. ღბ4
 36. მფ8 ფფ6 37. მფ8 ფფ5 38. f4 +
 -] 36. მა8 მბ7 37. გ3 გ5 38.

ფფ1 ფდ6 39. მფ8 ა5 40. მფ5
 ა4 41. და4 მბ2 42. დბ3 ღც3
 43. მფ5 ღა2 44. მფ6 ფე5 45.
 და2 მა2 46. მფ7! ფდ4 47. h4
 c5 48. მდ7 ფე4 49. ფგ2 c4
 50. მც7 ფდ3 51. h5 c3 52. h6
 c2 53. გ4 [53. h7? მა8 54. გ4 მფ8
 55. გ5 მფ7!] მა4 54. h7! [54. ...
 მფ4 55. ფფ3 მც4 (55. მფ1 56.
 ფფ2!) 56. მც4 ფც4 57. h8ჟ c1ჟ
 58. ჟც8 +-] 1 0 [გოგლიძე]

№ 89. ლაზიერის გამზიტი
 კაპაბლანკა - გომლინიძე
 CAPABLANKA GOGLIDZE
 მოსკოვი 1935

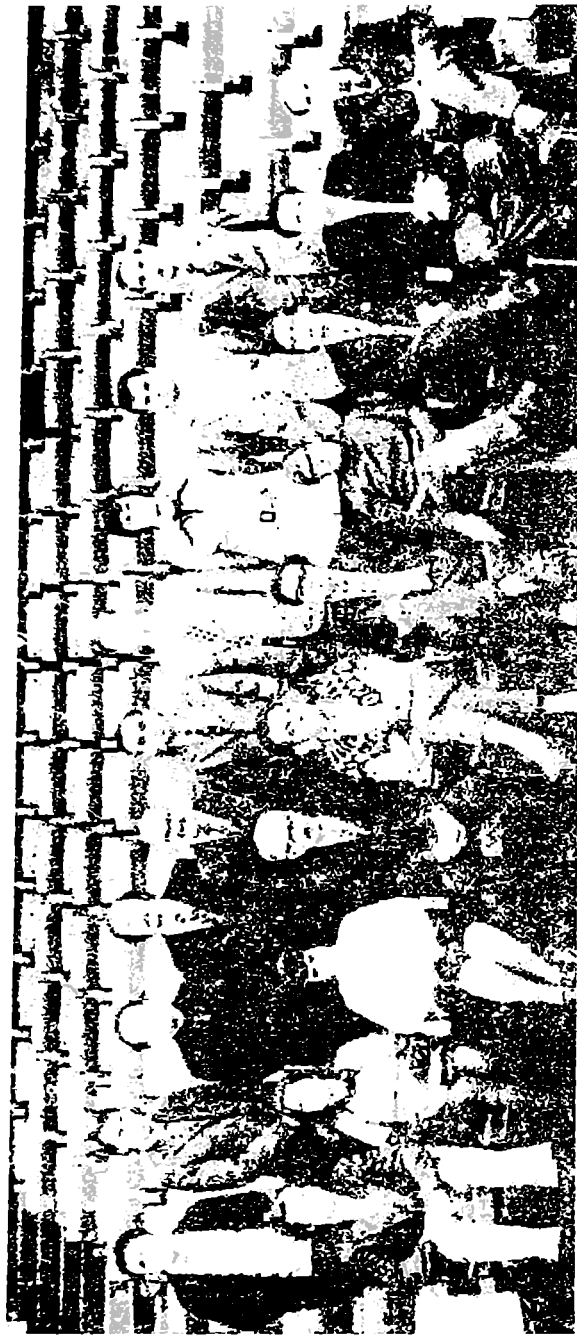
1. d4 d5 2. c4 e6 3. ღც3 ღფ6
 4. დგ5 დე7 5. e3 ღბდ7 6. ღფ3

0-0 7. a3 [Δ7. მც1] dc4 [7. ღე4] 8. ღc4 c5 9. 0-0 a6 [Δb5, ღb7] 10. dc5 [10. ჰე2 b5 11. ღd3 ღb7 ∞] ღc5 11. b4 ღce4 12. ღე4 ღე4 13. ღე7 ჰე7 14. ჰd4 [Δმfd1, მac1] ღd6! [Δღc4] 15. ღე2 b5 16. მfd1 მd8 17. მac1 ღb7 [Δ18. ღc4 19. ჰc3 მac8 =] 18. ჰb6 [Δ19. მc7 ↑] ღd5 19. მc7 ჰf6 20. ჰd4 [20. ღd4 ღე8 21. მ7c1 მd6 22. ჰc5 მad8 Δ 23. e5 ↑] ჰd4 □ 21. ღd4 მdc8 22. მdc1 მc7 23. მc7 მc8 24. მc8 ღc8 25. ღd3 ღd6 26. f3 c5 = 27. ღf5 ღf5 28. ღf5 ღb7 29. ღf2 h6 30. ღე2 ღf8 31. ღd3 ღე7 32. ღc4 ღე4 33. ღე4 1/2 1/2 [გოგლიძე]

№ 90. ვენური პარტია
 გოგლიძე-კასპარიანი
 GOGLIDZE KASPARIAN
 თბილისი (სსრკ ჩ) 1937

1. e4 e5 2. ღc3 ღf6 3. ღc4 ღb4 [3. ღე4 4. ჰh5 ღd6 5. ღb3 (5. ჰe5 ჰe7=) ღc6 6. ღb5 g6 7. ჰf3 f5! 8. ჰd5 ჰe7! 9. ღc7 ღd8 10. ღa8 b6 ♣ ალოიხინი-ეივე, მატჩი-1937] 4. ღf3 0-0 5. 0-0 ღc6 [5. d6 Δ c6] 6. d3 [Δ7. ღg5, 8. ღd5] ღc3 7. bc3 d5 [7. ... d6 8. ღg5 ±] 8. ed5 ღd5 9. ჰe1

მე8 10. ღg5! [Δ 11. ღh7 ღh7 12. ჰe4 ±] ღf5 11. f3 h6 12. ღე4 ღf4 13. ღე3 [Δ13. მb1 მab8 14. ღc5 ±] ღe6 14. ღb3 [14. ღf4 cf4 (14. ... ღc4? 15. ღh6 ღd3 16. ღg5 f6 17. cd3 fg5 18. ჰd2 + -) 15. ღe6 მე6 16. ჰd2 g5 17. ღc5 მე3 18. ღb7 ჰd5 ♣] ღb3 15. ab3 f5 16. ღf2 g5 [16. ღd5! 17. ღd2 ჰd6 Δ მad8 =] 17. ღh1 [17. g4!? fg4 18. ღg4 Δ 19. ღh6 19. ღf4 cf4 20. ჰe8! ჰe8 21. ღf6, 22. ღe8 ±; 17. ... ჰf6 18. gf5 ჰf5 19. ღf4 ჰf4 20. მa4 ± ჰf3? 21. ღg4, 22. ღfb + -] ჰf6 18. b4?! [18. g4!] a6 19. ჰb1 მad8 20. მe1 ღg6 21. b5 ab5 22. ჰb5 b6 23. c4 მე6 [Δღd4. 23. ღd4? 24. ღd4 + -] 24. c5 ღd4 25. ღd4 ed4 26. cb6 cb6 27. g3 ღc5 28. ჰb3 მde8 29. ჰd5 [Δ 29. ღg2 g4 30. fg4 fg4 31. მc4! Δ მf4] ღf7 30. მე6 მე6 31. ღg2 მე2 32. მa8 ღg7 33. მc8 [Δმc6] g4? [33. ... ჰe5! 34. ჰe5 □ =] 34. f4! მე6 35. მc7 ღg6 36. ჰa8! ↑ მd6 [Δმd8. 36. ღg7!] 37. ჰg8 ჰg7 38. ჰe8 ჰf6 [38. მd8? 39. მc6 ღh7 40. ჰc6 ±] 39. ღg4!? [Δ 39. ღe4 + - 39. fe4 □ 40. ჰg8 ჰg7 41. f5!] fg4 40. ჰg8 ჰg7? [40. ... ღh5 !! 41. ჰf7 ჰf7 42. მf7 მc6 -+; 41. მf7 ჰc6 42. ღf1 ჰd5

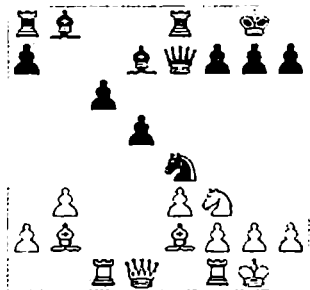

3 კოკლდის III შეორიილი (თბილისი, 1974 წ.). შინაწორულენი ღა შსაუბი. შარცხილან სხედან ალექსანდრე შნასიცი (პოლიონეი). შიის შეულელუ გრაჟან. სინა გაჟორინილიშვილი. რეგბ თავარიანი (შსაუცი). კოქტორი ჩოცილუტია (რუმისნეი). ვლადიმერ ბეირიცი (აშერბასიჯანი). გერიალ ლებრედო (კუბა). რაიშირედ კინი (ანგლისი). ედუარდ გუშეული. ნიკოლოზ სორიკინი (შსაუცი); დგანან სარქის ბოზობსიანი (ბულგარიეი). ვლადიმიირ შშილტი (პოლიონეი). რატშირ ხოლმირე (რუსეი). თამაზ გორგაშე. თენცე გორგაშე (შთავარი შსაუცი). ბუხუტი გურგენიცი. ალექსანდრე ტუზოუსცი. გუდმუსტურ სიგურმსორინი (ახლანდია). კლიბხარ უბილაჟი. კვეცი მილიქეი-ბევი (შსაუცი).

7 ; 41. h3!? gh3 42. $\text{C}h3$ $\text{d}g5$ 43. $\text{f}g5$ $\text{P}f1$. 1/2] 41. $\text{f}5!$ $\text{C}f6$ 43. $\text{P}e8!$ [Δ 43. $\text{P}e7+-$] $\text{h}5$ 43. $\text{P}e7$ $\text{C}f5$ 44. $\text{P}d6$ $\text{d}d6$ 45. $\text{P}g7$ $\text{C}f6$ 46. $\text{P}h7$ $\text{d}f5$ 47. $\text{P}c7$ 1 0 [გოგლიძე]

№ 91. ლაზიერის ვაშბიტი
 გოგლიძე - ალატორტსევი
 GOGLIDZE ALATORTSEV
 თბილისი (სსრკ-ი) 1937

1. $\text{d}4$ $\text{d}f6$ 2. $\text{c}4$ $\text{e}6$ 3. $\text{d}e3$ $\text{e}5$ 4. $\text{d}f3$ [4. $\text{d}5$ $\text{e}d5$ 5. $\text{c}d5$] $\text{c}d4$ 5. $\text{d}d4$ $\text{d}5$ 6. $\text{e}3$ $\text{d}e6$ 7. $\text{c}d5$ $\text{e}d5$ 8. $\text{d}e2$ $\text{d}d6$ 9. 0-0 0-0 10. $\text{b}3$ [Δ , $\text{b}2$] $\text{P}e8$ [10. ... $\text{d}d4$ 11. $\text{P}d4$ (11. $\text{c}d4$ $\text{d}h2$ 12. $\text{C}h2$ $\text{P}c7$ 13. $\text{C}g1$ $\text{P}c3$ 7) $\text{P}e7$ 12. $\text{f}4$ $\text{d}c5$ 12. $\text{P}d3$ $\text{P}e8$ =] 11. $\text{d}b2$ $\text{P}e7$ 12. $\text{d}f3$ \pm $\text{d}e6$ 13. $\text{d}b5!$ $\text{d}b8$ [13. $\text{d}c5$ 14. $\text{d}f6$ $\text{g}f6$ (14. $\text{P}f6?$ 15. $\text{d}c7+$ -)] 14. $\text{d}bd4$ $\text{d}d7$ 15. $\text{P}c1$ $\text{d}e4$ [Δ 15. ... $\text{d}e5$ Δ $\text{a}6$ $\text{d}d6$] 16. $\text{d}c6!$ $\text{bc}6?$ [17. $\text{d}c6$]

17. $\text{d}a6!$ $\text{P}d6$ [17. ... $\text{d}g4$, 18. $\text{P}d4$ $\text{f}6$ 19. $\text{P}c6$ 17. $\text{d}d6$ 18. $\text{d}c5$] 18. $\text{d}b7$ $\text{d}g5$ 19. $\text{d}e5!$ $\text{P}e5$ 20. $\text{f}4!$ $\text{P}e8$ [20. ... $\text{P}e3?$ 21. $\text{P}d4+-$] 21. $\text{d}a8$ $\text{f}6$ 22. $\text{P}c2$ $\text{d}e4$ 23. $\text{P}fd1$ [Δ 24. $\text{d}c6$ $\text{P}c8$ 25. $\text{d}d5+-$] $\text{P}c8$ 24. $\text{d}b7$ $\text{P}c7$ 25. $\text{d}a6$ [25. $\text{P}e4?$ $\text{P}b7$] $\text{d}f5?$ [Δ 25. $\text{P}e7$] 26. $\text{g}4!$ $\text{d}c8$ \square [26. ... $\text{d}g4$ 27. $\text{P}c4!$] 27. $\text{P}e4$ $\text{d}a6$ 28. $\text{P}e8$ $\text{P}f8$ 29. $\text{P}f8$ $\text{C}f8$ 30. $\text{d}a3$ $\text{C}e8$ 31. $\text{d}d6$ $\text{P}c8$ 32. $\text{d}b8$ $\text{P}b8$ 33. $\text{P}c6$ $\text{d}e2$ 34. $\text{P}d5!$ $\text{d}f3$ 35. $\text{e}4!$ $\text{P}b7$ [35. $\text{d}e4$ 36. $\text{P}e6$ $\text{C}f7$ 37. $\text{P}c4$] 36. $\text{f}5$ $\text{C}f7$ 37. $\text{P}dc5$ $\text{d}e4$ 38. $\text{P}c7$ $\text{P}c7$ 39. $\text{P}c7$ $\text{C}f8$ 40. $\text{P}a7$ $\text{d}f3$ 41. $\text{h}3$ 1:0 [გოგლიძე]

№ 92. ახალინდური დაცვა
 მიკენასი - გოგლიძე
 MIKENAS GOGLIDZE
 თბილისი (სსრკ-ი) 1941

1. $\text{d}4$ $\text{d}f6$ 2. $\text{c}4$ $\text{e}6$ 3. $\text{d}f3$ $\text{b}6$ 4. $\text{g}3$ $\text{d}b7$ 5. $\text{d}g2$ $\text{d}e7$ 6. 0-0 0-0 7. $\text{d}c3$ $\text{d}e4$ 8. $\text{P}c2$ $\text{d}c3$ 9. $\text{P}c3$ $\text{d}d6$ [9. ... $\text{d}e4$] 10. $\text{P}c2$ [Δ $\text{d}g5$] $\text{P}e8$ [10. $\text{f}5$] 11. $\text{d}g5$ $\text{d}g5$ [Δ 11. ... $\text{f}6$; 11. ... $\text{d}f3?$] 12. $\text{d}f3$ $\text{d}g5$ 13. $\text{d}a8$ $\text{c}6$ 14. $\text{P}a4$ $\text{P}c7$ 15. $\text{d}5$ \pm] 12. $\text{d}g5$ $\text{g}6$ 13. $\text{d}5$ $\text{e}5$ [13. $\text{e}d5?$] 14. $\text{f}4$ $\text{P}d8$ 15. $\text{h}4$ $\text{e}f4$ 16. $\text{g}f4$ [16. $\text{P}f4$ $\text{d}d7!$] $\text{d}d7$ 17. $\text{h}5$ $\text{P}e7$ 18. $\text{P}f3$ [Δ 19. $\text{h}g6$

hg6 20. e4] **შაე8 19. hg6 hg6 20.**
შგ3 ჟფ6 [Δ 21. ჟh5 22. შფ3
 ჟფ4 23. შფ4 ჟგ5 ♣; 20. ჟე2?
 21. ჟე3 ჟე7 22. ჟე6 ფგ6 23. შგ6
 ჟh7 24. ჟე4 ±] **21. ჟე6?** [21. e3
 □ ჟე8 ↑] ჟh5 [21. f6?! 22.
 ჟგ6 ჟh8 23. ჟფ2! Δ შh1, შგh3.
 23. შგ8 24. ჟფ6!. 25. შh1. 23.
 ... ჟh7 24. შh1 (Δ 25. შგh3) შგ8

25. შh7 ჟh7 26. ჟფ6 შგ7 27. შh3
 +-] **22. შგ6 □** [22. ჟფ8 ჟგ3; 22.
 შგ5 ჟფ4 23. ჟფ4 ჟე3, 24. ჟფ4]
ფგ6 23. ჟგ6 ჟგ7 24. ჟგ5 [Δ
 #] ჟე3 **25. ჟh1 შფ4 26. ჟh7**
ჟფ8 27. ჟh8 ჟე7 28. ჟგ7 ჟდ8
29. ჟფ3 ჟფ2! 30. ჟh3 ჟh4 31.
ჟგ2 შფფ8 32. ჟგ5 შგ8 [32. ...
 შე2 33. ჟე2 შფ2 -+] **0 1**
 [გოგლიძე].

ალექსანდრე დგებუაძე, ხაერთაძორისი სიტატა

(თბილისი, 21. 6. 1971)

№ 93. ჰოლანდიური დაცვა

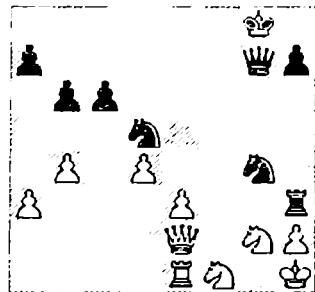
ბაღათუროვი - დგებუაძე

BAGATUROV DGEBUADZE

თბილისი (სს სკლ) 1992

1. d4 d5 2. e4 e6 3. ჟფ3 e6
4. e3 f5 5. ჟე2 ჟფ6 6. 0-0 ჟდ6
7. h3 0-0 [Δ7. ჟე7] **8. ჟა3**
ჟა3 9. ჟა3 ჟე7 10. ჟე2
ჟbd7 11. ჟეე1 ?! [Δ11. ჟფე1
 Δf4 ±] **b6 12. ჟდ3 ჟბ7 13. შე1**
შაე8 14. cd5 [Δ 14. ჟფე5 Δf4]
 ჟდ5!? ⇒ [14. ... cd5 =] **15. ჟდ2**
ჟ7f6 16. b4 ჟე4 17. ჟბ2
შფ6! → **18. a3 შh6 19. ჟფ4**
ჟე7! 20. გ3 [20. h4] **გ5 21. ჟგ2**
ჟდ5 22. ჟდ2 [22. ჟე5 Δ f3]
 ჟფ6 **23. f3** [Δ23. h4 ჟგ4 24. e4]
 ჟე8 ♣ **24. გ4 □ ჟგ6?! 25. ჟბ1**
შh3 26. შფ2 ჟh6 27. ჟფ1 შფ8!

28. გფ5 ef5 29. ჟფ5 ჟე8 30.
ჟდ3 [30. ჟე5] ჟდ7! ♠ → **31.**
შე1 [31. შე2!] **გ4 32. ფგ4 ჟგ4**
33. ჟგ4 ჟგ4 34. შფ8 ჟფ8 →
35. ჟე2 ჟგ7 36. ჟh1

36. ... h2! 37. h2 g3 38. f4 h2 39. h2 c1 40. g1 g1 41. g1 f4 0 1
[დებუაძე]

№ 94. პირც - უფმცევის

დაცვა

დემბუადმი - მკრავილი

DGBUADZE OPRAVIL

პარდუბიცე 1993

1. c4 d6 2. d4 f6 3. c3 c6 4. f3 g4 5. e2 c6 6. 0-0 d5 7. g5 e7 [7. d4 8.

=] 8. e5 f7 9. e7 e7 10. d2! \pm e2 11. e2 c5 12. f4 c6 13. c3 cd4 [13. ... $\text{f5!?$] 14. cd4 g6 15. a3 d8 [15. ... $\text{b6!?$ Δ c8] 16. f3 b6 17. d3 e7 [17. b2? 18. fb1] 18. b4 a6 19. c3 \pm h5 20. hac1 hc8 21. e3 [Δ f5!] h8 \square 22. a4 b5 23. c5 h8 24. d2 a5 25. d7 d7 26. c5 a4 27. b3! [Δ d5 , c5] b6 28. ha5 d4 29. fc1 b3 30. c7 d8 31. c8!! c8 32. b6 [Δ $\#$] 1 0
[დებუაძე]

აკაკი იაშვილი, ხაერთაშორისო მსტატო

(თბილისი. 4.3.1973)

№ 95. გრიუნფელდის დაცვა

იაშვილი-კასპაროვი

IASHVILI KASPAROV

კასპაროვის ერთდროული თამაშის სენსი (სათებით) ლიტვა 1987

1. d4 f6 2. c4 g6 3. c3 d5 4. cd5 d5 5. e4 c3 6. bc3 g7 7. f3 c5 8. b1 0-0 9. e2 c6 10. d5 e5 [10. ... c3 11. d2 d2 12. d2 = / \pm] 11. e5 e5 12. $\text{c2!?$ [12. d2] c7 [12. c6 ; 12. f5] 13. g3 h3? [\square 13. c6] 14. f4 g7

15. g4! + - e6! [15. ... f5 16. c4] 16. $\text{dc6?!$ [16. d3! g2 17. g1 e4 18. c4 + -] ae8 17. ef7 f7 18. c4 \pm g4 19. f7 f7 20. 0-0 b6! 21. g2 c8! [21. ... e6? 22. f5] 22. d2 b7

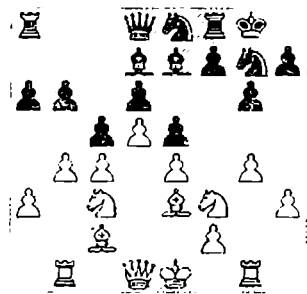
23. $\text{Bbc1 } \text{a2}$ 24. f5! g5 25. $\text{Bf5 } \text{Gh8!}$ [25. d4 26. Bf2! d2 27. Bc8 d8 28. $\text{Bcf8 } \text{Gg7}$ 29. d6+ -] 26. Bg5 d6 27. Bg4 Bg8 28. Bf1?! [28. $\text{Bg8 } \text{Gg8}$ 29. $\text{Gg8 } \text{Gg8 } \pm$] Bg4 29. $\text{Gg4 } \text{Gd2}$ 30. $\text{Bf6 } \text{Ge1}$ 31. $\text{Bf1 } \text{Ge3}$ 32. $\text{Bf2 } \text{Ge1}$ 33. $\text{f1 } \text{Ge3}$
 $1/2 \quad 1/2$ [იაშვილი]

№ 96. ძველინდური დაცვა
 იაშვილი - გავრილოვი
 IASHVILI GAVRILOV
 მოსკოვი 1990

1. $\text{d4 } \text{Bf6}$ 2. c4 g6 3. Gc3 d3 4. e4 d6 5. f4 c5 6. d5 0-0 7. Bf3 b5 8. cb5 a6 9. a4! e6 10. de6 d6 11. d2 ab5 12. $\text{Bb5 } \text{Gg6}$ 13. $0-0$ Ga6 14. f5! gf5 15. ef5 d5 16. Bh4 c4 \square 17. Gh1 d3 18. Bf4 d5 19. Bf5 d5 20. $\text{Bf5 } \text{Gc7?!}$ 21. $\text{d5! } \pm$ Ge4 22. Ge4 de4 23. $\text{Gg4! } \text{Gg6}$ 24. d4! h6 \square 25. Baf1! Bb4 26. Bb3! Bb7 27. h3! de6 28. de6 fe6 29. Bf8 d8 30. $\text{Bf6! + - } \text{Gg7}$ 31. Ge6 Bf7 32. Bg6 hg6 33. Bg7 d7 34. b4 d8 35. $\text{b5 } \text{Gg7}$ 36. Ge5 Gh6 37. h6 e3 38. Ge3 Bf1 39. Gh2 d6 40. g3 1 0 [იაშვილი]

№ 97. ბენონის დაცვა
 იაშვილი - ჰონფი
 IASHVILI HONFI
 პასაუ (გერმანია) 1993

1. $\text{d4 } \text{Bf6}$ 2. c4 c5 3. d5 e5 4. Gc3 d6 5. e4 d7 6. Bf3 0-0 7. h3 [d4] de8 8. d3 Ga6 9. $\text{a3 } \text{Bac7}$ 10. g4 a6 11. b4 b6 12. Bb1 d7 13. d3 e3 g6 [d7 , f5] 14. Bgi! [\Rightarrow g] Gg7 15. d2! [Δ 16. d5 de5 17. d6] Gce8

16. be5 bc5 17. $\text{d4 } \pm$ f5 18. gf5 gf5 19. $\text{d7 } \text{Gd7}$ 20. $\text{Ga4 } \text{Ga4}$ [20. Gc8 21. $\text{Gc6 } \pm$] 21. Ga4 fe4 22. $\text{d2 } \text{Bf6}$ 23. d6 h6 Bf7 24. $\text{Gc3 + - } \text{Gh8}$ 25. Bg7! Bg7 26. $\text{d7 } \text{Gg7}$ 27. $\text{Bb7 } \text{Gf8}$ 28. $\text{d4c4 } \text{de4}$ 29. $\text{d4 } \text{Ge8}$ 30. Ge2 a5 31. Gf3 [Δ Gg4-f5-c6] 1 0 [იაშვილი]

(ქუთაისი. 31.3.1969)

№ 98. ფრანგული დაცვა

სუპატაშვილი – ხვოსტოვი

SUPATASHVILI KHVOSTOV

ივანო-ფრანკოვსკი (თეთრი ეტლი)

1983

1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4. c3 ♗b6 5. ჭf3 ჭd7 6. a3 ჭb5 7. c4! ჭc6?! [7. ჭc4 8. ჭc4 dc4 9. d5 ±] 8. b4 cb4 [8. dc4 9. dc5 ♗c7 10. ჭb2 ჭd5 11. ჭbd2 ±] 9. c5 ♗a5 10. ჭd2 ჭb5? 11. ab4! ♗a1 12. ჭb5 ჭc6 13. ♗b3 [Δ 14. ჭc3] 1 0

№ 99. ნიმცოვიჩის დაცვა

მსტიგანი – სუპატაშვილი

ESTEBAN SUPATASHVILI

დებრეცენი (გბ) 1992

1. d4 ჭf6 2. c4 e6 3. ჭc3 ჭb4 4. f3 c5 5. d5 d6 [5. ... ჭh5 6. g3 f5 7. ჭd2 0-0 =] 6. e4 0-0 7. ჭd2 [Δ 7. ჭd3, 7. ჭgc2] ed5 8. cd5 ჭh5 9. ჭge2 f5 10. ♗c2 b5! 11. 0-0-0 [11. ჭb5 ჭd2 12. ♗d2 (12. ჭd2 fc4 13. fc4 ჭa6 ♣) 12. ... fc4 13. fc4 ♗h4 14. ჭd1 ♗e4 ♣] ჭc3 12. bc3 [12. ჭc3 b4 13. ჭa4 ჭd7 Δ ჭc5] fe4 13. fe4

ღg4 14. ჰe1 ჭd7 15. ჭg3?! [15. h3 ჭc2 16. ჭc2 ჭg3 17. ჰhg1 ჭc5 ♣] ჭg3 16. hg3 ჭe5 ♣ 17. ჭb5 c4! 18. ჭf4 ჭd3 19. ჭd2 [19. ჭb1 ჰb8] ჭf4! [19. ჭe1 20. ჭe1 ♗b6 ♣] 20. gf4 ჰf4 21. ჭc4 [21. ჰhf1 ♗g5 - +] ჰf2 22. ჭe2 ♗g5 23. ჭd1 ჰb8! 24. ჰhg1 ♗c3 25. ჭg4 ჰb1 26. ♗b1 ♗d2#

№ 100. ძველინდური დაცვა

სუპატაშვილი

– მოვსესიანი

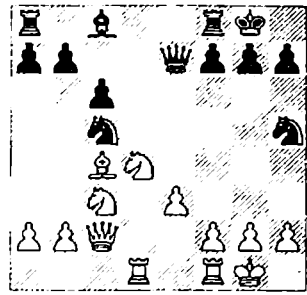
SUPATASHVILI MOVSESIAN

თბილისი (სწ) 1994

1. d4 ჭf6 2. c4 d6 3. ჭc3 ჭbd7 4. ჭf3 e5 5. ჭg5 ed4 [Δ 5. ჭe7] 6. ♗d4 ჭe7 [6. ... g6 7. ♗e3 Δ 8. ჭb5 ±] 7. e3 0-0 8. ჭe2 ჭc5 9. ჭh4 ჭe6 [9. ... a5 10. 0-0 ჰc8 11. ჰad1 ჭfd7 12. ჭc7 ჰc7 13. ♗h4 ჭf6 =] 10. ♗d1!

e6 11. 0-0 d5?! [11. e5 12. c2 d7 13. g3 (13. e7 c7 14. ad1) a5=] 12. c2 dc4 13. c4 c5 14. ad1 e8?! [14. b6 15. e5 ±] 15. d4 h5? [15. ... b5 16. b3 b3 17. b3 a6 18. c2 c5 19. f5 e6 ±] 16. e7 e7

(დიაგრამა)

17. b4! e6 [17. d7 (Δ e5) 18. f5 b4 (18. f6 19. d6 d8 ±) 19. e4 h6 20. d4 ±] 18. f5! +- b4 [18. ... c7 19. e4 Δ c3] 19. e4

a5 [19. b5 20. e2 ef4 21. d4! +-] 20. e7 h8 21. d6 d7 22. f7! f7 23. d7 e8 24. c6 c5 25. f7 c6 26. b3 a6 27. e7 1 0

თამაშ ტაბატაძე, სპერთაშორისო ოსტატი

(თბილისი 30.3.1968)

№ 101. გროუნფელდის დაცვა

ტაბატაძე - შპიზინი

TABATADZE EPISHIN

ფრუნზე 1989

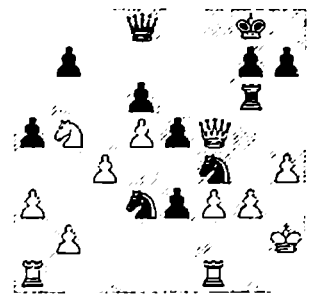

1. d4 f6 2. e4 g6 3. c3 d5 4. f3 g7 5. b3 dc4 6. c4 0-0 7. e4 a6 8. e5 b5 9. b3 d7 [9. ... e8? 10. d5 ±] 10. e6 fe6 11. e6 h8 12. g5 N [12. c4? !] b4?! [12. f6 13. f7 f7 14. f7 c6 15. c3 d4 16. d4 d4 17. e2 g4 18. 0-0 e2 (18. b4 19. ad1 c5 20. fe1 ±) 19. e2

b2 20. f4 Δ e6 ±] 13. e2! e8 14. c4 b6 [14. a7 15. h4 f6 16. c3 c6 17. f4 Δ d5 ±] 15. h4 h6 16. e4 h7 17. g4! h8 □ 18. g2 g8 19. g3 ± e5 20. de5 e5 21. f4! b2 22. d1 d8d7 23. c7 a5 ⊕ [23. b7? 24. b6 b6 25. c7 c4 26. e4

27. ♖c6!+ -] 24. f4! ♖a2
 25. f5 ♗a6 26. ♗d2 ♖f7 27.
 0-0! +- ♖a7 28. ♗b6 ♖b6 29.
 f6 ♖g6 30. ♖b8 ♖c8 31. ♖e5
 ♖b6? [31. ♖g4 32. ♖a6 ♖a6
 33. h3 ♖b6 34. ♖a8+-] 32. ♖b6
 ♗d4 33. ♗d4 ♖b6 34. ♗d8 1:0
 [ტაბატაძე]

♖f7 21. ♖b5 ♖d7 22. f3 □ ♖f6
 23. ♖g4 ♖d8 24. g3 ♖g6 25.
 ♖f5 e3

№ 102. ინდური დაცვა
 ტაბატაძე - ვარაჰინი
 TABATADZE VARAVIN
 მოსკოვი 1991

1. d4 ♖f6 2. e4 d6 3. ♖c3
 ♖bd7 4. e4 e5 5. d5 a5 6. ♗d3!?
 ♗e7 7. ♖g2 ♖h5 8. 0-0 0-0
 9. a3 ♗g5 10. ♗g5 ♖g5 11.
 ♖b5 ♖e5!? [11. ♖d8 12. b4±]
 12. ♖c7 ♗g4! [12. ♗h3! 13.
 ♖g3 ♖f4 14. g3 ♖cd3 15. ♖a8
 ♖h3 16. ♖g2 ♖a8! ♖] 13. h4!
 ♖g6 [13. ♖h4 a) 14. ♖a8? ♖f4
 15. f3 (15. g3 ♖h3 16. ♖f4 e4 17.
 f3 fg3 18. ♖d2 ♖d3 19. fg4 ♖f2 20.
 ♖f2 gf2 21. ♖f2 ♖g4 ♖a8+-) 15.
 ♖g2 16. fg4 ♖g4 17. ♖c1! ♖g6=;
 b) 14. f3! ♖ac8 15. fg4 ♖f6! 16. ♖f6
 (16. ♖b5 ♖g4 17. ♖f3 ♖h2 18. ♖f1
 f5 +-) 16. ♖f6 17. ♖b5 ±] 14.
 ♖a8 ♗f3 15. ♖f4 □ ♖f4 16.
 ♖f3 ♖cd3 ♖ 17. ♖c7 f5! 18.
 ♖h2 □ [18. e5 ♖f5 19. ♖h2 ♖h5-
 +] fe4 19. ♖g3 ♖f6 20. ♖g5

26. ♖a7! e2 27. ♖g1 [27
 ♖fe1? ♖h4! 28. gh4 ♖g2 29. ♖h!
 ♖f#] e1 ♖ 28. ♖ae1 ♖e1 29.
 ♖e1 ♖b6 30. ♖c8 ♖f7 31. ♖d7
 ♖f6 32. ♖e7! [32 ♖e2? ♖g3! +-]
 ♖e7 33. ♖c8 ♖d8 34. ♖b6±
 ♖d3 35. ♖d1 [35. ♖c2 ♖c5 36.
 b4 ah4 37. ab4 ♖d3 38. b5
 ♖c5 ♖c7] e4! [35. ... ♖b2? 36.
 ♖d2+-] 36. fe4 ♖c5 37. b4 ab4
 38. ab4 ♖e4 39. ♖d3 ♖g4 40.
 ♖d4 ♖e7 41. e5 ♖f6 42. ♖f4!
 [42. ♖g4 ♖g4 43. ♖g2 ♖e5! ♖
 ♖d3=] ♖f4 43. gf4 ♖h5 44. f5
 ♖f4 45. ♖c4 de5 46. d6 ♖d8
 47. he5 ♖d3 48. c6! bc6 49.
 ♖g3 ♖d7 50. h5 h6 51. ♖f3
 ♖b4 52. ♖e4 ♖d5 53. ♖e5 ♖f6
 54. ♖b6 ♖d8 55. ♖a4 ♖d7 [55.
 ... ♖h5 56. ♖c5 ♖f6 57. ♖e6 ♖d7]
 56. ♖e6 ♖e8 57. f6! gf6 58.
 ♖b2! c5 59. ♖c4 ♖e5 60. ♖e3

ფ7 61. ფ5 f5 62. ფ5 ფ6
63. ფ6 ფ5 64. d7 ფ8 65.
ფ6! ფ7 66. ფ6 ფ8 67.
ფ6 ფ7 68. ფ7! 1 0 [ტაბა-
ტაბე]

№ 103. ლაზიერის გამბიტი
ტაბატაძე - ლობჯანიძე
 TABATADZE LOBZHANIDZE
 თბილისი (სს) 1994

1. c4 e6 2. ფ3 d5 3. d4 ფ6
4. ფ3 c6 5. e3 ფbd7 6. ფd3
dc4 7. ფc4 b5 8. ფd3 ფb7 9.
a3 b4!? [ბუშბახი] **10. ფe4 c5**
 [10. ... ფc7 11. ფ6 ფf6 12. c4 0-0
 13. e5 ფd7 14. ფc4! ფb6 15. ფg5
 ± პოლუკაევსკი ბედნისი, როგო, 1979]
11. ფf6 gf6 [11. ფf6 12. ფb5
ფd7 13. ფe5±] 12. ab4 cd4 13.
ფd4 ფb4 14. ფd2 ფd2 15.
ფd2 0-0 [15. ფg2 16. ფg1 ±
ფ] 16. 0-0 ფc5 17. ფfd1 e5?
 [17 ... ფd3 18. ფd3 e5 (18. ... ფd5
 19. f3 e5 20. ფf5±) 19. ფf5! ფc8

20. ფc4±] **18. ფe2!! cd4 [18.**
c4 19. ფf5+- 18. ფd3 19. ფf5
ფh8 20. ფd3 Δc4+-; 18. ფd5
19. ფh7 ფh7 (19. ფh8 20. ფf3)
20. ფh5 ფg8 21. ფg4 ფh7 22. ფf5
ფg2 23. ფg2 ფg2 24. ფg2±] 19.
ფh7! ფh7 20. ფh5 ფg7 21.
ფd4 ფe4 22. ფg4 ფh6 23.
ფd8 ფfd8 24. f3 [24. ფa5? ფg5
25. f4 (25. h4 ფf3!) ფf3 26. ფf2
(26. gf3 ფg8) ფd2 27. ფg3 ფg2
28. ფg2 ფc5 -+] ფc5 25. ფf5
ფd7 □ [×f6] 26. ფa4 ფg7 27.
ფg4 ფf8 28. ფb5 ფb6 [28.
ფab8 29. ფb4+-] 29. ფc5 ფe8
30. ფc7! ფd1 31. ფf2 ფd2 32.
ფg3 ფd7 33. ფc5 ფd5 [33.
ფe7 34. ფd6 ფf8 35. ფf6 ფe8 36.
ფd6 ფf8 37. ფh4+-] 34. ფe4
ფe5 35. ფe5 fe5 36. ფe5 ფf8
37. h4! ფc8 38. ფc7 ფe7 39
ფc5 ფc8 [39. ... ფe8 40. h5] 40.
h5 ფg7 41. ფg5 ფh7 42. ფf6
[Δ43. h6] 1:0

800-ზე მეტი პრობლემა, სავრთაშორისო ოსტატა

№ 104. სიცილიური დაცვა
კაჭეიშვილი - ანასტასიანი
 KACHEISHVILI ANASTASIAN
 პროტკინო (სტ) 1993

1. e4 c5 2. ფf3 d6 3. ფb5
ფd7 4. d4 cd4?! [4. ფf6 5.

[ფg5 f7? შახიძე, საპროტკინოს
 ჯილბუჯის წიგნბა

ღc3 a6] 5. ჟd4! a6 6. ღd7 ღd7
 7. ღc3 ღf6 8. ღg5 e5! [8. ... c6
 9. 0-0-0 Δ c5±] 9. ჟd3 ღc8 10.
 0-0-0?! [10. 0-0! × d5±] ღc3!
 11. ჟc3 ღe4 12. ჟe3 ღg5 13.
 ღg5 ღe7 14. ღe4 0-0 15. ღb1
 ღc6 16. f3 d5! 17. ღg3 ღd6
 18. ღf5 ღc7 19. h4! ღc8 20.
 g4 ჟf6 21. h5 h6 22. ღhe1 a5

23. ჟc5 ჟd8 24. ღd2 d4 25.
 ჟa3? [25. f4!±] b5! 26. ღg3 b4
 27. ჟd3 ჟd5 28. ჟe4 ჟc5
 29. ჟf5 a4?! 30. g5! ჟd6 31.
 gh6 ჟh6 32. ღg2!± b3 33.
 ჟg4 ba2 34. ღa1 ჟf6 35. ღf5
 ღf8 36. ღg7 a3 37. ღe8 ab2
 38. ღh2 ღe8 39. ჟc8 ღd8 40.
 ღg8 1 : 0 [ყაჭიშვილი]

ბიორბი ბახტაძე, ფილმის რეჟისორი

(თბილისი. 2.2.1980)

№ 105. ძველინდური დაცვა

შაჭერაშვილი - ბახტაძე

KACHEISHVILI BACHTADZE

თბილისი (იპმ, 20 ნოვ.) 1994

1. c4 ღf6 2. ღc3 g6 3. g3
 ღg7 4. ღg2 0 - 0 5. ღf3 d6 6.
 0 - 0 ღc6 7. ღb1 e5 8. d3 ღd4
 [8. ... a5! 9. a3 ღd4] 9. ღd4 ed4
 10. ღb5 ღd7! N [10. ... ღg4 11.
 h3 ღh6 სისხლოგი] 11. e3?! [Δ 11.
 ღa3 Δ ღc2, b3, ღb2, × d4] de3
 12. ღc3 ღe5! [Δ c6 ღf5] 13.
 ღa7? [13. ღd4 ღg4 13. ღc3
 ღf5 14. ღc4 c6 14. ღf5 14. ღb7
 [14. ღc4 ღc4 15. de4 ღc4. 15.
 c6 × ღa7] ჟb8! - + [14. ღd3
 ? 15. ღc6] 15. ღa8 ჟa8 16. ღb5
 [16. f3 ღd3 Δ ღf1. ღb1 16. f4
 ღh3! 17. ღj2 ღg4 +-; 17. ჟc2 ღg4

18. ღf3 ღe3 19. ჟe3 ღe8 20. ჟf2
 ღd4 21. ჟd4 ჟf3 22. ჟf2 ჟd3
 23. ღc1 ღe1 24. ჟe1 ჟf3 25. ჟf2
 ჟd1 - +] ღf3 17. ღh1 ღc8? [17.
 ღh3! 18. ღc7 ღg2! 19. ღg2
 ღh4 20. ღh3 ჟg2 21. ღg4 (21.
 ღh4 ჟh2 22. ღg4 ჟh5 23. ღf4
 ჟf5 #) f5 22. ღg5 (22. ღh4 ჟh2
 23. ღg5 ღh6 #) h6 23. ღf4 g5 #]
 18. ღg1 □ [18. ღc3 ღh3] ღh3
 19. d4 ღg1 [19. ღd4 ? 20. f3
 ღf3 21. ჟd5] 20. d5 ჟa2 21.
 ღc1 [21. ღg1 ჟc4 22. ღd4 ჟd5

- +] **ღb2 22. ჭg1** [22. **შc2 ღf3**
 - + 23. **ღc1 ჭb3 24. ღb2 ღf5 25.**
შd2 ღd2] ჭc1 23. ჭc1 ჭe2 [Δ
ჭf3] 24 ღd4 ჭd3 [Δ **ჭe4;**
შb8] 25. f3 შb8 26 ღb5 ჭe2
 [27. **ღf2 ჭf3 - +] 0 1** [ბახტადე]

№ 106. ძველინდური დაცვა
 ბახტადე - ჩიბუხჩიანი
 BACHTADZE CHIBUKHCHIAN
 თბილისი (ნპ/20 შტ) 1994

1. d4 ღf6 2. e4 d6 3. ღc3
ღbd7 4. e4 e5 5. f3 ღe7 [5.
 გ6 6. **ღe3 ღg7] 6. ღe3 c6 7. d5**
a6 8. ჭd2 0 - 0 9. g4 [Δ**ღge2**
 - გ3. h4] **cd5 10. cd5 b5 11.**
ღge2 ღb6 [11. b4 12. ღa4
 Δb3, შc1 ±] **12. ღg3 ღe8?!** [⊖
 12. ღb7 13. **ღd3 b4 12. b4**
 13. ღd1 aΔ **ღa6] 13. b3 g6** [13.
 b4 14. ღd1 a5 15. ღb2 Δ ღc4
 Xc4] **14. ღd3 ღd7 15. 0-0-0!?**

ღg7 16. h4 შc8? [⊖ 16. b4
 17. ღe2 a5 18. ჭb2 ± 16. ... **ღh4**
 17. **ღb6 + -] 17. ჭb2 შb8 18.**
ჭa1 ჭh8? [Δ 18. b4 19. ღe2
 h5] **19. ღh6** [Δ 20. g5, h5, ჭh2;
 19. h5 g5 20. h6 ღc8 Δ f6; 19. g5
 ღh5 20. ღh5 gh5] **f6 20. g5 fg5**
 [20. ... f5 21. h5? f4 22. hg6 hg6 23.
 ჭh2 შg8 ⊖ 24. ღge2 ღh5: 21. ef5
 gf5 22. f4 + -] **21. h5! ± ღe8 22.**
hg6 ღg6 23. ღf5 ღf5 24. ef5
e4 25. ღg7 ჭg7 26. ჭh2! შh8
 [26. ... ed3 27. ჭh7 ჭf6 28. შde1!
 Δ შh5 # ჭg6 #] **27. ჭh6 ჭg8**
28. ღe4 ღd7 29. ჭe6 [29. ღg5?
 ღg5 30. შhg1 ჭf6 31. ჭf6 ღf6
 32. შg5 ჭf7 =] **ჭg7 30. f4 g4**
31. ჭh6 ⊕ ჭg8 ⊕ 32. შhg1
ღf6 ⊖ 33. შg4! ღg4 34. შg1
ჭf7 35. ჭe6 [35. შg4] **ჭf8 36.**
შg4 ჭe8 37. f6 ღd8? [⊖ 37.
 ჭe6 38. dc6 ღd8] **38. ჭd6**
ჭe8 39. შg7 შf8 40. შe7 1:0
 [ბახტადე]

პალპრიან გავრიინდაშვილი, ფიდეს ოსტატი

(ქეთათბ. 16.1 1982)

№ 107 ფრანგული დაცვა
 ბარი - გავრიინდაშვილი
 BAR - V. GAPRINDASHVILI
 ბიულეტენკლანი (ნპ/12) 1994

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ღე3 ღბ4
 4. e5 ჟდ7 5. a3 [5. ჟგ4 f5 6. ჟგ3
 b6 7. a3 ღf8 8. ღf3 ღa6 9. ღa6
 ±] ღf8! 6. f4 b6 [6. ღე7 7.
 ღf3 b6 8. ღე3 ღbc6 9. ღf2 ღb7
 10. ღd3 0-0-0 11. b4 ± კვალუკი-
 ბრინშტეინი. ამსტერდამი, 1968] 7.
 ღf3 ღb7 8. ღე3 f6 9. ef6 gf6
 10. ღe2 ღე6 11. ჟd20-0-0 12.
 0-0-0 ღb8 13. g4 ღე8 [Δ c5]
 14. g5 fg5 15. ღგ5 [15. fg5 ღგე7
 16. ღf4 ღგ7 (Δ ღf5)] ღდ8 16.
 ღf3 ღh6 17. ღე5 ჟე7 18. ღh5
 ღf5 19. ღე2 c5 20. ღგ3 cd4
 21. ღდ4? [Δ 21. ღf5 ef5 (21.
 dc3 22. ღე3 ჟh4 23. ღგ4 d4 24.
 ჟდ4 ღh1 25. ღდ7 ±) 22. ღდ4 ღგ7

23. ღhg1 ±] ღდ4 22. ჟდ4 ღგ7
 23. ღb1 [Δ 23. ღhel] ღე6 [Δ
 ღე5] 24. ღე6 [24. ჟე3 d4 25.
 ჟე2 ღე5 26. fe5 ღh1 27. ღh1 ჟგ5
 28. ღe1 ღh8 (Δ ღf5) ±; 24. ჟდ2
 ღე5 25. fe5 ღე5 ±] ღე6 25. ჟე3
 ღhe8 [Δ 25. ჟf6] 26. ღf5!
 ჟf6 27. ღგ7 ჟგ7 28. c3? [28.
 ღd2!] ღa8 29. ღa1 [29. ღე2!]
 ჟf8! [Δ ღე3!] 30. ღe1 ღე4 ±
 31. ღhf1 [31. ჟე6 ჟf4!] ღე4
 32. ჟდ2 ღa6 33. ღf2 □ ჟე5
 34. ღf3 ღa4 35. f5 [Δ 35. ღd1]
 ღე4 [Δ ღa3] 36. fe6 ღa3 37.
 ba3 ჟa3 38. ღb1 ღე5 39. ღე2
 ღb5 40. ღb2 ჟa2 0 1

პარლამ ვეფხვიშვილი, ფიფქს ოსტატა

(თბილისი .15.3.1953)

№ 108. ფრანგული დაცვა
 ვეფხვიშვილი - ხეტურიანი
 VEPKHVISHVILI KHETSURIANI
 ფოთი (სწ) 1991

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ღე3 de4
 4. ღე4 ღbd7 5. ღf3 ღf6 6. ღ
 f6 ღf6 7. c3 c5 [Δ 7. ღე7]
 8. ღე5 cd4? [8. ... a6 9. ღ გ5 ±]
 9. ღb5 ღდ7 [9. ღდ7 10. ღდ7
 ღდ7 11. ჟდ4 ±] 10. ჟf3 ჟე7
 [10. f6 11. ჟh5] 11. ღგ5 f6 □
 12. 0-0-0! ჟე5 [12. fg5 13.

ღდ4 (Xd7)] 13. ღდ7 ღდ7 14
 ღf6 gf6 [14. ღც6 15. ჟh5 გრ
 16. ჟგ5 +-] 15. ღდ7 ღდ7 16.
 ჟb7 ჟე7 17. ღდ4 ღდ6 18. ღდ6
 [18. ღდ6 19. ღd1] 1 0
 [ვეფხვიშვილი]

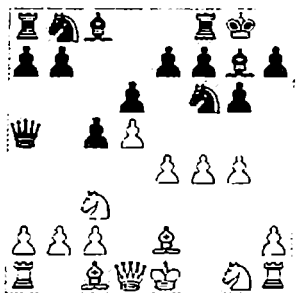
№ 109. პირც-უფიმცევის დაცვა

პეფხვიშვილი - ბედნარი

VEPKHVISHVILI BEDNAR

პარტუბიცე 1992

1. e4 g6 2. d4 **ღ**g7 3. **ღ**c3
d6 4. **ღ**e2 **ღ**f6 5. f4 e5 6. d5
0-0 7. g4 **ჟ**a5 N

[7. ... e6 8. de6 fe6 9. h4 **ღ**c6 (9
d5 10. e5 **ღ**e8 11. g5 **ღ**c6 12. h5
ღf7 13. **ღ**f3 **ღ**f8 14. **ღ**h4 **ღ**e7 15.
ღe4 **ჟ**a5 16. **ღ**d2 **ჟ**b6 17. **ღ**f6
ღf6 18. gf6 **ღ**f5 19. hg6 hg6 20.
ღg6 **ღ**h6 21. **ღ**d3 **ღ**h7 22. **ღ**c7
ღf8 23. **ჟ**g4 **ღ**e7 24. fe7 **ღ**c7 25.
ღf5 **ჟ**b2 26. **ჟ**h4 **ღ**d7 27. **ღ**c6
ღe6 28. **ჟ**h6 1 0 კვებუშვილი
ინევი, აღბენა, 1989) 10. g5 **ღ**e8 11.
h5 **ღ**d4 12. hg6 hg6 13. **ჟ**d3 c4 14.
ჟh3 **ღ**c2? (14 **ღ**f7! 15. f5 **ღ**h8
16. fe6 **ღ**e6 17. **ჟ**f1 **ღ**g8 18. **ღ**h8
ღh8 19. **ღ**d1 კვებუშვილი - კიპაშვი-
ლი, თბილისი 1974: 19. **ღ**d1 კვებუ-
შვილი - ახმაიფარაშვილი, ვანი 1985)
15. **ღ**d1 **ღ**a1 16. f5 ef5 (16... **ღ**f7

17. **ღ**c4 **ღ**h8 18. fe6 +-) 17. **ჟ**h7
ღf7 18. **ღ**h6 **ღ**c7 (18. **ღ**h8 19.
ჟg6 **ღ**f8 20. **ღ**c4 d5 21. **ღ**h8 **ღ**h8
22. **ღ**d5 **ჟ**d7 23. **ჟ**g8 **ღ**c7 24.
ჟh8 fe4 25. **ჟ**c5 **ღ**d8 26. g6 **ჟ**f5
27. **ღ**g5 1 0 კვებუშვილი-ბოსტი,
ტრობუნი 1992) 19. **ღ**g6 **ღ**e6 20. **ღ**f3
ღf7 (20. **ღ**h8 21. **ღ**e6! **ღ**c6 22.
ჟf5 **ღ**c7 23. **ღ**d5 #) 21. **ღ**g7! **ღ**g7
22. g6!! **ჟ**a5 23. **ჟ**g7 fe4 24. **ღ**g5
ღd7 25. **ღ**e4 **ჟ**d5 26. **ღ**fd2 **ჟ**f5
27. gf7 **ჟ**f7 28. **ჟ**d4 d5 29. **ღ**g4
ღc6 30. **ჟ**c5# კვებუშვილი გერ-
შეკავიჩი, ოდესა 1987) 8. **ღ**d2 **ჟ**b4
9. a3! **ჟ**b2 10. **ღ**b1 **ჟ**a3 11.
ღb3 **ჟ**a5 12. g5 **ღ**e8 13. h4 e5
14. de6 **ღ**e6 15. **ღ**d5 **ჟ**a4 [15.
ჟd8] 16. e4 **ჟ**d7 [e 16.
ღc6 Δ **ღ**d5, **ღ**d4] 17. h5 **ღ**c6
18. hg6 fg6 19. f5 gf5 [19.
ღd5 20. cd5 (20. ed5 **ღ**d4 22. **ღ**bh3
ჟf5 \pm) **ღ**d4 ∞] 20. **ღ**bh3 fe4
21. **ღ**h7 **ღ**d5 22. cd5 **ჟ**f5 [e 22.
ღd4] 23. **ჟ**b3 **ღ**b4 24. **ღ**c3
ჟg5? [24. **ღ**c3 25. **ჟ**c3 **ჟ**h7
26. **ღ**h7 **ღ**h7 27. **ჟ**h3 \pm ; 24.
ჟf2 25. **ღ**d2 **ჟ**g3 26. **ღ**h8 **ღ**h8
(26. **ღ**f7 27. **ღ**h5 **ღ**c7 28. **ღ**f6)
27. **ღ**h8 **ღ**f7 28. **ღ**h5 **ღ**c7 29. **ღ**f6
ღf6 30. gf6 **ღ**f6 31. **ღ**h6! +-] 25.
ღd1 a5 [25. **ჟ**c3 27. **ღ**7 h3
ღf3!] 26. **ღ**g7 **ღ**g7 27. **ღ**h3
ჟe5 28. **ღ**g5! **ჟ**g5 \square 29. **ჟ**h3
[Δ **ჟ**c6] **ჟ**d5 30. **ღ**c1 **ჟ**g5 [30.

ფა2 31. ფc2 ღb4 32. ფხ1] 31.
 ფh1 ღad8 32. ოგ4 ფგ6 33.

ღ7h6 ფგ5 34. ოe6 ღe6 35.
 ფe6 ღf7 36. ღh8 ფგ7 37.
 ღ1h7 # [გ.ფხე.შელო]

ოპრო ნიკოპანი, ფიგურს რატე

(მბ-თბილ. 51 1937)

№ 1. 6. თანამედროვე დაცვა
 მიხალაჩიშინი - ჩიკოვანი
 MIKHALCHISHIN J. CHIKOVANI
 თბილისი (ჭ) 1976

1. d3 2. e4 3. ღc3 4. ოგ7
 4. e4 5. ღd7 5. ოe3 c5 6. ფd2??
 [6. ღe2 7. f3 f5 8. ფd2 9. 0-0-0 0-0 10. ფხ1 11. d5
 c5 12. f3 13. ოf2 14. ღh5 14. ღc1
 a6 15. ოd3 = (ჩიკოვანი)] 6.
 6. ოgf6 7. ოe2?? [7. f3] 7. ed4
 8. ოd4 0-0 9. 0-0-0 10. ოe8 10.
 f3 11. ოe5 11. g4 12. ოe6 12. h3 c5
 13. ოe3 a6! 14. ფd6 15. ოfd7 15.
 ფd2.

15. h5! 16. ch5 [X c4]
 ah5 17. ოb5 [17. ოb5 ოb3! 18.
 ab3 18. ოa1 +] 17. ფa5
 [18. ... ოf3 19. ფc2 ოc3 20. ღc3
 21. ოd4 22. ოd7 23. ოd4
 24. ფd2 ∞ ± 19.
 20. ოd4 21. ოd4 22. ოd4
 23. ოc4 24. ოc5 ↑] 19.
 20. ფb2 [19. ab3 20. ოa1; a) 20. ფc2
 21. ოa2 22. ფc1 (22. ფc3 23.
 -+ 24. ოd3 25. ოd3 26. ფh1
 27. ფa1 28. ფc2 29. ფb2 ≠ b) 20. ოb1
 21. ფc3 22. ოd3 -+ 19. ... ოd1
 20. ოd1 21. ოe8 22. ოf4 c4 23.
 ოd7 24. ოd7 25. ოb8 26. ოb8 24. a4
 25. ოe5 [Δ ოd3] 25. ფc2 26. ფf3 26.
 27. ფa2 27. ოc3 28. ოd4 28.
 29. ფd2 29. ოd8 0 1

№ 111. ფრანგული დაცვა
ნიკოტკანო - ლუპტიანი

CHIKOVANI LPUTIAN
თბილისი 1978

1. e4 e6 2. ჭf3 d5 3. ჭc3
 ჭf6 4. e5 ჭd7 5. d4 e5 6. ოh5
 [6. dc5! ჭc6 7. ოf4 ოc5 8. ჭd3
 f6 (8. ... ♖b5 9. 0-0 ♖b2 10. ჭb5!
 ±) 9. ef6 ჭf6 10. 0-0 0-0 11. ოg3
 ოd7 = სპასკო-პეტროსიანი 1966] 6.
 a6 7. ოd7 ოd7 8. ოc3 ჭc6
 9. dc5 ♗c7 10. 0-0 ჭe5 11. ♖e1
 ჭf3! 12. ♗f3 ოc6? [12. ... ოc6
 13. ოc5 (15. ჭd5 ♗c6 14. ♖ad1
 0-0 15. ჭf6 g6 16. ♗h8 16.
 ჭd7 →) 16. ოd7 ♗f3 17. g5 ოe5
 18. fe3 b5 ±) 13. ♗c5 14. ჭd5
 0-0 =] 13. ოd4! ♗d7 [Δ f6, e5]
 14. ♗h3 h5 15. b4 ♖h6 16. f4
 ± b6 17. ♖ab1 [17. cb6?! ოb4 18.
 ოg7 ♖g6 ⇒] 17. bc5 18. bc5
 ოe7 19. f5 [→ ⊕] ჭf8 20. ♖b8!
 ♖b8 21. ♗g3 [Δ 22. ♗b8. 22.
 ♗g7] g5 [21. ... e5 22. ♗c5 f6 23.
 ♖b8 ჭ: 7 24. ♖c6 ± (Δ ♗b6)] 22.
 ♗b8 d8 23. ♖b1 ef5 [23.
 ♗b8 24. ♖b8 ოe8 25. e6 →] 24.
 ♗a7 ოi6 25. ♖b8 ოd4 26. ჭf1
 ჭhb 27. ♗h8 ჭg7 28. ♗h3
 ♖e6? 29. ოd5 ♖e5 30. e4 ოe5
 31. ♗h8 ოd4 32. ♗d5 ♖e6 33.
 ჭc7 ♖c4 34. ♗g5 ჭi8 35.
 ჭh6 1 0

№ 112 პირი - უპობკევის

დაცვა

მიხაილ ჩიშინი - რობოტკანო
 MIKHAIL CHISHIN J. CHIKOVANI
 თბილისი 1978

1. e4 d6 2. d4 ეf6 3. ჭc3
 g6 4. ჭf3 ოg7 5. ოc2 0-0 6.
 0-0 e6 7. ოf4 ჭbd7 8. ♗d2
 ♗a5 9. ოh6 e5 10. ოg7 ჭg7
 11. ♖e1 ♖e8 12. ოf1 ჭf8 13.
 h3 ოd7 = 14. a4 ♗c7 15. a5?!
 [15. g3 ოad8 16. ოg2 ოc8 17.
 a5 ±] 15. h5 16. ab6 ab6 17.
 d5 ed5 [17. ... e5 18. ჭb5!] 18.
 ოd5 ოd5 19. ♖a8 ოa8 20. ♗d5
 ოc5 21. ♗d1?! [20. ♗d3 Δ
 ოd1, × d6] 20. ოd7 21. ♖d1
 ჭf6 22. ♗d6 ♗d6 23. ოd6 ოe4
 24. ჭe5 ოc2 25. ოc4 ∞] 21.
 ოd7 22. ჭd2 b5 23. e3 ჭf6 24.
 ოd3 ♗b7 25. ♗c2 ♖a2 ↑ 26.
 ♗b3 ♗a6 [Δ ♗a4 ±] 27. e4
 ♖a1 28. ♖a1 ♗a1 29. ჭh2 [29.
 ოf1? bc4 30. ♗c4 ♗f2 31. ♗c6 ⊕
 ჭd2 ოd5 →] 29. ♗e1! 30. eb5
 ოb7 31. f3 ჭf2 32. ♗b4 d5!
 33. ed5 [33. ♗c7 de4 34. ოe5 (34.
 ♗b7 ed3 e4 → 34. ♗f4 35.
 ჭg1 ed3 36. ♗f7 ჭh6 37. ჭg4 (37.
 ♗f5 ოh5!) 37. ჭg5 38. ჭf6 (38.
 ♗b7 ჭg4 38. hg4 ♗d4 39. ჭf1 d2
 38. ♗f6 39. ♗b7 ♗d4 40.
 ჭf1 d2 41. ♗e7 ჭhb = 1 33... ოd5

34. ♞d2 ♞b6 [34. $\text{♞d2 ♞d2 ♞d7 36. ♞c4 f6 =}$] 35. ♞e5? [35. $\text{♞e2 ♞f3 36. ♞f3 (36. gf3 ♞f2 37. ♞h1 ♞h5 Δ ♞g3 \#) 36. ♞b5 \mp}$] 35. $\text{♞d6 36. ♞f4 ♞h5 37.}$

$\text{♞d4 ♞f6! - + 38. g4 ♞g7 39. ♞c4 ♞e5 40. ♞e5 ♞e5 41. b6 ♞b7 42. ♞f1 g5 43. ♞g3 h6 44. h4 ♞f6 45. ♞c4 ♞e6 46. hg5 hg5 47. ♞f2 ♞f4 48. b4 ♞e5 0 1}$

ჯეპალ ბერაძე, სპორტის ოსტატი

(1936-1993)

№ 113. შერანის დაცვა
ბერაძე - იზვოჟიკოვი
BERADZE IZVOZCHIKOV
გორი (სსრ/2) 1960

1. $\text{d4 ♞f6 2. c4 e6 3. ♞c3 d5 4. e3 ♞e7 5. ♞f3 0-0 6. ♞d3 c6 7. 0-0 dc4 8. ♞c4 b5 9. ♞d3 ♞b7 [Δ 9. ... a6] 10. ♞e2 ♞bd7 11. e4 b4 12. ♞a4 ♞c8 [12. c5 13. c5 ♞f3 14. ♞f3 ♞d5 ±] 13. e5 ♞d5 14. ♞c5! ♞c5 [14. ♞c5 15. dc5 ♞c5 16. ♞h7 ♞h7 17. ♞g5 ♞g6 18. ♞c2 +-] 15. dc5 ♞h8 16. h4! ♞c5 17. ♞g5 g6 18. h5 ♞g7 19. hg6 hg6 20. ♞g6! ♞c7 [20. ♞g6 21. ♞c2 +-] 21. ♞f7 ♞f7 22. ♞h5 ♞h8 23. ♞f7 ♞h5 24. ♞h5 ♞a6 25. ♞e1 ♞d5 26. ♞f3 ♞d4 27. ♞e4 c5 28. ♞g4 ♞f7 29. ♞g5 ♞d3 30. ♞h5 ♞f8 31. ♞g3 c4 32. ♞h6 1:0$

№ 114. სიცილიური დაცვა
ბერაძე - ლომაია
BERADZE LOMAI
თბილისი (სს) 1963

1. $\text{e4 c5 2. ♞f3 ♞c6 3. d4 cd4 4. ♞d4 e6 5. ♞c3 ♞c7 6. a3 a6 7. ♞e3 ♞f6 8. f4 ♞d4 9. ♞d4?! ♞f4 10. g3 ♞h6 [Δ 10. ♞c7] 11. e5 ♞d5 12. ♞f3 f5?! [12. ... ♞c3 13. ♞c3 d6] 13. ♞a4! ♞e7 [13. b5? 14. ♞b6 ♞b6 15. ♞b6 ♞b8 16. ♞c3 +-] 14. ♞b6 ♞b8 15. ♞c3 ♞c6 16. ♞e3 ♞h5 17. ♞e2 ♞f7 18. 0-0-0 g6 19. ♞f3 ♞g7 20. ♞c5! ♞e5 21.$

ფ3 d5 22. ჭე4! ♁f6 [22.
dc4? 23. ♁c6 bc6 24. ♁d8 #] 23.
ღე5 ჭე5 24. ♁c3 ჭd7 25. ♁d4
ფg5 26. ჭb1 ♁f8 [26. ... 0-0 27.
♁he1 ♁e8 28. ♁d5 ჭf8 29. ♁c7
ღd7 30. ♁e6! +-] 27. ♁he1 ჭf7
28. ♁e6! ჭe6 29. ♁d5 ჭe7 30.
♁c5 ჭe8 31. ♁e1 ჭd8 32.
♁d6. 1 : 0

№ 115. ესპანური ბარტია

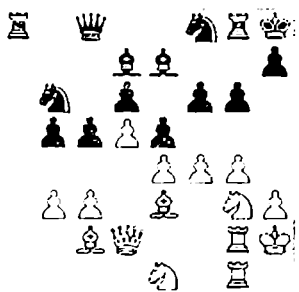
ბერაძე - დმიტრიევი

BERADZE DMITRIEV

ბათუმი (სსრკ სს რ) 1965

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. ♁b5
a6 4. ♁a4 ჭf6 5. 0-0 ♁e7 6.
♁e1 b5 7. ♁b3 ♁b7 8. c3 0-0
9. d4 d6 10. ჭbd2 ჭd7 11. ჭf1
ღa5 12. ♁c2 e5 13. d5 ჭc4 14.
b3 ჭcb6 15. g4 g6 16. ♁h6
♁e8 17. ჭg3 ჭh8 18. h3 ♁g8
19. ჭh2 [Δღf5 →c] ♁c8 20.
♁d2 ♁f8 21. ♁g5 ♁e7 22. ♁e3

ღf8 23. ♁g1 ♁d7 24. ♁g2 a5
25. ♁ag1 a4 26. ჭe1 ab3 27.
ab3 ♁c8 28. f4 f6

29. ჭf5! ♁f5 [29. gf5 30.
gf5 ♁g2 31. ♁g2 +-] 30. gf5 cf4
31. f6 fe3 [31. ჭg6 32. ♁f4
♁d7 33. ♁h6 ♁f8 34. e5!±] 32.
g7 ♁g7 33. ♁g7 ჭg6 34. ♁h7!!
ღh7 35. ♁g2 ♁g8 36. e5! ♁a2!
37. ♁g6 ♁g6 38. ♁a2 +- ♁c4
39. ♁c2 ♁c2 40. ჭc2 ჭd5 41.
♁d1 ♁c3 42. ed6 ♁d8 43. ♁a1
[43. ♁d3!] e2 44. ♁a8 ♁b6 45.
♁b8 ♁a5 46. d7 1 : 0

ალექსანდრე ბლაგიძე, ეროვნული სახტატო

(სბილსი. 5.3. 1923)

№ 116. ნიმცოვიჩის დაცვა

პეტროსიანი - ბლაგიძე

PETROSIAN BLAGIDZE

თბილისი

1. d4 ჭf6 2. c4 e6 3. ჭf3
ღb4 4. ჭc3 0-0 5. e3 e5 6.

1. d3 cd4 7. ed4 d5 8. 0-0 de4
 9. e4 bd7 10. g5 cb6 11.
 b3 e7 12. e2 fd5 13.
 e7 de7 14. f1d1 [14. fad1
 Δ 15. de5. 16. f4 →] d7 15.
 de5 de8 16. f3 [16. f3d3
 bbd5 17. d5 d5 18. f3 ±]
 ed5 17. d5 [17. de4!] ed5
 18. f1a1 f6 19. f1 f6 20.
 d3 de6 21. f4 f1e8 22. h4
 g6 23. a3 de4 24. e4 [24.
 d5? f1 25. f1 d5 - +: 24.
 f8? f8 25. d5 d5 26. e4
 e4 27. e4? f1 #] 24. de4
 25. d5 d7 26. f8? f8 27.
 e4 f1 28. h2 b5! - + 29.
 e4 e4 30. e4 g5 31. g3
 gf4 32. gf4 f7g3 33. f3 de8
 34. e8 f7 35. d7 d7 0:1

№ 117. ჰოლანდიური დაცვა

ბლაგიძე - სოროკინი

BLAGIDZE SOROKIN

თბილისი (სს) 1956

1. f3 e6 2. g3 f5 3. g2
 f6 4. 0-0 e7 5. d3 0-0 6.
 bd2 d6 7. e4 de6 8. ef5 ef5
 9. f1 f4 10. c3 fg3 11. hg3
 g4 12. de4h6 13. d4d5?! [13.
 f6, 14. f5, 15. f7 =]
 14. de5 f6 15. d3 f6 16.
 fe5! de5! 17. de! f8 [17.

f6 18. f4 f5 19. f5 de5 20.
 f5 +] 18. f4 g5 19. d5
 e5 20. e3! e3 21. f3
 e6 22. f6 f7g2 23. e2 g8
 24. f1 1 0

№ 118. ლაზიერის მიღებული

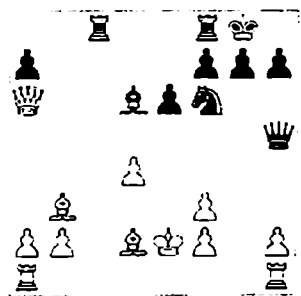
გამბიტო

ჩერნიკოვი - ბლაგიძე

CHERNIKOV BLAGIDZE

ბაქო (სსრკ გვ 1/2) 1964

1. d4 d5 2. c4 de4 3. f3
 f6 4. e3 g4 5. e4 e6 6.
 b3 f3 7. g3 bd7 8. b7
 c5 9. de3 cd4 10. ed4 d6 11.
 de4 de4 12. e4 [12. fe4 0-0
 13. b3 f8 14. e3 (14. e6
 f8 15. d5 db6+) h4 15.
 d3 e5! ♣] f8 13. b3 f6
 14. d3 e5 15. e2 0-0 16.
 d2 h5 17. a6

17. de4! 18. e5 [18.
 f3] e5! 19. e3 de7 20. d5

ფ6 21. ♖c5 ♜f8 22. ♚a1
ed4 23. ♗d4 ♛b6 24. ♗f4 ♗b5

25. ♚c4 ♛d5 26. ♗h4 ♛e3 27.
fc3 ♛e3 0 1

ალექსანდრე ბოკუჩავა, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 27.12.1947)

№ 119. სიცილიური დაცვა

ტალი - ბოკუჩავა

TAL BOKUCHAVA

გორი (ქმ) 1968

1. ♛f3 c5 2. e4 d6 3. d4 cd4
4. ♛d4 ♛f6 5. ♛c3 ♛c6 6. ♛c4
e6 7. ♛e3 a6 8. ♛b3 ♛a5 9.
0-0 b5 10. ♗d3 ♗d7 11. ♛g5
♛b7 12. f4?! [12. ♚a1 ♛e7 13.
♛d5!?!] ♛b3 13. ab3 b4 14.
♛a4 ♛e4 ± 15. ♗e2 ♗b7 16.
f5 e5 □ 17. c4 bc3 [17. ♛c7]
18. ♛f6 [18. bc3 ♛e7!] cb2 19.
♛b2 gf6 20. ♛f3 d5 → 21. ♛d2
♛c5 22. ♛h1 0-0 23. ♚a4
[Xe4] ♛d4 24. ♛bc4 [Δ♛d6-
e4] ♗c6 25. ♛e4 de4 26. ♛d2
e3 27. ♚c4 ♗b7 28. ♗g4 ♛h8
29. ♗h4 [Δ♛f3-h3] ♛g8! 30.
♗f6 ♛g7 31. ♛f3 e2 32. ♚fc1
♛g8 33. ♚c7 ♗b6! [Δ⊥→] 34.
♛7c6 ♗d8 35. ♗d8 ♛d8 36.
♛e1 [36. ♛6c2 ♛c3!: 36. ♚e1?
♛f2!] ♛b2 ⊕ [36. ... ♛f2! Δ♛d1]
37. ♚1c2 ♛d1 38. ♚e2 ♛g8 39.
g3 ♛b8 40. ♚a6? ⊕ [40. ♚b2

♚e1 41. ♛g2 a5 42. ♚a6=] 40.
♛c3 41. ♛g2 ♚e1 42. ♚c1 ♛e1
43. ♛f3 h6 0 1

№ 120. ინგლისური დასაწყისი

ბოკუჩავა - ლომაია

BOKUCHAVA LOMAIA

სოხუმი (სწ) 1969

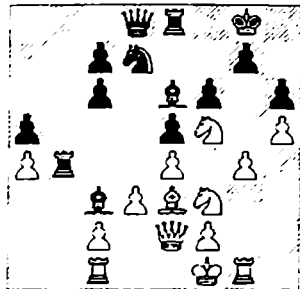
1. c4 e5 2. ♛c3 ♛f6 3. g3
♛b4 4. ♛g2 0-0 5. c3 ♛c3 6.
bc3 ♚e8 7. d3 c6 8. ♛e2 d5 9.
cd5 ed5 10. 0-0 ♛c6 11. ♚b1
♗a5 12. ♗c2 ♗a6?! [⊔12.
♚b8. 13. ... ♛e6] 13. f3!?! ♛e6 14.
g4! ♛d7 15. ♛g3 ♚ac8 [15.
♛c5 16. ♛d1 ♚ac8] 16. ♚f2 ♛c5
17. d4! ed4 18. cd4 ♛d3 19.
♛f1 ♛c5! 20. ♗d2 □ ♛f2 21.
de5 [21. ♚a6? ♛f3 22. ♛f2 ♛d2
23. ♛d2 ba6 ♯; 21. ♗f2 ♛c4 ♯]

21. ♖a4 22. ♙b5! [22. ♖f2
 ♖c2 23. ♙d2 ♖a2 24. ♙d1 ♙d7
 ♖] 22. ♗h3 □ 23. ♖g2 ♖c2
 24. ♙d3! ♖d2 25. ♙d2 ♗g5 26.
 h4 ♗f3 27. ♖f3 + - b6 28. ♗e2
 ♙d7 29. ♙c3 ♙a4 30. g5 g6
 31. h5 ♖c7 32. ♙d4 ♙c2 33.
 ♙c2 ♖c2 34. ♗f4 ♙d8 35. hg6
 hg6 36. ♙h1 ♖cc8 37. ♙h6
 ♙b8 38. e6 f6 39. ♙f6 1 0

№ 121. ესპანური პარტია
 ბოკუჩავა - ლიუბარსკი
 BOKUCHAVA LUBARSKI
 რიზანი (სსრკ სმ ჩ) 1978

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6 3. ♙b5
 a6 4. ♙a4 ♗f6 5. ♖e2 ♙e7 6.
 ♙c6 dc6 7. b3 ♙g4 8. ♙b2
 ♙d6 9. d3 0-0 10. ♗bd2 ♖e7
 11. h3 ♙h5 [11. ♙f3 12. ♖f3
 ♗d7 13. ♗c4 ♗c5 14. 0-0 f6 =] 12.
 g4 ♙g6 13. ♗c4 ♗d7 14. ♗e3
 a5 15. h4 f6 16. h5. ♙f7 17. ♗f5
 ♖d8 18. ♙c1 ♙b4 19. ♖f1
 ♙e6?! [19. a4 20. ♙b1 (20.
 ♙b2?! ab3 21. ab3 ♙a1 22. ♙a1
 ♖a8 23. ♖g2 ♖a5=) 20. ... ab3 21.

ab3 ♙a2Δ ♖c8, ♗f8] 20. a4! b5
 21. ♙e3 ♙b8?! [21. ... ♙f7Δ ♗f8]
 22. ♙g1 h6?! [22. ♙f7] 23.
 ♗3h4 [23. ♙h6! gh6 24. ♖e3 ♖f7
 25. ♖h6 ♖e8 26. ♗g5 ♖ →] ♙e8
 24. ♗f3 [24. ♙h6?! gh6 25. ♗h6
 (25. ♖e3 ♙f8!) ♖h7 26. ♗6f5 ♙f8
 ♖] ♙c3?! 25. ♖c1 ba4 26. ba4
 ♙b4

27. ♙h6! gh6 28. ♖e3 ♙f5
 29. g5 ♖f7 30. ♖h6 ♖e7 [30.
 ♙g8? 31. ♖h7] 31. ♙g7 ♖d6
 32. ♗g5! ♖c8 33. ♗f7 ♖c5 34.
 ♖e3 ♙d4 [34. ... ♙d4 35. ♖d2 Δ
 c3 + -] 35. h6 ♗f8 36. ♙b1 ♖a6
 37. ♙b3 ♙b4 38. c3 ♙c3 39.
 ♖c3 ♖b4 40. ♖d2 ♖a4 41.
 ♖b2 ♙b4 42. ♖c2 [42. ♖b5
 43. ♖c5, 44. ♖c6 + -] 1: 0

ქაღატაში მიიქცეობოლი იღოლია უმეცდომთ თამაში. სწორედ ასეთი
 მიზიდავს მე ყველაზე მეცად. ყოელი მოქაღატაყო, მეცდოქს რომ-
 ეპაქდრემა, ამავე დროს საკუთარ თავსაც ემბძის. ყოელი პარტია
 თუ ნაცხი ერთდროულად შინაგანი მბმლაა. მე საკმაოდ მეჭრი
 საპასუხისმგებლთ პარტია წამიგია, რადგან პირველ ყოვლისა ვერ
 მოვრიოე საკუთარ თავს.

ტ. პეტროსიანი

(1929 1980)

№ 122. ბენონის დაცვა

ბორისენკო - ბუსლაევი

BORISENKO BUSLAEV

გრანძოვარა (სსრკ ჩ 1/2) 1966

1. d4 ♖f6 2. c4 e5 3. d5 e5
 4. ♖c3 d6 5. e4 ♗e7 6. ♗d3 [6.
 გ3] 0-0 7. h3 ♗e8. [Δ 8.... ♗g5]
 8. ♖f3 g6 9. g4 ♖g7 10. ♖g1
 [10. ♗h6! f5?! 11. gf5 gf5 12. ♖g1
 ♖f7 13. ef5±] 10. ♗d7 11. a4
 [± 11. a3 ♖f6 12. b4 b6 13. ♖e2]
 11. ♖h8 12. ♖e2 ♖f6 13. ♗d1
 ♗d7 14. ♗d2 ♖c7 15. ♗e3
 ♖ae8 16. ♗c3 ♖c8 17. 0-0-0
 b6 18. ♖g3 [18. ♗e1 Δ f2-f4 18.
 ♗g8 19. ♗g2 f5 20. gf5 gf5 21.
 f4] 18.... a6 19. h3 ♖b7 20. ♖a2
 ♖b8 21. ♖dg1 b5 → 22. ♗c2
 ♖c7 23. ♗d2 ba4 24. ba4 a5
 25. ♗e2 ♖b4! 26. ♗b4 cb4 27.
 ♗d2 [27. c5!?] ♗c8 28. h4 ♗d7!
 29. ♖h1 h6 30. ♖a1 ♗c5 31.
 ♗b3 ♗d8! [Δ ♗b6 ♖] 32. ♗c5
 ♖c5 33. ♖c1 ♖h7 34. ♗d3
 ♗b6 35. ♖f1 ♗d7 36. ♖e2
 ♖c8! ♖ 37. ♖fg1 ♖e8 38. ♖a1
 ♗d4 39. ♖a2 ♖b8! 40. ♗g2
 [40. g5 ♗h5!] ♖b6 [Δ 41. b3.
 41.... ♗f2] 41. ♖c1 ♗f2 42. ♖f3

♗c5! [Δ b3, ♗a4] - + 43. ♗c3
 b3 44. ♖e2 ♗a4 45. h5 g5 46.
 ♗d1 ♗d7 47. ♗c3 a4 48. ♗b5
 ♖a8 49. ♖b1 ♗c8 50. ♖g2 ♖g7
 51. ♖e1 ♗f2 52. ♖f1 ♗g3 53.
 ♖g3 ♖f6 54. ♗e2 ♖e3 55. ♗f3
 ♗b5 56. cb5 a3 57. ♖e1 a2 0:1
 [ბუსლაევი]

№ 123. სიცილოური დაცვა

ბრონშტეინი - ბუსლაევი

BRONSZTEIN BUSLAEV

რივა (ლინაპოს ჩ) 1969

1. e4 e5 2. ♖f3 e6 3. b4 cb4
 4. d4 ♖f6 5. ♗d3 d5 6. e5 ♗c4
 7. 0-0 ♗c6 8. a3 ♗c3 9. ♗c3
 [9. ♖d2 ♗b1 10. ♖b1 →] bc3 10.
 ♖e1 ♖a5 11. ♖b1 b6! 12. ♖b5
 ♖a4 13. ♖c3 ♗d7 14. ♖b1
 ♗a5 15. ♖d2 ♖c8 = 16. ♖f4 h6
 17. ♗d2? [± 17. ♖g4] ♗c4 18.
 ♗c1 b5! [Δ ♗d3 ♖] 19. ♖g4

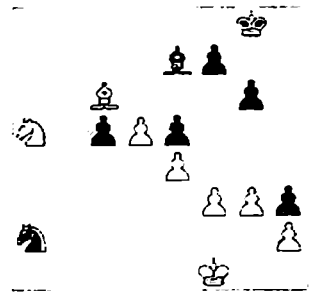
a6 20. ♖h5 ♘a3 21. ♚a1 ♙d3
 22. cd3 b5 +- 23. ♗g5 g6 24.
 ♖h3 ♚c6 25. ♖f3 hg5 26. ♖f6
 ♚h5 27. g4 ♚h4 28. ♖h1 ♚g4
 29. ♖h8 b4 30. ♘a3 ha3 31.
 ♚ab1 ♚c8 32. ♚fc1 ♚c1 33.
 ♚c1 ♖d7 34. ♚b1 ♖c7. 0 1.

±] 26. ♖c2 [26. ♘c8? ♚c8 27.
 ♘d6 ♖a6] ♙e7 27. ♚b8! [Δ ⊥]
 ♚b8 28. ♚b1 ♚b1 29. ♖b1 ♘c7
 30. ♖b6 ♖b6 31. ♘b6 ♘7a6
 32. ♘c4 ♘b4 33. ♘a5 ♘a2 34.
 ♘c5 dc5

№ 124. ძველინდური ლაცვა

ბუსლაევი - ტალი

BUSLAEV TAL
 თბილისი (სს) 1976

1. d4 ♘f6 2. c4 g6 3. ♘c3
 ♙g7 4. e4 d6 5. ♘f3 0 - 0 6.
 ♘e2 c5 7. 0 - 0 ♘bd7 8. ♚c1 c6
 9. ♙f1 ♚e8 10. d5 ♖e7 11. b4
 [Δ dc6. b5] a5 12. dc6 hc6 13.
 b5 ♘b7 14. hc6 [14. ♘a3! ♘c5
 15. ♖c2] ♘c6 15. ♘d5 ♘d5 ?!
 [Δ 15. ♖d8 16. ♘a3 ♘c5 = 17.
 ♘c5 dc5] 16. cd5 ♘c5 17. ♘d2
 [17. ♘d3 ♘d5 18. ed5 e4 19. ♚b1
 (19. ♙g5 ♖d7) 19. ... ♘d3 17. ♖c2
 ♚c8!] ♖h6 18. f3 ♚ec8 19.
 ♘a3 ♙g5 20. ♚b1 [20. ♘c4!] h5
 [Δ 20. ♘a4! 21. ♖a4 ♙d2 ±]
 21. ♘b5 h4 22. ♘c4 h3 23. g3
 [23. ♘b6?! ♖a7 24. ♘c8 ♚c8 25.
 ♖h1 hg2 26. ♖g2 ♘h5 ♞] ♚ab8
 24. ♘c6 ♖a7 25. ♖f1 [25.
 ♖h1!? ♘c4! 26. fe4 ♖f2! : 25. ♚b8
 ♚b8 26. ♖h1 ♘c4! 27. fe4 ♖f2! -
 +] ♘c8 □ [25. ♘fe4 26. fe4 f5

35. ♘b7 [Δ 35. ♘c4 f6 36. ♙d7
 Δ ♚h3+-] 35. ... e4 36. d6 ♘f6!
 [36. ... ♙g5 37. d7 c3 38. ♘a4 ♘b4
 39. f4! +-.] 37. ♖e2 [37. d7 c3 38.
 ♘a4 ♘b4 39. ♖e2 c2 40. ♖d2 ♙g5
 41. f4 ef4 42. d8* ♘d8 43. ♘d8
 fg3 - +] 37. c3 38. ♘a4 ♘b4
 39. ♖d1 ♘d3 40. ♘b3! [41. d7]
 ♘b4 41. d7 ♘c6 42. ♖c2 ♘e7
 [42. ... ♘d4 43. ♖c3 ♘f3 44. d8*
 ♘d8 45. ♘d8 ♘h2 46. ♘f7 ♘f1
 (46. ♘g4. 46. ♘f3 47. ♘c5)
 47. ♘g5 +- 42. ♘d8 43. ♘c5
 Δ ♘c5 - d3 - f2-h3] 43. ♖c3
 ♘d8 44. ♘d8 ♘d8 45. ♖c4
 ♖f8 46. ♖d5 ♖e7 47. ♖c6 [47.
 ♖e5? ♘c7. 48. ... ♙g3] 47. ... ♘a5
 48. ♘c4 ♖d8 49. ♙f1 [49. ♙f7

დელი=] 49. ... f5 50. ef5 g f5 51.
 დh3 e4 52. fe4? [52. დf5! ef3
 53. g4. +-] 52. ... fe4 53. ტd6?
 [53. g4 (53. დf5 დc7=) 53. ... დc7
 54. g5 დh2 55. g6 (55. ტd5 e3 56.
 დg4 დf4 57. g6 დh6 58. ტe6 დg7
 1/2) 55. ... დe5 56. ტd5 e3! (56. ...
 დg7? 57. ტe4) 57. დg4 დg7 1/2]
 53. ... დb6 [Δ.დg1-h2] 54. დg4

დg1? [54. ... დc7 1/2] 55. h4 დh2
 56. h5 დg3 57. ტd5! e3 58. h6
 დh4 [58. ... დc1 59. ტd4! (59. h7
 დc3 60. ტc4 დf6 61. ტd3 +-) 59.
 დh4 60. h7 დf6 61. ტc3 + -
 ტe7 62. ტc4 ტf7 63. h8 ♁ დh8
 64. d8] 59. ტe5! ტe7 60. d8 ♁
 1 : 0 [ბუსლაევი]

3030 გამრეკელი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 30.9.1932)

№ 125. ინდური დაცვა

გამრეკელი - ბოიარჩიანი

GAMREKELI BOIAGCHIAN

ერევანი 1972

1. d4 ღf6 2. c4 c5 3. d5 e6
 4. ღc3 ed5 5. cd5 d6 6. ღf3
 g6 7. e4 დg7 8. დe2 0-0 9. 0-0
 a6 [9. ... ღa6 10. ღd2 ღc7 11. a4
 b6 12. ღc4 დa6 ♀; 9. დg4 10.
 h3 დf3 11. დf3 a6 12. დf4 ღe8
 (12. b5?! 13. e5!±) 13. a4 ღd7
 14. დe2 ♁c7 15. ♁c2 ღc7 16. ღfel
 ღab8 ±] 10. a4 დg4 11. ღd2
 [11. დf4 ღe8 12. ღd2 დc2 13.
 ♁e2 ღh5 14. დe3 ღd7 15. a5 ♁h4!
 16. ღc4 ღf4 17. ♁f3 ღe5 18. ღe5
 დe5 19. g3 ♁h5 ∞ კასპაროვი] 11.
 დe2 12. ♁e2 ღe8? [12.
 ღbd7 13. ღc4 ღb6 14. ღe3 ღc8

15. a5 ღc8 16. f3 ღh5∞] 13. ღc4
 ± [Δ.ღf4] ღe4? [13. დf8 14.
 დg5 ღbd7 15. f4 b5 16. ab5 ab5
 17. ღb5 ღa1 18. ღa1 ♁b8 19. ღc3
 ±; 14. f4 ღbd7 15. a5 ♁c7 ±; 15.
 c5?! de5 16. fe5 ღe5 17. ღe5
 დd6±] 14. ღ e4 f5 15. f3 fe4
 16. დf4! [×d6] 16. დf8 [16.
 ef3 17. ♁f3±] 17. fe4 + - b6
 18. ♁f3 ღa7 19. e5! de5 20.
 დe5 დg7 21. d6! ღe5 [21.
 დc5 22. ♁d5 +-] 22. ღe5 ♁d6
 23. ღad1 ♁e7 24. ♁d5 1 : 0

(აპტრალია 5. 12. 1952)

№ 126. არასწორი დასაწყისი

გედევანიშვილი

- **ბუსლაევი**

GEDEVANISHVILI BUSLAEV

თბილისი (სს) 1975

1. b3 ჭf6 2. d2 g6 3. g3
 d7 4. f4 0 - 0 5. ჭf3 d5 6.
 d2 c5 7. 0 - 0 ჭc6 8. ჭe5
 ჭe5 9. d5 d6 10. a4 ჭd7
 11. ჭc3 ჭfd8 12. ჭf3?! [Δ 13.
 d3 Δ d6, ჭd5] d4 13. d6
 [13. ჭb5 ჭd5 14. d7 ჭg7 15. e4
 de3 16. de3 a6 ♣] 13. ef6 14.
 ჭe4 d5 [14. b6 Δ d5] 15.
 c5!? ♣d6 16. h4 b6 17. ჭd3
 d3 18. d3 ჭac8 19. ♣b1 ∞
 f5 20. ჭa2 h5 21. b5 ჭe8 22.
 ♣b4 ♣e6 [22. ♣b4 23. ჭb4 ⊥
 ♠] 23. ♣b1 ჭc4?! [23. d6
 24. a5 h4 25. ab6 ab6 26. ჭa7 hg3
 27. hg3 ჭc7 ♣] 24. ჭf2 ჭec8
 25. ♣b3 d6 26. ჭb2? [26.
 ♣b1] ჭc2 27. ჭc2 □ [27. ♣e6
 fe ♣] ♣b3 28. ჭc8 ჭg7 29. ჭc7
 [Δ ჭa7; ჭd7, d5, × f7] ♣a4
 30. d5 ♣b5 31. d7 [31. ჭf7
 ჭh6 32. d2 ♣a5 33. d4 d7
 (Δ ♣d2) ♣] 31. ... ♣a5 32. d4
 ჭh6 33. ჭc6 b5? [33. ♣a4
 34. d5 ♣b5 35. d3 d7 Δ a7 -

a5] 34. d3 ჭg7 35. ჭc5! ♣d2
 36. ჭc7 ჭh6? [36. ჭh8 37.
 ჭc8 ჭg7 38. ჭc7 = ; 37. ჭh7
 38. d8 (38. ჭc7 d7) ჭg7 (38.
 ჭh6 39. ჭc7 d7 40. ჭe6 ±)
 39. ჭc6 ჭh6 40. ჭc7+ -] 37. d8
 ♣e3 38. ჭf1 g5 [38. ... d7 39.
 ჭe6 d3 40. d7 (40. ed3 ♣d3 =)]
 39. c6 gf4 40. h4 : [Δ ჭh7.
 ჭf8 #] d4 41. ჭh7 ჭg6 42.
 ჭf4 1 0

№ 127. ფრანგული დაცვა

გედევანიშვილი - პინკასი

GEDEVANISHVILI PINKAS

ნალეგზუვი 1980

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ჭd2 ჭc6
 4. ჭf3 ჭf6 5. e5 ჭd7 6. c4 [6.
 ჭb3!] d7 [d6. dc4 7. d4
 ჭb6 8. d5 ♣d5 9. ♣b3 d7 !0.
 ♣d5 ჭd5 ♣; 7. ჭc4 ჭb6 8. ჭb6
 ab6 9. d3 ჭb4 10. d4 d7 ♣]
 7. a3 [7. cd5 ed5 8. d5 a6 9. d6

(9. ♁a4? ab5 10. ♁a8 ♁b6 - +) bc6
 10. ♁a4 ♁b7 11. 0-0 ±] 7. 0-0
 8. ♁d3 dc4 9. ♁e4 ♁b6 10.
 ♁b6 ab6 11. ♁e3 f5 12. cf6
 ♁f6 13. h4 [Δ ♁g5] h6 14. ♁c2
 [Δ ♁d3] ♁d5 15. ♁d3 ♁f5 16.
 0-0-0 ± ♁d3 17. ♁d3 ♁d7 18.
 ♁e4 ♁a5 19. g4! [→ ♁] ♁a4
 20. ♁dg1 ♁ad8 21. g5 hg5 22.
 hg5 ♁b3 23. ♁b1 ♁d4 24. ♁d4
 ♁d4 25. ♁h4! [Δ g6. ♁gh1 #]
 ♁e2 □ 26. ♁e1 ♁d1 27. ♁d1
 ♁d1 28. ♁b7 ♁d8 [28. ♁g1
 29. ♁d4 Δ ♁d7] 29. ♁a6 ♁g1
 30. ♁c4 ♁f7 31. ♁f4 ♁e7 32.
 g6 ♁h5 [32. ... ♁d7? 33. ♁f7 ♁d6
 34. ♁f4 ♁c6 35. ♁b5 +-] 33. ♁f7
 ♁d6 34. ♁a2 ♁g8 [34. ♁g6

35. ♁g7!] 35. ♁d3 ♁c2 36. ♁d2
 ♁d4 37. ♁f4 e5 □ 38. ♁c3
 ♁c6 39. ♁b5 [Δ ♁d7 #] e6 [39.
 ♁f4 40. ♁d7 ♁e6 41. ♁c7 +-]
 40. ♁d3 b5 [40. ♁f4 41. ♁f5
 c5 42. ♁b7 +-] 41. ♁f5 ♁f8 [41.
 ♁c2 42. b4 ♁c4 43. ♁b2 ♁d5
 44. ♁g5!] 42. b4 ♁g6 [42. ... ♁c6
 43. ♁b6 Δ ♁c7] 43. ♁f8! ♁f8
 44. ♁g6 +- ♁d5 45. ♁b3 ♁h8
 46. f3 ♁h1 47. ♁c5 ♁e6 48.
 ♁e8 e4 49. fe4 ♁h3 50. ♁b2
 g5 51. ♁c6 g4 52. ♁b5 g3 53.
 a4 g2 54. a5 ♁h2 55. ♁b3 ♁h1
 56. a6 ♁h3 57. ♁a4 ♁c3 58.
 ♁b6 ♁d6 59. a7 ♁c1 60. ♁a5
 1 0

თავაზ ბელაშვილი, ეროვნული ოსტატი

(რუსთავე. 8. 4.1978)

№ 128. სიცილოური დაცვა
 ბელაშვილი - მოვსესიანი

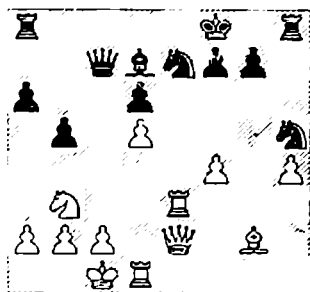
GELASHVILI MOVSESIAN
 თბილისი (იშპ/16 შტ) 1994

1. e4 e5 2. ♁f3 e6 3. d4 cd4
 4. ♁d4 ♁f6 5. ♁c3 d6 6. g4 h6
 7. h4 ♁c6 8. ♁g1 h5 9. gh5 ♁h5
 10. ♁g5 ♁f6 11. ♁d2 ♁b6 12.
 ♁b3 a6 13. 0 - 0 - 0 ♁d7 14.
 ♁g3 ♁e7 15. ♁g2 ♁h5 [15.
 ♁e7 16. f4 0-0-0 17. ♁f2 ±

პაროვი კარპოვი, მატჩი, 1984-85]
 16. ♁h3 ♁c5 17. ♁e2 b5 18. f4
 ♁g6 [18. ♁c6 (♁c4) ?!] 19.
 ♁d5 ed5 20. ed5 ♁e7 [20.
 ♁e7 21. ♁c7 ♁c7 22. ♁c3 ♁f4 23.

მე7 ფ8 24. ჟე4] 21. მე3 ფ8
22. დე7 ფე7

23. მე7 ფ4 24. ჟე4 მ4
[24. ფ2 25. მფ1 f6 26. ჟე2 +
-; 26. ... ფე6 25. მფ7 ფ7 26. მფ1
ფე8 27. ჟე6 ♘] 25. მფ1 გ5 [25.
... ფ3 26. ჟდ3 ფე7 27. ჟე3 ფ8
28. ჟფ2 + -] 26. ფდ4 ჟდ8 [26.

... ფდ3 27. ჟდ3 ფე7 28. ჟე3 ფ8
29. ფე6 დე6 30. დე6 მე8 31. ჟგ5
მფ7 32. მფ7 მფ7 36. ჟჰ6 + -] 27.
ფე6 დე6 [27. ... ფე6 28. მდ7 ჟდ7
29. დე6 ჟე7 30. ჟფ5 ფე7 31. და8]
28. დე6 ფე7 [28. ჟე7 29.
ჟა8 ფე7 30. ეფ7 ჟფ7 31. ჟდ8]
29. ჟბ7 ფე6 30. დდ5 ფფ5 [30.
... ფდ5 31. ჟფ7 ფე5 32. მფ5 ფდ4
33. ჟდ5 ფე3 34. მფ3 ფე2 35. ჟდ1
#; 30. ფე5!?] 31. ჟფ7 ფე4
[31. ფე5 32. მელ ფდ4 33. c3
ფე5 34. b4 ფბ6 35. ჟბ7 #] 32.
მფ4 გფ4 33. ჟგ6 ჟგ5 [33.
ფე3 34. ჟგ2 #] 34. დე6 ფფ3
35. ჟგ5 მაჰ8 36. დდ5 ფე2
37. ჟგ2 ფელ 38. დფ3 1 0
[ბელაშვილი]

თენგიზ გომრგაძე, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 1.4.1925)

№ 129. ესპანური პარტია

თმე. გომრგაძე

- ალაგალიანი

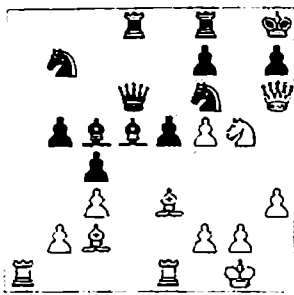
TEN. GIORGADZE AGAMALIAN

თბილისი (სჩ) 1947

1. e4 e5 2. ფ3 ფე6 3. დბ5
ა6 4. და4 ფფ6 5. 0-0 დე7 6.
მელ ბ5 7. დბ3 დ6 8. c3 0-0 9.
ჰ3 ფა5 10. დე2 c5 11. d4 ჟე7
12. ფბდ2 ფე6 13. დე5 დე5 14.
ა4 მბ8 [24. დე6] 15. ფფ1
დე6 16. ფე3 მბდ8 17. ჟე2 c4

18. ფგ5 ფა5 [24. ჰ6] 19.
აბ5 აბ5 20. ფფ5 ფბ7 21. დე3
დე5 22. ჟფ3 ფჰ8 [22. ... ჰ6 23.
ფჰ6! გჰ6 24. ჟფ6 გჰ5 25. დგ5 ფდ6
26. მად1+ -] 23. ჟგ3 გ6 24.
ჟჰ4! გფ5 25. ეფ5 [25. ჟჰ6!] 25.
... დდ5 26. ჟჰ6 ჟდ6

27. **h7!!** **e3** [27... **g8** 28. **d6** **d6** 29. **f8** **f8** 30. **ed1** **c6** 31. **a6** **c8** 32. **c6** **c6** 33. **e4+ -**] 28. **g5!** **g8** 29. **e3** **fe8** 30. **g3** **g4** 31. **e6!!** **e6** 32. **fe6** **e6** 33. **g4!** **g4** 34. **h7** 1 0

№ 130 ინგლისური დასაწყისი
პასპარიანი

- თებ. გიორგაძე

KASPARIAN TEN. GIORGADZE
ერევანი (სსრკ ჩ სტ) 1956

1. **f3** **f6** 2. **g3** **g6** 3. **g2** **g7** 4. 0-0 0-0 5. **c4** **c5** 6. **c3** **c6** 7. **e4** **d6** 8. **h3** **e8** [Δ**c7-c6-d4**] 9. **d3** **c7** 10.

e2 [Δ10. **d5** **e6** 11. **b1** Δ**b4**] **e6** 11. **b1** **d7** 12. **e3** **c8** 13. **h2** **b8** [Δ**b5**] 14. **b3** [Δ**d4**; 14. **d4?** **cd4** 15. **cd4** **cd4** 16. **d4** **c4** ♣] **ed4** 15. **fd4** **cd4** 16. **d2** **e5** 17. **b4** **d8** 18. **b3** **h8** 19. **a3?!** **b6** 20. **bc1** [20. **a7?** **a8** 21. **b6** **a6** -+] **e6** 21. **f4** **f5** 22. **ef5** **gf5** 23. **c5?** **dc5** 24. **bc5** **bc5** [24. **c5** 25. **fe5** **e5** 26. **f4** **c8** (26. ... **f4** 27. **f4**, × **d4**) 27. **cc1** ±] 25. **fe5** **e6** 26. **e6** **c6** 27. **cf4?!** [Δ27. **cf4**, × **c5**] **b7** 28. **f2** **d5** 29. **g1** **e5** 30. **e5** **e5** 31. **e2** **d6** [×**g3**] 32. **cf3** **g7** 33. **g1** **g5!** -+ 34. **g5** [34. **d2** **h6** 35. **h4** **f4**] **g5** 35. **f2** **fg8** 36. **f3** [36. **fg2** **f4!** 37. **g4** **f3** 38. **g3** **f2** 39. **f1** **g4!** -+; 37. **gf4** **cf4** 38. **h1** **cf3** -+] **d5** 37. **f4** **e5** 38. **c1** **g3** 39. **gf1** [39. **g3** **e2** 40. **h1** **g3** 41. **cf1** **cf1** 42. **f1** **h3** -+] **e2** 0 1

3030 გოგიჩაიშვილი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 23.9.1966)

№ 131. ლაზიერის გამბიტი
ბაგათუროვი

- გოგიჩაიშვილი

BAGATUROV GOGICHAISHVILI
თბილისი (სსრ) 1990

1. d4 Δ f6 2. c4 e6 3. Δ f3 a6 [3. ... d5] 4. Δ c3 c5 5. e3 [5. d5 ed5 6. cd5 b5 Δ Δ b7, b4] d5 6. cd5 ed5 7. Δ e2 Δ c6 8. 0-0 Δ d6 [8. c4 9. a4 Δ b4 10. Δ c2 0-0 =] 9. dc5 Δ c5 10. a3 0-0 11. b4 Δ a7 12. b5?! [12. Δ b2 d4 13. Δ d4 Δ d4 14. cd4 Δ d4 =] Δ a5 13. Δ a2?! [13. Δ b1 Δ f5 14. Δ d3 Δ d3 15. Δ d3 Δ c4 16. Δ d1 \pm] Δ c7 14. Δ c2 [14. Δ d5 Δ d5 15. Δ d5 Δ c6 \mp] Δ f5 15. Δ e4 [15. Δ d3 Δ d3 16. Δ d3 Δ ac8 17. ba6 ba6 18. Δ a6 Δ e4 19. Δ b2 \pm Δ Δ d5] Δ e7 16. Δ f6 Δ f6 17.

Δ d2 Δ e4 18. Δ b2 Δ g6 19. Δ d3 Δ c4! 20. Δ c4 \square [20. Δ e4 Δ e4 (20. ... de4 21. Δ e5!) 21. Δ c2 ab5 \mp] dc4 21. Δ d6 f6! 22. ba6 [22. b6 Δ b8 23. Δ d7 Δ g4 Δ Δ d3 \mp] b5 \mp 23. g3 [23. Δ d4?! Δ d4 24. cd4 \square (24. Δ d4 Δ a6 ; 24. Δ d4 Δ f3 \rightarrow) Δ g4 \mp] Δ c5 24. Δ d5 Δ fe8 [24. Δ d5? 25. Δ d5, 26. Δ c5] 25. Δ d7? [25. Δ d2 Δ d3 26. Δ e1 Δ a6 \mp] Δ c6 26. Δ h4 [26. Δ d2 Δ c4 \rightarrow] Δ e4 27. f3 Δ e3 28. Δ h1 Δ d7 29. Δ d7 Δ c2 30. Δ d5 Δ h8 31. Δ b1 Δ d3 0 1

მუშაკან დემურია, ეროვნულა ოსტატი

(ზუგლიდი.29.7.1930)

№ 132. ესპანური პარტია

ბუსლაევი - დემურია

BUSLAEV DEMURIA

თბილისი (სსრკ ჩ ზტ) 1957

1. e4 e5 2. Δ f3 Δ c6 3. Δ b5 a6 4. Δ a4 Δ f6 5. 0-0 Δ e7 6. Δ e1 b5 7. Δ b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 Δ d5 10. Δ c5 Δ e5 11. Δ e5 c6 12. d4 Δ d6 13. Δ e1 Δ h4 14. g3 Δ h3 15. Δ d5 [15. Δ d3 \pm] cd5 16. Δ f3 Δ f5 17. Δ g2 [17. Δ d5?! Δ ae8 18. Δ d2 Δ e6 19. Δ g2

Δ h5 20. f3 Δ h3 21. Δ f2 Δ f6=] Δ g4 18. f3 Δ g6 19. Δ e3 Δ ac8 20. Δ d2 b4 21. Δ ac1 bc3 22. Δ c3 Δ c3 23. bc3 Δ c8 24. Δ f4 h6 25. Δ d6 Δ d6 26. Δ e5? [26. Δ e3] Δ d3 27. Δ b3 Δ c3 28. Δ d2 Δ b4 [Δ b3!] 29. Δ f4 f6 30.

შე8 [30. **შd5?** **შb3!** 31. **ab3** **შე1**
32. **შე2** **შფ1** #] **შე7** 31. **შb8**
შb8 32. **შb8** **შc4!** 33. **შფ2**
შc234. **შე3** **შh235.** **შc5** **შa2**

36. **შb7h5** - + **37.** **შფ4** **შe238.**
შa7 **შh6** **39.** **შa8** **შh7** **40.**
შa6 **შd3!** [**Δგ5#**] **41.** **გ4** **გ542.**
შგ3 **h4** 0 1

არჩილ ებრალიძე, სპორტის ოსტატი

(1908 - 1960)

№ 133. ნიმცოვიჩის დაცვა
ებრალიძე - ლისნიცინი

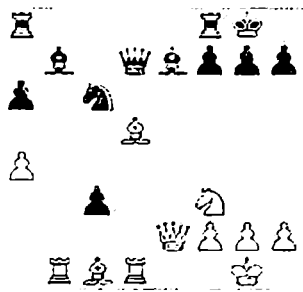
EBRALIDZE LISITSIN
თბილისი (მ/3) 1937

1. d4 **შფ6** **2. c4** **e6** **3. შc3**
შb4 **4. შc2** **0-0** **5. Δგ5** **d6** **6.**
შფ3 **შbd7** **7. e3** **შე8** **8. Δe2**
შე7 **9. 0-0** **შc3** **10. bc3** **შფ8**
11. შd2 **h6** **12. შh4** **შგ6** **13.**
Δგ3 **e5** **14. შae1** [**Δ 15. f4, 16.**
f5 ↑ »] **e4** **15. f4** **შფ5** **16. შd1!**
[Δ17. h3, 18. შh2, g4 →] **d5!?** **17.**
cd5 **შd5** **18. შc4** **შფ6** **19. Δe2**
შd5 **20. შc4** **შფ6** **21. შb3** **b5**
22. a4 **a6** **23. c4** **c5** **24. cb5** **cd4**
25. შc4 **d3** **26. შე5** **შფ8** **27.**
შd2! **შე7?** [**Δ27. ... ab5**] **28. b6**
შd7 **29. b7** **შae8** **30. შc6** **შფ6**
31. შc1 **შე7** **32. შე7** **შე7** **33.**
შa5 **შb8** **34. შc5!** **გ6** **35. Δd5**
შd7 **36. Δe1** **შfd8** **37. Δc3**
შე7 **38. Δd4?** **შგ4!** **39. Δc3**
d2 **40. Δd2** **შc5?** **41. შc5** **შd5**
42. შc4 **შd2** [**43. შფ7 + -**] **1:0**
 [გოგლიძე]

№ 134. კარო - კანის დაცვა
აშერბახი - ებრალიძე
AVERBAKH EBRALIDZE
მოსკოვი 1940

1. e4 **c6** **2. d4** **d5** **3. ed5** **cd5**
4. c4 **შფ6** **5. შc3** **e6** **6. შფ3**
შე7 **7. cd5** **შd5** **8. შb5**
 [ალოხინი-ელისკაუხევი, ბუენოს-აირ-
 ესი, 1939. 8. **შd7 ±**] **8. შc6**
[N] **9. 0-0** [**9. შე5** **შb4!** **10. a3**
შd4! **±**; **9. შa4** **0-0!** **10. Δc6** **bc6**
11. შc6 **შd7** **12. შc4** **შc8** **13. შd3**
შb4 **14. შე2** **შc6** **±**] **0-0** **10. შე2**
a6 **11. Δa4** **b5** **12. შb3** **შc3**
13. bc3 **შb7 ±** **14. a4** **b4** **15.**
შb1 **შd7** **16. შd1 !?** **bc3** **17. d5**
ed5 **18. Δd5**

18. ... **ფd4!** 19. **ჰd4** **ღd5** 20. **ფd3** [20. **ჰd5?** **ფd5** 21. **ფe7** **ღc8!**-+] **ღfd8** 21. **ღg5** **fg6** 22. **ღc3** **ფc6** 23. **ჰc1** **ღf3** 24. **gf3** [24. **ჰc3?** **ჰd4** 25. **ღd4** **ღe4!**, 25. **ფd4** **ჰd8** - +] **ღae8** 25. **ჰc2** **ჰd4** 26. **ღd4** **ღb4** 27. **ფf5** **a5** 28. **ფg2** **ჰd8** 29. **ფg4** **h5** 30. **ფf4** **ფc4** 31. **ღc3** **ფf4** 32. **ღf4** **ფf7** 33. **ჰc1** **ღe8** 34. **ჰc2** **ფe6** 35. **ფf1** **ფd5** 36. **ღc1** **ფc4**. 0 1.

№ 135. პირც - უფიმცუვის

ლატვა

ებრალიძე - კასპარინანი

EBRALIDZE KASPIAN
თბილისი (სს) 1941

1. **d4** **ჟf6** 2. **ჟf3** **g6** 3. **ჟc3** **ღg7** 4. **e4** 0 - 0 5. **ღg5** **h6** 6. **ღf4** **d5** [△ 6. **d6**] 7. **e5** **ჟe4** 8. **ღd3** **ჟc3** 9. **bc3** **e5** 10. **ფd2** **c4** [10. ... **ფh7** 11. **h4** △ 12. **h5**→] 11. **ღe2** **ფh7** 12. **h4!** **ღh8** [12.

... **ჟc6** 13. **h5** **g5?** 14. **ღg5** **hg5** 15. **h6** **ღh8** 16. **ჟg5** **ფg8** 17. **h7** **ფg7** 18. **ჟc6!** + -] 13. **h5** **ფg8** [13. ... **g5** 14. **ღg5** **hg5** 15. **h6** **ღh6** 16. **ჰh6**; 15. **ღf8** 16. **ჟg5**; 15. **ფg8** 16. **ფg5** + -] 14. **hg6** **fg6** 15. 0-0-0 [15. **ღh6?** **ფf8!**] **ფf8** 16. **ღc3** [△ 16. **ჰh2**] **a5** 17. **ღh2** **e6?** [△ 17. ... **g5** 18. **ღf5**; 17. **ჟc6**] 18. **ღdh1** **ფa3** 19. **ფd1!** **ფa2** 20. **ფc1** **h5** [20. **g5** 21. **ღg5** **hg5** 22. **ღh8** **ღh8** 23. **ფg5**] 21. **g4** **a4** [21. **hg4?** 22. **ღh8** **ღh8** 23. **ჟg5** →] 22. **gh5** **a3** 23. **h6** **ღf8** 24. **ფd2** [△ 24. **h7** **ფf7** 25. **ღh6**, △ 26. **ფf4**] **ფf7** 25. **ჟg5** **ფe8** 26. **ღg4** **ღa6** 27. **ფd1** **ფb2** 28. **ფf3** **ჟc6** + - 29. **ფf7** **ფd8** 30. **ფf6** **ფc7** 31. **ფh8** **ფc3** 32. **ფe2** [32. **ფc3?** **ღb4** #] **ჟd4** 33. **ღd4** **ფd4** 34. **ფf8** **ფg4** 35. **ფf3** **ფg5** 36. **ფe3** **ფf5** 37. **h7** **ფc2** 38. **ფf3** **d4** 39. **ფd4** **ღd7** 40. **h8** **ფa2** 41. **ღh7** **ფf5** 42. **ფg2** **ფg5** 43. **ფh2** 1 0

№ 136. ლაზიერის გამბიტი

ებრალიძე

- 3. **მაკოგონოვი**

EBRALIDZE MAKOGONOV
ბაქო 1943

1. **d4** **d5** 2. **e4** **e6** 3. **ჟc3** **ჟf6** 4. **ღg5** **ღe7** 5. **c3** **h6** 6.

ღ4 0 - 0 7. მც1 ა6 [Δ 8.
dc4, 9. ... b5, 10. ... c5; 7. b6] 8.
cd5 ღd5 [8. ... ed5!] 9. ღe7 ჭe7
10. ღe4 c6 [10. ... ჭb4 11. ჭd2
ღd2 12. ღd2 ±] 11. ღf3 მd8
12. ჭb3 ღd7 [Δ 12. e5] 13.
ღc5 ! ღc5 14. მც5 ღd7 15.
ღe2 [15. ჭb7? მdb8 -+] ღe8
16. 0 - 0 f6 17. მfc1 ღf7 18.
ჭa3 [Δ 19. მd5] ღe7?! [Δ ღb5
- d6 - c8 - b6 - d7, e6 - c5] 19.
b4 ღb5 20. ჭb2 ღd6 21. ღd3
ღc8 22. ღb1 ღb6 23. ჭc2 g6
24. ღh4 f5 25. ღf3 ღd7 ± 26.
ჭb2! ღc5 27. bc5 ჭc7 28. ღe5
მab8 29. ღc2 b6 30. ღb3 bc5
31. მც5 მd6 32. ჭc2 ღe8 33.
f4 ღh7 34. h3 მb5 35. მb5
ab5 36. ჭc5 ღg7 37. g4 fg4
38. ღg4 [Δ 39. ჭe5] მd7 39.
ღe6 მe7 40. d5! ღh8 [40.
cd5 41. ჭd4] 41. d6 ჭa7 42. ჭe5
მg7 43. d7! + - ღd7 44. ღd7
ჭa2 [44. ... ჭd7 45. ჭb8 მg8 46.
ჭg8! +-] 45. ღc6 ჭb1 46. ღh2
ჭc2 47. ღg2 ჭf5 48. ჭc8
ღh7 [48. მg8 49. ჭg8!] 49.
ღe4! ჭf7 50. ჭb5 ჭf8 51.
ჭh5 ჭd6 [51. მg8 52. ღe5
+] 52. ჭh6 ღg8 53. ღd5! 1:0

№ 137. კარო - კანის დაცვა

თე6. გიორგაძე

- ებრალიძე

T. GIORGADZE EBRALIDZE

თბილისი (სს) 1952

1. c4 c6 2. d4 d5 3. ღc3 de4
4. ღe4 ღf5 5. ღg3 ღg6 6. ღf3
ღd7 7. h4 [7. ღd3 ღgf6 8. 0-0
e6 9. მe1 ღe7 10. ღg6 hg6 11. c4
ჭc7 12. ჭc2 მd8 13. ღd2 0-0 14.
b4 მfc8 15. ღc3 b5! 16. ღe5 ღb6
17. c5 ღa4 18. ჭf3 ღc3 19. ჭc3
ღd5 ♣ 0:1. შიშოვი ებრალიძე
.საქართველოს VII ჩემპიონატი 1946]
h6 8. ღd3 ღd3 9. ჭd3 ჭc7
[9. ... ღgf6 10. ღf4 ღd5 11. ღd2
ჭc7 12. 0-0-0 e6 13. c4 ღ5f6 14.
ღb1 0-0-0 15. ღc3 ღe7 16. მhe1
მhe8 17. ჭc2 ღb8 18. მc2 ღa8
19. მde1 ღd6 20. ღe5 მf8 21. b4
b5! 22. c5 ღc7 23. ღe4 ღd5 24. g3
ღ7f6 ♣. 0:1. სოროკინი - ებრალიძე,
საქართველოს IV ჩემპიონატი, 1941]
10. ღd2 0-0-0 11. 0-0-0 ღgf6
12. c4 e6 13. მhe1? [13. ღb1]
ღb8 14. ღc3 ღa8 15. ღb1 b5!
16. cb5 cb5 17. ჭb5 მb8 18.
ჭd3 ღd5 19. მc1 ჭb7 [19.
ღa3?! 20. ღa1 ღc3 21. ba3. 20.
მc2 ღc3 21. მc3 მb2 22. ღa1] 20.
მde1 ღa3 21. მc2 მhc8 22.
b3 ღ7b6 23. ღe2 ღa4! 24. ღe1
მc2 25. ჭc2 მc8! 26. ჭe4 [26.

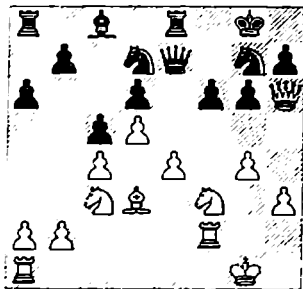
ცოდნა, ზომილივ კამოცილიუმით
 აბრ აბრის მეტეზილი. უნაყოფთა და
 საესე მეცდომეზით.
 ლეონარდო და ვინჩი

არნოლდ ებრალიძისა და ვლადიმერ ტარასოვის შეხვედრა (თბილისი, 1934 წ.).

♣d3 **♠b2+**; 26. **♣d2** **♠ac3** 27. **♠c3** **♠c3** 28. **♣c3** **♠c3** 29. **♠c3** **♣e4** 30. **♠a1** **♣c2+**; 26. **♣h7** **f5** 27. **♣g6** **♠f6** 28. **♠d2** **♣c6** 29. **♠c4** **♣e4** 30. **♠a1** **♠c4!** **+**] **♠dc3** 0:1

♠af1] **♠h5** 16. **g4!** **♠g7** 17. **♣h6** **f6**

18. **e5!** **♠e5** 19. **♠e5** **de5** [19.

№ 138. ძველინდური დაცვა
ებრალიძე - ტარასოვი
EBRALIDZE TARASOV
თბილისი (სსრკ წ 1955

1. d4 **♠f6** **2. c4** **g6** **3. ♠c3** **♠g7** **4. e4** **d6** **5. h3** **c5** **6. d5** [6. **dc5** **♣a5!**] **0-0** **7. ♠f3** **e6** **8. ♠d3** **ed5** **9. ed5** [♠9. **cd5**] **♠e8** **10. ♠e3** **♠h6 ?!** **11. 0-0** **♠e3?** [♠ 11. **♠g7!**] **12. fe3** **♣e7** [12. ... **♠c3** **13. ♣d2** **♣e7** **14. ♠ael** **♠el** **15. ♠el** **♣f8** **16. ♠b5±**] **13. e4** **a6** **14. ♣d2** **♠bd7** **15. ♠f2!** [♠16.

♣c5 **20. ♠e4** **♠f8** **21. ♠af1** **♠e8** **22. ♠g5 +-]** **20. d6** **♣d8** [20. **♣d6** **21. ♠e4** **♣d3** **22. ♠f6 +-]** **21. ♠e4** **♠e6** [21. **♠f8** **22. ♠af1** **♠e8** **23. ♠f6**, **24. ♠g6 +-]** **22. ♠af1** **♠e8** **23. ♠g5** **♣d7** **24. ♠e6** **♣e6** **25. ♠g6!** [♠ 25. ... **hg6** **26. ♣g6** **♠h8** **27. ♠f6!** **♠f6** **28. ♠f6 +-]** **1 0**

(თბილისი .25.8.1927)

№ 139. ნიმცოვიჩის დაცვა

ბ. გურგენიძე

- ელიოზიშვილი

B. GURGENIDZE ELIOZISHVILI

თბილისი (სს) 1955

**1. d4 ჭf6 2. c4 e6 3. ჭc3
 ჭb4 4. a3 ჭc3 5. bc3 c5 6. e3
 ჭc6 7. ჭd3 d6 8. ჭe2 b6 9. e4
 ჭb7 10. 0-0 ♖d7 11. f4 0-0-0
 12. h3 [⊃ 12. d5 ჭa5 13. e5 ჭc8
 14. ჭg3] ჭa5 13. d5 ჭa6 14. e5
 ჭe8 15. f5 de5! [15. cd5? 16.
 e6!] 16. fe6 fe6 17. ჭg5 ჭf6!
 18. ჭf6 gf6 19. ჭf6 ჭc4 20.
 ჭc4 ჭc4 21. ჭe6 ჭc3! 22.
 ♖d3 ♖d5 23. ♖d5 ჭd5 24.
 ჭe7? [⊃24. ჭa2 ჭg8 25. g3 ჭd7
 26. ჭh6 ჭg7 ⊕] ჭd2 25. ჭc1
 ჭg2 26. ჭh1 ჭhg8 27. ჭd3
 ჭc2 28. ჭe5 ჭf5 29. ჭf7 ჭg3
 30. ჭg1 ჭc4 31. ჭf1 ჭgg2.
 0:1**

**c4 e6 7. b3?! [7. cd5 cd5 8. ჭc3=,
 კარპოვი-კასპაროვი, მატჩი. 1986] ჭe4
 8. ჭb2 e6 9. ♗c1?! ჭd7 10.
 ჭbd2 ჭh6 11. e3 f5 12. cd5
 ed5 13. ჭe5? ჭe5 14. de5 ჭd2!
 15. ♗d2 ჭe6 ⊕ 16. ჭae1 ჭf7
 17. f4 ჭf8 18. ჭfd1 ჭd7 19.
 h4 h5! 20. ჭf1 ♗b6 21. ჭd4
 e5 22. ჭc3 a6 23. ჭe2 [⊃23.
 a4] ♗a7 24. ჭf3 ჭad8 25. ჭh2
 ჭh7 26. ჭb2 b5 ⊕, 27. ♗a5?
 ჭe7 28. b4?! c4 29. ჭd4 ♗b7
 30. a4? ჭa8 31. ჭb6 ჭb8! 32.
 ab5 ♗b6 33. ha6 ჭb4 34. ♗a4
 ჭa7 35. ჭd5 ჭa6 36. ♗c2 c3
 37. ჭh3 ჭa5 38. ჭe6 ♗e6 39.
 ♗d3 ჭa2 40. ♗d7 ♗d7 41.
 ჭd7 ჭg8 42. e6 ჭa3 43. ჭh1
 [43. ჭc3 ჭbb2!] ჭd2 44. ჭa7
 ჭb2 45. e7 0 1.**

№ 140. გრიუნფელდის დაცვა

გოგლიძე

- ელიოზიშვილი

GOGLIDZE ELIOZISHVILI

თბილისი (სს) 1955

**1. d4 ჭf6 2. ჭf3 g6 3. g3
 ჭg7 4. ჭg2 0-0 5. 0-0 d5 6.**

პაივი პატვიცის სკოლა.
 ფ. ა. ფილიდორი

(ზუგდიდი. 19. 12. 1964)

№ 141. სლავური დაცვა

თორია - გულიევი

TORIA GULIEV

ბაქო (ა/კ) 1985

1. d4 d5 2. e4 e6 3. ღf3 ღf6
 4. ♖c2 g6 5. e3 ღg7 6. ღd3
 0-0 7. 0-0 b6 8. ღbd2 ღb7 9.
 b4 [9. b3] ღbd7 [9. a5 10. b5
 ±] 10. ღb2 a5 [10. c5 11. dc5
 bc5 12. b5 ±] 11. a3 [11. b5 c5!]
 ab4 12. ab4 ♖c7 13. ♖ac1
 ♖b8 [13. ... c5? 14. dc5 bc5 15. cd5
 ღd5 16. ღg7 ღg7 17. bc5 ±] 14.
 ♖b3 e5!? ⇒ 15. ღe5 ღe5 16.
 de5 ღg4 17. f4! ღe3 18. ♖fe1
 d4! 19. c5! [19. ღd4 ღg2! 20.
 ღg2 c5 ∞] 19. ... g5 [⊃ 19. ... bc5
 (Δ ღd5)] 20. ღd4 gf4 21. ღe4!
 [Δ ღg5 →] bc5 [21. ღc5 22.
 ♖c3! ±] 22. ♖c5 ♖d8 23. ღg5
 ♖c7 [23. ♖d4 24. ♖f7 ღh8 25.
 ♖h5 h6 26. ♖g6 +-] 24. ღe3 fe3
 25. ღh7 ღf8 [25. ღh8 26.
 ♖c3] 26. ♖f1 ღe8 27. ♖c3 ღa6
 28. e6 f6 [28. ღd4 29. ef!] 29.
 e7 ♖e7 30. ღg6 1 0 [თორია]

№ 142. ახალინდური დაცვა

თორია - ჰოფშტეინი

TORIA HOPSHTEIN

თბილისი ('დინამოს' ზ) 1985

1. d4 ღf6 2. e4 e6 3. ღf3
 ღb4 ღd2 ♖e7 [4. ... a5, 4. ... c5]
 5. g3 ღc6 6. ღg2 ღd2 7. ღbd2
 [7. ♖d2 ღe4 Δ 8. ♖b4] d6 8.
 0-0 a5 9. e4 e5 10. d5 ღb8 11.
 ღe1! [Δ ღd3. f4] 11. h5?! 12.
 h4 ღa6 13. ღd3 ღc5 14. ღc5
 dc5 15. ♖b3! [Δ → c5] ♖a6 16.
 ♖c3 ღd7 17. f4 [→ ±] ღg4
 18. ღh3 f6 19. ღg4! ღg4 20.
 fe5 fe5 [⊃ 20. ♖e5 21. ♖c5 fe5
 22. ღf3 ღf3 23. ♖f3 ♖f6 24. ♖af1
 ♖hf8 25. ♖f6 gf6 26. ♖f5 +-] 21.
 ღf3 ღf3 22. ♖f3 ♖g6 23.
 ♖af1 ღd8 24. ღh2 [23. ♖a5
 ♖h4 24. ♖f8 ♖f8 25. ♖f8 ღd7 26.
 ♖a4 ღd6 +-] 24. b6 25. ♖f5
 ♖e8 26. ♖h5 ♖d7 27. ♖e5 ♖h8
 28. ♖5f5 ♖e7 29. ♖f3 1 0
 [თორია]

(სოხუმი. 12.3.1964)

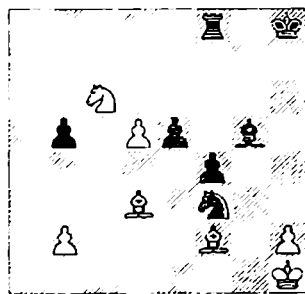
№ 143. ძველინდური დაცვა
იაილიანი - აკოფიანი

ITALIAN AKOPIAN
 მინსკი (სსრკ სს) 1986

1. d4 ჟf6 **2. c4** g6 **3. ჟc3**
 ჟg7 **4. e4** d6 **5. f3** 0-0 **6. ჟe3**
e5 **7. d5** c6 [7. ... c5] **8. ჟd3** cd5
9. cd5 ჟe8 [9. ჟh5 10. ჟge2
 f5 11. cf5 gf5 12. 0-0 ჟd7 ±] **10.**
 ჟge2 [10. ჟd2 f5 11. cf5 gf5 12.
 ჟge2 ჟd7 13. 0-0 ჟh8 14. ჟac1
 პოლუგაევსკი-გულერი, პეტროპოლისი,
 1973] **f5** **11. ef5** gf5 **12. 0-0** ჟd7
13. ჟd2 ჟf7 **14. ჟac1** ჟf8 **15.**
 ჟb5 a6 **16. ჟa3** [Δ ჟc4-b6]
b5?! [X c6; Δ 16. ... f4 17. ჟf2 ჟg5
 ∞] **17. ჟc2** ჟf6?! [17. ჟb7
 18. ჟb4 a5 19. ჟc6 ჟc6 20. ჟc6
 ჟb8 21. ჟc3 b4 22. ჟb5 ჟგ6 ∞±]
18. ჟb4 ჟd7 **19. ჟb1** ჟგ6 **20.**
 ჟc6 ჟe8 [Δ 20. ... ჟf8] **21. ჟfe1**
f4 **22. ჟf2** [22. ჟf4? ef4 23. ჟf4
 ჟf8 ♠] **ღh6** **23. ჟc3** ჟg7 [X
 g2] **24. ჟh1** ჟg5 **25. a4!** ჟh4
 [Δ ჟh5, ჟf3] **26. ჟe4** ჟe4
 [Δ 26. ჟh5] **27. ჟe4** ჟh5 **28.**
ab5 ab5 **29. ჟa1** ჟf8 **30. ჟa7**
 ჟh3 [30. ჟg2 ?! 31. ჟg2 ჟh3
 32. ჟh1 ჟh4 33. ჟh4 ჟh4 34.

ჟg1 ჟg1 35. ჟg1 ჟh8 36. ჟd7
 ჟg8 37. ჟh1 +-] **31. ჟb4** ჟg2!
32. ჟd6 [32. ჟg2 ჟh3 33. ჟh1
 ჟh4 34. ჟg1 ჟf2 35. ჟg7 ჟf1 -
 +] ჟe1 **33. ჟf8** ჟg8 **34. ჟd7**
 [34. ჟg8 ჟg8 35. ჟe1 (35. ჟd7
 ჟf3 36. ჟf3 ჟf3 ∞ ♠) 35. ... ჟe8
 36. ჟc3±] ჟf8 **35. ჟh7** ჟh7 **36.**
 ჟh7 ჟf3 **37. ჟd3**

37. ჟh4 [37. ჟh4 38.
 ჟh4 ჟh4 39. ჟe5 ჟg7 40. ჟგ6
 ჟd8 41. ჟh4 ჟd5 42. ჟf1 ჟd1 43.
 ჟg1 ჟb1 44. ჟf5 ჟf6 45. ჟd4 b4
 46. b3Δ ჟc6-b4 =; 37. ... ჟd2 38.

41. $e3$ 42. $e2!$ - +
 39. $d8$ 40. $d7$ $f6$ 41. $d4$
 42. $b3$ =] 38. $h4$ $h4$ 39. $d6$ [39.
 40. $e5?$ $e8$ 40. $g6$ $g6$ 41. $g6$
 42. $b4$ $d2$ - +] $f7?$ [39.
 40. $d7$ (40. $g1$ $f2$ 41. $f1$ $f3$
 42. $g2$ $e1$ 43. $f1$ $d3$ 44. $d7$
 45. $d8$ $d8$ 46. $d8$ $b4$ 47.
 40. $e4?$ $f2$; 41. $d8$ $d8$ 42. $d8$

41. $e3$ 42. $e2!$ - +
 43. $f2$ $g2$; 43. $e2$ $fe2$] 40.
 41. $g1$ $g7$ 42. $d7$
 + - $a8$ 43. $c6$ $f3$ 44. $f2$
 [44. $g2$ $e1$] $h2$ 45. $f5!$
 46. $h3$ $g5$ 47. $d8$
 48. $d8$ $g4$ 49. $g4$
 50. $c6$ $f5$ 51. $d4$ $e4$
 52. $b5$ $d3$ 53. $a3$ $d4$ 54.
 41. $e4?$ $f2$; 41. $d8$ $d8$ 42. $d8$

საქართველო იოვოვიკოვი, სპორტის მსტატი

(1940 1990)

№ 144. ინგლისური დასაწყისი
 იოვოვიკოვი - შიშოვი
 IZVOZCHIKOV SHISHOV
 თბილისი (სსრ) 1961

1. $c4$ $e5$ 2. $f3$ $d6$ 3. $d4$ $f6$
 [3. $d7$] 4. $c3$ $c6$ 5. $h3$ [5.
 $de5$ $de5$ 6. $d8$ $d8$ =] $e7$ 6.
 $g4!$? [6. $e4$ \pm] $g6$ 7. $e3$ $e6$ 8.
 $d3$ $d7$ 9. $c2$ $f7$ 10. $d2$
 11. $b3$ $e7$ 12. $h4$ $c7$ 13.
 $e2$ [Δ $g3$ - $f5$] $d5$ [13. ... 0-0-0
 14. $c5$ $dc5$ 15. $dc5$ $d7$ 16. $b4$ \pm]
 14. $h5$ $f8$ 15. $cd5$ $d5$ 16.
 $h3$ 0-0-0 17. 0-0-0 $d6?$!
 [Δ 17. ... $bd7$] 18. $de5$ $fe5$ [18.
 $e5$ 19. $e5$ $e5$ 20. $c3$ \pm]

19. $g5$ $h6$ 20. $e4$ $a3$ 21.
 $b1$ $e6$ 22. $g3$ $e7$ 23.
 $f5$ $e4?$ [Δ \perp] 24. $e4$ $g5$
 25. $hhh1$ $e4$ 26. $e4$ $f6$ 27.
 $a5$ $d1$ 28. $d1$ $d8$ 29. $d8$
 30. $c2$ \pm $d5$ 31. $d5$
 $d5$ [31. ... $cd5$ 32. $b4$ (Δ $f8$)
 $d7$ 33. $e7$ $e7$ 34. $c7$ \pm] 32.
 $d3$ $b6$ 33. $d2$ $d7$ 34. $f4$
 $ef4$ 35. $ef4$ $e6$ 36. $e4$ $c5$
 37. $g5$ $hg5$ 38. $fg5$ $b2$ 39.
 $e3$ $e7$ [39. ... $c3$ 40. $e3$ +]
 40. $g2$ [Δ $f4$ - $d5$] 40. $f7$

41. $\psi f4$ $\psi a1$ 42. $g6$ $\psi e8$ 43. $\psi d5$ $\psi g8$ [43. ... $\psi d5$ 44. $\psi d5$ - $\Delta \psi c6 - b7 +$] 44. $\psi f4$ $\psi d7$ 45. $\psi b8$ $\psi f6$ 46. $\psi f6$ $\psi f6$ 47. $\psi d5!$ [47. $\psi a7$ $\psi c7!$] $a6$ 48. $a4$ $\psi d4$ [$\Delta b5$] 49. $\psi a7$ $\psi e7$ 50. $\psi b6$ $\psi f6$ 51. $\psi c5$ 1 0

№ 145. სიცილოური დაცვა
ივზოზჩიკოვი - შალნოვი
IZVOZCHIKOV SHALNOV
თბილისი (სსრკ შმ გბ) 1981

1. $e4$ $e5$ 2. $c3$ $\psi f6$ 3. $e5$ $\psi d5$
4. $d4$ $cd4$ 5. $\psi d4$ $e6$ 6. $\psi c4$
 $\psi c6$ 7. $\psi e4$ $f5?$ [7. $d6$ 8. $cd6$

$\psi d6$ 9. $\psi f3$ $\psi c7$ 10. 0-0 0-0 11. $\psi d1$ $\psi d8$ 12. $\psi d5 \pm$] 8. $\psi e2$ $\psi b6$
9. $\psi b3$ $\psi c7$ 10. $\psi f3$ $\psi e7$ 11. $h4$ $\psi a5$ 12. $\psi g5$ $\psi f8?$! [12. $\psi b3$ 13. $ab3$ $d6$ 12. 0-0 0-0 \pm]
13. $\psi c2$ $a6$ 14. $\psi bd2$ $\psi bc4$ 15. 0-0-0 [$\Delta \rightarrow$] 15. $b5$ 16. $g4!$ $\psi b7$ [16. $fg4$ 17. $\psi c4 \pm$]
17. $gf5$ $\psi b2$ 18. $\psi d4!$ [18. $\psi b2?$ $\psi a3$ 19. $\psi a3$ \square $\psi c3 - +$] 18. $\psi a3$ 19. $\psi h5$ $\psi f8$ 20. $fe6$ $g6$
21. $\psi g6!$ $\psi a4$ [21. ... $\psi c3$ ($\psi d3$) 22. $\psi b1 + -$] 22. $\psi b1$ $\psi c3$ 23. $\psi a1$ $\psi b2$ 24. $\psi b2$ $\psi a4$ 25. $\psi b1$ $\psi c3$ 26. $\psi a1$ 1 0

თავაზ კიკიანი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 14. 8. 1937)

№ 146. ძველინდური დაცვა
კიკიანი - ბუსლაევი
KIKIANI BUSLAEV
თბილისი (სსრკ ჩ სტ) 1957

1. $d4$ $\psi f6$ 2. $c4$ $e6$ 3. $\psi f3$
 $c5$ 4. $d5$ $ed5$ 5. $cd5$ $d6$ 6. $\psi c3$
 $g6$ 7. $g3$ $\psi g7$ 8. $\psi g2$ 0-0 9.
0-0 $a6$ 10. $a4$ $\psi bd7$ 11. $\psi d2$
 $\psi e8$ 12. $a5$ $b5$ 13. $ab6$ $\psi b6$ 14.
 $\psi b3$ $\psi d7$ 15. $\psi a5$ $\psi c7$ 16. $e4$
[16. $h3$ $\psi b5$ 17. $\psi e3$. ეფე - კოტოვი.

ციური, 1953] $\psi b5$ 17. $\psi e1$ $\psi fd7$
18. $\psi d2$ $\psi e5$ 19. $\psi b5$ $ab5$ 20.
 $\psi c2$ $\psi a4$ 21. $b3$ $\psi a5$ 22. $\psi a5$
 $\psi a5$ 23. $ba4$ $h4$ 24. $f4$ $\psi d7$ 25.
 $e5!$ [25. $\psi ab1$ $\psi d4$ 26. $\psi h1$ $\psi b6$
 $\psi de5$ 26. $\psi ab1$ $\psi b6$ 27. $d6$ $c4$
28. $\psi e4$ $\psi c5$ 29. $\psi h1$ $\psi c6$ [29.

♖d6 30. a5!+ -; 29. ♘a4 30.
 ♖c6! +-] 30. a5 ♖a5 31. d7!
 ♘d7 [31. ♘d6 32. ♖bd1+-] 32.
 ♖c4 ± ♘f8 33. ♖c8 ♘b6 34.
 ♖b7 ef4 35. ♖e6 ♖e6 36. ♖e4!
 ♖g3 37. ♖e6 ♖g7 38. ♖f1 ♖c5
 39. ♖f7 ♖h6 40. ♖f8 ♖f8 41.
 ♖f8 b3 41. ♖b8 1 0

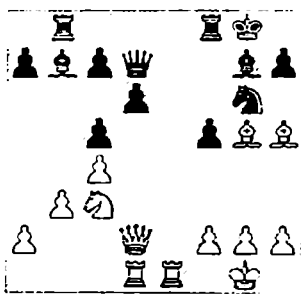
№ 147. ფრანგული დაცვა
 გრიგორიანი - კიკიანი
 GRIGORIAN KIKIANI
 რაზანი (სსრკ ჩ 1/2). 1978

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ♖c3 ♘f6
 4. ♘g5 ♘e7 5. e5 ♘f7 6. ♘e7
 ♖e7 7. ♘b5 ♘b6 8. a4 a6 9. a5
 ♘e4!? [9. ab5 10. ab6 ♖a1 11.
 ♖a1 cb6 12. ♖b5 ♘c6±] 10. ♘c4
 ♘c4 11. ♘a3?! ♖b4! 12. ♖f1
 ♖b2 13. ♘c4 ♖b4 14. ♘c3
 ♘c6 15. ♘e2 0-0 [15. ... ♘a5 16.
 c3 ♖b5 17. ♖g1 ♘c4 18. ♖d3 ♘b6
 19. c4 ♖d7 20. d5±] 16. c3 ♖e7
 17. ♘g3 f6! 18. ef6 ♖f6 19.
 ♘e4 ♖f4 20. ♖d3 ♘d7 21. f3
 ♖ad8 22. ♖f2 ♘e5! 23. de5 [23.
 ♖c2 ♘f3 - +] ♘b5 24. ♖c2 ♘d3
 25. ♘f6 g6 26. ♖b3 ♖c5 27.
 ♖he1 ♘b5 [27. ♖h2 28. ♖c6
 ♖h8 29. ♖h1 ♖d6 30. ♖b3 ♘g6
 31. ♖ad1 ♖] 28. ♖ad1 ♖d1 29.
 ♖d1 f5! 30. ♖d4 c5 31. f4 ♖f6
 32. ♖d6 ♖h4 33. ♖f3 c4 34.

♘c4 [34. ♖c2 ♘c6 ♖♖f4] ♖g4
 35. ♖e3 ♖c8 36. ♖d4 ♖g2 37.
 ♖d1 ♖h3 38. ♖d2 ♘c4 -+ 39.
 ♖g1 ♖g4 40. ♖e3 ♘d5 41. c4
 ♖g2 42. ♖c3 ♖f3 0 1
 [კიკიანი]

№ 148. ძველინდური დაცვა
 ზაიჩიკი - კიკიანი
 ZAICHIK KIKIANI
 თბილისი (სჩ) 1988

1. d4 ♘f6 2. c4 g6 3. ♘c3
 ♘g7 4. e4 d6 5. ♘f3 0 - 0 6.
 ♘e2 c5 7. 0-0 ♘c6 8. ♘e3 ♘g4
 9. ♘g5 f6 10. ♘c1 ed4 11. ♘d4
 f5 12. ♘c6 bc6 13. ef5 g6 14.
 ♘f4 ♖b8 15. ♖d2 ♘e5 16. ♖fe1
 c5 17. ♖ad1 ♘b7 18. b3 ♖d7
 19. ♘h5! ♘g6 20. ♘g5 ?!

20. f4! 21. ♘g6 ♖g4! 22.
 ♘d5 [22. ♘h7 ♖h7 23. g3 ♖g5;
 22. f3 ♘f3 23. ♘e4 ♘d1 24. ♘d5
 ♖h8 25. ♘c7 f3 26. ♘d1 (26. ♘f8
 f2) ♘d4 27. ♖h1 f2 a) 28. ♘f2 ♘f2

29. Ee4 ფg7 (Δ ფa1) 30. g3 ფa1
 31. ფg2 ღc3! F: b 28. Efl Efl5!
 (28. Efl4 29. ფf2 Ee8 30. g3!)
 29. ფf2 (29. ღc6 ფf4 30. ფf4 Efl4
 31. ღg5 Ee4 32. ღh3 Ee2 F) Ee8
 30. g3 ფg6 31. ღh4 Ecf8 32. g4

Efl4 33. h3 ფh6 34. ღg3 ღf2 - +
22. f3 23. g3 hg6 24. Ee7
ფh3 25. ღe3 ღd4 26. ფc2 Efl5
ღf4 Ee8 28. Ee2 ფf8 29. ღd6
cd6 30. Ee7 Efl5 0:1 [კიკიანი]

დავით ლობჯანიძე, ეროვნული ოსტატი*

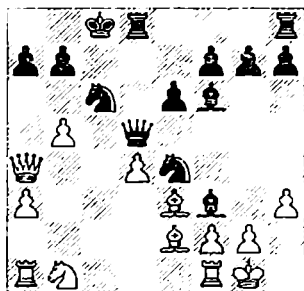
№ 149. სიცილიური დაცვა
 ლობჯანიძე - მაქსიმენკო
 LOBZHANIDZE MAKSIMENKO
 დაუგეპილსი 1986

1. e4 e5 2. c3 d5 3. cd5 ფd5
4. d4 ღc6 5. ღf3 ღg4 6. ღe2
0 - 0 - 0!? 7. 0 - 0 e6 [7. cd4
 8. cd4 ღf3 9. ღf3 ფd4 10 $\text{ფc2} \pm$;
 8... ღd4 9. ღd4 ღe2 10. ფc2 ფd4
 11. $\text{ღe3} \pm$] 8. ღe3 ფf6 9. h3
ღh5 10. a3 ღe7 11. b4 cd4 12.
cd4 ღe4 13. ფa4 ღf6 [13.
 ღf3 14. ღf3 ფd4 15. ღd4 ფd4
 16. $\text{ფc2} + -$] **14. b5 ღf3**

დაგრამა

15. ღc4!! [15. ღf3 ფd4 16.
 ფa7 ღf3 17. gf3 ღd6 ∞] ფh5 **16.**
bc6 ღg5! 17. cb7 [17. gf3? ღf3
 18. ფg2 ფh4 18. ფh2 $\text{ღf3} =$; 17.
 ფa7? ფh3] ღb7 **18. Ee1 ფb8**

19. d5 a6 20. ღa6 Ee8 [20.
 ღd5 21. ფb5 ფa8 22. ღb7! ღb7
 23. $\text{ფa5} + -$; 20. ღa1 21. ღb7
 $+ -$] **21. ღc4 ღd4! 22. ღd4**
ღf3! 23. ფf1! [23. gf3 ფg5 24.
 ფh2 ფf4! 25. ფg2 $\text{ფg5} =$] ღd4
24. ღd2 cd5 25. ღa6 ფg6 **26.**

* ფილემ-მ (1997) მიანიჭა საერთაშორისო ოსტატის წოდება

შეც8 შეც8 27. დე7 შედ3 28. გე1
დე2 29. გე2 შებ7 30. შებ1 გე7
31. შეა7 გედ6 [31... გედ8 32. შებ7

შეფ5 33. შეფ7 შეე5 34. ფ4 +-] 32.
შებ6 გეე5 33. დეფ3 გეფ4 34. შეფ7
შეფ5 35. გ3 გეე4 36. შეე6 1: 0
 [ლობჯანიძე]

თეიშურაზ ლომაია, სპორტის ოსტატი

(1940 - 1994)

№ 150. ძველინდური დაცვა

ლომაია - პეტრიაევი

LOMAIA PETRIAEV

ბელცი (სსრკ სმ ჩ) 1970

1. d4 დეფ6 2. e4 e5 3. d5 g6
4. g3 დეგ7 5. დეგ2 დ6 6. დეც3
დეა6 7. დეფ3 0 - 0 8. 0 - 0 დეე7
9. e4 e6 10. a4 ed5 11. cd5 [ღ
11. ed5] დეგ4 12. h3 დეფ3 13.
შეფ3 ა6 14. შედ3 [14. ა5 დებ5 Δ
დედ4] დედ7 [14. ბ5! 15. აბ5 აბ5
16. შეა8 შეა8 17. დებ5? შეა6 - +]
15. f4 შებ8 16. e5! დეე5 17. f5
დეე8 18. დეე4 დეეფ6 19. ფგ6 ფგ6
20. დეგ5 e4 [20... შებ6 21. ა5 ±]
21. შეა3! [21. შეე4 შებ6 Δ 22.
შებე8] 21... შებ6 22. დეე3 შეა5
23. დედ6! შეე7 [23. ბ5 24. აბ5
შეა3 25. ბა3 აბ5 26. შეაბ1 ± ⊥]
24. g4 დებ6 25. შეად1 შეად8?
26. დეფ7! დეფდ5 [26... შეფ7 27. d6
+ -] 27. დედ8 შედ8 28. ა5 დეე3
29. აბ6 შებ6 30. შედ8 გეე7 31.
შედ6 შებ2 32. შეფ2 შებ1 33.
გეე2 e3 34. შეე6 e2 35. g5 1: 0
 [ლომაია]

№ 151. ინდური დაცვა

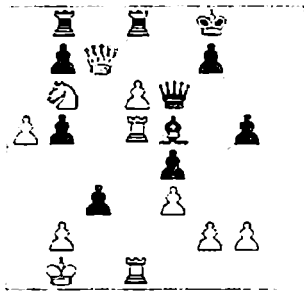
ლომაია - ხოლმოვი

LOMAIA KHOLMOV

თბილისი (სჩ) 1961

1. d4 დეფ6 2. e4 e6 3. დეც3
e5 4. d5 ed5 5. cd5 g6 6. დეგ5
დეგ7 7. დეფ3 h6 8. დეე4 0-0 9.
e3 d6 10. დედ2 დებდ7 11. დეე2
ა6 12. ა4 შეე8 13. ა5 g5 [13.
ბ5! 14. აბ6 დებ6] 14. დეგ3 დეე5
15. h4! დეფ5 16. ფგ5 ფგ5 17. დეე5
დეე5? [17... შეე5 18. დეფ3 შეე8 19.
დეგ5 დედ5 20. შედ5 შეგ5 ∞] 18.
დეე4 e4 19. დებ6 შებ8 20. შებ3
დედ7 21. დეეა4 დებ6 22. დებ6
შედ6 23. 0-0-0 ± შეედ8 24.
დეე4 შეფ6 25. შედ2 დედ7 26. შებ6
შეე7 27. შეე7 გეეფ8 [27. შედე8
28. შედ6!] 28. დებ6 დებ5 29. d6

♙e6 30. ♖b5 ab5 [30. ♙a2
31. ♖c4 ♙a1 32. ♜c2 ♙b2 33. ♜d1
±] 31. ♜b1 e4 32. ♖hd1 c3 33.
♖d5 ♖e5

ბურაბ მატავარიანი,

ეროვნულა ოსტატო

(თბილისი. 27. 11. 1937)

34. ♖e5! [34. ♙e7!] ♙e5 35.
♙b8 [35. e2 36. ♜c2 ♙c5 37.
♜b3 ♙b6 38. ♙c7 ♙c7 39. dc +-]
1 0

№ 152. სიცილიური დაცვა
მანავარიანი - ბუსლაევი

MACHAVARIANI BUSLAEV
ბაქო (ა/კ ჩ) 1966

ჭადბავი, უპირველეს ყოვ-
ლისა, სელფენეიაა. რით მიე-
ბღემა ავსსნათ ნისი დიდი
მიზნიდეულმის ძალა? რადომ
თანამომს ჭადბავს მილიონთ-
მით ადანიანი, ათასმით
ესწრება ცუტნიბრეს, ასიათა-
სმით სწავლმს თელრისა?
აბრეხს უმლიერეს ოსტატთა
პატციუმს? ჩემი აზრით, ამის
ერთადერთი ავსსნა ის არის,
ბომ ამ თანამს ულლმსალური
ესთეციუტრი ზეცავლუნა აცვს.

მ. ტალი

1. e4 e5 2. ♖f3 e6 3. ♖c3
a6 4. g3 ♖c6 5. ♖g2 d6 6. d4
ed4 7. ♖d4 ♖d7 8. 0-0 ♖f6 9.
♖b3 ♖e7 10. f4 0-0 11. g4
♙b6? 12. ♜h1 ♖fd8 13. g5 ♖e8
14. ♙e2 ♙c7 15. ♖e3 b5 16. a3
♖a5? [♟ 16. ♖f8] 17. ♖a5
♙a5 18. ♙f2 ♖ab8 19. f5 ♖f8
20. g6! ♖f6 [♟ 20. f6 21. gh
♜h8; 21. ♙h4 h6] 21. gf ♜f7 22.
fc ♖e6 23. e5! de 24. ♖e4 ♖d5
25. ♖f6 ♖g2 26. ♜g2 gf 27.
♙f6 ♜g8 28. ♙e6 ♜h8 29. ♖f8
♖f8 30. ♙e5 ♜g8 31. ♜h1 1:0

(თბილისი. 16. 7. 1955)

№ 153. ძველინდური დაცვა

მაჭარაშვილი - ჩეხოვი

MACHARASHVILI CHEKHOV
ჩერნიგოვი (სსრკ იწ) 1972

1. d4 ჭf6 2. e4 g6 3. ჭc3
 4. g7 4. e4 d6 5. ♖e2 0 - 0 6.
 6. g5 c5 7. d5 a6 8. a4 e6 [△ 8.
 ♗a5] 9. ♗d2 [9. ჭf3 cd5 10.
 cd5 ♗b6 11. ♗d2 ♖f5 12. a5 ±]
 9. cd5 10. ed5 ♗e8 11. ჭf3
 12. g4 12. 0-0 ჭbd7 13. h3 ჭf3
 14. f3 ჭe5 15. ♖e2 ♗a5 [△
 ♗b4] 16. ♗e2 h6 17. ♖d2 ♗c7
 18. f4 ჭed7 19. ♖d3 ♗e7 20.
 ♗ae1 [△ ⊥ ±] ♗ae8 21. ♗d1
 ♗b6 22. ♗e7 ♗c7 23. b3 ჭf8
 24. ♖c2 ჭe8 25. ♗e1 ♗d8 26.
 ჭh2 ჭdf6 27. ♗e7 ♗e7 28. g4
 ჭd7 29. ♗e1 ♗e1 30. ♖e1 ±
 [X d6] ჭdf6 31. ჭg3 ჭe7 32.
 h4 ჭd7 33. ♖d2 ♖d4 [33.
 ♖c3?! △ ჭf8.f6] 34. ჭe2 ♖g7
 35. a5! ♖f6 36. ჭg1 ჭg7 37.
 ჭf3 h5 38. g5 ♖b2 39. ჭh2 [△
 ჭf1-e3. f5] 39. f5? [X f5. h5]
 40. ჭf3 ჭe8 41. ჭe1 [△ 41. ჭg1
 ♖d4 42. ჭc2 △ ჭf3. ჭg3] 41.
 ჭc7 42. ჭf3 ♖g7 43. ჭd3

44. ჭc1 [44. ჭf2 ♖f2]
 ♖a8? [45. ჭe8 46. ჭe2 ♖b2
 47. ჭg3 ჭg7 =] 45. ჭe2 ♖g7 46.
 ჭg3 ჭf7 47. ♖f5! +- g f5 48.
 ჭh5 ჭc7 49. ჭg3 ჭe8 50. ჭf5
 ♖b2 51. h5 ჭf8 52. ჭe4 ♖a1
 53. ჭg3 ჭd7 54. h6 ♖b2 55.
 f5 ჭe5 56. ჭh5 ♖a1 57. h7 ჭd7
 [57. ... ჭg6 58. f6 (58. fg6 ჭg6 59.
 ჭf6 ♖f6! =) ♖e5 59. ♖e1! ♖b2
 60. ჭf5 +-] 58. g6 ჭe7 59. ♖g5
 ჭf8 60. ♖h6 ჭe7 61. g7 1 0

ქადრავი ძლიერი სულის
 ადანიანეისთვისაა. მნელია
 ქადრავი, იგი შთომას მით-
 ხოვს და მე შეიძლება დანაჯ-
 მაყთუილოს მხლოდ სერიო-
 ლმულმა მსჯელობამ და გატაც-
 ემულმა ვსუყვამ. მხლოდ და-
 უნდომულ ვითიკვას მივყვართ
 მიზნისაკენ.
 ვ. სტეინიცი

(თბილისი. 8.2.1947)

№ 154. ძველინდური დასაწყისი
მიქაძე - ვ. კირპიჩნიკოვი

MIKADZE V. KIRPICHNIKOV
თბილისი (სსრკ თ) 1973

1. **ფ3** **ფ6** 2. **გ3** **დ5** 3. **ღ2**
ე6 4. 0-0 **ჟე7** 5. **დ3** 0-0 6.
ღbd2 **ე5** 7. **ე4** **ღc6** 8. **ჟe1** **ბ5**
[8. **დ4**] 9. **ე5** **ღd7** [ღ 9. ... **ღe8**
Δ **ბ4**, **ღc7-b5**] 10. **ფ1** **ბ4** 11.
ჰ4 **ღd4?** [ღ 11. **ჟc7 ±**] 12.
ღd4 **ed4** 13. **ჟg4** **ფh8** [13.
ჟb6 14. **ღh6!**] 14. **ჟd4** **ა5** 15.
ჟg4 **ჟc7** 16. **ჟe2** **ღa6** 17. **ღf4**
ჟfc8 18. **ჟae1** **ჟb6** 19. **ჟh5**
ფg8 20. **ღh2** **ჟd4** 21. **ბ3** **ჟb2**
22. **ჟg4** **ფf8** [22. **ჟc2!**? 23.
ჟc2 (23. **ღd5?** **ჟf2** 24. **ღa8** **ჟh2**↑)
23. ... **ჟc2** 24. **ჟc1** **ჟa2** (24. ... **ჟb2**
25. **ღd5** **ღe5** 26. **ღe5** **ჟc1** 27. **ფf1**
±) 25. **ღd5** **ed5** 26. **ჟd7** **ღf8** 27.
ჟc7 **ღd3** 28. **ჟf7** **ფh8** 29. **ჰ5**→]
23. **ჰ5** [23. **ღh6** **ფg6** 28. **ჰ5** **gh6!**]
23. **ჟe2** 24. **ჟe2** **ჟc2** 25.
ჟc1! **ჟd3** 26. **ღh6** **გ6** 27. **ღf1**
ჟf5 28. **ღa6** **ღa6** 29. **ჟc7** **ღd8**
30. **ჟc8** **ღe7** 31. **ჟe2** **ღa7** + -
32. **ღg4** **f6** 33. **ef6** **ღd6** 34.
ღf8 1 0 [მიქაძე]

№ 155. ალიოხინის დაცვა
ბ. კატალიმოვი - მიქაძე
B. KATALIMOV MIKADZE
სოხუმი (ქ) 1974

1. **ე4** **ფ6** 2. **ე5** **ღd5** 3. **დ4** **დ6**
4. **ფ3** **ღg4** 5. **ღe2** **ე6** 6. **ე4**
ღb6 7. 0-0 **ღe7** 8. **ed6** **cd6** 9.
ა4 [9. **ღc3** 0-0 10. **ღe3** **ღc6** 11.
დ5! ±] 9. **დ5** 10. **ე5** **ღf3** 11.
ღf3 **ღd6?**? [11. ... **ღc4** 12. **ღc3**
ღc6 13. **ბ3** **ღ4a5** Δ **ბ6**] 12. **ა5** **ღc6**
13. **ა6** **ბ6** 14. **cb6** **ჟb6** 15. **ღa4**
[× **დ4**] **ღf6** 16. **ღc3** 0-0! [16.
... **ღd4** 17. **ღd5** **ed5** 18. **ღd5** **ჟd8**
19. **ღd4** **ღd4** 20. **ჟd4** 0-0 21.
ღf4±; 16. **ღd4** 17. **ღd5** **ed5**
18. **ღd5** **ჟd8** 19. **ჟe1** **ფf8** 20. **ღd4**
ღd4 21? **ჟd4**±↑] 17. **ღe2** **ჟfc8**
18. **გ4?**? **გ6** 19. **ფg2** [Δ→»]
ჟd8 20. **ღf4** **ღb6** 21. **ღa1** **ღc4**
22. **ბ3** **ღd6** 23. **ღh1** [Δ**h4**→]

შab8 24. h4 შb4 [24. ღh4?
25. ღd6!] 25. ღd2 შb6 26. h5
შcb8 27. hg6 hg6 28. ჳg1?!
შb3 29. ჳh2 ღd4! 30. ჳh7
ჭf8 31. ღh6 ჳe8! [31. ჳe7
32. ღd4 ღd4 33. ღg5 ღf6 34. ღf6
ჭf6 35. ჳh4 g5□ (35. ... ჳe5 36.
შhel ღc4 37. g5→) 36. ჳh6 ჳc7
37. ჳg5 ღd7 38. ჳe5ლ] 32. ღd5

ed5 [32. ღe2 33. ღb3 შb32]
33. ღf4 ჳd7 34. ღd5 ჳh8 - +
35. ღf4 ღe5! 36. შac1 [Δ შc7]
36. ღe6 37. ღe3 ჳh7 38.
შh7 შ8b5 39. შd1 შa5 40.
ღf4 ღf4 41. ღf4 ჳc6 [41.
ღf4 42. შf7, 43. შf4] 42. შc1
ჭd7 43. შd1 [43. ... ჳe6 44. შel
შb4 - +] 0 1

სერგო მოსესიანი, ეროვნული ოსტატი*

(თბილისი. 3. 12 1978)

№ 156. სიცილიური დაცვა
 მოსესიანი - ვესკოვი
 MOVSESIAN VESKOV
 ბრატისლავა (იმპ/16) 1993

1. e4 c5 2. ღf3 d6 3. d4 cd4
4. ღd4 ღf6 5. ღc3 g6 6. ღc4
ღg7 7. 0-0 0-0 8. შel a6 9.
ღb3 ღc6 10. ღg5 h6 11. ღh4
ღd4 12. ჳd4 g5! [12. ღd7]
13. ღg3 ღh5 14. ჳd1 ღg3 15.
fg3! [Δ ჳh5, ×f7; 15. hg3 b5=]
b5 16. ჳh5 ღb7 [16. ღe6!?
17. ღd1 Δc3, ღe3, ×f5] 17. ჳh1
e6 [Δ ჳf6] 18. ღd1 ჳf6 19.
ჭg1! [Δ ღf2-g4] ჳd4 10. ღf2
ჳb2 21. შad1 ჳa3 22. ჳh1
ჳc5 23. შf1! ჳh7 24. შdel

ჳc7 25. c3! [Δ ღc2] f5! 26.
ღh3! ჳd8 □ 27. ef5 ef5 28.
შe6 +- d5 ⊕ 29. შfel ჳg3 30.
შe7 შf6 [31. შb7] 1 0 [მოკეს-
სიანი]

პაატა ნეწიბუნი (თუნდაც
 მსოფლიო პაიკის!) მოკვებ მეტად
 და ზუსტად განსაზღვრავენ მო-
 ჟაღბაჟის ცოდნას, სელოჟნემას
 და ცელოანცს, ვიდრე სეთ სელონი
 ნამათის განმეცხადება.

მ. ჩიგორინი

* ფილეჰ 1996 წელს შიანიჟა საერთაშორისო ოსტატის. 1997 წელს საერთაშორისო დილოსტატის წოლეჟა.

(სენაკი 13. 11. 1973)

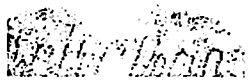
№ 157. პირც - უფიმცევის

დაცვა

ღმებუაძე - სიჭინავა

DGEBUADZE SICHINAVA

თბილისი (სბ) 1994

1. e4 g6 2. d4 ♘g7 3. ♖c3
 d6 4. ♘g5 c6 5. ♗d2 ♖d7 6.
 ♖f3 ♗c7 7. a4 e5 8. ♘c4 ♖gf6
 9. de5 de5 10. 0-0-0 0-0 11.
 h4 h5 12. ♖b1 [12. ♘f6 ♖f6 □
 (12. ... ♘f6 13. ♗h6△ ♗g6 ±) 13.
 ♗g5 (△ ♗g6) ♖h7 14. ♗c5 ♗e5
 15. ♖e5 ♖e4 16. ♖g6 (16. ♖f7 (16.
 ... ♖f7? 17. ♖e4) ♖f2 17. ♖g5 ♖h8
 18. ♖f7⇒) 16. ... ♘h6 17. f4 □ (17.
 ♖b1 ♖c3 18. bc3 fg6) 17. ... fg6 18.
 ♖e4 ♖f4! ♖] a6 13. ♘f6 ♖f6 14.
 ♖g5 [14. ♗g5 b5 15. ab5 ab5 16.
 ♘b3 c5! ♖] ♘h6 15. f3 ♖g7 16.
 g3 ♖h7 17. f4 ♘g4 18. ♖df1
 ♖f6 19. ♗f2 b5 20. ♘d3 ♗e7
 21. ♗b6 ♖fc8 22. ♖h2 ♖d7 23.
 ♗c3 ♖cb8 24. a5 ♗c5 25. ♗c1
 [25. ♗c5 ♖c5 26. fe5 ♘g5 27. hg5
 ♖d7 28. ♖e2 (28. ♘e2? b4) ♖e5
 ♖] f6 26. ♘e2 [26. f5! ♖g8 27.
 ♖e6 ♘c1 28. ♖c5 ♖c5 29. ♖c1 =]

♖f8! [26. fg5 27. hg5 26.
 ♘e2 27. ♖e6] 27. ♘g4 [27. f5!
 gf5 28. ♘g4 fg4 29. ♖hf2; 27. b4
 28. ♖a4 ♗a5 29. ♘g4 ♗a4 30. b3
 ♗a3 31. ♗e3 △ ♗c5 ±] hg4 28.
 ♗d1 ef4 29. gf4 ♖g8 [29. ... fg5
 30. hg5 ♘g5 31. fg5 ♗g5 32. ♗d4
 ±] 30. ♗g4 fg5 31. hg5 ♘g7
 32. e5? [32. ♖h3 b4 33. ♖c2 △ f5]
 ♗c4 [△ ♘e5] 33. ♖e1 ♗e6 34.
 ♗h4 ♖d8 35. ♖e4 ♖d4 36.
 ♖d6 [36. ♖f6 ♖f7 △ ♗f5 ♖] ♖d8
 - + 37. ♗g3 ♖a4 38. b3 □ ♖d4
 [△ c5 - c4] 39. ♖he2? [39. ♖ch1
 c5 40. ♖h4 ♖d2 ! 41. ♖c1 ♖8 d6
 42. ed6 ♗c2 - +] ♖8d6 40. ed6
 ♗e2 [41. ♖e2 ♖d1 42. ♖a2 ♖a1 #]
 0 1

პირველი ნაჭადრაკი რომ გასდეს,
 ჩუენი დიდი ილიასავით დინჯი და
 აუღლებელი უნდა იყოს.

გალაკტიონი

* ფილიპ-ს 67-ე კონგრესზე (1996, ერევან-
 ნი). მიუხედავად საერთაშორისო ოსტატის
 წოდებისა

(1900 1984)

№ 158 კოლეხ დებიუტი

სოროკინი – ბოგოტირჩუკი

SOROKIN BOGOTIRCHUK

მოსკოვი (სსრკ-ის შტ) 1921

1. d4 ჭf6 2. ჭf3 e6 3. e3 h6
 [3. c5] 4. d3 e b7 5. ჭbd2
 [5. 0-0 ჭe4! 6. ჭbd2 f5] e7 6.
 0-0 0-0 7. ჭe2 c5 8. c3 cd4!?
 [8. ჭc6, 9. ჭc8] 9. ed4 d6
 10. ჭe4! [10. ჭfe1?! ჭbd7 11.
 e a6 ჭc8! ♯] 10. a6 [e10.
 ჭc6] 11. ჭfg5! ↑ ჭbd7 12. f4
 h6 13. ჭf6 ჭf6 14. ჭe4 ჭe8
 15. ჭf6 e f6 16. ჭh5 ჭc8! [Δ
 ⇒ ± :16. c5? 17. fe5 de5 18.
 e c4!] 17. d2 e5 □ [17. ჭf8
 18. ჭae1 Δ g4-g5 →] 18. fe5 de5
 19. ჭae1 e4 [19. cd4 20. ჭf5
 →] 20. e b1 ჭc7 21. ჭf5 ჭd5
 22. ჭg4! [Δ ჭf6, e h6] e g5!?
 23. ჭf5 d2 24. ჭd5 d5 25.
 e c4! ჭce7? [25. e e1 26.
 ჭce7] 26. e h7 ჭf8 [26. ჭh7
 27. ჭc7 ჭc7 28. ჭf5, 29. ჭd5 +
 -] 27. ჭc7 ჭc7 28. d3+- e b7
 29. ჭg3 g6 30. ჭd6 b5 31.
 ჭd8 ჭc8 32. ჭd6 ჭe7 33. a4
 ba4 34. e c4 [Δ 35. ჭf6] e g5
 35. e a6 e e4 36. e c4 ჭg8 37.

g3 ჭg7 38. h4 e f6 39. ჭa3!
 g5 [39. ჭb7 40. ჭa4! ჭb2 41.
 ჭc8] 40. hg5 hg5 41. ჭa4 g4
 42. ჭa5 e f3 43. ჭc5 ჭh6 44.
 ჭd6 [Δ 44. ჭf6] ჭg7 45. ჭc5
 ჭh6 46. ჭc8 ჭg7 47. ჭc5
 e e1 48. ჭf2 e d1 49. ჭh5 1:0
 [სოროკინი]

№ 159. ძველინდური დაცვა
 სოროკინი – ვირცხალავა

SOROKIN PIRTSKHALAVA
 მოსკოვი (სსრკ) 1952

1. d4 ჭf6 2. e4 d6 3. ჭc3
 e5 4. e4 ჭbd7 [4. cd4 5. ჭd4
 ჭc6 6. ჭd2 Δ b3 e b2 ±] 5. d5
 g6 6. e e3 e g7 7. f3 0-0 8. ჭd2
 ჭe8 9. g4 f5 10. gf5 gf5 11.
 0-0-0 f4 12. e f2 a6 [12. a5
 13. h4 ჭc5 14. e h3 ±] 13. h4
 ჭh8 14. e h3 b5 15. d7 d7
 16. e5 de5 17. e c5 e d6 18.
 e h3 e f6? [Δ 18. ... ჭc4 19. ჭe2

19. Δg^5
 Δg^5 20. hg^5 Δg^5 21. Δdg^1
 $\Delta e^7?$ [21. ... Δf^6 22. Δh^5 Δae^8]
 22. Δh^5 [$\Delta 23$. $\Delta ce^5!$] Δf^6 23.
 Δh^2 Δf^7 24. $\Delta ce^5!$ b^4 [24.
 Δce^5 25. $\Delta e^2 \Delta$ 26. Δd^4 : 25. ... Δf^6

26. Δd^4 Δce^7 27. ce^5] 25. Δh^5 [25.
 $\Delta ce^2?$ Δce^4] Δce^8 [25. ... bc^3 26. ce^5
 cb^2 27. Δb^2] 26. Δgh^1 Δg^8 [26.
 ... Δce^7 27. $ce^5!$] 27. Δh^7 Δf^8 28.
 Δh^8 Δce^7 29. Δh^6 Δce^5 30. Δh^4
 Δf^6 31. Δce^2 1 0 [სოროკინი]

ბორა ტყეშუჩავა, ეროვნული ოსტატი

(სენაკი. 29. 4. 1961)

№ 160. ტარაშის დაცვა

ტყეშუჩავა - ბ. გიორგაძე

TKEBUCHAVA G. GIORGADZE

ერევანი (ა/კ ჩ) 1986

1. d^4 Δf^6 2. Δf^3 e^6 3. g^3
 d^5 4. Δg^2 Δe^7 5. ce^4 0-0 6. 0-0
 ce^5 7. cd^5 ed^5 8. dc^5 [8. Δce^3
 Δce^6 9. dc^5 : 9. Δg^5] Δce^5 9. b^3
 Δce^6 [9. Δce^7 10. Δb^2 (10. Δg^5
 $h^6!$) Δce^6 =] 10. Δa^3 Δa^3 11.
 Δa^3 Δa^5 12. Δce^2 Δd^8 13.
 Δcd^4 Δd^7 14. a^3 Δac^8 15. b^4
 Δb^6 16. Δce^6 Δce^6 [16. ... bc^6 Δ
 ce^5] 17. Δd^4 Δd^7 18. e^3 Δce^4 19.
 Δd^2 Δdc^8 20. Δf^c1 [$\Delta \perp \times d^5$]
 Δa^4 21. Δb^2 a^5 22. Δf^1 Δce^1
 23. Δce^1 Δce^1 24. Δce^1 ab^4 25.
 Δce^8 Δce^8 [25. ... Δce^8 26. ab^4 (26.
 Δb^5 ba^3 27. Δce^8 Δb^1 28. Δg^2
 Δce^4 29. Δg^1 Δce^8 =) 26. Δb^4
 27. Δb^5 Δb^1 28. Δg^2 Δce^4 29. Δg^1
 Δce^7 30. Δf^5 Δf^8] 26. $\Delta a^8!$

Δce^6 27. ab^4 Δf^8 [27. $\Delta b^4?$
 28. Δce^6 + -] 28. b^5 Δd^7 29. Δa^3
 Δd^6 [29. Δg^8 30. $\Delta g^2!$ Δce^6
 (30. $\Delta b^5?$ 31. Δb^4 $\Delta \Delta f^1$) 31.
 Δce^7 + -] 30. Δg^2 Δce^6 31. h^4
 Δce^7 32. Δce^3 [$\Delta \Delta ce^6$, Δg^7] 32.
 ... f^6 33. Δd^3 Δg^8 [33. ... g^6 34.
 h^5 \pm] 34. Δa^3 g^6 35. $g^4!$ Δf^7
 36. g^5 f^5 37. $h^5!$ Δd^7 38. h^6
 [$\times h^7$] Δd^8 39. f^4 Δce^7 40. Δf^1
 Δce^8 41. Δd^3 \pm Δce^8 42. Δa^8
 Δd^7 [42. ... Δb^8 43. Δa^5 Δce^7 44.
 $b^6!$ Δce^1 45. Δf^2 \pm] 43. Δa^3 Δce^8
 44. Δf^2 Δb^8 45. Δb^4 Δce^7 46.
 Δa^5 Δce^8 47. Δce^3 Δd^7 48.
 Δf^3 [$\Delta \Delta ce^5$] Δd^6 49. Δh^8 Δce^7
 50. Δce^3 Δd^8 51. b^6 Δce^6 52.

ჟა1! [Δღგ6, h7] ოდ7 53. ჟh8
ღე8 [53. ... ღე8 54. ღე5 (Δღგ6,
h7) ოე6 55. ობ5 + -] 54. ღე5!
ჭე8 55. ჟგ8 1 0

№ 161. ვოლგის გამბიტი
ტყეგუჩავა - პავლენკო

TKEBUCHAVA PAVLENKO
ერევანი (ა/კ ჩ) 1986

1. d4 ღფ6 2. ღფ3 e5 3. d5 e6
4. c4 b5 5. cb5 ed5 [5. ღდ5
6. e4 ღე7 7. ღე3 d5 8. cd5 ed5 9.
ღე2 ოე7 10. 0-0 0-0 11. ოფ4 ±]
6. ოგ5 ობ7 7. e3 h6 8. ოფ6
[ღ8. ოh4] ჟფ6 9. ღე3 ჟე6?!
[9. d4 10. cd4 ოფ3 11. ჟფ3 (11.
gf3 cd4 12. ღდ5 ჟე6 13. ჟე2
ღდ6=) 11. ჟფ3 12. gf3 cd4 13.
ღდ5±] 10. ოე2 ოე7 11. ჟდ2
0-0 12. 0-0 a6 13. მfd1 ab5
14. ობ5 [14. ღბ5 ღა6] 14.
ღფ6 [14. ... ოე6 15. a4 Δ16. ღდ5
±] 15. ღდ5 [Δ1±] ოდ5 16. ჟდ5
ჟდ5 17. მდ5 ობ2 18. მბ1 ოფ6
[18. მა2? 19. მ5d2!] 19. a4±
მე8 20. ღდ2 [20. მcl ღა6 21.
მდ7 ; 20. ... c4 21. ღდ2 (21. ღე5?
ღე6! 22. ღე4 ღე5 23. მდ4 d5!) c3
22. ღე4 ღა6 23. მდ3 c2 24. ღფ6
gf6 25. მბ3 ზ] 20. მე7 21.
ღე4 მaa7 [X d7] 22. ღფ1 ოე7
23. მbd1 ღე6 24. მ5d2 [24.
ღე6? dc6 Δმa4] მე7 25. f4

ჭე8 26. ღე2 [Δბ⊙] გ6 27. ღფ3
ჭე7 28. მდ5 ღფ8 29. გ3 ღე7
30. h4 h5 31. გ4! hg4 32. ღე4
მე7 33. მ5d2 [Δh4-h5] მე7
34. h5 gh5 35. ღე5 ღა5 36.
მე2 [36. ღა5 მა5 37. მდ7 მდ7
38. მდ7 ღფ6 ⇐=] 36. ... ღფ6 37.
ღე5 d6 □ 38. ღე4 ღე6 □ [38.
ჭე7 39. ღე6 + -; 36. ... ღფ5 39.
e4! + -] 39. e4 [Δf5#] ოფ8 □
[39. f6 40. f5 ღფ7 41. ღე6 + -;
39. f5 40. ef5 ღფ5 41. ოდ3 ღე6
(41. ... ღფ4? 42. მფ1#) 42. f5 + -]
40. f5 ღე7 41. ღე3 f6 42. მე8!
[42. ღდ5 ღფ7 43. მე6 ოე7 44.
მდg1 + -] 42. ... ღფ7 43. მდg1
მე7 44. ღე4! მე7 [44. ... მე4?
45. ღდ6 ოდ6 46. მlg7#] 45. მე8
ჭე7 46. ღბ6 ღე6 47. ღდ5 ღე8
48. ღე7 მე7 49. მეგ8 1 0

№ 162. თანამედროვე დაცვა
მალნიშაუსკასი - ტყეგუჩავა
MALISHAUSKAS TKEBUCHAVA
უფგოროლი 1988

1. e4 გ6 2. ღე3 ოგ7 3. h4
h5 4. d4 d6 5. ოე3 c6 6. ჟდ2
ღდ7 7. f3 [ღ 7. a4] b5 8. ღე3
ღბ6 9. b3 a5 10. a4 b4 11. ღდ1
d5 12. e5 [12. ღdf2 c5 13. მდ1 ∞]
ღე6 13. ღფ4 e6 [ღ13. ... ღფ5 14.
ღფ2 ოე6 ♯] 14. მე1 ღფ5 15.
ღფ2 ღდ7 16. ოდ3 c5 ♯ 17. ოფ5

gf5 18. de5 ?! [a 18. d3 c4 19. f4 ∞ | 18. ... de5 19. 0-0 e6 f 20. e1 e h6 | 20. f4 21. f4 e h6 22. d4! f6 23. e3] 21. e3 f4 22. f4 e f8 23. d4 f6 24. e3 f7 25. e b4 e5 26. d3 ab4! [25. ... e f4 26. b5 ∞] 27. d2 e6 [27. ... e b8 28. c6 ↑] 28. e b4

d4 29. d2 d5 30. b4 □ e a4 31. e b2 e a2 32. e c4 e g8 33. e b3 ? ⊕ e d2 34. d2 e b3 35. e b3 e b3 +- 36. e2 d3 37. e b2 e h6 38. e a1 e e3 39. e h1 e c2 40. c6 e d4 41. e c2 d e2 42. e c1 e e6 43. e c2 d6 44. b5 e e7 0 1

კახა შალამბერიძე, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი, 4.12.1969)

№ 163. ჰოლანდიური დაცვა

შალამბერიძე

- 3. გაგარინი

SHALAMBERIDZE V. GAGARIN

ოზურგეთი 1987

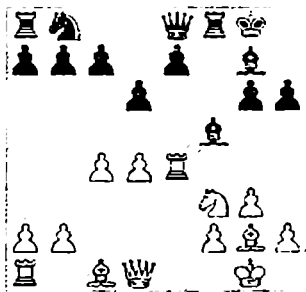
1. d4 f5 2. e4 e f6 3. g3 g6 4. e g2 e g7 5. e f3 d6 6. b3 0-0 7. 0-0 e5!? 8. de5 de5 9. e a3 e e8 10. e c3 [Δ 11. e4] e4 11. d8 e d8 12. e ad1! e e8 □ [12. e d1 13. e d1 e f3 14. e d8 f7 15. e c8 f g2 16. e b5!! e c8 17. e c7 e c7 18. e c7 e g8 (18. e f6 19. e b2 +-) 19. e c8 e f7 20. e d6 +-] 13. d4 e6 □ 14. f3! e b d7 15. f e4 f e4 16. h3! [Δ g4, g5] e f8 17. g4 e3 18. e d3 h5 19. g5 e6 h7 20. e e4 e e4! □ [20. e h3 21. e f6 e f6 22. g6 e c6

23. e c3 e f7 24. e e7 (24. e e7) +- 20. e d4 21. e d4 e e6 22. e f6 e f6 23. g f6 e f7 24. e c4 +-] 21. e c4 e g5 22. e e6!? [22. e f8?! e f8 23. e g6 e h3 24. e f4 ±] 22. e c6 [22. e e4 23. e e7 e h7 24. e d8 +-] 23. e c6 e b8 24. e d8!? [24. e f8? e f8 25. e d8 e h3 26. e h2 e f2 27. e d7 e d7 28. e b8 e f7 +-; 24. e f8! e f8 25. e d8 e c6 (25. ... e h7 26. e d6 e b7 27. e b8 e c6 28. b4 +-) 26. e d5 e h7! 27. e e6 e a3 28. e c8 ±] 24. ... e h3! [24. ... e e6 25. e d5 e h7

26. $\text{Ee8} + -$ 25. Gg2 \square [25. Hh2?
 $\text{Ee5!} - +$] 25. Gf2 26. Ee2
 Eh3? [26. ef2 27. Gf2? Ee7 28.
 Ee8 Ee6 29. b4 h4 30. b5 Ee4 31.
 Ee6 e ; 27. Ee5 Gh7 28. Gf2 Gd7
 29. Ee6 Ee6 30. c5 Ee4 31. c3
 Ee5 32. Ee5 Gc5 33. $\text{Ee8} + -$ 27.
 Gh3 ef2 28. $\text{Ee1} + -$ Ee3 29.
 c5 Ee1 30. Gg2 . 1: 0 [შალამ-
 ბერიძე]

№ 164. შოლანდიური დაცვა
 ა. შალამბერიძე
 - თ. გელაშვილი
 SHALAMBERIDZE T. GELASHVILI
 თბილისი (სს) 1993

1. d4 d6 2. Gf3 f5 3. g3 Gf6
 4. Eg2 g6 5. c4 Eg7 6. Gc3
 0-0 7. 0-0 Gh8 8. $\text{Ee1 h6?!$ 9.
 c4 fe4 10. Gd4 Gd4 11. Ee4
 Ee5

12. Gh4! \pm Ee4 13. Ee4
 Gc6 14. Gg6 Ee4 15. Gf8 Gh8
 16. Ee4 Gf6 [16. ... Ee2 17. Gf2

c5 18. Gg4 Gg6] 17. Gg4 Gh8
 18. Gh5 Gg7 19. Ee6! Ee6 20.
 Eh6 Gg8 [20. Gh6 21. Gg4
 $\text{Gd4} + -$] 21. Ee1 Ee2 22. Gg4
 Gh8 23. Eg5 Gh6 24. Ee1 [24.
 Gh4 Gg7 25. Ee7 Ee8 26. Ee1
 Ee5 Δ Gf7 , Eg3] 24. ... Ee6 25.
 Gh4 Gg8 26. Ee6 ef6 [26.
 Gf6? 27. Gf6 ef6 28. $\text{Ee7} + -$] 27.
 Ee4 Gf7 28. $\text{Eg4 Gh3?!$ [28.
 Eh8 29. Eg6 Ee4 30. Ee6 Gf6
 31. gh4 Gf5 32. f3 d5 33. $\text{Gf2} + -$
 29. Ee4! Gh1 30. Gg2 Ee8 31.
 Gh3 Ee5 32. Gd7 Gh6 33.
 Gh8 . 1 0 [შალამბერიძე]

ვისაც სურს ჩაეღივებინა დამ-
 თვითნებური ანტიფიშინის განვი-
 თარქმე, უნდა მიუთხოვდეს ყველა-
 სურს, რაც მასში ევადობია: ნაც-
 თვითნებურ თუთბოქმს, რთმლუმდ
 მალიან ცოცხა მაცალთოქმსა და
 დიდი რაბლენთმის მინაჩატოს ეყბ-
 დნთმა: რუთლ სრეს მუცლქქესთან
 თამაშის ჩუქვას: სანიშნოქმისა-
 თვის გვრდის ავლას: ვრატვირის
 ვატრეუ გადალუმას და, ვაჩაბრე-
 ლლად, სსეუბის ვამუთრქმას: თა-
 ვის მიუდღმდის მიჩქმალუვას
 მიჯლუდ რთმ ვთქვავთ, ყვე-
 ლალურს, რასაც რევირინა და ანარ-
 ქია მთქვემბა.

ე. ლასკერი

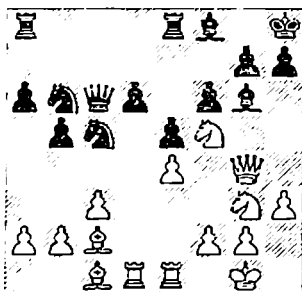
(1910 - 1981)

№ 165. ეხანური პარტია
 შიშოვი - ვ. მაკოგოვოვი

SHISHOV V. MAKOGONOV
 თბილისი (სს) 1941

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. ოb5
 a6 4. ოa4 ჭf6 5. 0 - 0 ოe7 6.
 მe1 b5 7. ოb3 d6 8. c3 ოg4
 9. d4 0 - 0 10. d5 ჭa5 11. ოc2
 c6 12. h3 ოh5 13. dc6 ♖c7 14.
 ჭbd2 ♗c6 15. ჭf1 ოg6 16.
 ჭg3 მfe8 17. ♗e2 ჭb7 18.
 ჭh4 ჭc5 19. ჭhf5 ოf8 20.
 ოg5! ჭfd7 21. მad1 f6 22.
 ოc1 ჭb6 23. ♗g4 +- ♖h8

24. h4! ოf7 [△ 24. მa7]
 25. მd6 ♗c7 [25... ოd6 26. ♗g7
 #] 26. მ6d1 ოa2 27. h5 [△ ჭh4,
 ჭgf5 » →] ჭe6 28. ჭh4 მad8
 29. ჭgf5! ოc5 30. g3 მd1 31.
 ოd1 ჭf8? 32. b4 ოd6 33. ოe3
 ჭc8 34. ოe2 ოb3 35. მa1

ოa4 36. ოd1 ოd1 37. ♗d1
 ♗c3 38. მc1! ♗b4 39. ♗d5!
 +- ჭe6 40. მc8 მc8 41. ჭd6
 1 0

№ 166. ლიტვური დაცვა
 შიშოვი - ლეინო
 SHISHOV LEIN
 ლენინგრადი (სსრკ გპ) 1953

1. e4 ჭc6 2. d4 e5 3. de4
 ჭe5 4. ჭc3 [4. ჭf3 ჭf3 5. ♗f3
 ♗f6 =] ოc5 5. ოf4 [△ 5. f4 ჭg6
 6. ჭf3 d6 7. ოc4 ოe6 8. ♗e2! ±
 კერესი-მიკენასი, თბილისი, 1946] d6
 6. ♗d2 ოe6 7. ოe3 ოb4? 8. a3
 ოa5 9. b4 ოb6 10. ოb6 ab6
 11. f4 ჭc6 12. b5 ჭb8 13. ჭf3
 ჭf6 14. ოd3 ოg4 15. ჭd4 [△
 f5, h3] ოc8 16. 0-0 ჭbd7 17.
 e5! de5 18. fe5 ჭe5 19. ♗e3
 ჭfg4 20. ♗e4 +- f6 21. h3 ჭh6
 22. ჭd5 მa4 23. ჭb4 ♗d6 24.
 ოc4 ჭhf7 25. ოb3 მa7 26.

ფ3 27. **ა1 c5 28. bc6 bc6 29. ღე5 ღგ5 30. ღგ6! 1:0**

№ 167. ნიშტოვიჩის დაცვა
 ბრონშტეინი - შიშოვი
 BRONSHTEIN SHISHOV
 ვილინიუსი (სსრკ გ) 1958

1. d4 ღf6 2. c4 e6 3. ღc3
ღb4 4. e3 0-0 5. ღge2 d5 6.
a3 ღe7 7. cd5 ed5 8. b4 [8. g3
 c6 9. ღg2 a5 10. 0-0 ღa6 11. ჭd3
 ღc7 12. f3 c5 13. ჭd1 ღc6 14. ჭh1
 a4 15. ჭc2 ± ბუზმანი - ტალი, სსრკ
 ჩ. 1967] **a5 9. b5 ღd6 10. ღg3**
 [10. g3 ღg4 11. ღg2 ჭd7 12. f3
 ღh3 13. 0-0 ღg2 14. ჭg2 ±] **ღe8**
11. ღd3 g6 12. ჭc2 c6 13.
ღge2 ჭe7 14. f3 [14. 0-0 ღგ4
 15. h3 ჭh4 7] **c5 15. ჭd2 ღbd7**
16. 0-0 ღb6 17. ღd1 [17. ჭh1!?
 Δc4] **cd4 18. ღd4? [18. ed4 ღd7**
 (Δღec8, ღc4) 19. ჭg5 ჭec8 20.

ღf4] ჭe5 19. f4 [19. g3,h5] ჭe7
20. ჭa2 ღd7 21. ღb2 ღg4 [Δ
 ღd1; X c3; 21. ღe4 22. ჭe2
 (22. ღc4 ჭe47) ღa4 23. ღa1
 ჭac87] **22. ღe2 ჭec8 23. ღf2**
ღe6 24. ღd4 ღc5 [24. ... ღc4]
25. ღa1 ღbd7 [25. ... d4 26. ed4]
26. f5 g5 [26. ... ღf5 27. ღf5 g5
 (27. ღc3 28. ჭd3 ±) 28. ღd4]
27. ღd4 ღd4 28. ღd4 ღe4 29.
ღe4 de4 30. ღb1 ღc5! [30.
 ღa2 31. ღa2 8] **31. ჭe1 ჭg5!**
32. ჭaf2 ღb3 33. ღb2 ჭc5
34. a4 ჭac8 35. ჭf4 b6 36.
h4 ჭg6 37. h5 [37. g4! fg4 38.
 ღe4 f5 39. ჭf2] ჭg5 [37. ... ჭh5
 38. ღa2 ჭc2 7] **38. ჭh2 ჭd8**
 [Δღd2] **39. ჭ4f2 ჭdc8 40.**
ღa2 ჭc1! 41. ჭe2 □ [41. ღc1
 ჭc1 42. ჭc1 ღc1 43. ღe6 fc6 44.
 ჭc1 ჭc3-+] **ღc4 42. ჭc1 ღc1**
43. ჭd2 [43. ... ღd3! 44. ღc4 (44.
 ჭc3 ღb2) ჭh4 45. ჭgi ჭf2 -+]
 0:1

ირაკლი ცეკიტაშვილი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 17.6.1953)

№ 168. ინგლისური დასაწყისი
 ზ. რუხაძე - ი.ცეკიტაშვილი
 Z. RUKHADZE TSKITISHVILI
 თბილისი (სჩ მ) 1968

1. c4 ღf6 2. ღc3 e5 3. ღf3
e4 4. ღგ5 b5! 5. ღb5 [ღ5. d3]

5. h6 6. ღh3 c6 7. ღd4 [7. ღc3 რუბენსკი - ბელონი, 1971] 7. d5 8. g3 ♖b6 9. ღc2 dc4 10. ღe3 ღc6 11. ღf4 ღd5 12. ♖a4 [Δ13. ღf5] 12. ♖a6! 13. ♖c2 [13. ♖a6 ღa6 ♣] 13. ... ღb4! 14. ღg2 0-0 15. h4 ღbd7 16. 0-0 ღe5 [ღf6. ღd6 Δ17. ღf4] 17. ღfd5 ed5 18. ღd5! ღd5 19. ♖e4 ღf6! 20. ♖c5 ღae8 21. ♖d4 ღe2 ♣ 22. d3 ღc8! 23.

ღf3? [ღ23. dc4 ♖c4! (23. ღc4 24. ♖d8, 25. ♖d3=) 24. ღc3 (24. ♖a7? ღc5 ♣)] 23. ღc5 24. ♖f4 ღd6 25. ღb7! ♖b7 [25. ... ♖b6 26. ♖f3 ღcc8 27. dc4] 26. ♖d6 ed3 27. ♖d3 ღcc2 ♣ 28. ღe3 ღg4 [25. ღb2 29. ღab1 ღg4 (29. ღc3 30. ღb2!) 30. ♖c2!] 29. ღd4 ღed2 30. ♖c3 ♖e4 31. ღae1? ღc1 32. ♖d2 ღf1 33. ღf1 ღh2. 0 1

პირველი მართებული პოზიცია, კლასიკური სტილი

(ბელონი, 17.6.1953)

№ 169. იტალიური პარტია

გალდუნცი

- გალონი

G. TSKITISHVILI GALDUNCI

ბაქო 1987

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღc4 ღc5 4. e3 ღf6 5. d4 ed4 6. ed4 ღb4 7. ღd2 ღd2 8. ღbd2 d5 9. ed5 ღd5 10. ♖b3 ღcc7 11. 0-0 c6 12. ღe4 0-0 13. ღf1 ♖b6 [13. ღb6 14. ღf1 N ღf5 15. ღad1 ღd6 16. ღc5 ღg4 17. h3 ღf3 18. ♖f3 ღd5 19. ღc5 ♖c7 20. ღdel ღfe8 21. ღd3 ± გ. ცქიტიშვილი (ბელონი, 1987) 14. ღe3 ღg4! N [14. ♖b3 15. ღb3 ±] 15. d5! ღd5 16. ღd5 ed5 17.

♖b6 [17. ღc7!? ღf3 18. ♖b6 ab6 19. g3 ± 17. ♖b3 18. ab3 ± 17. ♖f6 18. ღb7 ღf3 19. ♖f3 ♖d4 20. ღd1 ±] 17. ab6 18. ღc5 [18. ღc7!? ღfe8 19. h3 ღf3 20. g3 ±] 18. ... ღf5 19. g4 ღc6 20. h3 ♖a4 21. ღf3 h5 22. b3! ღb4? [22. ღa3! 23. gh5 ღh3 24. ღc7 ღg4 25. ღe5 ↑] 23. ღeb1!! [Δ a3, b4 a4] 23. ღc8!? [23. hg4 24. hg4 ღg4 25. a3 ღf3 (25. ღb5 26. ღh2! ღf5

27. b4 : a) 27. Δ bl 28. Δ bl Δ a8
 29. Δ b3 + -; b) 27. ... Δ a8 28. Δ b2
 Δ d3 29. a4 Δ c4 30. Δ f3 Δ Δ d2 -
 bl - c3 , Δ cl + - ; 28. Δ a4 29.
 Δ fl Δ c3 - d1 - c3 , Δ c3 - f5 - d6
 + -) 26. ab4 g5 (26. f5 27. Δ cl
 Δ f6 28. Δ c3 + -) 27. Δ h2 Δ Δ g3,
 Δ cl + -] 24. a3 Δ b5 25. b4 Δ c4

26. Δ b3! [Δ Δ abl, a4] 26. ... hg4
 27. hg4 Δ g4 28. Δ g2! + - [28.
 Δ c5? Δ d4 29. Δ d3 Δ c6 30. a4 Δ g4
 31. Δ fl d4! - + ; 28. Δ abl Δ f3 29.
 a4 Δ d4 30. ab5 Δ c2 =] 28. Δ f5
 29. Δ a2! g5 [29. Δ c2 30. Δ c2]
 30. Δ ab2 g4 31. Δ h4! [31. Δ c5!
 Δ d4 32. a4 f6! \Rightarrow] 1 : 0 [გ. ცხოტო-
 შველი]

შპსაროვნ სეცურიანი, *კროვნული ოსტატა**

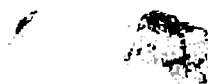
(ქეთათხა. 1. 1. 1961)

№ 170. სამი მხედრის დებოუტი

1 - 3. 30

KHETSURIANI G. GIORGADZE

თბილისი (სს) 1987

1. e4 e5 2. Δ f3 Δ c6 3. Δ c3
 g6 4. d4 ed4 5. Δ d4 [5. Δ d5!
 Δ g7 6. Δ g5: 6. f6 7. Δ f4 d6 8.
 Δ d4 \pm 6. Δ cc7 (6. Δ ge7? 7.
 Δ d4 Δ d4 8. Δ d4 Δ d4 9. Δ f6, 10.
 Δ h6 #) 7. Δ d4 c6 8. Δ e7 Δ c7 9.
 c3 d5 =] 5. ... Δ g7 6. Δ e3 Δ ge7?
 [0. d6 7. Δ d2 Δ f6 8. Δ b5 Δ d7
 9. Δ c6 bc Δ d5 =] 7. Δ d2 0-0 8.
 0-0-0 d6 9. f3 [Δ g4, h4 \rightarrow] 9.
 Δ d4? [9. Δ c5 10. h4 h5 11.
 Δ h6 a6 12. Δ g7 Δ g7 \pm ∞] 10.
 Δ d4 Δ d4 11. Δ d4 Δ c6 12.

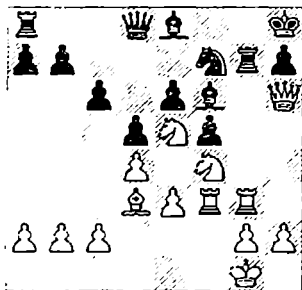
Δ c3 \pm Δ e6 13. h4 Δ f6 [13.
 h5 14. Δ c2 Δ c5 15. Δ dgl Δ g4 \pm]
 14. g4 Δ fc8 [Δ 14. ... Δ c5 Δ Δ c4]
 15. g5 Δ g7 16. h5 Δ ad8 [Δ 16.
 Δ c5] 17. Δ b5 a6 18. Δ c6 bc6
 19. Δ d2 d5 [19. c5!? Δ Δ b8]
 20. Δ c5 Δ e5 21. Δ c6 d4 [21.
 Δ g5 22. ed5 \pm] 22. Δ e2 Δ g5
 23. hg6 hg6 24. Δ c7 Δ a2 25.
 Δ h2 Δ f8 26. Δ d4! Δ c5 [26. ...
 Δ d4 27. Δ h8 Δ d4] 27. Δ h6 Δ e7
 28. Δ h4 f6 [28. g5 29. Δ f5]
 29. e5! 1 0

* ფილემი (1997) შპსაროვნა ფილემი ოსტატა-
 ტის შოლდბა

№ 171. ვერესხოვის დებიუტი
ხეცურიანი - ბაღათუროვი
KHETSURIANI BAGATUROV
გორი (სს) 1989

1. d4 **ფ6** 2. **ფ3 d5** 3. **ფ5**
c6 4. **e3** **ფbd7** 5. **f4 g6** 6. **ფf3**
ფg7 7. **ფd3 0-0** 8. **0-0** **ფe8?**
[8. ... **ფb6** 9. **ფb1 c5** =] 9. **f5! g5**
10. **ფf5** **ფdf6** 11. **ფd3 !** **ფd6**
[**Δ** **ფe4**] 12. **ფf6** **ფf6** 13. **ფe5**
± [**Δ** **ფh5**] 13. **ფg7** 14. **ფh5**
f5 **□** 15. **ფf3** **ფf6** 16. **ფaf1 e6**
17. **ფg3** **ფh8** 18. **ფg4!** **ფf7** [18.

ფg6 19. **ფh3 + -**] 19. **ფe2** [19.
ფh3 **ფf6!**] 19. **ფf6** 20. **ფe5**
ფg7 21. **ფf4** **ფd7** 22. **ფf3** [**Δ**
ფg3, **ფh3**] 22. ... **ფe8** 23. **ფh6**
ფf7

24. **ფh3** **ფe5** [a) 24. **ფe5**
25. **de5** **ფe5** 26. **ფg7** **ფg7** 27. **ფe6**
ფf6 28. **ფf5** **h6** (28. **ფg6** 29.
ფg7 **ფg7** (29. ... **ფg7** 30. **ფg6 + -**)

30. **ფg3** **ფg8** 31. **ფg6** **hg6** 32. **ფe6**
+ -) 29. **ფg7** **ფg7** (29. **ფg7** 30.
ფd3 **ფc5** 31. **ფg3 + -**) 30. **ფg3**
ფf6 31. **ფc6 + -** b) 24. **ფg5**
25. **ფg5** **ფg5** (25. **ფg5** 26. **ფe6**
ფe7 27. **ფg7** **ფg7** 28. **ფf5 + -**) 26.
ფe6 **ფe7** 27. **ფg5** **ფg5** 28. **ფf5 +**
-; c) 24. ... **ფc8?** 25. **ფg7** **ფg7** (25.
... **ფg7** 26. **ფfg6**, 27. **ფe7 + -**) 26.
ფh5 + -; d) 24. **ფd7** 25. **ფg7**
ფg7 26. **ფf7** **ფf7** 27. **ფh7** **ფg7** 28.
ფg6 **ფf8** 29. **ფe6** **ფe6** 30. **ფe6**
+ -] 25. **de5** **ფg5** 26. **ფg5** **ფg5**
27. **ფe6** **ფh5** 28. **ფg7** **ფh3** 29.
ფh3 **ფg7** 30. **g4 1 0**

საქადრავო სელთვნება ადა-
მიანის აზრთვნების ერთ-ერთი
მსაფცურელი გამოსაფტლუემის
ლთვიურნი მხარა. ამიფომ სა-
ქადრავო სელთვნემას განსა-
კუთრემული ადვილი უქირავს
სხვა მეცნიერმათა შორის. სხვა-
გვარად რომ ვთფვათ, ქადრავს
თავის სფურთში დაასლთმით ის-
ეთივე დამთვიდემულუმა აქვს ლთ-
ვიკასთან, რლგორც მუხიკას
აკუსფიკასთან.

მ. ბოტვინიკი

ქადრავის თამამი ცსლთრემაა.
მართლაც, პარცია რომ დამთა-
ვრდემა, მეფემსა და უმრალთ
პაიკემს ერთი და იმავე ყუთში
აწყლმენ.

მ. სერვანტესი

(ობილსი. 22.11.1938)

№ 172. ლაზიერის გამბიტი

ანოშინი - ჯანოევი

ANOSHIN JANOEV

ვილნიუსი (სსრკ გბ) 1958

1. c4 d6 2. d3 e6 3. d3
d5 4. e3 e6 5. d4 d6 6. c2
bd7 7. d2 0-0 8. 0-0-0 ?!
[d3, 9. 0-0 =] 8. b5? 9. cb5
c5 10. e4 b7! 11. ed5 [11. e5
cd4 ♣] 11. ed5 12. dc5 d5
± 13. d4 [13. b1 c8 14. f5
ce4 ↑] 13. ce4 14. e4
e4 15. d3 ♣ a5 [15. c8 16.
c6] 16. b1 f8 17. e6 ?
[17. b3!] 17. d6 18. bc6
ab8 [Δd3 - +] 19. d4 d5
20. d5 d6 21. d4 [21. d6
d3 - +] 21. ... b4 [22. ... c3]
22. d3 d3 23. d3 d3 24.
b3 c6 25. c1 b3! 26. b3
b6 0:1

№ 173. ნიმცოვიჩის დაცვა ♦

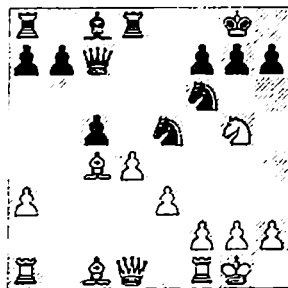
ჯანოევი - ლიტვინოვი

JANOEV LITVINOV

ვილნიუსი (სსრკ გბ) 1958

1. d4 d6 2. c4 e6 3. d3
b4 4. e3 d5 d3 c5 6. d3

0-0 7. 0-0 d6 8. a3 d3 9.
bc3 c7 10. cd5 ed5 11. c4
dc4 12. d4 d8? [12. h6]
13. d5! d5 [13. f8]

14. de5! d1 15. d1 d4
[▷ 15. d8 16. d7 f8 17.
d5! ±] 16. ef6! ♣ e5 [16.... d1
17. d7 f8 18. fg7 f7 19. d6
+ - ; 17. ♣ f7 18. d7 f7 19.
fg7 f7 20. b2 + -] 17. d7
a1 [17. ... ♣ f6 18. b2 ♣ b2 19.
d6 f8 20. d4 h5 21. ab1 ♣ c3
22. dcl + -] 18. d5 f8 19.

fg7 ჭგ7 20. ჰგ4 ჭც3 [20.
 h5 21. e4 Δ 22. ლh6 . 23. ლa1] 21.
 e4 ჭც4 22. ჰდ7 ჭფ7 [22... ჭფ8
 23. ლh6 +- : 22. ჭგ8 23. ჰფ6
 22. ჭფ8 24. ლf4! +-]

23. ლb2 ჭფ8 24. ლf7 ჭფ7
 25. ჰც3 b5 26. ჭფ1 a5 27. ჭე2
 ჰდ8 28. ჰდ5 ჭე6 29. ჰე7 ჭდ7
 30. ჰb5 ჭე6 31. a4 c4 32.
 ჰდ4 ჭდ6 33. ლa3 1 0

კახტანზ პრისტავი

(1896 - 1975)

№ 174. რეტის დებიუტი
 კარლინსკი - პრისტავი
 KARLINSKI ERISTAVI
 თბილისი 1925

1. ჰf3 ჰე6 2. b3 d5 3. g3
 ლg4 4. ლg2 ჭდ7 [Δ5. ლh3]
 5. ლb2 [c 5. h3 ლf5 6. ლb2 ჰფ6
 7. d3 ∞] 5. ლh3 6. 0-0 ლg2
 7. ჭგ2 ჰფ6 8. d3 h5! 9. ჰbd2?
 [9. h4!] h4 10. ჰh4? [10. ლf6 gf6

11. e40-0-0 ♣] 10... g5 11. ჰhf3
 ჭh3 12. ჭგ1 g4 13. ჰh4
 0-0-0 14. ლf6 ef6 [Δ ლd6 ,
 ლh4] 15. f3 ლh4! 16. gh4 g3
 17. hg3 ჭგ3 18. ჭh1 ლd6 0:1

შოთა ინჭკირველი

(1929 - 1994)

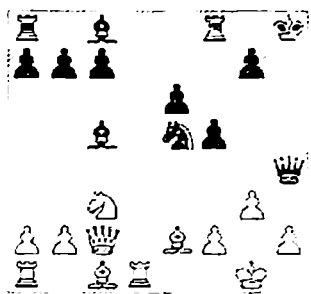
№ 175. ნიმცოვიჩის დაცვა
 ბუსლაევი - ინჭკირველი
 BUSLAEV INCKIRVELI
 თბილისი (გბ) 1947

1. d4 ჰფ6 2. c4 e6 3. ჰე3
 ლb4 4. ჭე2 0-0 5. e4 d6 6.
 ჰf3 ჰე6 7. e5 de5 8. de5 ჰგ4!
 9. ლd3!? [9. ლf4 ჰდ4 10. ჭდ2

f6! (10... ჰf3 11. gf3 ჭდ2 12. ჭდ2
 ჰფ2 13. ლg1 +-) 11. ჭდ4 ჭდ4 12.

ღd4 fe5 13. h3 ed4 -+. ა. რაბინოვი
 ჩი] 9. ღge5! 10. ღh7 ღh8
 11. ღe4 ღd4 12. ღd4 ღd4 13.
 0-0 f5 14. ღd1 ღc4 15. ღd3
 ღh4 16. ღe2 ღc5 17. g3

17. ღf2 18. ღg2 [18. ღf2?
 ღh2 19. ღf1 ღg4 20. ღd3 ღh1
 21. ღe2 ღg2 22. ღe1 ღg1 23. ღf1
 ღg3 24. ღe2 ღf2 25. ღd3 ღc5±]
 18. ღh7 19. ღf4 ღg6 20.
 ღc7 [20. ღf2 a) 20. ღh2 21.
 ღe1 ღf4 22. g4 ღg3 23. ღf1 b6
 c ღb7. ღad8 - +; b) 20. ან!?
 21. ღc3 ღh2 22. ღe1 ღg3 23. ღf2
 ღg2 -+] 20. e5! 21. h4?! f4!
 [⊙.c 21. ... ღh4!] 22. ღd3 ღg3!
 23. ღg6 ღh3! 24. ღf3 [24.
 ღh3? ღh4 25. ღg2 f3 26. ღg1
 ღh3 -+] 24. ღh4 25. ღd3
 ღg4 26. ღe4 f3 27. ღd5 ღd4
 # [ინწკირველი]

№ 176. ძველინდური დაცვა
 ინწკირველი - ნერსესოვი
 INCKIRVELI NERSESOV
 თბილისი (გ) 1947

1. d4 ღf6 2. c4 g6 3. ღc3
 ღg7 4. e4 d6 5. ღf3 0 - 0 6.
 h3 ღbd7 7. ღe3 e5 8. d5 a5 9.
 ღd3 ღe8 10. g4 ღc5 11. ღc2
 f5 12. g5 f5 13. ღg5! ღd7
 14. ef5 ღf7 15. ღh4 e4! 16.
 ღc4 ღb2 17. ღg1 ღh8 18. ღb1
 ღe4 19. ღc4 ღc3 20. ღf1 ღf6
 21. ღb3! ღe4 22. ღc3! ღc3 [22.
 ღf5 23. ღf3 ღh3 24. ღe1 ღd7
 25. ღd4 + -; 24. ღe8 25. ღd4
 ღg8 26. ღh6 +-] 23. ღd4 ღg7
 24. ღe3! ღe5 25. ღg6! hg6 26.
 ღh4 ღg8 27. ღg6 ღf7 28. ღh7
 ღe8 29. ღc6! ღe6 30. de6 ღf5
 [30. ღf6 31. ღd7 ღf8 32. ღh6!
 +-] 31. ღg6 ღd8 32. ღg8 ღe7
 33. ღg5! 1 : 0 [ინწკირველი]

პასკალს უთქვამს: რამდენა-
 დაცე ჩვეიანია ადამიანი, იმდენად
 უფრო მეტი სხვადასხვა სასიათს
 უღავეს. ეს ბოლოზე ჩადრავნი:
 კარგი მოთამამე ხედავს პარტიის
 ყველა ნაბრძანებობას, ხოლო
 სუფსს უჩვენებ, რომ ისინი ერთ-
 ნაბრძანებობა.

ლევ ტოლსტოი

გურამ კალატოზიშვილი

(1937 - 1993)

№ 177. ლაზიერის მიღებული
გამბიტი

3. გავრეკელი

- კალატოზიშვილი

G. GAMREKELI KALATOZISHVILI
თბილისი (სჩ) 1961

1. d4 d5 2. c4 dc4 3. e4 e5
4. ჭf3 ed4 5. ჭc4 [5. ჭd4 ჭd4
6. ჭd4 ჭc5 7. ჭb5 ჭa6 8. ჭf4
ღe6! ♣] ჭc6 6. ჭb3 [6.0-0 ჭe6
7. ჭe6 fe6 8. ჭb3 ჭd7 9. ჭb7
ღb8 10. ჭa6 ჭf6 11. ჭb2 ჭe7
12. a30-0 მიტიტელუ-თენ. გორგაძე,
ბუქარესტი, 1961 13. b4! Δ ჭb2,
ღac1 ±] ჭb4 7. ჭf1 [7. ჭd2
ღd28. ჭb2 ჭh6=] ჭe7 8. ჭg5
f6 □ 9. ჭg8?! fg5 [Δ g4]

10. ჭh7? [10. h3 ჭf8 11. ჭd5
(11. ჭc4 ჭa5 12. ჭd3 ჭc4 13.
ჭc4 c5 Δ ჭc6) 11. ... ჭa5 12. ჭd3
c6 13. ჭb3 c5 ♣] ჭe6 [10. ... ჭh7?
11. ჭg8] 11. ჭg6 ჭf8 12. ჭd1
g4 13. ჭfd2 ჭf6 14. ჭf5 □
ღf5 15. ef5 ჭf5 ♣ ↑ 16. a3 ჭd6
17. ჭg1 ჭe8 18. ჭf1 ჭh6 19.
ღb2 ჭf6 -+ 20. f3 d3 [Δ ჭc2]
21. ჭg3 ჭg3 22. hg3 ჭc5 23.
ღf1 ჭc2 24. ჭh8 ჭe7 25. ჭe4
ჭe3 26. ჭb3 ჭf3! 0 1

სურვო კანკავა

(1913 - 1942)

№ 178. რეტის დებოუტი
კანკავა - გოგლიძე
KANKAVA GOGLIDZE
თბილისი 1930

1. ჭf3 d5 2. b3 ჭg4 3. e3
ღd7 4. d4 [4. ჭb2 e5 ♣] 4. ... e6
5. ჭb2 f5 6. h3 ჭh5 7. ჭe2
ღgf6 8. ჭe5 ჭe2 9. ჭc2 ჭb4

10. c3 ჭd6 11. ჭd7 ჭd7 12.
0-0-0-0 13. ჭa3 ჭa3 14. ჭa3

ღე4 15. c4 c6 16. ზfe1 ზf6 17.
 ღb1 ზd8 18. ღd2! [Δ 19. ღf3,
 ღe5] ღd2 19. ჯd2 dc4 20. bc4
 e5 21. ჰb4 ed4 22. ed4 f4! 23.
 ზe7 ჯd4 24. ზae1 b6 25. ზa7
 c5 [25. ... f3 26. ჯe7 ზff8 27. ჯe6
 ჭh8 28. ზf7!] 26. ჯa4 h6 27.
 ზa8 ზa8 28. ჯa8 ჭh7 29.
 ჯe4 ჯc4 30. ზe4 g5 31. f3
 ჭg6 32. ჭf2 ჭh5 33. ზc5 ზf7
 34. g4 fg3 [34. ჭh4 36. ზc6
 +-] 35. ჭg3 ზa7 36. ზe2 ზa4

37. ზc2 ზh4 38. ზc3 ჭg6 39.
 h4? gh4 40. ჭh4 b5 41. ჭg3
 ზc4 42. ზd3 ზd4 43. ზb3 b4
 44. a3 ჭf5 45. ab4 cn4 46.
 ზb1 ზc4 47. ზhi ზc6? 48.
 ზh5! = ჭg6 49. ზb5 ზc4 50.
 ზb6 ჭg7 51. ზb7 ჭf8 52. ზh7
 b3 53. ზh6 ზb4 54. ზhi ჭe7
 55. ჭf2 ჭd6 56. ჭe3 ჭc5 57.
 ჭd3 ზc4 58. ზh8 ზf4 59.
 ჭc3! [59. ზc8?! ჭb4 ♯] ზf3 60.
 ჭb2 1/2 1/2 [კანკავა]

ბორობო პარსანიძე

(1925 - 1947)

N 179. ნიშკოვიჩის დაცვა
 პარსანიძე - სოროკინი
 KARSANIDZE SOROKIN
 თბილისი (სწ) 1944

1. d4 ღf6 2. c4 e6 3. ღe3
 ღb4 4. a3 ღc3 5. bc3 c5 6. f3
 d6 [Δ 6. d5 7. cd5 ღd5 8. dc5
 ჯa5 (8. f5 9. e4 fc4 10. ჯc2 e3
 11. ღd3 ღd7 12. c4 ღf4 =) 9. e4
 ღc7 10. ჯd4 f6 11. f4 ღc6 12. ჯc4
 b6 ∞] 7. e4 ღbd7 [Δ 7. ... ღc6 8.
 ღe3 ჯa5 (8. ... e5 9. d5 ღe7 Δh6
 g5, ღg6) 9. ჯd2 b6! 10. ღd3 cd4
 11. cd4 ჯd2 12. ჭd2 ღa6 Δ e5 =]
 8. ღd3 c5 9. ღe2 ჯe7 10. 0-0
 h6 11. ღe3 ღf8 12. ჯc2
 [Δf4→»] ღg6? [Δ 12. g5 13.
 h4 ზg8 Δ ღe6] 13. f4! ef4 [13.

ღg4 14. ღd2 h5 ±] 14. ღf4
 ღf4 15. ღf4 ღh5? [15. 0-0
 16. e5 de5 17. ღe5 (17. de ღh5 18.
 ჯe2 ±) ±] 16. ღd2 ღe6 17.
 ზae1 ღf6 18. e5! de5 19. ზe5!
 +- [Δ 20. d5] cd4 21. cd4 ჯd6
 21. ჯb2 0-0-0 [21. ღd7 22.
 ღd4 ჯc7 23. ზae1 +-] 22. ზc5
 ჯc5 [22. ჭb8 23. ღf4 +-; 22.
 ჭd7 23. ჯb7 +-] 23. dc5 ზd3
 24. ზb1 ჭd8 25. ღa5 ჭe8 26.
 ჯb7 ღg4 27. c6 1 0

(1923 - 1950)

№ 180. ლაზიერის მიღებული

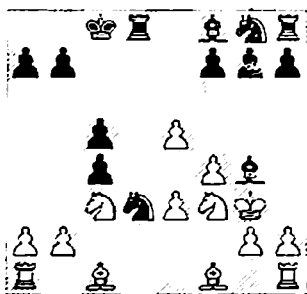
გამბიტი

სოროკინი - მალაშხია

SOROKIN MALASHKHIA

თბილისი (სპ) 1945

- 1. c4 c6 2. d3 d5 3. d4 dc4
- 4. e3 e5 5. de5 ♗d1 6. ♖d1, ♗e6
- 7. f4 ♗a6 8. ♖f3 0-0-0 9. ♖e2
- 10. ♗b4 11. ♖d4 ♗g4 12. ♖f2 c5
- 13. ♖f3 ♗d3 13. ♖g3? [♗ 13. ♗d3 cd3 14. ♗d2 ♣]

- 13. ♖h6! 14. ♗e2 [14. h3 ♖f5 15. ♖g4 ♖f2 16. ♖f5 ♗e7 - + 15. ♖h2 ♗f3 16. g3 ♗c1 17. ♗c1 ♗e3 - +] ♖f5 15. ♖g4 ♖f2 16. ♖f5 ♗e7! 0 1

(1888 - 1954)

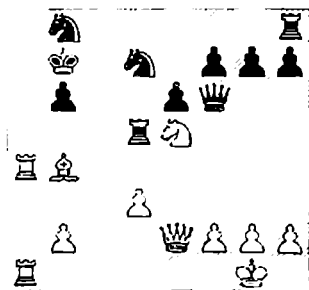
№ 181. კარო - კანის დაცვა

სმოროდსკი - ნიმტსოვიჩი

SMORODSKI NIMTSOVICH

პეტერბურგი 1914

- 1. e4 c6 2. d4 d5 3. ♗c3 dc4
- 4. ♗e4 ♗d7 5. ♖f3 ♗g6 6. ♗g3 e6 7. ♗d3 ♗c7 [7. ♗e7 =] 8. ♗e2 b6 9. ♗d2 ♗b7 10. 0-0 ♗d6 [♗ 10. ... ♗c7] 11. ♖f5 0-0-0? [♗ 11. 0-0] 12. ♗d6 ♗d6 13. a4 e5 14. a5! cd4 15. ab6 ab6 16. ♗a6 ♗b8 [♗ 16. ♗c5] 17. ♗b7 ♖b7 18. ♗e5! ♗c7 19. ♗a4 ♗d5 20. ♗fa1 ♖fd7 21. ♗b4 d3 [21. ♗b4 22. ♗b4 ♗c5 =] 22. cd3 ♗f6

23. ♖c2! ♗c5 24. ♖a7 ♜c8
25. d4 1 0

**ალექსანდრო
ვალავანდიშვილი**

(1908 1964)

№ 182. ნიმცოვიჩის დაცვა
სმოროდსკი - გოგლიძე
SMORODSKI GOGLIDZE
თბილისი (ბ) 1927

1. d4 ♗f6 2. c4 e6 3. ♗c3
♗b4 4. ♖c2 e5 5. e3 ♗e6 6.
♗f3 cd4 7. ed4 d5 [7. 0-0 8.
a3 ♗c3 9. ♖c3 d5 10. ♗g5 dc4 11.
♗c4 ♗e4 = ვიდმარი ალიოზინი,
1926] 8. a3 ♗e7 [8. ... ♗c3 9. bc3
♖c7 10. ♗d3 dc4 11. ♗c4 0-0 =:
Δ 9. dc4 10. ♗d4] 9. ♗e3
0-0 10. ♖d1 b6? [X c6 10.
♗d7 Δ ♖c8] 11. cd5 ♗d5 ? [11.
cd5 12. ♗e5 ±] 12. ♗d5 ♖d5
13. ♗d3 [Δ ♗c4 ♗h7] 13.
f5 14. ♗c4 ♖d6 15. d5! +- ♗e5
[15. ... ♗a5 16. ♗c2] 16. ♗e5 ♖e5
17. 0-0 f4 [17. ... ♗b7 18. de6 Δ
♖d7] 18. ♗c1 b5 [18. cd5 19.
♗d5 +-] 19. ♖fe1 [19. ♗b5 ♗b7
(19. ... cd5 20. ♖d5!) 20. ♗c6 ♖ac8
21. ♖a4] 19. ♖c7 20. ♗d3
♖c2 21. ♗c2 ♗f6 22. de6 ♗e7
23. ♗b3 ♖b8 24. ♖d7! ♖b7 25.
♗d5 1 : 0

№ 183. ნიმცოვიჩის დაცვა
ვალავანდიშვილი
- გვიგერი
PALAVANDISHVILI VEIZER
თბილისი (სწ) 1946

1. d4 ♗f6 2. c4 e6 3. ♗c3
♗b4 4. ♖c2 0-0 5. e4 d6 6.
♗d3 ♗c6 7. ♗e2 e5 8. d5 ♗d4
[Δ 8. ... ♗b8] 9. ♗d4 ed4 10. a3
♗c3 11. bc3 dc3 12. 0-0! ♖e7
13. ♖e1 ♗g4 14. h3 ♗e5 15.
♗f1 f5 [Δ 15. g5 16. f4 gf 17.
♗f4 ±] 16. f4 ♗d7 17. e5 ♗c5
18. ♗c3! ♗e4 19. ♗d4 ♖h4 20.
♗d3 ♖f4 21. ♗e4 fe4 22. e6!
+- c6 23. ♖f1 ♖d2 24. ♖e4
♖f1 25. ♖f1 c2 26. ♖f8! ♗f8
27. ♖f5 ♜c8 28. ♖f7 ♗d8 29.
♖f8 ♜c7 30. ♖e7 1 0

ადამიანების მოსაზრებულდ-
მა ყველაზე მეტად ჭადრაკში
ვლინდება.
ა. ნიუტონი

აკაკო ფირცხალავა

(1914 - 1987)

№ 184. ჰოლანდიური დაცვა
ფირცხალავა - არატოვსკი
PIRCKHALAVA ARATOVSKI
ლენინგრადი (სსრკ გ) 1948

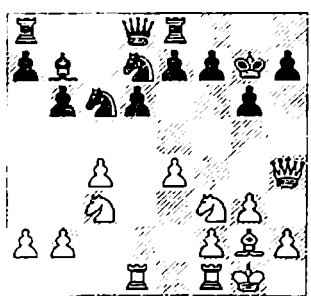

1. d4 f5 2. g3 e6 3. d2 f6
4. c4 d7 5. d3 0-0 6. d3
d6 7. 0-0 e8 8. e4 [8. d4!? c6
9. d3. პ. რომანოვსკი] f4 9. d4
[9. d4 c6 10. d4 d4 11. d4
e5 12. d2 ♣ რუმევესკი-ბოტვინიკი.
მოსკოვი, 1948 წ.] d6 [9. ... e5 10.
de5 de5 11. d4 hg5 d6 12. d6 gf6
13. d5 d8 14. d6 d6 15. e6
d4 16. d3 c6 17. d3± ფირცხა-
ლავა-ტოლუმი, ლენინგრადი, 1948 წ.]
10. d3 e5 11. de5 d4 12. d5
d8 13. e4 de5? [13. ... d5
14. d5 d5; 14. d4 c6 და d5]
14. g4 d6? [14. d7] 15.
d5 d5 16. d5 d7 [16.

d6! 17. d6 hg6 =] 17. b3 d8
18. h3 h6 [18. ... d4? 19. f4] 19.
d4 d8 20. d3 e7 21.
d1 d8 22. d8 d8 23.
d1 d8 24. d1 d7? [14. 24.
d6] 25. d6! d6 [25. ... d6
26. d4 d6 27. d6 d8 28. d4
+-] 26. d4 d8 [26. ... d8 27.
d4! d6 28. d6! d6 29. d8
+-] 27. d4 d7 28. d7 d8
29. d6 d3 30. d7 1 0

№ 185. ახალინდური დაცვა
ფირცხალავა - ე. გელერი
PIRCKHALAVA E. GELLER
თბილისი (სსრკ წ 1/2)

1. d4 d6 2. d3 b6 3. g3
d7 4. d2 c5 5. 0-0 cd4 6.
d4 g6 7. c4 d7 8. d3 0-0
9. d4 d6 [10. ... d6] 10. d6
d8? 11. e4 d6 [11. d8 12.
e5!±] 12. d1 d7 13. d7
d7

14. e5! de5 [14. d6 15.
d5 h6 16. d7 hg5 17. d5 d8

18. $\text{d}g2 \pm$ 15. $\text{d}e5 \text{ d}e5$ [15. ...
 $\text{d}ce5$ 16. $\text{b}7 \text{ b}8$ 17. $\text{d}g2 \pm$] 16.
 $\text{d}8 \text{ a}d8$ 17. $\text{d}5 \text{ d}6$ 18. $\text{b}3$
 $\text{e}6$ 19. $\text{f}6 \text{ g}8$ 20. $\text{h}4 \text{ d}d8$
 21. $\text{d}e3 \text{ d}4$ 22. $\text{h}5 \text{ d}7$ 23.

$\text{g}5 \text{ f}6$ 24. $\text{h}6 \text{ g}5$ [$\Delta \text{d}8-f7$]
 25. $\text{f}4 \text{ e}7$ [25. ... $\text{d}d8$ 26. $\text{d}g4!$]
 26. $\text{f}g5!$ [26. $\text{d}b7?$ $\text{h}8$ 27.
 $\text{d}g8$] $\text{d}g2$ 27. $\text{g}f6 \text{ d}f6$ 28. $\text{h}g5$
 $\text{d}g6$ 29. $\text{f}f6$ 1: 0

პახტაწხ ქარსელაძე

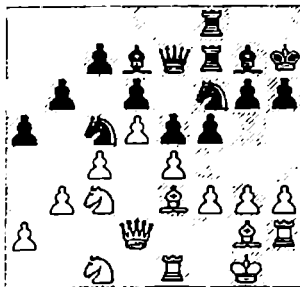
(1919 1966)

№ 186. ძველინდური დაცვა
 ალაგალიანი - ქარსელაძე
 AGAMALIAN KARSELADZE
 თბილისი (სს) 1951

1. $\text{d}4 \text{ d}f6$ 2. $\text{c}4 \text{ g}6$ 3. $\text{d}c3$
 $\text{d}g7$ 4. $\text{e}4 \text{ d}6$ 5. $\text{d}ge2$ [5. $\text{d}f3$]
 0-0 6. $\text{g}3 \text{ e}5$ 7. $\text{d}5 \text{ d}bd7$ 8. $\text{d}g2$
 $\text{d}c5$ 9. 0-0 [9. $\text{b}4 \text{ d}cd7$ 10. $\text{a}3 \text{ a}5$
 11. $\text{b}b1 \pm$] 9. $\text{a}5$ 10. $\text{f}3$ [10.
 $\text{h}3 \text{ d}e8$ 11. $\text{h}2 \text{ f}5$ 12. $\text{ef}5 \text{ g}f5$ 13.
 $\text{f}4 \pm$] 10. ... $\text{d}e8$ 11. $\text{d}e3 \text{ f}5$ 12.
 $\text{d}d2 \text{ d}d7$ 13. $\text{h}3 \text{ f}f7$ 14. $\text{h}2$
 $\text{b}6$ 15. $\text{b}3 \text{ c}e7$ 16. $\text{h}h1?$ [16. $\text{ef}5$
 $\text{g}f5$ 17. $\text{f}4$] 16. ... $\text{d}f6$ 17. $\text{d}g5?!$
 $\text{f}f8$ 18. $\text{g}g1 \text{ h}6$ 19. $\text{d}e3 \text{ h}7$
 20. $\text{e}e1 \text{ c}e7$ 21. $\text{h}h2 \text{ f}af8$ 22.
 $\text{d}c1$

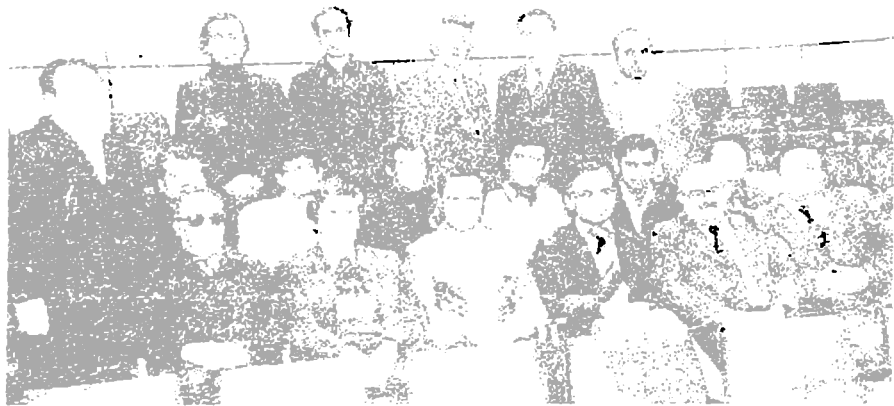
22. $\text{f}4!$ [$\Delta \text{fg}3, \text{d}h5$] 23.
 $\text{g}f4 \text{ ef}4$ 24. $\text{d}e5?$ [24. $\text{d}f4 \text{ d}h5$
 25. $\text{d}e3 \text{ d}f4$ 26. $\text{d}lc2 \text{ d}e5 \pm \uparrow$;
 24. $\text{d}f2 \text{ d}h5$ 25. $\text{d}le2 \text{ d}e5 \text{ \#} \uparrow$]
 24. ... $\text{be}5$ 25. $\text{d}d3 \text{ d}h5$ 26. $\text{d}e2$
 [26. $\text{e}5 \text{ d}e5$ 27. $\text{d}c5!?$ $\text{d}e5$ 28. $\text{d}e4$
 $\text{d}f5 \text{ \#}$] 26. ... $\text{f}f6$ 27. $\text{h}a5 \text{ d}g3$
 28. $\text{d}d2$ [28. $\text{e}5 \text{ f}f5!$; 28. $\text{d}g3 \text{ f}g3$
 29. $\text{h}h1 \text{ d}d4 \text{ \#}$] 28. ... $\text{d}e4!$ 29.
 $\text{fe}4 \text{ f}3$ 30. $\text{f}f1 \text{ h}h4$ 31. $\text{e}5 \text{ d}e5$
 32. $\text{d}f2 \text{ e}4$ 33. $\text{h}e3 \text{ fe}2!$ 34.
 $\text{h}e2 \text{ f}f2$ 35. $\text{f}f2 \text{ f}f2$ 36. $\text{h}e4$
 [36. $\text{h}f2?$ $\text{d}d4$] 36. $\text{h}e4$ 37.
 $\text{d}c4 \text{ h}h2$ 0 1

საკადრავთ ქემბაროცომა რუ-
 ტო მუცოია ილეუმში, ვიდრე ვარო-
 ანცუმში.
 რ. რუტო

საქართველოს კავთა IX წემპიონატი (თბილისი, 1948 წ.). მონაწილენა: მარცხნიდან პირველი რიგი არჩილ ჯაკობია, შოთა ცინცაძე, ანდრო ღონღაძე, მიხეილ შიშოვი, არჩილ ესრალიძე, თენგიზ გიორგაძე; მეორე რიგი კონსტანტინე ქარსელაძე, ლევ ასოჯკი, პაველ მორნილაძე (ბათუმი), ალექსანდრე ბლაგიძე, რეზო ფხალაძე (ჭიათურა), აკაკი ფირცხალავა, მესხაძე რიგი ალექსანდრე ბუსლაძე, გრიგოლ კირკიტაძე (ქუთაისი), გრიგოლ ფხაკაძე (სოხუმი), ტარიელ ვაღატკორია, ნიკოლოზ სოროკინი.

ვ. ქარსელაძის V წემპიონალი (ქუთაისი, 1978 წ.). მონაწილენი და მსაჯები: (მარცხნიდან) სხედან პირველი რიგი იაკობ ესტრანი, სერგეი დონატოვი (ორივე მოსკოვი), გენადი ზაიზიკი, ბუხუტი გურგენიძე, თენგიზ გიორგაძე (მთავარი მსაჯი), ელვარდ გუფელდი; მეორე რიგი - რატკირ ხოლმოჯა (სოჭი), ვაჩესლავ იხნოსი (ლენინგრადი), მარკ ღვორჯკი (მოსკოვი), კონსტანტინ ლერნერი (ოდესა), ზურაბ სტურუა, ზურაბ ასაიფარაძევილი, მიხეილ პოდგაეცი (ოდესა); დგანან დამიტრა გვდევანიშვილი, თენგიზ ხარლამიდი, გიორგი ქანაარია (მსაჯები; ქუთაისი), ანატოლი ლუტიოვი (ტირასპოლი), ზურაბ ბურაკაძე (მსაჯი; ქუთაისი).

№ 187. მეფის გამობიტი
 პარსელაძე - ბუსლაევი
 KARSELADZE BUSLAEV
 თბილისი (ჩ) 1951

1. e4 e5 2. f4 ef 4 3. ჭf3 ღე4
 4. ღე4 ჭf6 5. e5 ჭe4 [5... ჭg4
 6. 0-0 ჭc6 7. d4 d5 8. cd6 ღეd6 9.
 ♖e1 ჭe7 10. c3 ±] 6. ჭc3 h5?
 [6... ჭc3 7. bc3 (7. dc3 d6) d5] 7.
 ღb5 ღh4 8. ჭf1 ჭf2? 9. ♖e1

g5 [9. ჭh1 10. ♖h4 ♖h4 11.
 ჭh4 Δ ჭg1-h1 ±] 10. ჭh4 ჭh1
 11. ჭf5 0-0 ? [Δ11. ჭc6 12.
 ჭc4 ჭc7 13. ჭf6 ჭf8 14. ჭh6
 d5±; 11. ღb7 12. ჭc4 ღe4 13.
 ♖e4 ±] 12. ჭd5 ღb7 13. ჭf6
 ჭh8 14. ♖e2 [Δ ♖h5-h7#] 14.
 f3 15. gf3 e6? 16. ჭd6
 [Δ ♖d3 - h7 #] ♖b6 17. ღc4
 ღa6 18. c3 [19. d4. 20. ♖e4 Δ
 ♖h7#] 1 0

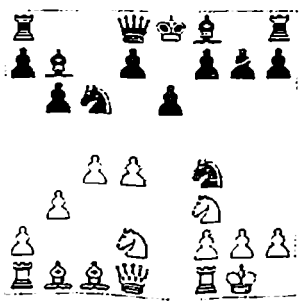
კოტე ლამბარაშვილი

(1912-1947)

№ 188. რეტის დებოუტი
 სერედა - ლამბარაშვილი
 SEREDA GAMBARASHVILI
 თბილისი (ჩ) 1934

1. d4 ჭf6 2. ჭf3 e6 3. e3 c5
 4. ღd3 ჭc6 5. ჭbd2 b6 6. 0-0
 ღb7 7. b3 cd4 8. ed4 ჭd5 [8.
 ღe7 9. ღb2 0-0 10. a3 d6=] 9.
 c4? [9. ჭc4 ჭ5b4 10. c4 (10. ღe2
 ჭd4 11. ♖d4 ჭc2 12. ♖b2 ჭa1
 13. ♖a1) 10. ჭd3 11. ♖d3 d5
 =] 9... ჭf4 10. ღb1?! [10. ჭe4
 ჭb4 11. ღb1 d5 ♣ ↑]

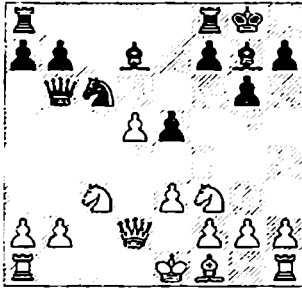

(დაიგრამა)
 10... ჭd4! 11. ღb2 [11. ჭd4
 ♖g5! Δ 12. ♖g2 #, 12. g3 ჭh3
 #] 11... ჭde2 12. ჭh1 ♖g5! 13.
 ♖g1 [13. g3 ♖g4 Δ ♖f3] 13.
 ♖g4 14. h3? [14. ღe4 □ ღe4

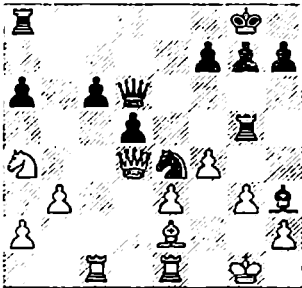
15. ჭc4 ჭg1 16. ♖g1 ღe7#] 14.
 ♖h5 [14. ჭh3 15. ♖e2 ჭf4
 16. ♖e3 ♖h5 17. ჭh2±] 15. ღe4
 ღe4 16. ჭe4 ჭh3! 17. ჭh2
 ჭf2! 18. ჭf2 ჭg3#.

ვრახეინტაჟი

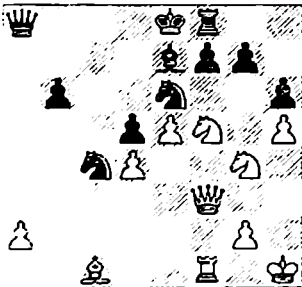
7. ბლაგიძე - ბურბენიძე
BLAGIDZE GURGENIDZE
თბილისი (სჩ) 1961

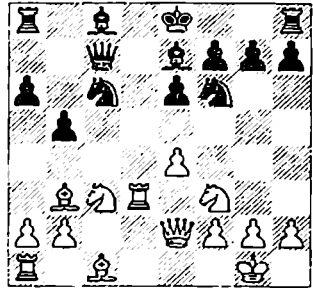
8. გავრიკოვი - ჯაიჩიკი
GAVRIKOV - ZAICHIK
რიგა (სსრკ აოპ) 1980

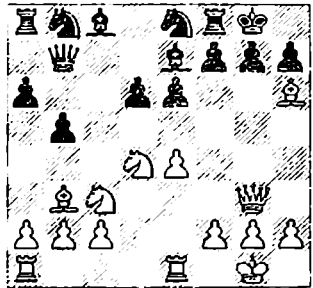
9. თამ. გიორგაძე - შორტი
TAM. GIORGADZE SHORT
პასტენგსი 1979/80

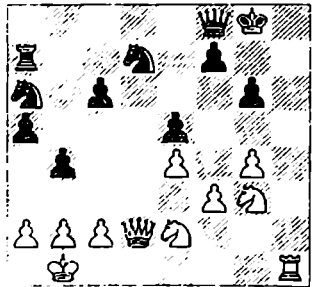
10. უბილავა - დოხოიანი
UBILAVA DOKHOIAN
სევასტოპოლი (სსრკ ჩ 1/2) 1986

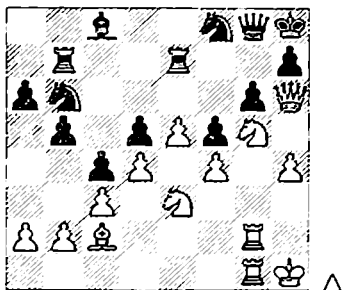
11. მოსესიანი-ზაი დოკი
MOVSESIAN KHAIDOK
ჩელიაბინსკი 1991

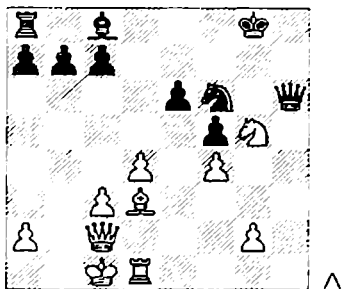
12. მოსესიანი - ბარაში
MOVSESIAN BARASH
ლენინგრადი 1991

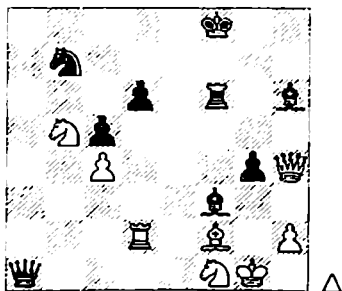
13. გოგლიძე - ასოვსკი
 GOGLIDZE ASOVSKI
 თბილისი (ჩ) 1928

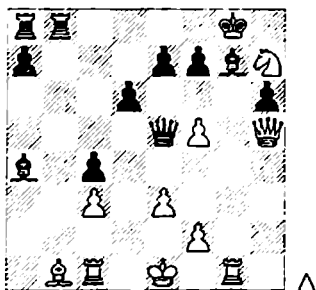
14. ლამბარაშვილი - ვართაზაროვი
 HAMBARASHVILI VARTAZAROV
 თბილისი 1934

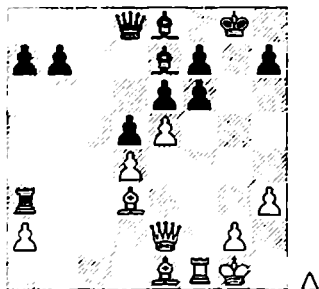
15. გედევანიშვილი - ვეპხვიშვილი
 GEDEVANISHVILI VEPKHIVISHVILI
 თბილისი 1970

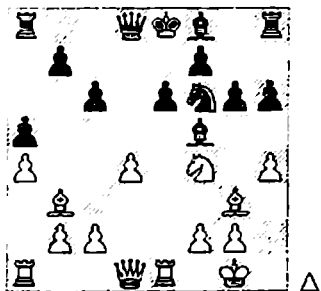
16. მიქაძე - სტურუა
 MIKADZE STURUA
 თბილისი 1978

17. მაყარაშვილი - გ. ტყეშელაშვილი
 MACHARASHVILI G. TSITISHVILI
 თბილისი (ჩ) 1980

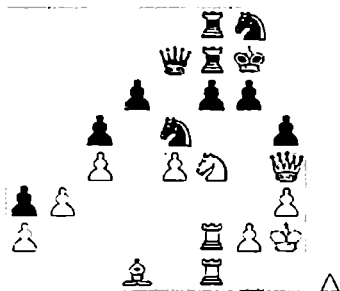
18. თენგიზგაძე-ებრაღიძე
 TEN GIORGADZE EBRALIDZE
 თბილისი (სჩ) 1955

19. ვ. ბ. გიორგაძე - ფლენი

G. GIORGADZE PLES

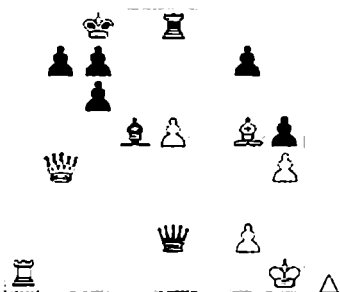
ერაშვა 1989

20. თან. გიორგაძე-კუპრეიჩიკი

TAM. GIORGADZE KUPREICHIK

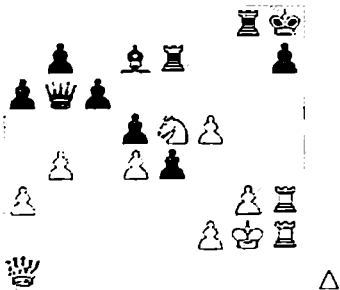
მოსკოვი, 1973

21. თბრალიძე - ლუბენსკი

EBRALIDZE LUBENSKI

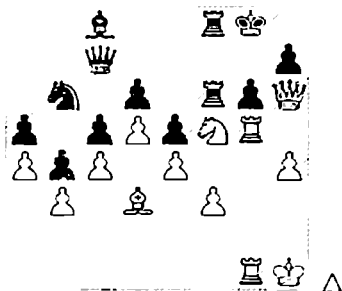
თბილისი (სსრკ ჩ 1/2) 1949

22. გურგენიძე-პოლუგაევსკი

GURCENIDZE POLUGAEVSKI

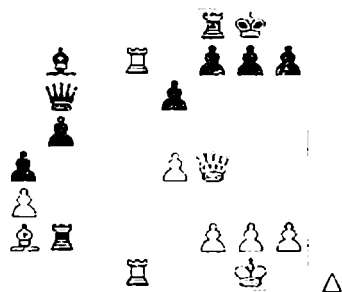
თბილისი (სსრკ ჩ 1/2) 1956

23. თხელიძე გუტკინი

TKHELIDZE GUTKIN

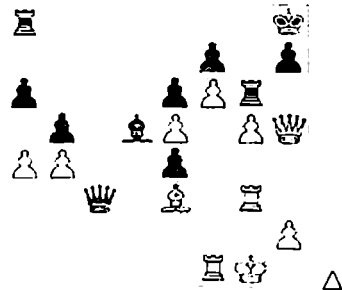
ვორონეჟი 1973

25. გიორგაძე-დოქშიტსკი

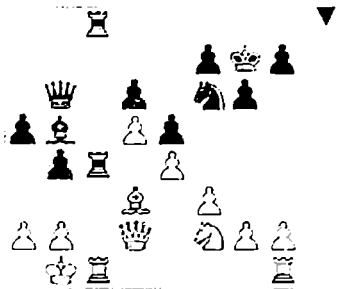
TEN. GIORGADZE DOKSHITSKI

ივანოვო 1946

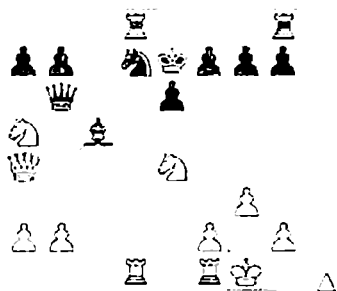

25. ბიჭოძე - ზურაბიძე
BIKOZ - GURGENIDZE

ბარჯაღი (სსრკ 11/2) 1958

26. ნახაშვილი - ზურაბიძე
NACHAPASHVILI - GURGENIDZE
თბილისი (ბ) 1930

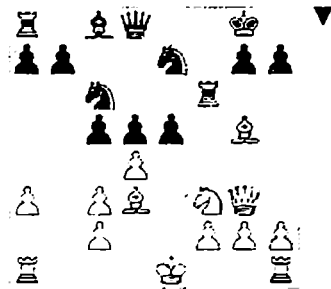

ბლადიმერ - გურგენიძე
BLAGIDZE - GURGENIDZE

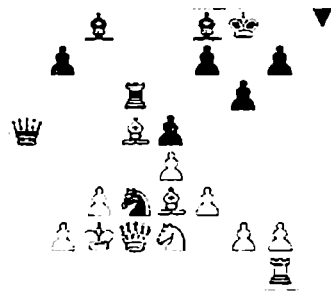
1. h4! 2. ed4 ed4 3. e2
[3. h4d1 f6e8 4. e2 b5 5. 0-0
 e2 6. f1c1 d3 7. dc3 4. bc3
 f8ac8 5. f1c1 d3c3 ! 6. f1c3 b1
7. d1d1 f3c3 8. f1c3 f8e8 9. f1d2
 f8c8 10. f1a3 b5 11. h4d4 b4 12.
 f1d3 f1c1 13. f1e2 f1b2 14. f1c1

ბონი-ოსმოლსკი - ტენ გორგაძე
BONCH-OSMOLOVSKI - TEN GORGADZE

ლდესი 1953

იუდასინი - ჯაიჩიკი
IUDASIN - ZAICHIK
კახტუბა (სსრკ 3 1/2) 1986

[14. f1f3 f3c3] f1a2 15. h2e2 f8e8
16. f3a6 17. d1b3? f1a1 18.
 f1d1 f1c3 19. f1d2 [19. f1f1
 d1b5] f1b3 20. f1f2 d1b5 21.
 h1f4 g5 22. h2e6 h6 [22. fe6
23. f1g5 f1f8 24. f1f4 f1g7 25. f1g5
1/2: 24. f1e7 25. f1c7 d1d7 26.
 d6] 23. h4 fe6 24. hg5 f1d5 25.
 f1b4 hg5 0:1

8. გავრიკოვი - ზაიჩიკი

GAVRIKOV ZAICHIK

1. ... **g3!** 2. **hg3** **g6** 3. **g4**
g4 4. **c6** [4. **g4** **g4** 5. **h1**
h3 6. **g1** **g3** 7. **h1** **f2#**]
e6 5. **h1** **g3** 6. **f1** **h3!**
7. **f3** [7. **g7** **g7** 8. **g1** **f2**
#] **f1** 8. **e4** **de4** 9. **c2** [9.
e4 **e2** - +] **f3** 10. **g1** [10.
h2 **e2**] **e2** 11. **d2** **g3**
0:1

9. ტამ. გიორგაძე - შორტი

TAM. GIORGADZE SHORT

1. **g7!** **g7** 2. **h6** **e6** 3.
f8 **g5** [3. ... **f8** 4. **f7** **d7**
5. **f6**] 4. **f6** **f8** 5. **g4** **f6**
[5. ... **e6?** 6. **g8** **#**] 6. **ef6** **e6**
7. **h6!** **e8** [7. **e3** 8. **h7!**] 8.
h7 **d7** 9. **g8** **1:0**

10. უბილავა - დოხოიანი

UBILAVA DOKHOIAN

1. **d5** **b7** [1. **ed5** 2. **ed5**
d5 (2. **a5** 3. **d6!** ±) 3. **d5**
a7 4. **c3** **b7** 5. **e4** + -] 2.
e7 **e7** 3. **c5** **e4** 4. **c2** **c5**
5. **d6** **f5** 6. **e3!** **d6** [6.
e3 7. **e3** ±] 7. **c5!** **e4** 8.
e4 **c7** 9. **d6** **a7?!** [9.
d6 10. **ed6!** **b8** 11. **a8** **a8**
12. **e5** 0-0 13. **c1** ±; 10. **a8**
b7 11. **e4** **e5** 12. **g4** 0-0 13.
c1 **b8** =] 10. **a8** **a8** 11. **a4**
b7 12. **ab5** **b5** [12. ... **ab5** 13.

b4 ±] 13. **c1** **d6** 14. **b5**
ab5 15. **ed6** **d8** 16. **e5** **1:0**

11. მოვსესიანი - ხაიდოკი

MOVSESIAN KHAIDOK

1. **d5!** **d8** [1. ... **ed5** 2. **d5**
a7 3. **e3** (Δ**f5**) + -] 2. **f5!**
f6 [2. **ed5** 3. **d5** **e6** 4. **g7**
+ -; 2. **ef5** 3. **ef5** (Δ**c8**) **g6** 4.
fg6 **hg6** 5. **c8** **c8** 6. **f6** **f6** 7.
g6 + -] 3. **de7** **e7** □ 4. **e7**
h8 5. **c8** **1 0**

12. მოვსესიანი - ბარაში

MOVSESIAN BARASH

1. **d4!** **ac5?** [1. **e7** 2.
h6 **f6** □ 3. **e6!** **a8** 4. 4. **e7**
e7 5. **h8** **#**; 2. **ed4** 2. **d4**
(×**a7**, **h8**) + -; 1. **f6** 2. **h2**
g7 3. **df5** **gf5** 4. **f5** **h7** □ 5.
g1 + -] 2. **h2** [2. ... **g7** 3. **df5**
gf5 4. **f5** **f6** 5. **h7** **f8** 6. **h8**
h8 7. **h8** **#**] **1:0**

13. გოგლიძე - ასოვსკი

GOGLIDZE ASOVSKI

1. **f5!** **g7** [1. ... **f5** 2. **f5**
gf5 3. **e6!** **g2** 4. **g2** **e6** 5. **f6**
g7 6. **e6** + -; 3. ... **f7** 4. **f8**
g6] 2. **g7** **g7** 3. **c8** **c8**
4. **d5** **a5** 5. **h5** **gh5** 6. **f5** **h6** 7.
e4 **h7** 8. **ef6** **h4** 9. **h7**
h7 10. **f6** **h8** 11. **g6** **1:0**

14. ლამბარაშვილი - ვარტაზაროვი
HAMBARASHVILI VARTAZAROV

1. $\underline{d}f5!$ $ef5$ 2. $\underline{b}3$ $\underline{g}7$ 3.
 $\underline{a}f7$ $\underline{h}8$ 4. $\underline{b}2!$ $\underline{d}7$ 5. $\underline{h}1$
 $\underline{a}h1$ 6. $\underline{a}g6$ 1:0

15. ჰედევანიშვილი - ვეფხვიშვილი
CEDEVANISHVILI VEPKHVISHVILI

1. $\underline{d}4!$ $\underline{e}3$ [1. ... $cd4$ 2. $\underline{a}f6$
+-] 2. $\underline{e}3$ $\underline{e}2$ 3. $\underline{h}6$ $\underline{e}7$ 4.
 $\underline{e}2$ $\underline{d}7$ 5. $\underline{a}g4$ $\underline{c}6$ 6. $\underline{a}c8$
 $\underline{b}6$ 7. $\underline{a}c7$ $\underline{a}6$ 8. $\underline{a}c6$ $\underline{a}5$
9. $\underline{d}2$ 1:0

16. მიქაძე - სტურუა
MIKADZE STURUA

1. $\underline{e}4!$ [1. $\underline{a}h6?$ $\underline{b}b1!$] $\underline{b}2$
[1. $\underline{a}c4$ 2. $f6$ $\underline{a}h7$ 3. $\underline{e}g7$ $\underline{a}g7$
4. $fg7$ $\underline{e}g7$ 5. $\underline{a}g4$ ±; 1. $\underline{e}c2$ 2.
 $\underline{e}c2$ $\underline{a}c3$ 3. $\underline{d}1$ $\underline{b}5$ 4. $\underline{a}f3!$ +-]
2. $\underline{a}h6$ $\underline{b}c2$ [2. $\underline{e}c2$ 3. $\underline{e}c2$
 $\underline{a}c3$ 4. $\underline{d}1$ $\underline{b}c2$ 5. $\underline{b}c2$ $\underline{a}d3$ 6.
 $\underline{e}1$ +-] 3. $\underline{b}c2$ $\underline{e}c2$ 4. $\underline{d}f6!$
 $\underline{a}f6$ 5. $\underline{a}f6$ $ef6$ 6. $\underline{d}a8$ 1:0

17. მაჭარაშვილი - ბ. ტყეშელაშვილი
MACHARASHVILI G. TSKITISHVILI

1. $\underline{a}g4$ $\underline{h}8$ 2. $\underline{h}7!$ $\underline{h}7$ 3.
 $\underline{a}h4$ $\underline{g}8$ 4. $\underline{b}4!$ [4. ... $\underline{a}b4$ 5.
 $cf6$ $\underline{a}b5$ 6. $\underline{b}f4!$ +-] 1:0

18. თენ. გიორგაძე - ებრალიძე
TEN. GIORGADZE EBRALIDZE

1. $d5$ $cd5$ 2. $d5$ $d5$ 3. $d5$
 $c2$ 4. $a4$ $g8$ 5. $a4$ $c8$

6. $a5$ $d7$ 7. $e6!$ $fe6$ 8. $e6$
 $e7$ 9. $e7!$ $e7$ 10. $e1$ $d8$
11. $a5$ $c7$ 12. $c7$ 1:0

19. ბ. გიორგაძე - ფლესი
G. GIORGADZE PLES

1. $d5$ $g5$ 2. $h5$ $g6$ [2.
 $h8$ 3. $d6$ $h7$ 4. $a7$ $a7$
5. $h7$ $f2$ 6. $f2$ $h7$ 7. $f8$, 8.
 $a8$ $a3$] 3. $d4$ $g7$ 4. $f3$
 $h6$ [4. ... $d3$ 5. $f3$ $h6$ 6. $g3$
 $h7$ 7. $g6$ +-] 5. $g3$ $h7$ 6.
 $d5$ $d8$ 7. $f5$ $g6$ 8. $g6$
 $g6$ 9. $d4$ $h7$ 10. $h5$ $g7$
11. $h6$ $g8$ 12. $a5$ 1:0

20. თამ. გიორგაძე - კუპრეიჩიკი
TAM. GIORGADZE KUPREICHIK

1. $a8$ $d7$ 2. $d8!$ [2.
 $d8$ 3. $a7$ +-] 1:0

21. ებრალიძე - ლუბენსკი
EBRALIDZE LUBENSKI

1. $h7$ $h7$ 2. $h7$ $h7$ 3.
 $h1$ $g7$ 4. $f6$ $f6$ 5. $d7$ 1:0

22. გურგენიძე - პოლუგაევსკი
GURGENIDZE POLUGAEVSKI

1. $g6$ $hg6$ 2. $g6$ $g6$ 3.
 $a6$ $h8$ 4. $a6$ $g8$ 5. $a5$
 $h8$ 6. $d7!$ 1:0

23. თხელიძე - გუტკინი
TKHELIDZE GUTKIN

1. $f7!$ $f7$ [1. ... $d8$ 2. $d8$

ჰd8 3. ჰf8! ჰf8 4. ჰe6 +-] 2.
 ჰe6! [2. ჰe6 3. ჰd8 +-; 2.
 ჰc7 3. ჰf7 ჰf7 4. ჰd8 #] 1:0

24. თეძე. ბიორგადზე - დოკშიტსკი
 TEN. GIORGADZE DOKSHITSKI

1. ჰh3 h6 2. ჰg6! fg6 3.
 ჰh6 ჰg8 4. ჰg6 ჰh8 [4. ... ჰf8
 5. ჰc5 ჰe8 6. ჰg7 +-] 5. ჰh6
 ჰg8 6. ჰc5 ჰe5? [6. e3!; 6.
 ჰf8? 7. g6 ჰe5 8. ჰh8! ჰh8 9.
 g7 ჰh7 10. fg ჰh6 11. ჰe3 ჰh5
 12. f7 ჰc3 [12. ჰg7 13. ჰg6!]
 13. ჰe6 ჰe3 14. ჰh1 ჰd2 15. ჰf4
 ჰh4 16. f8 ჰe3 17. ჰg1 +-] 7. f7
 ჰg7 8. f8 ჰf8 9. ჰf8 ჰg8
 10. ჰg6 ჰh7 [10. ჰh8 11.
 ჰg7] 11. ჰg7 ჰh8 12. ჰf6!
 ჰd4 13. ჰg2 e3 14. ჰh3 ჰg2
 15. ჰg3! [15. ჰg2? ჰg4 =] ჰe5
 16. ჰg2 [16. ... ჰe4 17. ჰh3] 1:0

საქადრავო დათვაზე არ არის
 ადგილი სიცრუისა და თვალთ-
 მაქცემისათვის. საქადრავო
 უღმინაყიის სილამაზე იზამისა,
 რომ იგი მუდამ მართალია.
 ჭადრავი გამოსაყული უღმთ-
 მელი სიმართლე თვალუმს უმ-
 ნელუმს პირმთონე ადამიანს.

ე. ლასკერი

25. ბიკოვი - გურგენიძე
 BIKOV GURGENIDZE

1. ... ჰc1 2. ჰc1 ჰf2! 3. ჰf2
 ჰd3 4. ჰc2 ჰc2 0:1

26. მახარაშვილი - გოგაძე
 MACHARASHVILI GOGADZE

1. b4! ჰd4 [1. ჰb4 2. ჰc5
 +-; 1. ჰb4 2. ჰc4 +-] 2. ჰc4
 ჰc7 3. ჰd4! ჰb6 4. ჰd8! ჰa4
 5. ჰh8 ჰc4 6. ჰe8! ჰd7 7. ჰd1
 ჰc7 8. ჰc8! 1 0

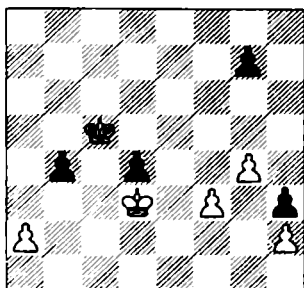
27. ბონჩ-ოსმოლოვსკი-თეძე. ბიორგადზე
 BONCH-OSMOLOVSKI TEN. GIORGADZE

1. ჰf3! 2. g f3 c4 3. ჰe2
 ჰa5 4. ჰd2 ჰf5 5. ჰg5 ed4 6.
 cd4 c3 7. ჰe3 ჰcd4 8. ჰd1
 ჰb5 9. ჰg1? [9. ჰd8 ჰf7 10.
 ჰg1 ჰd7! 10. ჰg4 [10. ჰd4
 ჰe8 11. ჰc3 d4 12. ჰc2 ჰb2 +-]
 ჰe8 11. ჰc1 h6 12. ჰh5 ჰe3
 13. fe3 ჰe3 14. ჰf2 ჰe2! 15.
 ჰg3 [15. ჰe2? ჰe2 16. ჰg3 ჰf3
 17. ჰh4 ჰf5 +-] ჰf5 16. ჰh3 ჰd2
 17. ჰg1 ჰe3 18. ჰg3 ჰf1 0 1

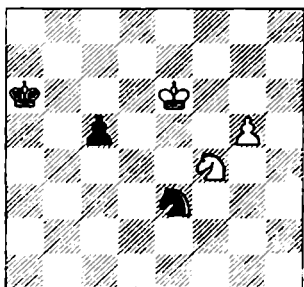
28. იუდასინი - ჯაიჩიკი
 IUDASIN ZAICHIK

1. ... ჰd5! 2. ed5 ჰf5 3. ჰg3
 ჰa4 4. b3 [4. ჰb1 ჰb4 5. ჰf5
 ჰa2 6. ჰc1 ჰa1#] ჰf2 [5. ჰf5
 ჰa2 6. ჰc1 ჰa3 +-] 0:1

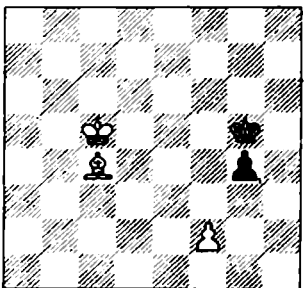
29. ენგოვისტი - ეფიმოვი
 ENGOVIST EFIMOV
 გაუსდალი 1991

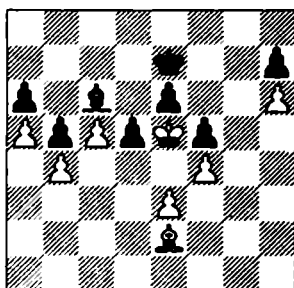
30. ებრალიძე-ფირცხალავა
 EBRALIDZE PIRTSKHALAVA
 თბილისი (ჩ) 1938

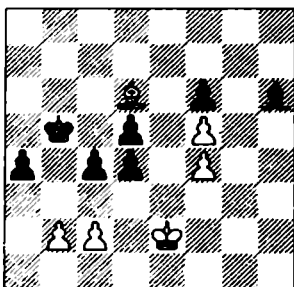
31. მ. მხედლიშვილი-ა. მაკარაშვილი
 MCHEDLISHVILI MAKARASHVILI
 თბილისი 1992

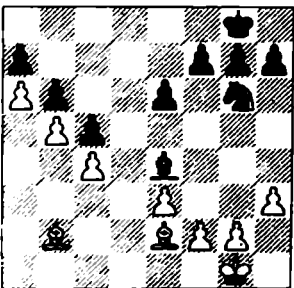
32. გოგლიძე-მ. დანილოვი
 GOGLIDZE M. DANILOV
 თბილისი (ჩ) 1926

33. ბერშკოვიჩი - ინტსკრელი
 BERSHKOVICH INTSKRVELI
 თბილისი (ჩ) 1955

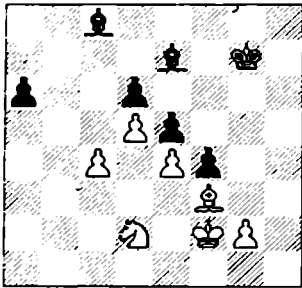
34. გოგლიძე - ბუდო
 GOGLIDZE BUDO
 მოსკოვი (სსრკ ჩ) 1931

35. ბ. ვაინშტეინი-გოგლიძე

VAINSHTEIN GOGLIDZE

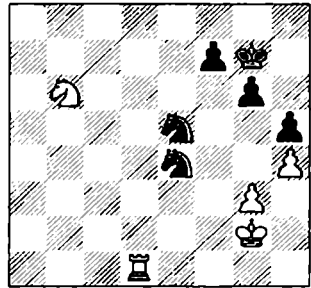
მოსკოვი (სსრკ ჩ 1/2) 1931

38. ბ. გიორგაძე-ბერკოვიჩი

G. GIORGADZE BERKOVICH

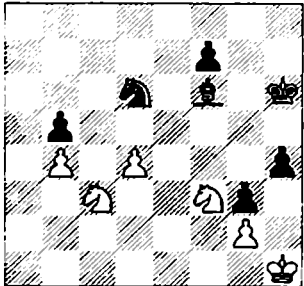
პოდოლსკი 1992

36. გურგენიძე - ჯინჯიხაშვილი

GURGENIDZE - JINJIKHASHVILI

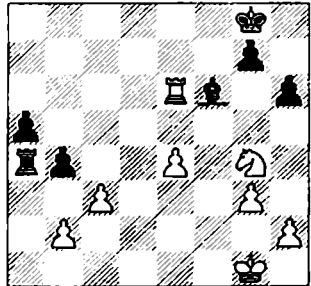
ლიეპაი ("დინამოს" ჩ) 1970

39. ბ. როხლინი - ლომაია

ROKHLIN LOMAIA

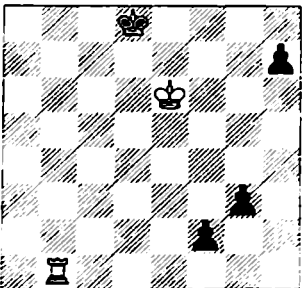
დონის როსტოვი 1957

37. არულაიდი - გურგენიძე

ARULAIID GURGENIDZE

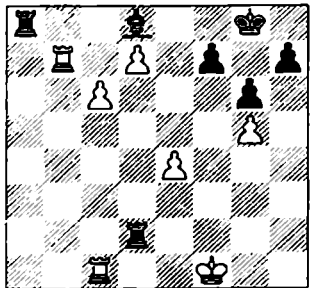
ლუგანსკი (სსრკ გპ) 1955

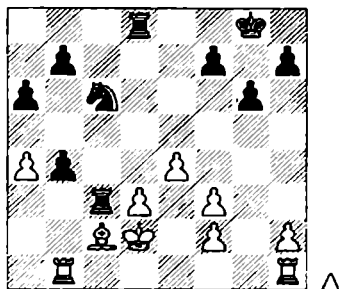
40. ვეიზერი-თენ. გიორგაძე

VEIZER TEN. GIORGADZE

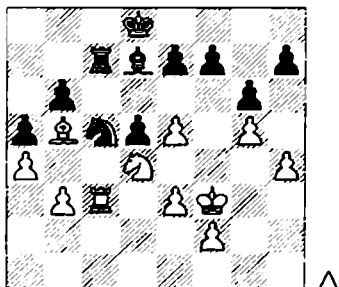
თბილისი (სჩ) 1946

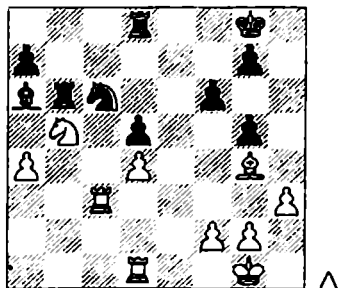
41. მალანიუკი - სტურუა
MALANIUK STURUA
ოდესა (სსრკ აობ) 1982

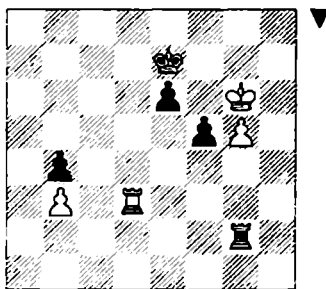
42. გოგლიძე-თენგიზგაძე
GOGLIDZE TEN. GIORGADZE
თბილისი (სს) 1955

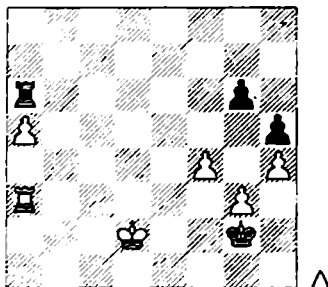
43. აზმაიფარაშვილი - შორტი
AZMAIPARASHVILI SHORT
მანილა (ო) 1992

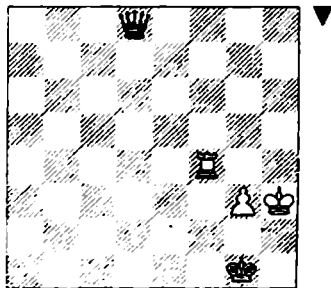
44. პოლუგაევსკი-გუფელდი
POLUGAEVSKI GUFELD
მოსკოვი (სსრკ ო) 1972

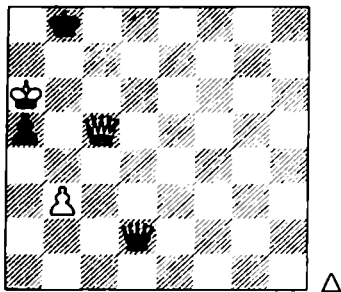
45. აზმაიფარაშვილი - ტორსტეინი
AZMAIPARASHVILI TORSTEIN
რეიკიავიკი 1990

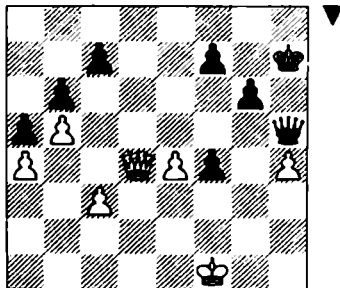
46. მაჩავარიანი-ებრალიძე
MACHAVARIANI EBRALIDZE
თბილისი (სს) 1955

47. აზმაიფარაშვილი - იმ იანსუანი
AZMAIPARASHVILI JE KHANKHUAN
პეკინი 1988

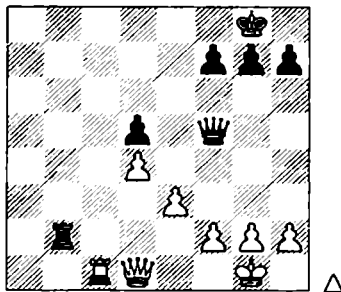
48. ა. სოკოლოვი - ბ. გიორგაძე
SOKOLOV G. GIORGADZE
ოლესა (სსრკ აოპ) 1989

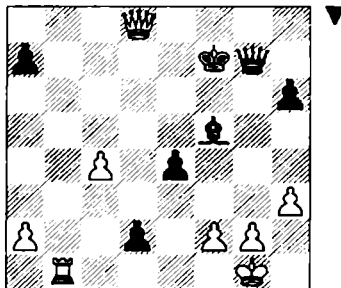
29. ენგოვისტი - ეფიმოვი
ENGOVIST EFIMOV

1. **g5!** [1. g6 2. f4 **♖d5**
3. g5 **♚c5** 4. f5 + - ; 1. ... **♖d5** 2.
f4 **♚c5** 3. f5 **♖d5** 4. g5 **♚e5** 5. f6
g6 6. g6 **♚e6** 7. **♖d4** f5 8. g7 **♚f7**
9. **♚e5** **♚g7** 10. **♚f5** +] 2. f4 **g4**
3. **g5** **♖d5** 4. **g6** **♚e6** 5. **♖d4**
♚f6 6. **♚e4** **♚g6** 7. **♚f4** **♚f6!**
- 8. **♚g4** **♚e5** 9. **♚h3** **♖d4** 10.

49. ებრალიძე - სოროკინი
EBRALIDZE SOROKIN
თბილისი (ა/კ ჩ) 1934

50. ჩახოიანი - თურქესტანიშვილი
CHAKHOIAN TURKESTANISHVILI
თბილისი (ჩ) 1971

♚g4 ♚c3 11. h4 [ენგოვისტი]
1/2 1/2

30. ებრალიძე-ფირცხალავა
EBRALIDZE PIRTSKHALAVA

1. **♖d5!** [1. g6? **♖g4** 2. g7 **♖h6**]
♖g4 2. **♖f6!** **♖h2** 3. **g6** **♖f3** 4.
g7 **♖d4** 5. **♖d7!** [5. **♖d5?** **♖f5** 6.
g8 **♚e7**] 1 : 0

31. მჭედლიშვილი - მაკარაშვილი
MCHEDLISHVILI MAKARASHVILI

1. **ღf1! g3 2. f3 ჭf4 3. ღg2 ჭe3 4. ღh1!! ჭf2 5. f4 1: 0**

32. გოგლიძე - დანილოვი
GOGLIDZE DANILOV

1. **ღd7 [1. ღc8 2. ღf3] 2. ღh5 ღc6 3. ღg6! ღa8 4. ღh7 ჭf7 5. ჭd6 ღb7 6. c6 1:0**

33. ბერშკოვიჩი - ინსკირველი
GERSHKOVICH INTSKIRVELI

1. **c3! 2. bc3 ჭc4! 3. cd4 ჭc3 4. ჭd1 ჭb2 5. ჭd2 a3 6. ჭd3 a2 7. ღb4 ჭb1 8. ღc3 ღf4 9. ჭe2 ღc1 0 1**

34. გოგლიძე - ბუდო
GOGLIDZE BUDO

1. **f3 ღa8 [1. ღb1 2. ღd4! cd4 3. c5 bc5 4. b6 +- ; 1. ... ღc2 2. ღd4! ღa4 3. ღc3! (3. ღc5 bc54. ღd1 ღe7 5. ღa4 ღc8 =) 3. ... f6 4. ღd3 +-] 2. ღd3 [Δ ღg6, ღe5 - b8] f6 3. ჭf2 ჭf7 4. g4 ღe5! 5. ღe2? [5. ღe5 fe5 6. ღh 7! g6 7. h4 ჭg7 8. ღg6 ჭg6 9. e4 ჭf6 10. h5 ჭg5 11. ჭg3 ჭf6 12. ჭh4 ჭg7 13. g5 ღd5 14. ed5 ed5 15. cd5 c4 16. d6 c3 17. d7 c2 18. d8 ჭ c1 ჭ 19. h6 ჭf7 20. ჭf6 ჭe8 1. ჭc6 ჭc6 22. bc6 +-] ღd7 6. h4 h6 7. ღc3 ღe5 8. f4 ღg6 9. h5 +-]**

ღe7 10. ღd3 ღc8 11. e4 ღd6 12. ჭe3 ჭe7 13. g5! ღf7 [13. hg5 14. fg5 ღf7 (14. fg515. ღg7) 15. h6! ღg5 16. hg7 ჭf7 17. ღf6 +-] 14. g6 ღd8 [14. ... ღd6 15. e5 fe5 16. ღe5 ღe8 17. ღb8 ჭd7 18. f5 +-] 15. ღe1! e5 [15. ჭe8 16. ღh4 ჭd7 17. ღf6 +-] 16. fe5 fe5 17. ღh4 ჭe8 18. ღg3 1: 0 [გოგლიძე]

35. ვაინშტეინი - გოგლიძე
VAINSHTEIN GOGLIDZE

1. ... **ღd8 2. ღd1 ღd7 3. ღb1 ღa5 4. ღb3 ღb4 5. ჭe2 ჭf6 6. ჭd3 ჭg5 7. ღc3 ჭh4 8. ღe2 a5 9. ღd1 a4 10. ჭc2 a3 11. ჭb1 [11. ჭb3? ღa4! - +] ღg4 12. ჭc2 f3! 13. gf3 ღf3 14. ჭb3 ღe4 15. ღc3 ღc3 16. ჭc3 ჭg5 17. ღb3 [17. ჭb3 ღd3 18. c5 dc5 19. ჭa3 e4 20. ჭb3 e3 21. ჭc3 e2 +-] ღb1! [18. c5 dc5 19. ჭc4 a2! 20. ღa2 ღa2 21. ჭc5 ღd5! 22. ჭd5 ჭf4] 0:1 [გოგლიძე]**

36. გურგენიძე - ჯინჯიკაშვილი
GURGENIDZE JINJIKHASHVILI

1. **ღe5! ღg5 2. ღc6 ღd2 3. ღd5 f5? 4. ღe5! ღe1 5. ღf3 ღf2 6. ღh4 ღd4 7. ღf5! ღf5 8. ღe7!! [8. ღe7 პატი] 1/2 1/2**

ამ პოზიციში არულაიდი დანებდა.
მაგრამ გურგენიძემ დაუმტყიცა მას,
რომ თეთრებს ყაიძის შესაძლებლობა
ჰქონდათ:

1. ♙d6 ♜c8 2. ♚c1 ♜b7 3. ♚b1 ♜a6 4. ♜c6 ♜a5 5. ♜c5 ♜a4 6. ♜c4 ♜a3 7. ♜c3 ♜a2 8. ♚f1! h5 9. ♜d3 h4 10. ♜e3 h3 11. ♜f3 g2 12. ♚f2 ♜b1 13. ♚g2 .

1. ♚e1! f5 2. ♜d5 ♜f7 3. ♚a1 ♜c5 4. ♚a7 ♜e6 5. ♚e7 ♜f8 6. ♜f3 ♜h7 7. ♜f4 ♜f8 8. ♜e3 ♜f6 9. ♚e8 ♜g7 10. ♜d4 ♜d6 11. ♚e7 ♜h6 [11... ♜f7? 12. ♜d5 ♜f6 13. ♚a7 ♜h6 14. ♚a8 ♜g7 15. ♜d6 + -] 12. ♜e5 ♜e4 13. ♚f7 ♜h7 14. ♜e2 ♜f2 15. ♜e6 ♜e4 [Δ ♜eg5] 16. ♚a7 ♜hf6 17. ♜f7 ♜g4 18. ♚a6 ♜h7 [18. ♜e5 19. ♜g8 ♜g4 20. ♜f4 ♜gf6 21. ♜f7 + -] 19. ♜f4 g5 20. ♜g6! ♜h6 21. ♜e8 ♜g7 22. hg5 ♜f7 23. ♜h4 ♜fg5 24. ♚g6! ♜h8 [24. ♜h7 25. ♜f8 ♜h8 26. ♚g8 ♜h7 27. ♚g7 ♜h8 28. ♜g6 \#] 25. ♜e7 ♜h7 26. ♜f5 ♜hg5 27. ♚h6 1:0 [ბ. გიორგაძე]

1. ♚c3! 2. bc3 \square [2. b3 ♚a1 3. ♜f2 a4 +] b3 3. ♚b6 ♚b4! 4. cb4 a4! 5. ♚b8 ♜h7 [6. ♚a8 b2 7. ♚a4 b1 ♜8 8. ♜g2 ♜c2 +] 0:1

1. ♜e1 [1. c7=] ♚h2 2. c7 ♚h1 3. ♜d2! [3. ♜c2 ♚c1 4. c8 ♜ ♚ac8 +] ♚g5 4. ♜d3 ♚c1 5. ♚b8 ♜g7 6. c8 ♜ ♚a3 7. ♜d4 ♚e3 8. ♜e5 ♚a5 9. ♜d6 ♚d1! 10. ♜c7 [10. ♜e7 ♚g5 11. ♜e8 ♚e5 \#] ♚c5 11. ♜b7 ♚b1 12. ♜a6 ♚a1 13. ♜b7 ♚a7! [14. ♜a7 ♚c8 +] 0:1

1. ♚he1 a5 2. ♚b3 ♚dd3 3. ♚d3 ♚b3 4. ♚c5 ♚a3 5. ♚b5 ♚a4 6. f4 ♚a2 7. ♜e3 ♚a3 8. ♜d2 ♜d4 9. ♚b7 ♜b3 10. ♜d1 ♚a1 11. ♜c2 ♜c5 12. ♚b8 ♜g7 13. ♜b2 ♚h1 14. ♚c2 ♚h2 0:1

1. ♚d7? ♜d7 2. ♚c7 ♜e5 3. ♜e2 ♜c7 4. f4 ♜d7 5. ♜d3 ♜c5 6. ♜c3 ♜e4 7. ♜d3 ♜d6 8. ♜d2 ♜f5 9. ♜f5 ef5 10. ♜c3

ფ7 11. h5 ფ6 12. ფ4 e6 13. h6 e5 14. ფ3 ef4 15. ef4 ფc5 16. ფc3 d4 17. ფ2 b5 18. ab5 ფb5 19. ფ3 ფc5 20. ფc2 ფb4 21. ფ3 ფb3 22. ფ4 a4 23. ფe5 a3 24. ფf6 a2 25. ფf7 a1 ♣ 26. ფg8 ♣ a7 27. g6 hg6 28. h7 ♣ b8 0:1

43. აზმაიპარაშვილი - შორტი
AZMAIPARASHVILI SHORT

1. ♠c5 ♠b5 2. ab5 ♠a5 3. ♠e1! ფf8 4. ♠h5! ♠bb8 5. ♠c7 ♠b7 6. ♠cc7 ♠c7 7. ♠c7 ♠b3 [7. ♠b8 8. ♠f7 ფg8 9. ♠a7 ♠b5 10. ♠c8! ♠b1 11. ფh2 ♠c4 12. ♠f7 +-] 8. ♠f7 ფg8 9. ♠a7 ♠b8 10. ♠g6 ♠d4 11. b6 ♠c6 12. ♠c7 ♠d8 13. ♠d7 ფf8 14. ♠d5 ფe7 15. ♠b5 ♠b7 16. ♠h5! ♠d6 17. ♠b4 ფd7 18. ♠f3 g6 19. ფh2 ♠c8 20. b7 ♠d6 21. h4! gh4 22. ♠h4 ♠b7 23. ♠h7 ფc8 24. ♠f7 ♠d6 25. ♠f6 ფd7 26. ♠g4 ფc7 27. ♠g6 ♠b2 28. f3 1:0

44. პოლუგაევსკი-გუფელდი
POLUGAEVSKI GUFELD

1. ♠f2!! 2. ♠d4 e5 3. ♠b4 e4 4. ♠b5 ფe6 5. ♠b6 ფe5 6. ♠b5 ფe6 7. ♠b6 ფe7 8. ♠b5 ფd6! 9. ფf6 e3 10. g6 [10. ♠e5 f4!] ♠g2!! 11. ♠b6 ფd5 12. ♠b5 ფd4 13. ♠b4 ფd3 14. ფf5 e2

15. ♠e4 ♠g5! 16. ფg5 ფe4 17. g7 e1 ♣ 18. g8 ♣ ♠g1 0:1

45. აზმაიპარაშვილი - ტორსტეინი
AZMAIPARASHVILI TORSTEIN

1. ფe2 ♠e6 2. ფd3 ფg3 3. a6 ♠e8 4. a7 ♠a8 5. ფe4 ფh4 6. ფf3 g5 7. ♠a1 g4 8. ფf2 g3 9. ფf3 g2 10. ფg2 ფg4 11. ♠a4 h4 12. ფg1 ფg3 13. f5 h3 14. ♠a3 1:0

46. მაჩავარიანი-ებრაიდიძე
MACHAVARIANI EBRALIDZE

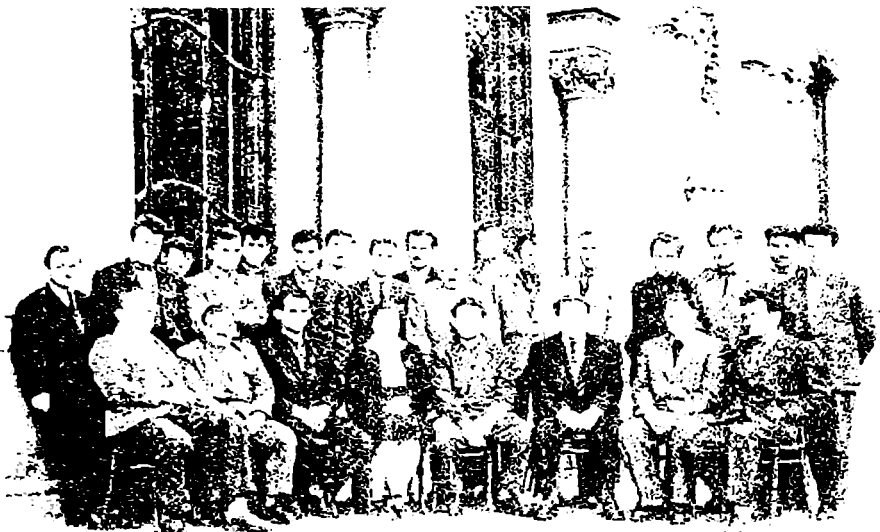
1. ... ♣g5 [2. ♠g4 ♣h5 3. ♠h4 ♣f5 4. ♠g4 ♣e6 5. ფh4 ♣h6 #] 0:1

47. აზმაიპარაშვილი - იმ იანსხუანი
AZMAIPARASHVILI-JE KHANKHUAJ

1. ♣c6! [1. ♣a5 ♣d6 2. ♣b6 ფa8! 3. ფb5 ♣b4] ♣b4 [1. ♣d3 2. ♣b5] 2. ♣d7 1:0

48. ა. სოკოლოვი - ბ. გიორგაძე
SOKOLOV G. GIORGAJZE

1. ♣h4! [1. ♣f3 2. ფe1 ♣e3 3. ფd1 ♣d4?! 4. cd4 =] 2. ♣d7 ♣h1 3. ფf2 ♣h2 4. ფf1 ♣a2! 5. e5 [5. ♣c7 f3! 6. ♣g3 ♣e2 7. ფg1 ♣e4 +-] ♣c4 6. ფf2 ფg7 7. ფf3 ♣c3 8. ფf4 ♣b3! 9. e6 ♣c4 10. ფf3 ♣e6 11. ♣c7 g5 12. ♣c6 ♣f5 13. ფe3 ♣f4 14. ფc2 ♣d4 15. ფf3 ♣g1 16. ♣c3

საქართველოს XXII ნეპიონატის (თბილისი, 1961წ.) მონაწილენი. მსახუბი და დემონსტრატორები. მარცხნიდან სხედან აბრამ ბრუიტმანი, თენგიზ გიორგაძე, ლეონიდ შტეინი, ქსენია გოგიავა (მსახი), ელუარდ გუფუდღი, რატმირ ხოლმოვი, მიხეილ შიშოვი, ბუხუტი გურგენიძე; დგანან გიორგი ეგიაშვილი, იური ჩიქოვანი, იკრა გასპაროვი (დემონსტრატორი), თეიმურაზ ღობიაა, (დემონსტრატორი), გერამ კალატოზიშვილი (დემონსტრატორი), ალექსანდრე იზვოზ-საკოვი, ჯემალ ბურაძე, ავთანდილ დავლიანიძე (მსახი), რ. შეინციტი, ალექსანდრე ბლაგიძე, ააჟენგო გუგუა, დავით ჯანოვი, ემილ მიქაელიანი, რაზიკ ქარქაშაშვილი (დემონსტრატორი), გიგა გამრეკელი.

ფ6 17. ჰ2 ფ6 18. ჰ8
 დ1 19. ფ3 დ3 20. ფ2
 დ4 21. ფ3 ფ5 22. ჰ6
 ე3 23. ფ2 f5 24. ფ6 ფ4
 25. ფ2 f4 26. ჰ6 დ2 27.
 ფ1 ფ3 0:1

50. ჩახოიანი - თურქმესტანიშვილი
 CHAKHOIAN TURKESTANISHVILI

1... ჰ32. მ7 ფ63. ჰ8
 ფ5 4. გ4 ფ4 5. დ8 ფ3 6.
 მ3 ფ3!! 7. დ3 ed3 8. მ1
 მ4 0 1

49. ებრალიძე - სოროკინი
 EBRALIDZE SOROKIN

1. ჰ3 ჰ6 2. დ5 1 0

ჭადრაკის სადელოფლოს ფერხული

1975 წლის დეკემბერს თბილისის ჭადრაკის სასახლის დიდ დარბაზში საზეიმოდ დაიხურა მსოფლიო პირველობის შატრი ნონა გაფრინდაშვილსა და ნანა ალექსანდრიას შორის. მას შემდეგ, რაც ნონა მეხუთედ აკუროხებს მსოფლიო ჩემპიონად და საბჭოთა კავშირის მოჭადრაკე ქალთა შორის პირველ დიდოსტატად გამოაცხადეს, დამსწრეთ სიტყვით მიმართა ფიდე-ს იმდროინდელმა გენერალურმა მდივანმა, ქალბატონმა ინეკე ბაკერმა (პოლანდია). გაჰოსვლა მან ასე დაასრულა:

— ძინდა მადლობა ეუთხრა საქართველოს, მშვენიერ საქართველოს, რომელაც ცნობილია სტუმარსმოყვარეობით და კულტურით, იმისთვის, რომ მან ჭადრაკს აჩუქა თავისი საუცხოო ასულები. საქართველო რომ არა, ქალთა ჭადრაკის საივარო ალბათ... არსად იქნებოდა. თქვენი ქალების წვლილი ბრძნული თამაშის განვითარებაში განუზომელია.

ამ მადლიერების სიტყვებს რომ ვისმენდი, თვალწინ გამიბრბისა ჩვენი მოჭადრაკე ქალების წინსვლისა და საქვეყნოდ აღიარების მთელმა გზამ. იყო დრო სამეგრელოში ქალები თავს იწონებდნენ ჭადრაკის თამაშით (XVII ს.); ჩვენი ძამა-პაპა ქალს მზითვეუმი ატანდა ჭადრაკს, როგორც ძვირფას განძს; საქართველოს პირველი ჩემპიონატების მონაწილეთა შორის არც ერთი ქართველი არ იყო... მხოლოდ უახლოესი წარსულის (XIX ს.) გადმოცემებით ვიცი, რომ რაჭა-ლეჩხუმში კარგი მოჭადრაკის სახელი ჰქონდა თავადის ქალს, სოფელ ღერძში მცხოვრებ ფოტინე ჩიქოვანი—სათათანას, რომ ჭადრაკს ეტრფოდნენ დიდი ქართველი პოეტის ალექსანდრე ჭავჭავაძის ასულები ნინო და ეკატერინე (ანდრია დადიანის ღვიძი). საწყენია, რომ ჩვენამდე კერ მოაღწია მათ მიერ ნათამაშებმა პარტიკულა. ამიტომაც არა გუქვს წარმოდგენა: მათი თამაშის დონეზე. ქალბატონი ფოტინე აზობდა თურძე; თამაშს მხედრებით უნდა ვაწყებდეთ, რადგან ქართველები ვართო.

დიდ სარბიულზე ქართველი მოჭადრაკეები მხოლოდ XX საუკუნის ბოლო ნახევარში გამაჩნდნენ. მათ საოცარი სისწრაფით განვლეს ჭადრაკის მწვერვლებისკენ შამაკალი უკანელის გზა. 1948 წელს, როცა აბდლისის მამანდღე პიონერთა სასახლის ჭადრაკის კაბინეტში მოვიდა აქემოლ, ე. სტანკო, ქარსელაძემ ასეთი რამ მათხრა:

— ქართველი ქალი მუდამ გამოირჩეოდა ნიჭით, საღი გონებით, რაინდული სულით, მამულიშვილობით და დიდი შრომისმოყვარეობით. სწორედ იმ თვისებებით, რაც ჭადრაკში წარმატებებს სჭირდება. ამიტომ ჩემი ოცნებაა მოექმნო ნიჭიერი გოგონები, ვაზიარო ჭადრკის სიბრძნეს და გავუღვიძო გამარჯვების წყურვილი. არ შეიძლება ამან სასურველი შედეგი არ გამოიღოს. მზად ვარ გავება ამ მძიმე უღელში, რადგან მჯერა, მივალწვევ ჩემსას!

თავგამოდებულმა მეცადინეობამ, გოგონების მებრძოლმა სულმა მართლაც მალე გამოიღო ნაყოფი. ფანატიკოსი მწერთნელის აღზრდილებმა მალე მოინადირეს ჭადრაკის მოყვარულთა გულები და სიმპათია დაიმსახურეს. ზედიზედ მოიპოვეს ჯერ საქართველოს, მერე საბჭოთა კავშირის და ბოლოს მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული! მაგანმა ვახტანგს ბედის წყალობა "დააბრალა". ვახტანგ ქარსელაძის ფიქრით და შრომა-გარჯით საქართველოში ქალთა საჭადრაკო მოძრაობის აგორებული ტალღა დღესაც ამრავლებს ჩვენს მიღწევებს.

1962 წელს ნონა გაფრინდაშვილმა მსოფლიო ჩემპიონობა მოიპოვა. საოცნებო გვირგვინი მოუხდა ქართველ ქალს. თვით ნონამ ღირსეულად ატარა იგი მრავალი წელი, მერე დედოფლის ტახტზე მათა ჩიბურდანიძე ავიდა. 90-იან წლებამდე მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულისთვის ბრძოლა ქართველ მოჭადრაკეთა შინაურ საქმედ იქცა. ასეთი რამ არ ახსოვს ჭადრაკის მატჩიანეს.

ეს დიდი მიღწევები თავისთავად არ მოსულა. ჭადრაკშიც, როგორც აღამიანის მოღვაწეობის სხვადასხვა სფეროში, წინსვლა-განვითარების მთავარი მამოძრავებელი ძალა პიროვნებაა. მისი პირადი მაგალითი და მემკვიდრეობა მუდამ უნათებს გზას შთამომავლობას.

თავის დროზე სახელი გაითქვა ლეგენდარულმა მსოფლიო ჩემპიონმა ვერა მენჩიკმა (1906 - 1944). მამინ იგი ერთადერთი ქალი იყო, რომელიც მოჭადრაკე ვაჟებს არ ეპუებოდა. XX საუკუნის 60-იან წლებში საერთო კერპი ნონა გაფრინდაშვილი გახდა. მანამდეც იყვნენ საბჭოთა კავშირის მოჭადრაკე ქალთა შორის მსოფლიო ჩემპიონები, მაგრამ მათ ვერაფრით გაამდიდრეს ჭადრაკი. ქართველმა ჩემპიონმა საჭადრაკო ბრძოლაში რაინდული სული შემოიტანა, დააჯერა მოჭადრაკე ქალები, რომ მათაც შესწევთ უნარი ახალი სიმაღლეები დაიპყრონ. ნონა მკვეთრად დაუპირისპირდა მოჭადრაკე ვაჟებს, გააღრმავა ვერა მენჩიკის დაწყებული ბრძოლა. სწორუპოვარ ჩემპიონს აჰყვა მთელი მისი "მრევლი". პირველ ყოვლისა, მისი თანამემამულენი, ახალგაზრდა თაობა მათა ჩიბურდანიძის წინამ-

ძლოლობით. ქართველი დიდოსტატების წარმატებებმა საჭადრაკო ოლიმპიადებში, მსოფლიო პირველობის გათამაშებასა და საერთაშორისო ტურნირებში დიდი სახელი და დიდება მოუტანა ქართულ ჭადრაკს.

ქართველ მოჭადრაკე ქალთა დიდი დამსახურებაა ისიც, რომ 1976 წელს ფიდემ ქალთა შორის საერთაშორისო დიდოსტატის წოდება შემოიღო, ხოლო აიპე-მ (საჭადრაკო ეურნალისტთა საერთაშორისო ასოციაცია) 1982 წელს ჭადრაკის "ოსკარი" დააწესა. სიმბოლურია, რომ ეს ჯილდო პირველად ნონა გაფრინდაშვილს გადაეცა. მერე მიაჩიბურდანიძემ ოთხი "ოსკარი" მიიღო.

ქართველი დიდოსტატი ქალების შემოქმედება, პარტიები დიდი ხანია ფართო საზოგადოებრიობის ყურადღებას იპყრობს. მათ ხშირად ამოიკითხავეთ მსოფლიოს სხვადასხვა საჭადრაკო ეურნალ-გაზეთებში. სამწუხაროდ, დღემდე არ არსებობს მოჭადრაკე ქალთა პარტიების კრებულები, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ მსოფლიო პირველობის ცალკეული მატჩებისადმი მიძღვნილ გამოცემებს. ასე რომ, ჭადრაკის სამყარო ვალშია მათ წინაშე.

გთავაზობთ ყველა თაობის ქართველ მოჭადრაკე ქალთა პარტიებსა და ფრაგმენტებს, მათი შემოქმედებითი ზრდისა და დაოსტატების უტყუარ დასტურს.

(თბილისი 13.10. 1949)

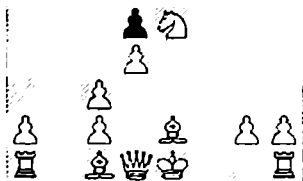
№ 189. ვენური პარტია

მ. რუბცოვა - ალექსანდრია

E. RUBTSOVA ALEXANDRIA
ზაპოროჟიე (სსრკ იპ) 1962

1. e4 e5 2. ღc3 ღf6 3. f4 d5
4. fe5 ღe4 5. ღf3 ღe7 6. d3
ღc3 7. bc3 0-0 8. ღe2 f6 9.
d4 fe5 10. ღe5

10. ღh3! 11. ღd3 [11. gh3
ღh4 12. ღd2 ჰg5 13. ღd3 ჰf5
14. ღd2 ღg5 15. ღc1 ჰf2 # 11.
ღf3 ღg2! 12. ღg2 ღh4 Δ ჰf2.
ღg2] 11. ღg2 12. ჰh5 ღh4
13. ღd1 ღe4 14. ღe4 de4 15.
ჰg4 ღc6! 16. ჰe6 ღh8 17.
ღc6 [17. ღf7 ჰf7 18. ჰf7 ღd4!]
17. bc6 18. ჰe4 c5 19. ღf4
cd4 20. cd4 c5 21. c3 ღf6 22.
ღe5 ჰe8 23. ღe2 ჰa5 24. ჰc3
cd4 25. cd4 ღe5 26. de5 ჰe5
0 1 [ალექსანდრია]

№ 190. ახალინდური დაცვა

მ. შული - ალექსანდრია

M. SHULL ALEXANDRIA
რიგა (მ/6) 1974

1. d4 ღf6 2. c4 e6 3. ღf3
b6 4. e3 ღb7 5. ღd3 d5 6. cd5
ed5 7. 0-0 ღd6 8. ღc3 0-0 9.
ჰc2 a6 10. ღd2 ღbd7 11. a3
ჰe7 12. ღa2? ღe4 13. ღb4 c5
14. dc5 bc5 15. ღa5?! ჰfe8 16.
ჰfd1 [Δ 17. ღc4 de4 18. ჰd2]
d4! 17. ed4 ღg5! 18. ღg5 ჰg5
19. ღf1 cd4 20. ღb4 [20. ჰd4?
ღh2 21. ღh2 ჰc5 -+] 20.
ჰac8 21. ჰa4 ღh2! 22. ღh2
ღe5! 23. ჰd4 ჰe6 [Δ 23.
ჰh5] 24. ღe7 □ ჰe7 25. ჰh4
ღg6 26. ღc3 ჰg5 27. ჰf4 ღf3
28. gf3 ჰg1 29. ღh3 ჰh1 30.
ჰh2 ჰf3 31. ჰg3 ჰg3 32. fg3
ჰh1 ⊕ 33. ღg4 ჰf3 34. ღh3
f5 35. ღc4 ჰc4 36. ჰc4 ჰg2
37. ღh4 h6 0 1 [ალექსანდრია]

№ 191. ალიოხინის დაცვა

ჟ. ვერეტცი - ალექსანდრია

VERETSI ALEXANDRIA

ვეიკანზე, 1977

1. e4 ღ6 2. e5 ღ5 3. d4 d6
4. c4 ღb6 5. f4 de5 6. fe5 ღc6
7. ღe3 ღf5 8. ღc3 e6 9. ღf3
ღe7 10. d5 ed5 11. cd5 ღb4 12.
ღd4 ღd7 13. e6 fe6 14. de6
ღc6 15. ჟg4 ღh4 16. g3 ღh1
17. gh4 0-0 18. 0-0-0 ჟf6 19.
ღb5 ჟe5! [19. ღc6?! 20. ღg5
ჟe5 21. e7 ზfe8 22. ღf5! (Δ ღh6)
h5 23. ჟb4 ჟf5 24. ღd3 ± მარიან-
ოვიჩი - როგული, იუგოსლავიის ვაჟთა
ჩემპიონატი, 1975 წ.] 20. ღg5 c5
21. e7 cd4 22. ef ჟf8 23. ჟd4
[23. ზh1 a5! (23. ...dc3 24. ჟb4)
24. ჟc4 ღa2! 25. ღc2 (25. ღb1
ღc3, 26. ... ჟe4) ზf2 26. ღb3 ზb2
27. ღa3 (27. ღb2? dc3 -+) ზb5
28. ჟe5 ზe5 29. ღa2 ღc4 30. ღb3
b5 31. ღc1 h6 32. ღf4 ზf5 33. ღg3
ზf3 34. ღc2 ზc3 ♣] 23. ღa2
24. ღa2 ჟb5 25. ღc3 [25. ზh1
ჟc6] ჟc6 26. ზg1 ღg2 27.
ჟd2 ღd5 28. h5 ჟc4 29. h6
ზf1 30. ზf1 ჟf1 31. ღc2 ჟf5
32. ღc1 gh6 33. ღh6 ღf7 34.
ჟf4 ჟf4 35. ღf4 ღe6 36. ღe3
ღc8 37. ღd2 b6 38. ღb5 ღc6
39. ღd4 ღd5 40. ღc6 ღc6 41.
ღc3 ღd5 42. ღd3 ღd6 43.

ღf4 ღc4 44. b4 ღe5 45. ღc3
ღe4 46. ღg3 b5 47. ღf2 a6
48. ღb6 h5 49. ღc7 ღf3 50.
ღd6 ღe3 51. ღc7 h4 52. ღd6
h3 53. ღb8 ღe4 54. ღc7 ღe5
55. ღb8 ღg4 56. ღd6 ღe3 57.
ღc5 ღf3 58. ღd3 ღc4 59.
ღa7 ღe5 60. ღd2 ღc6 61. ღc5
ღg2 62. ღe2 a5 63. ba5 ღa5
64. ღd6 ღc4 65. ღc7 b4 66.
ღd3 b3 67. ღf4 ღf3 68. ღc7
ღe3 0 1 [ალექსანდრია]

№ 192. სიცილიური დაცვა

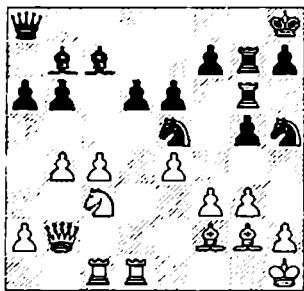
ბ. ვიზე - ალექსანდრია

VIZE ALEXANDRIA

ლუტერნი (ო) 1982

1. e4 c5 2. ღf3 e6 3. d4 cd4
4. ღd4 ღc6 5. ღb5 d6 6. c4
ღf6 7. ღlc3 a6 8. ღa3 ღe7 9.
ღe2 0-0 10. 0-0 b6 11. ღe3
ღb7 12. ზc1 ღe5 [Δ ღed7] 18.
f3 ზc8 14. ჟb3 ღed7 15. ზfd1
ჟc7 16. ღf1 ჟb8 17. ღh1 [17.
ღb6? ღb6 18. ჟb6 d5 Δ ღc5] 17.
... ღd8 [Δ d5. ტაიბანოვ-ოესუპოვი,
1982] 18. ღg1 ღc7 19. ჟc2
ღh8 [19. d5! 20. ed5 ed5 21.
ჟf2 (21. cd5? b5 22. b4 ღf4 23.
ზb1 ღd5) 21. ღf4 ↑] 20. ჟf2
g5 21. ჟe1 ზg8 22. ღc2 ზg6
23. ღe3 ღe5 24. ჟe2 ჟa8 25.
ღf2 ღh5 26. b3 ღf4 27. ჟb2

შეგ8 28. g3?! ღh5 29. ღg2
შეგ7 30. b4?

30. ... ღf4! 31. gf4 gf4 32.
ღg4 ღc4 33. ყe2 b5 34. ღh4
ღd8 35. ღd8 ყd8 36. შეg1 h5
37. ღf2 ყგ8 38. ღh3 e5 39.
ღd1 ღc8 40. ღf4 ef4 0 1
[ალექსანდრია]

№ 193. სიცილიური დაცვა
ჩიბურდანიძე

- ალექსანდრია

CHIBURDANIDZE ALEXANDRIA
თბილისი 1984

1. e4 c5 2. ღf3 d6 3. d4 cd
4. ღd4 ღf6 5. ღc3 a6 6. f4
ღbd7 7. a4 ღc5 8. ღd3 g6 9.
ღf3 ღg7 10. ყe2 0-0 11. 0-0
b6 12. ღd2 ღb7 13. b4 ღd3
14. cd3 ყd7 15. შეa3 შეfc8 [Δ
16. ... d5 17. e5 d4] 16. ყf2 ღg4
17. ყb6! = [17. ყh4 d5 18. e5 d4]
17. a5! [17. შეab8 18. ყa5;
17. e6 (Δ 18. შეc6 19. ყa5
ღf6 Δ ღd8) 18. ღh1! Δ ყg1; 17.

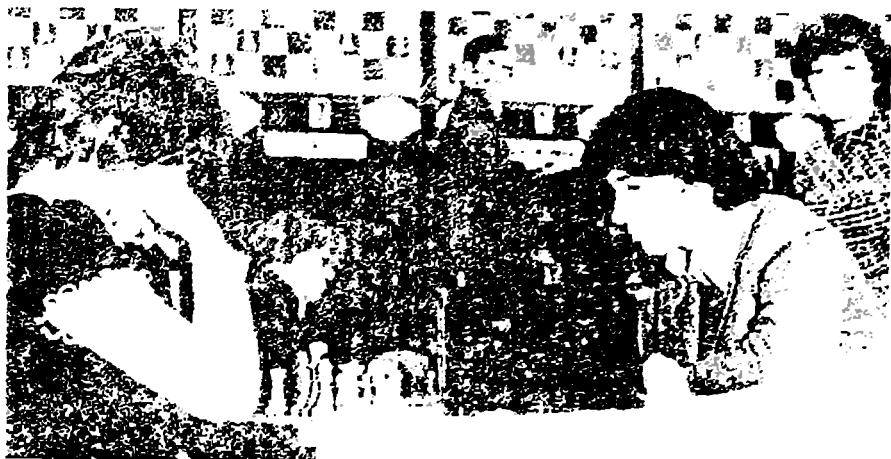
შეc6 18. ყa5 h6 19. ღd5] 18.
ba5 [18. b5 შეcb8 Δ ღe4] 18.
ღa6! [18. ... შეcb8 19. შეb1; 18. ...
ღe4 19. de4 შეcb8 20. h3 ±] 19.
ყb1! [19. ღb5? შეcb8 20. ყc7
ღb5 -+; 19. ღd5 e6 20. ღb4 შეcb8
21. ყc6 ყa7 22. ღh1 ღf2 ±] 19.
ყa7 [19. ... შეab8 20. ღb5 ღb5
21. ab5 შეb5 22. ყe1! ±] 20. ყb6
ყd7 [20. ... ღd3 21. ყa7 შეa7 22.
ღb5! ღf1 23. ღa7 ±] 21. ყb1
ყa7 22. ყb6 1/2 1/2 [ალექსანდ-
რია]

№ 194. ჰოლანდიური დაცვა
ალექსანდრია - ი. დალი

ALEXANDRIA DALI

კულა-ლუმპური (სსტ) 1990

1. d4 e6 2. c4 f5 3. ღf3 ღf6
4. g3 c6 5. ღg2 d5 6. 0-0 ღd6
7. ღc3 0-0 8. ყc2 ღe4 [8.
ღd7 9. ღg5 h6 10. ღf6 ყf6 11.
ყb3 ღc8 12. cd5 ed5 13. e4 fc4 14.
ღe4 ყd8 15. ღd6 ყd6 16. ღe5
±. ალექსანდრია - ლემაჩკო, მალაიზია,
1990] 9. შეb1 ღd7 10. b4 ღc3
11. ყc3 ღf6 12. ღe1 b6 13.
ღd3 ღa6 14. b5 cb5 15. e5!?
ღe7 [15. bc5 16. dc5 ღe7 17.
ღf4 Δ შეfc1 ზ; 16. შეc8? 17.
ყa3] 16. ყa3 ღb7 [16. ყc8
17. ღg5 Δ შეfc1] 17. შეb5 ყc8
18. შეb2 ღd7? 19. ღf4 ყc6 [19.

ნანა ალექსანდრიასა და ლილია სემიონოვას შესუქვრა (სსრ კავშირის 37-ე წემპიონატო. ლვოვი, 1977 წ.).

მf6 20. ♖e3 ღf8 21. ღd5] 20.
 ♖e3 ღf7 21. ႁd2 g5 [21. ... bc5
 22. მb7 ♖b7 (22. ... cd4 23. ♖b3)
 23. ♖e6 ღe8 24. ღd5+-] 22. ღd3
 bc5 23. de5 ღf6 [23. ღc5?
 24. ღc5 ႁc5 25. მb7+-] 24. მb3
 a5 25. ႁc3 ႁa6 26. ႁf6 ღf6
 [26. ... ღf6? 27. ღc5 +-] 27. ♖d4
 ღf7 28. მb6! ♖c7 29. მe6!
 ღe6 30. ႁd5 ღe7 31. ♖g7
 ღd8 32. ႁa8 +- ႁd3 33. ed3
 ♖c5 34. ♖g5 ♖e7 35. ♖d2
 ♖b4 36. ♖g5 ♖e7 37. ♖f4
 ♖a3 38. d4 ♖a2 39. მc1 ♖a3
 40. ♖c7 1 : 0 [ალექსანდია]

№ 195. ნიმცოვიჩის დაცვა
 ალემსანდრია - ა. მარჩიჩი
 ALEXANDRIA MARIC
 კუალა-ლუმპური (სბუ) 1990

1. d4 ღf6 2. c4 e6 3. ღc3
 ႁb4 4. ♖c2 0-0 5. a3 ႁc3 6.
 ♖c3 b6 7. ႁg5 ႁb7 8. f3 h6
 9. ႁh4 d5 10. e3 ღbd7 11. ღh3
 მe8 12. cd5 ed5 13. ႁe2 ♖e7
 14. ႁf2 c5 15. 0-0 c4!? N [.
 მac8] 16. მf1b1!? b5 17. b3 ღb6
 18. bc4 bc4 [18. ... dc4? 19. მb5
 ღfd5 20. ♖cl ღe3 21. მc5 +- ;
 18. ღc4? 19. მb5 ღc3 20. მb7
 ♖b7 21. ႁc3 ♖e7 22. ღf2 +-]
 19. a4?! [ႁ 19. ႁd1 ႁc2] ღc8
 20. ႁd1 ღd6 [20. g5!?] 21.

ვარდი უკვლად აბავის მოუ-
 ვრუფია.

შოთა რუსთაველი

ჭf4 ღc8 [21. ... g5!? 22. ღe2 g4
 ∞] 22. g4!? g5 23. ღg2 h5 24.
 h3 h4 25. ჭa3 ღa6 26. ღe1
 ღb7? [∞26. ჭc7 ∆ × g3] 27.
 ჭe7 ღe7 28. f4! ღe4 29. fg5
 ღg5 30. ღh4 f6 31. ჭh2 ღh7
 32. ღg5 fg5 33. ღf3! ღd8 34.
 ჭg3 ღa5 35. h4 gh4 36. ღh4
 c3 37. ღa3 c2 [37. ღc4 38.
 ღc3 ღd2 (38. ... ღh4 39. ჭh4 ღd2
 40. ღd5! ღd5 41. ღb8 ჭf7 42. ღc7
 ჭe6 43. ღc6 ღd6 44. ღd6 ჭd6
 45. ღa8+-) 39. ღd5! ღd5 40. ღb8

ჭg7 41. ღc7 ჭh6 42. ღf5 ღf5 (42.
 ჭg6 43. ღg8) 43. ღh7 ჭh7 44.
 gf5 +-] 38. ღc1 ღc7 39. ღg2
 ჭf8 40 ღe1 ღdc8 41. ღd5+-
 ღc4 42. ღc4 ღc4 43. ჭf3
 ღc6 44. ღc2 ღd4 45. ed4 ღc2
 46. ღc2 ღc2 47. ჭe4 ღg2 48.
 ჭf5 ღf2 49. ჭe5 ღg2 50. ღf3
 ჭe7 51 ღf4 a5 52. d5 ღe2 53.
 ღe4 ღg2 54. g5 ჭf7 55. ღf4
 ჭg6 56. d6 ღg5 57. ჭe6 ღg2
 58. d7 ღd2 59. ღg4 ჭh5 60.
 ღe4 1 0 [ალექსანდრია]

ქვეთვეან არახამია, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი, 19.7.1968)

№ 196. ესპანური პარტია ◆

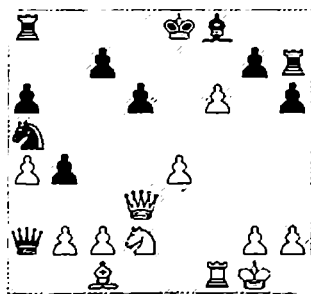
არახამია - ლელჩუკი

ARAKHAMIA LELCHUK

ტალინი (სსრკ ჩ) 1982

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღb5
 f5 4. d3 fe4 5. de4 ღf6 6. 0-0
 d6 7. ჭd3 ღg4 8. ღbd2 a6 9.
 ღa4 b5. 10. ღb3 ღa5 11. a4
 b4 [11. ღb3 12. ჭb3 ba4 (12.
 ... c6 13. ab5! ab5 14. ღg5 ღh5 15.
 ღe6! ±) 13. ღa4 ±] 12. ღa2 ჭd7
 13. ღg5 h6 14. ღf7 ღh7 [14.
 ღg8? 15. ღh6 gh6 16. ღg8 ღg8
 17. ჭd5±] 15. f4 ღe6 16. fe5
 ღa2 17. ღa2 ჭf7 18. ef6 ჭa2

19. e5 g6 [19. ღh8 20. b3
 0-0-0 21. ჭa6 ჭb8 22. ჭa5 de5

23. $\text{პ}b5 \text{ ჭ}c8$ 24. $\text{პ}c6 \text{ ჭ}b8$ 25. $fg7$
 $\text{ღ}g7$ 26. $\text{ჟ}f7 + -$] 20. $b3 0-0-0$
 [20. $de5$ 21. $\text{პ}d5 c6$ 22. $\text{პ}e5$
 $\text{ჭ}d7$ 23. $\text{ღ}b2 \Delta \text{ჟ}a1$] 21. $\text{პ}a6$
 $\text{ჭ}b8$ 22. $\text{პ}a5 de5$ 23. $\text{პ}b5 \text{ ჭ}c8$
 24. $\text{პ}c6 \text{ პ}a1$ [24. ... $\text{ჭ}b8$ 25. $\text{ღ}c4$
 $\text{პ}c2$ 26. $\text{პ}b5 \text{ ჭ}c8$ 27. $\text{პ}a6 \text{ ჭ}b8$
 28. $\text{ღ}e3 c5$ 29. $\text{პ}b6 \text{ ჭ}c8$ 30. $\text{პ}c6$
 $\text{ჭ}b8$ 31. $f7 + -$] 25. $\text{ღ}c4$ [$\Delta \text{ღ}b6 \Leftrightarrow$
 $\text{პ}a8 \#$] $\text{ჭ}b8$ 26. $\text{ღ}b2 \text{ პ}a2$ 27.
 $\text{ჟ}a1 \text{ პ}a1$ 28. $\text{ღ}a1 \text{ ჟ}d1$ 29. $\text{ჭ}f2$
 $\text{ჟ}a1$ 30. $\text{ღ}a5 1 : 0$ [არახამია]

№ 197. ფრანგული დაცვა

არახამია - ა. მარჩიჩი

ARAKHAMIA MARIC

ლობრნა (იპპ/20) 1985

1. $e4 e6$ 2. $d4 d5$ 3. $e5 c5$ 4.
 $c3 \text{ ღ}c6$ 5. $\text{ღ}f3 \text{ პ}b6$ 6. $a3 c4$
 7. $\text{ღ}bd2 \text{ ღ}a5$ 8. $\text{ღ}e2 \text{ ჟ}d7$ 9.
 $0-0 \text{ ღ}e7$ 10. $\text{ჟ}b1 f6$ [10. $h6$
 11. $\text{ჟ}e1 \text{ ჟ}c6$ 12. $\text{ღ}f1 \text{ პ}b3$ 13. $\text{ღ}f4$
 $\text{ღ}a4$ 14. $\text{პ}c1 \text{ პ}b6$ 15. $\text{ღ}3d2!$ $\text{ღ}g6$
 16. $\text{ღ}c3 \pm$ სვეშნიკოვი ენგორნი.
 1985 ; 10. $\text{ღ}b3$ 11. $\text{ღ}c4!$] 11.
 $\text{ჟ}e1 0-0-0$ 12. $\text{ღ}f1 \text{ ღ}g6$ 13. $h4$
 $\text{ღ}e7$ [13. ... $fe5?$ 14. $h5 e4$ 15. $\text{ღ}g5$
 $+ -$] 14. $h5 \text{ ღ}f8$ 15. $g3 \text{ ჟ}e8$ 16.
 $ef6 \text{ gf6}$ 17. $\text{ღ}h4$ [Δ 18. $\text{პ}g4-g7$;
 18. $\text{ღ}h3$, $\text{ღ}df3$, $\text{ღ}g2-f4$; $\times e6$]
 $\text{ღ}d7?$ [17. $\text{ჟ}g8$ 18. $\text{ღ}h3 \text{ ჟ}g5$
 ∞] 18. $\text{ღ}h3$ [18. $\text{პ}g4? h6 \Delta c5$]

$\text{ჟ}e8$ 19. $\text{პ}f3 \text{ ჟ}g8$ 20. $\text{ღ}f1 \text{ ჭ}b8$
 21. $\text{ღ}h6 f5$ 22. $\text{ღ}g2 \text{ ჟ}a4?$ [22.
 ... $\text{ღ}c6$ 23. $\text{ღ}f4 \text{ ჭ}a8$ 24. $\text{პ}e3 \text{ ღ}d8$
 25. $\text{ღ}d2 \text{ ღ}f7$ 26. $\text{ღ}f3 \text{ ჟ}f6 \Delta$
 $\text{ღ}c6, \text{ღ}d7$] 23. $\text{ჟ}e2 \text{ ღ}c6$ 24. $\text{ღ}f4$
 $\text{ღ}a3$ [24. $\text{ღ}d8$ 25. $\text{ჟ}be1 \text{ ღ}f7$
 26. $\text{ღ}e6 \text{ ღ}h6$ 27. $\text{ღ}f8 \text{ ჟ}gf8$ 28.
 $\text{ჟ}e7 + -$; 25. $\text{ღ}d7$ 26. $\text{ღ}d5 ed5$
 (26. $\text{პ}c6$ 27. $\text{ღ}f4 + -$) 27. $\text{ღ}f4$
 $+ -$] 25. $\text{ჟ}a1 \oplus$ [25. $\text{ღ}d5$] $\text{ღ}b2$
 26. $\text{ჟ}a4 \text{ პ}b3$ 27. $\text{ღ}d5 \text{ პ}a4$ 28.
 $\text{ღ}f4 \text{ ჭ}c8$ [28. ... $e5$ 29. $\text{ჟ}b2 \text{ პ}a3$
 30. $\text{ჟ}d2 \Delta dc5 + -$] 29. $\text{ჟ}b2 ed5$
 30. $\text{ღ}f5 \text{ ღ}c6$ 31. $\text{პ}d5 \text{ ღ}cd8$ 32.
 $\text{პ}e5$ [Δ 32. $\text{ჟ}b4$] $\text{პ}c6$ 33. $d5$
 $\text{პ}c5$ 34. $\text{პ}b8 \text{ ჭ}d7$ 35. $de6 \text{ ჭ}e7$
 36. $\text{ჟ}b7 \text{ ღ}b7$ 37. $\text{პ}b7 \text{ ჭ}d8$ 38.
 $\text{პ}d7 \#$ [არახამია]

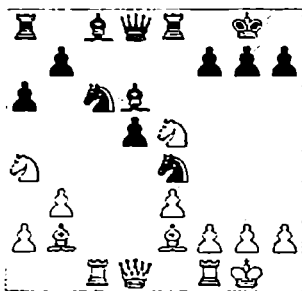
№ 198. ტარაშის დაცვა

არახამია - ი. ჩელუშკინა

ARAKHAMIA CHELUSHKINA

თბილისი (სსრკ ჩ) 1987

1. $d4 e6$ 2. $c4 d5$ 3. $\text{ღ}c3 c5$
 4. $cd5 ed5$ 5. $\text{ღ}f3 \text{ ღ}c6$ 6. $e3$ [6.
 $g3$] $\text{ღ}f6$ 7. $\text{ღ}e2 \text{ ჟ}e7$ 8. $0-0 0-0$
 9. $dc5 \text{ ჟ}c5$ 10. $b3 a6?!$ [10.
 $\text{ღ}e6 \Delta \text{ღ}c8$] 11. $\text{ღ}b2 \text{ ჟ}e8$ [11.
 $\text{ღ}e6$] 12. $\text{ღ}a4 \text{ ჟ}e7$ [Δ 12.
 $\text{ღ}a7$] 13. $\text{ჟ}c1 \text{ ღ}e4$ 14. $\text{ღ}e5!$
 $\text{ღ}d6?$ [14. $\text{ღ}e5$ 15. $\text{ღ}e5 \text{ ჟ}d6$
 \pm]

15. $\text{d}7!$ $\text{c}7$ 16. $\text{d}5$ $\text{e}6$ \square
 [16. $\text{c}8$ 17. $\text{c}4+-$] 17. $\text{c}4$
 $\text{f}6$ 18. $\text{f}5$ $\text{g}6$ [18. $\text{c}7$
 19. $\text{b}6$ $\text{b}8$ 20. $\text{f}d1+-$] 19. $\text{g}5$
 $\text{d}7$ 20. $\text{f}d1$ [20. $\text{b}6+-$] $\text{e}7$
 21. $\text{e}6$ $\text{e}6$ 22. $\text{f}6$ $\text{f}6$ 23.
 $\text{c}5$ $\text{c}7$ 24. $\text{h}6$ $\text{e}8$ 25. $\text{d}8$
 $\text{d}8$ 26. $\text{b}7$ $\text{d}2$ 27. $\text{f}4$ $\text{a}2$
 28. $\text{d}6$ $\text{c}7$ 29. $\text{d}5$ $\text{f}8$ 30.
 $\text{d}6$ $\text{b}2$ 31. $\text{d}1$ [Δ 32. $\text{c}8$,
 33. $\text{c}6$: 31. $\text{c}7$ 32. $\text{a}8$] 1:0

$\text{c}1+$] $\text{c}5$ 14. $\text{d}2$ $\text{e}7$ 15.
 $\text{d}5$ $\text{d}8?!$ [Δ 15. $\text{d}7$] 16.
 $\text{b}4$ $\text{c}6$ 17. $\text{c}3$ $\text{c}6$ 18. $\text{c}3$
 $\text{h}5$ 19. $\text{f}5$ 0-0 20. $\text{d}6$ $\text{c}7$
 21. $\text{b}7$ $\text{b}8$ 22. $\text{c}5$ $\text{c}5$ 23.
 $\text{b}5$ $\text{d}8$ c 24. $\text{c}1$ [24. $\text{g}5$
 $\text{c}2$ 25. $\text{c}1$ $\text{b}2$ 26. $\text{c}6$ $\text{f}6$ 27.
 $\text{c}3$ $\text{c}6 \pm$] $\text{b}5$ 25. $\text{d}2$ $\text{c}5$
 26. $\text{e}4$ [Δ 26. $\text{b}1$] $\text{c}4$ 27.
 $\text{g}5$ $\text{g}6$ 28. $\text{f}d1$ $\text{d}1$ 29.
 $\text{d}1$ $\text{h}6$ 30. $\text{g}4$ [30. $\text{h}4$ $\text{c}2$]
 $\text{a}2$ 31. $\text{d}6$ $\text{c}2$ 32. $\text{b}5$ [32.
 $\text{f}1$] $\text{h}5$ 33. $\text{f}3$ $\text{e}4$ 34. $\text{c}7$
 $\text{e}f3$ 35. $\text{f}3$ $\text{e}4$ 0:1

№ 200. ფრანგული დაცვა

არახამია - შ. კაჭიბი

ARAKHAMIA PENG

აზოვი (სბტ) 1990

№ 199. სიცილოური დაცვა.

ა. ბრუსტმანი - არახამია

BRUSTMAN ARAKHAMIA

აზოვი (სბტ) 1990

1. $\text{e}4$ $\text{c}5$ 2. $\text{f}3$ $\text{c}6$ 3. $\text{d}4$
 $\text{c}d4$ 4. $\text{d}4$ $\text{e}5$ 5. $\text{b}5$ $\text{d}6$ 6. $\text{g}3$
 $\text{f}6$ [6. ... $\text{e}7$, 6. $\text{h}5$] 7. $\text{g}2$
 [7. $\text{g}5!$] $\text{g}4$ 8. $\text{d}3$ $\text{c}8$ 9.
 $\text{c}5$ $\text{c}3$ $\text{d}7$ 10. $\text{g}5$ $\text{d}4$ 11.
 0-0 $\text{c}7$ f 12. $\text{h}1?$ $\text{e}4!$ 13.
 $\text{e}7$ [13. $\text{c}4$ $\text{c}2$ 14. $\text{d}2$ $\text{f}1$
 15. $\text{f}1$ $\text{c}2$ 16. $\text{c}3$ $\text{g}5$ 17. $\text{g}5$
 (17. $\text{g}5?$ $\text{c}6$) $\text{c}6$ 18. $\text{g}1$

1. $\text{e}4$ $\text{e}6$ 2. $\text{d}4$ $\text{d}5$ 3. $\text{c}3$ $\text{b}4$
 4. $\text{e}5$ $\text{c}5$ 5. $\text{a}3$ $\text{c}3$ 6. $\text{b}c3$ $\text{c}7$
 7. $\text{g}4$ $\text{f}8$ [7. ... $\text{cd}4$; 7. ... $\text{c}7$; 7.
 0-0] 8. $\text{d}1!?$ $\text{c}7$ 9. $\text{f}3$
 $\text{b}6?!$ [Δ $\text{d}6$, $\text{d}7$, $\text{f}6$] 10. $\text{a}4$
 $\text{a}6$ 11. $\text{b}5$ $\text{b}5$ 12. $\text{a}b5$ $\text{a}5$
 13. $\text{h}a6$ $\text{a}6$ 14. $\text{a}6$ $\text{a}6$ 15.
 0-0 $\text{h}6$ [15. $\text{f}6?!$ 16. $\text{ef}6$ $\text{gf}6$ 17.
 $\text{h}4 \pm$] 16. $\text{c}2$ $\text{b}8$ 17. $\text{c}4$
 [\rightarrow d] $\text{g}8$ [Δ $\text{h}7$, $\text{d}8$] 18.
 $\text{c}d5$ $\text{d}5$ 19. $\text{c}4$ $\text{c}3$ [Δ 19.
 $\text{c}7$] 20. $\text{d}3$ $\text{cd}4$ 21. $\text{d}4$
 $\text{a}4$ 22. $\text{f}4$ $\text{c}5$ 23. $\text{g}3$ $\text{bd}7$
 [23. $\text{h}7$ 24. $\text{f}5 \uparrow$] 24. $\text{b}5$ $\text{c}6$

ქეთევან არახამიას ულოცავენ გამარჯვებას საქართველოს სკოლაონტში წაწა აღექსანდრაა. წაწა გუყრინდაშვილი და თუა ლანსა (თბილისი, 1990 წ.)

25. $\text{d}6 \text{ e}4$ 26. $\text{f}3 \text{ f}5$ 27. $\text{e}f6$
 $\text{d}f6$ 28. $\text{a}3$ $\text{h}7$ 29. $\text{g}4$ [Δ
 $\text{g}5$] $\text{a}8$ 30. $\text{f}7$ $\text{e}8$ 31. $\text{g}5$
 $\text{g}8$ 32. $\text{h}4$ [Δ $\text{h}5$, $\text{g}6$ #] $\text{e}7$
 [32. $\text{g}6$ 33. $\text{d}1$ $\text{c}5$ 34. $\text{a}8$
 $\text{a}8$ 35. $\text{c}5$ $\text{b}c5$ 36. $\text{d}7$ + -] 33.
 $\text{e}7$ $\text{e}7$ 34. $\text{d}6$ $\text{b}5$ 35. $\text{e}4$
 $\text{b}c4$ 36. $\text{f}6$ 1: 0

№ 201. ესპანური პარტია
 არახამია - ზ. ლელჩუკი

ARAKHAMIA LELCHUK
 პოდოლსკი (სსრკ წ) 1990

1. $\text{e}4 \text{ e}5$ 2. $\text{f}3$ $\text{c}6$ 3. $\text{b}5$
 $\text{a}6$ 4. $\text{a}4$ $\text{f}6$ 5. 0-0 $\text{e}7$ 6.
 $\text{e}1$ $\text{b}5$ 7. $\text{b}3$ 0-0 8. $\text{d}4$ $\text{d}6$ 9.
 $\text{c}3$ $\text{g}4$ 10. $\text{e}3$ [10. $\text{d}5$] $\text{h}5$!?
 11. $\text{b}d2$ [$\text{c}11$. $\text{h}3$ $\text{g}6$ 12. $\text{b}d2$
 \pm] $\text{d}5$!? [11. $\text{g}4$ =] 12. $\text{g}5$
 $\text{d}e4$ [12. $\text{c}d4$!]? 13. $\text{e}4$ $\text{e}d4$

14. $\text{g}3$! $\text{g}6$ [14. $\text{f}3$ 15.
 $\text{f}3$ $\text{d}7$ 16. $\text{f}5$ $\pm \rightarrow$] 15. $\text{c}d4$
 $\text{h}5$ 16. $\text{e}5$!? [16. $\text{e}7$ $\text{e}7$ 17.
 $\text{c}5$ $\text{e}3$ 18. $\text{h}g3$ $\text{c}6$ \pm] $\text{g}5$ 17.
 $\text{c}6$ $\text{d}6$ 18. $\text{h}5$ $\text{c}6$ 19.
 $\text{g}4$ \uparrow $\text{f}6$ \square 20. $\text{f}4$ [20. $\text{e}a1$
 $\text{h}5$, 20. $\text{f}6$ $\text{f}6$ 21. $\text{e}a1$ $\text{c}6$ =]
 $\text{e}d8$ [20. $\text{d}6$ 21. $\text{h}4$!] 21.
 $\text{e}6$! $\text{d}7$ 22. $\text{h}3$ $\text{d}d4$ 23. $\text{f}8$
 [23. $\text{d}8$ $\text{g}4$ 24. $\text{h}g4$ $\text{d}8$ 25.
 $\text{e}d1$ $\text{c}5$ 26. $\text{d}2$ 27. $\text{c}2$ + -] $\text{g}4$
 24. $\text{h}g4$ $\text{f}8$ 25. $\text{e}2$?! \oplus [25.
 $\text{e}d1$. 26. $\text{d}2$, 27. $\text{c}2$] $\text{d}3$?!
 [25. ... $\text{c}5$] 26. $\text{d}2$ $\text{e}4$ 27. $\text{a}4$?!
 \oplus [27. $\text{e}c1$ \pm] $\text{c}5$ 28. $\text{a}b5$ $\text{a}b5$
 29. $\text{e}a5$ $\text{c}6$ 30. $\text{e}a6$ $\text{d}7$ 31.
 $\text{e}a7$ $\text{c}8$ 32. $\text{e}c7$ $\text{d}6$ [32.
 $\text{e}a8$ 33. $\text{g}3$ Δ $\text{d}5$, $\text{b}3$] 33. $\text{e}2$
 $\text{d}7$ 34. $\text{e}b7$ $\text{c}4$?? \oplus [34. ... $\text{g}6$
 ∞] 35. $\text{e}b8$ 1: 0 [არახამია]

№ 202. ლაზიერის გამბიტი
 ბაჰრინდაშვილი - არახამია
 GAPRINDASHVILI ARAKHAMIA
 თბილისი (ნონას საიტილეო) 1991

1. d4 d5 2. e4 e6 3. cd5 cd5
 4. ღc3 ღf6 5. ღf4 ღc6 6. e3
 e6 7. ღd3 a6 8. ღc1 ღe7 9. h3
 0-0 [9. ღa5 10. ღf3 0-0 11.
 0-0 ღd7 12. ღd2 ღfc8 ±] 10. ღf3
 ღd7 11. ღd2?! [11. 0-0 ±] ღa5
 12. ღb3 ღc8 13. 0-0 ღc4 14.
 ღe2 b5 [14. ღb6 15. c4 ±] 15.
 ღc5!?! ღc5 16. dc5 ღc5 17. b3
 e5 □ 18. ღh2 [18. bc4 dc4] e4
 19. ღb1 [19. ღc4 dc4 20. ღd6
 ღg4 ±] b4 [19. ღb6 20. ღd6
 ღg4 21. ღf8 ღe2 22. ღc5 ღf1 23.
 ღb6 ღb6 24. ღd5 ღd8 25. ღc8
 ღc8 26. ღe7 ღf8 27. ღc8 ღd3 28.
 ღd3 ed3 29. ღf1 =] 20. ღd1? [20.
 ღc4 de4 21. bc4 ღe6 22. ღfd1 ღc8
 23. ღd6 ღc4 24. ღc4 ღc4 25. ღb2

ღd8 26. ღb4 ღd5 27. ღa3 ღc7
 28. ღc5 ღb5 29. ღc8 ღc8 30. ღc4
 ღc3 31. ღb7 ღd8 32. ღd2 =] ღb5
 21. bc4 ღc4 [21. dc4? 22. a4!?
 ღa4 23. ღb2 ღb5 24. ღc4 ∞; 22.
 ღb2 a5 23. ღe1 c3 24. ღc3 bc3 25.
 ღc3 ±] 22. ღd2 ღc1 23. ღc1
 ღf1 24. ღf1 ღc8 25. ღd2 [25.
 ღb2] ღc4 ± 26. ღe1 ღc8 27.
 ღe5 ღd7 28. ღd4 a5 29. f3
 ღc1 ⊕ 30. ღb2 ღb2 31. ღb2
 f5 32. ღd2 ღb6 33. ღd4 [33.
 ღc2 a4 34. ღd4 ღc4 35. ღc2 b3
 36. ab3 ღa3 - +] ღc4 34. ღc2
 ღe3 35. ღd2 ღc4 36. ღc2
 ღe3 37. ღd2 ღg2 38. ღc2 ღf8
 [38. ღe1 - +] 39. ღb3 ღf4
 40. ღe3 ef3 41. ღf5 g6 - + 42.
 ღh4 [42. ღc3 f2 43. ღg3 ღc3 44.
 ღf2 ღh3 - +] ღc3! 43. ღe1 ღd3
 44. ღd2 f2 45. ღe2 ღc1 0 1
 [არახამია]

მონა ბაჰრინდაშვილი, ხაეროაშორისი დიდოსტატი

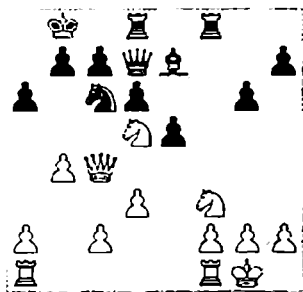
(თბილისი. 3. 5. 1941)

№ 203. ვენური პარტია
 ტიხომიროვა
 - ბაჰრინდაშვილი
 TIKHOMIROVA GAPRINDASHVILI
 ვილნიუსი (სსრკ) 1957

1. e4 e5 2. ღc4 ღf6 3. ღc3
 ღe4 4. ღh5 ღd6 5. ღb3 [5.

♖c5 ♗c7 6. ♘e7 ♕c7 =] ♖c6 6.
 ♖b5 g6 7. ♗f3 ♖f5 [7. f5] 8.
 ♗d5 [♘8. g4 a6 (8. ♖h6 9. d3
 f6 10. ♖c7 ♗c7 11. ♗f6 +-) 9. gf5
 ab5 10. fg6 ♗c7 11. gf7 ♖d8 12. d3
 ♖d4 13. ♗h5 +-) ♖h6 9. d3! [9.
 d4 d6 10. ♖h6 ♖c6 11. ♗f3 ♖b3
 12. ♖f8 ♖a4! 13. ♖g7 ♖b5! 14.
 ♖h8 ♖d4 15. ♗c3 ♗g5 16. g3
 0-0-0 17. ♖f3 ♗g4 +- მონგო
 ბერძნ. პარტიზი, 1900] d6 10. ♖h6
 ♖e6 11. ♗f3 ♖h6 [11. ♖b3?
 12. ♖f8 ♖a4 13. ♖g7 ♖b5 14. ♖h8
 ♖d4 15. ♗d1 - +] 12. ♖e6 fe6
 13. ♗h3 ♖g5 14. ♗e6 ♖e7 15.
 ♖f3 a6 16. ♖c3 ♗d7 17. ♗c4
 [17. ♗d7 ♖d7 18. ♖d5 ♖af8 19.
 h4 =] ♖f8 18. ♖d5 0-0-0 19.
 0-0 [19. b4 ♖b8 20. b5 ab5 21.
 ♗b5 ♖d4 =: 20. ♖b1 ♖a7 21. a4
 c6 =] ♖b8 20. b4?

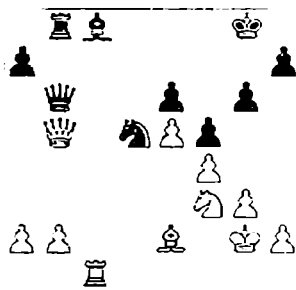
20. ♖f3! 21. gf3 ♖d4 22.
 ♖g2 ♗f5! 23. h3 [23. ♗c7 ♖a8
 24. ♖b6 ♖a7 25. ♖ael ♗f3 26.
 ♖gl ♗g4 27. ♖h1 ♖f3 Δ ♗h3 +-;
 23. ♖ael ♗f3 24. ♖gl ♖g5 25.

♗c7 ♖a8 26. ♖b6 ♖a7 27. ♖c8
 ♖c8 28. ♗c8 ♖f5 29. ♗c4 =] ♗f3
 24. ♖h2 ♖h4 [24. ... ♖g5! Δ c6,
 ♖f4 - + 25. ♗c7 ♖a8 26. ♗c4
 (26. ♖b6 ♖a7 27. ♖c8 ♖c8 28. ♗c8
 ♖f4 29. ♖gl ♖e2 #) ♖f4 (26.
 b5) 27. ♖f4 ♗f4 28. ♖gl d5 29.
 ♗c7 ♖f3 30. ♖g2 ♖h4 +-] 25. c3?
 [25. ♗c7 ♖a8 26. ♖b6 ♖a7 27.
 ♖c8 ♖c8 28. ♗c8 ♖g5 29. ♖ael
 ♖f4 30. ♖gl ♖f5 31. b5! ab5 (31.
 ♗h3 32. b6 ♖b6 33. ♖b1 +-; 31.
 ♖g3 32. b6 ♖b6 33. ♖b1 ♖a7
 34. ♖b7 ♗b7 35. ♗b7 ♖b7 36. fg3
 ♖g3 38. ♖f7 +-) 32. ♗d8=♖d2 33.
 ♖c4 ♗h3 34. ♖b1 Δ ♖a4 ∞] c6!
 26. cd4 ♖f2! 27. ♖f2 ♗f2 28.
 ♖h1 ♗f3 29. ♖h2 cd5 30. ♗c2
 ♖c8 31. ♗d2 e4 32. de4 ♖c3
 33. ♗g2 ♗f4 34. ♖h1 ♗h4 35.
 ♖h2 ♗f4 36. ♖h1 ♖c1 [♘36.
 ♖g3 37. ♗f1 ♖f3 38. ♗g2 ♖f2
 39. ♗gl ♗c4 40. ♗g2 ♗g2 #] 37.
 ♖c1 ♗c1 38. ♖h2 ♗f4 39.
 ♖gl de4 0 1 [პ. რომანოვსკი]

№ 204. ბერძნ. დაბოუტო
 მ. ლასარევიჩი
 - გაპრინდაშვილი
 LASAREVIC GAPRINDASHVILI
 ერნაიკა-ბანია (ბტ) 1961

1. f4 c5 2. ♖f3 g6 3. e3 ♖g7
 4. d3 e6 5. ♖e2 ♖e7 6. 0-0

♖bc6 7. ♜4 d6 8. ♜3 0-0 9. ♜.e3
 ♜b8 10. d4 f5! 11. e5 cd4 12.
 cd4 ♖d5↑ 13. ♜.c1 ♜h6 14. g3
 de5 15. de5 b5 16. ♖c3 ♖b6 17.
 ♜g2 ♜fd8? [♞ 17. ♖c3] 18.
 ♖d5 ♜d5 19. ♖b3 ♜f8 20. ♜.e3
 ♜c5 21. ♜.c5 ♖c5 22. ♜fd1
 ♖e7 23. ♜ac1 ♖b6 24. ♜d5
 ♖d5 25. ♖b5

25. ♖c3! 26. ♖b8 ♖e2 27.
 ♜h3 ♜g7!! [27. ♖f3? 28. ♜c8
 ♜g7 29. ♜g8 ♜h6 30. ♜g6! ♜g6
 (30. hg6 31. ♖h8 #) 31. ♖g8
 ♜h6 32. ♖g5#; 27. ♖f4? 28.
 ♜h4 ♖f3 29. ♜c8 ♜g7 30. ♜c7
 ♜h6 31. ♖f8 #] 28. ♖a7 ♜h6
 29. ♖a3 ♜h5! ♞ 30. ♜e1 ♖f2
 31. ♖d3 ♜a6 32. ♖d1 [32. ♖a6?
 ♖f4 33. g4 ♖f3 #] 32. ... ♖e3 33.
 ♜e3 ♜f1 0:1 [გაფრინდაშვილი]

ნიკაძეძაქის უმაღლესი კლასის
 ერთ-ერთი მანქანეოლია
 ბათუ შოგიციფომნი მარტივი გზის
 ნიგნემის უნაბი.
 მ. ტალი

№ 205. პირტ-უფომცივის დაცვა
 ბ. ბრმსმერი

- გაფრინდაშვილი
 GRESEK GAPRINDASHVILI
 სპლიტი (რ) 1963

1. e4 c6 2. ♖f3 g6 3. d4 ♜g7
 4. ♖c3 d6 5. ♜.e3 [♞ 5. a4] b5
 6. ♜.d3 ♖d7 7. ♖d2 [7. 0-0]
 ♖b6 8. ♖e2 [8. 0-0 ♖c4 9. ♜c4
 bc4 10. h3 ♜b8 11. ♜b1 =] ♖f6 9.
 h3 0-0 10. 0-0 ♖c7 11. ♜ad1?
 [11. a3; 11. a4 b4 12. ♖d1] b4 →
 12. ♖b1 c5 13. c3 c4 14. ♜c2
 a5 15. ♜c1 ♜a6 16. ♖bd2 ♜fc8
 ♞ 17. ♖h2? [♜ f4-f5. ♞ 17. ♖e1]
 b3! 18. ab3 cb3 19. ♜d3 ♜d3
 20. ♖d3 ♖c4! 21. ♖c4 [21. ♖b3
 a4 23. ♖a1 ♖b2 ♞] ♖c4 22. ♖c4
 ♜c4 23. f3 a4 24. ♜a1 a3! 25.
 ♜a3 [25. ba3 ♜c3 26. ♜c1 ♖h5
 27. ♜d1 ♜a4 - +] ♜a3 ba3 ♜c3
 27. ♜e1 ♖e4! 28. ♖f1 [28. fe4
 ♜c3 29. ♜c3 ♜d4 - +] ♖g3! 29.
 ♜f2 [29. ♖g3 ♜c3!] ♖f1 30. ♜f1
 b2 0:1 [გაფრინდაშვილი]

№ 206. ლაზიერის გამბიტი
 გაფრინდაშვილი

- 6. ახშარუშოვა
 GAPRINDASHVILI AKHSHARUMOVA
 კულალუმპური (სპტ) 1990

1. d4 ♖f6 2. c4 e6 3. ♖c3
 ♜b4 4. ♖f3 d5 [4. ... d6] 5. ♜g5

ნონა გაფრინდაშვილისა და მადგოკატა ვაზის (პოლინეთი) შეხვედრა (თბილისი, 1984 წ.).

ღbd7 6. e3 c5 7. cd5 ed5 8.
 ღd3 ♖a5 9. ♗c2 c4 10. ღf5
 0-0 11. 0-0 ♙e8 12. ღd2 [12.
 ღh4 ღc3 13. bc3 ღc4 14. ღe4 de4
 15. ღd2 ♖h5 16. ღg3 ღb6 17.
 ♚fel ღf5 18. ♚abl ± ელვესტო-
 არენსიბია, მანილა, 1990] g6 13.
 ღh3 ღc3 14. bc3 ღe4 N [14.
 ♗g7] 15. ღe4 de4 16. ღh6!?
 [16. ღf4 ღb6 17. ღc8 ♚ac8 18.
 f3? ღd5!?] ღb6 [16. ♖h5 17.
 ღf4] 17. ღc8 ♚ac8 18. f3 f5
 19. ♚abl ± ♚c7? [19. ... ♙e7 ⇐;
 20. fe4, 20. ღg5] 20. fe4 ♖a4 □
 [20. ♚c4? 21. ♖e4! fe4 22. ♚f8
 #; 20. fe4 21. ♖e4] 21. ♖f2!
 [21. ♖a4?! ღa4?! ⇐ Δ ღc3, c4-c3
 ...] ♙e4 22. ♖g3 ♚f7 23. ♚f4!
 ♖a2 [23. ♖e8 24. ♙e4 fe4 25.
 ♚b5 ± ; 23. ... ♚f4 24. ♖f4 (Δ 25.

♖b8) ♖e8 25. ♚b5 ±] 24. ♚bf1
 ♚f4 25. ♖f4 ღd7 26. e4 [Δ 27.
 g4] ♖e2 28. e5 [Δ 28. ♖h4, 29.
 ♚el. 30. e6 +-] a6 28. ♖h4 ♖e4
 29. ♖e4 fe4 30. ♚b1 ღf8 31.
 d5 b5 [31. ♚f5 32. e6 +-] 32.
 e6 ♙e7 33. ♚f1 ♙e8 34. ♚f4!?
 [Δ 35. ღf8, 36. e7] e3 35. ♗f1
 a5 36. ♗e2 a4 37. ღf8 ♚f8 38.
 e7 ♙e8 39. d6 a3 40. d7. 1: 0
 [გაფრინდაშვილი]

№ 207. ძველინდური დაცვა
 ბავრინდაშვილი

- სე ცეიუ60

GAPRINDASHVILI J. XIE
 კულალემპური (სტ) 1990

1. d4 ღf6 2. c4 g6 3. ღc3
 ღg7 4. e4 d6 5. ღe20-06. ღg5

ფbd7 7. ჭd2 c6 8. f3 a6 9.
ფh3 b5 10. ფf2 bc4 11. დc4
d5 12. დe2 [12. ed5 ფb6; 12.
დb3] de4 13. fe4 e5 14. d5 დb7
[14. cd5 15. ed5 დb7] 15. d6
ფc5 16. დc4 ჭd7 [16. ფc6
17. დc6! fe6 ±; 16. h6 (Δ 17.
ფce4!) 17. დf6! დf6 18. ჭh6
Δ 19. ჭg6; 17. ჭf6 18. 0-0 ±;
16. დc8 17. 0-0 ფc6 18. დc6
დc6 19. ფa4 h6 20. დc3 ფh7 21.
ფან ±] 17. დe3 ფe6 18. ფa4!
ჰad8 [18. ფd4 19. ფან! ჭc8
20. დd4 ±] 19. დe6 ჭe6 20.
ფc5 ჭc8 21. 0-0-0 ფd7 22.
ფfd3 ფb8 23. ფb1! [Δ ფc1-b3
±] დa8 [23. ჰd6 24. ფb7, 25.
დc5] 24. ფc1 f6 25. d7 ჭc7
[25. ფd7 28. ფd7 ჰf7? 29.
ფb6!] 26. ფe6 ჭb7 27. ფd8
ჰd8 28. ფb3 c5 29. ფc5 ჭb5
30. ჭd6 ფh8 31. ჭc7 1 0
[გაფრინდაშვილი]

№ 208. ესპანური პარტია
 გაფრინდაშვილი
 - თეოდორესკუ
 GAPRINDASHVILI TEODORESKU
 ბელგრადი 1971

1. e4 e5 2. ფf3 ფc6 3. დb5
g6 4. დc6 [4. d4! ed4 5. დg5!
დc7 6. დc7 (6. დf4) 6. ... ფეg7 7.
ფd4 0-0 8. ფc3 a6 9. ფc6 bc6 10.

დd3 d5; 7. d5 8. ფc3 de4 9. ფc4
0-0 10. დc6 ფc6 11. ფc6 bc6 12.
0-0 ბოლესლავსკი ტრიფუნოვიჩი,
1956. 12. დf5 13. ჰc1 ჰc8 =]
dc6 5. b3 [Δ ფd2-c4] დg7 6.
დb2 დg4 [6. ჭc7 7. d3 c5 8.
ფbd2 c6 9. ფc4 f6 10. 0-0 დc6 11.
ფh1 0-0-0 12. ფfd2 g5 13. a4! ↑
ხოჯესი პილსბერი 1893; 6. ჭc7]
7. h3 დf3 8. ჭf3 ფe7 9. 0-0
[10. b4] 0-0 [10. c5 Δ ფe7-
c6] 10. b4! a5 11. a3 ფc8 [11.
ab4 12. ab4 ჰa1 13. დa1 ჭa8]
12. ჭb3 [12. d3 Δ ფd2] ფd6
13. d3 ab4 [13. ... a4 14. ჭc3 (14.
ჭa2) 14. ფb5 Δ ფd4 =] 14.
ab4 ჰa1 15. დa1 ფb5 16. ფd2
ფd4 17. დd4! ჭd4 18. ჭa3±
[Δ a ⇐] ჰb8 [18. f5 19. ფf3
ჭd7 20. ჭa2 ფh8 21. ფg5 ± 20.
ჭf7 21. ჭa7 ±] 19. ფf3 ჭd8
20. ჰa1 b6 21. ჭc3! ჭd6 22.
ჰa7 h6 [12. ჰc8] 23. b5!
c5 24. ფd2 ჭd8 25. ჭa1 ჰc8
26. ფc4 ჭe8 27. ჭa6 ჭd8 [27.
ჰb8 28. ფc3 Δ ფd5 + -] 28.
ჭb7 ჭc8 29. ფe3 ჭd8 30.
ფd5 [Δ ფc7] 1 0 [ა. კონსტან-
ტინოპოლსკი]

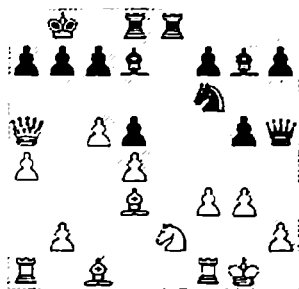
ქაღალაჟი ტაღაც ნუთო მუციო,
 ვიღბო უმბალღო თამაზი.
 ბ. რ. კაპაბლანკა

№ 209. რუსული პარტია

ი.პოლგარი

- გაფრინდაშვილი

I. POLGAR GAPRINDASHVILI
ნოვი-სადი (რ) 1990

1.e4 e5 2. ჭf3 ჭf6 3. d4
 ჭe4 4. ჭd3 d5 5. ჭe5 ჭd7 6.
 ჭd7 [6. ♖c2] ჭd7 7. 0-0 ♗h4
 8. c4 0-0-0 9. c5 g5 10. ჭc3
 [სე ცხოენი აბზინკარი, ნოვი-სადი,
 1990: 10. f3 ჭf6 11. ჭe3 ჰc8 12.
 ჭf2 (12. ♗d2 ჰg8) ♗h6 13. ჭc3
 ჭg7?! 14. ჭb5 ჭb5 15. ჭb5 c6
 16. ჭd3 ±; ♞13. ... g4 ♞] ჭg7 11.
 ჭe2 ჰhe8 [11. ჰde8 N 12. a4
 ჰc6 13. f3 ჰh6 14. fe4 de4 15. ჭc4
 ♗h2 16. ჭf2 ჰf6 17. ჭe1 ♗g2 18.
 ჰf6 ჭf6 19. ჭe3 ჭg7 იოსელიანი-
 გაფრინდაშვილი, ბორჯომი, 1990] 12.
 ♗e1 N [12. ჭd2] ჭf6! [12.
 ჭd4 13. ჭd4 ჭc5 14. ♗c3 ჭa4 Δ
 15. ჭf5! +-] 13. ♗d2 ჭc4! 14.
 ♗a5 [14. ♗e1=1/2] ჭb8 15. f3
 ჭf6 16. g3?! [16. ჭd2 ჭg8: 16.
 ჭg4 17. fg4 ჰc2 18. ჭc2 ჭd4
 19. ჭh1 ჭe5 20. h3 ♗g3 21. ჭg1
 ჭd4 1/2] ♗h5 17. a4? [17. ჭd2
 ჭg8 ♞]

(დიაგრამა)

17. ... ჭg4! 18. fg4 ჭg4 19.
 ჭf4 [19. ჭc3? ჭd4 20. ჭg2 ♗h3
 21. ჭh1 ჭf3 22. ჰf3 ჰe1 +-; 19.

c6? ჰe2 20. ჭe2 ჭd4 21. ჭg2 (21.
 ჭh1 ჭe2 ♞) ჭh3 22. ჭh1 ♗e2
 +-] ჭd4 20. ჭg2 gf4 21. ჭf4
 ჭe5 [21. ჰc8 22. c6 ჰe2 23.
 ჭe2 ჭh3 24. ჭh1 ♗e2 +-; 22.
 ჰae1 ჰe1 23. ♗e1 ჭh3Δ ჭf1,
 ჭc5] 22. c6 ჭc8 23. ♗b4 [23.
 cb7? ჭh3!] ჭd6! 24. ♗b3 ჭf4
 25. ჰf4 ჰc3 26. ♗c2 ♗h3 [26.
 ... ჰde8 27. ჰf2 ჭh3 28. ჭg1 ჰe1
 29. ჰe1 ჰe1 30. ჭf1 ♗d1 31. ♗d1
 ჰd1 32. ჰf7 bc6 +-] 27. ჭh1 [27.
 ჭf2 ♗h2 28. ჭe3 ♗g3 29. ჰf3 d4
 30. ჭe2 ჭg4 +-] ჰg3 28. cb7
 ჭb7 29. ჰf7 ჰc8! 30. ჭb5 d4
 31. ჭc6 ჰc3! 0 1 [გაფრინდა-
 შვილი]

ქაღრავი - ეს სპორტცია, მრბო-
 ლაა, სთლდ მრბოლანი ჟრისკოდ
 კამარჯჳემა მნულიცაა და, რაც
 მთავარია, მონაწყენიც...
 ვისაც სჳრტს ქაღრავნი დიდი
 წარმატემის მიღწჳვა, მთლიან-
 ნად ჟნდა მიჳნდოს მას.
 ნონა გაფრინდაშვილი

(თბილისი. 7.12. 1961)

№ 210. ფრანგული დაცვა

პურიელი - ალექსანდრია

GURIELI ALEXANDRIA
თბილისი (სსრკ ჩ) 1976

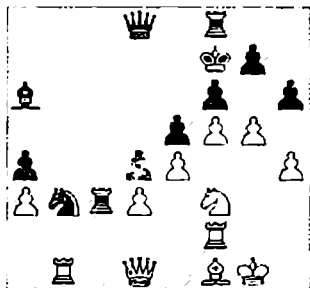

1. e4 e6 2. ღf3 d5 3. ღc3
d4 4. ღe2 c5 5. d3 [⊃ 5. c3 dc3
(5. ღc6 6. cd4 cd4 7. ჭa4 ღc5
8. b4 ±) 6. bc3 ღc6 7. d4 ღf6 8.
ღg3 cd4 9. cd4 ღb4 10. ღd2 ჭa5
11. ლb1 ±] ღc6 6. g3 e5 7. ღg2
ღf6 8. 0-0 ღe7 9. ღe1 0-0 10.
h3 [10. f4 ღg4 Δ ღe3] b5 [→ «]
11. f4 ღd7 12. ღf3 a5 13. f5
[→»] c4 14. g4 h6 15. ღd2 [⊃
15. ლf2, 16. ღf1, 17. ლg2, Δ g5]
ღa6 16. ღe1 ლc8 17. ღg3 cd3
18. cd3 ღb4 [Δ c↔, × c2, d3]
19. ღe1 ღh4 20. a3 ღg3 21.
ღg3 ღc6 22. ღf3 b4 23. ღe2
ღc5 24. ღc1 ba3 25. ba3 f6
26. ლf2 a4 27. ღf1 ღa5 28. h4
ღab3 29. ღb3 ღb3 [29. ... ab3!?
∞] 30. ლb1 ლc3 31. g5 ღf7?!

[⊃ 31. ... ღc5 32. gh6 ღd3 ∞]

(ლიაგრამა)

32. ღc5! fe5 [32. ღg8 33.
ღg6 ±] 33. ჭh5 ღg8 [33. ... ღe7
34. ჭg6 (Δ ჭe6#) ღc8 25. ჭg7
ღd6 26. ჭh6 ღc5 ~] 34. f6 [Δ 35.

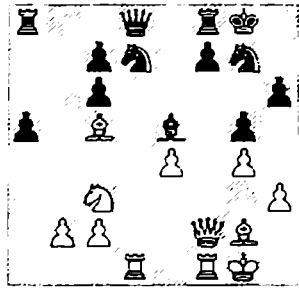

f7 ღh7 36. ლf6! + - ⊃ 34. gh6
ღc7 35. ლg2 ლff7 36. ლbb2 Δ ლg6,
ღbg2, f6 || →] ლc7 35. ღh3 ღc8
36. ღc8 ჭc8 37. ლbf1 [Δ f7]
ღff7 38. gh6 gf6 □ [38. ... gh6
39. ლg2 ღh8 □ 40. ჭh6 ლh7 41.
ღg5 ჭc8 42. ლf5 + -] 39. ღh2
ღc2? ⊕ [39. ... ჭf8! ∞] 40. ჭg6
ღf8 41. h7 ღe7 42. ჭg8 ლf8
43. ჭg7 ღe6 [44. ლc2 ჭc2 45.
ღg1 ჭc8 (45. ჭd3 46. h8 ჭ+
-) 46. ლf6 ლf6 47. ჭg4] 1 0

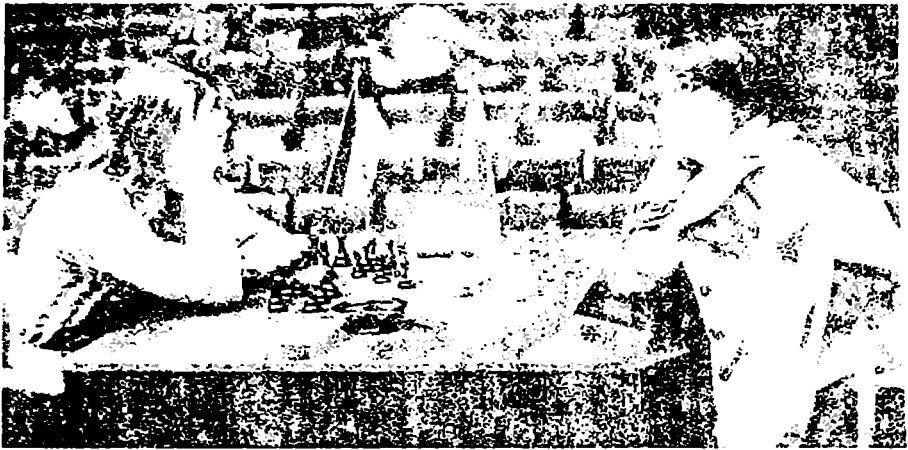
ქაბრავი თამაშისა და სე-
ლოვნიმაც.
მ. ბოტვინიკი

1. e4 d6 2. d4 ჭf6 3. ჭc3 g6
4. g3 ოg7 5. ოg2 0-0 6. ჭge2
[6. ჭf3 c5 7. 0-0 cd4 8. ჭd4 ჭc6]
ღbd7 [6. c5] 7. 0-0 e5 8. a4
[8. h3 ჭc8 9. ოc3 9. ჭc7, 9.
...c6, 9. ...a6] a5 9. h3 [9. de5 de5
10. h3 c6 11. ოc3 ჭc7 =] ed4 10.
ღd4 ჭc5 11. ჭ4b5 ჭe8 12. ჭe1
ღd7 13. ოg5 [13. g4? ოb5 14.
ab5 a4 15. ჭa3 h5! 16. g5 ჭf7 17.
ღd5 c6 ♣ ∞] h6 14. ოf4 ჭe6
15. ოc1 [15. ოc3 ჭg5!] ჭg5 16.
g4 ♣ [16. ოh2 ჭc8 17. h4 ჭc6 18.
f3 ჭd8 ∞] ოc6 17. f3 ჭe6 18.
ღe3 [18. f4 ჭc5!] g5 [18. d5
19. c5 ჭd7 20. f4 (20. ჭd5 ოd5
21. ჭd5 c6) g5! 21. f5 (21. ჭd5
ღd5 22. ოd5 gf4 23. ოc6 ჭe6 24.
ღf4 ჭc5=) ჭf4 22. ოf4 gf4 23. c6
ღe5! (Δ ჭh4 ♣): a) 24. ჭd4 ჭh4
25. ef7 ოf7 26. ჭe6 ჭg3; b) 24.
ef7 ოf7 25. ოd5 ოd5 26. ჭd5 (26.
ღd5 ჭh4) ჭd5 27. ჭd5 ჭf3; c)
24. ჭd5 f3 25. e7 ჭe7 26. ჭe7 ჭc7]
19. ჭd2 d5 20. ჭad1 de4 21.
ღf2 ჭc7? [21. ... ჭd7 22. fe4 ოc5
(22. ... ჭf6 23. ჭf5!); 22. ჭe4 ოc4
23. fe4 ოc5] 22. fe4 ჭd7 23.
ღd5 ჭd8 24. ჭf1 ჭf8 25. ჭf5
[25. ჭd4! ოc5 (25. ოa4 26.

ღf5!) 26. ჭf5 ოh7 27. b3±] ოe5
26. ჭd4 ჭg7 27. ჭf2 ოa4 28.
ღc3 [c 28. ჭf5] ოc6 29. ჭc6
bc6 30. ოc5

30. ... ჭc5! 31. ჭd8 [31. ჭc5
ღc8! ♣] ჭad8 32. ჭe2 [32.
ღd5!? ჭe4 (32. cd5? 33. ჭc5;
32. ჭe8 33. ჭe7 ოh8 34. ჭc6)
33. ჭe7 ოh8 34. ჭg6 ოg8 35. ჭe7
1/2] ჭa4 33. ჭe3! [33. ჭa1?
ღb2 34. ჭa5 ჭd1 35. ოf1 ჭc4 36.
ღc5 ჭd2 37. ჭe5 ჭf1 38. ჭf1 ჭf1
39. ოf1 ჭc6 →] ჭe6 34. ჭf5!
[Δ ჭc5] f6 35. ჭb3 ჭc5 36.
ღc4 ოg7 37. c3? [37. b3!] a4!
♣ 38. ჭf3 ჭd1 39. ოf1 ჭb8
40. ჭg3 ჭb2 41. ჭf5 [41. ჭh5
ღf7 42. ჭf6 ოg6] ოf7 42. ჭd4
a3 43. ჭe6 ჭe6 44. ჭa4 ჭdd2
45. ოc4 [45. ჭa3 ოd6, 46.
ღc5] ოh2 46. ოh1 ჭb1 47. ჭf1
a2 48. ოc6 ოe6 49. ჭc6 ოd6
50. ჭc4 [50. ჭc8 ოe7 51. ჭc6
ღf7 52. ჭc4 ოg7] ოe7 51. e5
ღe5 52. ჭc5 ოd7 53. ჭc4 0:1
[ფრიდმანის]

ნინო გურიელისა და გიშულა ფიშლაძის (გერმანია) შეხვედრა (თბილისი, 1982 წ.)

№ 212. რაგოზინის დაცვა
 ბურჩიელი-გაფრინდაშვილი
 GURIELI GAPPINDASHVILI
 თბილისი (მ/4) 1980

1. d4 d5 2. c4 e6 3. e3 e6 4. e3 f6
 4. e3 b4 5. a3 6. e3 6. bc3
 dc4 7. a4 e6 [7. e7 8.
 c4 c6 9. e3 0-0 10. e2 bd7
 11. 0-0 c8 =] 8. g5 d5 ?! 9.
 f6 g6 10. g3 d7 11. c2
 f5 12. g2 a5 13. 0-0 c6
 14. h4 a d7 15. c6 c6
 16. d5 ! [d e f] d5 17. a1
 e4 ? [17. ... c5 18. e3 f6 19.
 a4 c6 Δ 20. 0-0 ∞] 18.
 d2 ?! [d d7 , h6] c6 ?! [18.
 ... 0-0 19. g5 h8 20. f6 = g8

21. d4 e2 22. e2 $\rightarrow \infty$] 19.
 d7 f8 20. e3 h6 21. c7
 g7 22. d7 hf8 23. b7
 ab8 24. c7 b1 ? [Δ 24.
 b6 , 24. g8 , 24. bc8 25.
 f7 f7 26. c8] 25. b1 b1
 26. g2 e4 27. d6 b8 [27.
 ... e5 ? 28. c6 !] 28. a7 c8 ?
 [28. f6] 29. b6 c6 30.
 b7 1:0

№ 213. ესპანური პარტია
 ბურჩიელი-მ. ახმილოვსკაია
 GURIELI AKHMILOVSKAIA
 თბილისი (სპტ) 1982

1. e4 e5 2. e3 c6 3. b5
 a6 4. a4 e6 5. 0-0 e7 6.

შე1 b5 7. d3 d6 8. c3 0-0
9.h3 d7 [9. და5 10 d2 c5
11. d4 შc7 = : 9. ... დ7; 9. ... ზ8
10. d4 ზbd7] 10. d4 შე8 11. ზგ5
შf8 12. ზf3 შე8 13. ზგ5 შf8
14. ზf3 ზd7 N [14. h6] 15.
ზbd2 d.f6 16. ზf1 შე8 17.
ზგ3 [17. ზc3] გ6 18. a4 და5
19. d.c2 c5 20. d5 c4 21. d.e3
შc7 22. ზh2 [Δ ზგ4. f4 →]
ზc5 23. ზგ4 d.g7 24. ab5 ab5
25. შf1 h5? [c 25. ზab3 26.
შb1↑] 26. ზh6! ზh7 27. ზhf5!
ზcb3 [27. ... გf5 28. შh5 ზგ8 29.
ზf5 ზab3 (29. d.c8 30. ზგ7!
ზგ7 31. d.h6) 30. შa8 d.a8 31.
შგ4 f6 32. d.h6 + -] 28. შa2 d.c8
29. ზh5! + - d.f5 [29. gh5 30.
შh5 ზგ8 31. ზგ7 ზგ7 32. d.h6 +
- 29. gf5 30. ef5 f6 (30. e4 31.
ზგ7 ზგ7 32. შh5! + -) 31. ზf6!
d.f6 32. შh5 Δ შე8 + -] 30. ef5
e4 31. ზგ7 ზგ7 32. შგ4 შე5
33. d.e4 შეe8 34. d.c2 შd5?!
[34. შc7 35. f6!] 35. d.h6!
ზგ8 [35. ... ზh6 36. შh4 ზგ7 37.
f6 ზგ8 38. შh6 Δ 39. შგ7 #] 36.
f.g6 f6 37. გ7 შc8 38. შგ6 f5
39. d.b3 [39. ... ზb3 40. შa7] 1:0

ქადრაჯის ისტორია ცხად-
 ცოტეს, რომ მას ყველაზე მეტად
 მისდევენ იმ ფაქტებში, რომლებ-
 მიც კულტურა წამყვან როლს თა-
 მამობს.
 რ. რეტი

№ 214. სიცილიური დაცვა
 გურიელი - ზ. სახატოვა
 GURIELI SAKHATOVA
 ერევანი (სსრკ ზ) 1985

1. e4 c5 2. ზf3 d6 3. d4 cd4
4. ზd4 ზf6 5. ზc3 a6 6. d.c4
e6 7. d.b3 b5 8. შf3 შh6 9.
d.e3 შb7 10. 0-0 d.e7 11. შგ3
ზc6! [11. d.d7 12. ზf5! (ო.
ნიქოვანი) ef5 13. შგ7 შf8 14. d.g5
ზგ8 15. d.f7 შf7 16. შგ8 შf8 17.
შh7 ±] 12. შეf1 [12. ზc6 შc6
13. შეf1 d.b7 14. შეad1 0-0 15.
d.h6 ზc8 16. შd3 ზh8 17. d.g5
d.g5 18. შგ5 b4 19. და4 ზf6 =]
d.d7 13. შეad1 0-0 ? [13. b4:
13. 0-0-0 Δg5] 14. d.h6! ზe8
15. ზd5! + - d.d8 [15. cd5 16.
ზc6 შc6 17. ed5, 18. შეe7 + -] 16.
ზf5! [Δ d.g7, d.f6] ef5 17. ef5
[Δ შე8, შგ7 #] ზe5 [17 გ6
18. f.g6 h.g6 (18. ... f.g6 19. ზc7 ზh8
20. d.f8 + -) 19. ზf6! d.f6 20. შეc8
+ -] 18. შეe5! de5 19. f6! g6 20.
ზe7 ზh8 21. d.f8 შეe4 22. d.d5
შc2 23. შf1 ზb8? 24. შეe5 1:0

№ 215. გრიუნფელდის დაცვა
 კლიმოვა - გურიელი
 KLIMOVA GURIELI
 ბელგრადი 1990

1. d4 ზf6 2. ზf3 გ6 3. ზc3
[3. c4] d5 4. d.f4 d.g7 5. e3 0-0

6. $d2\ c5$ 7. $dc5$ $\Psi a5$ 8. $d2$
 $\Psi c5$ 9. $d3$ $\Psi b6$ 10. 0-0 $d6$
 $[\Delta e5]$ 11. $d5$ $d5$ 12. $\Psi d5$
 $d4$ [12. $d2$ 13. $\Psi a1$ $d7$
 14. $d4 \pm$] 13. $\Psi e4\ c5$ 14. $d5$
 $[14. d5? d8 - +]$ $d5$ 15. $\Psi h4$
 $f6!$ [15. $d2$ 16. $d4$ $\Psi a8$ 17.
 $d2 =$; 15. $d2$ 16. $\Psi a1$ $d4$
 (16. $\Psi a8$ 17. $\Psi a4$) 17. $e4$ $d6$
 18. $d3 =$] 16. $d6$ $d6$ 17. $\Psi h6$
 $d2$ 18. $\Psi a1$ $\Psi a8$ 19. $d3$
 $d3$ 20. $d3$ $d8$ 21. $d8$
 $d8 \mp$ 22. $h4$ [22. $e4$ $d4$ (Δ
 $d2$, $\Psi f2$) 23. $d4$ $d4 \mp$] $a5!$
 $[\Delta a4]$ 23. $h5$ $g5$ 24. $d5$ $d3!$
 [24. $\Psi a5$ 25. $\Psi f6$ $\Psi c7$ (25.
 $d7$ 26. $\Psi e6$ $d7$ 27. $\Psi c1 \pm$) 26.
 $\Psi g5$ $f8$ (26. $d8$ 27. $\Psi f6 =$)
 27. $\Psi c1$ (Δ $\Psi f5$, $\Psi c2$) 27. ... $e4$ 28.
 $\Psi f5 \Delta$ 29. $\Psi e4 \pm$] 25. $fe3$ $\Psi e3$
 26. $d2 \square d4$ 27. $d3 \square d4$
 28. $h3$ $\Psi f4$ 29. $d1$ $\Psi c1$ 30.
 $d2$ $h3$ 31. $gh3$ [31. $d3$ $g4$
 $- +$] $\Psi b2$ 32. $d3$ $\Psi c3$ 33. $d4$
 $d4!$ 34. $d5$ $d7$ 35. $d4$
 [35. $d6$ $d6$ 36. $d5$ $d2 - +$]
 $d4$ 36. $d5$ $e4!$ 37. $d4$ [37.
 $d6$ $d6$ 38. $d6$ $e3 - +$] $\Psi c4$ 38.
 $d6$ [38. $d6$ $\Psi c6$ 39. $d5$ $\Psi c1$
 $- +$] $\Psi f1$ 0 1

№ 216. ჰოლანდიური დაცვა
 გურიელი - ა. სოფიევა
 GURIELI SOFIEVA
 ჯაქარტა (სზტ) 1993

1. $d4\ f5$ 2. $g3$ $d6$ 3. $d2$
 $g6$ 4. $h3$ $d7$ 5. $d4$ $d6$ 6.
 $d3\ c6$ [6. ... $e5$ 7. $dc5$ $de5$ 8. $d8$
 $d8$ 9. $d5 \pm$] 7. $d5\ e6?!$ [Δ 7.
 $d7 \Delta$ $a6-c7$] 8. $de6\ d5$ 9.
 $h4$ $a6$ [9. $\Psi e7$ 10. $h5 \pm$] 10.
 $h5\ g5$ 11. $h6!$ $d8$ [11. $gf4$ 12.
 $hg7$ $hg8$ 13. $d4$ $d7$ 14. $d4 \pm$]
 12. $h3$ $g4$ 13. $d5$ $\Psi e7$ 14.
 $d4$ $d6$ 15. $d4$ $d8$ 16.
 0-0-0 $d5$ [16. ... $d4$ 17. $d4$
 $fe4$ 18. $f3 \pm \rightarrow \text{田}$; 17. $dc4$ 18.
 $d4$ $fe4$ 19. $d4 \pm \Delta$ $d6$, $d6$]
 17. $d6$ $\Psi e6$ [17. ... $d6$ 18. $\Psi c5$
 $d4$ 19. $\Psi f4$ $d7$ 20. $e4$ $d6$ 21.
 $e5$ $d7$ 22. $d4 \pm$] 18. $f3$ $d6$
 19. $e4!$ $de4$ 20. $fe4\ fe4$ [20.
 $d4$ 21. $h1$ $- -$] 21. $b4$ $a6$
 22. $d4$ $b4$ 23. $d6$ $d6$ [23.
 $d6$ 24. $d7$ $f8$ 25. $d6$ $d6$
 26. $h1$ $- -$] 24. $h5$ $d7$ 25.
 $d5$ $a2$ 26. $d7$ 1 0

ქადრაკი, უპირველეს ყოვლისა, გვასწავლის ვიყოთ თმყოფუნი. ქადრაკი
 ნიბილუმა გახდე დიდი თსცატი მსოფლი მანინ, ბოცა ნიცივნი მენს ნიცივნი
 და ხარვეზებს, ისე ბოგორც ცხოვრებამი.

ა. ალიოხინი

(თბილისი. 12. 2. 1962.)

№ 217. ძველინდური დასაწყისი
იოსელიანი - კრამლინი

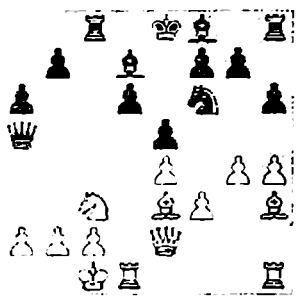
IOSELIANI KRAMLING
 კეკელიძე (ივ) 1978

1. e4 e6 2. d3 d5 3. ღd2 ღf6
 4. ღgf3 ღc6 5. g3 de4 6. de4
 ღc5 7. ღ.g2 0-0 [7. ... e5 8. h3
 ღc6 9. 0-0 ♣d7 10. ღe5 0-0-0
 11. ღc6 fe6 12. c3 h5 ♣ ტოლენო
 კასირანი (სარკ ზ) 1947] 8. 0-0 e5
 9. h3 ♣e7 [ღ9. ... ღe6] 10. c3
 a5 11. ♣e2 h6 12. ღel ღc6 13.
 ღf1 ღfd8 14. ღe3 [Δ ღf5 →] 15.
 ღe3 □ 15. ღe3 ± ღd7 [Δ
 d↔→e] 16. ღd2 ღe8 17. f4!
 ღd6 18. h3 [ღ18. f5 ღc4 19. g4
 ↑] f6 19. f5 ღf7 20. g4 a4 21.
 h4 ღb5 22. ღf1 ღd6 [22.
 ღa3!?] 23. ღh2 b5 24. ღc5
 ♣d8 25. ღf3 ღa5 26. ba4 ba4
 27. ♣g2 ღc4 28. ღc4 ღdc4
 29. g5 hg5 [29. ღd2 30. gh6
 ღf3 31. ♣f3 gh6 32. ღgl ღg7 33.
 ღg7 ღg7 34. ღgl +-] 30. hg5
 fg5 31. ღe2 [31. ღe5?? ღd2 +-]
 ღd3 [ღ31.... ღa6] 32. ღg5 ♣f6
 [32. ... ღa6!] 33. ♣g4 ღb7 34.
 f2 ღcd6 35. ღgl ღd8? 36.
 ♣h5 ღf7 37. ♣h7 ღf8 38. ღc6
 1:0 [ო რუბილი]

№ 218. სიცილიური დაცვა
შპირაძე - იოსელიანი
 VERETSI IOSELIANI
 დონი-პილანოვატი (ბ/9) 1980

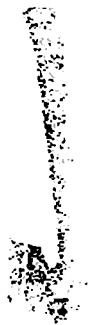
1. e4 c5 2. ღf3 d6 3. d4 cd4
 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 a6 6. ღe3
 c6 [6. ... e5] 7. g4 [Δ →] h6 8.
 ♣e2 ღc6 [ღ 8. ... e5] 9. 0-0-0
 ღd7 10. f3 ღc8 11. h4 ღd4 12.
 ღd4 e5 13. ღc3 ♣a5 14. ღh3?
 [ღ 14. ღb1]

14.... ღc3! 15. hc3 [15. ღd2?
 ღc2; 16. ღc2 ♣a2 17. ღbl ღa4
 18. ღcl ღc7 →] d5 16. ed5 ღa3
 17. ღb1 [17. ღd2 ღb5 18. ♣f2

გაბრინდაშვილი

ოსელიანი

ნანა იოსელიანისა და მარტა ლიტინსკიას შესუდრა (მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტთა ტურნირი, წყალტუბო, 1988 წ: პარტია იხილეთ "მატიანეს" პირველ წიგნში, გვ. 48).

ფd5 -+] ჭb5 18. ♖e1 ჭc4 19. ჭc10-0 20. ჭf1 ჭa2! 21. ♜a2 ჭc1 22. ♜b1 ♖a3! 23. ♖c1 ფd5 24. ♖e5 ფc3 25. ♖c3 ♖c3 -+ 26. ჭd3 ♖d8 27. ♖he1 g6 0 1

№ 219. ახალინდური დაცვა
გაზრინდაშვილი-იოსელიანი
GAPRINDASHVILI IOSELIANI
თბილისი (მ/6) 1980

1. d4 ფ6 2. c4 e6 3. ფ3 b6 4. a3 [4. g3] ჭa6 5. ♖c2 d5 [5. ... ჭb7 6. ჭc3 c5] 6. e3 [6. cd5 ed5 7. g3] ჭe7 7. h4 0-0 8. ჭbd2 c5 9. b5 [7. dc5 bc5 10. b5] ჭ h7 10. ჭb2 ჭbd7 11. ჭe2 ♖c8 12. 0-0 ჭd6 13. ♖a4?! [13. ♖ac1 Δ ♖b1] ჭb8 14. ფe5 cd4 15.

ed4 dc4 16. ჭdc4 ჭd5 ♣ [Δ ფ4] 17. ♖b3 ჭc5 18. ფe5 ♖g5 [18. ჭe5! 19. dc5 ფ4 20. ჭf3 ჭf3 21. ♖f3 ფd5 ♣] 19. ჭf3 ♖fd8 20. ♖ac1 ♖c1 [7. 20. ჭe5!] 21. ♖c1 [7. 21. ჭc1] ჭe5 22. dc5 ფ4 23. g3 □ [23. ჭb7? ფc2 -+] ჭd3 24. ♖d1 ჭf3 25. ♖d3 ჭd5 ♣ 26. ♖d1 h5 27. f3 [27. h4 ♖f5 28. ♖f1 ♖c8 Δ ♖c2, ჭc4] ♖c8 28. ♜f2 h4 29. g4 ♖f4 30. ♜g1 h3 31. ჭd4 ♖c1 0 1

№ 220. სიცილიური დაცვა
იოსელიანი - არახამია
IOSELIANI ARAKHAMIA
თბილისი (სსრკ წ) 1987
1. e4 c5 2. ფ3 ფc6 3. ჭb5 ♖b6 4. ფc3 c6 [Δ ფge7, ფd4]

5. $\underline{c}6 \underline{b}e6$ [5. $\underline{c}6$ 6. $d4!$ \pm]
 6. 0-0 $d5?! [6. \underline{c}4$ 7. $\underline{c}1$ $\underline{a}6$
 8. $d4 \underline{c}d3$ 9. $\underline{c}d3$ $\underline{c}f6 \pm$; 6. $d6$ 7.
 $d3 \underline{c}5$ 8. $\underline{c}d2$ (Δ $\underline{c}4$, $f4$) 7. $d3$
 $\underline{c}f6$ 8. $\underline{c}1$ $\underline{c}e7$ 9. $b3$ 0-0 10.
 $\underline{c}a4!$ $\underline{c}e7$ 11. $c4 \pm [Xc5]$ $\underline{c}d8$
 12. $\underline{c}e2$ $\underline{c}d7$ 13. $\underline{c}a3$ $\underline{c}f8$ 14.
 $\underline{c}ac1$ [Δ $\underline{c}d5$, $\underline{c}c5+-$] $d4$ 15. $e5!$
 [Δ $\underline{c}e4$, $h4$, $\underline{c}g5 \rightarrow$] $\underline{c}b6?! 16.$
 $\underline{c}e5$ $\underline{c}d7$ 17. $b4$ $\underline{c}e5$ 18. $\underline{b}e5$
 $\underline{c}a5$ 19. $\underline{c}b2$ $\underline{c}e5$ [19. $\underline{c}a2$
 20. $\underline{c}d4 \pm$] 20. $\underline{c}e4$ [$\times d4$] $\underline{c}a2$
 \oplus 21. $\underline{c}e2$ [Δ 22. $\underline{c}g5$ $h6$ 23. $\underline{c}c6$;
 21. $\underline{c}c6$ $\underline{c}b8$ 22. $\underline{c}a1$ (22. $\underline{c}d4$
 $\underline{c}d4$ 23. $\underline{c}d4$ $\underline{c}b7!$) $\underline{c}b7 \rightleftharpoons$] $\underline{c}e7$
 22. $\underline{c}d4$ $\underline{c}a6$ 23. $\underline{c}c6$ $\underline{c}b7$ 24.
 $\underline{c}e7$ $\underline{c}f8$ 25. $\underline{c}h4$ $\underline{c}d3$ [25.
 $\underline{c}d7$ 26. $\underline{c}h7+-$] 26. $\underline{c}h7$ $\underline{c}e4$
 27. $\underline{c}ec1!$ $\underline{c}g4$ 28. $\underline{c}g8$ $\underline{c}e7$
 29. $\underline{c}e7$ 1 0

№ 221. ახალინდური დაცვა
 ახმლიოვსკაია-იოსელიანი

AKHMILOVSKAIA IOSELIANI
 წყალტუბო (პტ) 1988

1. $d4$ $\underline{c}f6$ 2. $c4$ $e6$ 3. $\underline{c}f3$
 $b6$ 4. $g3$ $\underline{c}a6$ 5. $b3$ [5. $\underline{c}c2$, 5.
 $\underline{c}a4$, 5. $\underline{c}b3$. 5. $\underline{c}bd2$] $\underline{c}b7$ [Δ
 $a5-a4$] 6. $\underline{c}g2$ $\underline{c}b4$ 7. $\underline{c}d2$ $a5$
 8. $\underline{c}c3$ [8. 0-0 0-0 9. $\underline{c}c2$] 0-0
 9. 0-0 $d5$ [9. $d6$] 10. $\underline{c}e5$
 $\underline{c}bd7$ 11. $\underline{c}d5$ $\underline{c}d5$ 12. $\underline{c}d3$ $\underline{c}e8$
 13. $a3$ $\underline{c}f8$ 14. $b4$ $ab4$ 15. $ab4$

$\underline{c}e4$ 16. $\underline{c}c2$ [Δ $b5 \pm$] $\underline{c}6!$ 17.
 $\underline{c}e4?$ [Δ 17. $\underline{c}3$: 17. $\underline{c}a6$ 18.
 $b5!?$ $\underline{c}c3$ (18. ... $\underline{c}b5$ 19. $\underline{c}b5$ $\underline{c}b5$
 20. $\underline{c}b4 \pm$) 19. $ba6$ $\underline{c}e4$ 20. $\underline{c}fcl$
 \pm ; 17. $b5?!$ $\underline{c}5$ 18. $\underline{c}c5$ $\underline{c}d5!$ \bar{c} . 18.
 $\underline{bc5?!}$ 19. $\underline{c}e4$ $\underline{c}e4$ 20. $\underline{c}b2$ $\underline{c}b6$
 21. $\underline{c}a5$] $\underline{c}e4$ 18. $\underline{c}e5$ $\underline{c}e5$ 19.
 $\underline{c}e5$ $\underline{c}5!$ \uparrow [19. $\underline{c}e5?!$ 20. $\underline{c}c3$
 $\underline{c}e8$ 21. $\underline{c}e4$ \mp] 20. $\underline{bc5}$ $\underline{c}e5$ 21.
 $\underline{c}c3$ [21. $\underline{c}e4?$ $\underline{c}a1$ 22. $\underline{c}a1$ $\underline{c}d4$
 $-+$] $\underline{c}d5$ \mp 22. $\underline{c}b2$ [Δ 22. $\underline{c}3$ Δ
 $\underline{c}d1$. $\underline{c}f1$] $\underline{c}a1$ 23. $\underline{c}a1$ [23. $\underline{c}a1$
 $\underline{c}f2!$ 24. $\underline{c}f2$ $\underline{c}3$ 25. $\underline{c}e3$ $\underline{c}g2$ \mp]
 $\underline{c}a8$ 24. $\underline{c}c1$ $h6$ 25. $\underline{c}h3$ [Δ 25.
 $\underline{c}3$ Δ $\underline{c}f1$] $\underline{c}3$ 26. $f3$ $\underline{c}c4$ $-+$ 27.
 $\underline{c}1$ $\underline{c}a3$ [Δ \perp] 28. $\underline{c}b2$ $\underline{c}c1$
 29. $\underline{c}c1$ $\underline{c}a2$ 30. $\underline{c}c3$ \square [30.
 $\underline{c}b1$ $\underline{c}f3$ 31. $\underline{c}f3$ $\underline{c}2$ $-+$] $\underline{c}e2$ 31.
 $\underline{c}g2$ $\underline{c}a2$ 32. $h4$ $\underline{c}2$ 33. $\underline{c}h1$
 $\underline{c}e3$ 34. $\underline{c}1$ [34. $\underline{c}b1$ $\underline{c}d2$ Δ
 $\underline{c}d1$] $\underline{c}f2$ 35. $\underline{c}b1$ $\underline{c}g3$ 36. $h5$
 $\underline{c}c8$ 37. $\underline{c}g1$ $\underline{c}f5$ 0 1

№ 222 სიცილიური დაცვა
 იოსელიანი - შან პინი

IOSELIANI VAN PIN
 შანხაი (პტ) 1992

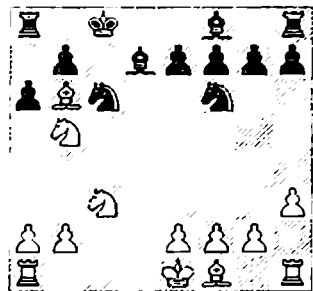
1. $e4$ $\underline{c}5$ 2. $\underline{c}f3$ $d6$ 3. $d4$ $\underline{c}d4$
 4. $\underline{c}d4$ $\underline{c}f6$ 5. $\underline{c}c3$ $a6$ 6. $\underline{c}e2$
 $\underline{c}6$ 7. 0-0 $\underline{c}e7$ 8. $a4$ 0-0 9. $f4$
 $\underline{c}c6$ 10. $\underline{c}h1$ $\underline{c}c7$ 11. $\underline{c}e3$ $\underline{c}e8$
 12. $\underline{c}f3$ [12. $g4!?$ $\underline{c}d7$ 13. $g5$ $\underline{c}b8$
 14. $\underline{c}f3$ $\underline{c}f8$ 15. $\underline{c}g2$ $g6$ 16. $\underline{c}e2$

ღc5? (ა 16. b6) 17. ღc6 ზc6
 18. ზf2 ღd7 19. ღa7! ზa8 20. ღd4
 ღc7 21. ზad1 ზb8 22. ზd3 +- →
 იოსელიანი ა. მაროზი, შანხაი, 1992]
 ზb8 13. ზd2 ღd7 14. ღb3 b6
 15. g4 ღc8 16. g5 ღd7 17. ღg2
 ღb7 18. ზad1 ღc5?! [ა 18.
 ღf8] 19. ზf2 ღf8 20. ზh4 g6
 21. ზf3 [Δ ზh3] ღb4 [21.
 ზc7 22. f5!] 22. ზh3 h6 23. gh6
 ღc2 24. ზf6 ღh7 25. ღd4!
 ღd4! [25. ... ღc3 26. ღf3 Δ ღg5
 +-] 26. ღd4 e5 27. fe5 de5 28.
 ღe5 be5 29. ზf3 ზc7 30. ღd5
 ღd5 31. ed5 ზd7 32. d6? [32.
 ღh3! ზb6 33. d6 ზbd6 34. ზd6
 ზd6 35. ზd6 ზd6 36. ზf7 ღg8
 37. h7! +-] ზd8! 33. ზe5 ზe8
 34. ზc3 ზe2 35. ზd2 ზe1 36.
 ზf1 ზh4 37. ღc6 ზbd8 38.
 ღd7 ზd7 39. ზg3? ⊕ ზa4 40.
 ზh3 ზc6 41. ზf3 ზb5 42. ზe1
 ღh6 [42. ღh6 43. ზe7!] 43.
 ზde2? [ა 43. ზc3! (Δ ზh8) ღh7
 44. ზd3 ±] ზd6 44. ზf7 ზc6
 45. ღg1 ზf6 46. ზc4 [46.
 ზg8?! ღg7 ⇌ 47. ზc7 ზf1 48. ზf1
 (48. ღf1 ზf3 49. ღg1 ღd4) ღd4
 49. ზf2 ღf2 50. ღf1 ზh1] ზf5
 47. ზg2 ღg7 48. ზh4 ზh5 49.
 ზf4 ღh7 50. ზc7 ზd5 51. ზg4
 ღd3 52. ზd7 ზe3 53. ღh1 ზe1
 54. ზg1 ზe8 55. ზc7 ზf5 56.
 ზh4 ღg8 57. ზc4 ⊕ ღh7 58.

ზh4 ზh5 59. ზc7 ზg8? [59. ...
 ზe7 60. ზc7 + -] 60. ზd1 ღh6
 61. ზd8 1 0 [იოსელიანი]

№ 223. ლაზიერის გამბიტი
 იოსელიანი - შ. პოლგარი
 IOSELIANI ZH. POLGAR
 მონტე-კარლო (მ/მ) 1993

1. d4 d5 2. ღf3 c5 3. c4 cd4
 [3. e6 4. cd5 ed5 5. ღc3 ღc6 =]
 4. cd5 ღf6 5. ზa4 [5. ღd4]
 ზd7 6. ზd4 ზd5 7. ღc3 ზd4
 8. ღd4 ღd7 [8. ... a6 9. ღg5 Δg3.
 ღg2] 9. ღdb5!? N ღd8 [9.
 ღa6 10. ღe3 ±] 19. ღe3 ღc6
 11. h3 [ა 11. f3 ღc8 (11. ... a6 12.
 ღb6 ღc8 13. ღc7! ზb8 14. c4 e6
 15. ღa6! ba6 16. ღa6 ზb7 17. ღe2
 ± საკაევი) 12. a4! ±] a6 [ა 11.
 ღc8] 12. ღb6 ღc8

13. ღa3?! [13. ღc7! ზb8 14.
 c4 e6 15. ღa6 ba6 16. ღa6 ზb7 17.
 a3! ±] e5 14. ღc4 ღe6 15. e4
 ღb4 [15. ღd7 16. ღd5] 16.
 0-0-0 ღc3 17. ღd6 ღb8 18.

bc3 ღd7 [18. ღa2? 19. c4! Δ
 ღb2] 19. ღc3 ღc7 20. ღc4
 ღc4 21. ღc4 f6 ± 22. ღd2 b5
 23. ღd6 ღb6 24. ღb6 ღb6 25.
 ღf5 ღhd8 26. ღhd1 [26. ღd8?
 ღd8 27. ღg7 ღg8] ღd2 27. ღd2
 ღa7 28. h4! [Δ h5-h6] ღf7 29.
 h5 ღc7 [29. g6=] 30. h6 g6
 31 ღg7 ღc7 □ 32. ღd3 [Δ
 ღg3-g6!, h7] ღb8 33. c4 ⊕ [33.
 ღg3! g5 ±] bc4 34. ღc3 ღd6
 35. ღc4 ღc6 ?! [⊖ 35. ღd7
 36. ღc8 ღc5 37. ღh8 ღc4! (37.
 ღd3=) 38. ღh7 ღc7! 39. ღb2 ღc8!
 -+] 36. ღd2 ღf7 37. ღc3 ღf8
 38. g3 ღb8 39. f4 ღe7 [39.
 ef4! 40. g4 ღd7] 40. ღa4 ღa8

|⊖ 40. ღb6; 40. ... ef4!? 41. g4
 ღb6 42. ღd4 ღc7 43. ღe8 ღc8!
 საკაგვი] 41. f5 g5? 42. ღb4 ღc6
 43. ღe6 ღc8 44. ღc4 [43. a4!?
 ღg8 45. a5 Δ ღb6] ღd6 45. ღa4
 [45. ღc8? ღc8 46. ღf8 ღe7 47.
 ღh7 ღf7, 48. ... ღd6 -+] ღc6 46.
 ღf8 ღg8 47. ღh7 ღc5 48. ღg5
 ღh6 49. ღc6 ღb5 50. ღa3 ღc2
 51. ღd3 ღg2 52. ღc7 ღc6 53.
 ღc3 ღb7 54. ღd5 ღg4 [54.
 ღg3 55. ღc4 ღc3 56. ღc3 ღg4 57.
 ღc4 -+] 55. ღc7 ღb8 56. ღf7
 [⊖ 56. ღg7 ღg3 57. ღc2 ღg2 58.
 ღf3 ღf2 59. ღg3! +-] ღg3 57.
 ღc4 ღa3 58. ღf6 ღf2 59. ღd5
 ღa2 60. ღe5 a5 61. ღd7 1 0

ქეთევან კახიანი, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი, 11. 9. 1971)

№ 224. ესპანური პარტია

ველიხანლი - კახიანი

VELIKHANLI KAKHIANI

ბაქო (იპპ შტ) 1988

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღb5
 a6 4. ღa4 ღf6 5. 0-0 ღe7 6.
 ღe1 b5 7. ღb3 d6 8. c3 0-0 9.
 h3 ღb7 10. d4 ღe8 11. ღbd2
 ღf8 12. ღc2 [12. a3; 12. a4: 12.
 d5] g6 13. d5 ღb8 14. b3 c6 15.

c4 ღbd7 16. a4 ღc7 17. ღf1
 bc4 18. bc4 cd5 19. cd5 ღec8
 20. ღa2 a5! 21. ღg5 [21. ღd3
 ღc5 22. ღc2 ღd8 23. ღg5 ღc7 24.

1. d4 2. e4 3. g3 4. d2 5. b4 6. g2 7. 0-0 8. f3 9. 0-0 10. c7 11. bd2 12. b6 13. e4 14. e5 15. h3 16. b7 17. d5 [Δ f4] 18. bd7 19. h4 20. ae8 21. a3! 22. ba3 23. a5 24. f4 25. ef4 26. gf4 27. c5 28. e3 29. b5 30. bc4 [19. c6 20. h1 21. ce4 22. e4±] 23. bc4 24. c8 25. e2 [Δ 22. e1, 23. e5] 26. e7?! 27. f2 28. c7 29. fe1 [Δ c5] 30. fd7 31. f5 32. f6 33. g3 34. g6 35. h4 36. b6 37. d4 38. f5 39. h5 40. fe4 [28. f6 29. ef5 30. e1 31. c1 32. f5 33. fe5 34. hg6 Δ 35. c8±] 36. e4

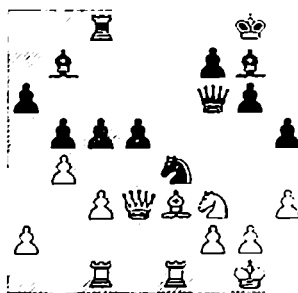
№ 225. ახალინდური დაცვა
 კახიანი - ზ სახატოვა
 KAKHIANI SAKHATOVA
 ბაქო (იპს შტ) 1988

№ 226. ესპანური პარტია
 ი. გოდოლი - კახიანი
 MADL KAKHIANI
 აზოვი (სსტ). 1990

1. e4 2. e5 3. f3 4. c6 5. b5 6. a6 7. a4 8. f6 9. 0-0 10. e7 11. e1 12. b5 13. b3 14. d6 15. c3 16. 0-0 17. h3 18. b7 19. d4 20. e8 21. bd2 22. f8 23. c2 24. g6 25. b3 [13. d5] 26. d5 27. de5 28. c5 29. c5 30. e3 31. b5 32. b3 33. bc4 [19. c6 20. h1 21. ce4 22. e4±] 34. bc4 35. c8 36. e2 [Δ 22. e1, 23. e5] 37. e7?! 38. f2 39. c7 40. fe1 [Δ c5] 41. fd7 42. f5 43. f6 44. g3 45. g6 46. h4 47. b6 48. d4 49. f5 50. h5 51. fe4 [28. f6 29. ef5 30. e1 31. c1 32. f5 33. fe5 34. hg6 Δ 35. c8±] 52. e4

№ 226. ესპანური პარტია
 ი. გოდოლი - კახიანი
 MADL KAKHIANI
 აზოვი (სსტ). 1990

1. e4 2. e5 3. f3 4. c6 5. b5 6. a6 7. a4 8. f6 9. 0-0 10. e7 11. e1 12. b5 13. b3 14. d6 15. c3 16. 0-0 17. h3 18. b7 19. d4 20. e8 21. bd2 22. f8 23. c2 24. g6 25. b3 [13. d5] 26. d5 27. de5 28. c5 29. c5 30. e3 31. b5 32. b3 33. bc4 [19. c6 20. h1 21. ce4 22. e4±] 34. bc4 35. c8 36. e2 [Δ 22. e1, 23. e5] 37. e7?! 38. f2 39. c7 40. fe1 [Δ c5] 41. fd7 42. f5 43. f6 44. g3 45. g6 46. h4 47. b6 48. d4 49. f5 50. h5 51. fe4 [28. f6 29. ef5 30. e1 31. c1 32. f5 33. fe5 34. hg6 Δ 35. c8±] 52. e4

23. ... d4! 24. cd4 c4 25. ♣c2
 ♣d6 26. a3 ♣d5 27. ♠cd1 ♠d6
 28. ♣c2 ♠f5 29. ♣f1 ♠e8 30.
 ♠c3 ♠e6 31. ♠d2 ♠e4 32. ♣d1
 f6 [Δ → ♠] 33. ♣f1 g5 34. ♠d1
 ♠f8 35. ♠e1 ♠d6 36. ♠c2 ♠c7
 37 f3 ♠e7 38. ♣f2 ♣d6 39.
 ♣f1 ♠d5 40. ♠e1 ♣h2 41. ♠c2
 ♠g3? [41. ... ♠c4! 42. fc4 ♠g3 43.
 ♣g3 (43. ♣c1 ♠c4 44. ♣f5 ♣h1
 →) ♣g3 →] 42. ♣c1 ♠e4 43.
 fc4 ♠g3 44. ed5 ♣g2? [c 44.
 ♠c3 45. ♠c3 ♣g1 46. ♣d2 ♣f2
 47 ♠c2 (47. ♣c3 ♣g2) ♠f4 48.
 ♣c3 ♣g3 49. ♣b2 ♣b3 50. ♣a1
 c3 51. ♠b1 ♣d5 →] 45. ♣g3 ♣g3
 46. ♣d2 ♣h3 47. d6? [47. ♣c1
 ♠] ♠d7 48. ♣c1 ♠d6 49. ♠f4?
 [49. ♣b2!] ♣c3 50. ♠d6 ♣b3
 → 51. ♠g1 ♣f7 52. ♠g2 c3 53.
 ♠c3 ♣e6 0 1

№227. კატალონიური რახანისი
 კახიანი - ი. იონესკუ
 KAKHIANI JONESKU
 სანტიაგო (მზ/20) 1990

1. d4 d5 2. c4 e6 3. ♠f3 ♠e7
 4. g3 ♠f6 5. ♠g2 0-0 6. 0-0
 dc4 7. ♣c2 a6 8. a4 ♠d7 9.
 ♣c4 ♠c6 10. ♠f4 b5 11. ♣c2
 [11. ♣c1 ♠d5 12. ♠c5? ♠f4 13.
 ♠c6? ♠c2 →] ♠d5 12. ♠e5 ♠b4
 [12. ... ♠f4 13. ♠c6 + -] 13. ♠c6

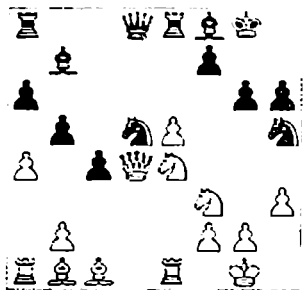
♠8c6 [c 13. ♠c2 14. ♠d8
 ♠a7!?] 14. ♣e4 ♠c8 [c 14.
 ♠d4! 15. ♣a8 ♠c2 16. ♣h1 ♣a8
 17. ♠a8 ♠f4 18. g4 ♠a8 ±] 15.
 ♠d1 ♠a5? 16. ab5 ♠b3 17. ♠a3
 ♠c5 18. ♣f3 ♠c2 19. ♠c3! [19.
 c3? ♠a3 20. dc5 ♠b1 ♠] ♠d4? 20.
 ♣e3 ab5 21. ♠d4 + - ♣e8 22.
 b4 ♠a4 23. ♠a4 ba4 24. ♠c4
 c5 25. bc5 ♣b5 26. ♣e4 ♠c5
 27. ♠aa4 ♠fd8 28. ♠f3 1:0
 [კახიანი, გამკარაშვილი]

№ 228. ესპანური პარტია
 არახამია - კახიანი
 ARAKHAMIA KAKHIANI
 აზოვი (სზტ) 1990

1. e4 e5 2. ♠f3 ♠c6 3. ♠b5
 a6 4. ♠a4 ♠f6 5. 0-0 ♠e7 6.
 ♠e1 b5 7. ♠b3 d6 8. c3 0-0 9.
 h3 ♠b7 10. d4 ♠e8 11. ♠bd2
 ♠f8 12. a4 h6 13. ♠c2 ed4 14.
 cd4 ♠b4 15. ♠b1 g6 [15.
 ♣d7, 15. ... ♠d7, 15. ... ba4 ±] 16.
 e5 [16. d5] de5 17. de5 ♠h5 18.
 ♣b3 [18. e6?! ♠f4 19. ef7 ♣f7 ♣]
 c5 19. ♠e4 c4 20. ♣e3 ♠d5 21.
 ♣d4

(ლაგარმა)

21. ♠hf4! 22. ♠f4 ♠f4
 23. ♠f6 ♣f6! □ [23. ... ♣h8 24.
 ♣f4 →] 24. ef6 ♠e1 25. ♣h2 [25.
 ♠e1 ♠e2 ♣] ♠f3 26. g f3 [26.

♖f4 ♔d5 ±△ ♚d8, ♔d6] ♚e6!
27. ab5 ♔d6 28. ♖c4 ♚e2 29.
♔e4 ♚f2 30. ♜h1 □ [30. ♜g1
♔h3 31. ♜h1 ♚h2 #; 30. ♜g3 ♚g2
31. ♜h4 g5 #] ♔e2 [30. ♔h3?
31. f4 ♔f4 32. ♔g2 ±] 31. f4 ♔g3
32. ♜g1 ♚f4 33. ♖c6 ♚d8 34.
♔f3 ♚f6 35. ba6 ⊕ ♔e5 36.
♖b7 ⊕ ♚d2 [△ ♔d4 #] 37. ♚a4
⊕ ♔e2 38. ♔e2 ⊕ ♚e2 = 0 1
[39. ♚a1 ♔d4 40. ♜h1 ♚ff2 41.
♖b8 ♜g7 42. a7 ♚c3! (42. ♚f3?
43. ♖h8+-) 43. ♖b4! (43. a8♖
♚h3 44. ♜g1 ♚b2 45. ♜f1 ♚b8 -+)
♚h3 44. ♜g1 ♚g3 = "Шахматы"
(Рига), 1990, № 19-20]

№ 229. გრიუნფელდის დაცვა
კახიანი - კლაუსი
KAKHIANI KLAUS
სანტაგო (ნმპ/20) 1990

1. d4 ♔f6 2. c4 g6 3. ♔c3
d5 4. ♔f3 ♔g7 5. ♖b3 dc4 6.
♖c4 0-0 7. e4 ♔g4 8. ♔e3
♔fd7 9. 0-0-0 c6 [9. ... ♔c6 10.

h3 ♔f3 11. gf3 ♔b6 12. ♖c5 f5 13.
d5 ♔e5 12. f4 ♔bd7 13. ♖a5! ±]
10. h3 ♔b6 [10. b5 11. ♖c2!
♔f3 12. ♖f3 ♖a5 13. ♜b1 ±] 11.
♖c5 ♔8d7 12. ♖a3 ♔f3 13.
gf3 ♔e8 14. f4 ♖c7 15. ♔d3
a5 16. h4 a4 17. ♔e2 [⊃ 17. h5]
c5 18. d5 [18. dc5?! ♔c5 19. ♜b1
(19. ♖c5 ♖c5 20. ♔c5 ♚ec8 21.
♜b1 ♚c5 ⇒) 19. ♔d3 20. ♖d3
♔c4 21. ♚c1 b5 22. ♔c3 ♚cd8 23.
♔d5 ♖b7 ♚] c4 19. ♔c2 c3 [19.
♚ac8 △ ♔c5] 20. bc3 [20. ♔c3
♔c4 21. ♖b4 a3! ♚] ♔c4 21. ♖b4
♔e3 22. fe3 ♚ec8 [△ ♔c3] 23.
e5 [23. ♖c7 ♔c3♚] ♔b6 24. h5
♔c4 25. hg6 hg6 26. ♚h3 ♚a6
[⊃ 26. ♖a5 27. ♖a5 ♚a5♚] 27.
♔d3 [△ 28. ♖c4 ± ⊃] ♖d7? [28.
♖c5 29. ♖c5 ♚c5 30. ♔c4 ♚c4
31. ♜c2 ±] 28. e6! fe6? [⊃ 28. ...
♖c7] 29 c4 ed5 30. ♔d5 ♜f8
31. ♚h7 ♖g4 32. ♚g7 ♖c2 33.
♚g8 #

№ 230. თანამედროვე დაცვა
კახიანი - გაპრინდაშვილი
KAKHIANI GAPRINDASHVILI
თბილისი (ნს) 1991

1. d4 g6 2. c4 ♔g7 3. e4 d6
4. ♔c3 ♔d7 5. ♔g5 [5. f4: 5.
♔c3; 5. ♔f3] c6 [5. c5 6. ♔f3
a6 7. ♖d2 ♔g6 8. ♔h6 ♔h6 9.

♣h6 ♣a5 o.ჩიქოვანი 6. ♣d2 a6
 7. ♠d1 b5 8. cb5 ab5 9. b4?!
 [×a2] ♠b7 10. ♠f3 ♣b8 [Δ c5]
 11. ♠d3 ♠gf6 12. h3 0-0 13.
 0-0 ♠a3 14. ♠fe1 [Δ c5] ♠b6?!
 [14. c5 15. de5 de5 16. ♠c2 (Δ
 ♠b3) c5!? 17. ♠f6 (17. bc5 ♠c5;
 17. ♠b5 ♠a2: 17. ♠d5 ♠d5 18. cd5
 c4 =) ♠f6 18. bc5 b4 19. ♠d5 ♠d5
 20. cd5 ♠a2∞] 15. e5! ↑ ♠fd5 16.
 ♠d5 ♠d5 17. ♠e4 [Δ ♠d5,
 ♠c7] ♠e8 [17. ... de5 18. ♠d5 cd5
 19. ♠c5 ♠e8 (19. f6 20. ♠d7!)
 20. ♠d7 ♣d6 21. ♠c5 ♠c6 22. ♠f4
 ♣d8 23. ♣b2±] 18. ♠d5 cd5

19. ♣c2 ♠c6 20. ed6 ed6 [20.
 ♣d6 21. ♠cl (21. ♠e7 ♣d7 22.
 ♣b2 ♠f3! ♣) 21. ♠a7 22. a3 ±]
 21. ♣c2 ♠c8 22. ♣d2 ♠d7 23.
 ♣f4 [Δ ♠c7, × f7] ♠e6 [23.
 ♠a2 24. ♠e7 ♠c8 (24. ... ♠e6 25.
 ♠del Δ ♠le6) 25. ♠del Δ ♠h6
 ±→] 24. ♠e7 ♠a6 [∞ 24. h6
 25. ♠d6 ♣b7 25. ♠e5 ±] 25. ♠g5
 ♠e8 26. ♠e6! fe6 27. ♣f7 ♠h8
 28. ♠e6! [28. ♠f6? ♠g8 29. ♠e6
 ♠a7!] ♠e7 29. ♣e7 ♠a7 30.
 ♣g5 ♣a8 31. ♠c1 ♠f7 32. ♠c2
 ♠f6 33. ♣e1 ♠f8 1 0

პაიპ ჩიბურდანიძე, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი. 17.1.1961)

№ 231. სიცილოური დაცვა
 ჩიბურდანიძე - ანდრეევა
 CHIBURDANIDZE ANDREEVA
 თბილისი 1973

1. e4 c5 2. c3 ♠f6 3. e5 ♠d5
 4. d4 cd4 5. cd4 d6 6. ♠f3 ♠c6
 7. ♠c3 [7. ♠c4] ♠c3? [7. ... de5
 8. de5 ♠c3 9. ♣d8 ♠d8 10. bc3 =]
 8. bc3 de5 9. d5! e4 10. ♠g5
 ♠e5 11. ♠e4 ♣c7 12. ♣d4 ♠d7
 13. ♠a3 f6 14. d6 ♣c6 [14.
 cd6? 15. ♠d6 ♠d6 16. ♠d6 ♠c7
 17. ♠dl ±] 15. de7 ♠e7 16. ♠e7
 ♠c7 17. ♣b4 ♠f7 18. f4! ♠he8
 [18. ♠g6 19. ♠b5! +] 19. fe5
 ♠e5 20. 0-0-0! ♠e4 21. ♠d7!

♠e8 22. ♠e7! [22. ♠e7 23.
 ♠b5] 1:0

ყველაზე მეტად მასარუმს
 კომმინაცია. მომწონს გონებანი
 სხვადასხვა კატორმულუმის გაან-
 გარიწემა. თუ კომმინაცია უჭუ-
 სცლა არ დავიწყემ მას მეტოქის
 "სიზეცის" იმედი.
 შაია ჩიბურდანიძე

№ 232. ფრანგული დაცვა

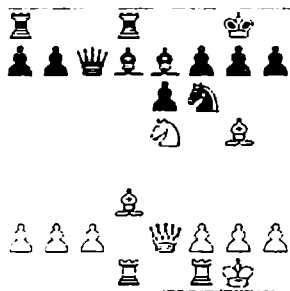
ჩიბურდანიძე

- კალხბრენერი

CHIBURDANIDZE KALKHBRENER

თბილისი (სსრკ-იუნგ მ) 1973

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ღd2 de4.
4. ღe4 ღd7 5. ღf3 ღg f6 6. ღf6
ღf6 7. ღd3 c5 8. dc5 ღc5 9.
0-0 0-0 10. ღg5 ღc7 11. ♖e2
♗c7 12. ♞ad1 ♞d8 13. ღe5!
[13. c4 ღd7 14. ღd2 ♞ac8 15. ღc3
± მაროცი-რუბინშტეინი, კარლოვი
ვალი, 1907] ღd7 [13. h6 14. ღf6
ღf6 15. f4 ±]

14. ღh7! ღf8 [14. ღh7
15. ღf6 ღf6 16. ♖h5 ღg8 17. ♖f7
+- 14. ღh7 15. ღc7 +-] 15.
ღd3 ღc8 16. ♞fe1 ♞ac8 17.
♖f3! ♞d5 18. ♖h3! ♞e5 19.
♗h8 ღg8 20. ღc7 ღc7 21. ♖g8
♞g5 22. ♖h7 ღc6 23. ♖h4 f6
24. ღe4 ♖a5 [24. ... ღc4 25. ♖c4
♖c6 ⊥] 25. f4 ♖c5 26. ღh1 ♞h5
27. ♖g4 ღf8 28. ღc6 ♞c6 29.

♞d8 ღc7 30. ♞cd1 ♞d5 31.
♞1d5 ed5 32. ♖d7 #

№ 233. ფრანგული დაცვა

ჩიბურდანიძე

- ზატულოვსკაია

CHIBURDANIDZE ZATULOVSKAIA

თბილისი (სსრკ) 1976

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ღd2 ღc6
4. ღg f3 ღf6 5. c5 ღd7 6. ღd3
f6?! [6. ... ღb4 7. ღc2 c5 8. c3 ღc6
=] 7. ღg5! N fg5 □ 8. ♖h5 g6
9. ღg6! hg6 10. ♖g6 ღc7 11.
ღc4! ღh6 [11. dc4 12. ღg5 +
-] 12. ღg5 ღg5 13. ♖g7 ღe8
14. ♖h8 ღf8 15. ♖h5 ღd7 16.
ღc5 ღc7 17. ♖g5 ღf7 18. ♖f4!
[Δ h4-h5 ...] ღe8 19. h4 ♖e7
20. h5 b6 21. ღd3 [c 21. ღb3]
ღa6 22. 0-0-0 ღh7 23. c3
ღd7 24. ♖h4 [⊥±] ღd3 25.
♞d3 ♞g8 26. ♖c7 ღe7 27. g3?
[c 27. ♞g1, g4] ღf5 28. ღd2
♞g4 29. ♞g1 [Δ f4, ღc2-f3] c5?
[29. c6] 30. f4 ღc7 31. ღe2
ღf8 32. ღf3 ღh6 33. dc5 bc5
34. c4! d4 [34. dc4 35. ♞a3
(35. ♞c3 ღd7 36. ♞c4 ღc5 -+)]
35. ♞a3 ღd7 36. ♞a7 ♞g8 37.
g4 ♞b8 38. b3 ♞g8 39. ♞g2
ღf8 40. ♞g1 ♞g8 ⊕ 41. b4!
cb4 42. ♞d1 ♞g4 43. ♞d4 ♞g3
44. ღg3! ღf5 45. ღg4 ღd4
46. h6 b3 47. ab3 1 0

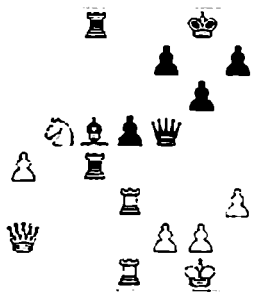

მაკრამილანო (მეფცია) და მათი ჩაბურდანიძე კამპე შუთახსხსენ (თბილისი, 1984 წ.)

№ 234. ძველინდური დაცვა
 ძაზნბირი - ჩიბურდანიძე
 KUSHNIR CHIBURDANIDZE
 ბაღკახინგენი (3/11) 1978

1. d4 Δ f6 2. Δ f3 g6 3. Δ f4
 Δ g7 4. e3 0-0 5. h3 c5 6. c3
 d6 7. Δ d3 b6 8. 0-0 Δ b7 9.
 ♙ c2 [9. Δ bd2] Δ e4! 10. ♙ c2
 [10. Δ bd2 Δ d2 11. Δ d2 c5 \mp] d5
 11. Δ bd2 Δ d6 12. $\text{♞$ fe1 Δ d7 13.
 Δ e5 $\text{♞$ c8 14. Δ h2 Δ f6 [Δ → Δ]
 15. $\text{♞$ ad1 [15. a4!] b5! 16. dc5
 $\text{♞$ c5 17. Δ b3 $\text{♞$ c8 18. ♙ e2 ♙ b6
 19. Δ d4 a6 20. $\text{♞$ a1 $\text{♞$ fd8 21.
 a4 \square Δ c4 22. ab5 ab5 23. b3?
 [23. $\text{♞$ ed1 Δ e4 24. Δ 5f3 e5 25. Δ b3
 \mp] Δ e5 24. Δ e5 Δ e4! 25. Δ g7
 [25. Δ e4 Δ e5!] Δ c3 26. ♙ b2
 $\text{♞$ g7 27. Δ b5 ♙ f6! 28. $\text{♞$ a7 [28.

Δ c3 ♙ c3 \mp] Δ a6 29. Δ c3 [29.
 $\text{♞$ a6 ♙ a6 30. Δ c3 ♙ d3 \mp] Δ d3
 30. $\text{♞$ c1 Δ f5 31. $\text{♞$ aa1 d4! 32.
 ed4 $\text{♞$ d4 33. Δ a4 $\text{♞$ cd8 34. b4
 e5 35. $\text{♞$ e1 Δ e4 36. Δ e5 Δ d5
 37. $\text{♞$ a3 $\text{♞$ g8! 38. $\text{♞$ ae3 ♙ g5
 39. $\text{♞$ g3 ♙ f5 40. $\text{♞$ ge3?

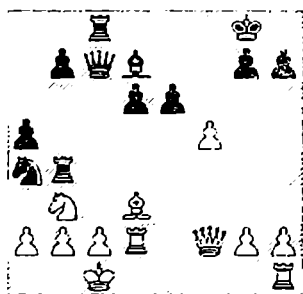
40. ... Δ g2! 41. $\text{♞$ e5 [41. $\text{♞$ g2
 $\text{♞$ d2 - +] ♙ h3 42. $\text{♞$ e8 $\text{♞$ g7 [42.
 ... $\text{♞$ c8? 43. $\text{♞$ c8. 44. ♙ d4 + -] 43.

f4 d6! 44. d8 ♖h1 45. ♕f2
 ♖h2 46. ♕e3 ♖f4 0 1

№ 235. სიცილიური დაცვა
 ახმილოვსკაია-ჩიბურდანიძე

AKHMILOVSKAIA-CHIBURDANIDZE
 თბილისი (სსრკ ზ) 1979

1. e4 e5 2. ♖f3 d6 3. d4 cd4
 4. ♖d4 ♖f6 5. ♖c3 a6 6. d5 g5
 e6 7. ♖f3 [♟ 7. f4] d5 8. 0-0-0
 ♖c7 9. ♖g3 ♖bd7 10. d5 e3?!
 0-0 11. ♖d5?! ♖d5 [11. e5
 12. ♖f5 ±] 12. ed5 ♖c5 13. de6
 fe6 14. f3 d7 15. ♖b3 ♖a4
 16. d5 g5 ♖ac8 ± 17. d2 d5
 18. ♖g5 ♖f5! 19. ♖e3 ♖e5 20.
 ♖f2 a5 [♟ ♖b2 → «] 21. f4 ♖e4
 [♟ ♖b4] 22. d3 ♖b4 23. f5?

23. ... ♖b2! 24. ♖b2 ♖c3 25.
 ♖b1 a4 26. ♖e1 [26. a3 ab3! 27.
 ab4 ♖a8! -+] ab3 [26. a3? 27.
 ♖c1] 27. cb3 ♖b3! 28. ab3
 ♖a8! 29. ♖b2 ♟ ♖d3 30. ♖c2
 ♟ ♖b3 31. ♖b2 ♖d3 32. ♖c2
 e5! [♟ d5: 33. g4 d6 ♟ 34.
 d4] 0 1

№ 236. სიცილიური დაცვა
 ვერეტცი - ჩიბურდანიძე
 VERETSI CHIBURDANIDZE
 სმედერევესკა-პალანკა 1983

1. e4 e5 2. ♖f3 d6 3. d4 cd4
 4. ♖d4 ♖f6 5. ♖c3 g6 6. d5 e3
 d5 7. f3 ♖c6 8. ♖d2 0-0 9.
 0-0-0 d5 10. ♖c6 [10. ed5 ♖d5
 11. ♖c6 bc6 12. ♖d5 (12. d4 c5
 13. d5 d6!?) 14. d5 f8? ♖f8 ♖
 cd5 13. ♖d5 ♖c7! ♖] bc6 11. d5 h6
 ♖c7! N [11. ♖a5 12. c5 ♖c8
 13. d5 g7 (13. h4 d4) ♖g7 14. h4
 d5 e6 15. h5 ♖b8 ♟ c6-c5. d5-d4]
 12. d5 g7 ♖g7 13. ed5 cd5 14.
 g4 [14. ♖d5 ♖d5 15. ♖d5 d5 ♖
 ♖] d5 b7! 15. d3 d4 16. ♖e4
 ♖d5 17. h4 ♖ac8 18. h5 [18.
 ♖b1 ♖c3 19. ♖dgl ♖c4 20. ♖c4
 e5 21. h5 ♖b8 22. b3 (22. hg6 ♖b2!
 ♟ ♖b2 ♖c4 -+) a5 23. hg6 hg6 24.
 g5 a4 25. ♖h6 ab3 26. ab3 ♖h8 27.
 ♖gh1 ♖h6 28. ♖h6 ♖c7 ±] ♖f4!
 19. ♖b1 ♖d2 20. d2 d2 ♖f4 ±
 21. hg6 hg6 22. d2 h2 d5 23.
 d5 e4 ♖f6 24. d2 e5 25. c1
 c4 26. d3 c5 27. c4? [27.
 h1] dc3 28. bc3 d8 -+ 29.
 ♖c2 ♖d5 30. c4 ♖b4 31. ♖c3
 d3! [32. d3 ♖a2 33. ♖b2 ♖c1
 34. ♖c1 c4 -+] 0 1

№ 237. ძველინდური დაცვა

ა. მარიჩი - ჩიბურდანიძე

A. MARIC CHIBURDANIDZE

ნოე-სალი (ო) 1990

1. d4 ზf6 2. c4 g6 3. ზc3
 4. g7 4. e4 d6 5. ზf30-0 6. e2
 e5 7. 0-0 ed4 8. ზd4 ზe8 9. f3
 ზh5!; N [9. c6] 10. g4!; [10.
 e3 f5 Δ f4; 10. f4!;] ზf6 11.
 e3 ზc6 12. ზd2 ზd7 [12.
 h5 13. h3] 13. ზc2 [13. ზd5!; ;
 13. ზad1!;] ზde5 14. ზd5 f6 15.
 ზad1 ზf7 16. ზh1 ზce5 [16.
 ... f5 17. gf5 gf5 18. ზg1 fe4 19. e h6
 ზh6 20. ზh6 +-] 17. ზg1 ზg5
 18. ზe1 ზef7 19. ზc1 b6 20.
 ზc2?! [20. b4! c6 21. ზc3 e b7 22.
 b5] c6 21. ზc3 e b7 22. c5?!
 [22. ზd2!; ; 22. ზd4!; Δ b4-b5]

bc5 23. e c5 ზe7 24. e3
 ზac8 25. ზgel [25. e a7?! c5! Δ
 e h6, ზh3-f4 6] d5! 26. ed5 cd5
 27. e d4 [27. e g5 ზg5 28. e b5
 ზc7! 29. e e8 ზf3 30. ზe2 d4 →]
 ზc7 28. ზd2 a6 [28. ... e h6 29.
 ზd3 ზh3 30. e f1 ზf4 31. ზb5]
 29. ზe3 ზd7 30. ზc2 e h6 31.
 e3 d4 32. e g5 e g5?! [32.
 ზg4! 33. e h6 ზe2 34. ზe2 e f3
 35. ზg2 dc3 →] 33. ზd4 ზc7
 34. ზb4 ზe2! 35. ზe2 e f3 36.
 ზg1 ზe5 37. ზd5 ზb7 38. ზf1
 ზc2! -+ 39. ზe7? ზe7 40. ზd8
 ზd8 41. e d8 ზg7 42. ზd4
 ზb2 43. ზf3 ზf3 44. ზe7 ზh6
 45. e d3 ზh2 46. ზg1 e f4 47.
 e h3 ზg5 48. e h7 e a2 0 1
 [ჩიბურდანიძე]

6060 სურცოძე, საერთაშორისო დიდოსტატი

(თბილისი. 28. 9. 1975)

№ 238. ინგლისური დასაწყისი

ლელჩუკი - ხურტსიძე

LELCHUK KHURTSIDZE

ნალჩიკი (სსრკ ჩ 1/2) 1990

1. c4 e5 2. ზc3 d6 3. g3 e6
 4. e g2 c6 5. d3 ზf6 6. ზf3 h6
 7. 0-0 e e7 8. e b1 0-0 9. e4 [Δ
 9. b4 Δ b5] c5 10. h3 ზc6 11.
 ზd5 e b8 12. ზh4 [Δ f4] ზd4
 13. ზe7?! [13. f4 ef4 14. ზf4 (14.
 gf4 ზd5 15. cd5 e h4 16. de6 fe6

7) b5 (14. g5 15. ზe6 fe6 16.
 ზf3 ზg7 17. e e3 ზc6 =) 15. ზc6
 fe6 16. ზg6 e f7 17. e c3 ზh7 = ;
 Δ 13. e e3 Δ 14. e d4, 15. ზf5]

♣e7 14. ♠c3 b5 15. b3 bc4 16. dc4? [16. bc4 ♣d7 17. ♠d4 cd4 18. ♣h2=] **a5 ♣ 17. f4 a4 18. ♠d4 ed4 19. ♠c1 ♠b4 20. ♣f5** [20. c5! de5 21. ♠c5 ♣d6] **♠f5 21. ef5 ♣d7 22. g4 d5 23. ♠c5 dc4 24. bc4** [1. 24. ♠c5 ab3 25.ab3 c3 26. ♣d3 (26. g5 hg5 27. fg5 d3! +-) ♠d8 28. g5 hg5 29. fg5 ♣h5 (29. ♣d6 30. gf6! ♣c5 31. ♣g3 d3 32. ♣h1 +-) 30. ♣f3 d3! -+; 11. 24. g5 hg5! 25. fg5 ♣d6 26. ♣e1 ♣h5 Δ ♣g3; ♣f4 ♣] **♠c4 25. g5 hg5 26. fg5 ♣d6 27. ♣e1 d3! 28. ♠d1 ♠c1 29. ♠c1 d2 30. gf6 de1 ♣ 31. ♠ce1 ♣f6 32. ♠d5 ♠b8 33. ♣h1 ♠b2 34. ♠c7 ♣h4 35. ♠f7 ♣f8 0 1**

№ 239. გრიუნფელდის დაცვა

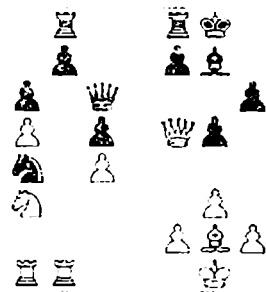
ხურციძე - კახიანი

KHURTSIDZE KAKHIANI

თბილისი (ჩტ) 1993

1. d4 g6 2. ♣f3 ♠g7 3. g3 d5 4. ♠g2 ♣c6?! [4. ♣f6 5. 0-0-0-0 6. c4 c6=] **5. 0-0 ♠f5 6. c4 ♠b1** [6. dc4 7. d5 ♣c5 8. ♣c5 ♠c5 9. ♣a4 ±] **7. ♠b1 e6 8. cd5 ed5 9. b4** [Δ →«] **a6 10. a4 ♣ge7 11. ♠f4** [→×c7] **♣f5 12. e3 0 - 0 13. ♣c2** [Δ 14. b5] **♣d6 14. ♠d2 g5** [14. ♣c8 15. g4 Δ 16. ♣c5] **15. ♠d6 □ ♣d6**

16. ♠fc1 ♠ac8 17. b5 ♣b4? [17. ♣e7 (17. ab5 18. ♠b5 + -) 18. ♣c5 ♠fd8 19. ♣d6 ♠d6 (19. ... cd6 !?) 20. ♠c5 ±] **18. ♣f5 ab5 19. ab5 h6 20. ♣b3 b6**

21. c5! ♣a2 22. ♠c2 bc5 23. de5 ♣e7 24. ♠a2 ♣c5 25. ♠d5 [Δ 26. ♠f7] **♣e7 26. ♠c1 ♠b8 27. ♠a7 ♣c5 28. ♣d3 ♠bd8 29. e4 ♠c8 30. ♣c2 ♠b8 31. ♣e7 ♠b5 32. ♠f7 ♣h8 33. ♣e5 ♠c5 34. ♠c2! ♠d4 25. ♠d7 ♠b1 36. ♣g2 ♠b4 37. ♠d5 g4 38. ♠c6 h5 39. ♠f5 ♣g8 40. ♠cc7** [Δ 41. ♠c6. 42. ♠h7 #] **1 0**

№ 240. ინგლისური დასაწყისი

ხურციძე - შუმიაკინა

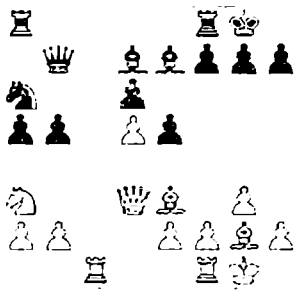
KHURTSIDZE T SHUMIAKINA

თბილისი (სსტ) 1993

1. d4 ♣f6 2. c4 e5 3. ♣f3 cd4 4. ♣d4 e5 5. ♣c2 [5. ♣b5 d5 6. cd5 ♠b4 7. ♠d2 ♠c5 8. d6

±] **g3** ♖**c7** 9. ♔**d3** **b5!**? 10. ♕**d5**
[10. ♖**b5** ♗**b7** 11. **f3** **d5** ♚] ♕**d5**
11. **cd5** **d6** 12. ♖**g2** **a5** 13. ♖**c1**
♗**b7** 14. ♕**a3** ♕**d7** 15. 0-0 ♕**a6**

36. **b4** ♗**c7** 37. ♕**e6** ♗**d6** 38.
♖**a6** ♗**c7** 39. ♕**g8** ♗**b7** 40.
♖**a5** ♕**c7** 41. ♕**d5!** ♕**a5** 42.
♕**c6** ♗**c6** 43. **ba5** **g5** 44. **f4**
ef3 45. **e4** 1 0

16. ♖**c6!** ♕**b4** [16. ... ♕**c6** **dc6**
♗**b8** 18. ♕**b5** ♕**c7** 19. ♕**c7** ♗**c7** 20.
♕**d5** ±] 17. ♗**b5** ♗**b5** 18. ♕**b5**
♕**c6** [18. ... ♕**c6** 19. **dc6** ♖**fc8** (19.
♖**ac8** 20. ♕**a7** ♖**c7** 21. ♕**b6** ±)
20. **e7** ♕**a6** (20. ... **d5** 21. **a3!**) 21.
♕**a8** ♖**a8** 22. ♖**c1** ♖**c8** 23. ♕**b6** Δ
24. ♕**a7** + -] 19. **dc6** ♕**e6** 20. **c7**
d5 21. ♖**c1** **e4** 22. ♕**a7** ♕**d7** 23.
a4 ♖**fc8** [23. ... ♕**b5** 24. **ab5** ♖**a7**
25. **c8** ♗ (25. **b6** ♖**b7** 26. ♖**c6** ♖**c8**
27. ♕**h3** ♖**b6** 28. ♖**c1** ♖**c7**=) ♖**c8**
26. ♖**c8** ♕**f8** 27. ♖**d8** ±] 24. ♕**d4**
f5 25. **e3** ♖**a6** 26. ♕**a7** ♖**a7** 27.
♕**a7** ♗**f7** [27. ... ♕**a4** 28. ♕**f1** +
-] 28. ♕**f1** ♕**d6** 29. ♕**b8** + -
♕**a4** 30. ♕**a6** ♖**b8** 31. **cb** ♗
♕**b8** 32. ♖**c5** ♗**e6** 33. ♕**c8!**
♗**d6** 34. ♖**a5** ♕**c6** 35. ♕**f5** **h6**

№ 241. ლაზიერის გამბიტი

გორგოდძე - ა. ამურა

KHURTSIDZE K. AMURA

გვარტა (სსრ) 1993

1. **d4** **d5** 2. ♕**f3** ♕**f5** 3. **c4**
e6 4. ♕**c3** **e6** 5. ♗**b3** ♗**b6** 6.
[5. ... ♗**c8**] 6. **e5** ♗**b3** 7. **ab3**
♕**a6** 8. ♕**f4** ♕**b4** 9. ♗**d2** ♕**f6**
10. ♖**a4!** ♕**e4** [10. ... **a5** 11. **e3**
♕**e4** 12. ♕**e4** **de4** 13. ♕**e5** Δ 14.
♕**e4** ±] 11. ♕**e4** **de4** 12. ♖**b4!**
b5 [12. ... **ef3** 13. ♖**b7** ±] 13. ♕**e5**
a5 14. ♕**c6** **ab4** 15. **e3** ♖**a1** 16.
♕**b4** [Δ 17. ♖**b5**. 18. ♖**a1**] ♗**d8**
17. ♕**c2** ♖**b1** 18. ♕**a3** ♖**a1** [18.
♖**b2** 19. ♗**c3** ♖**f2?** (19. ♖**a2**
20. ♕**b5**) 20. ♕**c2!** + -] 19. ♕**b5** **f6**
20. **b4** ♗**c8** 21. ♕**a3** [Δ 22. ♕**a6**] ♗**d8**
22. ♕**c2** ♖**b1** 23. ♕**b8** **g6**
24. **c6** ♗**e7** 25. ♕**a7** [25. **c7** **e5**
26. **d5** ♕**c8**] ♗**f7** 26. **b5** ♕**d6** 27.
b6 ♗**c7** 28. **g4!** ♕**g4** 29. ♕**g2**
♖**h1** 30. ♕**h1** + - ♕**f3** 31. ♕**f3**
ef3 32. **b7** ♕**h2** 33. ♕**b6** ♖**b8**
34. ♕**b4** **h5** 36. ♕**a6** ♖**h8** 37.
c7 ♗**d7** 38. ♕**e5** 1 0

№ 242. ლაზიერის გამბიტი
 ხურციძე - კ.დობროვსკა
 KHURTSIDZE K. DOBROVSKA
 კალენტი (იპვ/20) 1993

1. d4 ♖f6 2. ♖f3 e6 3. e3 e5
 4. e4 cd4 [4. d5] 5. ♘d4 a6
 6. ♙e2 ♙e7 7. 0-0 0-0 8. ♘c3
 ♙c7 9. e4 b6 10. ♙f3 ♘c6 [10.
 ♙a7 11. ♘db5 ab5 12. ♘b5 +-;
 10. ♙b7 11. e5 ♘c8 12. ♙cl ±]
 11. e5 ♙e5 12. ♙c6 dc6 13. ♘c6
 ♙c7 14. ♘e7 ♙e7 15. ♙f4
 ♙d7? [15. ♙d8 16. ♙f3 ...b7
 17. ♙c3 ♙ac8 =] 16. ♙g5 ♙c6?
 [16. ... ♙d1 17. ♙ad1 ±↑] 17. ♙f6!
 gf6 19. ♙g4 ♙h8 19. ♙h4 f5?
 [19. ... ♙g7 20. ♘c4 e5 □ 21. ♙ad1
 ♙f5 (21. ♙b7 22. f3 ♙ad8 22.
 ♙g4 ♙h8 23. ♙f5 ±) 22. ♘d6 ♙g6
 23. f4 ±] 20. ♙f6 ♙g8 21. ♘d5!
 ♙e8 22. ♙h6 1 0

№ 243. სიცილოური დაცვა
 კ. პეპტან-ხურციძე
 K. PEPTAN KHURTSIDZE
 კალენტი (იპვ/20) 1993

1. e4 e5 2. ♘f3 e6 3. e3 d5 4.
 ed5 ♙d5 5. d4 ♘f6 6. ♙e2 ♘c6
 7. ♘a3 cd4 8. ♘b5 ♙d8 9.
 ♘bd4 ♘d4 10. ♘d4 ♙e7 11.
 0-0 0-0 12. ♙c2 a6 13. ♙g5

♙c7 = 14. ♙f3 ♘g4 [Δ ♙h2 #]
 15. ♙g4 ♙g5 □ 16. ♙cl b5 17.
 ♙f3 ♙b7 [17. ♙b8 18. ♘c6
 ♙b6 19. ♘c5 ♙d6 =] 18. a4 ♙f6
 [Δ ♙d4] 19. ♙b7 ♙b7 20. ♙e4
 ♙ab8 21. ab5 ab5 22. ♘c6
 ♙bc8 23. ♘b4 ♙e4 24. ♙e4 =
 ♙a8 25. ♙a8 ♙a8 26. ♙f1 ♙f8
 27. ♙e2 ♙e7 [27. ... ♙e7 28. ♘d5
 ♙d6 29. ♘f6 gf6 30. ♙d3 ±] 28.
 ♘d3 ♙d6 29. f4 g6 30. ♙c3
 ♙c7 31. e4 bc4 32. ♙c4 ♙a1
 [Δ 33. b4 ♙b1!] 33. ♙c2 g5! 34.
 g3 [34. fg5 ♙h2 ♯] h6 35. ♙c1
 ♙a4 [35. ♙cl 36. ♘cl ♙c5 37.
 ♙f3 ±] 36. ♙b1 f5 37. b4 ♙d7
 38. ♙d4 ♙c6 39. ♙c4 ♙a2 40.
 h4? [40. ♙cl ♙d7 (40. ♙h2 41.
 ♙c6 ♙h3 42. b5 ♙d7 43. ♙d5 ±)
 41. ♘c5 (41. ♙h1?! gf4 42. gf4
 ♙c2!) 41. ♙c5 42. ♙c5 ♙h2 43.
 b5 ♙c2 44. ♙d4 ♙d6 45. ♙b1 =]
 gh4 41. gh4 ♙e2 [×f4] 42. b5
 ♙b6 43. h5 ♙e4 44. ♙c3 ♙e7
 45. ♙d2 ♙f6 [Δ ♙d4-e3] 46.
 ♙g1 ♙b5 - + 47. ♙g6 ♙d4 48.
 ♙h6 ♙c4 49. ♙g6 [49. ♘cl ♙c3
 50. ♙c2 ♙f4 - +] ♙c3 50. ♙d1
 ♙d3 51. ♙g1 ♙f4 52. ♙g3 ♙c4
 53. ♙c3 e5 54. ♙h3 e4 55. h6
 ♙f3 56. ♙h2 ♙d3 0 1

ქაღრაჯი გონუმის სასწრაფო
 ექსპ.

ვოლფგანგ გოტე

(თბილისი. 23. 7. 1975)

№ 244. სკანდინავიური დაცვა

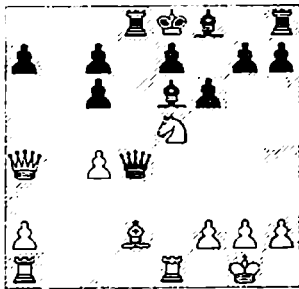
ეშვერაძე - ეფრემოვა

EDZGVERADZE EFREMOVA

სანქტ-პეტერბურგი 1992

1. e4 d5 2. ed5 ♘d5 3. ჭc3
 ♙a5 4. d4 ჭf6 5. ჭf3 ჭc6 6.
 ♗b5! ჭd5?! 7. 0-0! ჭc3 8.
 ♗c6 bc6 9. bc3 ♙c3 [ღ 9.
 ♗g4, 10. ♙d5 Δ ♗f3] 10. ♗d2
 ♙c4 11. ჭe5! ♙d4 12. ♖e1 [12.
 ♙f3 ♙d5!] ♗e6 13. c4! [Δ 14.
 ♙f3, 14. ♙a4] ♖d8 14. ♙a4 f6
 [14. ... ♖d6 15. ♖ab1 +-]

15. ♗c3! ♙c3 [15. ... ♙c5 16.
 ♗b4 ♙b6 17. ჭc6 ♗d7 18. ♗e7:
 a) 18. ... ♗c7 19. ♖e7 ჭf8 20. ♙a3
 +-; b) 18. ... ♙c6 19. ♗f6 ჭf7 (19.
 ♗e7 20. ♖e7 ჭf8 20. ♙a3 +-)
 20. ♙c6 ♗c6 21. ♗d8 ♗b4 22.
 ♖ed1 ♗a4 23. ♖d3 +-; c) 18.
 ♗c6 19. ♗d8 ჭd8 20. ♙d1 ჭc8

(20. ♗d7 21. ♖b1 +-) 21. ♙g4
 +-] 16. ♙c6 ♖d7 [16. ... ♗d7 17.
 ჭd7 ♖d7 18. ♖ad1 +-] 17. ჭd7
 ♗d7 18. ♙a8 ჭf7 19. ♙d5 ჭe8
 20. ♖ed1 ♗g4 21. ♖ab1 e5 22.
 ♖b8 ჭe7 23. ♙d8 1 0

№ 245. ლაზიერის გამბიტი

ეშვერაძე - კასოშვილი

EDZGVERADZE KASOSHVILI

თბილისი (სჩ) 1994

1. d4 d5 2. c4 e6 3. ჭc3 ჭf6
 4. ♗g5 ♗e7 5. ჭf3 b6 6. cd5
 ed5 7. e3 ♗b7 [7. ... ♗e6 Δ 0-0,
 c5] 8. ♗d3 ჭbd7 9. 0-0-0-0 10.
 ♖c1 c5 [10. c6 Δ ♖e8, ჭf8]
 11. ♗f5 c4?! [ღ 11. ... g6 12. ♗h3
 cd4 (12. ჭe4 13. ♗e7 ♙e7 14.
 dc5 ±) 13. ed4 (13. ჭd4 ჭe5) ♖e8
 ±] 12. b3 [12. ჭc5 Δ f4] ♗a6
 [12. ... a6 13. bc4 dc4 14. e4 b5 ±±]
 13. bc4 ♗c4 14. ♗d3 ♗d3 [14.
 b5? 15. ჭb5; 14. ... ♖c8 15. ♗c4
 dc4 (15. ♖c4? 16. ჭd5) 16. e4

±] 15. ♣d3 h6 16. ♠h4 ♣b8
 17. ♣b5 ♣b7 [▷ 17. ♣d6 18.
 ♠g3 ♣c6 ±] 18. ♠c5 a6?! [18.
 ♠fd8] 19. ♣b3 ♠fd8
 20. ♠fd1 b5 [20. ... ♠f8 21. ♠a4]
 21. a4 b4 22. a5! [×b4] ♠ac8
 23. f4 ♠c7 24. ♠d7? [24. ♠d5!
 a) 24. ... ♠d5 25. ♠e7 ♠e8 (25.
 ♠e7 26. ♣f7 +) 26. ♠d6 ♠c1 +-;
 b) 24. ♣d5 25. ♣d5 ♠d5 26.
 ♠c7 ♠c7 (26. ... ♠h4 27. ♠d7)
 27. ♠e7 ♠e8 28. ♠d6 ♠b5 29. ♠b4
 +-] ♠cd725. ♠f6 ♠f6 26. ♠a4
 ♠e7 [26. ♠e7 27. ♠c5 ♠c5 28.
 ♠c5 ± 27. ♠b6?! ♠c7 28. ♠c7
 ♣c7 29. ♠d5 ♠d5 30. ♣d5 ♣c2
 ⇔] 27. ♠b6 g5 28. g3 ♠e6 29.
 ♠c5 ♠ed6 30. ♣b4 ♣e7 31.
 ♣b3 ♣e4 32. ♣d3 ♣e8 33.
 ♠c3 ♠e6 34. ♠f2 ♠e4 35. ♠g1
 [35. ♣a6 gf4 36. gf4 ♠h4 37. ♠f3
 ♣e6 → Δ ♣h3] ♣e6 36. ♠f1
 gf4 [36. ♠c8!] 37. gf4 ♣f5
 38. ♠h1 ♠de8 39. ♠g1 ♠h8
 40. ♣d2 ♣h3 ? ⊕ [40. ♣c6 41.
 ♣g2 (41. ♠g3 ♠d4 42. ed4 ♠c1
 43. ♠g2 (43. ♠g1? ♣e4 44. ♣g2
 ♠g1 45. ♠g1 ♣e1 -+) 43. ♠e2
 -+) 41. ♠c3 42. ♠c3 ♣e3 43.
 ♠d5 ♣d4 44. ♠f6 ♣f6 ♢] 41. ♠d5
 + ♠d8 42. ♣g2 ♣g2 43. ♠g2
 ♠a5 44. ♠a3 ♠d8 45. ♠a6
 ♠h7 46. ♠a7 ♠f8 47. ♠g1 ♠e6
 48. ♠f2 ♠h8 49. f5 ♠c6 50.

♠f3 ♠g5 51. ♠d7 ♠c1 52. ♠d6
 ♠h7 53. ♠f6 ♠h8 54. ♠c4 f6
 55. h4 ♠h4 56. ♠h2 ♠f1 57.
 ♠e2 ♠e1 58. ♠d2 1 0

№ 246. ნიმუშების ლაცვა ♦
 ეძვევირადე - მაქსიმოვიჩი
 EDZGVERADZE MAKSIMOVIC
 ანკარა (ტ) 1995

1. d4 ♠f6 2. c4 e6 3. ♠c3
 ♠b4 4. e3 ♠c3 [▷ 4. c5] 5.
 bc3 c5 6. ♠d3 d6 7. ♠e2 e5 8.
 f3 ♠c6 9. d5 ♠e7 [▷ 9. ♠a5.
 10. b6 11. ♠a6] 10. ♠g3
 ♠g6? [10. ... h5!?. 10. ♠d7] 11.
 0-0 0-0 [▷ 11. ♠h4] 12. f4!
 cf4 13. ef4 ♠e8 [▷ 13. ♠h4]
 14. h3 ♠d7 15. f5 ♠e5 16. ♠g5!
 h6 17. ♠h4 [Δ ♠c4] ± ♠a4 18.
 ♣a4 ♠d3 19. ♣d1 ♠c5 20. ♠e4
 ♠h7 21. ♠f4 ♣e7 22. ♠f6 gf6
 23. ♣h5 ♠h8 24. ♠e1 ♠ag8 25.
 ♣h4 ♠g5 26. ♠g5! fg5 27. f6!!
 ♣f8 [27. gh4 28. fe7 ♠g7 29.
 ♠c5! dc5 30. d6 +-] 28. ♣h5 gf4
 29. ♠e5!! de5 30. ♣f5 ♠g8 31.
 d6 ♣d8 [31. ... ♣d6 32. ♣g4 ♠f8
 33. ♣c8 +-] 32. d7 [Δ 33. ♣g4,
 34. ♣g7 ♢] ♠f8 33. ♣d3 [Δ 34.
 ♣d6, 35. ♣c7 +-] ♠g8 34. ♣d5
 b6 35. g4! fg3 36. ♣e5 ♣f8
 37. ♣g3 ♠h7 38. d8 ♣ ♠g8 39.
 ♣f8 ♠g3 40. ♠f2 1 0

(თბილისი. 11. 11. 1977)

№ 247. სიცილოური დაცვა
ლომინეიშვილი-ბურვენიჩი

LOMINEISHVILI BURVENICH
ცვიტუვი (იშვ/20) 1993

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 a6 6. ჭg5
e6 7. f4 ♘b6 8. ♙d2 ♙b2 9.
♚b1 ♙a3 10. f5 ჭc6 11. fe6
fc6 12. ჭc6 bc6 13. e5 de5 14.
ღf6 gf6 15. ჭe4 ჭe7 16. ჭe2
0-0 [16. h5 17. ♚b3 ♙a4 18. c4
∞] 17. ♚b3 ♙a4 18. c4 f5 [18.
ფh8 19. 0-0 ♚a7 20. ♙h6 ±]
19. 0-0 ♚f7 [19. fc4? 20. ♚g3
ფh8 21. ♚f8 ჭf8 22. ♙g5 +-] 20.
ღd6 [20. ♚g3 ფh8 21. ♙c3 ±]
20. ♚g7 [20. ჭd6 21. ♙d6
♙a5 22. ♚g3 ♚g7 23. ♚g7 ფg7 24.
♙c7 ფg8 25. ♚d1 ♙b6 26. ფh1
ღb7 27. ♙e6 +-] 21. ჭe8 ჭg5
[21. ♚g5 22. h4 ♚g6 23. ჭh5;
21. ♚f7 22. ჭh5 ♚f8 23. ♚g3
ფh8 24. ♙h6 +-] 22. ♙b2 ♙a5
[22. ♚e7!? 23. ♚a3 (23. ♚g3 h6
24. h4 ♚c8 25. hg5 h5 26. ♙c5 ±
Δ ჭh5) 23. ♚b7 24. ♙b7 ჭb7

25. ♚a4 ♚e8 26. ♚b1 ±] 23. ჭg7
ფg7 24. ♚b7 ფg6 25. ♚b8 ♚b8
26. ♙b8 ჭd7 [26. ... ♙c5 27. ფh1
♙f8 28. ♙e5 ჭf6 29. ♙g3 +-] 27.
♙g8 ფh6 28. ♙f8 ფg6 29.
♚d1 c5 30. ♙g8 ფh6 31. ♙f7
ღe3 32. ფf1 ჭa4 33. ♙e6
ფg5 34. g3 1 : 0 [ლომინეიშვილი]

№ 248. სიცილოური დაცვა
ნიკოლინი-ლომინეიშვილი

NIKOLIN LOMINEISHVILI
კომინიოვი (სბტ) 1995

1. e4 c5 2. ჭf3 e6 3. d4 cd4
4. ჭd4 a6 5. ჭd3 ჭf6 6. ჭd2
♙c7 7. 0-0 d6 8. ფh1 ჭbd7 9.
f4 ჭe7 [9. g6!? Δ ჭg7] 10.
ღ2f3 0-0 11. ♙e1 ჭc5 12. e5
ღd3 13. cd3 ჭd5 14. ♙g3 ფh8
15. ჭd2 ჭd7 16. ♚a1 ♙b6 17.
ღc1 ♚ac8 18. a3 a5 19. ♙h3?!
♚c1! 20. ♚c1 ჭf4 21. ♙g4

1996 წელს ფიდე-მ საერთაშორისო დიდოსტატის წოდება მიანიჭა

ჭd3 22. ed6 ჭd6 [c 22. ... d6] 23. ჭcd1 f5! [23. ჭb2? 24. ჭf5! cf5 25. ჭd6 fg4 26. ჭd7 ±] 24. ჭh3 ჭb2 25. ჭf5 ჭd1 26. ჭd1 ჭd1 27. ჭg3 ef5 28. ჭc7 ჭf2 29. ჭg1 ჭe4 30. ჭd7 ჭd8 31. ჭa4 b5! 32. ჭc2 ჭa3 -+ 33. g4 fg4 34. ჭc7 ჭd1 35. ჭg2 gf3 36. ჭf3 ჭf6 37. ჭa5 b4 38. h4 ჭd3 39. ჭe2 ჭh3 40. ჭd8 ჭg8 0 1

№ 249. ძველინდური დაცვა
 ლომინეიშვილი-კიეველტსი
 LOMINEISHVILI KIEVELTS
 ბერლინი, 1995

1. d4 ჭf6 2. e4 d6 3. ჭe3 ჭbd7 4. ჭf3 c6 5. e4 e5 6. ჭe2

სოფიო ნიკოლაძე, საერთაშორისო ოსტატი

(თბილისი .2.12.1973)

№ 250. ნიშტოვიჩის დაცვა
 ლანჩავა - ნიკოლაძე
 LANCHAVA NIKOLADZE
 თბილისი (იმა/20 შტ) 1994

1. d4 ჭf6 2. c4 e6 3. ჭc3 ჭb4 4. ჭf3 b6 5. g3 ჭb7 7. ჭg2 0-0 7. 0-0 ჭc3 8. hc3 d6 9. ჭe1?! [c9. ჭd2 ჭg2 10. ჭg2 Δ c4] ჭc6 10. ჭa4 [10. e4 ჭa5

ჭc7 7. 0-0 ჭe7 8. h3 0-0 9. ჭe3 ჭe8 10. d5 ჭc5 [10. ... c5 11. a3 Δ b4] 11. ჭd2 [11. ჭc2? cd5 12. cd5 ჭce4 -+] 11. a5 12. b3 ჭd7 13. ჭb1!? [Δ a3, b4] 13. cd5 14. cd5 ჭf8 15. ჭc1 ჭb8 16. ჭb5 ჭc8 17. a3 b6? [17. ჭb5 18. ჭb5 ჭd7 19. b4 ab4 20. ab4 ჭa1 21. ჭa1 ჭd3 22. ჭb1 ±] 18. b4 ჭa6 19. ჭc4 ჭb5 20. ჭb5 ჭd7 21. ba5 ba5 22. ჭa5 ჭc1 23. ჭc1 ჭac5 24. ჭc6 ჭb6 25. ჭe3 ჭb8? [25. ჭa4] 26. ჭc5 dc5 [26. ჭc5 27. ჭc7 +-] 27. ჭe5 ჭa4 28. ჭc3 ჭd6 29. ჭf7 1 0

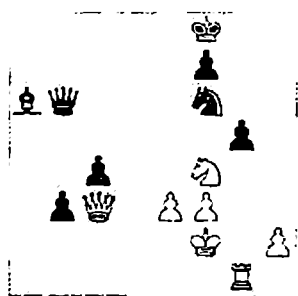
12. ჭd2 c5 12. c5 ±] ჭa5 11. c5 ჭe4 12. c4 dc5 13. ჭa3 cd4! 14. ჭf8 ჭf8 ± [Δ c5, ჭc3, ჭc4] 15. e3 d3 16. ჭe5 ჭc5 17. ჭb4

18. g2 f6 19. f3 e5 20. ad1 d6 - + 21. d2 d8 22. f3 f5 23. a3 e4! 24. fe4 e4 25. e4 fe4 26. c5 d5 27. e4 d5 [$\Delta \perp - +$] 28. d5 d5 29. e4 d4 30. e3 d2 31. f3 e4 32. b3 c5 33. a4 e7 34. e2 e4 35. d3 e1 36. d2 [36. e3 e3 37. d2 d1! - +] d2 37. d2 a1 0 1

№ 251. ლაზერის გამბიტი
 ნიკოლაძე - ხურცილავა
 NIKOLADZE KHURTSILAVA
 თბილისი (სს) 1994

1. d4 d5 2. e4 e6 3. e3 e6 4. g5 e7 5. f3 0-0 6. e3 c6 7. e1 bd7 8. c2 a5 9. d3 dc4?! [9. h6] 10. h7 e7 [10. ... h8 11. e4 (11. 0-0 g6 12. g6 fg6 13. g6 f5 14. h6 h7 ♯) 11. b4 (11. e4 ? 12. e7 e8 13. e4 e7 14. h4 +-) 12. f6 e6 13. 0-0 Δ e5 ±] 11. e7 e8 12. d6 c5 13. 0-0 cd4 14. d4 a6 15. a4 e5 [15. e5 16. a2 e5 17. f3 ±] 16. b4 d8 [16. cb3 17. b3 b6 18. a3 ±] 17. f3 b5 18. fd1 [18. ab5 b6 19. e5 (19. fd1 ab5) 19. e5 20. bc5 d5 21. ba6 e6=] b6 19. ab5 ab5 20. e5 e5 21. bc5 a5?

[21. c5 22. d5 c6 (22. c7 23. b5 c6 24. c3 (24. c4? c4 25. c4 a1 -+) 24. f6 25. cd1 e6 26. d6 c5=) 23. b5 f6=] 22. c6! b4 23. d5 e4 [23. ... c3 24. b3 e6 25. e4 Δ b4 ±] 24. e1 a6?! [24. c3 25. b1 (25. b3 e6) 25. ... e6 26. b4 c5 27. dc1 (27. e4 a2) 27. ... a3 28. e4 e6 29. d4 d4 30. cd4 c8 31. e3 d5 Δ e7=] 25. a1 c5 26. e7 c6 27. e8 b3 [27. ... e8 28. a4! ±] 28. c3 e8 29. a5 e6 30. f3 b6 [Δ ef3 , e3] 31. f2 ef3 32. gf3 e6 33. g2 d6 34. d6 d6 35. f4 b6 36. a1 g5? 37. g1 f8

38. g5! b2 39. g1 b1 40. b1 b1 41. f6 [Δ e6!] a2 42. g3 e8 43. d5 d7 44. e7 [44. e8 45. c7# : 44. e6 45. b4] 1 0

252. პირც-უფიმცევის დაცვა
ნიკოლაძე – ლანჩავა
NIKOLADZE LANCHAVA
თბილისი (სს) 1994

1. d4 g6 2. e4 d6 3. ღc3 ღg7
4. ღf3 ღf6 5. ღe2 0-0 6. 0-0
c6 7. ჰe1 ღbd7 8. ღf4 [8. ღg5]
9. ჰc7 9. ჰc1 e5 10. de5 de5 11.
ღg5 [11. ღh6] ღh5 12. ჰd1
[12. g3 ღc5 13. ღh6] ღf4 13.
ღf1 [13. ღe7 ჰe8 14. ღd6 ჰb6
15. ღf1 Δ g3] ღc5 14. b4 ღce6
15. ღh4 f5 16. ღd2 a5 17. ba5?
[17. a3] ჰa5 18. ჰb2 ღd4 [Δ
19. ჰc3 20. ჰc3 ღdc2 -+] 19.
ფh1 [19. ჰe1 ჰe8 Δ b5] ჰc7?!

b5 Δ ჰd8] 20. a4 ღfe6 21. f3
ღh6 [11. ... f4 22. ღf2 g5 ↑] 22.
ღc4 fe4?? [22. ... g5 23. ღf2 (23.
ef5 gh4 24. fc6 ღc6 25. ღc4 h3 7)
23. f4 Δ g4 7] 23. ღe4 b5 24.
ღcd6 [24. ab5 ჰa1 25. ჰa1 cb5
26. ღcd6 ჰc2 =] ღg7 25. ab5
ჰa1 26. ჰa1 cb5 27. c3! [27.
ღb5 ჰc2] ღf5 28. ღb5 ჰb8 29.
ღf2 ფh8 30. ჰa2 ღf4 31.
ჰa8 [Δ ⊥ +] ღd7 32. ჰb8
ჰb8 33. c4 ღd4 34. ღed6 ღc6
35. ჰa6 [Δ ღd4] ღd7 36. ჰa7
ღc6 37. ჰc7 ღa8 38. ღg3 [Δ
ღd4] ღfe6 39. ჰe7 ღf6 40.
ჰe8 ჰe8 41. ღe8 ღb5 42. cb5
ღd8 43. ღe5 ფg8 44. ღc4
ფf7 45. ღg7 ღf6 46. ღf6 1:0

ციალა ქასოშვილი, საერთაშორისო ოსტატი

(გორი. 1. 9. 1963)

№ 253. კარო-კანის დაცვა
თ. შივაევა – ქასოშვილი
T. ZHIVAEVA KASOSHVILI
გომელი (სსრკ ჩს/2) 1980

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 c5 [3.
... ღf5] 4. ღf3 [4. dc5 ღc6 (4.
e6 5. ჰg4!) 5. ღb5 e6 6. ღf3 ღc5
7. 0-0 ღe7 8. a3 a6 9. ღd3 ღg6

10. ჰe2 ჰc7 = ხეტი - ვეილი. 1972]
4. ... ღc6 5. c3 ღg4 6. dc5 e6
7. ღb5 ღf3 8. ჰf3 ღc5 9. 0-0

ფე7 10. ფ4 0-0 11. ჟე2 ფგ6
12. ფგ3 ჟბ6 13. ფდ3?! [13. a4
a6 14. ფდ3 ფე5? 15. ფე5 ფე5 16.
ჟე5 ჟბ2 17. ფა3 ფა3 18. მბ1
ჟდ2 19. ჟდ4 ±] 13.... ფე5! 14.
ფე5 ფე5 15. ჟე5 ჟბ2 16. ჟე2
ჟა1 17. ფჰ7? [17. ჟც2 მფც8
(17. მფც8? 18. ფჰ7 ფჰ8 18.
ჟდ3! Δ ჟჰ3) 18. ფჰ7 ფჰ8 19.
ფდ2 ჟც3 20. ჟც3 ფე2 21. ფე2
მც3 ±] 17.... ფჰ7 18. ჟც2 ფგ8
19. ფდ2 ჟფ1 20. ფფ1 მფც8 21.
ჟდ3 ა6 22. ფფ3 ფე7 23. ფე5
მფდ8 24. ფგ4 მც4 25. ფე3
მც7 26. გ3 მდც8 27. ფდ1 ფფ6
28. ჰ4 მც4 29. ჟფ3 ფც3 30.
ფე3 მე4 31. ჰ5 ფდ4 32. ფგ4
ფ5 33. ფე3 მც3 34. ჰ6 გ6 35.
ჰ7 ფჰ7 36. ჟჰ1 ფგ7 37. ფგ2
ფე3 38. ფე3 მეე3 0 1

b4 ფე6 15. ფბ2Δ ფფ3 ±] ა5 15.
ფბ2 ც6 16. მბდ1 [Δ ა3, ბ4] ბ5?
[16. ჟე7Δ მად8, დ5] 17. ცბ5
ცბ5 18. ფფ3 ± [×დ6] მფც8 19.
ჟე2 ბ4 20. ფდ5 ფდ5 21. მდ5
ჟე6 22. მფდ1 ფე4 23. ფგ7
ფგ724. მა5 ფც3 25. ჟბ2 ჟფ6
26. მდ4 □ მც5 27. მა6 [27.
მც5 დც5 28. მდ2 მა8 =] 27.
ფბ5 28. მდ2 ჟბ2 29. მბ2 მბ8
30. მდ2 დ5? [30.... ფჰ8 31. ფდ4
ფც3 ±] 31. ფე5 მც1 32. ფჰ2
ფც3 33. მა7 მა1 [33. მფ8
34. მბ7 ±] 34. მფ7 ფგ8 35.
მა7 მბ5 36. ფგ4 მბ6 37. e4
+ მე6 38. ed5 მეე1 39. ფფ6
ფჰ8 40. ფჰ7 ფე8 41. ფფ6 ფჰ8
42. ფგ3 ფე2 43. ფგ4 მად1
44. მდ1 მდ1 45. ფგ5 მდ4 46.
გ3 1 0

№ 254. ძველინდური დაცვა
 ქასოშვილი-ლეღუჰი
 KASOSHVILI LELCHUK
 თბილისი (სსრკ ზ) 1987

№ 255. რეთის დებოუტი
 ქასოშვილი - ქახიანი
 KASOSHVILI KAKHIANI
 თბილისი (სზ) 1990

1. d4 ფფ6 2. ფფ3 d6 3. c4
ფგ4 4. ფბდ2 ფბდ7 5. ჟც2 e5
6. e3 გ6 7. ფე2 ed4 [7. ფგ7
8. 0-0 0-0 9. ბ3 ც6 10. ფბ2 ჟც7
=] 8. ფდ4 [8. cd4 ფგ7 9. 0-0 0-0
10. ბ3 =] ფე2 9. ფე2 ფგ7 10.
მბ1 0-0 11. 0-0 მე8 12. ჰ3
ფე5 13. ფც3 ჟდ7 14. ბ3 [14.

1. d4 ფფ6 2. ფფ3 e6 3. გ3
ბ5?! 4. ფგ2 ფბ7 5. c3 ც5 6.
0-0 ფა6 7. მე1 ფე7 8. ფბდ2
ბ4 9. ცბ4 ცბ4?! [9. ... ფბ4 10.
ა3 ფც6 =] 10. ჟა4 0-0 11. ფე5
ჟც8 [11. ფგ2 12. ფგ2 ჟც8]
12. ფდფ3 d6 13. ფდ3 ფც6 14.
ჟბ3 ჟბ7 15. ფდ2 ფდ5 16.

♣a4 ♠ab8 [16. $\heartsuit c6$ 17. $\clubsuit b3$
 $\heartsuit d5$ 18. $\clubsuit d1$ $\heartsuit c4 =$] 17. $\heartsuit e1$
 $\heartsuit fd8$ 18. $\heartsuit fe1$ [Δ $\heartsuit c2$, $\times b4$]
 $\heartsuit e4$ [18. ... $\heartsuit g2$ 19. $\heartsuit g2 d5$] 19.
 $\heartsuit e4$ $\heartsuit e4$ 20. $f3 \pm$ $\heartsuit d3$ \square 21.
 $\heartsuit d3$ $\heartsuit f6$ 22. $e3$ $\heartsuit c5?!$ [22.
 $c5$ 23. $\heartsuit c6$ $\heartsuit c7$ 24. $\heartsuit b4$ $ed4 \rightleftharpoons$]
23. $dc5$ $dc5$ 24. $\heartsuit c5$ $\clubsuit f3$ 25.
 $\heartsuit f1$ $\clubsuit d5$ 26. $\heartsuit b3$ $\heartsuit b2$ 27.

$\heartsuit ae1+-$ [Δ $\heartsuit b4$] $\clubsuit e4$ 28. $\clubsuit a7$
 $f6$ [28. ... $\heartsuit f6$ 29. $\heartsuit f4 \pm$] 29. $\heartsuit f4$
 $\clubsuit c2$ 30. $\heartsuit f2$ $\clubsuit e4$ 31. $\clubsuit e7$ [Δ
 $\heartsuit c5$, $\clubsuit c6$] $\heartsuit e8$ 32. $\clubsuit d6$ $\heartsuit e5$
33. $\clubsuit d7$ $h5$ 34. $\heartsuit c5$ $\clubsuit g4$ 35.
 $\heartsuit d3$ $\heartsuit c3$ \square 36. $\heartsuit c3$ $bc3$ 37.
 $\clubsuit d4$ $\heartsuit ed8$ 38. $\clubsuit c3$ $\heartsuit bc8$ 39.
 $\clubsuit b3$ $\clubsuit e4$ 40. $\heartsuit f4$ $\heartsuit c6$ 41.
 $\heartsuit h5$ 1 0

ალა ჩაიკოვსკაია, საერთაშორისო მსტრტი

(თბილისი. 21. 6. 1934)

№ 256. სიცოლიური დაცვა
 ზატულოვსკაია
 — ჩაიკოვსკაია
 ZATULOVSKAIA CHAIKOVSKAIA
 ხარკოვი (სსრკ ჩ) 1958

1. $e4$ $c5$ 2. $\heartsuit f3$ $e6$ 3. $d4$ $cd4$
4. $\heartsuit d4$ $a6$ 5. $\heartsuit c3$ $\clubsuit c7$ 6. $\heartsuit d3$
 $\heartsuit f6$ 7. 0-0 $\heartsuit c6$ 8. $\heartsuit b3$ $\heartsuit e7$ 9.
 $f4$ $d6$ 10. $\heartsuit e3$ $b5$ 11. $\clubsuit e2$ $\heartsuit b7$
12. $a3$ $\heartsuit a5$ [\square 12. 0-0] 13.
 $\heartsuit a5$ $\clubsuit a5$ 14. $e5$ $\heartsuit d5$ [14. ... $dc5$
 15. $fe5$ $\heartsuit d5$ 16. $\heartsuit d5$ $\heartsuit d5$ 17. $\clubsuit g4$
 \pm] 15. $\heartsuit d5$ $\heartsuit d5$ 16. $\clubsuit g4$ $g6$ 17.
 $\heartsuit d4$ [\square 17. $ed6$ $\heartsuit d6$ 18. $\heartsuit d4$]
 $de5$ 18. $fe5$ [18. $\heartsuit c5$ $f6$ 19. $\heartsuit c3$
 \pm] $\clubsuit c7$ [Δ $\heartsuit c5$] 19. $\heartsuit h1$ 0-0
20. $\heartsuit ae1$ $\heartsuit c5$ 21. $\heartsuit c3?$ [21.
 $\heartsuit c5$ $\clubsuit c5$ 22. $\clubsuit g5$ Δ $\heartsuit e3-h3$]

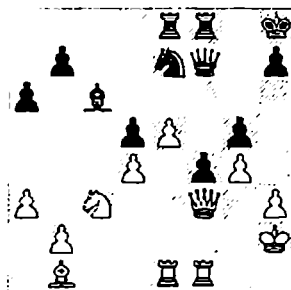
$\heartsuit a3$ 22. $\heartsuit d2?$ [\square 22. $\heartsuit e3$] $\heartsuit b2$
23. $\heartsuit h6$ $\heartsuit e5$ [23. $\heartsuit fc8$ 24.
 $\clubsuit g5$ $\clubsuit d8$ 25. $\clubsuit f4$ $\heartsuit a7$ 26. $\heartsuit e3$,
 $\heartsuit h3$ $\heartsuit e \rightarrow$] 24. $\heartsuit f8$ $\heartsuit f8$ 25. $h4$
f5 26. $\clubsuit h3$ $\heartsuit g3$ 27. $\heartsuit e3$ $f4!$ \mp
28. $\heartsuit e6$ [28. $\heartsuit e2$ $\clubsuit c7$ Δ $\clubsuit h4$]
 $\heartsuit e6$ 29. $\clubsuit e6$ $\clubsuit f7$ 30. $\clubsuit a6$
 $\clubsuit e7!$ - + 31. $\clubsuit a2$ $\heartsuit g7$ 32. $\heartsuit g1$
 $\clubsuit h4$ 33. $\clubsuit a7$ $\heartsuit h6$ 34. $\heartsuit a1$
 $\clubsuit h2$ 35. $\heartsuit f1$ $f3!$ 36. $\clubsuit e3$ $\heartsuit f4$
37. $\clubsuit g1$ [37. $\clubsuit f3$ $\heartsuit d6$ - +] $fg2$
38. $\heartsuit e2$ $\heartsuit e8$ 39. $\heartsuit d1$ $\clubsuit h5$ 0:1

1. e4 c5 2. ჭc3 ჭc6 3. g3
g6 4. ოg2 ოg7 5. f4 d6 6. d3
e6 7. ჭf3 ჭge7 8. g4?! [8. 0-0
0-0 9. ოe3 11] h5! 9. g5 e5 10.
0-0 ოg4 11. h3 ოe6 [11. ... ოf3?
21. ჭf3 ჭd4 13. ჭf2 ±] 12. ჭe2
ჭd7 13. ჭh2 0-0-0 14. c3 [⊔
14. c4 ♯] d5! ♯ ↑ 15. ჭe1 [⊔ 15.
ჭa4 Δ b4 ⇒] de4 16. de4 b6 17.
ოe3 ჭd3 18. ჭg3 [18. ჭf2 ოd7
Δ ოhd8] ჭd6 [18. ... h4 19. ჭh1
(19. ჭh4 cf4!) cf4 20. ოf4 Δ ოf2-
d2, ჭf2 ±] 19. ჭc1 ef4 20. ოf4
ღe5 [Δ ჭf3, ოc5] 21. ჭh1
ღ7c6 22. b4 ჭe7 23. ჭe1 ოc4
24. ოf2 ჭb7 25. a4 ოd7 26.
ღf1 [Δ ჭe3-d5] cb4 27. cb4
ღb4 - + 28. ჭe3 ოc8 29. ჭb2
a5! 30. ოc1 ჭbd3 31. ჭd3
ღd3 32. e5 ჭa7 33. ჭc2 ოa6
34. ჭc8 ჭf2 35. ჭh2 ოc8 36.
ოc8 ოd8 37. ოc6 ოe5 38. ოe5
ჭe5 39. ჭg1 ჭh3 40. ოh3
ჭe3 0 1

ბოლოტე სიყვარულში, ბო-
ლოტე მუსიკაში, ჭადრაკში მიმა-
ღულია ძალა, ბოლოტესავე ადა-
მიანისთვის სისარტული მოაქვს.

ზ. ტარაში

1. d4 e6 2. c4 f5 3. ჭc3 ჭf6
4. ოg5 ოe7 5. f4 [5. ოf6 ოf6
6. c4 ±] d5 6. e3 c6 7. ჭf3 0-0
8. ოd3 ჭbd7 = 9. cd5 cd5 10.
0-0 a6 11. ჭe5 ჭe5 [11. ... ჭe4
12. ოc7 ჭc7 13. ოc4 fe4 14. ჭb3
±] 12. fe5 ჭg4 [12. ჭc4 13.
ოc7 ჭc7 14. ოc1 ოd7 =] 13. ოe7
ჭe7 14. ჭe2 ოd7 15. h3 ჭh6
16. ოac1 ჭh8 [Δ → »] 17. ჭh2
g5 18. g4! f4 [18. fg4 19. hg4
ოf1 20. ოf1 ოf8 21. e4 ±] 19. e4
[19. cf4 gf4 20. ოf3 ჭh4 21. ოg1
ოg8 22. ოf4 ოaf8 23. ჭf3 ±] ოc6
20. ed5 ed5?! [⊔ 20. ... ოd5 21.
ოe4 Δ ოd5] 21. a3 ჭf7 22. ჭf3
± ჭg8 [Δ ჭe7-g6-h4] 23. ოce1
ოae8 24. ოb1 ჭe7

25. e6! ჭგ7 26. მც5 მწ6 [26. ჭგ6 27. მგ5 ჭh4 (27. მც6 28. მწ5! მწ5 29. გწ5 ჭh4 30. ჭგ4! ±) 28. ჭდ3! Δ მწh5] 27. მწe1 მწh6 [27. ... ჭგ6 28. მგ5!] 28. a4 a5 29. მდ3 მდ8 [29. ... ჭგ6 30. მგ6 მგ6 31. ჭდ5 ±] 30. ჭb5 მწh4 [30. ჭგ6 31. მგ6 Δc7] 31. b3 ჭწ6 32. მც1 ჭგ8 33. მწ5 ჭh6 [33. ჭც6 34. მგ5 Δ ჭწf4] 34. მe1 ჭწ6 35. e7 მე8 36. ჭდ6! +- ჭგ4 37. ჭგ4 ჭდ6 [37. მგ4 38. ჭწ7 ჭგ7 39. ჭh6

მგ3 40. მწ7 ჭh6 41. მწ7 #] 38. ჭგ5 f3 39. ჭგ3 ჭგ3 40. ჭგ3 მწh6 41. მწb5 [Δ მწc6, მწf8] ჭგ7 42. მდ5 + - მგ6 43. ჭწf2 მგ2 44. ჭწf1 მე2 45. მე5 [45. მე2 წე2 46. ჭწe1 □ მდ5 47. მწe8 ჭწf6 48. მწb5 ჭწe7 49. მწc4 მწf3 50. მწc2 + -] მწb5 46. ab5 მდ2 47. d5 ჭწf6 48. მწ1e3 h5 49. მე6 ჭგ5 50. d6 ჭწf5 51. ჭწe1 f2 52. ჭწf1 მგ8 53. მე2 მდ1 54. ჭწf2 მდ4 55. მწ2e5 ჭწf4 56. e8 ჭ 1 0

თავარ ხმიადაშვილი, საერთაშორისო ოსტატო

(თბილსი. 23.11. 1944)

№ 259. სიცილოური დაცვა

ხმიადაშვილი - ბაჟინა

KHMIADASHVILI BAZHINA

გროზნო (სსრკ გბ) 1969

1. e4 c5 2. ჭc3 ჭc6 3. g3 e6 4. მგ2 ჭწ6 5. f4 [5. d3 მწe7 6. ჭგe2 0 - 0 7. 0 - 0 d5 8. h3 (8. ed5 ed5 9. მგ5!) d4 9. ჭb1 e5 10. f4 ef4 11. გწ4 ჭდ7 12. ჭ d2 f5 13. e5 ჭb6 14. ჭწf3 მწc6 15. ჭწh2 ჭწd7 16. მგ1 ∞ კასპარიანი-სიმაგინი, სოკი 1952] d5 6. e5 ჭდ7 7. ჭწf3 მწe7 8. 0 - 0 a6 9. d3 [9. d4 cd4 10. ჭდ4 მწc5 11. ჭწc2 ჭწb6 12. c3 =] b5 [9. ... d4 10. ჭc4 f5 11. cf6 (11.

ღგ5 ჭწf8 Δ h6) გწ6 Δ 0 - 0 ∞] 10. ჭე2 [Δd4] მწb7 11. d4 0 - 0 12. c3 a5 13. g4! b4 14. f5 cd4 [14. ... bc3! 15. bc3 cd4] 15. cd4 ჭწb6 [Δ ჭე5] 16. ჭწh1 მწa6 17. მწe1 a4? [17. მწe2 18. მწc2 მწfc8 Δ ჭწf8 ±] 18. ჭწf4! ჭა5 19. g5 b3 20. მწh3 [×c6] მწb4 21. მგ1 ef5 22. a3 [22. ჭდ5?! ჭწb5 23. ჭწf4 მწb7 ∞] მწe7 23. ჭდ5 ჭწd8

საქართველოს ქალთა V სერთაშორისო ტურნირის (თბილისი, 1968 წ.) მონაწილენი და მსაჯეები მარცხნიდან - სხედან - ალა ნაიკოვსკია, ელარა ხეცია (რუსეთი), ტატინას ზატულოვსკია (ახერაიაჯანი) კორა ვრეკა (პოლანდია), ლილა წეროძე (მთავარი მსაჯი), ელისა-კედ პოლიქსინიანაძე (რუმინეთი), კვეკე ერეტოვა (სეზოსლოვკია), ჟუჟა ვერეცი (უნგრეთი), ნიკოლოზ სოროქანა (მთ. მსაჯის მოადგილე); დგანან ქრისტინა რამიკოვსკა (პოლონეთი), გიორგი მელიანი (მსაჯი), ციურა კობაძე, ეველინ ნიუსერტი (გერ.), ღარის ხელორდავა (თარჯიმანი), ლეულა ნაჭეგია, ქსენია გოგიავა (ორვე მსაჯი), ნინა ალექსანდრია, თამარ ზმიადაშვილი, მანანა ხანაძე, ელისო კაკაბაძე, ნინო ხუბულური, ციცინო კახბორძევილი.

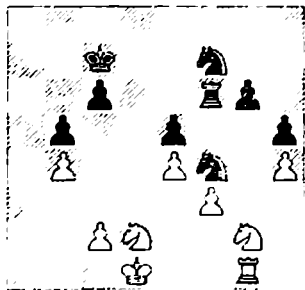
საქართველოს ქალთა XI-VI სემპიონატი (თბილისი, აპრილი 1990 წ.). მონაწილენი: (მარცხნიდან) სხედან ინგა ხურციელაძე, თამარ ზმიადაშვილი, ლია საღუნაშვილი, ლილი წეროძე (მთავარი მსაჯი), ციურა კობაძე, ქეთევან მელაშვილი, ქეთევან კობია; დგანან თეა ღანსუკა, ქეთევან არაზაშვილი, ნინა გაყრინდაშვილი, ცილა ქახოშვილი, ნინა იოსელიანი, ნინო გურიელი, ნინა ალექსანდრია, სოფიო ნიკოლაძე. (შედეგების ცხრილი: "მატიანე" !, გვ. 284).

24. $\text{d}5$ $\text{d}b7$ 25. $\text{d}e4$ $\text{d}b6$ [25... $\text{d}h8$] 26. $\text{d}f6!$ + - $\text{d}f6$ 27. $\text{d}b7$ $\text{d}b7$ 28. $g6$ $g6$ 29. $\text{d}2$ $\text{d}5$ 30. $\text{h}6$ $\text{d}f6$ 31. $ef6$ $\text{d}f6$ 32. $\text{d}f4$ $\text{c}6$ 33. $\text{d}g3$ $f6$. 1: 0

№ 260. პირც-უფიმცევის დაცვა
ლ. სემიონოვა-ხმიადაშვილი

L. SEMIONOVA KHMIDASHVILI
ივანო-ვრანკოვსკი (სსრკ ზ) 1981

1. $e4$ $d6$ 2. $d4$ $c6$ 3. $d3$ $\text{d}f6$
4. $\text{d}c3$ $\text{d}a6$ 5. $\text{d}2$ [5. $h3$. 6. $\text{d}f3$, 7. $\text{d}e2$] $\text{d}c7$ 6. $f3$ $e5$ 7. $de5$
 $de5$ 8. $\text{d}8$ $\text{d}8$ 9. $g4?$ [9. 0-0-0!] $\text{d}e6$ 10. $\text{d}ge2$ $\text{d}c7$ 11. 0-0-0 $\text{d}c5$ 12. $\text{d}c5$ $\text{d}e5$ 13. $\text{d}g3$ $h5!$ 14. $g5$ \square $\text{d}e8$ 15. $h4$
 $a5$ 16. $\text{d}h2$ $g6$ 17. $\text{d}c4$ $\text{d}e6!$
18. $\text{d}e6$ $\text{d}e6$ 19. $\text{d}hd2$ $\text{d}d8$ 20. $\text{d}d8$ $\text{d}d8$ + 21. $\text{d}f1$ $\text{d}e6$ 22. $\text{d}e3$ $\text{d}d6$ 23. $\text{d}b1$ $a4$ 24. $\text{d}d2$
 $b5$ 25. $b3$ $ab3$ 26. $ab3$ $f6!$ 27. $g6$ $\text{d}f8$ 28. $\text{d}g1$ $\text{d}f6$ 29. $\text{d}d1$
 $\text{d}f7$ 30. $b4$ $\text{d}f4$ 31. $\text{d}g2$

31. $\text{d}h3!$ 32. $\text{d}f1$ $\text{d}d8$
[Δ $\text{d}c6$, $\text{d}f8$ - $a8$] 33. $\text{d}e1$ $\text{d}f4$
[33. $\text{d}f4$ 34. $\text{d}d3$ $\text{d}h4$ 35. $\text{d}e5$
] 34. $\text{d}d3$ $\text{d}d3$ 35. cd3 $\text{d}e6$
36. $\text{d}b3$ $\text{d}f4$ [Δ $\text{d}h4$] 37. $\text{d}c5$
 $\text{d}f8$ 38. $\text{d}c2$ $\text{d}d6$ [38. $\text{d}a8$
39. $\text{d}b2$ $\text{d}d8$ 40. $\text{d}g1$] 39. $\text{d}a1$
 $\text{d}f7$ 40. $\text{d}g1$ [40. $\text{d}a8$ $\text{d}g2$ 41.
 $\text{d}c8$ $\text{d}c7$] $\text{d}a7$ 41. $\text{d}b2$ $\text{d}e7$ 42.
 $\text{d}d1!$ [Δ $\text{d}4$] $\text{d}g2?$ [42. $\text{d}a8$
43. $\text{d}4$ $\text{d}d8$; 42. $\text{d}c2$] 43. $\text{d}d1!$
 $\text{d}h4$ 44. de5 $\text{d}f3$ 45. $e6?$ [45.
 $\text{d}d6$ \Rightarrow] $g5$ 46. $\text{d}c2$ $h4$ 47. $\text{d}d3$
 $\text{d}a3$ 48. $\text{d}e2$ $\text{d}e5$ 49. $\text{d}d7$ $\text{d}e6$
50. $\text{d}e5$ $\text{d}e5$ 0 1

№ 261. ფრანგული დაცვა
ბურიელი - ხმიადაშვილი
GURIELI KHMIDASHVILI
თბილისი 1985

1. $e4$ $e6$ 2. $d4$ $d5$ 3. $\text{d}c3$ $\text{d}b4$
4. $e5$ $b6$ 5. $\text{d}g4$ $\text{d}f8$ 6. $\text{d}f3$
 $\text{d}a6$ [6. $\text{d}d7$ 7. $h4$ $h5$ 8. $\text{d}f4$
 $\text{d}h6$ 9. $\text{d}g5$ $\text{d}a6$ 10. $\text{d}e2$ $\text{d}f5$ =
ხაზენფუსი-ბეგი, კემერი, 1937] 7.
 $\text{d}a6$ [7. $\text{d}c2$] $\text{d}a6$ 8. 0-0 $\text{d}d7$
9. $\text{d}g5$ $f6?!$ 10. $ef6$ $g6$ 11.
 $\text{d}fe1$ 0-0-0 [11. $fg5?$ 12. $\text{d}e6$
 $\text{d}e7$ 13. $\text{d}e5$ + -] 12. $\text{d}f4$ $\text{d}e8$
13. $\text{d}e2$ $h5$ 14. $\text{d}g6?$ [14. $\text{d}h3$
 $\times e6$] $\text{c}6$ 15. $\text{d}ae1$ $\text{d}c7$ 16. $\text{d}g3$
[16. $\text{d}c7$ $\text{d}c7!$] $\text{d}h6!$ 17. $\text{d}c7$
 $\text{d}f5$ 18. $\text{d}g6$ [18. $\text{d}f4$ $\text{d}h6$]

ფე7 19. ჭფ6 ღგ7 7 ↑ 20. ჭგ6
 ხ6 21. ჭგ5 ჭდ6 [Δ ღფ6, მგ6]
 22. ღდ1 ღფ6 23. ჭდ2 მგ6 [Δ
 → გ2] 24. ღე3 ღხ6 25. c4 ფბ7
 [Δ ჭფ4] 26. b4 ჭფ4 27. ღე5?

[Δ 27. b5!] ღე5 28. de5 მგ8
 [28. ჭc5 29. ღდ5] 29. cd5
 მგ2! 30. ღგ2 ჭფ3 31. dc6
 ფა8 32. ჭდ8 □ მდ8 33. მე3
 ჭc6 34. მგ3 ღფ5 35. მგ6
 ჭc4 0 1

მირანლა ხორავა, საერთაშორისო ოსტატი

(თბილისი. 19. 11. 1977)

№262. ფრანგული დაცვა

ხურცილავა - ხორავა

KHURTSILAVA KHORAVA

თბილისი 1992

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ღდ2 ღფ6
 4. c5 ღfd7 5. ღდ3 c5 6. c3 ღc6
 7. ღე2 cd4 8. cd4 f6 [8.

ღბ6?!] 9. ღფ4?! [9. cf6 ღფ6 (9.

ჭფ6 10. ღფ3 ღბ4 11. ღდ2 ღდ2

12. ჭდ2 0-0 13. 0-0 e5 14. de5

ღde5 15. ღე5 ±] 10. ღფ3 ღდ6 11.

0-0 ჭc7 ±] ღდ4 [9. ჭc7] 10.

ჭh5 ფე7 11. ღგ6 hg6 12. ef6

ღფ6 13. ჭh8 ფფ7 14. 0-0 e5

15. b3? [15. ღბ3 ღფ5 7 ბელაგსკო-

კუარტასი, ბოგატა, 1979] ღh5! [Δ

ღფ3, ჭგ5; × ჭh8] 16. g3 [Δ 16.

ღa3 ⊥ 7] ღh3 17. მელ ჭფ6 18.

ჭh7 ღc5 19. მე3? [19. ჭგ6

ჭგ6 20. ღგ6 ფგ6 21. მე5 ღფ6 7]

e4 20. ღე4 □ [20. ღბ1 ღე2 21.

-+] de4 21. ღე4 ღე2 22. მელ

ჭa1 23. მელ მელ8 24. ღგ5 ფფ6

25. ღე4 ფფ5! 0 1

№ 263. პოლანდიური დაცვა

გოლეტიანი - ხორავა

GOLETIANI KHORAVA

თბილისი (მპ/18 შტ) 1995

1. ღფ3 f5 2. b3 d6 3. d4 ღფ6
 4. ღბ2 გ6 5. e3 [Δ 5. გ3] 5.
 ღგ7 6. ღე2 0-0 7. 0-0 h6 8.
 c4 ღbd7 9. d5 e5 [9. ღნ Δ
 a5] 10. de6 ღc5 11. ღდ4 ჭე7
 12. ღc3 c6 13. ჭc2 ღc6 = 14.
 მად1 მად8 15. ღფ3 ღფ7 16.
 მდ2 [Δ → d6] 16. ... ღce4 [16.
 d5?!] 17. ღე4 ღე4 18. ღე4
 fe4 19. ღე2 ღბ2 20. ჭბ2 გ5
 21. ღგ3? [21. ჭa3 Δ ღგ3, მfd1]

21. $\underline{d}g6$ 22. $\underline{h}d4?$ [22. $\underline{h}fd1$
 $h5$ 23. $\underline{a}a3 \pm$] 22. ... $h5$ 23. $\underline{a}c2$
 $h4$ 24. $\underline{a}c2$ [24. $\underline{a}c4?$ $d5$] 24.
 $\underline{h}f6 \mp$ 25. $\underline{a}c3$ $h3$ 26. $g3$ [26.
 $\underline{a}c4?$ $\underline{h}e6$] 26. $\underline{h}df8$ 27. $\underline{a}d1$

$\underline{a}e6 - +$ 28. $h4$ $\underline{g}7$ 29. $b5$ $\underline{h}6$
 30. $\underline{a}c2$ $\underline{a}f5$ 31. $\underline{a}c4$ $\underline{a}f2!$ 32.
 $\underline{h}f2$ $\underline{h}f2$ 33. $\underline{h}d1$ $\underline{a}c4$ 34. $\underline{a}c4$
 $\underline{h}g2$ 35. $\underline{h}h1$ $d5$ 36. $cd5$ $cd5$
 0 1

068ა ხურცილავა, ხაერთაშორისო ოსტატი

(თბილისი 17. 4. 1975.)

№ 264. ლაზიერის გამბიტი

6. მელაშვილი-ხურცილავა

N. MELASHVILI KHURTSILAVA

თბილისი (სს) 1994

1. $d4$ $d52$. $c4$ $e6$ 3. $\underline{a}c3$ $\underline{a}f6$
 4. $\underline{d}g5$ $\underline{a}c7$ 5. $\underline{a}f3$ 0-0 6. $\underline{a}c2$
 $c6$ 7. $c3$ $h6$ 8. $\underline{d}h4$ $\underline{a}bd7$ 9.
 $\underline{h}d1$ $\underline{a}a5$ 10. $cd5$ $ed5$ 11. $\underline{d}d3$
 $c5$ 12. 0-0 [12. $dc5$ $\underline{a}c5$ 13. 0-0
 $\underline{a}d3$ 14. $\underline{a}d3$ $\underline{a}c6$ 15. $\underline{a}d4 \pm$] $c4$
 13. $\underline{d}f5$ [13. $\underline{d}e2$ $\underline{a}b6$ 11. $e4 \pm$]
 $\underline{a}b6$ 14. $\underline{d}c8$ $\underline{h}ac8$ 15. $\underline{a}f5$ [Δ
 15. $\underline{a}c5!$ $\Delta f4$] $\underline{a}b4$ 16. $\underline{d}f6$ $\underline{d}f6$
 17. $\underline{a}d5?$ [17. $\underline{h}d2$ $\underline{h}fd8$ 18. $\underline{a}c5$
 \pm] $\underline{a}d5$ 18. $\underline{a}d5$ $\underline{h}fd8$ 19. $\underline{a}c4$
 [* $\underline{a}f5!$] $\underline{a}b2$ 20. $\underline{h}b1$ [Δ 20. $\underline{h}d2$
 $\underline{a}b5$ (20. $c3$ 21. $\underline{h}b2$ $cb2$. 22.
 $\underline{a}b1 + -$) 21. $\underline{h}b1$ $c3!$ 22. $\underline{h}dd1$ (22.
 $\underline{h}b5$ $cd2 - +$) 22. ... $c2$ 23. $\underline{a}c2$ $\underline{h}c2$
 24. $\underline{h}b5$ $\underline{h}a2$ 25. $\underline{h}b7 \pm$] $\underline{a}a2$ 21.
 $\underline{h}b7$ $c3!$ $- +$ 22. $\underline{a}e5$ $\underline{d}e5$ 23.
 $\underline{a}e5$ $c2$ 24. $\underline{h}c7$ $\underline{a}b1$ 25. $\underline{h}c8$
 $\underline{h}c8$ 0 1

№ 265 ლაზიერის გამბიტი

აპხაიძე - ხურცილავა

APKHAIDZE KHURTSILAVA

თბილისი (სს) 1994

1. $d4$ $d5$ 2. $c4$ $e6$ 3. $cd5$ $ed5$
 4. $\underline{a}c3$ $c6$ 5. $\underline{a}c2$ $\underline{a}f6$ 6. $\underline{d}g5$
 $\underline{a}bd7$ 7. $c3$ $h6$ 8. $\underline{d}h4$ [8. $\underline{d}f4$
 $\underline{d}c7$ 9. $\underline{d}d3$ 0-0 10. $\underline{a}gc2$ $\underline{h}c8$ 11.
 $h3$ $\underline{a}f8$ 12. $g4$ Δ 0-0-0 \pm] $\underline{a}a5$
 [8. $\underline{d}c7$] 9. $\underline{d}d3$ $\underline{d}e7$ 10.
 $\underline{a}gc2$ 0-0 11. 0-0 $\underline{h}e8$ 12. $a3$
 [Δ 12. $h3$ Δ $g4$] $\underline{a}d8$ 13. $\underline{d}g3$
 $\underline{a}f8$ 14. $f3$ [Δ $c4$?!] $\underline{a}e6$ 15.
 $\underline{d}f2$ $c5$ 16. $\underline{a}d2$ $a6$ 17. $\underline{d}c2$ $b5$
 18. $dc5$ $\underline{d}c5$ 19. $h4$ $\underline{d}a7$ 20.
 $\underline{h}ad1$ $\underline{a}b7 \mp$ 21. $\underline{d}b3$ [$\times d5$]

ღე7 22. ღე1 ღე7 [Xc3] 23.
 ღე4 ღე7 24. ღე2 ღე8 25.
 ღეე2 ღე6. 26. ღე3 ღე8 27
 ღე4 [Δ ღე6 ღე7] ღე5 □ 28.
 ღე3 ღე7 29. ღე1 ღე8. 30.
 ღე2 ღე6 31. ღე1 ღე6 32.
 ღე3 ღე4. 33. ღე2 ღეე8 34.
 ღე4 ღე6 35. ღე5 [35. e?] ღე8
 36. ღე2 ღე5. 37. ღე3?! [37.
 ღე4] ღე3 38. ღე3 ღე1 39.
 ღე1 d4 [⊃ 39. h5 Δ g6] 40.
 e4 [40.cd4 ღე4 41. ღე4 ღე4 42.
 ღე4 ღე4 Δ ღეე4 - +] ღე4 [40.
 ღე7 41. e5 ღე5 42. ღე7 ღე8 43.
 ღე8 ღე8 ⊚] 41. ღე2 d3 42. ღე4
 ღე2 [42. dc2?! 43. ღე3 g6 (43.
 ღე8 44. ღე2 ღე7 45. ღე6 ღე4
 46. ღე3 ⊚] 44. ღე6 (44. ღე6 ღე8
 45. ღე2 ⊚] 44. ღე7 45. ღე3 ⊚]
 43. ღე1 ღე6 44. ღე1 ღე8 45.
 ღე2 ღე8 46. ღე3 ღე7 47.
 ღე4 ღე6 48. ღე3 ∞ [48. ღე7
 ღე7 (48. ... ღე7 49. ღე7) 49. ღე6
 ღე7 -+] ღე7 [48. ... h5 49. ღე6
 ღე7 Δ g6] 49. ღე2? [⊃ 49. n5 ∞
 ↑] ღე6 50. ღე2 ღე8 51. ღე3
 ღე6 52. f4 ღე4 - + 53. ღე3
 ღე6 54. ღე3 h5 55. e5 ღე4 56.
 ღე4 ღე8 57. ღე6 ღე2 58.
 ღე5 ღე5 49. ღე5 ღე2! 60.
 ღე4 [60. ღე2 ღე1 61. ღე1 ღე1
 62. ღე1 ღე2 - +] ღე1 61. ღე1
 ღე2 0 1

1. e4 d6 2. f4 g6 3. ღე3 ღე7
 4. ღე3 ღე6 5. ღე4 0-0 6. d3
 c6 7. ღე3 ღე6 8. ღე3 [8. ღე2;
 8. 0-0] ღე4 9. ღე1 e5 10. h3
 ღე6 11. fe5 de5 12. ღე3 ღე7
 13. ღე2 ღე5 14. 0-0 ღე6 [⊃
 14. ... a5 15. ღე2 ღე7 ⊚ Δ a4] 15.
 ღე6 ღე6 16. ღე5 ღე4 17. ღე6
 bc6 18. ღე4 f5?! [18. ღე2!
 18. ღე1 (18. c3 ღე1 19. ღე6 ღე8
 20. ღე4 ღე4 21. ღე6 ღე2 22. ღე2
 ღე5 23. ღე1 ღე3 24. ღე1 ღე6
 25. ღე6 ღე3 ⊚] 18. ღე7 =] 19.
 ღე3 ღე4 20. ღე1 ღე6 [20.
 ღე2 21. ღე2 ±] 21. ღე1 [21. c3
 f4 22. ღე2 c5!] f4 22. ღე1 ღე8
 23. ღე2 ღე5 [23. ... ღე2 24. ღე1
 (24. ღე2 ღე2 25. ღე3 ღე4 ⊚)
 ღე5 25. ღე8 ღე8 26. d4 (26. c3 c5
 Δ f3) 26. ღე4 27. ღე4 ღე4 28.
 ღე4 c5 ⊚ 29. c3 ღე1] 24. ღე3
 [24. c3 ღე5 ⊚] ღე2 [⊃ 24. ... ღე5]
 25. ღე1 ღე1 26. ღე1 ღე8 [26.
 ... ღე5!] 27. ღე8 ღე8 = 28. ღე1
 ღე5 [28. ღე5 29. ღე5 ღე5 =]
 29. ღე4 ღე6 [29. ... ღე3 30. ღე6
 ღე8 31. ღე6 ღე1 32. ღე1 ღე2
 (32. ... ღე4? 33. ღე8 - +) 33. ღე8

ჭგ7 34. ჰც7 ჭგ8 35. ჰფ4 ჰძ3
 36. ჰბ8 Δ ჰა7 ±] 30. ღე2 გ5?
 [30. ... ჰძ5 31. ჰძ5 (31. ჰა4 ფ3!)
 31. ... cd5 (Δ d4) 32. c3=] 31. ღგ1
 ჭგ7 [31. ... ა6!] 32. d4 [32. ღა7
 c5 33. c3 Δ d4 ±] ღფ6 33. c4 h5
 34. ა4 ღფ8 35. d5 cd5 36. cd5
 ა6 37. ღდ4 ღდ7 [37. ... ღდ4 38.

ღდ4 ჰძ8 □ 39. ჰე5 + -] 38. h4
 ჭგ6? [38. ... gh4 39. ღფ4 ღდ4 40.
 ჰძ4 ჰე5 41. ღჰ5 ჭგ6 42. ჰგ4
 ჰძ5 43. ღფ4 ±] 39. hg5 ჭგ5 40.
 ღფ4 ღე5? ⊕ [40. ღდ4 (40.
 ჰფ4? 41. ღც3 + -) 41. ღჰ3 ჭგ6
 42. ჰძ4 ±] 41. ღც5 1 0

გოგუღან გოლეტიანი, ფიღუგს ოსტატი

(სოხუმი.8.9.1980)

№ 267. სიცილიური დაცვა
 სოროკინა - გოლეტიანი
 SOROKINA GOLETIANI
 ვარშავა 1993

1. e4 e5 2. ღფ3 d6 3. d4 cd4
 4. ღდ4 ღფ6 5. ღე3 e6 6. ღც4
 ა6 7. ღბ3 ღbd7 8. 0-0 [a] 8.
 f4 ღც5 9. f5 ღე7 10. ჰფ3 0-0 11.
 ღე3 e5 12. ღde2 ღბ3 13. ab3 b5!
 14. ღბ5 d5 ჰ↑; b) 8. g4 ღც5 9. ჰე2
 d5 10. ed5 ღბ3 11. ab3 ღდ5 =; c)
 8. ღე3 ღც5 9. f3 ჰც7 10. ჰძ2 ღე7
 11. 0-0-0 12. ჰad1 ღდ7 13. ჰh1
 ჰfd8 14. ღგ5 ღე8 =; d) 8. ღგ5
 ღც5 9. ჰფ3 (9. ჰე2) ღე7 10.
 0-0-0 ღდ7 11. ჰhcl ჰც7 12.
 ჭბ1 0-0! =; c) 8. ღე6!/? fe6 9. ღე6
 ჰა5 10. ღფ8 ჰფ8 11. ჰძ6 ღე5 12.
 0-0 ∞] ღც5 9. ჰე2 ღე7 10. f4
 b5 [10. ჰც7 Δ b5] 11. ღც6
 ჰც7 12. ღე7 ჰე7 13. ღფ5 de5

14. fe5 ღფდ7 15. ჰგ4 [15.
 ღდ5!/?] ღბ3 16. ab3 [16. ჰგ7
 ჰფ8 17. ჰფ8 ჰფ8 18. ab3 ღე5 =]
 0-0 17. ღჰ6 f5 18. ჰგ3 [18. ef6
 ღფ6 19. ჰგ3 ღბ7 ♯] ჰე5 19.
 ჭგ1 ჰე5 20. ღფ4 ჰფ6 21. ღძ6
 ჰე8 22. ღბ5 ღბ7! [Δ → × g2]
 23. ღე7 ჰეც8 24. ღა8 [24. c3
 e5!] ჰეც2 25. ჰგ1 ჰბ2 [Δ ჰგ2]
 26. ჰael ღა8 27. ჰე6 ღფ6 28.
 ღბ4 [28. ღე5? ჰგ2 - +] f4 29.
 ჰგ5 [29. ჰფ4 ჰგ2 - +] f3 30.
 h3 ჰგ2 31. ჰგ2 fg2 32. ჭგ1
 [32. ჭგ2g1 ჰ 33. ჭგ1 ჰძ4] ჰძ4
 33. ჰე3 ჰბ4 0:1 [გოლეტიანი]

* 1997 წელს ფიღუგ-მ საერთაშორისო ოსტატის წოდება მიანიჭა.

(ბათუმი. 18. 10. 1978)

№ 268. სიცილოური დაცვა

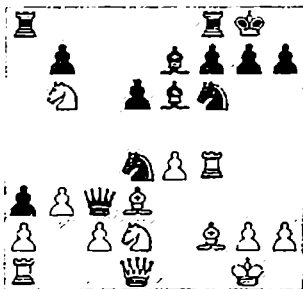
ბრაზილი - ღარჩია

GRABIC DARCHIA

ფანდ დუ ლაი (აშშ) (მპ/12) 1990

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
 4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 ჭc6 6. უe2
 c5 7. ჭb3 უe7 8. 0-0 0-0 9. f4
 a5 10. უc3?! [10. a4] a4 11. ჭd2
 [11. ჭc1 a3 ±] ef4 12. ჭf4 a3
 13. b3 უa5 ± 14. ჭa4 უe6 [14.
 b5 15. ჭb6 ჭb8 16. ჭd5] 15.
 ჭb6 უc3 16. უf2 [16. ჭdc4
 უc4 17. ჭc4 b5! -+] ჭd4 17. უd3
 [17. ჭa8 ჭc2 -+; 17. ჭc1 ჭa5 18.
 ჭbc4 ჭa6 19. ჭb1 ჭe2 20. უe2
 უc4 20. ჭc3 უe2 21. ჭe2 ჭd7 ±]

17. ... ჭh5! 18. ჭf3 [18. ჭdc4
 (Δ უc1) ჭf4 19. უe1 ჭde2 10.
 უf1 უf6 ±] ჭe2 [18. ... ჭf3 19.
 ჭf3 უg4 20. ჭd5 უf3 (20. უe5
 21. ჭf5!) 21. ჭe7 უh8 22. gf3 ±:
 18. ჭf4 19. უd4 უc7 20. ჭa8

ღa8 21. c4 ±] 19. უe2 ჭf4 20.
 უd4 [20. ჭa8 ჭe2 21. უf1 ჭa8
 22. უe2 უf6 ±] უc6 21. ჭa8
 ჭa8 22. უd3 ჭc8 [22. ... b5]
 23. c4 ჭd3?! [23. ... უg4! Δ უf3,
 ჭe6] 24. უd3 ± უf8 [24. ... ჭb8
 Δ b5] 25. უc3! f6 [25. ... f5!? 26.
 ef5 უf5 27. უg7 ჭf7 28. უd4 უe4
 29. ჭd2 ±] 26. ჭe1 b5 27. cb5
 უb5 28. უf2 ჭc8 29. ჭd4 უd7
 [29. ... ჭc3? 30. ჭb5 ჭc2 31. ჭd4
 ±] 30. უa5 d5? [30. უf7 31.
 ჭf5 უf8 32. ჭd1 ±] 31. ჭe6 [31.
 ed5 უf7 (31. ... უd5 32. ჭe7); 31.
 უd5 32. უd5 უd5 33. ჭe7 +]
 უe6 32. უd5 უd5 33. ed5
 უb4! 34. ჭd1 ჭc2 36. უb6??
 [35. d6 უd6 36. ჭd6 ჭc1 37. უc1
 ჭc1 38. უf2 ჭc1 39. ჭd2 (Δ უc2-
 d3, ჭc2, უc3-h4-a3) ±] უd6 36.
 უd4 ჭa2 37. h3 [37. ჭa1 ჭa1
 38. უa1 უc5! -+] უf7 38. უf1
 ჭc2 39. ჭa1 a2 -+ 40. ჭd1 უe5
 41. უe5 fe5 42. d6 უe8 0:1

თქა ლანჩავა, ფიდრეს ოსტატი

(თბილისი. 11. 9. 1974)

№ 269. ინდური დაცვა

ლინი - ლანჩავა

LIN LANCHAVA

სინგაპური (იმპ/16) 1990

1. e4 g6 2. ♖c3 ♙g7 3. g3
 d6 4. d4 ♘d7 5. ♙g2 e5 6. e3
 f5 7. ♘ge2 ♘h6 8. 0-0 0-0 9.
 b3 ♘f7 10. ♙a3 [10. ♘b2] ♚e8
 11. ♙d2 c6 12. ♚ad1 ♙a5 13.
 ♘b2 ♙c7 14. e4 ∞ ♘f6 15. ♚fe1
 [∞ 15. ♙c2] ♘h6 16. ♙d3 fe4
 17. ♘e4 ♘e4 18. ♙e4 ♘g5! 19.
 ♘c3? [19. de5 de5 20. ♘c3 (20.
 ♙g6?! e4 21. ♙c3 ♘f3 22. ♙h1
 ♙g7 23. ♙g7 ♙g7 24. ♙g7 hg6 25.
 ♚f1 ♘h3 ♣) ♙f7 21. f3 ♚f8 ♣]

ed4 20. ♘b1 [20. ♙d4 ♚c4! Δ
 ♘f3 -+] ♚e4! 21. ♚e4 ♙f5 22.
 ♘d2 ♚f8 23. ♙e2 [23. f4 ♘h3
 24. ♙g2 ♙f4 -+; 23. ♙d4 ♙c4! -+]
 ♘h3 24. ♙g2 ♘f2 25. ♙f2 [25.
 ♚c7 ♘h3 26. ♙g1 ♘d1 -+] ♙e4
 26. ♙e1 □ [26. ♙g1 ♙c3 -+]
 ♙c2 27. ♙d4 [27. ♚a1 c5!] ♙f7
 28. ♚c1 ♚e8 29. ♚c2 ♚e2 30.
 ♙e2 ♙e6 31. ♙d3 ♙f5 [32. ♙c3
 c5 -+] 0 1

ანა მათნაძე, ფიდრეს ოსტატი

(თელავი. 20. 2. 1983)

№ 270. სიცილიური დაცვა

მათნაძე - კობალაძე

MATNADZE KOBALADZE

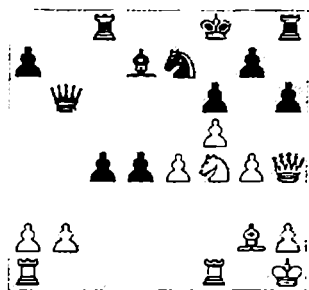
თბილისი (იმპ/20 შტ) 1994

1. e4 c5 2. ♘c3 ♘c6 3. f4
 e6 4. ♘f3 d5 5. d3 d4 [5. ... de4
 5. ♘c4] 6. ♘e2 f6 7. g3 e5 8.

♙g2 ♙d6 9. 0-0 ♘ge7 10. ♙h1
 ♙d7 11. c3 ♚c8 12. f5?! [12. c4

△ 13. f5 → »] **b5 13. g4 h6?** [13. g5 14. h4 (14. fg6 hg6 15. g5 □ f5 ̄) h5! ̄] **14. ჭg3 ♖b6 15. ჭh5 ♜f8 16. ♗e1?!** [△ 16. c4 bc4 17. dc4 △ ჭcl-d3 ̄] **c4** [16. dc3 17. bc3 b4! ×d4] **17. ♖h4 ჭg8 18. cd4 ჭd4 19. ♙e3 ♙c5** [△ 19. ჭf3 20. ♖f3 ♖b7 ̄ △ cd3] **20. ♙d4 ♙d4 21. dc4 bc4** [21. ... ♖c4!] **22. ჭd4 ed4** □ [22. ♖d4? 23. ♖ad1, 24. ♖d7 + -] **23. ჭf4 ჭe7**

24. e5! fe5 [24. d3 25. ჭe6! ±] **25. ჭe6 ♙e6** [25. ♜f7 26.

f6!! +-] 26. fe6 ♜e8 27. ♖h5 ♜d8 28. ♖e5 ♖c5 29. ♖e4! [29. ♖g7?! ♖g8 30. ♖f8 ♜c7! 31. ♖g8 ♖g8 32. ♖h6 ♖g4 △ ♖g6-e6 ̄] **♖e8 30. ♖f7 a5 31. ♖af1** [△ 32. ♖lf5! ♖d6 33. ♖d5! +-] **♖d6 32. ♖f4!** [32. ♖lf4! d3 33. ♖d4 ♖d4 34. ♖d4 ♜c7 35. ♖d7 ♜b6 36. ♖de7 +-; 32. ♖lf5 ჭf5 33. gf5 ♖e7 34. ♖f8 ♖e8 35. ♖f7 ♖e7 =] **♖f4** [32. ♖e6 33. ♖d4 ♖d7 (33. ♜c7 34. ♖a7 +-) 34. ♖g1! △ ♖d1 +-] **33. ♖lf4 d3 34. ♖d4 ♜c7 35. ♖d7!** +- [35. ♖c4 ♜d6 36. ♖ff4 ±] **♜b6 36. ♖de7 ♖ed8** [36. ♖e7 37. ♖e7 ♖d8 38. ♖d7 ♖d7 39. ed7 ♜c7 40. ♙c6 d2 41. ♙a4 +-] **37. ♖b7 ♜c5 38. ♖bc7 ♖c7 39. ♖c7 ♜b6 40. ♖d7 ♖e8 41. e7 d2 42. ♙f3 a4 [△ a3] 43. a3 ♜c5 44. ♖d5 ♜b6 45. ♖e5 ♜c7 46. ♜g2 ♜d6 47. ♖c3 ♜c5 48. ♜f2 ♜d4 49. ♙d1 1:0**

სოფიო ტყეშელაშვილი, ფიდეხ ოსტატი*

(ქეთახია. 23. 10. 1979)

№ 271. ბენონის დაცვა
 ლანჩავა - ტყეშელაშვილი
 LANCHAVA TKESHELASHVILI
 თბილისი (იპვ/20 შტ) 1993

1. d4 c5 2. d5 e5 3. c4 d6 4. ჭc3 f5?! [4. ... ჭf6, 4. ... ♙e7 △

* ფიდეხ (1997) მიანიჭა საერთაშორისო ოსტატის წოდება

ႁg5] 5. e4 ႁf6 6. ႁd3?! [6. cf5
 ႁf5 7. ႁge2 ႁc7 8. ႁg3 ႁg6 9.
 ႁd3 ႁd3 10. ႁd3 0-0 11. 0-0±]
 g6 7. ef5 gf5 [12. ... ႁf5 13. ႁge2
 Δ ႁge3-c4] 8. ႁg5 ႁg7 9.
 ႁf6?! [9. ႁc2 c4 □ 10. ႁc2 Δ
 ႁh3-f4] ႁf6 10. ႁh5 ႁe7 [10.
 ႁg6 11. ႁh3 (11. ႁg6 hg6 12.
 ႁb5 ႁd7 ♯) 11. a6 12. ႁge2
 □] 11. ႁge2 ႁg6 12. ႁh3 ႁf6
 13. ႁg1 [Δ 13. 0-0-0 h5 14. ႁg3
 ∞] h5 14. ႁc2? [14. ႁg3 ႁg4
 15. f3: 14. ႁf7 15. ႁc3 Δ ႁf4]
 ႁg4 15. ႁe3? [15. ႁd3 c4 16.
 ႁg3 ႁg5 17. f4 ႁf6 18. 0-0-0 ∞]
 ႁc4 16. h3 ႁh4 17. g3 ႁg5
 [17. ... ႁh3?! 18. f3 Δ ႁf4-g6] 18.
 f4 ႁh6 19. 0-0-0 ♯ ႁd7 20.
 ႁb1 ႁd8 21. ႁf3 [Δ fe5, ႁf5]
 c4 22. ႁe3 ႁa6 23. g4! hg4
 24. hg4 [Δ 25. gf5] fg4 25. ႁe4
 ႁc7 26. a3 ႁg7 27. ႁf6 [27.
 ႁ4c3 b5!] ႁf6 28. ႁg3 ႁae8
 29. ႁd2 ႁb8 ♯ 30. ႁe4 ႁf8
 31. ႁc3 ႁh6 [31. ... ႁf4 32. ႁdf1

ႁh6 33. ႁg3 ႁc7 34. ႁf6! ±] 32.
 ႁdf1 ႁc7 33. f5 [33. ႁd2 ႁb5
 34. f5 ႁd4 35. ႁg4 ႁf5 36. ႁ4f4
 ႁc2 37. ႁc2 ႁc4 38. ႁc4 ႁh8
 39. ႁe8 ႁc8 40. ႁf8 ႁh8 41. ႁe8
 ႁc8 42. ႁf6 ႁd8 43. ႁc2 ♯] ႁd5
 [33. ... ႁb5 34. ႁg3 ႁd4 35. ႁg4
 ႁf5! 36. ႁg5 ႁe4 37. ႁf5 ႁf5 38.
 ႁd8 ႁc8 39. ႁc8 ႁc8 40. ႁe4
 ႁc7 41. ႁg7 ႁb6 42. ႁd3 ♯] 34.
 ႁd2 ႁb6 [34. ... ႁf6 35. ႁd6 ႁe5
 36. ႁc4 ႁd5 37. ႁf4 ႁa8 ♯, 35.
 ႁf6 ႁf6 36. ႁg4 ႁf5 ♯] 35. ႁg4
 ႁc4 36. ႁc3 d5 -+ [36. ႁc5
 37. ႁgg1 b6 (Δ d5 ♯) 38. ႁd1 ႁc6
 39. ႁg3 d5 40. ႁg5 ႁd6 -+] 37.
 ႁg7 ႁb5 [37. ႁc6] 38. ႁg3
 ႁa8 39. ႁc7 ႁc6 40. ႁd3
 [40. ႁa4 ႁc8 -+] ႁe4! 41. ႁc4
 ႁd2 42. ႁc1 ႁf1! [42. ႁc4
 43. f6!] 43. ႁd5 ႁd5 44. ႁd7
 ႁh8 45. ႁd5 ႁb8 46. ႁb8
 ႁb8 47. f6 ႁf8 48. ႁc5 ႁf6
 49. ႁc5 ႁg3 0 1

ლელა თანდაშვილი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი, 19. 11. 1958)

№ 272. სიცილოური დაცვა
 თანდაშვილი-ჩაიკოვსკაია
 TANDASHVILI CHAIKOVSKAIA
 სოსტრ. (სწ) 1984

1. e4 e5 2. ႁf3 d6 3. d4 cd4
 4. ႁd4 a6 5. ႁc3 ႁf6 6. a4 e5

7. **ფb3 h6?! 8. უe2 უe6 9. f4**
 [9. 0-0] **ef4** [9. ... **ჟc7 a5 ±**] 10.
უf4 უc6 11. 0-0 უe7 [11.
ჟb6 12. ფh1 უc5] 12. ფh1 0-0
 [12. **უc5 13. უd4 უc8] 13.**
უd4 უd4 [13. ... **უc5 14. უe6 fe6**
 15. **უe5 dc5 16. უc4 ჟb6 17. უb3**
უad8 18. ჟc2 უd4 ±] 14. ჟd4
ჟa5 15. უad1 [15. **უd6 უd6 16.**
ჟd6 უfd8 17. ჟf4 ჟb4 18. e5 ჟf4

19. **უf4 უd7 20. უf3 უc5 21. უb7**
უa7 =] უfd8 16. უd5 უd5 17.
ed5 უac8 18. c4 ჟa4 [18.
უe8] 19. უf3 უe8?! [19. ჟc2
 20. **უc3 ფf8 21. უf1 ლ →] 20. b3**
ჟa5 21. უd2 ჟc5 22. ჟf4 ჟc7
23. უd3 +- უb8 [23. **უf8 24.**
უc3 Δ უf6. ჟf5 →] 24. უdf1
b5 25. უg3 ფh8 26. უg7! [26.
ფg7 27. ჟh6 ფg8 28. უf3 +-]
1 0

ქლისო კაკაბაძე, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 13. 9. 1929)

№ 273. ძველინდური ღაცვა

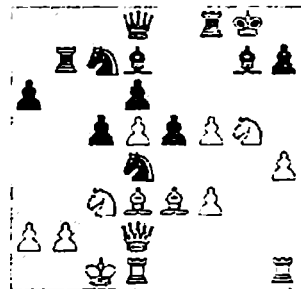
მ. რუბტოვა - კაკაბაძე

O. RUBTSOVA KAKABADZE

ბარკოვი (სსრკ ჩ) 1958

1. **d4 უf6 2. c4 d6 3. უc3**
g6 4. c4 უg7 5. f3 e5 6. d5 e5
 7. **უc3 0-0 8. ჟd2 უe8 9.**
0-0-0 [9. **უd3 f5 10. cf5 gf5 11.**
უgc2 ±] f5 10. cf5 gf5 11. უd3
უa6 12. h4 უac7 [Δ b5] 13.
უh3 b5! 14. cb5 a6! 15. b6 უb5
16. უa4 [16. **უb5 ab5 17. უb5**
ჟb6 18. უc4 უa6 ლ ↑] უd7 17.
უg5 უd4 18. b7 უb8 19. უc3
უc7 20. g4 უb7 21. gf5

21. **c4! 22. fe4** [22. **უce4**
უf5 ♣; 22. უgc4 უf5 ♣] უcb5

23. $\text{c}2 \text{ d}2 \text{ c}3$ 24. $\text{bc}3 \text{ a}5!$ →
 25. $\text{cd}4 \text{ a}3$ 26. $\text{c}2 \text{ b}2$ 27.
 $\text{c}2 \text{ c}2$ 28. $\text{c}2 \text{ a}4$ 29.
 $\text{c}2 \text{ a}2$ 30. $\text{c}1 \text{ c}2$ 31. $\text{c}1 \text{ g}1$
 $\text{h}2$ 32. $\text{d}2 \text{ h}4$ 33. $\text{f}2$
 $\text{f}4$ 34. $\text{e}6 \text{ e}4$ 35. $\text{e}2$ □
 $\text{b}1$ 36. $\text{c}2 \text{ c}2$ 37. $\text{c}3 \text{ cd}4$
 38. $\text{d}4 \text{ c}3$ 39. $\text{f}4 \text{ h}8$ 40.
 $\text{g}7 \text{ g}7$ 41. $\text{e}6 \text{ g}8$ 42.
 $\text{d}4 \text{ h}3$ 0 1

№ 274. სიცილოური დაცვა
 კაკაბაძე - ა. მუსლიმოვა
 KAKABADZE A. MUSLIMOVA
 კეევა (სსრკ-ი) 1966

1. $\text{e}4 \text{ c}5$ 2. $\text{d}4 \text{ cd}4$ 3. $\text{c}3 \text{ d}3$
 [3. $\text{dc}3$ 4. $\text{c}3 \text{ c}6$ (4. $\text{e}6$ 5.
 $\text{f}3 \text{ c}5!$? 6. $\text{c}4 \text{ e}7$ 7. $\text{e}5!$? c)
 5. $\text{f}3 \text{ g}6$ 6. $\text{c}4 \text{ g}7$ 7. $\text{e}5 \text{ c}5$ 8.
 $\text{c}5 \text{ c}5$ 9. $\text{c}d5$ ∞] 4. $\text{d}3 \text{ d}6$
 5. $\text{f}3 \text{ f}6$. 6. 0-0 $\text{c}6$ 7. $\text{e}1$
 [7. $\text{c}4 \text{ g}6$ 8. $\text{c}3 \text{ g}7$ 9. 0-0 ±] $\text{e}6$
 8. $\text{a}3 \text{ e}7$ 9. $\text{c}4$ 0-0 10.
 $\text{g}5 \text{ e}8?$! [10. $\text{b}5$ 11. $\text{c}3 \text{ a}6$
 =] 11. $\text{e}7 \text{ e}7$ 12. $\text{a}4 \text{ d}7$ 13.
 $\text{c}2 \text{ d}8$ 14. $\text{ad}1 \text{ c}8$ 15.
 $\text{f}4 \pm \text{e}5?$! [15. $\text{f}6$ 16. $\text{f}6$
 (16. $\text{g}3 \text{ h}6$) 16. $\text{f}6 \Delta \text{d}5$ =]
 16. $\text{g}3 \text{ f}5$ 17. $\text{ef}5 \text{ f}5$ 18. $\text{f}5$
 $\text{f}5$ 19. $\text{e}3 \text{ f}8$ 20. $\text{d}5 \text{ c}d7$
 21. $\text{b}4 \text{ c}7$ 22. $\text{c}7 \text{ c}7$ 23.
 $\text{g}5 \text{ c}8$ 24. $\text{h}4 \text{ f}5$ [24. ...
 $\text{h}6?$ 25. $\text{c}4 \Delta \text{f}7$ +-] 25. $\text{f}3$

$\text{h}8$ 26. $\text{b}5 \text{ a}5$ 27. $\text{e}5!$ $\text{de}5$
 □ 28. $\text{d}8 \text{ d}8$ 29. $\text{f}7 \text{ g}8$
 30. $\text{d}8 \text{ b}1$ [30. $\text{c}d7$ 31. $\text{h}3!$
 $\text{h}6$ ($\Delta \text{g}5$) 32. $\text{e}6 \text{ f}7$ (32. ... $\text{c}6$
 33. $\text{c}d8 \text{ f}7$ 34. $\text{a}5 \pm$) 33. $\text{c}5$
 ±] 31. $\text{f}2 \text{ c}2$ [31. $\text{f}5$ 32.
 $\text{h}3$ (32. $\text{c}7 \text{ c}2$ 33. $\text{g}3 \text{ g}6$ 34.
 $\text{h}3 \text{ f}5!$ 35. $\text{h}4 \text{ f}4$ =) 32.
 $\text{c}d7$ 33. $\text{e}6 \pm$] 32. $\text{g}3 \text{ c}d3$
 [32. $\text{f}5$ 33. $\text{c}4!$ ±] 33. $\text{e}6$
 $\text{g}6$ 34. $\text{g}4 \text{ f}6$ [34. $\text{g}4$
 35. $\text{g}4$ +-; 34. $\text{f}7$ 35. $\text{g}5$
 $\text{f}6$ 36. $\text{c}4$ +-] 35. $\text{g}5 \text{ g}6$ 36.
 $\text{c}8 \text{ g}7$ 37. $\text{c}d7 \text{ h}6$ [37.
 $\text{g}8$ 38. $\text{h}7 \text{ f}8$ 39. $\text{c}4$] 38.
 $\text{h}7 \text{ g}5$ 39. $\text{h}4 \text{ f}5$ 40.
 $\text{g}4$ #

№ 275. ესპანური პარტია
 კაკაბაძე - ვერეტი
 KAKABADZE VERETSI
 თბილისი 1968

1. $\text{e}4 \text{ e}5$ 2. $\text{f}3 \text{ c}6$ 3. $\text{b}5$
 $\text{a}6$ 4. $\text{c}6 \text{ d}6$ 5. $\text{d}3 \text{ d}6$ 6.
 0-0 $\text{c}7$ 7. $\text{bd}2 \text{ g}6$ 8. $\text{c}4$
 0-0 9. $\text{c}3 \text{ c}5$ 10. $\text{e}3 \text{ f}6$ 11.
 $\text{b}3 \text{ h}8$ 12. $\text{d}4 \text{ cd}4$ 13. $\text{cd}4$
 $\text{g}4?$ [13. ... $\text{ed}4$ 14. $\text{d}4 \text{ c}7$
 15. $\text{f}3 \text{ f}5 \pm$] 14. $\text{de}5$ [14. $\text{b}7?$ $\text{f}3$
 15. $\text{g}3 \text{ cd}4$ ±] $\text{f}3$ [14. $\text{e}5$
 15. $\text{c}3 \text{ e}5$ 16. $\text{c}5 \text{ f}5$ 17. $\text{b}7$
 ±] 15. $\text{ed}6 \text{ e}4$ 16. $\text{ad}1 \pm \text{c}5$
 [16. ... $\text{cd}6?$ 17. $\text{d}6 \text{ c}7$ 18. $\text{c}5$

±] 17. $\underline{c}f4$ $\underline{c}e6$ 18. $\underline{c}e5$ $fe5$
 19. $\underline{c}e5$ $\text{♣}e8$ 20. $\text{♣}g3$ $cd6$ 21.
 $\underline{c}d6$ $\underline{c}b5$ 22. $\underline{c}fd1$ $\underline{c}f5$ 23. $f4$
 $+-$ $\underline{c}f6$ 24. $\text{♣}h4!$ [Δ 25. $\underline{c}d8!$
 $+-$] $\underline{c}d6$ 25. $\underline{c}d6$ $\text{♣}g8$ □ [25.
 $\underline{c}c8?$ 26. $\underline{c}g6$. 27. $\underline{c}e7+-$] 26. $h3$
 $\underline{c}e8$ 27. $\text{♣}h2$ $\text{♣}f8$ 28. $\text{♣}g4$ [Δ

$\text{♣}e6$, $\underline{c}f7-d8$, $\text{♣}c8$] $\underline{c}e8$ 29.
 $\underline{c}d4$ $\text{♣}e5$ 30. $\text{♣}d1$ $h6$ 31. $b4$
 $\text{♣}e3$ 32. $\text{♣}d2$ [Δ $\perp+-$] $\text{♣}d2$ 33.
 $\underline{c}d2$ $\underline{c}c8$ 34. $\text{♣}g3$ $\underline{c}c3$ 35.
 $\text{♣}g4$ $\text{♣}h7$ 36. $\text{♣}f5$ $\underline{c}e3$ 37. $h4$
 $\underline{c}e2$ 38. $g4$ $\underline{c}b5$ 39. $g5$ $hg5$ 40.
 $hg5$ 1 : 0

ნიცინო კახაბრიშვილი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი 14.11. 1946)

№ 276. კარო-კანის დაცვა
 პერვეტი - კახაბრიშვილი
 VERETSI KAKHABRISHVILI
 თბილისი 1968

1. $e4$ $c6$ 2. $\underline{c}e3$ $d5$ 3. $\underline{c}f3$
 $dc4$ 4. $\underline{c}e4$ $\underline{c}f5$ [4. $\underline{c}g4$] 5.
 $\underline{c}g3$ $\underline{c}g6?$ [5. $\underline{c}g4$] 6. $h4$ $h6$
 7. $\underline{c}e5!$ $\underline{c}h7$ 8. $\text{♣}f3$ [8. $\text{♣}h5!$ $g6$
 9. $\text{♣}f3$ $\underline{c}f6$ (9. $\text{♣}d5?$ 10. $\text{♣}d5$
 $cd5$ 11. $\underline{c}b5+-$) 10. $\text{♣}b3$ \pm $\text{♣}d5$
 11. $\text{♣}b7$ $\text{♣}e5$ 12. $\underline{c}e2$ $\text{♣}d6$ 13. $\text{♣}a8$
 $\text{♣}c7$ 14. $a4$ $\underline{c}g7$ 15. $\underline{c}a3$ 0-0 16.
 $\underline{c}b3+-$ ლასკერი მოულერი, 1934]
 $\underline{c}f6$ 9. $\text{♣}b3$ $\text{♣}d5$ 10. $\text{♣}b7$ $\text{♣}e5$
 11. $\underline{c}e2$ $e6$ 12. $\text{♣}a8$ $\text{♣}c7$ 13. $a4$
 [13. $\underline{c}a6$ $\underline{c}d6$ 14. $\underline{c}e2$ 0-0 15. $\text{♣}b7$
 $\underline{c}a6$ 16. $\text{♣}a6$ ♣] $\underline{c}d6$ 14. $a5$ 0-0
 [14. $\underline{c}g3$ 15. $fg3$ $\text{♣}g3$ 16. $\text{♣}d1$
 $\underline{c}e4$ 17. $\underline{c}f1$ 0-0 18. $\text{♣}a7$ \pm] 15.
 $a6$ $\underline{c}a6$ 16. $\text{♣}f8$ $\text{♣}f8$ 17. $\underline{c}a6$
 $\underline{c}g3$ 18. 0-0 [18. $fg3$ $\text{♣}g3$ 19.

$\text{♣}d1$ $\underline{c}g4$ (Δ 20. $\underline{c}f2$, 21.
 $\underline{c}d3$, 22. $\text{♣}e1$, 23. $\underline{c}f2$ #) 20.
 $\underline{c}f1$ $\underline{c}f2$ 21. $\underline{c}f2$ $\text{♣}f2$ \mp] $\underline{c}d6$ 19.
 $d4$ $\underline{c}c2$ 20. $\underline{c}e3$ $\text{♣}g8$ 21. $\underline{c}fa1$
 $\underline{c}f4$ 22. $\underline{c}f4$ $\text{♣}f4$ 23. $\underline{c}c6$ $\underline{c}e4$
 24. $\underline{c}c8$ $\text{♣}h7$ 25. $\underline{c}c3$ $\text{♣}h4$ 26.
 $\underline{c}a7$ $\underline{c}g6$ 27. $\underline{c}a4$ $\underline{c}g4$ 28.
 $\underline{c}g4$ $\text{♣}g4+-$ 29. $\underline{c}ac4$ $\text{♣}e2$
 [$\times b2$, $f2$] 30. $b4$ $\text{♣}e1$ 31. $\text{♣}h2$
 $\text{♣}f2$ 35. $b5$ $\underline{c}e4$ 33. $\underline{c}g3$ $\text{♣}b2$
 34. $\underline{c}c7$ $\underline{c}g6$ 35. $\underline{c}b7$ $\text{♣}d4$ 36.
 $b6$ $\text{♣}h4$ 37. $\underline{c}h3$ $\text{♣}f4$ 38. $\text{♣}g1$
 $\underline{c}e4$ [39. $\underline{c}a7$ $\text{♣}g4$ 40. $\underline{c}a2$ $\underline{c}d5$
 41. $\underline{c}f2$ $\text{♣}d4+-$] 0 : 1

№ 277. ინგლისური დასაწყისი
ბასაბრიშვილი - ჰოფმანი

KAKHABRISHVILI HOFFMAN
პალე 1973

1. c4 c5 2. ღე3 ღე6 3. გ3
გ6 4. დგ2 დგ7 5. e3 d6 6. ღე2
e5 7. 0-0 ღე7 8. a3 0-0 9.
ჰb1 ღე6 10. ღd5 ჰb8 [10.
ღf5 11. d3 ღd5 12. cd5 ღე7 =] 11.
ღეc3 [11. b4!] a6 12. ჰე2?!
ღf5 13. d3 b5 14. cb5 ab5 15.
b4 ღd5 16. ღd5 c4 17. e4 ღd4
18. ჰa2 დd7 19. dc4 bc4 20.
ღe3 [20. ჰc4 ღb5 ±; 20. a4 ჰa8
21. ჰc4 ღa4 (Δ ღb5) 22. ღე3
ჰc8 (Δ ჰc3, ღე2)] ღa4 21.
ჰfc1 ღb3 22. ჰb2 ჰd7 23.
ღf1 ჰg4 [23. ... ჰfc8] 24. დd4
ed4 25. ღc4 ღc4 26. ჰc4 ჰe4
27. ღf4 [27. ღე3 d5! -+] ჰbc8?
[27. g5! 28. ღე2 □ (28. ღh5
ღe5 Δ ჰg4) 28. ... d5 ±] 28. ჰc8
ჰc8 29. ჰc1 [Δ ⊥ ±] ჰc3! [29.
... ჰc1 30. ჰc1 ღh6 31. b5 ±] 30.
b5 ჰb7? [30. g5 31. ღე2 (31.
b6 gf4 32. b7 ჰc1, 33. ... ჰb7) 31.
ჰc1 32. ღე1 ჰe1 33. ღე2 d3

-+; 31. ღე2 ჰd3! ∞ ±] 31. a4
ჰc8 32. ღე2 ჰc1 33. ჰc1 +
ჰd8 34. ჰd2 [Δ a5] ჰb6 35.
ჰb4 ღe5 36. a5 ჰa7 37. b6
ჰa6 38. b7 d5 39. b8 ჰe8
40. ჰb8 ღე7 41. ჰe5 ღე8 42.
ღd4 ჰa5 43. ღე6 0 1

№ 278. ინგლისური დასაწყისი
ბასაბრიშვილი - ფლოროვა

KAKHABRISHVILI FLOROVA
ლენინგრადი 1989

1. c4 c5 2. გ3 ღf6 3. დგ2
d5 4. cd5 ღd5 5. ღე3 ღე7 6.
ღf3 ღე6 7. 0-0 [7. a3] e5 8. a3
ღe7? [Δ 8. დd7] 9. b4! cb4
10. ab4 f6 [10. ... ღe6 11. b5 ღd4
12. ღd4 (12. ღe5 ღb3 -+) 12.
ed4 13. ღa4 ღd5 =; 10. ... ღb4 11.
ღe5 ღe5 12. ჰa4 ღe6 13. ღc6 bc6
14. ჰb4 ±; 10. ღb4 11. ღe5 ±]
11. b5 ღd4 12. b6 ab6 [12.
ღa6 13. ba7 ჰa7 14. ღd4 ed4 15.
ღb5 ჰa8 16. ჰb3 ±] 13. ჰa8
ღa8 14. ღd4 ჰd4 15. ღd5
ღd6? [15. ღc6 16. ღე7 ღე7
17. ღb7 ღე7 18. c3 ±] 16. ჰb3
ღd7 17. ღa3 ღa4 [17. ღc5
18. ღc5 ჰc5 19. ჰa1 ღე7 20. ღე7
ჰc7 21. ჰa8 ღc8 22. ჰc6 +-] 18.
ჰa2 ღc5 19. e3 ჰg4 20. ღე3
ღa3 21. ჰa3 b5 □ [×ღa8] 22.
ღb5 ღd7 23. ჰd6 1 0

ჩემთვის ჩადრავი უპირველეს
ყოფისა მობოლაა. ამიტომ შინ
ვაყენებ სპორტულ საწყისს. ამ
მიზნისკენ მივიღვი ყოველ პარ-
ტიასი.

ა. კარბოვი

(თბილისი 1.1. 1950)

№ 279. ინგლისური დასაწყისი

კობაიძე - კ. ერეთოვა

KOBAIDZE K. ERETOVA

თბილისი 1968

1. g3 f5 2. $\underline{g}2$ $\underline{f}6$ 3. c4 e5
4. d3 $\underline{e}5$ [4. ... $\underline{b}4$ 5. $\underline{d}2$ a5]
5. $\underline{c}3$ 0-0 6. $\underline{f}3$ d6 [6. $\underline{c}6$]
7. d4! ed4 8. $\underline{d}4$ $\underline{e}8$ 9.
0-0 a6 10. $\underline{g}5$ $\underline{e}4$? [10.
 $\underline{d}4$ 11. $\underline{d}4$ $\underline{c}6$ 12. $\underline{d}2$ \pm] 11.
 $\underline{e}4$ $\underline{f}4$ 12. $\underline{b}3$ [$\times e4$; Δ $\underline{c}5$,
 $\underline{d}5$] $\underline{f}5$ 13. $\underline{f}4$ $\underline{c}6$ [13.
g5 14. $\underline{c}5$ $\underline{c}5$ 15. $\underline{e}3$ $\underline{c}4$ 16.
 $\underline{d}5$ $\underline{c}6$ (16. $\underline{f}7$ 17. $\underline{e}4$ \pm)
17. $\underline{g}5$ $\underline{g}6$ 18. $\underline{g}6$ hg6 19. b3
 \pm] 14. $\underline{c}2$ e3 \square 15. $\underline{c}5$ ef2
16. $\underline{f}2$ $\underline{c}5$ 17. $\underline{e}4$ g6 18.
 $\underline{h}6$ $\underline{f}5$ 19. $\underline{c}3$ [19. $\underline{f}5$ $\underline{f}5$
20. $\underline{f}5$ $\underline{d}4$! \mp] $\underline{e}5$ 20. $\underline{f}5$
gf5 [20. $\underline{c}3$ 21. $\underline{e}6$ 22. bc3
+-] 21. $\underline{d}2$ $\underline{e}7$ 22. $\underline{f}a1$ [Δ
 $\underline{g}5$, $\underline{f}5$] $\underline{e}6$ 23. c4! $\underline{e}4$?
[23. $\underline{f}6$ 24. b3 $\underline{c}5$ 25. $\underline{g}5$
 $\underline{g}6$ 26. $\underline{e}7$ $\underline{e}7$ 27. ef \pm] 24.
 $\underline{e}1$ [24. $\underline{g}5$ $\underline{g}6$ 22. $\underline{f}6$ $\underline{e}5$!
=] 1 0

№ 280. პირტ-უფიმცევის დაცვა

ო. რუბტოვა - კობაიძე

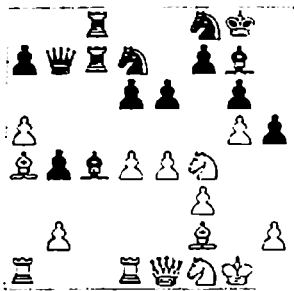
O. RUBTSOVA KOBAIDZE

გორი 1970

1. e4 g6 2. d4 $\underline{g}7$ 3. $\underline{c}4$
d6 4. $\underline{e}2$ $\underline{f}6$ 5. f3 c6 6. $\underline{b}3$
 $\underline{b}d7$ 7. $\underline{e}3$ b5 8. a4 [8. c4 a6
(8. b4 9. a3!) 9. $\underline{c}3$] b4 9. a5
 $\underline{a}6$ 10. $\underline{d}2$ $\underline{b}8$ 11. $\underline{a}4$
 $\underline{b}7$ 12. g4 [12. $\underline{h}6$ $\underline{h}6$ 13.
 $\underline{h}6$ $\underline{c}2$ 14. $\underline{e}2$ $\underline{a}6$ 15. $\underline{f}2$
 $\underline{a}5$ 16. $\underline{d}2$ \bar{c}] $\underline{c}8$ 13. $\underline{g}3$
h5 14. g5 $\underline{h}7$ 15. $\underline{e}2$ 0-0 16.
0-0 c5 \bar{c} [Δ c \bar{c}] 17. c3 [17.
 $\underline{d}7$?! $\underline{d}7$ 18. dc5 $\underline{b}2$ 19. $\underline{c}a2$
 $\underline{g}7$ 20. $\underline{d}1$ (20. cd6 $\underline{d}6$ 21. $\underline{d}6$
cd6 22. $\underline{c}1$ \bar{c} \perp) $\underline{e}6$ 21. $\underline{a}4$ dc5
 \mp ; 17. dc5 $\underline{c}5$ 18. $\underline{f}2$ $\underline{f}d8$ \mp]
cd4 18. cd4 $\underline{c}7$ 19. $\underline{d}1$ $\underline{f}c8$
 \mp 20. $\underline{e}1$ $\underline{h}f8$ 21. $\underline{f}4$ e6 22.
 $\underline{d}2$ $\underline{b}5$ 23. $\underline{b}3$ [23. $\underline{b}5$
 $\underline{b}5$ 24. b3 d5 \mp] $\underline{a}6$ 24. $\underline{f}1$
[24. $\underline{g}2$] $\underline{c}4$ 25. $\underline{a}4$ [$\times c2$]
 $\underline{b}7$ 26. $\underline{f}2$

არ შემოდისა წარმოდვიდინო
ეს ცხლურმა წიგნის, ჭადრაკისა
და ნადირთმის გარჟე.

ლევ ტოლსტოი

26... e5! 27. a6 ♖a8 28. ♖d3
[28. de5 ♖e5 29. ♜g2 (29. ♖d2
♖e6) ♖e6 ♖] ed4 29. ♖b4 ♖e5

30. ♖d2 ♖e6 ♖ ↑ 31. h4 ♖f4
[Δ ♖c2] 32. ♖g3 [32. ♖d4?
♖e2] ♖fd3 33. ♖d3 ♖d3 34.
♖f1 ♖b2 35. ♖c4 ♖c4 36. ♖b5
♖d1 37. ♖d1 ♖c2 → 38. ♖d6
♖d8 39. e5? [39. ♖e7 ♖de8 40.
♖d7 ♖b8 41. f4 ♖8c3 →] ♖d5
40. ♖d3 ♖b2 41. ♖c4 ♖c6 42.
♖c1 ♖d6! 43. ed6 ♖d6 44. f4
d3! 45. ♖d3 ♖d4 46. ♖f1 ♖f4
0 1

ჰენრიეტა ლაგვილავა, სპორტის ოსტატი

(ბიხკა. 3. 7. 1969)

№ 281. სიცილიური დაცვა
ლაზარევიჩი - ლაგვილავა
LAZAREVIC LAGVILAVA
თბილისი 1985

1. e4 e5 2. ♖c3 d6 3. f4 ♖c6
4. ♖b5 ♖d7 5. ♖f3 e6 [5. ... g6]
6. ♖c6 ♖c6 7. d3 ♖f6 8. 0-0
♖e7 9. ♖e1 ♖c7 10. a4 0-0 11.
♖g3 d5 = 12. e5 ♖e8 13. ♖g5?
[13. ♖d2 Δ ♖ae1, ♖h3, f5] ♖d7
14. h4 f6 15. ♖f3 [15. cf6 ♖f6
16. h5 ∞] f5! 16. h5? [16. d4 cd4
17. ♖d4 ♖c5 18. ♖e3 ±] d4 17.
♖e2 ♖a4 18. b3 ♖c6 19. ♖h3
♖c7 20. g4 [→«?!] ♖d5 21. ♖d2

b5 [Δ a5-a4] 22. g5? [22. ♖h4
♖d8 23. ♖g2 ∞] a5 23. ♖f2 a4
24. h6 g6 → 25. ba4 ♖a4 26.
♖a4 ba4 27. ♖c1 a3 28. ♖e1
♖b4 29. ♖a1 ♖a8 30. c3 dc3
31. ♖c3 e4 32. ♖e2 cd3 33.
♖d1 [33. ♖d3 ♖b5 →] ♖d4 34.
♖e3 ♖c4 35. ♖c1 ♖e4 36.
♖b6 ♖b3 37. ♖b1 a2 38. ♖b3
a1 ♖ 39. ♖b1 ♖a2 40. ♖a2 ♖a2
41. ♖b3 ♖a6 42. ♖d1 ♖c6 43.
♖c3 ♖d5 44. ♖b2 ♖a4 45.
♖d2 ♖f4 0 1

1976 წელს ფილემ საერთაშორისო
ოსტატის წოდება მიანიჭა.

№ 282. ძველინდური დაცვა
 ახმილოვსკაია-ლაგვილავა
 AKHMILOVSKAIA LAGVILAVA
 თბილისი 1987

1. d4 ზf6 2. c4 d6 3. ზf3
 ზbd7 4. ზc3 e5 5. g3 c6 6.
 ზg2 ზe7 7. 0-0 0-0 8. e4 ზe8
 9. h3 a6 10. ზe3 ზc7 [10. b5
 11. c5? ed4 12. cd6 de3 13. de7 ef2
 7] 11. ზc1 ზf8 12. d5?! [12.
 b4→«] g6 13. ზe1 ზh8 18. [c
 13. ზg7] 14. ზd3 c5 15. ზc2
 ზg8 16. f4 ef4 17. ზf4 [c 17.
 gf4] ზg7 18. ზf3 ზb6! [Δ f5!]
 19. b3 f5! 20. ef5 ზf5 21. g4
 ზd3! [Xc5] 22. ზd3 ზd7 23.

ღე4 [Δ ზg5-e6] ზe5 24. ზg3
 h6 25. g5 h5 26. h4 b5! ≠ 27.
 ზh3 bc4 28. bc4 ზab8 29.
 ზd6? [29. ზe6 ±] ზd6 30. ზe2
 ზb4! 31. ზe4 [31. ზe6 ზe6! 32.
 dc6 ზd4≡] ზe7! 32. ზfe1 ზc4!
 33. ზe5 [33. ზc4 ზf3!] ზe5 34.
 ზe5 ზh7 35. d6 ზf7 36. d7
 ზd8 37. ზd3? [37. ზd1] ზh4
 [Δ ზh3, ზd7] 38. ზf1 ზe7 39.
 ზd5 ზg5 40. ზg2 ზe3 41. ზf2
 ზc1 42. ზf1 ზe3 43. ზf2 ზh6
 44. a3? ⊕ [44. ზf1 (Δ 45. ზf7)
 ზf5? 45. ზf5! +-; 44. ზc1 45.
 ზe2 =] ზg4 45. ზc7 [45. ზf1]
 ზd4! 46. ზd8 ზd5 -+ 47. ზd5
 ზg3 48. ზg2 [48. ზg2 ზe1 Δ
 49. ზc5] ზg4 49. ზf3 ზh2
 50. ზf1 ზd6 0 1 [იოსელიანი]

6060 მელაშვილი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი. 4.10.1961)

№ 283. კარო-კანის დაცვა
 ლევიტინა - ნ. მელაშვილი
 LEVITINA N. MELASHVILI
 ლენინგრადი (შპ ჩ) 1981

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ed5 cd5
 4. c4 ზf6 5. ზc3 g6 6. cd5 [6.
 ზb3 ზg7 7. cd5 0-0 8. ზc2; 8. g3]
 ზg7 7. ზb5 ზd7 8. ზc4 [8.
 ზd7 ზbd7 Δ ზb6] 0-0 9. ზge2

b5! 10. ზb5?! [10. ზb3 a5 ↑; 10.
 ზb5? ზb5 11. ზb5 ზa5 12. ზc3
 ზd5 13. ზd3 ზb4 14. ზe4 ზd4!

7] **ღb5 11. ღb5 ჳd5 12. ჳb3**
[12. ჳc7? ჳa5] ჳg2 13. ჳg1
ჳb7 [13. ... ჳh2 14. ჳf4 ჳh5 15.
ღc7 ±] 14. ჳe3 ჳd5 15. ჳc1
[15. 0-0-0 !?] ჳa6 7 [Δ ჳac8]
16. ჳbc3 ჳb3 17. ab3 ჳe3 18.
fc3 ჳb4 19. ჳd2 e5 20. ჳb5
ed4 21. ჳcd4 ჳd5 22. ჳc4
ღad8 23. ჳa7 ჳh6 24. ჳg3
ღe3! 25. ჳc3 [25. ჳc3 ჳfe8 7]
ღfe8 26. ჳac6 ჳd7 27. ჳc5
ღg7 28. ჳd3 ჳf5 29. ჳf5 [29.
ღg4 ჳd4 30. ჳd4 f5 31. ჳf4 g5 -
+] gf5 30. ჳc2 ჳc8 31. ჳb1
ღh8 [Δ 32. ჳd4] 32. ჳg7
ღg7 33. ჳf5 ჳf6 34. ჳfd4
ღd6 0 1

№ 284. ინგლისური დასაწყისი
 კახაბრიშვილი

- 6. მელაშვილი

KAKHABRISHVILI N. MELASHVILI
 სოხუმი (სს) 1984

1.c4 ჳf6 2. g3 d5 3. ჳg2 g6
4. cd5 ჳd5 5. ჳc3 ჳb6 6. ჳf3
ღg7 7. 0-0 ჳc6 8. d3 0-0 9.
ღd2 h6 10. a3 a5 11. ჳa4 ჳd7
[11. ... ჳa4 12. ჳa4 ჳb2 13. ჳh6
ღa1 14. ჳf8 ჳf6 15. ჳh6 ±] 12.
ღc3?! [Δ 12. ჳc1 Δ b4] e5 13.
ღd2 ჳa6 14. b4 b5 15. ჳb2
ჳe7 16. ba5 [16. ჳb3? ჳd4 7]
ღa5 17. ჳb3 ჳb7 18. ჳd2 c5

7 19. ჳfc1 ჳe8 20. a4 b4 21.
ღb4 ჳb6 [21. ... cb4 22. ჳc8 ჳc8
23. ჳb7 ±] 22. ჳb7 ჳb4 [22. ...
ღb7 23. ჳc5 ჳc5 24. ჳc5 ±] 23.
ღc8 [23. ჳd5 ჳb6 24. ჳc6 ჳd8
25. ჳa5 c4 7] ჳb3 24. ჳa6 e4
25. ჳa2 ჳd4 26. e3 ჳe5 27.
ჳe2 [27. ჳc2? ჳc3] ჳb2 28.
ღb2 ed3! - + 29. ჳb3 de2 30.
ღe2 ჳd8 31. ჳbc3 ჳd2 32.
ღ3c2 ჳd6 33. a5 c4 34. ჳf1
ღf3 35. ჳh1 ჳc2 36. ჳc2 ჳd1
0:1

№ 285. კარო - კანის დაცვა
 6. მელაშვილი

- ლ. სემიონოვა

N. MELASHVILI L. SEMIONOVA
 ლენინგრადი (სსრკ ჩ/ვ) 1988

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ჳc3 de4
4. ჳe4 ჳd7 ჳc4 ჳgf6 5. ჳf6
ღf6 7. c3 c6 8. ჳe2? [Δ 8. ჳf3]
ღe7 9. ჳf4 b6 [9. b5! 10.
ღb3 ჳb7 Δ 0-0, ჳb6, c5] 10.
ჳc2 ჳb7 11. ჳd1 ჳd5?! 12.
ღe5 ჳf6 [Δ 12. ... ჳd6] 13. 0-0
0-0 14. ჳg3 ჳe7? 15. ჳh5 f6?
[Xe6] 16. ჳg3 b5 17. ჳb3!?
ღc8 18. ჳe2 ჳe8 19. ჳfe1
ღd7 20. ჳf4 ჳf8 21. ჳf3
ღh8?! [Δ 21. ... a5, 22. ... a4] 22.
ჳh5 ჳf4 23. ჳf4 g6 24. ჳf3
a5 25. a3 ⊕ [25. a4! 26. ჳc8 26.

მდ2 ჟე7 27. მდე2 ჟფ7 28.
 დე5? ჭგ7 29. დფ4 ბ4?! [ღ 29.
 ც5] 30. აბ4 [Δ მალ ↔ ა] აბ4
 31. ხ4 ც5 32. ჟბ7 ც4 33. დც2
 ბ3 34. დე4 ჭხ8 35. მა1 დგ7
 36. მა7 მცდ8 37. დც6 მე7 38.
 დდ6 დც6 39. ჟე7 ჟე7 40.
 დე7 მდ7 41. მდ7 დდ7 42. მე1
 ჭგ8 43. მა1 ჭფ7 44. დდ6
 დც6 45. მა7 ჭგ8 46. მე7 დდ5

47. გ4 ხ5 48. გ5 დხ8 49. მე8
 ჭხ7 50. დე7 ფგ5 51. გგ5 ე5 52.
 დე5 დე5 53. ფ4 დგ7 [53... დფ4?
 54. დფ6 Δ მხ8 #] 54. დფ6 დფ7
 55. მა8 დფ6 56. გფ6 დდ5 57.
 მდ8 დე6 58. ჭხ2 დფ7 59. ჭგ3
 დე6 60. ჭხ4 დფ7 61. მდ7 ჭგ8
 62. ჭგ5 დე8 63. მც7 დფ7 64.
 ჭხ6 1:0 [6. მელაშვილი]

ქეთევან მელაშვილი, ეროვნული ოსტატი

(თბილისი 29. 8. 1960)

№ 286. სიცილოური დაცვა

ქ. მელაშვილი – ლელჩუკი

K. MELASHVILI LELCHUK
 აღმათა (სსრკ ჩ) 1981

1.ე4 ც5 2. ჭფ3 დ6 3. დ4 ცდ4
 4. ჭდ4 ჭფ6 5. ჭც3 ა6 6. დე2
 ე5 7. ჭბ3 დე7 8. 0-0 დე6 9.
 ფ4 ჟც7 10. ა4 ჭბდ7 11. ჭხ1
 0-0 12. გ4 [12. დე3 ეფ4 (12.
 მაც8 13. ფ5 დც4 14. ა5 მფდ8 15.
 მა4 ±) 13. მფ4 ჭე5 =] 12. ეფ4
 13. გ5 ჭე8 14. დფ4 ჭე5 15.
 ჭდ5 ჟდ8 16. მგ1 ჭც7? [16.
 მც8 17. ა5 დდ5 18. ჟდ5 ჟც7 19.
 ც3 ±] 17. ჭბ6 ± მბ8 18. ა5 ფ5
 [ღ 18. ფ6] 19. ჭდ4 ჭგ6 20.
 ჭც6 ჭე6 21. დც4 ჭფ4 22. დე6
 ჭხ8 [22. ჭე6 23. ჟდ5 ფე4 24.

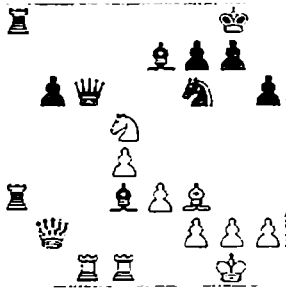
ჟე6 ჭხ8 25. ჭდ7 ♣] 23. დფ5 დ5
 24. ჟგ4 ჟდ6 25. მაფ1 [25. ჭდ7
 გ6 ♣] გ6 26. ჟფ4 ჟფ4 27. მფ4
 დდ6 [27. გფ5 28. ეფ5 + -] 28.
 მხ4 გფ5 29. გ6 ფე4 30. გ7 1:0

№ 287. ლაზიერის გამბიტი
 მურეშანი – ქ. მელაშვილი

MURESHAN K. MELASHVILI
 ბეილუერკულანი 1982

1. ჭფ3 დ5 2. ც4 ე6 3. დ4 დე7
 4. ჭც3 ჭფ6 5. დგ5 0-0 6. ე3

h6 7. d f6 d f6 8. Bc1 [8. ♖c2; 8. ♗d2] d e7 [8. ... c6 9. d d3 d d7 10. 0-0 dc4 11. d c4 c5] 9. d e2 b6 10. 0-0 d b7 11. cd5 ed5 12. a3 c6 13. b4 ♗d6 [Δ a5] 14. ♖b3 d d7 15. Bfd1 a5 16. Bb1 [16. b5 c5!; 16. ba5 B a5] ab4 17. ab4 B a7 ♢ 18. d c1 F fa8 19. d f3 [Δ e4] d f6 20. d d3 d c8 21. b5 B a3 22. ♖b2 d f5 23. bc6 ♗c6 24. Bbc1 d d3 25. d d5?! [25. B d3 B c8 26. g3 (26. d e2 B d3 27. B c6 B d1 ♢) 25. ♖c4 26. d c2 ♖b3 ♢]

25. ... ♗d5! 26. d d5 d d5 27. B a1 b5 28. B a3 B a3 29. e4 d f4 [29. d c4 30. ♖b5] 30. f3 b4 31. g3 d h3 32. ♖g2 d g5 [Δ d f3, d c2] 33. B d2 d c4 34. B f2 [34. ♖c2 B a2 35. ♖c4 B d2 - +] d f3 - + 35. ♖c1 B c3 36. ♖f4 d d4 37. ♖e5 d e6 38. ♖b8 d f8 39. ♖b7 [Δ ♖f7] d d4 40. ♖d7 d c2 41. B d2 B d3! 42.

B d3 d d3 43. ♖b7 d c4 44. ♖f3 b3 0 1

№ 288. სიცილიური დაცვა
 სომეხი - ჯ. მელაშვილი
 SONI K. MELASHVILI
 ევლენოვოსკი (სს) 1984

1. e4 c5 2. c3 d5 3. ed5 ♗d5 4. d4 e6 5. d f3 d f6 6. d d3 d e7 7. c4 [7. 0-0 d c6 8. d c3 0-0 9. ♖c2 ±] ♗d8 [c 17. ♖h5] 8. d e5 0-0 9. 0-0 d c6 10. d c3 e5! 11. B e1 d g4 12. h3 d b4 [12. d f3 13. ♖f3 d c5 14. d g5 d c7 15. B ad1 ±; 12. d h5 13. g4 d g6 14. d g6 hg6 15. d c5 ±] 13. d h7?! [13. B c3] d h7 14. hg4 ♗d1 15. B d1 d g4 16. a3 d c2 17. B a2? [17. B b1 d c5 18. B d2] d c5 18. b4 [18. B d2 d d4 19. d d4 d d4 20. d c4] d f2 19. d f1 d c c3 20. d e3 d e3 ♢ 21. B d7 f5 22. B b7 e4 23. d e1 B a e8 24. d d5 f4 25. d c2 d h2 26. d e1 d g1 27. d d1 f3 [27. e3? 28. d d4 Δ d f3] 28. g f3 e f3 29. d c c3 B c4 [29. f2 - +] 30. c5 d g4 31. d g4 B g4 32. c6 B d4 33. d c1 B d5 34. c7 B d7 35. d b1 B c8 36. B c2 f2 0 1

(ქეთათაი. 24. 3. 1963)

№ 289. სიცილოური დაცვა

მესხი - ასათინა

MESKHI ASATINA

დუმანბე (ი სსრკ ზ) 1980

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
 4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 a6 6. ჭe2
 e6 7. 0-0 ჭe7 8. f4 ჭc6 9. ჭe3
 0-0 10. ♖e1 ♖c7 11. ჭh1
 ჭd8?! [11. ჭd7 Δ ჭd4. ჭc6]
 12. ♖g3 d5 [12. ... e5? 13. fe5 de5
 14. ჭf5 ±] 13. ed5 [13. e5 ჭc4
 14. ჭc4 de4 15. ჭad1 ჭd7 ±] ჭd5
 14. ჭd5 ed5 [14. ჭd5?! 15.
 ჭc6 bc6 16. ჭd3 ±] 15. ჭad1
 ჭf6 16. c3 ჭe8 17. ♖f2 ♖e7
 18. ჭc2 ჭf5 19. ჭd3 ჭe4 20.
 ჭc5 ჭh4 21. ♖g1 ♖e6 22. f5
 ♖c5 23. ჭe3 [Δ ჭg4. f6] ჭd3
 24. ჭd3 ♖e4 25. ჭfd1 [25. ჭd5
 ჭg5! -+] ჭad8 26. ჭd5 ♖f5 27.
 ჭb6 ჭc8 □ 28. ჭf3 ♖e5 29.
 ♖f1 ჭf8 [29. ♖c2 30. ჭf7; 29.
 ... f6 30. ♖c4] 30. ჭc5 ჭe7? [30.
 ჭfd8 31. ჭf7 ჭd5 32. ჭf8 +-]
 31. ჭc3 ♖h5 32. ჭe7 1 0

№ 290. სიცილოური დაცვა

მესხი - მიხაი

MESKHI MIKHAI

ბელიუერკულანი 1981

1. e4 c5 2. ჭf3 ჭc6 3. d4
 cd4 4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 e5 6.
 ჭdb5 d6 7. ჭg5 a6 8. ჭa3 b5
 9. ჭf6 gf6 10. ჭd5 f5 11.
 ჭb5?! [11. ჭb5!?: 11. ♖d3; 11.
 g3] ab5 12. ჭb5 ჭd7 [12.
 ჭb7!; 12. ♖a5! 13. b4 ±] 13.
 cf5 ჭc8? [13. ... ჭb8; 13. ... ჭg7!;
 13. ჭa5! 14. a4 ჭd4! 15. ჭd7
 ჭd7 16. ჭc3 ♖a8! 17. c3 ♖c4 ♯]
 14. 0-0 ჭd4? [⊔ 14. ... ჭb8 15.
 ♖c2 ჭg7 ±] 15. ჭd7 ჭd7 16.
 c3 ჭc5 [16. ... ჭf5 17. ♖g4 ჭe6
 18. ჭfel +-; 16. ჭc6 17. ♖h5
 ჭe8 18. b4 ±] 17. ♖a4 ჭc6 18.
 ჭfd1 ჭa5 19. ♖b3 [Δ ♖b7]
 ჭe8? [19. ჭa7] 20. ♖b7! +-
 ჭb8 21. ჭc7 ჭe7 22. b4 ჭa4
 23. ჭd5 [23. ... ჭc8 24. ♖b5] 1:0

მაღაყრთთვანუშენ ადამიანე-
 ში, თლმლეუმიც ღრნად ერჳჳვიან
 ამ ჭჳვიანუთ თანვანლი.

ი. ვეკუა

(თბილისი. 14. 3. 1930)

№ 291. სიცილიური დაცვა

ბუტსხრიკიძე - ნაჭყეზია

BUTSKHRIKIDZE NACHKEBIA

თბილისი (სს) 1960

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 g6 6. f3
 7. g7 7. d3 8. e6 8. ჭd2 a6 [8.
 9. d7] 9. a3?! [9. d4] 9. a5
 10. ჭb3 9. c7 11. g4 b5 12.
 0-0-0 10. e6 [Δ 10. b3, b4] 13.
 11. d5 12. d5 14. ed5 13. e5 15. d2
 14. e8 [Δ 14. d5, × c2] 16. c3 0-0
 17. h4 a5 18. d5?! 15. b8 [18.
 ... 16. f3 19. f2 17. e5 20. b6 18. fg4
 21. g1 ± Δ 22. a5] 19. e2
 20. f3 20. f3 [20. a4 21. e5 21.

g5 21. h5 ∞] 21. b5 21. d4 22. b7 22.
 22. e6 23. c8 [Δ 22. d5] 23. hf1 e6
 24. d4 24. d5 25. g7 25. g7 [25.
 26. c6 26. h6] 26. d4 27. c4
 27. h5? [27. f2 28. a2 28. c2 29. a1
 29. d2 30. a2 30. c1] 30. a2 →
 28. b5 29. b5 29. f7 30. h8 30.
 31. d2 31. a1 [30. 31. c3 31. d1
 32. a1 32. e2 33. e3 33. f2 →] 31.
 32. c2 32. b2 32. d3 33. d2 33.
 34. d2 34. c3 34. e2 34. e3 0 1

(თბილისი. 8. 9. 1972)

№ 292. სიცილიური დაცვა

ტერელაძე - მესხი

TERELADZE MESKHI

სამტრედიო (სს) 1986

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 a6 6. d3
 7. e6 7. d2 8. e6 8. f3 9. e7 9.
 0-0-0 10. c7 10. b1 11. d7 11.

g4 0-0-0 12. f2 12. b8 13. g5
 14. e8 14. h4 14. c8 ? [14. d4

15. $d4$ $c8$] 15. $b3$? [15. $db5!$ $d8$ □ (15. ... $a5$ 16. $b6$ $b4$ 17. $a3$ +-) 16. $b6$ $c7$ 17. $d6$ + -] **b5** [15. $d8$] 16. **d3?** [16. $a4$ ± $b4$ 17. $a6$ △ 18. $b6$; 16. $ba4$ 17. $a6$ +-) $b7$ 17. $he1$ $c7$ 18. $f4$ $h6$ 19. $c2$ $hg5$ 20. $hg5$ $h3$ 21. $h1$ $ch8$ 22. $h3$ $h3$ 23. $ed4$ $g6$ [23. $c5$ 24. $f5$ ±] 24. $c6$ $c6$ [24. $c6?$ 25. $a5$ $a8$ 26. $a7$ $c8$ (26. $a7$ 27. $c6$) 27. $d4$ ±] 25. $a7$ $c8$ 26. $a5$ $a8$ 27. $b6$ $c6$ 28. $f1$ [28. $d4$] $h8$ 29. $g2$ $d7$ [29. $e4$ 30. $e4$ $c4$ 31. $c7$ $c7$ 32. $a7$ +-) 30. $d4$ $h4$ 31. $f2$ $h8$ 32. $d4$ $h7$ 33. $c6$ $c6$ 34. $f5!$ ± $g5$ 35. $fg6$ $fg6$ 36. $g3$ $e7$ 37. $g6$ $h4$ 38. $f6$ $f6$ □ 39. $f6$ $h7$ 40. $a3$ $c8$ [40. ... $c8$ 41. $f8$ $c7$] 41. $f8$ $c8$ [41. $d7$] 42. $f3$ $c7$ 43. $c3$ $b7$ 44. $e5$ $d5$ [× $e6$] 45. $h8$ $b6$ 46. $h6$ $g7$ 47. $f4$ $c4$ 48. $h6$ $c6$ 49. $g1$ $f5$ 50. $d2$ $c5$ 51. $g6$ $c6$ 52. $g8$ $a5$ 53. $g2$ $b4?$ [53. $c8$ 54. $g6$ $c6$ 55. $g4$ (55. $d1$ $c7$ 56. $g3$ $d4$ =) $c3$ 56. $h3$ $g4$ 57. $g4$ $c7$ 58. $g7$ $f8$ 58. $d4$ $c5$ 59. $g4$ $c4$ =] 54. $ab4$ $ab4$ 55. $b8$ $a7$ 56. $g8$ 1 0

№ 293. სიცალიური დაცვა
 იარმოლინსკაია-ტერელაძე
 YARMOLINSKAIA TERELADZE
 ბაქო (ნმპ/16 შტ) 1988

1. $e4$ $c5$ 2. $f3$ $e6$ 3. $e2$ $c6$ 4. $c4?!$ $e5$ 5. $c3$ $d6$ 6. $d3$ $f5$ 7. $ef5$ $f58$. 0-0 $c69$. $g5$ $e7$ 10. $f4$ [10. $f30$ -0 11. $g4$ =] $d7$ 11. $f3$ $h6$ 12. $ge4$ 0-0 13. $fe5?!$ [13. $c3$] $e5$ f 14. $f6$ $f6$ 15. $d5$ $h8$ 16. $e4$ [× $d3$] $g4$ [△ $d4!$] 17. $f6$ $f6$ 18. $d4$ [18. $h3$ $c5$ 19. $d4$ $d3$ 20. $dc5$ $dc5$ f] $c6$ 19. $f3?$ [19. $f6$ $f6$ 20. $f3$ $f7$ (20. $c4$ 21. $dc5$ $dc5$ 22. $d7$ $d7$ 23. $b7$ $c8$ 24. $f4$ $e2$ 25. $h3$ =) 21. $b3$ $e8$ 22. $b2$ $f5$ 23. $d2$ $c7$ f] $c4$ 20. $e1$ $af8$ 21. $dc5$ $b5!$ 22. $d4$ [22. $g4$ $f1$ -+] $e5$ 23. $cd6$ $f3!$ 24. $h6$ $f3f5$ 25. $d2$ $d5$ -+ 26. $h4$ $g8$ 27. $c3$ $f3$ [28. $gf3$ $g5$] 0 1

თამაში, ბრძოლაზე დასრულებულია დასრულებულია, უკეთესია ვიდრე ადამიანების ყველა რიგში და ქმნილება. იგი ერთადერთი თამაშია, ბრძოლიც ყველა ხალხის და ყველა ეპოქის კუთვნილება.

სტეფან ცვაიგი

(თბილისი 29. 5. 1937)

№ 294. ძველინდური დაცვა

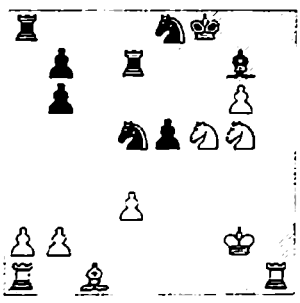
მ. ტოგონიძე - ე. ბილეკნე

M. TOGONIDZE - E. BILEKNE

თბილისი, 1960

1. c4 g6 2. ღე3 ოგ7 3. გ3
 ღფ6 4. e4 e5 5. ოგ2 0-0 6.
 ღგე2 d6 7. 0-0 ოე6 8. d3
 ჭc8! [8. ... ღე6 9. h3 ღე8 10. f4
 ღდ4 ♀] 9. f4 e6 10. ჭh1 ოh3?!
 [10. ... ღე8 Δ f5] 11. f5! ოგ2 12.
 ჭგ2 ღbd7 13. h3 ღე8 14. g4
 ჭd8 15. g5! f6 16. h4 ღb6 17.
 ღგ3 ჭf7 18. ჭh1 [Δ 19. h5→]
 d5 19. h5! fg5 20. hg6 hg6 21.
 fg6 ჭd7 22. cd5 cd5 23. ღf5
 de4 24. ჭb3 ჭf8 25. ღე4 ღd5
 26. ღგ5! ჭb6 [26. ღეc7 27.
 ოd2a5 28. ჭaf1 +-] 27. ჭb6 ab6

28. ჭh8! ოh8 29. ღე6 [29.
 ჭგ8 30. ღh6 ♯]. 1 0

№ 295. ინგლისური დასაწყისი

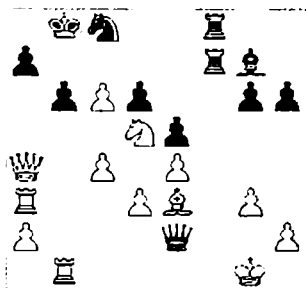
ტოგონიძე - ე. ბიშარდი

TOGONIDZE E. BISHARD

ერევანი (სსრკ ჩ) 1962

1. c4 ღf6 2. ღე3 d6 3. გ3
 გ6 4. ოგ2 ოგ7 5. e4 e5 6. ღგე2
 ღე6 7. d3 h6 [᠒ 7. 0-0. 8.
 ღh5. 8. ღგ4] 8. ჭb1 ოგ4 [᠒
 8. ... 0-0] 9. f3 ოე6 10. 0-0 ჭd7
 11. f4 ოh3 12. f5 ოგ2 13. ჭგ2
 0-0-0? [᠒ 13. ... ღე7 14. fg6 fg6,
 15. 0-0=, 14. d4 gf5 15. cf5 ed4!
 (15. ღf5? 16. de5 ღგ4 17. ჭd3
 ±) 16. ღd4 0-0-0 Δ d5 ♣] 14.
 b4 ღე7 15. fg6 fg6 16. b5 ჭdf8
 [16. ჭb8 17. ჭa4 ღე8 18. ჭb3
 ჭc6! 19. ოე3 ღგ4! (19. ღd7?
 20. ოა7! ღა7 21. ჭa3 ±)] 17.
 ჭa4 ჭb8 18. ოე3 b6? [18.
 ღე8 19. ჭb3 ღგ4! 20. ოა7? ღა7
 21. ჭa3 ღე3 22. ჭg1 ჭf1 ♯; 19.
 h3 ჭe6! (Δ ღd7-c5 (b6)) 20. ჭb3
 ღd7 21. ოა7 ღა7 22. ჭa3 ჭf1 ♯;
 22. ჭf8 ჭf8 23. ჭa3 ჭf6 ♯ 18.

ღც8 19. h3 ♖e6 20. ღd5 ±] 19.
 ♖fc1 [19. h3! ღh7 20. ♖fc1 ღg5
 21. ღg1] ღh7? [19. h5! Δ h4,
 ♚h6] 20. ♖b3 ღg5 21. ღg1
 ♖g4 [21. ... ღc6!] 22. ♖a3 ღc8
 23. ღd5 ♖f7 □ [23. ღh3 24.
 ღb4 ღg1? 25. ღc6 ♖b7 26. ♖a6
 ♖a8 27. ♖c8 +-] 24. ღb4 c5 25.
 bc6 ღh3 26. ღd5! ღg1 27. ♖g1
 ♖e2 28. ♖b1 ♖hf8

29. c7! ♖c7 [29. ♖b7 30.
 ♖b6! ღb6 31. ♖a7 ♖c6 (31... ♖c8
 32. ღb6 #) 32. c8 ♖! +-] 30. ♚b6
 ღb6 [30. ♖b7? 31. ♚a7 ♖a8
 32. ღc7 ♖c7 33. ♖b8 #] 31. ♖b6
 ♖c8 32. ♖a6 ♖d7 [32. ♖d8
 33. ♖b8 ♖d7 34. ♖b5 ♖c6 35. ♖a7
 ♖c6 36. ♖c7 #] 33. ♖b5! [33.
 ♖d6? ♖c8 34. ღc7 ♖f7 35. ♖d7
 ♖g8 36. ♖g7 ♖h8! (36. ♖g7??
 37. ღe6!) 37. ♖g8! 1/2] 33. ... ♖e6
 34. ღf4! [34. ღc7 ♖c7!, 34. ♖d6
 ♖f7!] 34. ♖f4 35. ♖d5 ♖f6
 36. ♖d6 ♖f7 37. ♖e6 1 0
 [3. პანოვი]

№ 296. ინგლისური დასაწყისი
 აშუმინი - ტოგონიძე
 KUSHNIR TOGONIDZE
 ერევანი (სსრკ ზ) 1962

1. c4 g6 2. ღc3 ♚g7 3. g3
 e5 4. ♚g2 ღe7 5. b3 d6 6. e3
 c6 7. ♚a3 [7. ღge2 Δ ♚a3 (b2)]
 f5 [Δ 7. 0-0] 8. ღge2 0-0 9.
 0-0 ღa6? [9... ♖c7!? (9... ♚e6?
 10. d4 Δ d5), 9... a5 Δ ღa6, ღb4]
 10. ♖c2 ღc7 11. ♖ac1 ღe6 12.
 f4 ♖f7 [12. ♖c7! Δ ♖d8] 13.
 ♖d3 d5 14. ♚e7 [14. fe5 ±] ♖e7
 15. cd5 e4 16. ♖c4 cd5 17.
 ♖b4? [17. ღd5 ♖d7 18. ღec3 a6
 ± (18. ♚c3? 19. ღc3 ♖d2 20.
 ♖fd1 ±)] 17. ... d4 18. ed4 ღd4
 19. ♖h1 ღe2 20. ღe2 ♚e6 21.
 ♖fd1 ♖d7 22. ♖c2 ♖c8 23.
 ♖c8 ♖c8 24. ♖c1 ♖c7 25. ♖c7
 ♖c7 26. h3? [28. h4 Δ ღg1-h3-
 g5, h5] ♖d7 27. ♖h2 b6 28.
 ღc1? [28. h4] ♚b2 29. ღe2
 ♖d3 30. ღg1 ♚c1 31. ♖c3 [Δ
 31. ♖c7] ♖d2 32. ♖c6 ♚f7 33.
 ♖c7 ♚b2 34. g4 fg4 35. hg4
 ♚a3 36. ღh3 ♚d6 37. ♖d8
 ♖g7 38. ♖h1 ♖c1 39. ♖h2
 ♚f4 40. ღf4 ♖f4 41. ♖h3 e3
 42. ♖e7 h5 0 1

(*ლურჯული*, 17.10.1957)

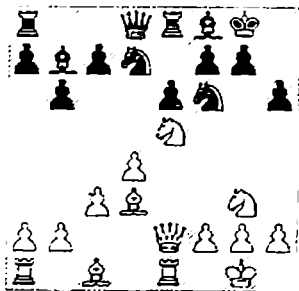
№ 297. ფრანგული დაცვა ◆

წერეთელი - სტერნინა

TSERETELI STERNINA
ნეკოლავი (სსრკ) 1978

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ღd2 b6?!
4. ღgf3 ღb7 5. ღd3 ღf6 6.
ჟe2 ღe7 7. 0 - 0 h6? [ღ 7.
de4 8. ღc4 ღbd7 ±] 8. c3 de4 9.
ღe4 ღbd7 10. ჟe1 0 - 0 [10
ღe4 11. ღe4 ღe4 12. ჟe4 c5
13. ჟg4 ±] 11. ღg3 ჟc8 [ღ ღf8
g6] 12. ღe5 ღf8.

13. ღb1! [ღ → »] e5 [13.
ღe5 14. de5 ჟd5 15. f3 +-] 14.
ჟc2 [ღ ღh5. ღd7] cd4 [14.
g6 15. ღg6! +-] 15. ღh5 g6 □ 16.
ღg6 ღe4 [16. ... fg6 17. ჟg6 ჟh8
18. ღh6 ჟc7 19. ღg5 ღg7 20.
ჟe6! +-] 17. ჟe4 d3 18. ჟd3
ღc5 19. ჟg4!! [ღ 21. ღc7] f5
[19. ღd3 20. ღe7 ჟh8 21. ჟg8
ჟh7 22. ღf6 #] 20. ღe5! 1 0

№ 298. გრიუნფელდის დაცვა
ახშარუმოვა - წერეთელი

AKHSHARUMOVA TSERETELI
ტალინი (სსრკ) 1982

1. d4 ღf6 2. e4 g6 3. ღc3
d5 4. cd5 ღd5 5. ღd2?! [5. e4]
ღg7 6. e4 ღb6 7. ღe3 0-0 8.
ღc2 c6 9. h3 [9. ღf3 ღg4] ღe6
10. ღf3 ღc4 11. 0-0 [11. ღc4!?
ღc4 12. ჟb3 ღe3 13. fe3 ჟc7 14.
e5 ღh6 15. ღc4 ±] ღ8d7 12. ღf4
ღe2 13. ჟe2 e5! 14. ღe5 ღe5
15. ღe5 ღe5 16. de5 ჟd4 ♣ 17.
ჟh1 ჟe5 18. f4 ჟe7 19. ჟae1
[19. ჟad1 ჟad8] ჟad8 20. f5
[20. ჟf2 Δ f4-f5, ჟh4] ჟe5 21.
ღd1 ღd7 22. ღf2 ღf6 23. ჟf3
ღh5 24. ჟc3 □ ჟf4! [24.
ჟb2? 25. f6 Δ g4] 25. ღd3 ჟf3
26. ჟff3 [26. ჟef3 ჟd4 27. ჟe1
ჟc8 ♣] ჟfe8 27. f6 ჟd6 28. e5
ჟdc6 29. ჟc1 [29. g4? ღf6] g5
30. g3 [30. g4 ღf4 31. ღf4 gf4 32.

მf4 მc5 33. მe5 მc5 ♣ h6 31.
 მc1 მd8 32. მc4 [33. h4 (Δ 34.
 hg5 hg5 35. მg4 +-) gh4 34. მh4
 +-] მd5 33. h4 ♣h7 34. a4
 მe8! ? ⊕ [Δ მd8 ⇔] 35. მe4
 მed8 36. მee3? ⊕ [⊃ 36. e6 fe6
 37. f7 ♣g7 38. ღe5 (38. მc6 g4!
 39. მf2 ღg3 40. ♣g2 ღf5 -+) ღf6
 39. მc1 g4 40. მf4 h5 Δ მf8, ღd7
 -+) 36. g4 37. მf5 მd3 38.
 მd3 მd3 39. მh5 მe3? ⊕ [39.
 ♣g6 -+] 40. მf5 ♣g6 41. მf4
 h5 42. მb4 b6 43. მd4 მe5 -+
 44. მd7 a5 45. ♣g1 მd5 46.
 მc7 e5 47. მc8 მd1 48. ♣f2
 მd2 49. ♣e3 მb2 50. მg8 ♣f6
 51. მg5 მb3 52. ♣e4 მb4 53.
 ♣d5 მa4 54. მh5 მd4 55. ♣c6
 მb4 0 1

№ 299. სიცილიური დაცვა
 წერეთელი - ჩეხოვა
 TSERETELI CHEKHOVA
 ტალინი (სსრკ ჩ) 1982

1. e4 c5 2. ღf3 e6 3. d4 cd4
 4. ღd4 ღf6 5. ღc3 d6 6. ღe2
 ღc7 7. 0-0 0-0 8. ღe3 ღc6 9.
 f4 ♣c7 10. ♣h1 a6 11. ♣e1
 ღd4 12. ღd4 b5 13. a3 ღb7
 14. ♣g3 ღc6 15. ღd3 g6 16.
 f5 e5 17. ღe3 ♣b7 [Δ → e4] 18.
 ღh6 მfe8 [18. ... ღe4.! ? 19. ღc4
 ღc4 20. ღc4 ♣c4 21. ღf8 ღf8 ±]
 19. მael a5 [Δ ⇔ b4] 20. ღd5!
 [Δ ღf6. fg6] ღd5 21. ed5 ღh5
 [21. ... ♣d5 (ღd5) 22. fg6 hg6 23.
 ღg6 +-] 22. ♣f3 ± [Δ fg6. ♣f7]
 ღd8? [⊃ 22. ... ღf8] 23. fg6 hg6
 24. ღb5 +- e4 25. ♣f2 ღb6 26.
 ♣h4 ღd8 27. ♣f2 ღb6 28. ♣e2
 მe5 29. ღc6 ♣a6 30. g4 ♣c2
 31. მe2 მc8 32. gh5 მh5 33.
 ღe3 1 0

ნათია ჯანჯღავა, ეროვნული ოსტატი*

(თბილისი. 16. 12. 1972)

№ 300. სიცილიური დაცვა
 ბელაკოვსკაია - ჯანჯღავა
 BELAKOVSKAIA JANJGAVA
 ელეზნოვოდსკი (იპ/20 ზტ) 1987

1. e4 c5 2. ღf3 e6 3. d4 cd4
 4. ღd4 a6 5. ღd3 ღf6 [6.

* 1996 წელს ფიდე-მ საეროაშო-
 რისო ოსტატის წოდება მიანიჭა

6. c4 d6 7. 0-0 d5 8. c4 d6 9. cd5 cd5 10. ed5 ed5 11. c3 d7 12. a4! ± ფიშერო-სპასკი, 8/7 1971] 6. 0-0 d6 7. c4 b6 8. c3 d7 9. f4 d7 10. e1 c7 11. b3 d7 12. d2 0-0 13. d1 ± f8 14. d1 [Δ→»] d8 15. h4 g6 16. f5 e5 [15. cf5 16. f5! gf5 17. d5! + -] 17. d4e2 d7 18. c1 [Δ d5; 18. g4→] b5! [⇔] 19. f6 g6 20. g5 f8 21. e5 a5 22. h1 b6 [22. b4 23. d5 c5 24. d6 a6 25. d4] 23. b4?! d5! 24. ed5 d5 25. a4?! [25. d5 d5 26. c3 d4] c3 26. c3 ba4! 27. c4 h8 28. d7? [28. d4 a6; 28. d4 a6 29. b5 a8 ±] c6! + 29. e2 g2 0 : 1

№ 301. პირც - უფიმცევის

დაცვა

დომარკაიტე - ჯანჯღავა

DOMARKAITE JANJGAVA

თბილისი (სს აკ) 1989

1. e4 d6 2. d4 d6 3. c3 c6 4. g3 a5 5. d2 e5 6. d2 e7 7. 0-0 0-0 8. h3 e8 9. d3 d7 10. d2 ed4 [10. b5 11. a3 a6 ∞] 11. d4 d8 12. e1 c7 13. g5?! [13. f4 Δ g4 →] h6 14. f4 d5 15. b3

a6 16. g4 b5 17. d5 [17. g5!] d5 18. g5 d8 19. e2 a5 20. d2 b4 21. a4 d7 22. h1? [22. f3 d5 23. ed5 d5 24. c4] d5 23. f3 □ h5! 24. f2 d6 25. f4 de4 + 26. c4 e4 27. e4 d5 [Δ c4, d3 - +] 28. e1 d6 29. c4 d4 30. ed5 d2 0 1

№ 302. კატალონიური დასწყისი

ჯანჯღავა - აზარიანი

JANJGAVA AZARIAN

ბინსკი (სსრკ ჩ 1/2) 1990

1. d4 d6 2. g3 c5 3. d3 cd4 4. d4 a5 5. c3 d4?! 6. d2 b6 [6. d2 7. d2 g6 8. d2 ±] 7. d4 d4 8. c3 □ e6 9. d2 c5 10. 0-0 a6 11. d4 [Δ d5, f4-d6] e7 12. c1 [Δ d3] d5? [12. 0-0 13. c3 c4 ±] 13. c3 c4 14. d7 g8 15. d6 f6 16. f6 e2 17. d5 ± h5 18. d2 [18. f4! Δ c7 + -] g6 19. c3 [19. f4! Δ 20. d1] h6 20. h4 d7 21. g5! g5 22. h5 g6 23. f4 h6 24. d4 f5 [24. ... g8 25. gh6 g3 26. h2 + -] 25. g6 g3 26. h2 g4 27. g1 d6 [27. f4 28. g6 f8 29. f7 d6 30. af1 + -] 28. f6 f4 29. g6 1 0

ქსენიას გობიავა

(1916 - 1973)

№ 303. ალბინის კონტრამბიტი

ტ კრიუკოვა - გობიავა

KRIUKOVA GOGIAVA
ჩერნიგოვი (სსრკ ჩ1/2) 1959

1. d4 d5 2. c4 e5 3. de5 d4
4. ჭf3 ჭc6 5. a3 a5 6. g3 [6. h3] 7. ჭg4 7. ჭbd2 ჭge7 8. ჭg2 [8. h3] ♖d7 9. 0-0 10. ჭb3? [10. ♖a4 ჭg6 11. ჭb3 Δ 12. ჭa5] b6 [10. ჭg6 11. ჭd2 b6] 11. ჭbd2 ჭg6 ♘ 12. b3 ♘c7 [12. ჭgc5] 13. ♘b2 0-0 14. ♖c2 ჭge5 15. ♖fe1 ♘f5 16. ჭe5 ჭe5 17. ♖d1 c5 ♠

18. ჭf3 ჭg6 19. b4 ♘f6 20. ♖d2 a4 21. b5 ♖fe8 22. ♖ac1 [22. e3?! dc3 23. ♖d7 ♖d7 24. ♘f6 gf6 26. ♖c3 ♖e3 27. fe3 ♘e4 ♠] ♖c7 22. h3 ♘e4 23. ჭg5 ♘g2 24. ♖g2 ♖b7 25. ჭf3 h6 [Δ ♘g5] 26. ♖c2 ჭe5 27. ♖cd1 d3! 28. ♖d3 ჭd3 0 1

თამარ ფაჩულია*

(თბილისი. 8. 5. 1976)

№ 304. ძველინდური დაცვა

ლანჩავა - ფაჩულია

LANCHAVA PACHULIA
თბილისი (იმპ/20 შტ) 1994

1. d4 ჭf6 2. c4 g6 3. ჭc3
♘g7 4. c4 d6 5. f4 0-0 6. ჭf3
c5 7. d5 b5 8. cb5 a6 9. a4 ♖a5
10. ♘d2 ♖b4 11. ♘d3 c4 12.

♘c2 ab5!? 13. ♖e2 [13. ჭb5
♖c5 14. ♖e2 ჭe4! 15. ♘e4 ♖b5
16. ab5 ♖a1 17. ♖f2 ♖h1 18. ♘c3
♘c3 19. bc3 ჭd7 20. ჭd4 ჭa5 21.
♖g3 ♘g4! ♠ ბალსი ლუბტინსკი

1996 წელს საქართველოს კადრების
ფედერაციამ თ. ფაჩულიას ეროვნული
ოსტატის წოდება მიანიჭა.

1987] **ba4** [13. ♖c5] **14. ♖a4**
♗b7 **15. 0-0** [15. ♖c4?! **♙d7**
♙d7 **16. ♙c3** [16. ♖c4 **♙c8** **17.**
♗b3 **♗b3** **18. ♙b3** **♖e4** **♚**] **♖a6**
17. ♖c4 **♙b5** **18. ♖b3** **♙fb8** **19.**
♙fc1 **♖d7** **♚** **20. ♙d4** **♖a4!** **21.**
♖a4 **♖g4!?** **22. ♙d3** [22. **♙e3**
♙b2 **♚**] **♖f4!?** **23. ♙a6** **♖e4** [Δ
24. ♙a6 **25. ♖a6** **♙d4** **26. ♖d4**
♖e3 **27. ♖h1** **♖f2** **28. ♖g1** **♖d1 -**
+] **24. ♙e1??** [24. **♖c4** **♖d2** **25.**
♖d2 **♖d4** **26. ♖d4** **♙d4** **27. ♖h1**

♙b2 - +; **24. ♖h1!?**] **♙a6!** **25.**
♖a6 **♙d4** **26. ♖d4** **♖f2** **27.**
♖h1 **♖d4** [Δ **♖f2-h3, ♖g1, ♖f2**
#] **28. ♖a7** **♖f2** **29. ♖g1** **♙b6!**
30. ♙e2 **♖g4!** **31. ♖h1?** [31. **♖f1**
♖h2 **32. ♖e1** **♖g1** **33. ♖d2** **♙b2**
34. ♖d3 **♖a7** **35. ♙a7** **♙c2** **36. ♖c2**
♖f8 **♚**] **♖f4** **32. g3** **♖f3** **33.**
♖g1 [33. **♙g2** **♙b2 - +]** **♖e2** **34.**
♖b6 **♖c3** [Δ **♖g2 #]** **35. ♙a8**
♖g7 **36. ♖d4** **f6 0 1** [ფაჩულო]

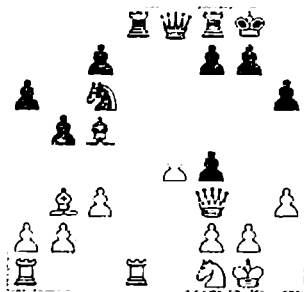
ქართველმა მოჭადრაკეებმა 1962-1993 წლებში ქალთა მსოფლიო პირველობის თორმეტ ფინალურ მატჩში მიიღეს მონაწილეობა. გათავაზობთ მათ რჩეულ პარტიებს ამ მატჩებიდან.

№ 305. ესპანური პარტია

ბიკოვა - გაპრინდაშვილი

BIKOVA GAPRINDASHVILI

ზესკოვი (მ/7) 1962

1. e4 e5 2. ♖f3 **♖c6** **3. ♙b5**
a6 **4. ♙a4** **♖f6** **5. 0-0** **b5** **6.**
♙b3 **♙e7** **7. d4** **d6** [7. ... **ed4**] **8.**
de5 **de5** **9. ♖e2** **♖g4** **10. c3** **0-0**
11. ♙d1 **♖e8** **12. ♙g5** **h6** **13.**
♙h4 **♖h5** **14. ♙g3** [Δ **14. ♙e7**
♖e7 **15. h3]** **♙e5** **15. ♖bd2** **♙d8**
16. ♖f1 **♖f4** **♚** **17. ♙f4** **ef4** **18.**
h3 **♙f3** **19. ♖f3**

19. ... ♖e5! **20. ♖e2** [20. **♖f4**
♖d3 **21. ♖f3** **♖f2 - +]** **f3!** **21. gf3**
♖g6 **22. ♖g3** **♖e5** **23. ♖h1** **♖f4**
24. ♙d8 **♙d8** **25. ♙d1** **♙d1** **26.**
♙d1 **♖h4** **27. ♖h2** **♖f4** **28. ♖f1**
g6 **29. ♙c2** **♙f2!** **30. ♖f2** **♖h3**

31. $\text{c}1 \text{ d}2 \text{ g}5$ 32. $\text{c}2 \text{ h}3$ 33. $\text{c}f2 \text{ h}2$ 34. $\text{c}3 \text{ c}2 - +$ 35. $f4 \text{ e}6$ 36. $f5 \text{ e}5$ 37. $\text{c}d2$ $\text{c}d2$ 38. $\text{c}d2 \text{ c}g7$ 39. $b3 \text{ c}f6$ 40. $f6 \text{ g}6$ 41. $\text{c}3 \text{ c}5$ 42. $c4 b4$ 43. $\text{e}2 \text{ e}6?$ [43... $\text{c}4$] 44. $\text{g}1 \text{ d}4$ 45. $\text{h}3 \text{ g}5$ 46. $\text{c}f2 \text{ c}2$ 47. $\text{c}d2 \text{ a}3$ 48. $\text{c}3 \text{ h}5$ 49. $\text{d}3 \text{ c}6$ 50. $\text{c}b4 \text{ a}5$ 51. $\text{c}6 \text{ c}2$ 52. $\text{c}d2 \text{ h}4$ 53. $\text{c}2 \text{ g}4$ 54. $\text{c}f2 \text{ c}d6$ 55. $\text{c}a5$ [55. $\text{d}8!$] $\text{c}5$ 56. $\text{c}6 \text{ c}4$ 57. $\text{c}7 \text{ g}3$ 58. $\text{c}g1 \text{ h}3$ 59. $\text{g}6 \text{ c}1$ 0 1

№ 306. ოთხი მხედრის დებოუტი
 გაპრინდაშვილი - კუშნირი
 GAPRINDASHVILI KUSHNIR
 რაგა (მ/წ) 1965

1. $c4 e5$ 2. $\text{c}f3 \text{ c}6$ 3. $\text{c}3$
 $\text{c}f6$ 4. $\text{c}b5 \text{ d}4$ 5. $\text{c}a4$ [5.
 $\text{d}4 \text{ c}d4$ 6. $e5 \text{ d}c3$ 7. $\text{c}f6 \text{ c}f6$ 8.
 $\text{c}2 =$] $\text{c}5$ 6. 0-00-0 7. $\text{d}3$ [7.
 $\text{c}5?!$] $\text{c}6$ 8. $\text{d}4$ [8. $\text{c}5?$ $\text{d}6$ 9.
 $\text{c}f3 \text{ g}4$ 10. $\text{c}3 \text{ b}5$ 11. $\text{c}b3 \text{ c}f3!$
 12. $\text{g}f3 \text{ c}h5!$] $\text{d}4$ 9. $\text{c}2 \text{ c}b6$
 10. $\text{g}5$ [$\Delta f4$] $\text{h}6$ 11. $\text{c}h4 \text{ d}6$
 12. $\text{c}h1 \text{ g}5$ 13. $\text{g}3 \text{ c}h5$ 14.
 $\text{d}4 \text{ c}f4$ 15. $\text{c}3 \text{ c}f6$ [15. $\text{c}2$
 16. $\text{c}2 \text{ c}d4$ 17. $\text{c}d4 \text{ c}d4$ 18. $\text{c}ad1$
 $\text{c}5$ 19. $f4 \text{ c}$] 16. $\text{f}3 \text{ c}h7$ [16.
 $\text{c}2$ 17. $\text{c}2 \text{ c}d4$ 18. $\text{c}d4 \text{ c}d4$ 19.
 $\text{c}b3 \uparrow$: 16. $\text{c}h8 \Delta \text{ c}g8 - \text{g}7 - \text{h}7$,

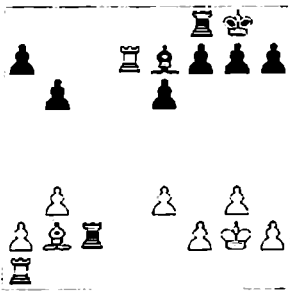
$\text{c}ag8, \text{h}6 - \text{h}5 - \text{h}4 \dots$] 17. $\text{c}f2 \text{ c}g8$
 [17. $\text{c}2$ 18. $\text{c}2?$ (18. $\text{d}5!$)
 $\text{c}h3$ 19. $\text{c}h3 \text{ c}f3$ 20. $\text{c}g3 \text{ g}4$ 21.
 $\text{c}h4 \text{ c}g8$ 22. $\text{c}f3 \text{ c}d8$ 23. $\text{c}h5$
 $\text{c}g5 =$] 18. $\text{c}g3 \text{ g}4$ 19. $\text{c}3 \text{ c}h4$
 20. $\text{c}d2 \text{ c}6$ [20. ... $\text{c}g6$ 21. $f4!$;
 20. ... $\text{g}f3$ 21. $\text{c}f3 \text{ c}g4$ 22. $\text{c}f2 \pm$]
 21. $\text{c}f4 \text{ c}f4$ 22. $\text{c}f4 \text{ c}d8$ 23.
 $\text{c}2 \text{ c}5$ 24. $\text{c}5 \text{ c}g7$ 25. $\text{c}e4$
 $\text{g}f3$ 26. $\text{c}f3 \text{ c}g4$ 27. $\text{c}g4 \text{ c}g4$
 28. $\text{c}f5 \text{ h}5$ 29. $\text{c}g4 \text{ h}g4$ 30.
 $\text{c}f5 \text{ c}g6$ 31. $\text{d}6 \text{ c}h8$ 32. $\text{c}f7$
 1 0

№ 307. ინგლისური დასაწყისი
 კუშნირი - გაპრინდაშვილი
 KUSHNIR GAPRINDASHVILI
 თბილისი (მ/წ) 1969

1. $c4 \text{ c}f6$ 2. $\text{c}f3 \text{ c}5$ 3. $\text{g}3$
 $\text{b}6$ 4. $\text{c}g2 \text{ c}b7$ 5. 0-0 $\text{e}6$ 6. $\text{b}3$
 $\text{c}e7$ 7. $\text{c}b20 - 0$ 8. $\text{e}3 \text{ d}5$ 9. $\text{c}d5$
 $\text{c}d5$ 10. $\text{d}4 \text{ c}d4$ 11. $\text{c}d4 \text{ c}c6$
 12. $\text{c}c6 \text{ c}c6$ 13. $\text{c}c3 \text{ c}c3$ 14.
 $\text{c}c3 \text{ c}g2$ 15. $\text{c}g2?$ [15. $\text{c}g4$
 $\text{c}f6$ 16. $\text{c}f6 \text{ c}f6$ 17. $\text{c}g2 =$; 15. ...
 $\text{e}5$ 16. $\text{c}g2$ (16. $\text{c}e5 \text{ f}6!$) $\text{c}c8$ 17.
 $\text{c}a1 =$] $\text{c}c8$ 16. $\text{c}b2$ [16. $\text{c}c1?$
 $\text{c}d1$ 17. $\text{c}fd1 \text{ c}a3$ 18. $\text{c}c2 \text{ c}c7$
 $\text{c}d1$] $\text{c}d1$ 17. $\text{c}fd1 \text{ c}c2$ 18. $\text{c}d7?$
 (დაგრძელება)
 18. $\text{c}g5!$ [18. $\text{c}c5$ 19.
 $\text{c}d4 \text{ c}d2$ 20. $\text{c}a7 \text{ c}d4$ 21. $\text{c}d4$
 $\text{c}d4 =$] 19. $\text{c}d4$ [19. $\text{c}a3?$ $\text{c}c8$

ასე ღაწყი 1965 წელს რიგაში "შუალქლიანი ომი" მსოფლიო ჩემპიონის სახელისათვის წონასა და აღა კეშნირს შორის. ამაღ ღამურა კეშნირი წონამ სამივე მატჩი მოუგო.

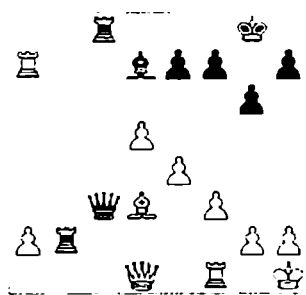
№ 308. გრიუნფელდის დაცვა
 კუშნირი - გაპრინდაშვილი
 KUSHNIR GAPRINDASHVILI
 რიგა (მ/2) 1972

1. d4 $\text{d}f6$ 2. c4 g6 3. $\text{d}c3$
 d5 4. cd5 $\text{d}d55$. e4 $\text{d}c3$ 6. hc3
 $\text{d}g7$ 7. $\text{d}c4$ c5 8. $\text{d}e2$ cd4 9.
 cd4 $\text{d}c6$ 10. $\text{d}c3$ ♖a5 [10.
 0-0 11. 0-0 $\text{d}g4$ 12. f3 =] 11. $\text{d}d2$
 [11. ♗d2 ♗d2 12. $\text{d}d2$ =] ♗a3
 [11. ♗h5 12. d5 $\text{d}c5$ 13. $\text{d}b5$
 $\text{d}d7$ 14. $\text{d}d7$ $\text{d}d7$ 15. $\text{d}b1$ ♖] 12.
 $\text{d}b1$ 0-0 [12. $\text{d}d4?$ 13. $\text{d}d4$
 $\text{d}d4$ 14. $\text{d}b5$ $\text{d}d7$ (14. $\text{d}f8$ 15.
 $\text{d}h6$) 15. $\text{d}d7$ $\text{d}d7$ 16. $\text{d}b4$ +-]
 13. 0-0 [13. d5 $\text{d}c5$ 14. $\text{d}b4$ ♗f3
 ♖ 15. gf3? $\text{d}f3$ 16. $\text{d}f1$ $\text{d}h3$ #]
 $\text{d}g4$ 14. d5 b5 [14. $\text{d}c5$ 15.
 $\text{d}b4$; 14. ... $\text{d}d4$ 15. $\text{d}b4$ $\text{d}c2$ 16.

20. $\text{d}f3$ $\text{d}f6$ 21. $\text{d}ad1$ $\text{d}a2$ 22. $\text{d}a7$
 h5 ♖] e5! 20. $\text{d}e5$ $\text{d}e3$ 21. $\text{d}a7$
 $\text{d}f2$ 22. $\text{d}h3$ [22. $\text{d}f3$ $\text{d}c5$ 23.
 h4 $\text{d}c8$ ♖] h5 23. $\text{d}f4?$! [23. g4!
 $\text{d}e8$ 24. $\text{d}g3$ $\text{d}g3$ 25. hg3 hg4 26.
 $\text{d}g4$ $\text{d}c6$ 27. $\text{d}f1$: 23. h4 24. g5
 $\text{d}c8$ 25. g6! f6 26. $\text{d}d1$ fc5 27. $\text{d}d7$
 =] $\text{d}d8$ 24. $\text{d}c1$ $\text{d}e2$ 25. $\text{d}c3?$
 [25. $\text{d}f1$] $\text{d}g1$ - + 26. g4 $\text{d}d4$
 27. $\text{d}c8$ [27. $\text{d}f3$ g5!] $\text{d}h7$ 28.
 $\text{d}f7$ $\text{d}g6$ 29. $\text{d}cc7$ $\text{d}d3$ 0 1

17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

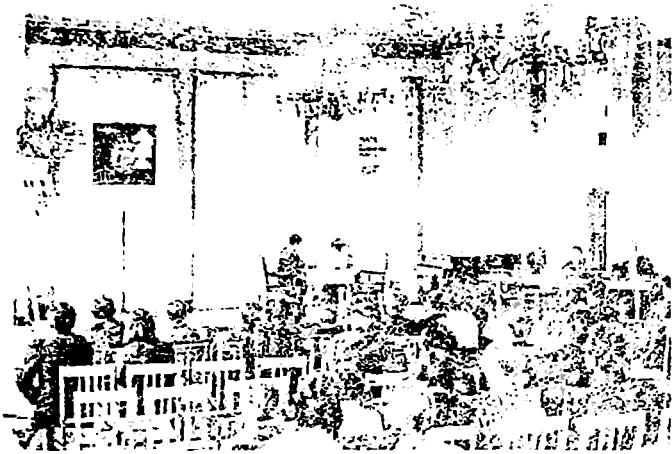

24. ... 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

№ 309. პირტ-უფომტევის დავა
 ალექსანდრია
 - ბაგრინდაშვილი

ALEXANDRIA GAPRINDASHVILI
 ბიჭვინთა (მ/2) 1975

1. e4 d6 2. d4 3. 4. 5. 6. 7. h3 [7. 8. 9. d5 10. 11. 12. 13. 14. f4 ±; 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

მაღიანრეობს მსოფლიო პირველობის მეგზა ნ. გაყრინდამყვალა და ა. კეშნირს შორის (როგა. ოყიყერთა სახლას "ოქროს დარბაზი" 1972 წ.).

შე1 f5 14. ჭგ3 ჭფ6 15. ჭდ2
 [15. b4 a5!] **a5 16. b3 b6 17. შე1**
 [Δ a3, b4 → «] **ჭდ7 18. a3 ჭh8**
19. ჭc2 [Δ 20. b4 ab 21. ab] f4
 [→»: 19. fe4 20. ჭc4 ჭf5 Δ
 ჭd4] **20. ჭf1 h5 21. ჭh2 შგ8**
22. b4 ab4 23. ab4 g5 [23.
ღh6 24. ჭd1!] 24. ჭd1 შa2 25.
ღc3 g4!? [⊃ 25. ... ჭe8 26. შa1
 შa1 27. ჭa1 ჭh6 28. c5 ჭგ6 Δ
 g4!] **26. hg4 ჭh6 27. gh5 ჭh3**
28. შa1 [⊃ 28. შე2 შa3 29. შეc2
 ±: 29. ... ჭh5? 30. ჭh1] **შf2 29.**
ჭf2 ჭh2 ∞

(ლიაგრაბა)

30. ჭe2! [a] 30. შh1 შგ2! (30.
ჭგ3 31. ჭf1 ჭგ4 32. ჭგ4 შგ4
33. ჭf3 Δ ჭგ3 ⊥ ±) 31. ჭგ2 ჭc4
32. ჭf1 (32. ჭf3 ჭგ3 - +) 32.
ღგ3 33. ჭf2 ჭh1 34. ჭh1 ჭგ3

35. ჭf1 ჭc3 ↑; b) 30. შგ1 ჭc4 31.
ღc4 ჭგ3 32. ჭf1 ჭc3 33. შე1
ჭb4 34. შh1 f3 35. გf3 ჭc1 36.
ჭc1 = ბ. გურგენიძე] შგ2 31. ჭგ2
ჭგ2 [31. ... ჭc4 (Δ ჭc3) 32. ჭf1
ღf5 33. შa8 ჭh7 34. ჭc4 =] 32.
ჭd3 ჭგ4 [32. ჭf5! 33. ჭe2
(33. cf5? c4 34. შეc4 ჭe4 35. ჭd2
f3 #) 33. ჭh3 34. ჭc2 ჭc3 35.
ჭb3 ჭc4 ⊥ გიბსლოსი] 33. ჭe2
ჭგ3 34. ჭc2 f3 35. ჭd3 ჭგ2
36. ჭb3 f2 37. შh1 ჭგ8 38.

შ3 [Δ **ფ3** ⊥] **ღ4?** [38.
 ႁ.c3 39. **შ3** **ღ3** 40. **ფ3** **ფ1** **ფ** 41.
შ1 **ფ1** 42. **h6** **ფd1** 43. **ფa3** **ფh1**
 (Δ → **h6**) 1/2] **39. ფ3!** **ფ3** **40.**
შf3 **ღ8f6** **41. შf1!** [Δ **შf2**]
ღ.e3 **42. შe3** **ღe3** **43. შf2 + -**
ღcg4 **44. შg2** **ღe3** **45. შe2**
ღcg4 **46. ფa4** [Δ **ფb5-c6-c7**]
ღh5 **47. ფb5** **ღg3** **48. შg2** **ღe4**
49. შg4 **ღc3** **50. ფc6** **e4** **51.**
ფc7 **e3** **52. ფd6** **e2** **53. შg1**
ღe4 **54. ფc7** **ღd2** **55. შe1** **1 0**

№ 310. სკანდინავიური დაცვა
 ალექსანდრია

- გაფრინდაშვილი

ALEXANDRIA GAPRINDASHVILI

თბილისი (მ/6) 1975

1. e4 d5 2. ed5 **ღf6** **3. ღb5**
ღd7 **4. ღc4** **ღg4** **5. f3** **ღf5** **6.**
g4 **ღc8** **7. ღc3** **a6** **8. a4** [8. **g5**
b5 **9. ღb3** **ღfd7** **10. d4** **ღb6** **11.**
ღgc2 **b4** **12. ღa4** **ღd5** **13. ფd3** **e6**
14. ღd2 **ღe7** **15. h4** **ღd7** **16. 0-0-0**
ღb7 **17. შdgl** **0-0** **18. h5** ± **ლეგან-**
დრია - ვალრანდაშვილი მ/8 1975] **e6!**
9. dc6 **ღc6** **10. d3** **e5** **11. ღe3**
ღd4 **12. ღce2** **ღe5** **13. ღd4**
ღd4 [⊃ **13. cd4** **14. ღd2** (**14.**
ღf2 **ღb4!**) **14. ... 0-0** **15. ღc2** **ღg4**
16. fg4 **ფh4** **17. ღg3** **ღg4** **გოპსლოსი]**
14. ღd4 **ფd4** **15. c3** **ფc5** **16.**
ფc2 **0-0** **17. ღh3** **ღd7** [Δ **b5]**

18. a5 **შac8** [Δ **e4**] **19. ღf2** [⊃
19. ღg5 **ღd5** **20. ფe4!**] **ღd5** **20.**
ღe4 **ფc6** **21. ღd5** **ფd5** **ღ** **22.**
ფd2 **შfd8** **23. ფc2** **f6** **24.**
შhd1 **ღe6** **25. შa3** **ღf7** **26.**
ფe3 **ფb5** **27. შd2** **შd4!** [Δ
შa4] **28. ფb1** **ფc6** **29. c4?** [29.
cd4?? **ფcl#:** **29. ფg1!** **შa4** **30. ფb6**
 Δ ⊥ ±] **შcd8** ± **30. ფe2** **ღg6**
31. ფd1 **ფd7** [Δ **32. ... ღe4** **33.**
fe4 **შc4]** **32. ფc1** **ფe7** **33. შb3**
ფc7 **34. შa3** **ღe8!** [Δ **ფe7-b4;**
35. შb3 **ღa4]** **35. ფb3** **ღc6** **36.**
ფb4 [⊃ **36. ფd1]** **ფd7** [→«] **37.**
h3 **f5!** **38. ღc5** **ფd6!** **39. gf5**
ღf3 **40. შf2** [40. **ფb6** ∞ **ფილიპი]**
e4! [Δ **შc8]** **41. ფb6** [41. **შb3**
შc8 **42. ღe4** **შcc4** **43. dc4** **შd1** **44.**
ფc2 **შc1!** -+ **გაფრინდაშვილი]** **ფf4**
42. ფb1 **e3** **43. ფe6** **ფh8** **44.**
შf1 [44. **შc2** **ღh5** Δ **შe8]** **e2** **45.**
შg1 [45. **შc1?** **შe4** **46. de4** **ფcl**
47. ფcl **el** **ფ - +]** **ღh5** **46. შg7**
ფg7 **47. ფe7** **ფh8** [47. **ღf7**
48. ღe6] **0 1**

№ 311. სკანდინავიური დაცვა
 ალექსანდრია

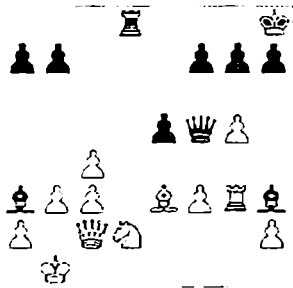
- გაფრინდაშვილი

ALEXANDRIA GAPRINDASHVILI

თბილისი (მ/12) 1975

1. e4 d5 2. ed5 **ღf6** **3. ღb5**
ღd7 **4. ღc4** **ღg4** **5. f3** **ღf5** **6.**

g4 d3 7. d3 e6! 8. de6 d3 6
 9. d3 e5 10. g5 d5 11. d3 4
 d3 7 12. d2 0-0 13. c3 [d3.
 d3 d5 14. b3] d5 14. d3
 [14. b3? d3 15. ab3 a6 ±] d3 4
 15. de4 d3 16. b3 d3 [Δ 17.
 d2] 17. g1 d8 18. d2
 d8 19. d1 d1 20. d1 d7
 21. d1 d5 22. d2 d3 23.
 d1 d8 24. d3 [24. d5?
 d5 25. d1 d3!] d3 25. g3?
 [25. hg3 d3 26. d1]

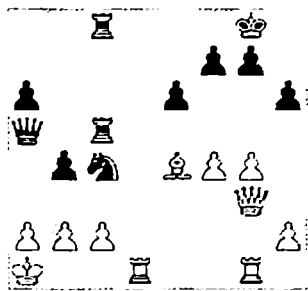
25. ... b6! [25. d3! 26. d3
 d3 27. d5 d1 #: 26. d4 d1
 27. d1 d3 -+; 26. ... d3 27. d2
 d7 28. d2 (28. d3? d1) d4
 29. f4 d7+] 26. g1 d5 27.
 d5 d2 28. d5 d5 29. d1
 d2 30. d1 bc5 31. d1 f6
 32. f4 d2 33. gf6 gf6 0:1

ქართლის ღვინავის რედაქციის
 ჟურნალისთვის გამოცემის
 და ვიზუალური მხარდაჭერის
 გ. სიმონიძე

№ 312. სიცილოური დაცვა
 ჩიბურდანიძე

- გაფრინდაშვილი
 CHIBURDANIDZE GAGRINDASHVILI
 ბიჭვინთა (მ/1) 1978

1. e4 e5 2. d3 d6 3. d4
 cd4 4. d4 d6 5. d3 d6 6.
 d5 e6 7. d2 a6 8. 0-0-0 h6
 9. d3 d3 10. f3 [10. f4] d8
 [10. b5?! 11. d5 ab5 12. ddb5
 d8 13. d6 d6 14. d6 d6
 15. d6 ±] 11. g4 d4 12. d4
 b5 13. e5 d7 [13. ... de5 14. d5
 ±] 14. ed6 d6 15. d4 f4
 16. d3 d3 17. d3 0-0 18.
 d6 [d18. g5! hg5 19. d5 d5
 20. d7! ↑; 18. d6! 19. d4 e5
 20. d3 d3 21. d1 hg5 ∞] d6
 19. d8 d8 20. d3 d5 21.
 d4 d6 [d21. a5 22. d7
 d8 23. d8 d7 24. d7 d4 25.
 d1 d8 26. d7 d6-+] 22.
 d2 d5 23. d1 d5 24. d4
 [24. d4 b4 25. d7 d8 26. d8
 d7 27. d7 d3 28. bc3 bc3 29.
 d1 d2] d6 25. hg1? [25.
 d2 b4 26. b3!; 25. d4 26. b3
 d3 27. d6!] d4! 26. d1 [d
 26. d3 b4 27. d3! d5 28. d3]
 b4 27. d1 □ d5 [Δ 28.
 d2!] 28. d1 [28. d3 d3 29.
 bc3 bc3 30. d1 d2!] d6 29.
 d3 d8 30. d1 d4 31.
 f4

31. ... ღd2! [Δ32. ... b3 33. cb3 ♗a2 34. ♜a2 ♜a5#] 32. ♜d2 b3 33. ♗b3 ♗d2 34. f5? [c 34. ♗f3!] ♗d4 35. ♜e1 ♜e5! 36. ♗f3 ♜c2 37. ♜c2 ♜e1 38. ♜b1 ♗d1 39. ♗d1 ♜d1 40. fe6 fe6 0:1 [გაფრინდაშვილი]

№ 313. რეტის ღებოუტი

გაფრინდაშვილი

– ჩიბურდანიძე

GAPRINDASHVILI-CHIBURDANIDZE

ბიჭენთა (მ/4) 1978

1. ღf3 ღf6 2. g3 d5 3. e4 c6 [3. ... dc4 4. ღa3: 4. ♗a4?! ღc6 5. ♗c4 e5 6. ♜g2 ♜c6 7. ♗a4-ღd7 8. d3 ღb6 9. ♗d1 ♜c7 10. ღc3 f5! ♚] 4. ♜g2 dc4 5. a4 g6 6. ღa3 ♗d5 [c 6. ♜g7 7. ღc4 0-0] 7. 0-0 ღa6 8. ღe1 [c 8. ღh4] ♗h5 9. ღc4 ♜h3 10. ღf3 ♜g2 11. ♜g2 ♜g7 12. d3 [c 12. d4] 0-0 13. h3 [c 14. ♜g5, 15. g4!] ♗d5 14. ♜d2 ♜fd8 15. ♗c2 [15. ♜c3

Δ ♗b3] ♜ac8 16. ♜c3 e5 17. ♜ad1 h6 18. ♗b3 b6 19. e4? ♗e6 20. ღh4 [20. ღfe5! Δ f2-f4-f5 ♚] ღb4! [21. ღd3] 21. ♜b4 cb4 22. ♜fe1 [22. ♗b4 ღc4 23. ♜fe1 ♗c6! ♚] ღd7 23. ♗c2 [23. ♗b4 ღc5 24. ♗a3 ღd3 25. ♜d3 ♜d3 26. ♗d3 ♗c4 (c 26. ♜c4) 27. ♗c4 ♜c4 28. b3 ♚] ღc5 24. b3 a6! 25. ღf3 b5 26. ab5 ab5 27. ღc3 ღa4! [27. ... ღd3? 28. ♜d3! ♜c2 29. ♜d8, 30. ღc2] 28. ♗a2 ღc3 29. ♗a5 ღd1 30. ♜d1 ♗b3 31. ♗b5 ♜c3 - + 32. ♗b7 ⊕ ♜cd3 33. ♜d3 ♜d3 34. ღd5 ♜f3 ⊕ [35. ღe7 ♜h7 36. ♗c8 h5!] 0 1

№ 314. ლაზიერის გამბიტი

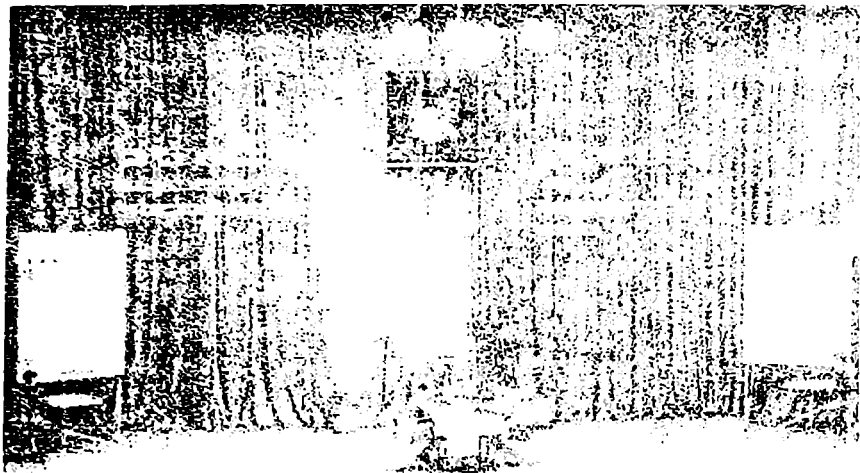
ჩიბურდანიძე-ალექსანდრია

CHIBURDANIDZE

– ALEXANDRIA

თბილისი (მ/9) 19c1

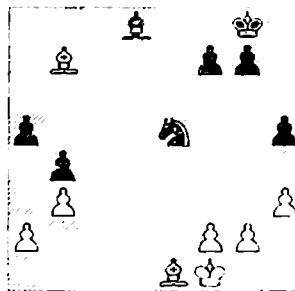
1. e4 ღf6 2. ღc3 e5 3. ღf3 e6 4. e3 [4. g3] ღc6 5. d4 d5 6. cd5 ed5 [6. ... ღd5 7. ♜d3. ბოტვინიკო-ალლოზინი, ამსტერდამი, 1938] 7. ♜c2 ♜d6 8. dc5 ♜c5 9. 0-0 0-0 10. ♜d2 [c 10. b3 Δ 11. ♜b2] a6 [11. ... d4 12. ღd4 ღd4 13. ed4 ღd4 =] 11. ♜c1 ♗d6 12. ♗c2 ♜a7 13. ♜fd1 ♜g4 14. ♜e1 ♜ad8 15. ♗a4 [15. ღd5? ღd5

მიმდინარეობს მსოფლიო პირველობის მატჩი მ. ჩიბურდანიძესა და ნ. ალექსანდრიას შორის (თბილისი, ვაჟა-ფშაველას სახელობის სპორტული კომპლექსი, 1981 წ.).

16. e4 $\text{d}3$ 17. $\text{d}5$ (17. $\text{d}3$ $\text{d}4$)
 $\text{d}4$ 18. $\text{d}6$ $\text{d}6$ 19. $\text{c}7$ $\text{e}2$ 20.
 $\text{f}1$ $\text{b}8$ f სტერუა] $\text{e}6$ 16.
 $\text{b}3$ $\text{d}4$ [16. $\text{e}7$] 17. $\text{e}6$
 $\text{e}6$ 18. $\text{d}4$ $\text{d}4$ 19. $\text{e}4$ $\text{d}4$
 20. $\text{f}3$ $\text{b}5$ 21. $\text{b}3$ $\text{b}4$? [16. 21.

$\text{g}4$ = 22. $\text{g}4$ $\text{g}4$ 23. $\text{e}2$ $\text{b}2$
 24. $\text{b}1$ (24. $\text{d}8$? $\text{d}8$ 25. $\text{c}6$
 $\text{h}5$! 26. $\text{d}1$) $\text{e}5$ 25. $\text{h}3$ $\text{f}6$.
 გავრლოვა] 22. $\text{a}4$ $\text{a}5$ 23. $\text{c}5$
 $\text{e}8$ [23. $\text{g}4$? 24. $\text{b}7$ $\text{f}3$
 25. $\text{g}3$ $\text{d}5$ 26. $\text{a}5$ $\text{f}d8$ 27. $\text{f}1$!
 + - ალექსანდრია] 24. $\text{b}7$! $\text{b}7$
 25. $\text{b}7$ $\text{h}5$ 26. $\text{f}1$ $\text{g}4$ 27. $\text{h}3$
 $\text{e}5$ 28. $\text{c}2$ $\text{b}6$ 29. $\text{c}d2$
 $\text{d}2$ 30. $\text{d}2$ $\text{d}8$ 31. $\text{d}8$ $\text{d}8$

32. $\text{e}2$ $\text{f}8$ 33. $\text{e}3$ $\text{e}7$
 34. $\text{f}4$ $\text{d}7$ [34. $\text{g}6$? 35. $\text{f}3$
 $\text{h}4$ 36. $\text{f}5$ + -] 35. $\text{h}4$ $\text{f}6$ [16.
 35. ... $\text{f}6$. 35. ... $\text{e}8$? 36. $\text{d}8$ $\text{d}8$
 37. $\text{d}4$ $\text{e}7$ 38. $\text{d}5$ $\text{f}6$ 39. $\text{f}3$
 Δ e \rightarrow «] 36. $\text{f}3$ $\text{b}6$ 37. $\text{d}3$
 $\text{e}6$ 38. $\text{c}4$ $\text{f}5$ 39. $\text{g}3$ $\text{c}7$
 40. $\text{b}5$ + - $\text{e}4$ [40. $\text{g}6$] 41.
 $\text{e}6$ $\text{b}8$ 42. $\text{h}5$ $\text{f}6$ 43. $\text{g}4$

მაია ჩიბურდანიძე და ნანა ალექსანდრია. მისაღებაჲ პარტიის დაწყების წინ (თბილისი, 1981 წ.)

ფ6 44. f5 ფh6 45. ფb6 დე5
 46. დf3 ღგ5 47. დc6 [ღ 47.
 დg2] ღh3 48. ფa5 დc3 49. g4
 ღf4 50. დb5 ღd5 [ღ 50. ... დd2
 ფილიპი] 51. დc4 ღე3 52. დe2
 დd2 53. დf2 ღc2 54. დc5 ფg5
 55. დd1 1:0

№ 315. ინლური დაცვა

ალექსანდრია-ჩიბურდანიძე

ALEXANDRIA CHIBURDANIDZE

თბილისი (მ/8) 1981

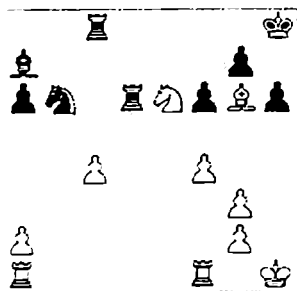
1. d4 ღf6 2. c4 e6 3. ღf3
 e5 4. d5 ed5 5. cd5 g6 6. ღc3
 დg7 7. c4 0-0 8. დe2 ჰc8 9.
 ღd2 d6 10. 0-0 ღbd7 11. a4
 a6 12. f4 ჰc7?! [12. ... c4, 12. ...
 ჰb8] 13. ფh1 c4 14. e5! [14.
 დc4? ღc5 15. ჰc2 ღfe4 16. ღc4

ღc4 17. ღe4 დf5] 14. ... de5 15.
 ღc4 e4 16. f5! b6 17. დf4 ჰd8
 18. ჰc1 ღf8 19. ღd6 ჰe7 20.
 ღc8 ჰc8 21. დa6 + ჰa8 22.
 d6 ჰea7 23. დb5 gf5 24. დg5
 h6 25. დf6 ჰf6 26. ღe4 ჰb2
 27. ღg3 ჰd4 28. ჰd4 დd4 29.
 ღf5 დe5 30. ღh6 ფg7 31. ღf5
 ფh7 32. ღe7 დd6 33. ღc8
 ჰc8 34. ჰc8 ფg7 35. g3 ღe6
 36. ჰc6 დc5 37. დc4 ღg5 38.
 დb3 ღe4 39. ჰf4 ღd6 40. h4
 ფf8 41. a5 [41. ჰa5 42. დf7
 ღf7 43. ჰc8 ფg7 44. ჰc7 +-] 1:0
 [ალექსანდრია]

თლდა გომნომ, თომ საჰიტოა
 შენი გამარჯვება, ეს დამაცემით
 ძალეჲს გმაცემს.

ნანაალექსანდრია

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ♖d2 a6
 4. ♗g3 c5 5. ed5 ed5 6. ♙e2
 ♜f6 7. 0-0 ♙e7 8. dc5 ♙c5 9.
 ♚b3 ♙a7 10. ♙g5 ♚bd7 [10.
 0-0] 11. ♜fd4 h6 [⊖ 11.
 0-0] 12. ♙f4 0-0 13. ♜f5 ♚c5
 14. ♚bd4 ♜fe4 15. ♙e5 ♙f5
 16. ♜f5 ♚e6? [16. ♙g5 17. g4
 g6! 18. h4 ♙d8 19. ♚h6 ♜h7 20.
 g5 f6! ალექსანდროია] 17. ♙d5 ♙d5
 18. ♚e7 ♜h8 19. ♚d5 ± f6 20.
 ♙g3 ♙fd8 21. e4 ♚d4 22. ♙d3
 ♚c5 23. ♙g6 b5 ⇨ 24. b3 bc4
 25. bc4 ♚e2 26. ♜h1 ♗g3 27.
 hg3 ♚d7 28. f4 [28. ♚c7 ♙ab8
 29. ♚a6 ♙b6 ↑] ♚b6 29. ♚c7 [⊖
 29. ♚b6 ♙b6 30. ♙ab1 ♙ab8 31.
 ♙fd1 ♙d1 32. ♙d1 ±] ♙ac8 30.
 ♚e6 ♙d6 [⊖ 30. ♙d2! 31. c5
 ♚a4 ∞]

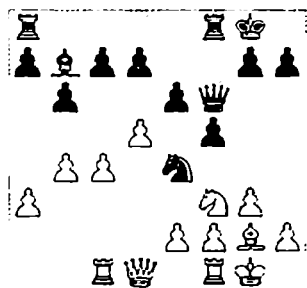
31. c5! ♙e6 32. ♙f5 ♙c5 33.
 ♙c6 ♙h5 34. ♙h3 +- ♚c4 35.
 f5 ♚c5 [Δ 36. ♜g4, 37. ♜f2
 38. ♜h2 ♜g4 =] 36. ♙f4 [36.
 ♙ad1 ♜g4 37. ♙d2] ♚d3 37. ♙c4
 ♙g5 [37. ♜f2 38. ♜h2 ♚h3 39.
 g4 ♙g5 40. gh3 +-] 38. ♙b1 [38.
 ♜h2 ♜f2 39. ♙f1] ♜h7 39. ♙c8
 ♜f2 40. ♜h2 ♚h3 41. gh3 ♙f5
 42. ♙a8 ♙f2 43. ♜h1 ♙d4 44.
 ♙a6 +- h5 45. ♙a4 ♙e5 46.
 ♙b3 ♜h6 47. a3 ♙a2 48. ♙c4
 ♙d6 49. a4 ♙e5 50. ♙d3 ♜g5
 51. ♜g1 ♜f5 52. ♜f1 ♜g5 53.
 ♙f3 ♙d6 54. ♜c1 [Δ ♜d1-c1-
 b1] ♙h2 55. h4 ♜h6 56. ♙c6
 ♙e5 57. a5. [57. ♙a3 ♙b2 58.
 ♙c3 ♙d4 59. ♙c2 ♙h1 60. ♜d2
 ♙a1 61. ♙c4. ალექსანდროია] ♙a2
 58. a6 ♜g6 59. ♜d1 ♜h6 60.
 ♙c3! ♙d4 61. ♙e4 ♙g1 62.
 ♜c1 ♜g6 63. ♜b1 ♙a5 64. ♙e2
 ♜f5 65. ♙a2 ♙b5 66. ♜c2 ♙b8
 67. ♙c4! ♙a8 68. ♙a5 ♜g6 69.
 ♜d2 ♙f2 70. ♙a3 ♙e8 71. ♙c7
 ♜c1 72. ♜d1 ♙b4 73. ♙b3 ♙d8
 74. ♜c2 [74. ♜c2 ♙d6 75. ♙d3
 ♙c7 76. ♙d8. ♙d8 77. a7 +- ალექსან-
 დროია] ♙d6 75. ♙c6 [75. ♙d3?
 ♙c8] ♙e5 76. ♙a3 ♜f5 77. ♜f3
 ♙a8 78. ♙a5 ♙d8 79. a7 ♙a8
 80. ♙b6 ♜g6 ⊙ 81. ♙c6 1:0

№ 317. ახალინდური დაცვა
ჩიბურდანიძე

– ახმელოვსკაია

CHIBURDANIDZE-AKHMILOVSKAIA
სოფია (მ/5) 1986

1. d4 ღf6 2. ღf3 e6 3. g3
b6 4. ღg2 ღb7 5. 0-0 ღe7 6.
c4 0-0 7. ღc3 ღe4 8. ღd2 f5
9. d5 ღf6 10. ჰc1 ღa6 11. a3!
[Δ 12. b4] ღac5 12. b4 ღc3 13.
ღc3 ღe4 14. ღf6 ჰf6

15. ჰd4! N [15. ღd4 a5 16.
ღb5 ab4 17. ab4 ±] ღg5? [Δ 15.
... a5] 16. ჰf6 ღf3 17. ღf3 ჰf6
18. ჰfd1 [Δ 19. dc6 ღf3 20. ef3
dc6 21. ჰd7] e5 19. e4 fe4? [19.
... g6] 20. ღe4 ჰaf8 21. ჰd2 d6
22. c5 g6 23. cb6! cb6 24.
ჰdc2 + - ჰe8 25. ჰc7 [25. ჰg2
ჰ6f8 26. ჰc7 ჰc8 =] ჰf7 26. h4
ღf8 27. ჰ7c3! ჰee7 28. ჰg2
ჰf6 29. f3 ჰe8 30. g4 ჰd8 31.
ღg3 ჰff7 32. ჰ3c2 [Δ ჰh2]
32. ჰc7? 33. ჰc7 ჰc7 34.
ჰc7 ჰc7 35. h5?! [35. f4! ჰd8

36. fe5! de5 37. g5 ღc8 38. h5 + -]
gh5? [Δ 35. ... g5 36. h6 ჰd8 37.
ღh7 ჰe7! =] 36. g5! ჰd8 37.
ღh4! [37. ღh7? ჰe7 =] 1 0
[ჩიბურდანიძე]

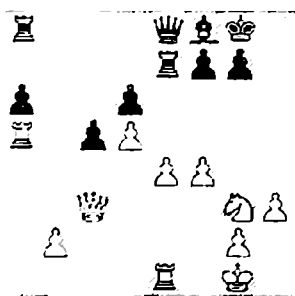
№ 318. ესპანური პარტია
იოსელიანი – ჩიბურდანიძე
IOSELIANI CHIBURDANIDZE
თელავი (მ/4) 1988

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღb5
a6 4. ღa4 ღf6 5. 0-0 ღe7 6.
ჰe1 b5 7. ღb3 d6 8. c3 0-0 9.
h3 ღe6 10. d4 [10. ღe6 fe6 11.
d4 ჰd7 (11. ... ed4? 12. cd4 d5 13.
e5 ღc4 14. ღbd2 ± ალიოხინი
ერესი, ზალცბურგი 1943) 12. de5
ღc5 13. ღe5 de5 14. ჰd7 ღd7 =
სპასკი-ნეი, მოსკოვი, 1981] ღb3 11.
ჰb3 [11. ab3 ჰe8 (11. ... ჰc8, 11.
ჰb8, 11. ჰd7) 12. d5 ღb8
13. c4 ღbd7 14. ჰc2 ჰc8 15. ღc3
c6 16. dc6 ჰc6 ±] ჰe8 [11. ... ჰb8
12. ღbd2 ჰb6 13. d5 ღa5 14. ჰc2
c6 15. b4 ღb7 16. dc6 ჰc6 იოსელი-
ანი ჩიბურდანიძე მ/16 1988] 12.
ღbd2ed4 13. cd4 ღa5 14. ჰd1
c5 15. ღf1 ღf8 16. ღg3 ღc6?
[16. cd4!? 17. ღd4 g6 18. ღf4
ჰb6 19. ჰc1 ღg7 20. ღf3 ღc4 ±
იოსელიანი ჩიბურდანიძე მ/6 1988]
17. d5 ± ღe5 18. ღe5 ჰe5 19.
ღf4 ჰe8 20. ჰf3 ღd7 [20.

მაია ჩიბურდანიძისა და ელენა ახმილოვას შუბვლა (სოფია, 1986 წ.)

g6 21. e5!? de5 22. ♖c5] 21. ♖f5
 ♗e5 22. ♖g3 ♕h8 23. a4! ♖d7
 [23. ... b4 24. ♗c5 ♖c5 25. ♖d3 Δ
 ♗c3-c4±] 24. ab5 ♖b5 25. ♗e5
 ♖c5 26. ♖c3! ♕g8 27. ♖a5
 ♖e8 [27. ♖b4! 28. ♖b4 cb4 29.
 ♖d4 Δ ♗c6 ±] 28. ♖g3 h5 [c
 28. ... g6 ♗g7] 29. f4 ♖e7

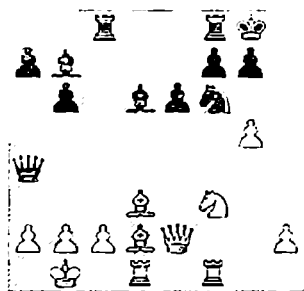
30. e5! de5 31. fe5 ♖d8 32.
 ♖c5 ♖e5! 33. ♖c5 ♗c5 34.
 ♕h1 ♖b5 35. ♖h5 ♗d6 [35.

♗f8 36. ♖d4 Δ ♖h4] 36. ♖g5 g6
 37. ♖f6 ♖e8 38. ♗c4 ♗e7? [38.
 ♗f8 39. ♖c5 ♖d7 40. ♖h4 (40.
 d6?! ♗g7! 41. ♖c7 ♖f5! 42. ♖f5
 gf5 43. d7 ♕f8) 40. ... ♗g7 41. ♖f6
 ♗f6 42. ♖f6 ♖c8 43. ♕h2 Δ d6,
 ♖c7] 39. ♖c5! + - ♗f6 [39.
 ♖d7 40. d6] 40. ♖f6 ♕f8 41.
 ♗c8 [41. ♖c8 42. ♖e8 ♕c8 43.
 g4 ♕c7 (43. ... g5 44. ♕g2 ♕d7 45.
 ♕f3 ♕d6 46. ♕e4) 44. h4 ♕d6 46.
 h5 + -] 1 : 0

№ 319. კარო-კანის დაცვა
 ჩიბურდანიძე - იოსელიანი
 CHIBURDANIDZE IOSELIANI
 თელავი (მ/7) 1988

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ♗c3 de4
 4. ♗c4 ♖d7 5. ♗c4 [5. ♖g5]

6. $\text{d}g\text{f}6$ 7. $\text{d}g5$ $\text{e}6$ 8. $\text{e}2$ [Δ 8. $\text{d}f7!$] $\text{d}b6$ 9. $\text{d}d3$ [8. $\text{d}b3$] $\text{h}6$ [8. $\text{e}d4?$] 9. $\text{d}f3$ Δ $\text{d}c5$, $\text{d}f7$] 9. $\text{d}5\text{f}3$ $\text{c}5$ 10. $\text{d}c$ $\text{d}c5$ 11. $\text{d}d2$ $\text{e}7$ [11. $\text{d}bd7$ ∞] 12. 0-0-0 0-0 13. $\text{d}e5$ $\text{d}bd7$ 14. $\text{f}4!?$ $\text{b}6$ 15. $\text{d}gf3$ $\text{d}b7$ 16. $\text{d}hf1$ $\text{d}ac8$ [Δ 16. $\text{d}d6$ Δ 17. ... $\text{d}f3$, 17. $\text{d}c5$ \rightleftharpoons ; 17. $\text{d}d7$ $\text{d}d7$ 18. $\text{d}d4$ $\text{a}6$ \uparrow] 17. $\text{d}b1$ $\text{d}d6$ 18. $\text{d}d7$ $\text{e}d7?$! [18. $\text{d}d7$ 19. $\text{d}d4$ (Δ 20. $\text{d}b5$, 20. $\text{d}c6$) $\text{d}c5$ 20. $\text{d}b5$ $\text{e}7$. 19. $\text{a}6$ 20. $\text{d}a6$ $\text{d}a6$ 21. $\text{e}a6$ \pm] 19. $\text{g}4$ $\text{e}a4$ [19. ... $\text{d}g4?$ 20. $\text{d}c5!$ \rightarrow] 20. $\text{g}5$ $\text{hg}5$ 21. $\text{fg}5$

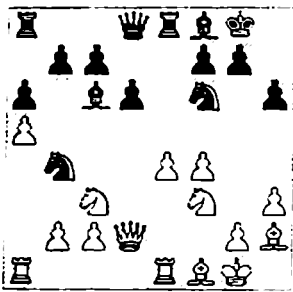
21. $\text{d}d5$ [Δ 21. $\text{d}c4$ ∞ .

22. $\text{d}c1?$ (Δ 23. $\text{b}3$, 23. $\text{d}b5$) $\text{d}fd8$ 23. $\text{d}b5?$ (23. $\text{b}3$ $\text{e}a3$ 24. $\text{d}e4$ $\text{d}e4$ 25. $\text{e}c4$ $\text{d}c5!$) $\text{d}c2!$ 24. $\text{e}d3$ $\text{d}b2$ 25. $\text{d}b2$ $\text{d}a3!$; 22. $\text{g}6$ $\text{fg}6$ 23. $\text{d}g5$ $\text{d}d2$ 24. $\text{e}d2$ $\text{d}f4!$ 25. $\text{e}c2$ $\text{d}g5$ 26. $\text{e}c6$ $\text{d}h8$ 27. $\text{e}g6$ $\text{e}h4$; 22. $\text{b}3$ $\text{e}c6!$ (22. ... $\text{d}d2$ 23. $\text{d}d2$ $\text{e}h4$ 24. $\text{g}6$ \pm) 23. $\text{d}d4$ $\text{e}d5!$ ∞ . 22. $\text{c}4!$ $\text{d}d2$

(22. ... $\text{d}c5$ 23. $\text{d}c2$ $\text{e}c6$ 24. $\text{d}c5!$ $\text{e}g2!$? 25. $\text{e}h5$ $\text{d}e4$ 26. $\text{d}f7$ $\text{d}d2$ 27. $\text{d}a1!$) 23. $\text{d}d2$ (Δ 24. $\text{e}h5$ $\text{g}6$) $\text{e}d7$ 24. $\text{g}6!$ $\text{fg}6$ 25. $\text{d}g6$ \rightarrow $\text{d}e4$ $\text{d}c5$ 22. $\text{g}6$ [22. $\text{c}4$ $\text{d}f4$ 23. $\text{d}f4$ $\text{d}f4$ 24. $\text{d}d4!$ $\text{d}g5$ 25. $\text{d}e6!$ $\text{fe}6$ 26. $\text{e}c6$ $\text{d}h8$ 27. $\text{e}g6$ Δ 28. $\text{e}h7$ $\#$: 22. ... $\text{d}b4$ 23. $\text{d}b4$ $\text{e}b4$ 24. $\text{g}6$ \rightarrow] $\text{d}f4$ 23. $\text{d}f4$ $\text{e}f4$ 24. $\text{d}d4!$ $\text{e}e5$ [24. $\text{e}d4$, 25. $\text{gf}7$ $\text{d}f7$ 26. $\text{d}h7$ $\text{d}h7$ 27. $\text{e}h5$] 25. $\text{gf}7$ $\text{d}f7$ 26. $\text{d}h7!$ $\text{d}h7$ +- [Δ 26. $\text{d}f8$] 27. $\text{d}f7$ $\text{d}e4$ 28. $\text{e}g4$ $\text{d}g6$ 29. $\text{d}f3$ $\text{e}c4$ 30. $\text{e}c4$ $\text{d}e4$ 31. $\text{d}e3$ $\text{d}g6$ 32. $\text{d}e6$ $\text{d}c5$ 33. $\text{d}b3$ $\text{d}e3$ 34. $\text{d}a1!$ $\text{d}f4$ 35. $\text{d}f1$ $\text{d}h6$ 36. $\text{d}e2$ $\text{d}h5$ 37. $\text{d}g2$ $\text{d}e8$ 38. $\text{d}b3$ $\text{d}f3$ 39. $\text{d}gf2$ $\text{d}d5$ 40. $\text{d}c1$ $\text{d}e3$ 41. $\text{d}d3$ $\text{d}c4$ 42. $\text{d}e1$ 1 0

№ 320. ფილიდორის დაცვა
 იოსელიანი - ჩიბურდანიძე
 თელავი (6/14) 1958

1. $\text{e}4$ $\text{e}5$ 2. $\text{d}f3$ $\text{d}6$ 3. $\text{d}4$ $\text{ed}4$ 4. $\text{d}d4$ $\text{d}f6$ 5. $\text{d}c3$ $\text{d}c7$ 6. $\text{d}c2$ 0-0 7. 0-0 $\text{d}e8$ 8. $\text{d}c1$ $\text{d}f8$ 9. $\text{d}f1$ $\text{h}6$ 10. $\text{d}f4$ $\text{d}bd7$ 11. $\text{h}3$ $\text{a}6$ 12. $\text{a}4$ $\text{d}e5$ 13. $\text{d}h2?$! [Δ 13. $\text{d}g3$] $\text{d}d7$ 14. $\text{f}4$ $\text{d}c6$ 15. $\text{d}f3$ $\text{d}b4$ 16. $\text{e}d2$ $\text{d}c6$ 17. $\text{a}5$

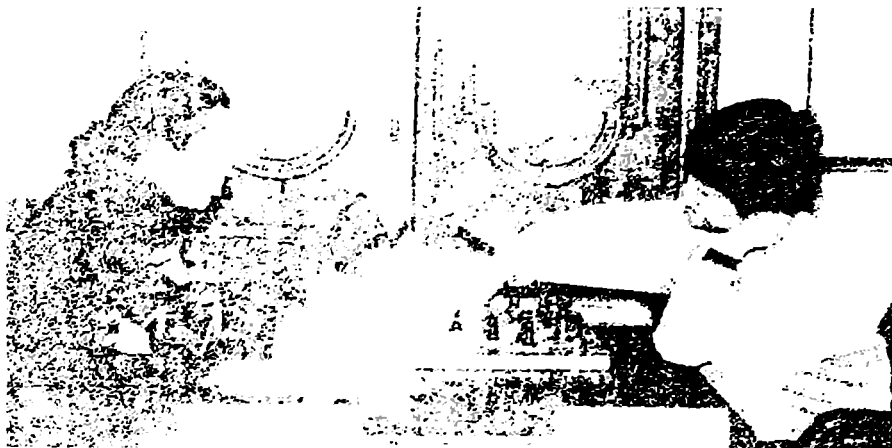

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. ♖b5
 a6 4. ♗a4 d6 5. c3 ♗d7 6. d4
 ჭge7 7. ♖b3 h6 8. ჭa3 ჭg6
 9. ჭc4 ♗e7 10. ჭe3 0-0 11.
 0-0 ♖c8!? [11. ♖c8; 11.
 ♗f6] 12. ჭd5 ♗d8 13. de5 [⊔
 13. h3, 14. ♗c3] de5 14. ♗e3
 ♗e6 15. ♗c5 ♖e8 16. ♗a4 b5
 17. ♗c2 ჭb8 18. a4 ჭd7 19.
 ♗e3 c6 20. ჭb4 ჭf6 21. ♖d6?
 [⊔21. ab5 ab5 22. ♖a8 ♖a8 23.
 ♖a1 =] ♗e7 22. ♖d2 [22. ♖c6
 ♗b4 23. ♖c8 ♖ac8 24. cb4 ♖c2-+]
 ♖d8 23. ♖c1 c5↑ [⊔ 23. ♗g4
 24. ჭd2 ჭh5 ♖] 24. ჭd3 ♖e7
 25. ab5 ab5 26. ♖e1 ♖a1 27.
 ♖a1 ჭg4 [27. ჭc4 28. ჭde5!]
 28. ♖a6 ♗c4 29. ჭe1 [⊔ 30.
 b3] ♖d6 31. ♖a8 ჭh7 32. h3
 ჭe3 33. ♖e3 ♗e6 34. ჭd3 [⊔
 34. ♖d3 ♖d3 35. ჭd3 c4 36. ჭb4
 ♗b4 37. cb4 c3 38. ♖a3 =] ♖d8
 35. ♖a6 c4 36. ჭb4 ♗c5 37.
 ♖e1 ♗b4 38. cb4 c3! -+
 39. ♖a1 [39. ♖a3 ♖c8 40. bc3 ♖c3
 41. ♖c3 ♖c3 -+] ♖c8 39. ♗d3
 ჭf4 40. ♗b5 c2 41. ♖c1 ♖b7
 42. ♗f1? [⊔ 42. ♗a6 ♖a8 43. ♗c8
 ♖a1 44. ♖a1 ♗c8 45. ჭe5 ჭe2 ⊔
 46. c1 ♖] ♖a8 0:1

17.... ♗e4!? 18. ჭe4 ♖e4 19.
 ♖e4 ჭc4 20. ♖b4 d5! 21. ♖a4
 ⊔ [21. ♖b3 ♗c5 22. ჭh1 ჭf2 23.
 ჭg1 ჭh3 1/2] ♗c5 22. ჭd4 ♖h4
 23. ჭh1 ჭf2 24. ჭg1 ჭe4 25.
 ჭh1 [25.g3! (25. ♖d1 ♖f2 26.
 ჭh1 ♖c3 27. ♗g1 ჭg3 28. ჭh2
 ♖f4 -+: 25. c3 ♖f2 26. ჭh1 ♖b2
 ♖) 25. ჭg3 26. c3 (a/ 26. ♗g3
 ♖g3 27. ჭh1 ♖f4 28. c3 ♗d6 29.
 ♖c2 ♖e8→ b/ 26. ♖e1 ჭf5 27.
 ♖e8 ჭh7! 28. c3 ჭd4 29. cd4 ♗d4
 30. ჭh1 (30. ♖d4 ♖c8 ∞) 30.
 ♖f2 →): a/ 26.... ჭf1 27. ♖f1 ♖h3
 28. ♖d1 ∞ აზმითარაშვილი; b/ 26.
 ... ჭf5 27. ♖d1 ♖f6 28. ჭh1 ±: c)
 26. ... ♖f4 25. ♖e1 ♖f3 26. ♗g2 ±
 მაკარიჩივი] ჭf2 26. ჭg1 1/2 1/2

ჭადრაკი არ არის მხოლოდ
 მსოფლიოს, ქვეყნის, ქალაქის
 ჩემპიონატები. ეს უპირველეს
 ყოვლისა ადამიანთა ურთიერ-
 თობაა.

შუშა პოლოგარი

ნანა იოსელიანისა და სე ცხოუნის შეხვედრა (მონტე კარლო, 1993 წ.).

№ 322. სიცილიური დაცვა
სე ცხოუნისი - იოსელიანისი

J. XIE IOSELIANI
მონტე-კარლო (მ/მ) 1993

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 ჭc6 6. d2
c5 7. ჭf3 h6 8. 0-0 d7 9. ჭe1
0-0 10. h3 d6 11. d2
12. d2 ჭd8 13. ჭa4?! d5 N
[13. ... ჭh7 ±] 14. ed5 ჭd5 15.
c4 ჭd6 16. d2 c3 ჭd7 17. ჭd6
d6 18. ჭad1 d7 19. b4 a6
20. ჭb2 ჭfd8 = 21. a4 f6 22.
c5 ჭe7! ♣ 23. a5 ჭd5 24. ჭa4
ღc3?! [24. ... ჭb8! Δ ჭc6 X a5.
b4] 25. ჭc3 ჭb8 26. ჭd5! =

ღd5 27. ჭd5 ჭc6 [27. ჭd5
28. d4 ჭc6 29. d5 ჭf8 30. ჭb1]
28. d4 ჭh7 29. ჭb1 f5 30.
ღf1 ჭd5 31. d5 ჭd8 32. d6
g6 33. b5 ჭa5 34. c6?! ab5 35.
cb7 e4?! 36. ჭh4? [36. ჭb5! ef3
37. gf3 ჭb8 38. d5 =] ჭb7 37.
ღb5?! [37. d7 ჭd6 38. d6 ჭg7
39. d5 ჭf6 40. d4 ♣; 37. ... ჭd6
38. ჭb5 ჭd8 39. d5 =] ჭd6 38.
ღc5 ჭb8 39. ჭd5? -+ ჭg7 40.
g4 f4 41. g5 ჭe8 42. d7 ჭe7
43. d2 c3! 44. gh6 ჭh6 45.
ღd4 ჭg5 46. ჭf3 ef3 47. d3
ღf5 48. ჭc4 ჭc7 49. ჭa4 ჭc1
50. ჭe2 ჭc2 51. ჭe1 d5 52.
h4 ჭh6 [52. ჭh4? 53. ჭg4]
53. d4 ჭc1 54. ჭd2 ჭa1 55.
ღb4 ჭa2 56. ჭd3 ჭf2 57. ჭb5
ღf6 58. d5 ჭf5 0 1 [საკაევი]

პრადქციამ მასწავლა: მთლიან-
დუ არ უნდა დაჰყარო ფარ-სმალი,
მთლიანდუ უნდა იმბოლო.

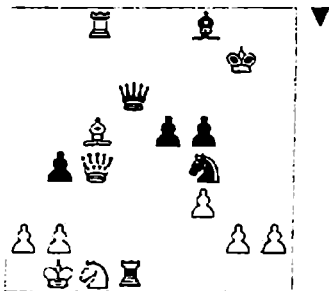
ნანა იოსელიანი

ვრამუნტაჟი

51. კოზლოვსკაია - კაკაბაძე

KOZLOVSKAIA KAKABADZE

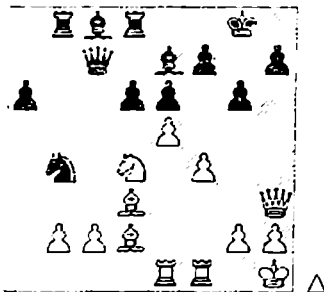
ბათუმი 1961

52. ხუბულური - ალექსანდრია

KHUBULURI ALEXANDRIA

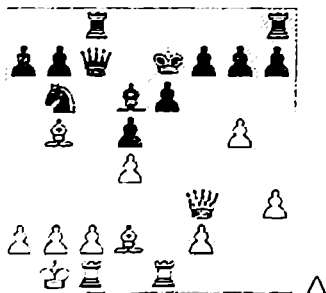
თბილისი 1967

53. არახაშია - კონოპლიოვა

ARAKHATIA KONOPLIOVA

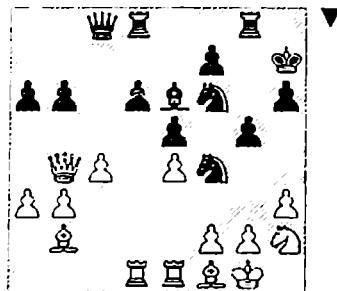
თბილისი (სსრკ ჩ) 1987

54. იალმენიტაია - ტყეშელაშვილი

YALEMNITSKAIA TKESHELASHVILI

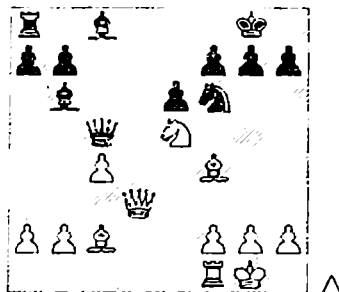
ვარშავა (იშპ/12) 1991

55. ეძვერადე - თვაური

EDZVERADZE TVAURI

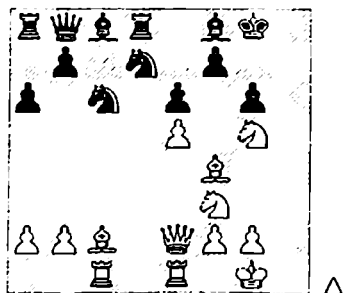
თბილისი (სს) 1994

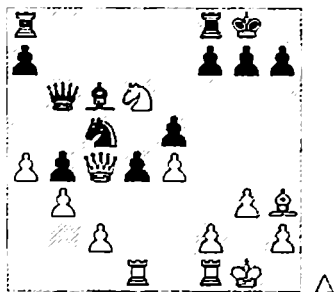
56. ჩიბურდანიძე - სტერნინა

CHIBURDANIDZE STERNINA

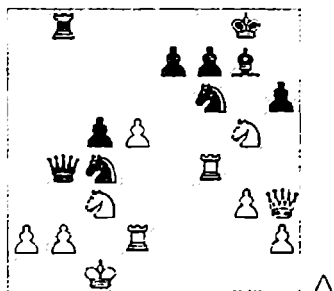
თბილისი (სსრკ ჩ) 1974

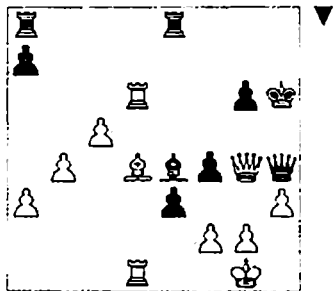
57 გურიელი - ჩხოვეა
GURIELI CHEKHOVA
ფრუნზე (ზტ) 1978

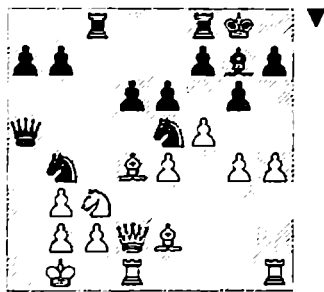
58. ჩხაიძე - ეიდელსონი
CHKHAIDZE EIDELSON
ვიტებსკი (სსრკ ჩ1/2) 1985

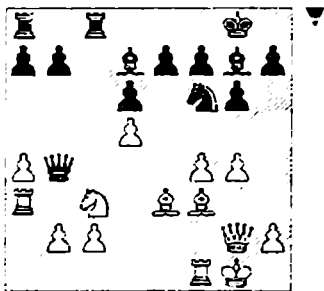
59 ჩხოვეა - გურიელი
CHEKHOVA GURIELI
დონის როსტოვი (სსრკ ჩ) 1980

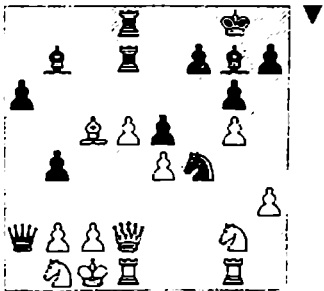
60. კოუვენჰოვენი - ლომინეიშვილი
KOUWENHOVEN LOMINEISHVILI
დუისბერგი 1992

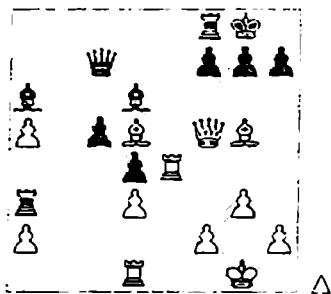
61. ნიკოლაუ - გავრინდაშვილი
NIKOLAU GAVRINDASHVILI
ბელგრადი 1971

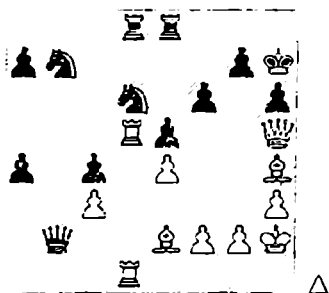
პიჩაილიჩი - გურიელი
PIKHAILIC GURIELI
თბილისი 1975

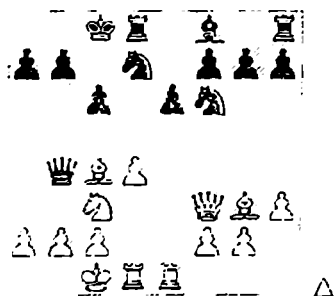
63. ჩიბურდანიძე - ალექსანდრია
CHIBURDANIDZE ALEXANDRIA
თბილისი (მ/9) 1977

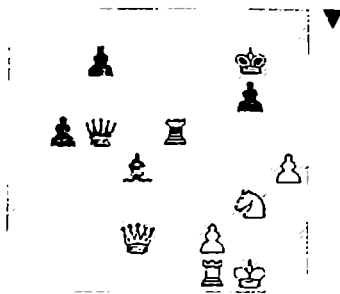
64. ლანჩავა - სულთანოვა
LANCHAVA SULTANOVA
პრილუკი 1988

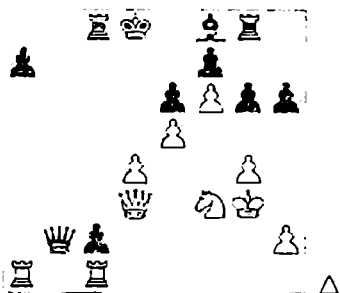
65. სანაძე - კონოპლიოვა
SANADZE KONOPLIOVA
აშხაბადი (სსრკ ჩ) 1968

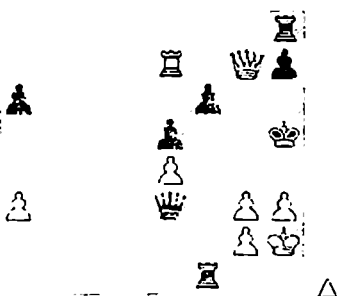
66. შულეი - გავრინდაშვილი
SHUL GABRINDASHVILI
თბილისი (სსრკ ჩ) 1973

67. გავრინდაშვილი - კალხბენერი
GABRINDASHVILI KALKHBERNER
ბელგრადი 1974

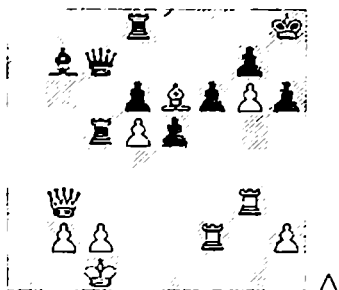
68. გავრინდაშვილი - ვერეტი
GABRINDASHVILI VERETSI
ბელგრადი 1974

69. იოსელიანი - ნუსტუ

IOSELIANI NUTSU

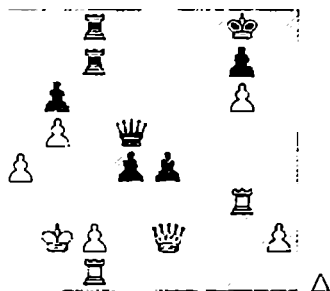
ლუტერნი (თ) 1982

70. არახამია - ვ. სახატოვა

ARAKHAMIA SAKHATOVA

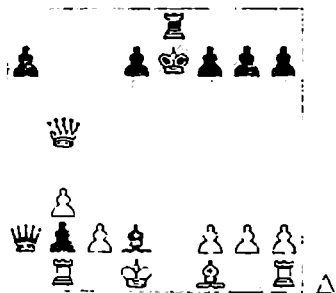
ფრუბეზე (სსრკ ჩ) 1986

71. არახამია - ვრომეზა

ARAKHAMIA PROMET

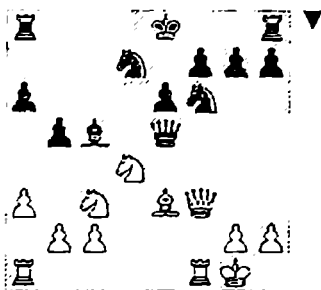
ტუშლა (სსრკ) 1987

72. ქვიციანიძე - არახამია

EDZGVERADZE ARAKHAMIA

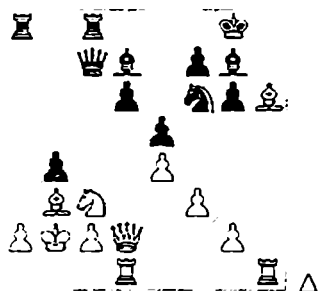
თბილისი 1992

73. გაფრინდაშვილი - ვუიანოვი

GAPRINDASHVILI VUJANOVIC

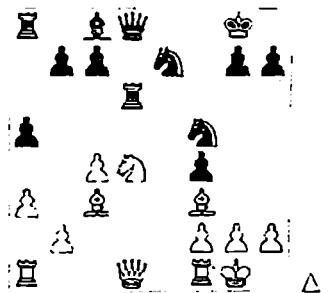
ტიბიშოვარა 1975

74. ნიკოლაძე - კახიანი

NIKOLADZE KAKHIANI

თბილისი (სსრ) 1987

1... **ცd32. ცd3 ზე13. ზე1 ზd3** 4. **ზეc2 ზე5** 5. **ზეb8 ზე6** 6. **ზეd3 ზეf4** 7. **ზეc4 ზეg2 ზეd5** 8. **ზეe4** 9. **ზეf4** 10. **ზეc8** 11. **ზეc1** 12. **0 : 1**

1. **f5! ზd32. fg6 fg6 3. ზf7! h5** [3. **ზეf7** 4. **ზეh7 ზე8** 5. **ზეg6 ზეd7** (5... **ზეf8** 6. **ზეf1**) 6. **ზეe6 ზეe8** 7. **ზეg6! ზეd7** 8. **c6 #; 3. ზეf2** 4. **ზეf2** 5. **ზეf8** (4. **ზეd5** 5. **ზეf7 + -**) 5. **ზეef1** 6. **ზეc6** 7. **ზეc6** 8. **ზეf7 + -**] 4. **ზეc6 ზეe5** 5. **ზეg7 ზეh8** 6. **ზეg6! 1 : 0**

1. **g6! hg6 2. ზეe6! ზეf8** [2. **ზეe6** 3. **ზეe1**] 3. **ზეg6** 4. **ზეh4** 5. **ზეg7! ზეg7** 6. **ზეg1 ზეf8** 7. **ზეf6 ზეc2** 8. **ზეa1 ზეc4** 9. **ზეg7 1 : 0**

1. **g4 2. ზეd6 gh3 3. ზეd8 hg2!** [Δ **ზეh3#**] 4. **ზეg2 ზეg2 5. ზეh1 ზეd8** 6. **ზეe5** 7. **ზეh2 ზეg4** 8. **ზეg3 ზეe5** [9. **ზეf4 ზეd3** 10. **ზეb4**] 1 0

1. **ზეd1! ზეf2?** [1. **ზეc7**] 2. **ზეh1 g5** [2. **ზეf4** 3. **ზეd8! + -**] 3. **ზეf7! ზეf4** 4. **ზეh6 ზეf8** 5. **ზეf1** 6. **ზეd8 ზეe8** 7. **ზეg4** 8. **ზეd7** 9. **ზეf6** 10. **ზეf6** 11. **ზეf2 1 0**

1. **ზეf7! ზეf7 2. ზეg5 ზეe7 3. ზეe6! ზეc5** [3. **ზეc6** 4. **ზეc4 + -**] 4. **ზეd8 ზეd8** 5. **ზეe5 ზეe5** 6. **ზეe5 ზეe5** 7. **ზეe5** 8. **ზეd6** 9. **ზეd5 ზეe7** 10. **ზეe1** 11. **ზეb3 ზეd7** 12. **ზეd6 1 0**

1. **a5! ზa5 2. f4** 3. **ზეd7 3. ზეf7! ზეf7** [3. **ზეh3** 4. **ზეh6 ზეg8** 5. **ზეg8 ზეg8** 6. **ზეf7#**] 4. **ზეe5** 5. **ზეe8** [4. **ზეaf8** 5. **ზეf7** 6. **ზეd7** 7. **ზეc6** 8. **ზეe5** (7. **ზეc7** 8. **ზეcd7 ზეf8** 9. **ზეc8 + -**) 8. **ზეcf7 + -**] 5. **ზეd4! ზეb6** 6. **ზეd6 ზეc7** 7. **ზეd7!! ზეb6** 8. **ზეdf7 ზეe6** 9. **ზეf7 10. ზეf7 10. ზეh1 1 0**

1. **ზეf7 ზეf7 2. ზეe6 ზეg6 3. ზეdf2 ზეb2** 4. **ზეb4 ზეd3** 5. **ზეd2** 6. **ზეd3** 7. **ზეc3 ზეh7** 8. **ზეc4** 9. **ზეb7** 10. **ზეd6 ზეd7** 10. **ზეde7 1 0**

59. ჩიხოვა - გურიელი
CHEKHOVA GURIELI

1. cf2 2. ცf1 [2. ცh1] ყგ4
3. hg4 ცგ5 →] 2. d3! 0 1

60. კოუენჰოვენ - ლომინეიშვილი
KOUWENHOVEN LOMINEISHVILI

1. d5d3! [Δ bc3] 2. ყe3
[2. d3 d4 3. ყe1 bc3 4. bc3
bc8! 5. cd4 (5. cb4 ყa1 #) ყa2 6.
ცc1 bc2! 7. d2 ყc2 #] bc3 3.
d3 d3! 4. d3 [4. cd3 bc8
5. d3 d3 6. bc3 ყa2 - +] ყa2
5. ცc1 d3 6. ცd2 □ d4 7.
ყd4 d5 8. h5? cf3 0 1

61. ნიკოლაუ - გაპრინდაშვილი
NIKOLAU GAPRINDASHVILI

1. d4! 2. d4 d4 3.
ყგ4 ყb2 4. cb1 bc2 5. d3
bc2 6. d2 bc5 7. cf3 [7. f5
ყc5!] ყc2 8. bc3d1 ყa4 9. bc1
ყe4 10. bc8 bc8 11. ყc8 d3
12. ცf2 ყd5 13. bc1 e6 14.
ყc4 ყf5 15. d7 e5 16. d3
[16. fe5 dc5 Δ e4] e4 17. d2 d5
18. ყd4 bc2 19. ცe1 [19. ცg1
ყh3] ყგ4 20. d2 bc1 21. cf1
ყg2 22. ცe2 ყf3 23. ცd2 ყf4
24. d3 ყგ4 25. ცe2 bc1 [26.
bc1 ყe2] 0 1

62. პიხაილი - გურიელი
PIKHAILIC GURIELI

1. d5! 2. cf4 [2. ed5 d5

3. ყe1 (3. ყb4?? d2 #) d1 4.
ყd1 d1 5. d1 d2 6. ცd2 ყd5
- +] ef4 3. ყb4 d3! 4. ყb3
d1 5. d1 d2! [6. ყb2 d1
7. ცd1 ყb2] 0 : 1

63. ჩიბურდანიძე - ალექსანდრია
CHIBURDANIDZE - ALEXANDRIA

1. d6! bc8 [1. ... g6 2. ყგ6!
hg6 3. bc4, 4. bc8 #] 2. ყგ5 d3
3. d7 d7 4. d4 ცf8 5. ყგ7
[5. bc1! f6 6. ყf6 d6 7. bc8 #]
ცe8 6. ყგ8 ცd7 7. ყf7 1 0

64. ლანჩავა - სულთანოვა
LANCHAVA SULTANOVA

1. d6! gf6 2. d6! d6 3.
d6 d6 4. ყf7 ცh8 5. ყe8
ცg7 6. ყe7 ცh8 [6. ცg8 7.
d4] 7. ყf8 ცh7 8. d4 f5 9.
d5 bc6 10. ყf7 1 0

65. სანაძე - კონოპლიოვა
SANADZE KONOPLIOVA

1. ყf4! ყa5 2. bc6! [Δ 3.
bc6! bc6 4. d6!] d8 [2. fc6
3. d6! Δ 4. ყb8 #] 3. ყf7 1 : 0

ჩადრავში კომპინაცია მიიღობა-
დი და ელემენტარულია. მეტ-
ლემულია გასდო კატეგი მოქალაქე,
თუ სტრუქტურ არ დაეფიქსირე მას.
მაგბამ ამასთან ყოველთვის აუც-
ილემულია ჩაწველ კოზიციის სასი-
ათს, და არ წამოიწყო კომ-
მინაცია კომპინაციისათვის.
რ. რეტი

66. შულ - ბაზრინდაშვილი

SHUL GAPRINDASHVILI

1. ... **ღე3 2. ჭე2 ჭდ5 3. ჭე2**
ღე3! [4. fg3 ღე1!; 4. ჭე3 ღე5]
0 1

67. ბაზრინდაშვილი - კალხბრენერი

GAPRINDASHVILI KALKHBRENER

1. **ღა7! ჭე1 2. ჭბ5 ჭფ4 3.**
ღე2 [3. ჭე4? c1 ჭ, 4. ჭე6]
ღე3! 4. ჭე3 ჭფ4 5. ჭე2!!
ღე4 6. ჭე2 ჭფ3 7. ჭე3 ღე3
8. ჭე2 ღე7 9. ჭბ8 ღე8 10.
ღე7 1 0

68. ბაზრინდაშვილი - ვერეტი

GAPRINDASHVILI VERETSI

1. **ღე4 ⊕** [1. ღე5! fe5 2. g4
 ჭე4 3. ჭე7 ჭე5 4. g3 #] **ღე6 2.**
ღე7 1/2 1/2

69. იოსელიანი - ნუტუ

IOSELIANI NUTSU

1. **ღე6! ჭა5** [1. gf6 2. g7,
 ჭდ3 + -] 2. **ღე3 ჭა1 3. ჭდ2**
ღე2 4. ღე8! ღე8 5. ჭე6 გე6
6. g7 ჭე7 7. გე6, 8. ღე8 #
 [პარტიაში იყო: 1. c3 ⊕ ღე8 2. ჭდ1
 ჭა5 3. ჭდ3 ჭა7 4. ჭდ1 ღე5 -+]

70. არახამია - სახატოვა

ARAKHAMIA SAKHATOVA

1. **ღე2 d3 2. c3 ღე3 3. ღე3**
ღე4 4. ღე3! [4. cd3 5. ჭდ5
 ჭდ5 6. ღე8] **1 0**

71. არახამია - ფრომეტა

ARAKHAMIA PROMET

1. **ღე2** [1. ჭდ2 ჭბ1 2. ჭდ7!
 ჭე6 (2. ჭდ7 3. ღე5, 4. ღე1) 3.
 ჭე7 ჭე5 4. h4 + -; 1. ჭე5 ჭე8 2.
 ჭბ2 ჭბ2 3. ღე2 ღე3!] **ღე2 2.**
ღე2 ჭდ4 3. ღე3 ჭე2 4. ჭდ1
ღე8 5. ღე1 ჭდ4 6. ჭა4 ჭდ5
7. ჭე4 ღე5 8. ჭდ5 1 0

72. ედზვერადზე - არახამია

EDZGVERADZE ARAKHAMIA

1. ... **ღე4 2. ჭა8 ჭე7 3. ჭე8**
ღე4 4. ჭე7 ჭე3 5. ჭე1 ჭე1!
0 1

73. ბაზრინდაშვილი - ვუიანოვიჩი

GAPRINDASHVILI VUIANOVIC

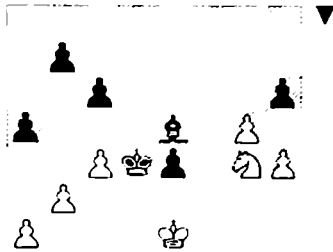
1. **ღე7! ჭე3** [1. ... bc3 2. ჭბ1
 cd2 (2. ღე5 3. ჭე6) 7. ღე6 Δ
 4. ღე8 #] 2. **ღე1 ჭდ2 3. ღე6!**
ღე1 4. ღე1 ჭე8 5. ღე1 ღე3
6. ღე3 ჭე8 7. ღე8 ჭდ7 8. ღე7
ღე8 9. ღე7 1 0

74. ნიკოლაძე - კახიანი

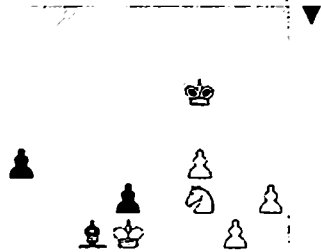
NIKOLADZE KAKHIANI

1. **ღე5! ღე1** [c1 ღე5] 2.
ღე1 ჭე8 3. ღე7! c6 4. ღე1
ღე5 5. ღე7 ჭე7 6. ღე5 ჭე6 7.
ღე7 ჭე7 8. ღე1 ჭე5 9. h3 h6
10. ღე4 ჭე4 11. ღე5 [Δ ღე6]
ღე8 12. ღე6 ჭე7 13. ღე6 ჭე7
14. ღე8 ჭე8 15. ღე6 1 0

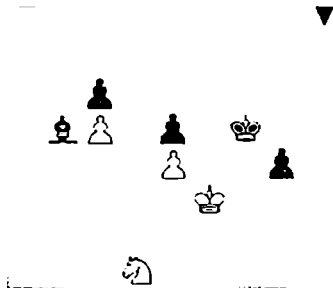
75. რუდენკო - გაფრინდაშვილი
 RUDENKO GAPRINDASHVILI
 ვილნიუსი (სსრკ ჩ) 1957

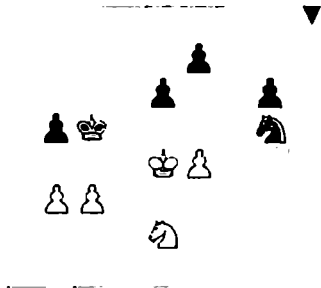
78. ტიგანოვა - კახიანი
 TSIGANOVA KAKHIANI
 ტალინი 1989

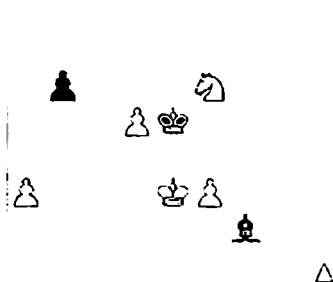
76. ჩიბურდანიძე - გაფრინდაშვილი
 CHIBURDANIDZE GAPRINDASHVILI
 ბიკვინთა (მ/15) 1978

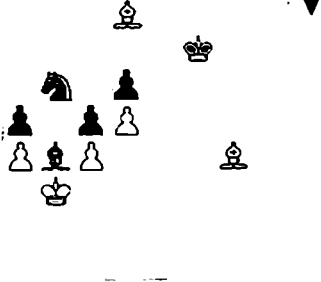
79 გაფრინდაშვილი - ჩიბურდანიძე
 GAPRINDASHVILI-CHIBURDANIDZE
 ბიკვინთა (მ/14) 1978

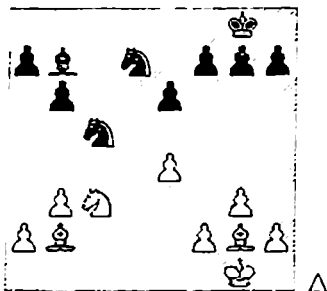
77 გაფრინდაშვილი - სტერნინა
 GAPRINDASHVILI STERNINA
 თბილისი (სსრკ ჩ) 1973

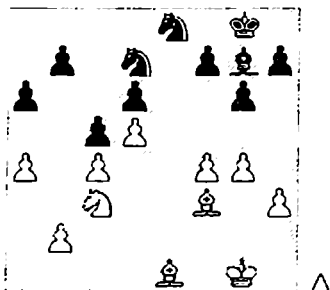
80. კობაიძე - ჯერეთელი
 KOBALDZE TSERETELI
 თბილისი 1970

81. კახაბრიშვილი - გრაბუშოვა
 KAKHABRISHVILI GRABUZOVA
 ლენინგრადი 1989

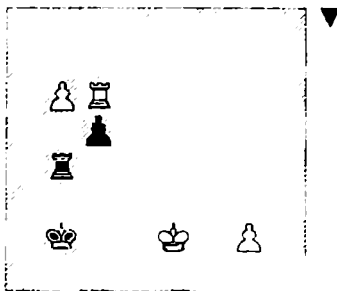
82. კახიანი - ბაუმშტარკი
 KAKHIANI BAUMSHTRAKI
 ტუშნადი 1989

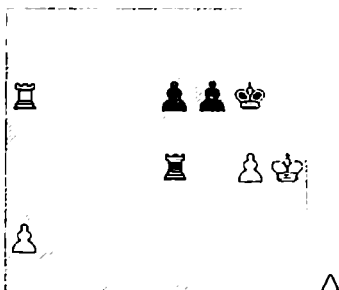
83. ამურა - კახიანი
 AMURA KAKHIANI
 სანტიაგო 1990

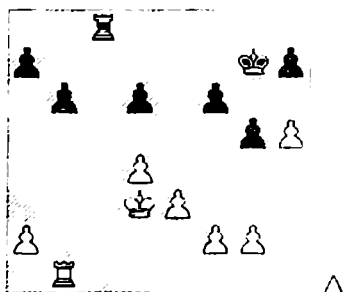
84. შული - ალექსანდრია
 SHUL ALEXANDRIA
 რიგა (მ/17) 1974

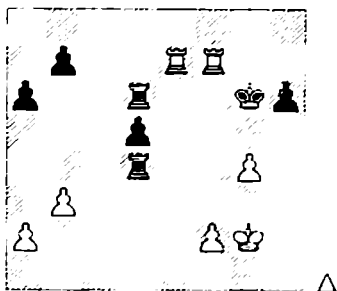
85. კუშნირი - გაპრინდაშვილი
 KUSHNIR GAPRINDASHVILI
 რიგა (მ/6) 1972

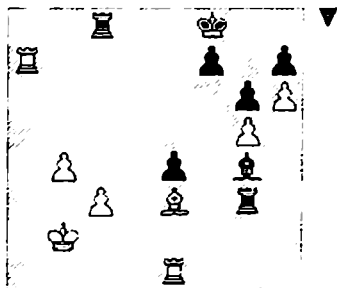
86. ალექსანდრია - ლაზარევიჩი
 ALEXANDRIA LAZAREVIC
 იაიციე 1983

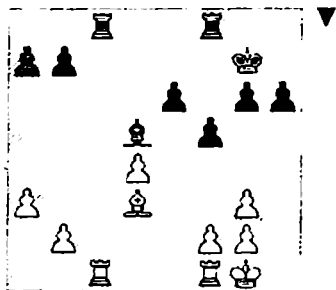
87 ჩიბურდანიძე - ფოისტელი
CHIBURDANIDZE POISTEL
თბილისი (სზტ) 1976

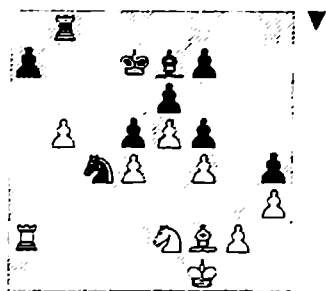
88. არახამია - მაღლი
ARAKHAMIA MADL
აზოვი (სზტ) 1990

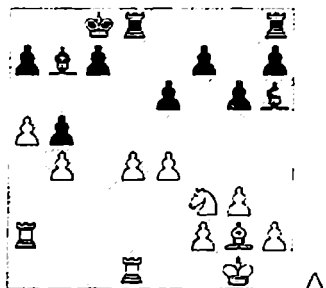
89. გურიელი - ჩიბურდანიძე
GURIELI CHIBURDANIDZE
თბილისი (სსრკ ჩ) 1976

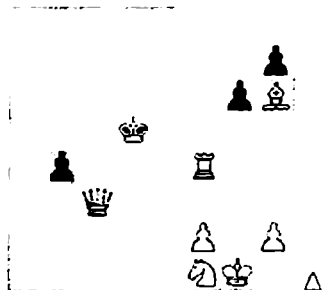
90. ლევიტინა - ხმიადაშვილი
LEVITINA KHIADASHVILI
ივანო-ფრანკოვსკი (სსრკ ჩ) 1981

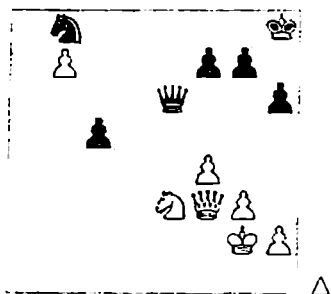
91. მესხი - ხოხრიაკო
MESKHI KHOKHRIAKO
დუშაბე 1980

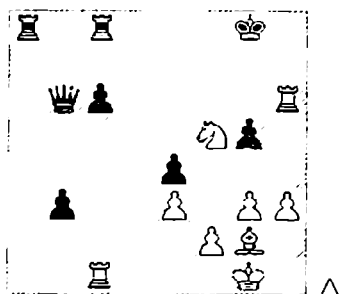
92. ჩიბურდანიძე - დუდოვა
CHIBURDANIDZE DJODOVA
ტოლიატი (სსრკ ჩ1/2) 1976

93. გურიელი - მუხნიანი
GURIELI MUCHNIK
ვილნიუსი (სსრკ ჩ) 1983

94. გოგიავა - ნალტიგო
GOGIAVA NALTING
სტალინგრადი (სსრკ ჩ 1/2) 1953

75. რუდენკო - გაფრინდაშვილი
RUDENKO GAPRINDASHVILI

1. hg5 2. ჭe5? gh4! + 3.
ფg4 ჭc3 4. ჭf2 ჭb2 0:1

76. ჩიბურდანიძე - გაფრინდაშვილი
CHIBURDANIDZE-GAPRINDASHVILI

1. ჭc4?! [1. h3! 2. ჭg3
(2. ჭf2 ჭh4!) h2 3. ჭf2 (3. ჭh2
ჭf4) ჭf1 4. ჭh1 ჭd3 5. ჭf2 ჭc2
6. ჭf3 (6. ჭh3 ჭh5 7. ჭf2 ჭc4)
ჭh4 7. ჭh1 ჭd1 8. ჭg2 ჭc2 (8.
ჭg4?! 9. ჭf2) 9. ჭf2! ჭh5 Δ
ჭf4-+] 2. ჭf2 ჭf1 3. ჭh1 ჭh3
[3. h3 4. ჭg3 h2 5. ჭf2 ჭc2 6.
ღh3 ჭh5 7. ჭf2 Δ ჭh2] 4. ჭf2
ღe6 5. ჭd3 [Xc6, e5] ჭg4 6.
ჭf2 ჭf6 7. ჭb4 ჭd7-8. ჭf3
h3 9. ჭg3 ჭe7 10. ჭd3 ჭf6

11. ჭb4 = ჭe7 12. ჭd3 ჭe6 13.
ჭh3 ჭe8 14. ჭg3 ჭg6 15.
ჭf3 ჭh5 16. ჭe3 ჭd1 17. ჭb4
ღa4 18. ჭd3 ჭb5 19. ჭc1
1/2 1/2

გაფრინდაშვილი - სტერნიანა
GAPRINDASHVILI STERNINA

1. ჭd7 ჭd5 2. ჭb6 ჭe5 3.
ღa4! ჭc4 4. ჭb2 ჭb3 5. a4!
ჭb2 6. a5 ჭf1 7. f4 ჭc3 8. f5
ჭb4 9. f6 1:0

78. ტიგანოვა - კახიანი
TSIGANOVA KAKHIANI

1. ... a3 2. ჭc3 [2. ჭc1! ჭf5?!
3. ჭd4 ჭf4 4. ჭc2 a2 5. ჭa1 ჭc3
6. ჭd1 + -; 2. ჭb3 3. ჭd2 ჭg8
4. ჭb1 (4. g4 ჭc6 5. h4 ჭd5 6. h5

8. $\text{f}d3$ [Δ b4-b5] $\text{g}7$ 9. $\text{a}4$
 $\text{c}7$ 10. $\text{d}1!$ [$\Delta \rightarrow \times h5$] $\text{e}8$
 11. $\text{c}2$ $\text{c}7$ 12. $\text{e}2$ $\text{f}d8$ 13.
 $\text{f}2$ $\text{f}e7$ [Δ 13. $\text{h}8$ 14. $\text{e}g3$
 $\text{e}g7$ 15. $\text{e}c!$ Δ $\text{c}3$ -g7, $\text{h}5 \pm$]
 14. $\text{e}g3$ $\text{h}8$ 15. $\text{h}5!$ + - $\text{gh}5$
 16. $\text{h}5$ $\text{h}8$ 17. $\text{e}g3$ $\text{e}g6$ 18.
 $\text{e}f5$ $\text{f}d7$ 19. $\text{e}g3$ $\text{e}g7$ 20. $\text{e}g7$
 $\text{a}g7$ 21. $\text{h}5$ $\text{e}7$ 22. $\text{e}1$ $\text{c}e8$
 23. $\text{b}4$ $\text{d}4$ 24. $\text{f}d3$ $\text{c}f7$ 25.
 $\text{c}e4$ $\text{c}e8$ 26. $\text{b}5$ $\text{b}2$ 27. $\text{b}a6$
 $\text{b}a6$ 28. $\text{f}5$ $\text{e}5$ 29. $\text{f}6$ 1:0

საშუა - კახიანი

AZUJA KAKHIANI

1. $\text{d}1$ 2. $\text{e}2$ [2. $\text{c}3$ $\text{c}1$
 3. $\text{a}b4$ $\text{b}1$ 4. $\text{a}5$ $\text{b}7$ 5. $\text{f}5$ $\text{f}7$
 6. $\text{f}6$ (6. $\text{c}6$ $\text{c}6$) $\text{b}7$ 7. $\text{a}6$ $\text{c}6$
 Δ 8. $\text{e}4?$ $\text{b}4$] $\text{h}1!$ 3. $\text{f}5$ [3. $\text{c}3$
 $\text{g}1!$ 4. $\text{f}5$ $\text{f}1$ 5. $\text{c}4$ $\text{c}4$ 6. $\text{f}6$
 $\text{d}5$ 7. $\text{c}5$ $\text{c}6$ 8. $\text{h}6$ $\text{g}1$ 9.
 $\text{c}6$ (9. $\text{e}4$ $\text{d}1$, \times $\text{d}4$) $\text{c}1$ 10.
 $\text{c}7$ $\text{c}6$ 11. $\text{f}7?$ $\text{c}7$] $\text{h}5!$ 4. $\text{f}6$
 $\text{f}5$ 5. $\text{d}2$ $\text{f}2$ \square [5. $\text{f}3$ 6.
 $\text{d}3!$] 6. $\text{e}1$ $\text{f}3$ \square [6. $\text{f}5$
 7. $\text{e}2$] 7. $\text{e}2$ $\text{f}5$ 8. $\text{b}2$
 $\text{c}5?$ [8. $\text{c}6$ 9. $\text{d}4$ (9. $\text{c}6$
 $\text{c}5$) $\text{d}5$] 9. $\text{e}4$ $\text{f}4$ 10. $\text{c}3$
 $\text{f}1$ 11. $\text{e}5!$ [Δ $\text{f}4$ + -] $\text{e}1$ \square
 12. $\text{d}2?$ [12. $\text{f}2$ + - Δ $\text{f}7$] $\text{h}1!$
 \square [12. $\text{f}1?$ 13. $\text{c}3$ $\text{c}1$ 12.
 $\text{f}2$ + -] 13. $\text{c}3$ $\text{h}7$ 14. $\text{c}4$
 $\text{c}6$ 14. $\text{c}5$ $\text{d}7$ 16. $\text{d}4$ $\text{h}1$

[საშუა]

84. შულ - ალექსანდრია

SHUL ALEXANDRIA

1. $\text{c}4$ 2. $\text{d}2$ $\text{b}3$ 3. $\text{g}4$
 $\text{b}5$ 4. $\text{c}3$ $\text{c}3$ 5. $\text{f}4$ $\text{b}4$ 6.
 $\text{f}5$ [6. $\text{c}3$ $\text{c}2$ 7. $\text{g}5$ $\text{b}2$ 8. $\text{g}6$
 $\text{c}1$ $\text{c}9$. $\text{c}1$ $\text{b}6!$ 1/2] $\text{b}5$ 7. $\text{c}6$
 $\text{c}2$ 8. $\text{d}7$ $\text{b}2$ 9. $\text{c}7$ $\text{g}5!$
 10. $\text{b}7$ $\text{g}7$ [11. $\text{b}6$ $\text{g}4$; 11.
 $\text{c}8$ $\text{g}8$ 12. $\text{c}7$ $\text{g}7$] 1/2 1/2

85. კუშნირ - გაპრინდაშვილი

KUSHNIR GAPRINDASHVILI

1. $\text{a}3?$ [1. $\text{a}8$ $\text{f}5$ 2. $\text{g}8$ $\text{f}7$
 3. $\text{g}5$ =] $\text{f}5$ 2. $\text{g}3$ $\text{a}4$ 3. $\text{a}3$
 $\text{f}4$ + 4. $\text{b}3$ $\text{a}8!$ 5. $\text{h}3$ $\text{h}8$
 6. $\text{g}2$ $\text{g}5$ 7. $\text{b}6$ $\text{h}6$ 8. $\text{f}3$
 $\text{h}3$ 9. $\text{f}2$ $\text{e}5$ 10. $\text{c}6$ $\text{c}3$ 11.
 $\text{a}4$ $\text{g}4$ 12. $\text{a}5$ $\text{f}5$ 13. $\text{a}6$
 $\text{a}3$ 14. $\text{a}8$ $\text{a}2$ 15. $\text{g}1$ $\text{c}4$
 16. $\text{a}6$ $\text{c}3$ 17. $\text{a}7$ $\text{e}4$ 18. $\text{h}1$
 $\text{f}3$ 19. $\text{g}1$ $\text{a}1$ 20. $\text{h}2$ $\text{f}2$ 21.
 $\text{f}8$ $\text{a}7$ 0 1

86. ალექსანდრია - ლაზარევიჩი

ALEXANDRIA LAZAREVIC

1. $\text{g}4!$ \pm [1. $\text{b}5$ $\text{c}1$; 1. $\text{a}4$ $\text{f}5$]
 $\text{f}7$ 2. $\text{a}4$ $\text{c}6$ 3. $\text{a}5$ $\text{b}8$ 4.
 $\text{a}b6$ $\text{a}b6$ [4. $\text{b}6?$ 5. $\text{b}6$ $\text{a}b6$
 6. $\text{c}4$ $\text{d}7$ 7. $\text{b}5$ $\text{c}7$ 8. $\text{d}5$ $\text{b}7$
 9. $\text{h}6$ + -] 5. $\text{b}5$ $\text{b}7?$ [5. ... $\text{d}5$
 \pm] 6. $\text{c}4$ $\text{b}8$ 7. $\text{f}4$ $\text{g}4$ [7.
 $\text{h}6$ 8. $\text{f}5$ $\text{d}7$ 9. $\text{d}5$ + -] 8. $\text{e}f4$
 $\text{b}7$ 9. $\text{h}6$ $\text{b}8$ 10. $\text{d}5?$ [10. $\text{f}5$
 $\text{d}7$ 11. $\text{d}5$ $\text{b}7$ 12. $\text{b}3$ $\text{b}5$ 13.

ㄱc3 (△ㄱc6) b4 14. ㄷb3 △ ㄱc4 +
 -] ㄱf7 11. ㄱf5 ㄷb7 12. g5 fg5
 13. ㄱg5 [13. fg5 ㄷb8 (13. ... ㄷc7?
 14. ㄷb6 ㄷc5 15. ㄱg4 ㄷd5 16. ㄷb7
 ㄱg8 17. ㄷb8 ㄱf7 18. ㄷh8 ㄱg6 19.
 ㄷg8 ㄱf7 20. ㄷg7 + -) 14. ㄷb1 b5
 15. ㄷa1 b4 (15. ㄷb7? 16. ㄷa8
 △ ㄷh8) 16. ㄷa7 ㄱg8 17. ㄱc6 b3
 18. ㄷa1 b2 19. ㄷb1 ㄷb6 20. ㄱc7
 ㄷb3 21. ㄱd6 ㄱf7 ⇒] ㄷb8 14.
 ㄱf5 ㄱc7 [14. ... ㄷb7? 15. ㄷb3 b5
 16. ㄷg3 ㄱf8 17. ㄱc6 b4 18. ㄷb3
 ㄷb6 19. ㄱd7 △ ㄱc7] 15. ㄷb3
 ㄷf8 16. ㄱg5 [16. ㄱc4 ㄷf6 =]
 ㄷg8 17. ㄱh5 ㄷb8? [17. ㄱf6!
 18. ㄷb6 ㄷg1 (18. ... ㄱf5? 19. ㄷb7)
 19. ㄷb7 (19. ㄷd6 ㄱf5 20. ㄱh4
 ㄱf4 ⇒) ㄷd1 (19. ㄷh1 20. ㄱg4
 ㄷh6 21. ㄷd7) 20. ㄷh7 ㄷd5 21.
 ㄱg4 (△ ㄷd7) ㄱg6 22. ㄷh8 ㄷa5!
 -] 18. ㄷa3 ㄱf6 [18. ㄷb7 19.
 ㄱg5 △ ㄷa8-h8] 19. ㄷa7 b5 20.
 ㄷh7 b4 21. ㄷd7 b3 22. h7 b2
 [22. ㄱf5 23. ㄷb7 ㄷb7 24. h8 ㄱg
 ㄱf4 25. ㄱc8 ㄷb6 27. ㄱc7 ㄷb4 27.
 ㄱc1 +-] 23. ㄷb7! ㄷh8 [23.
 b1 ㄱg 24. ㄷb1 ㄷb1 25. h8 ㄱg] 24.
 ㄱh6 ㄱf5 25. ㄱg7 1:0 [ᄒᆞᆫᄒᆞᆫᄒᆞᆫ-
 ᄒᆞᆫᄒᆞᆫ]

b7 ჩიბურდანიძე - ფონისტილი
 CHIBURDANIDZE POISTEL

1. ㄱg3 ㄷc6 [1. ... ㄷe4 2. ㄷd7
 ㄷd7 3. ㄷd7 ㄷc6 4. ㄷd5 ±; ᄒ1.

ㄷd3 2. f3! ㄷd1! (2. d4? 3. ㄱf4
 ㄷf6 4. ㄷf6 ㄱf6 5. ㄷb7 + -)] 2. f4
 ㄷc2 3. ㄷg7 ㄱf6 4. g5! hg5 5.
 ㄷg1 7 ㄱg6 6. f5! ㄱh6 7. ㄷh7 ≠

a8 ᄒᆞᆫᄒᆞᆫᄒᆞᆫ - ᄒᆞᆫᄒᆞᆫ
 ARAKHAMIA MADL

1. ㄷg2 2. ㄱa1! +- ㄷc3 3.
 ㄷd4 ㄷc4 4. ㄷf6 ㄷg2 [4.
 ㄷb4 5. ㄷa8] 5. b5 c3 6. ㄷa8 ㄷc8
 7. ㄷc8 ㄷc8 8. ㄷe3 ㄷb8 9. ㄱg7
 ㄱg8 10. b6 ㄷe6 11. ㄷd4 ㄱf8
 12. ㄱb2 [△ ㄱa3 - b4 - b5 - a6]
 ㄱe7 13. ㄱa3 ㄷc8 14. ㄷd3 [14.
 ㄱb4 ㄷc4] ㄷb8 15. ㄱb4 ㄷb7 16.
 ㄱa5 ㄷb8 17. ㄷe5 ㄷb7 18. ㄱa6
 ㄷc4 19. ㄱb7 ㄷd3 20. ㄱc7 1:0

b9 ᄒᆞᆫᄒᆞᆫᄒᆞᆫ - ᄒᆞᆫᄒᆞᆫᄒᆞᆫ
 GURIFLI CHIBURDANIDZE

1. ㄱf6 ≠ 2. b4? [×c3; 2. f3
 △ ㄱf2-e3-d2. ㄷc8, ㄷc1 =] ㄷf8
 3. ㄷe2 ㄷb3 [△ ㄷd4] 4. ㄷf3 b6
 5. ㄷc8 □ ㄷc8 6. ㄷb1 ㄷc3 7.
 ㄷe1 ㄷc4 8. ㄷe3 ㄷc1 9. ㄱh2
 ㄷc2! [△ ㄷd2; ×d4] 10. ㄷe1 ㄷf2
 11. ㄷc1 b5 12. a4 ㄷb2! 13. ab4
 ㄷb4 14. ㄷa1 ㄷb5 15. d5 [17.
 ㄷa7 ㄷd4] ed5 16. ㄷd5 ㄷa4 f7.
 ㄷc1 ㄷd4 18. ㄷc5 a6 19. ㄷf3
 ㄷd6 20. ㄱg1 ㄷb6 21. ㄱf2 a5
 22. ㄷd5 a4 23. ㄱe3 ㄷd7 24.
 ㄷa5 ㄷe6 25. ㄷf3 [25. ㄷe6? ㄷe6
 26. ㄱf3 ㄷc4] ㄷb3 26. ㄱd4 a3

27. Ea6 a2 28. g4 [28. Ea2 E3]
 Ebl 0 : 1

90. ლევიტინა - ხმიადაშვილი
LEVITINA KHMADASHVILI

1. ... a5! 2. E3 [2. ba6 Ebl 3 .
 $\text{Eel Eb4 4. a7 Eel 5. a8}$ Ee3
6. Eg! E3 7. Ecl Ecl\# 8. Eb4
3. Ea4 Ed2! [3. Ebs 4. Ehd
 $\text{Ed25. Egs E h4 - h5 ...}$] 4. Ehd
 $\text{Efd4 5. b6 Ee6 6. Ee7}$ [6. Eel
 Ee3 7. Ec3 Ebs 7] 7. Ed2 7. Ec5
 $\text{Eb4! 8. Ee2 Ec5 9. Ee5}$ [9.
 dc5 Ee5 +-] 10. $\text{Eb6 10. h4 Ebl 11.}$
 $\text{Ed3 Ed7 12. g3 Ee7 13. Efd}$
 $\text{Efd8 14. Efd3 Ed1 15. Ee2 Egd}$
16. $\text{Ea4 Efl 17. Egd Ee3 0 1}$

91. მესხი - ხოხრიაკოვა
MESKHI KHOKHRIAKOVA

1. $\text{Ee5! Ehf8 2. a6 Ea8 3.}$
 Ea5 Ed6 [Δ 4. Ebs Ea6 ; 3.
 c6?!] 4. $\text{Eg4 Egd7 5. e5 Egd2 6.}$
 $\text{ed6! Efd3 7. Ecl Egd4 8. Ee7}$
 $\text{Eeb8 9. Ebs Ee8 10. d7 e5 11.}$
 Ebb7 1 : 0

92. ჩიბურდანიძე - დუდკოვა
CHIBURDANIDZE DUDKOVA

1. Ee3 Ee6 [1. Ed6? 2.
 Eeb4, 3. Ee8 +-] 2. Ee4! Eed7 [2.
 $\text{Eef7 3. Ee7 Egd 4. Ed5 +-}$] 3.
 Ee7! Ee6 [3. Ee8 4. Efd b3
5. $\text{Ed5 Ea1 6. Egd b2 7. Ee7 Eed8}$
8. $\text{Egs Ee8 9. Ee7 Eed8 10. Egd!}$

$\text{Ee8 11. Eed7 Eef8 12. Ee6 Ee8 13.}$
 Ee7\#] 4. $\text{Ee7! Ee75. Ed5 Eed6}$
6. $\text{Ee3 Ee3 7. Egd Eed5 8. Efd}$
 $\text{Ee4 9. h4 Eeb3 10. Egd e2 11.}$
 Ee3 1 0

93. გურიელი - მუხნიკი
GURIELI MUCHNIK

1. f5 Ea2 [Δ 1. ... Ea6 2. Ehb
 f6 3. Eed5 Ehf7] 2. Ehb c4 3. f6!
 $\text{e3 4. Egd g5 5. Ee8 Ehf7 6.}$
 $\text{Eef8 Ee6 7. Egd Egd 8. Egd}$
 Efd5 9. Ehf7 \#

94. გოგიავა ნალტიკი
GOGIAVA NALTIKI

1. Ee4 [Δ Ed5] b2? [a] 1.
 Eeb4 2. Eec6 Ee4 (2. Ee6 3.
 Ed5, 4. Ehb \#) 3. Ecg6 = ; b) 1.
 $\text{Eeb5 2. Egd Eef8 3. Efd Ee8 4.}$
 $\text{Ed6 Ee7 5. Eeb5 Eef6 6. Ee3 \pm}$
c) 1. $\text{Eed8 2. Ee5! b2 3. Egd Eef8}$
4. Ehb! (Δ Efd) = d) 1. Ea5
2. $\text{Eed7 Egd 3. Egd Eef7 4. Ee8}$
 $\text{Ee8 5. Egd! Ee6 6. Ee6 b2 7. Ee4}$
 $\text{Eel 8. Egd b1 Ee 9. Ebl Eeb1 10.}$
 Egd =] 2. Ed5! ed5 [2. Eef8 3.
 Ehb \#] 3. $\text{Ee8 Ee8 4. Eeb6 Ee1}$
5. $\text{Egd b1 Ee 6. Eeb1 Eeb1 7. Eed7}$
 $\text{Eef7 8. Ed5 Eeb2 9. Ee3 1 0}$

შეჯამებული მუშაობით ისეთი
საღვთისმშობელის პოეტი.
პაოლო იაშვილი

პართიკელი ამორძალეზი

დღეს არავის უკვირს მოჭადრაკე ქალთა მონაწილეობა და წარმატებები ვაჟთა ტურნირებში, მაგრამ ადრე ასე როდი იყო.

პირველი ცნობები შავეთორუჯრედებიან დაფაზე ვაჟებთან ქალების პაექრობის შესახებ XIX საუკუნეს ეკუთვნის. თქმა არ უნდა, მანამდეც იქნებოდა ასეთი შეხვედრები. რასაც XII-XIV საუკუნეების ევროპის ლიტერატურული ძეგლები ადასტურებენ. მაგრამ მაშინ ტურნირები არ ეწვობოდა. ქალები შინ თამაშობენ.

ოფიციალური შეხვედრები მოჭადრაკე ქალთა და ვაჟთა შორის არც XIX საუკუნეშიც ეწვობოდა. ცნობილია, რომ ამერიკელმა ამალია პაულსენმა წარმატებით იბრძოლა მატჩებში თავის ძმასთან და მამასთან. ტურნირებში მონაწილეობა მიუღია ცნობილ ინგლისელ მოჭადრაკეს მერი რუჯს. იგი გულისტკენით და გაღიზიანებით იხსენებს, რომ ზოგიერთს ჭადრაკი მხოლოდ მამაკაცების თამაშად მიაჩნდა. დამარცხებული მამაკაცი ხშირად კარგავს წონასწორობას. ერთს შამათი რომ გამოეუცხადე, ადელკებულმა მუშტი დაჰკრა მაგადას და "ძროხა" მიწოდო. ამიტომ იყო, რომ ინგლისში გახსნილი "ქალთა საჭადრაკო კლუბის" წევრად არ ღებულბდნენ მამაკაცებს. მეტად, ისინი ქალებს კლუბში რომ მოაცილებდნენ, თავად მოსაცდელ ოთახში უნდა დალოდებოდნენ მათ.

ვაჟთა დიდ საერთაშორისო ტურნირში ქალთაგან პირველმა მიიღო მონაწილეობა 23 წლის ვერა მანჩიკმა, რომელიც მიიწვიეს როგორც მსოფლიო ჩემპიონი. ეს მოხდა 1929 წელს კარლსბადში. მენჩიკის მეტოქეები იყვნენ სახელგანთქმული დიდოსტატები ხ.კაპაბლანკა, ებოგოლიუბოვი, მ.ეივე, ა.ნიმცოვიჩი, ა. რუბინშტეინი, ფ.მარშალი, რ.შპილმანი და სხვები. დიდ სარბიელზე ქალის გამოჩენამ ბევრი მხიარულ გუნებაზე დააყენა. აესტრიელმა ოსტატმა, პროფესორმა კ.ბეკერმა კოლეგებს შესთავაზა "ვერა მენჩიკის მსხვერპლთა კლუბის" შექმნა. მას მხარი დაუჭირეს. ეს არ იცოდა თავად ჩემპიონმა ქალმა, მაგრამ პირველად სწორედ მოქირქილე ოსტატი დაამარცხა. კოლეგებმა არ დააყოვნეს: საერთო სიცილ-ხარხარში გაწბილებული ბეკერი სიმბოლური კლუბის პირველ პრეზიდენტად გამოაცხადეს. მერე ამ კლუბს ასამდე დიდოსტატი (მ. ეივე, ს. რემესკი, მ.სულტან-ხანი და სხვ.) და ოსტატი შეემატა. მთავარი ის

იყო, რომ კარლსბადში მენსიკი ღირსეულ მეტოქედ აღიარეს. თავისი ხანმოკლე ცხოვრების მანძილზე მან ვაჟთა 50 ტურნირში მიიღო მონაწილეობა. ქალებს მხოლოდ მსოფლიო ჰირველოებში ხვდებოდა.

ღეგენდარული ვერა მენჩიკის მაგალთი გადაძვლები იყო, მაგრამ ღირსეულ მეტოქედ არავინ გამოუჩნდა. ახალმა მსოფლიო ჩემპიონებმა ვერ კავარძელეს მისგან "თელილი გზა" ეს მხოლოდ სწორუპოვარმა ნონა გაფრინდაშვილმა შეძლო.

ნონა თამაშად გავიდა საერთაშორისო სარბიელზე. სენსაციად იქცა მისი მოულოდნელი წარმატება პასტინგას 1964-65 წლის საშობაო საჭადრაკო ფესტივალის მთავარ ტურნირში. მეხუთე ადგილი აქ ადრე არც ვერა მენჩიკს დაუკავებია და არც მიხეილ ბოტვინიკს. ამიტომ შექებაზე ძუნწი ბოტვინიკი სწერდა ამ სტრიქონების ავტორს: ყოჩაღ ნონაო! გერმანულმა საჭადრაკო პრესამ აღფრთოვანებით აუწყა. ქვეყანას ნონას თამაშმა ვერა მენჩიკი უაჯოცხლათ. ჰიმოძიხილკელები განსაკუთრებით აღნიშნავდნენ ნონას შესუდრას დიდოსტატ სულ კერესთან. ესტონელი მოჭადრაკე თავს არ ზოგავდა, რომ ეს შეხედრა მოეცო, რაც მას პირველ პრანჯს მოუტანდა, მაგრამ ნონამ არ დაიბნო და ბოლომდე (დიას, მღუფებამდე) იბრძოლა. ყაშიბ კერესის წინადადებით მიიღო.

ასე დაიწყო ნონას აღმასკლა ვაჟთა ტურნირი. ივალსაინო წარმატებები მან 70-იან წლებში ძიპოკა საკმარისად გაიხსენოთ პრიზიორობა დორტმუნდის (1974, 1976 წწ.) საერთაშორისო ტურნირებში და განსაკუთრებით პირველი-მეოთხე ადგილების გაყოფა ამერიკის შეერთებული შტატებს 1977 წლის ღია ჩემპიონატში. ამ პერიოდში შექმნა ნონამ თავისი "უკვდავი პარტია" (№326). 1978 წელს მას, პირველს ქალთაგან, ფიდემ ვაჟთა შორის საერთაშორისო დიდოსტატის წოდება მიანიჭა.

ნონას კვალს პირველნი მისი თანამემამულენი გაჰყვნენ. ჩვენს ქალებს ადრეც უცდიათ ძალა ვაჟებთან პაექრობაში. 1959 წელს საქართველოს ვაჟთა ჩემპიონატში პირველად მონაწილეობდა მოჭადრაკე ქალი (ნონა გაფრინდაშვილი: "ქართული ჭადრაკის მაგისტრები", I. ცხრილი №6). როცა ნონამ ამაღლი ვაჟთაგან, ჭადრაკის ქსევეურემ: გადაწყვიტეს უფრო ხშირად მიეწვიათ ვაჟთა ჩემპიონატში მსკერებრი სქესის წარმომადგენლები. ღოჯანდ ისინი, ვინც თავს გამოიჩინდა საერთაშორისო სარბიელზე.

ამ პერიოდში ვაჟებთან პაექრობისგან ნონა აღუქმანდრია შემდეგ მათა ჩაბუნდანაძე, ნანა იოსელიანი და ნინო გურიელი. 80-იან წლებში ხარბედზე გამოსდნენ ქეთევან არაზიანი და ქეთევან კახიანი. მათ არაერთი ცნობილი დიდოსტატი დაამარცხეს.

დიდად გაითქვა სახელი მაია ჩიბურდანიძემ. იგი 17 წლისა ავიდა ჭადრაკის დედოფლის ტახტზე, რაც მანამდე ვერაინ შეძლო. მაია თამამად, თავგამოდებით გაჰყვა ნონას გაკვალულ გზას და თავისი სიტყვაც თქვა.

მაიამ ქვეყანა აალაპარაკა, როცა საბჭოთა კავშირის ვაჟთა 1980 წლის ჩემპიონატის ნახევარფინალის საგზური მოიპოვა მეოთხედფინალში შთამბეჭდავი გამარჯვებით (მეორე ადგილი). ასე მოჭადრაკე ქალს არასოდეს უთამაშია. მეტიც, მაიამ კარგი სტილით დაამარცხა დიდოსტატები მ. ტაიძანოვი (ფრაგმენტები №111), ვ.ტუკმაკოვი (№337) და სხვები.

კიდევ უფრო დიდი იყო მაიას გამარჯვება ბანია-ლუკის საერთაშორისო ტურნირში, რომელშიც რვა ცნობილი დიდოსტატი მონაწილეობდა ("ქართული ჭადრაკის მატჩანე", I, ცხრილი №37). მისი გვირგვინოსანი ერთხელაც ვერეინ დაატყვევა. "სპორტულ შედეგზე დიდი შთაბეჭდილება დატოვა მისი თამაშის საოცარმა სიძუსუბუქემ", - წერდა იუგოსლავიელი დიდოსტატი მილან მატულოვიჩი. მისი აზრით, ეს იყო "ქალის უდიდესი წარმატება ჭადრაკის ისტორიაში"

დიდი გამომხაურება მოჰყვა მაიას ამხანაგურ მატჩს (1985 წ.) ახალგაზრდა იუგოსლავიელ დიდოსტატ პეტარ კოპოვიჩთან, რომელიც ყაიმით (4:4) დამთავრდა. ადრე მსგავსი მატჩი მხოლოდ ერთხელ გაიმართა: 1942 წელს ლონდონში, სადაც ვერა მენჩიკმა სძლია 4½ 2½ 77 წლის დიდოსტატ ჟაკ მიზესს.

1984 წელს ფიდე-მ მაიას ვაჟთა შორის საერთაშორისო დიდოსტატის წოდება მიანიჭა.

მაია ჩიბურდანიძის მიღწევებმა გაათამაშა დასავლეთის მოჭადრაკე ქალები. 80-იან წლებში ვაჟებთან პაექრობდნენ შვედი ჰია კრამლინიგი, დები ყუჟა, სოფი და იუდიტ პოლგარები. მათ მრავალი სვალსაჩინო გამარჯვება იზეიმეს სხვადასხვა რანგის ტურნირებში. განსაკუთრებით დიდ წარმატებებს მიაღწია იუდიტ პოლგარმა. მან მოიგო პასტინგსის 1993-94 წლის საჭადრაკო ფესტივალის მთავარი ტურნირი, უნგრეთის ვაჟთა ჩემპიონატი, რაც უპრეცედენტო შემთხვევა იყო ამ ქვეყნის ისტორიაში და ვაჟთა 31-ე საჭადრაკო ოლიმპიადაზე ლიდერობდა უნგრეთის ვაჟთა ნაკრებს. და კიდევ. 1992 წელს იუდიტმა ამხანაგურ მატჩში დაამარცხა მსოფლიოს ექსჩემპიონი ბორის სპასკი (5½ 4½).

დები პოლგარების თვალსაჩინო მიღწევებთან დაკავშირებით დიდოსტატი მარკ ტაიძანოვი წერდა (გაზეთი "ტრუდი", 1991 წ. №141-142): "დარწმუნებული ვარ, ქალთა ჭადრაკის დღევანდელ აყვავებას ქართულ სკოლას უნდა ვუმაღლოდეთ. ეს არ არის შემთხვევითი მოვლენა. ქართველ ქალს თვით ფსიქოლოგიური წყობა ამის თაობაზე მქონდა საუბარი

ავტორიტეტულ ფილოსოფოსებთან და ფსიქოლოგებთან განაწყოფს ასეთი შემოქმედებისთვის. შემოხვევითი ხომ არ არის, რომ ძველად ქართველ საპატარძლოს მშითვად ჭადრაკს ატანდნენ. ჩვენს დროზე თუ ვილაპარაკებთ ამ თამაშის უჩვეულო განვითარებას რესპუბლიკაში, უპირველეს ყოვლისა. შეუდარებელმა ნონა გაფრინდაშვილმა შეუწყო ხელი ვფიქრობ. ამ "ქართული დინების" ზეგავლენით დაწინაურდა უნგრეთში შეუდარებელი დები პოლგარების "სამაია", რომელმაც საბოლოოდ უკუაგდო წარმოდგენა თითქოს ჭადრაკი არ არის ქალის საქმე და მამაკაცებთან თანაბრად თამაშობენ".

1992 წელს პოლანდის ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტმა, მილიონერმა იოპ ვან ოსტეროშმა დააწესა ახალი შეჯიბრება მსოფლიოს ექვსი უძლიერესი დიდოსტატი ქალის და ამდენივე ევტერანი დიდოსტატი ვაჟის ორწრიანი მატჩ-ტურნირი შევენინგენის სისტემით. 1992, 1994 და 1995 წლების შეჯიბრება იუდით პოლგარმა მოიგო, 1993 წლის მაია ჩიბურდანიძემ.

II. ქალბატონებისა და ბატონების ტურნირი
ქვენა (ავსტრია), 8-25 ივნისი, 1993 წ.

დიდოსტატი ქალები / დიდოსტატი ქალები	ს. მისლოცი	მ. გულერი	ბ. ლარსენი	ბ. ივკოვი	ფ. ოლაფსონი	ა. დოუშტეინი	ქალები
1. მ. ჩიბურდანიძე	1/2 1/2	0 1	1 1	1/2 1	1/2 1	1 1	9
2. ვ. პოლგარი	1 1/2	1/2 1	0 1/2	1/2 1/2	1 1/2	1 1/2	7 1/2
3. სე ცზიუნნი	1 1/2	1 0	1 0	0 1/2	1/2 1	1/2 1	7
4. ს. პოლგარი	1/2 0	0 0	0 1/2	1/2 1	1 1	1/2 1	6
5. ქ. არასამია	1/2 0	1 1/2	0 0	0 1	1/2 1	0 1	5 1/2
6. ა. ვალიამოვა	1/2 0	0 1	1/2 0	0 1/2	1 0	1 1	5 1/2

ამ ოციოდე წლის წინ ფიდეს ამდროინდელმა პრეზიდენტმა, მსოფლიოს ექსპერიმენტალმა მაქს ეიკემ თქვა: "აღბათობის თეორიით" მოჭადრაკე ქალებს დაახლოებით 200 წელი დასჭირდებათ, რომ ვაჟებს დაეწიონო. ჩანს, დრო ზღაპრული სისწრაფით მიედინება, რადგან უკვე დღეს ქალები ტოლს არ უდებენ ვაჟებს. ეს კარგად გამოჩნდა 1991 წელს

ნონა გაფრინდაშვილის დაბადების 50 წლასაფასადში მიძღვნილი საიუბილეო ტურნირი საქართველოს უკლიერესი მოჭადრაკეების მონაწილეობით (თბილისი, 1991 წ.; შედეგების ცხრილი იხ. "მატაჩეს" I წიგნში, გვ. 299). ტურნირის მონაწილენი: მსაჯები და ორგანიზატორები: (მარცხნიდან) სხედან ღამა ჯანჯღავა, პუბუტი გურგენიძე, საქართველოს სპორტის დეპარტამენტის თავიანთ მოადგილე ჯანო ბაგრატიონი, ნონა გაფრინდაშვილი, მიქელუკა ლასარევიანი (იეგოსლავია: მთავარი მსაჯი), მაია ჩობურდანიძე, დიდი წეროძე (მთავარი მსაჯის მოადგილე), ქეთევან არახშია, ქეთევან კახიანი, ღგანან თვარ ეფთიოვა, გენელა ზინიკი, ზურაბ სტურუკა, სუოთი ანაოპარაშვილი, ვია გიორგაძე, სურიათ ჩახუა, ლილუა სუწყებია (ორივე მსაჯი), ანდრო ღონღაძე (ტურნირის ექიმი), მარგალიტა ჯამი, რევაზ თაფარიანი, გიორგი ფაშილანტი, ევეგენი შელიქეთ-ბეგი (ოთხივე მსაჯი)

თბილისში გამართულ ნონა გაფრინდაშვილის საიუბილეო ტურნირში, რომელშიც ქართველი დიდოსტატი ქალები და ვაჟები მონაწილეობდნენ.

ნონა გაფრინდაშვილი წერს: "ყველა სპეციფიური სიმძნელებებისა და წინააღმდეგობების მიუხედავად, მოჭადრაკე ქალთა კლასი განუხრევლად იზრდება, ნელა, მაგრამ საიმედოდ უახლოვდება ვაჟთა კლასს. ეს არ არის იზოლირებული პროცესი, არ არის რომელიმე ნიჭიერი პიროვნების დამსახურება, არამედ ღლოგიკური შედეგია იმ დიდი სოციალური ცვლილებებისა, რომლებიც მსოფლიოში ხდება და ქალს საშუალებას აძლევს გაუტოლდეს ვაჟებს, ზოგჯერ კიდევ გაასწროს მათ კულტურის სხვადასხვა დარგსა და სულიერ ცხოვრებაში".

ქართველი მოჭადრაკე ქალები თამამად იბრძვიან ვაჟთა ტურნირებში. ამას წინათ ფიდეშ- ვაჟთა შორის საერთაშორისო ოსტატის წოდება მიანიჭა ნანა იოსელიანს, ქეთევან არახშიას, ქეთევან კახიანსა და ნინო გურიელს. ახალგაზრდა მოჭადრაკეები (მაია ღომინიეშვილი, სოფიო ნაკოღაძე, ნატო ეძგვერადე, ინგა ზურციღაღა) განაგრძობენ უფროსი კოლეგების გზას. სპორტულ წარმატებებთან ერთად ქალები საინტერესო და შინაარსიან პარტიებს ქმნიან. მრავალ ასეთ პარტიას ამ წიგნშიც გაეცნობით.

№ 323. სიცილოური დაცვა
კამესი - ზაფრინდაშვილი

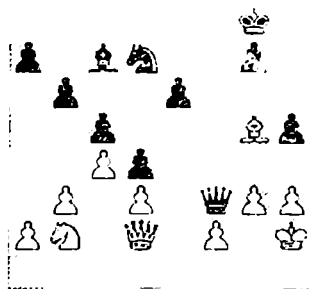
KERES GAPRINDASHVILI
პასტანგსი 1965 წ.

№ 324. რეტის დებოუტი
რომანიშინი

- ზაფრინდაშვილი
ROMANISHIN GAPRINDASHVILI
გეტებორგი 1971

1. e4 c5 2. d3 e6 3. d4 cd4
4. d4 a6 5. d3 c6 6. c6
dc6 7. 0-0 e5 8. d2 c7 9.
f4 d6 10. c4 d5 11. h1
g4! 12. f3 b5 13. e5 d5
14. fe5 0-0 15. f4 e6 16.
g3 h8 17. a4 e7 18. e3
b7 19. f2 fc8! 20. c5
c5 21. c5 a7! 22. c3 [22.
d6? d8 23. c6 ac8 ♣, 22.
a7 a7 23. ab5 cb5 24. b5 c2
♣] ♣b6 23. b4 c5 24. fd1 [24.
ab5 c4 25. e2 ab5] ba4 25. bc5
c5 26. d4 d8 27. a4 a5
28. db1 ♣c7 ♣ 29. b5 b5
30. b5 h6 31. d3 b8 32.
d4 [32. a5? ♣a5 33. a5 b1
→] d8 33. b2 b8 34. d4
d8 35. g1 ♣e5 36. h3 b8
37. e1 b4 38. c1 b8
39. a4 f5 40. a1 a1 41.
a1 fe4 42. e4 b5 43. g1
e5 44. d3 g8 45. f2 f5
46. f5 f5 47. c3 f7 48.
c4 e6 49. b1 d6 50. b6
c7 51. e6 g5 52. g4 h5 53.
gh5 b5 54. d4 h4 1/2 1/2
[პასტანგსი]

1. d3 d6 2. c4 e6 3. g3 b6
4. g2 h7 5. 0-0 c5 6. b3
e7 7. b2 0-0 8. c3 d5 9.
e1? [9. cd5] d4! 10. a4 d6 7
11. d3 c7 12. e3 e5 13. ed4
ed4 14. b1 d6 15. c1
ab8 16. d2 fe8 17. e1
e1 18. e1 e8 19. h3 c6
20. d2 ♣b7 21. h4 g2 22.
g2 e5 23. e1 d7 24. g2
c6 + 25. h2 h5! [Δ 26. h4]
26. g5 c7 27. b2 [Δ 28.
d6. 29. h5] fd7 25. e2 [28.
h5? d4!] e6 29. d2 f3
30. f3 f3 31. e6 fe6 ♣ 32.
b2

32. h4! 33. h4 e5! 34.
e1 f5 35. g2 f3 [35.
g5 36. f4] 36. g1 g5 -+ 37. e1

მაღლიერი ქართველმა დიდი პატივის სმსნდ ხმირდ მხოდოდ სხელით მოიხსენიებს
 ნონს გაურინდაშვილს. ი. ასე იყო ნონსს საიუალო კურნირში (თბილსი. 1991 წ). პარტიით
 დისტრუქსდ კურნირის მთვარი მსაჯი მაღლიქა ღანარეუნი (იუგოსლავია).

[37. $\underline{d}5$ $\underline{f}5$ 38. ... $\underline{d}f3$] $gh4$ 38.
 $\underline{g}5$ $\underline{f}7$ 39. $\underline{h}4$ $\underline{f}5$ 40.
 $\underline{h}8$ $\underline{d}f3$ 41. $\underline{f}1$ $\underline{e}5$ 42. $\underline{a}8$
 $\underline{h}3$ 43. $\underline{e}2$ $\underline{g}1$ 1 : 0

№ 325. სიციალოური დაცვა
 გაურინდაშვილი - კურაიტსა
 GAPRINDASHVILI KURAITSA
 ოლოტი 1973

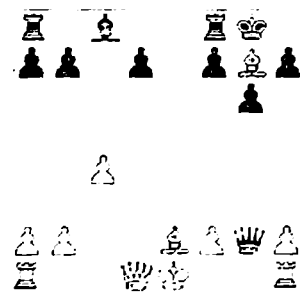
1. $e4$ $e5$ 2. $\underline{d}f3$ $\underline{d}c6$ 3. $d4$
 $cd4$ 4. $\underline{d}d4$ $\underline{c}c7$ 5. $\underline{d}c3$ $e6$ 6.
 $g3$ $a6$ 7. $\underline{d}g2$ $h5?$ 8. $h3$ $\underline{d}ge7$
 9. $\underline{d}de2$ $b5$ 10. 0-0 $\underline{d}b7$ 11. $a3$
 $d6$ 12. $\underline{d}e3$ $g6$ 13. $\underline{c}e1$ $\underline{d}g7$ 14.
 $\underline{d}d1$ $\underline{d}a5$ 15. $\underline{d}c1$ 0-0 16. $f4$
 $\underline{d}c4$ [$\underline{d}16$. $\underline{d}f8$] 17. $\underline{c}h2$
 $\underline{c}c5$ 18. $\underline{d}d3$ $f5$ 19. $b3!$ $\underline{d}a3$

20. $b4!$ $\underline{c}b4$ 21. $\underline{d}a3$ $\underline{c}a3$ 22.
 $\underline{d}d5$ $\underline{c}c5$ 23. $\underline{d}e7$ $\underline{c}f7$ 24. $ef5$
 [24. $\underline{d}g6$ $\underline{d}c4!$] 24. $\underline{d}g2$ 25.
 $\underline{d}d4!$ $e5$ [25. ... $\underline{d}f1?$ 26. $\underline{c}c6$ $\underline{c}c8$
 27. $\underline{d}cc6\#$; 25. ... $\underline{d}d4$ 26. $\underline{c}c6$ →]
 26. $\underline{c}g2$ $\underline{c}c7$ 27. $fe5$ [27. $\underline{c}c4$
 $d5$; 27. $\underline{d}c6$ $\underline{c}c2$ 28. $\underline{d}d2$ $\underline{c}c6+$ 29.
 $\underline{c}h2$ $\underline{d}f6$ ∞] 27. ... $\underline{d}e5$ 28. $\underline{c}c4$
 $\underline{d}ac8$ 29. $fg6$ $\underline{d}f1$ 30. $\underline{c}f1$
 $\underline{c}c4$ 31. $g7!$ $\underline{c}d7$ 32. $\underline{c}h7$ $\underline{c}g8$
 33. $\underline{c}f5$ $\underline{c}e7$ 34. $\underline{c}g5$ $\underline{c}d7$ 35.
 $\underline{c}f5$ $\underline{c}e7$ 36. $\underline{c}e4!$ $\underline{c}d7$ 37.
 $\underline{c}b7$ $\underline{d}c7$ 38. $\underline{c}a6$ $\underline{d}d4$ 39.
 $\underline{c}b5?$ [39. $\underline{d}d4!$ $\underline{c}g7$ 40. $\underline{c}d6$ $\underline{c}c8$
 41. $\underline{c}a6$ $\underline{d}b7$ 42. $\underline{c}a8$ $\underline{c}c7$ 43. $\underline{c}d8$
 $\underline{c}c6$ 44. $\underline{c}d6\#$, 42. $\underline{d}b8$ 43.
 $\underline{c}c6+$ $\underline{c}c7$ 44. $\underline{c}c6$ $\underline{c}b7$ 45. $\underline{d}d7$
 + -] 39. ... $\underline{d}c6$ 40. $\underline{c}f5$ $\underline{c}c7$ 41.

მd4 **ფ**g7 42. **შ**a4 **ფ**c3 43.
ფf7 **ფ**b6 44. **ფ**f2 **ფ**b5 45.
შh4 **შ**c5 46. **ფ**c2 **ფ**b6 47.
ფd3 **ფ**f6 48. **შ**f4 **ფ**e6 49.
ფg2 **ფ**c7 50. **შ**e4 **ფ**f6 51. **შ**c4
შe4 52. **ფ**c4 **ფ**b6 53. **ფ**b3
ფc7 54. **ფ**c4 **ფ**b6 55. **ფ**d5
ფg6 56. **ფ**d3 **ფ**f6? [56.
ფh6!] 57. **ფ**e3 **ფ**c7 58. **ფ**a7
ფc6 59. **ფ**a6 **ფ**d5 60. **ფ**b5 1:0
 [გაფრინდამგულო]

№ 326. სიცილოური დაცვა ♦
 ბავსკინდამგვილი - სმრვატი
 GAPRINDASHVILI SERVATI
 ლორტქუნდი 1974

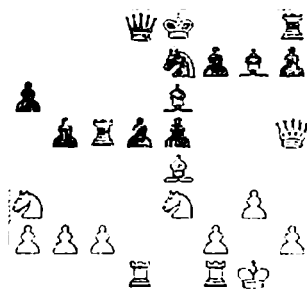
1. e4 c5 2. **ფ**f3 **ფ**c6 3. d4
 cd4 4. **მ**d4 g6 5. c4 **ფ**g7 6.
შe3 **ფ**f6 7. **ფ**c3 **ფ**g4 8. **ფ**g4
მd4 9. **ფ**d1 e5 10. **ფ**b5! 0-0
 11. **შ**e2 **ფ**h4? [11... **მ**b5 12. cb5
 d6 13. **შ**c4 **შ**c6 14. **შ**c1 ±] 12.
მd4 ed4 13. **შ**d4 **ფ**e4? 14.
შg7! **ფ**g2

15. **შ**d4!! **ფ**h1 16. **ფ**d2 **ფ**a1
 [16. **ფ**h2! 17. **შ**f3 **შ**e8 18. **შ**h1
ფc7 19. **შ**h6 +-] 17. **ფ**f6!! 1:0

№ 327. სიცილოური დაცვა
 ბავსკინდამგვილი - კიტპერსი
 GAPRINDASHVILI PITERS
 ლონ-პაინი (აშშ) 1977

1. e4 c5 2. **მ**f3 e6 3. d4 cd
 4. **მ**d4 **მ**f6 5. **მ**c3 **მ**c6 6.
მdb5 d6 7. **შ**f4 e5 8. **შ**g5 a6
 9. **მ**a3 b5 10. **შ**f6 g6 11. **მ**d5
 f5 12. g3 N fe4 13. **შ**g2 **შ**c6
 14. **შ**e4 **შ**g7 15. **ფ**h5 [15. **მ**f6
შf6 16. **შ**c6 **ფ**c7 17. c3 (17. **შ**a8
ფa8 ↑) **შ**c8] **შ**c8 16. 0-0 **მ**c7
 17. **შ**ad1 **შ**e5 [Δ d6-d5] 18.
მc3 d5

19. b4! **შ**c7 20. c4! bc4 21.
 f4! [-> **მ**↑] **ფ**h8 22. f5 **ფ**h6 23.
მac2 dc4 24. fe6 0-0 [24.
ფc6 25. **შ**f7 **ფ**f7 26. **შ**d8 **ფ**d8 27.
ფf7 + -] 25. cf7 **ფ**h8 26. **ფ**g2
ფe6 27. **ფ**h3! **ფ**h3 28. **ფ**h3
მc6 29. **შ**d6 **მ**b8 [29. **მ**d4]

30. a4 兵f e8 31. 兵c6 兵f8 32. 兵e8 兵d7 33. 兵d5! 兵c6 34. 兵e7 兵h6 35. 兵g2 兵c7 36. 兵d1 兵f6 37. 兵d5 兵d6 38. 兵ce3 c3 39. 兵c1 [39. 兵c7? 兵d1 40. 兵d1 c2-+] 兵cc6 40. b5 ab5 41. ab5 兵c5 42 b6 兵b5 [42. 兵cd5 43. 兵d5 兵d5 44. 兵d8] 43. 兵c3 兵g7 44. 兵f5 兵f7 45. 兵d6 兵d6 46. 兵d8 +- 兵b2 47. 兵f1 兵e6 48. 兵c7 兵e7 49. 兵h8 兵f8 50. 兵c6 兵a3 51. 兵d5 兵f7 52. 兵c7 兵e6 53. 兵a7 兵d5? [53. 兵d6] 54. 兵a3 兵e6 55. 兵h7 兵g5 56. 兵a5! 兵e6 57. 兵h6! 兵f5 58. 兵h5! 兵g6 59. 兵g5 兵g5 60. 兵e5 兵g4 61. 兵e4 兵f3 62. 兵f4 兵e3 63. 兵f6 兵e4 64. h4 1 0

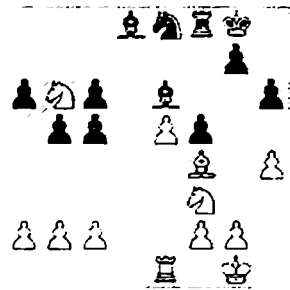
№ 328. ეპსანური პარტია

გაპრინდაშვილი - ტარიანი

GAPRINDASHVILI TARIAN
ლონ-პაინი (სსშ) 1977

1. e4 e5 2. 兵f3 兵c6 3. 兵b5 a6 4. 兵a4 兵f6 5. d4 ed4 6. 0-0 兵e7 7. 兵e1 0-0 8. e5 兵e8 9. 兵f4 f6 10. 兵c6 dc6 11. 兵d4 兵d4 12. 兵d4 f5 13. 兵f3 [13. e6 g5!] 13. h6 14. h4 兵e6 15. 兵c3 c5 16. 兵ad1 c6 17. 兵a4! b5 18. 兵b6 兵d8 [18. 兵a7] 19. 兵d8! [19. c4 兵d1 20. 兵d1 兵c7 21. 兵d2 兵a8 22. 兵a8 兵a8 23. cb5

cb5 24. 兵c3 兵f7 ♣ ვეტიკური ტარიანი, პსტინგსი, 1977წ.] 19. 兵d8

20. 兵d7! 兵d7 21. e6 兵c8 [21. ... 兵c6? 2. 兵c6 ±] 22. e7 兵e7 23. 兵e7 兵f6 24. 兵a7 兵e8 25. 兵e3 c4 26. 兵d4 f4 27. c3 兵f8 [27. 兵c6 28. 兵a6 兵d5 29. 兵f1 ±] 28. 兵c7 兵g4 29. 兵g7 兵g8 30. 兵e5! 兵e5 31. 兵e5 兵e5 32. 兵e8 兵g7 33. 兵c7 兵g6 [33. 兵g8 34. 兵c6] 34. 兵c6 兵h5 35. 兵f1 a5 36. 兵f6 兵g4 37. 兵h6 兵d5 38. 兵e2 兵e5 + 39. 兵d2 兵d5 40. 兵c2 兵e5 41. 兵g6! 兵h4 42. 兵d2 b4? [42. 兵h5. 43. 兵g8 兵h4 44. f3 兵h5 45. 兵g4 兵d5 46. 兵c2 兵c5 47. 兵f4 兵c2 48. 兵c1 兵g2 49. 兵f5, 50. 兵b5 ±] 43. 兵c6 bc3 44. bc3 兵b5 45. 兵c4 兵b2 46. 兵e1 兵g5 47. a4 兵f5 48. 兵f1 兵a2 49. f3 +- 兵a1 50. 兵f2 兵g5 51. 兵d4 兵c1 52. 兵c4 兵a1 53. 兵e2! 兵g1 54. 兵d3 兵d1 [54. ... 兵g2? 55. 兵c5 兵h4 56. 兵c4]

55. $\text{c}2 \text{ h}1$ 56. $\text{h}5 \text{ h}4$ 57. $\text{c}3!$ $\text{g}3$ 58. $\text{h}5 \text{ f}2$ 59. $\text{c}4 \text{ c}1$ 60. $\text{f}4 \text{ c}3$ 61. $\text{h}1 \text{ g}4$ 62. $\text{c}4 \text{ e}8$ 63. $\text{c}4 \text{ d}8$ 64. $\text{c}5 \text{ f}8$ 65. $\text{c}6 \text{ f}5$ 66. $\text{f}4 \text{ c}3$ 67. $\text{g}3 \quad 1 : 0$ [გაფრინდაშვილი]

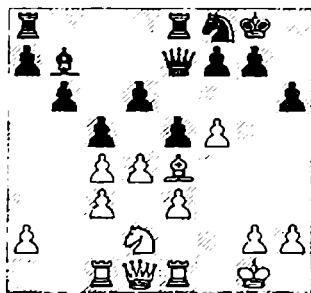
№ 329. სიცილიური დაცვა
 ბაფრინდაშვილი
 - ჯინჯიხაშვილი
 GAPRINDASHVILI JINJIKHASHVILI
 ვიენა-ზე 1979

1. $\text{e}4 \text{ c}5$ 2. $\text{f}3 \text{ d}6$ 3. $\text{b}5 \text{ c}6$ 4. $0-0 \text{ d}7$ 5. $\text{e}1 \text{ f}6$. $\text{c}3 \text{ a}6$ 7. $\text{c}6 \text{ c}6$ 8. $\text{d}4 \text{ e}4$ 9. $\text{g}5 \text{ d}5?! [9. \text{cd}4$ 10. $\text{f}6 \text{ f}3$ 11. $\text{f}3 \text{ g}6$ 12. $\text{f}6 \text{ h}8$ 13. $\text{d}4 \pm]$ 10. $\text{bd}2 \text{ g}6?! [10. \text{f}3$ 11. $\text{f}3 \text{ e}6$ 12. $\text{f}6 \text{ f}6$ (12. ... $\text{g}6$ 13. $\text{c}4 \text{ h}6$ 14. $\text{e}1 \text{ d}1 \pm$. თამ. გიორგაძე) 13. $\text{d}5 \pm$ თამ. გიორგაძე-ტალი. თბილისი, 1978] 11. $\text{d}5 \text{ e}6$ 12. $\text{a}4!$ $\text{d}7$ 13. $\text{d}4 \text{ c}8$ 14. $\text{b}4 \text{ e}7$ 15. $\text{a}4 \quad 0-0$ 16. $\text{c}4!$ $\text{d}4$ 17. $\text{d}7 \text{ d}7$ 18. $\text{e}7 \text{ f}e8$ 19. $\text{d}6 \text{ b}6$ 20. $\text{e}5!$ [$\text{L} \pm]$ $\text{e}5$ 21. $\text{e}5 \text{ bc}5$ 22. $\text{bc}5 \text{ c}2$ [22. $\text{f}6$ 23. $\text{e}2 \Delta \text{ h}2 - \text{b}6 \pm]$ 23. $\text{e}2 \text{ h}3$ 24. $\text{f}4 \text{ f}6$ 25. $\text{f}2 \text{ f}7$ 26. $\text{c}3 [\Delta \text{ c}4 - \text{d}5, \text{c}5 - \text{c}6] \text{ e}5$ 27. $\text{f}5 \text{ g}6$ 28. $\text{c}4 \text{ g}5$ 29. $\text{c}5!$ $\text{f}4$ 30. $\text{c}6 \text{ h}8$ [30. $\text{e}8 \text{ f}1$.

$\text{f}2 \Delta$ 32. $\text{g}3]$ 31. $\text{e}7 \text{ h}5$ 32. $\text{c}6 + - \text{c}6$ 33. $\text{c}5 \text{ h}4$ 34. $\text{b}7 \text{ h}3$ 35. $\text{g}3 \text{ f}3$ 36. $\text{d}2 \text{ e}4$ 37. $\text{e}1 \text{ f}5$ 38. $\text{d}6 \text{ c}5$ 39. $\text{a}6 \text{ c}2$ 40. $\text{d}4 \text{ d}5$ 41. $\text{f}6 \text{ 1:0}$ [გაფრინდაშვილი]

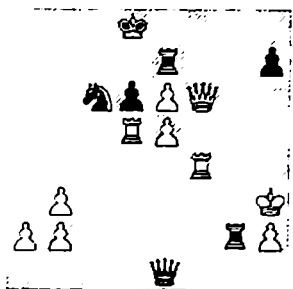
№ 330. ნიმცოვიჩის დაცვა
 ბაფრინდაშვილი
 - ერმოლინსკი
 GAPRINDASHVILI ERMOLINSKI
 წყალტუბო (ქმ) 1981

1. $\text{d}4 \text{ f}6$ 2. $\text{c}4 \text{ e}6$ 3. $\text{f}3 \text{ b}4$ 4. $\text{c}3 \quad 0-0$ 5. $\text{g}5 \text{ h}6$ 6. $\text{h}4 \text{ c}5$ 7. $\text{c}3 \text{ c}3$ 8. $\text{bc}3 \text{ d}6$ 9. $\text{d}2 \text{ bd}7$ 10. $\text{d}3 \text{ e}7$ 11. $0-0 \text{ e}5$ 12. $\text{c}1 \text{ b}6$ 13. $\text{b}1 \text{ b}7$ 14. $\text{e}1 \text{ f}e8$ 15. $\text{f}3 \text{ f}8$ 16. $\text{f}4!$ $\text{g}6$ 17. $\text{f}6 \text{ f}6$ 18. $\text{e}4!$ [$\text{f} \uparrow$] $\text{e}7$ 19. $\text{f}5 \text{ f}8$

20. $\text{f}6!$ $\text{g}6$ 21. $\text{f}3 \text{ ab}8$ 22. $\text{b}7 \text{ b}7$ [22. ... $\text{b}7$ 23. $\text{c}4 \text{ h}7$ 24. $\text{g}3$ 25. $\text{d}6]$ 23. $\text{e}4 \text{ f}5$ 24. $\text{d}6!$ $\text{d}6$ 25. $\text{b}7 + - \text{ed}4$ 26. $\text{ed}4 \text{ e}1$ 27. $\text{e}1 \text{ cd}4$

28. ♖d5! ♗a3 29. cd4 ♗a2 30.
 ♖f1 ♖d2 31. ♖h1 f4 32. ♗e4
 ♖g6 33. g3! ♗b4 34. gf4 ♗c4
 35. ♖g1 ♖f8 36. ♗a8 ♖c7
 37. f5 ♖h4 38. ♖e1 [38. ♗c4
 ♖d7 39. ♗h4? ♗c6 =] ♖f6 39.
 ♗d8 1 0

№ 331. სიცილიური დაცვა
 ველიმიროვიჩი
 - გაპრინდაშვილი
 VELIMIROVIC GAPRINDASHVILI
 ბელა სრვა 1984

1. e4 c5 2. ♖f3 d6 3. d4 cd4
 4. ♖d4 ♖f6 5. ♖c3 a6 6. ♖g5
 e6 7. f4 ♗c7 8. ♗f3 b5 9. f5
 b4 10. ♖c b5! ab5 11. ♖b5! N
 [11. fe6] ♖d7 □ 12. fe6 ♖b5 13.
 ♖b5 ♗c5 14. ♖f6 ♗b5 15.
 ♖g7!! ♖g7 16. ♗f7 ♖d8 17.
 ♗g7 ♖e8 18. ♖f1 [18. 0-0-0
 ♖a2? (18. ♖e6 □) 19. ♖d6 ♖c8
 20. b3 + -] b3! [18. ♖e6? 19.
 ♖f8 ♖e8 20. 0-0-0 +-] 19. cb3
 [19. ♗f6 ♖c7 20. ♗c3 ♖c6 21. ♗b3
 ♗b3 22. cb3 ♖c6 ±] ♗b4 20. ♖f2
 ♗c5 21. ♖g3 [♖ 21. ♖c2 ♗b5
 22. ♖e3 ♗c5 23. ♗d4] ♖a7 22.
 ♗f6 ♖e7 23. ♖ad1 [23. h3 ♖c6
 △ ♗c5, ♖c6 =] ♖g8! 24. ♖h4
 ♖c6 25. ♖d5 ♗b4 26. ♖f4
 ♖g2! 27. e5 ♗e1 28. ♖h3

28. ♖g3! [28. ♗h1? 29.
 ♗f8 ♖c7 30. cd6 ♖b6 31. ♖b4!
 ♖b4 32. ♗b8 ♖a6 33. de7 + -] 29.
 hg3 ♗h1 30. ♖g4 ♗d5 31. ed6
 ♖e5! [31. ♗d6 32. ♖c4!] 32.
 ♖h5 ♖d7 33. ♗g5 [♖ 33. ♗f5
 ♗f5 (33. ♖f6 34. ♖g5 ♖e6 35.
 ♗d5 ♖d5 36. ♖f7 ±) 34. ♖f5 ♖e6
 35. ♖f7 ±] ♗h1 34. ♖g4 [34.
 ♖h4 ♗f3 △ 35. ♖f6] h5! 35.
 ♖f5 [35. ♗h5? ♖g7] ♗d5 36.
 ♖g6 ♗d6 37. ♗a5 ♖b6 38.
 ♖f8 ♖c7 39. ♗c3 ♖h7 40. ♖f7
 ♗c6 41. ♗f6 ♗g4 42. ♖h6 ♖f7
 43. ♗f7 ♖d7 44. ♗d5 ♖b6 45.
 ♗d6 ♖b7 46. b4 h4 47. ♗d5
 ♖c7 1/2 1/2 [კატორინდაშვილი]

№ 332. კარო-კანის დაცვა
 აბრამოვიჩი - გაპრინდაშვილი
 ABRAMOVIC GAPRINDASHVILI
 ატლა 1990

1 e4 c6 2. d4 g6 3. ♖c3 d5
 4. e5 h5 5. f4 ♖h6 6. ♖f3 ♖g4

ნონ თაყის კოლეგებთან: (მარცხნიდან) ლევან ბრონსტეინი, ტიგრან პეტროსიანი, თენგიზ გიორგაძე და იური ავერბახი (თბილისი, 1963 წ.)

7. $\underline{d}e3$ $\text{♣}b6$ 8. $\text{♁}b1$ $\text{♖}f5$ 9. $\underline{d}f2$
 $\underline{d}f3$ 10. $\text{♣}f3$ $e6$ 11. $\text{♣}d3$ $c5$ 12.
 $\text{♣}b5$ $\text{♖}d7$ 13. $\underline{d}c5$ $\underline{d}c5$ 14. $\text{♣}b6$
 $\underline{d}b6$ 15. $\underline{d}d3$ $\text{♖}e3$ [15. $\underline{d}f2$
 16. $\text{♣}f2$ $\text{♁}c8$ =] 16. $\underline{g}3$ $\underline{g}5$ 17. $\text{♖}d2$
 [17. $\text{♣}c2?$ $\underline{g}f4$ 18. $\underline{g}f4$ $\text{♖}g2$ 19. $\underline{d}b6$
 $\text{♖}f4$, 20. $\text{♖}d3$ $\text{♣}f$] 17. $\underline{g}f4$ 18.
 $\underline{g}f4$ $\text{♖}g2$ 19. $\underline{d}b6$ $\text{ab}6!$ 20.
 $\text{♁}b\text{f}1$ $\text{♁}g8$ [20. $d4?$ 21. $\text{♖}b5$] 21.
 $\text{♁}hg1$ $\text{♣}e7$ 22. $\text{♁}f2$ $\text{♖}h4$ 23.
 $\text{♁}g3$ $\text{♁}g4$ = 24. $a3$ $\text{♁}ag8$ 25.
 $\text{♖}e2$ $\text{♖}f6$ [25. ... $\text{♖}c5!$? Δ 26. ... $\text{♖}e4$,
 27. ... $\text{♖}f5$] 26. $\text{♁}g4$ $\text{hg}4$ 27. $\text{c}f6$
 $\text{♖}f6$ 28. $\text{♖}d4$ $\text{♖}h5$ 29. $c4$ $\text{♁}d8!$
 30. $\text{♣}c3$ [30. $\text{♣}c3?$ $\underline{d}c4$ 31. $\underline{d}c4$
 $\text{♖}f4$ 32. $\text{♁}f4$ $\text{♖}g2$ - +; 30. $\underline{c}d5$ $\text{♁}d5$
 31. $\text{♣}c3$ \pm] 30. $\text{♁}f8$ 31. $f5$ $e5$
 32. $\text{♖}e6$ $\text{♁}c8$ 33. $\text{♣}b4$ $e4$ 34.
 $\underline{d}e2$ $\text{♖}f6$ 35. $\underline{c}d5$ $\text{♖}d5$ 36. $\text{♣}b3$
 $\text{♖}f3$ - + 37. $\underline{d}c4?$ $\text{♖}e3$ 38. $\underline{d}c2$
 $\text{♖}f5$ 39. $\text{♖}f4$ $\text{♖}5d4$ 40. $\text{♣}a2$

$\text{♁}c2$ 41. $\text{♁}g2$ $\text{♖}e2$ 42. $\text{♖}e2$ $\text{♖}e1$
 43. $\text{♣}b1$ 0:1

№ 333. ნიშტოვიჩის დაცვა
 გაგრინაშვილი - სტურუა
 GAGRINDASHVILI STURUA
 თბილისი (ნს) 1991

1. $d4$ $\text{♖}f6$ 2. $c4$ $e6$ 3. $\text{♖}c3$
 $\underline{d}b4$ 4. $\text{♖}f3$ $c5$ 5. $\underline{g}3$ $\text{♖}c6$ 6.
 $\underline{d}g2$ $\text{♖}c4$ 7. $\text{♣}d3$ $\text{♣}a5$ 8. $d5!$
 $\text{e}d5$ 9. $\underline{c}d5$ $\text{♖}c3$ 10. $\text{bc}3$ $\underline{d}c3$
 11. $\underline{d}d2$ $\underline{d}d2$ 12. $\text{♖}d2$ $\text{♖}d4$ 13.
 $e3$ $\text{♖}b5$ 14. $d6!$ 0-0 15. 0-0 $\text{♣}a6$
 [Δ 15. ... $a6$ Δ $\text{♖}a7$ - $c6$] 16. $\text{♁}f\text{d}1$
 $\text{♖}e7$ 17. $\text{♖}c4$ $\text{♖}e6$ 18. $a4$ + -
 $\text{♖}d8$ 19. $a5$ $\text{♖}c6$ 20. $\text{♣}c3$ $\text{♁}b8$
 21. $\underline{d}f1$ $\text{♁}e8$ 22. $\text{♖}b6!$ $\text{ab}6$ 23.
 $\underline{d}a6$ $\text{ba}6$ 24. $\text{ab}6$ $\text{♁}b6$ 25.
 $\text{♁}a\text{b}1$ $\text{♁}b5$ 26. $\text{♁}b5$ $\text{ab}5$ 27. $\text{♣}c5$
 $\text{h}4$ 28. $\text{♣}b6$ $\text{h}5$ 29. $\text{♁}d5$ $\underline{g}6$ 30.
 $\text{f}3$ $\text{♖}e5$ 31. $\text{♁}e5$. 1 0

№ 334. ალოხინის დაცვა
ჩიბურდანიძე - შვილიაძე
CHIBURDANIDZE UBILAVA
თბილისი (სჩ) 1976

1. e4 ჭf6 2. e5 ჭd5 3. d4 d6
4. ჭf3 ოg4 5. ოe2 e6 6. h3
ოh5 7. 0-0 ოe7 8. c4 ჭb6 9.
ღc3 0-0 10. ოe3 ჭ8d7 [10. ...
d5] 11. b3 de5 12. ჭe5 ოe2 13.
ჟe2 c6 14. მfd1 ჭf6 [14.
ღc5?! 15. de5 ჟc7 16. ოf4 田] 15.
ოf4 მe8 16. ჟf3 a5 17. მac1
h6?! 18. მd3 ოf8 19. ოe3
[×f7] a4 20. ჭe4 ჭbd7 21.
მcd1 ჟa5? [21. ჟc7 22.
ღc4] 22. ჭf6 ჭf6 23. ოh6 ab3
24. ab3 ჟb4 25. ოg5 ოe7 26.
h4! ჟd6 27. h5 c5 28. h6 cd4
29. h7 1 0

№ 335. ესპანური პარტია
ჩიბურდანიძე - ს. რეშევსკი
CHIBURDANIDZE S. RESHEVSKI
ვილნიუსი 1978 წ.

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. ოb5
a6 4. ოa4 ჭf6 5. 0-0 ოe7 6.
მel b5 7. ოb3 d6 8. c3 0-0 9.
h3 ჭb8 10. d4 ჭbd7 11. ჭbd2
ოb7 12. ჭf1 g6 [12. ჭe4 13.
ჟc2; 12. ოe4 13. ჭg3 ოf3 14.
ჟf3 田] 13. ჭg3 მe8 14. ოc2
ოf8 15. a4 c5 16. d5 ჭb6 17.

ჟe2!? ჭa4 18. ოa4 ba4 19.
მa4 ოc8 20. c4 მb8 21. მa2
ოg7 22. ოd2 [Δ b4] მe7 23.
მb1 მeb7 24. ჭel [Δ ჭd3, b4]
მb3 25. ჭd3 h5 [Δ 26. h4,
27. ... ჭe4, 28. ... ოf5] 26. f3 h4
27. ჭf1 ჭh5 ↑ 28. ოe3 ოf6 [Δ
ოg5!] 29. ჟd2 ოe7 30. მba1
g5 31. მa3 ჭf4 32. მb3 მb3
33. ჟc2 მb6 34. მa3 ოd7 35.
ღf4 ef4 36. ოd2 ოf6 37. ოc3
ფg7 38. ჭd2 ოc3 39. ჟc3
ჟf6 40. ჭb3 [40. e5! de5 41. ჭe4
ჟe7 42. მa5 ↑; 40. ... ჟe5 41. ჟe5
de5 42. ჭe4 მb2 43. ჭc5 ოc8 44.
d6 ±] ჟc3 41. bc3 ფf6 42. ფf2
ფe5 43. ფe2 f5 44. ef5 ოf5
45. ჭd2 = ფf6 46. მa2 ფe7
47. მa1 ფd7 48. მa3 ფc7 49.
მa1 ფb7 50. მa2 ოg6 51.
ღe4! ოe4 52. fe4 მb3 53. ფd3
მb1 54. e5! de5 55. ფc4 მel
56. ფf5 e4 57. ფg5 1/2 1/2

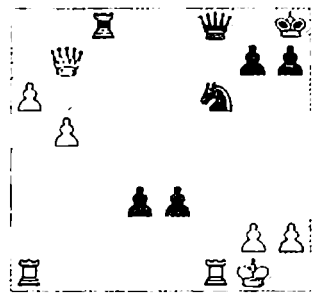
№ 336. სიცილიური დაცვა
ჩიბურდანიძე - ჯაიჩიკი
CHIBURDANIDZE - ZAICHIK
ბაქო (სსრკ აპ) 1979

1. e4 c5 2. ჭf3 ჭc6 3. d4
cd4 4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 e6 6.
ღdb5 d6 7. ოf4 e5 8. ოg5 a6
9. ჭa3 b5 10. ჭd5 ოe7 11. ჭe7
ღe7 12. ოd3 ოb7 13. ჟe2 [13.

♘f6 g6 14. ♖e2 d5 15. c3↑] 13.
 ♜d7 14. b4! f6 15. ♙d2 f5 16.
 c4 ♚f6 17. f3 fe4 18. fe4 ♚c6
 [18. ... bc4 19. ♚c4 ♚c6 20. 0-0 ±]
 19. cb5!! [19. 0-0 ♚d4 20. ♖e3
 0-0 21. h3 ♖e8 22. ♙c3 ♚e6 23.
 cb5 ♚f4! გუფელა - გურგენიძე. ქუ-
 თაისი, 1978] ♚d4 20. ♖e3 ab5
 [20. ... ♚e4 20. 0-0!] 21. ♚b5 0-0
 22. 0-0 [22. ♚c3?! (22. ♚d4? ed4
 23. ♖d4 ♚e4!) ♚g4 23. ♖g5 ♚f2
 24. ♙c4 ♚h8 25. ♖d8 ♙ad8 26.
 0-0 ♚c4 27. ♚c4 ♙e4 ♖ სვემნი-
 სუ] ♚b5 23. ♙b5 ♙e4 24. a4!
 [24. ♖f6? ♖f6 25. ♖e4 ♖f2 26.
 ♚h1 ♚d2] d5! 25. ♙c6 ♙c8? [♟
 25. ... d4! a) 26. ♖e4? ♚c4 27. ♙e4
 (27. ♖f8 ♚f8!) d3! 28. ♙a8 ♖d4
 +-; b) 26. ♖b3 ♙d5 27. ♙d5 ♖d5
 28. ♖d5 ♚d5 29. ♙fc1 ♙fc8 30. b5
 e4! 31. ♙c8 ♙c8 32. ♙c1 ♙c1 33.
 ♙c1 e3 34. ♙e3! de3 35. a5 ♚c7
 36. b6 ♚a6=] 26. b5 d4 27. ♖b3
 ♚h8 28. ♙b4 ♙c6 [28. ♙g8?
 29. ♖f6:] 29. ♙f8 ♙b7 [29.
 ♙a8!?: 29. ♙d5? 30. ♙g7!±]
 30. ♖f7 ♖f8 31. ♖b7 d3 32.
 a5 e4 33. a6 [33. ♖f6!:] e3

(დაგრძელება)

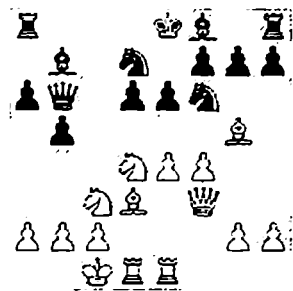
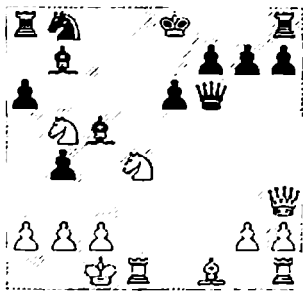
34. ♖c8! ♖c8 35. a7 ♖a8
 36. b6 e2 37. b7 ef ♖ 38. ♚f1
 ♖b7 39. a8 ♖ ♖a8 40. ♙a8
 ♚g8 +- 41. ♙d8 h6 42. ♙d3
 ♚f6 43. ♚f2 ♚h7 44. ♚f3

♚g6 45. ♚f4 ♚h5 46. ♚c5
 ♚g5 47. ♙d4 ♚f6 48. h4 ♚h5
 49. ♚f5 ♚g8 50. ♙d7 1:0

№ 337. სიცილიური დაცვა
 ჩიბურდანიძე - ტუკმაკოვი
 CHIBURDANIDZE TUKMAKOV
 ტაშვენტი (სსრკ ჩ) 1980

1. e4 c5 2. ♚f3 d6 3. d4 cd4
 4. ♚d4 ♚f6 5. ♚c3 a6 6. ♙g5
 c6 7. f4 ♖c7 8. ♖f3 b5 [8.
 ♚bd7 9. 0-0-0] 9. 0-0-0 b4 10.
 e5 ♙h7 11. ♖h3 de5 12. fe5 [12.
 ♚cb5!:] ♖c5 13. ♙f6 ♖f6 [13.
 ... gf6] 14. ♚cb5! ab5 15. ♙b5 ♚c7
 16. ♖g3 ♙c7±; 14. ♙b5 ab5 15.
 ♙he1 ♖f4 16. ♚b1 ♙a6!] 14.
 ♚cb5 ♙c5 [14. ab5? 15. ♙b5
 ♚c7 16. ♖g3; 14. ♖c5 15. ♙d3
 ab5 16. ♙he1 ♖g5 17. ♚b1 ♙d5
 18. ♙b5 ♚d7 19. ♙d7 ♚d7 20.
 ♚c6 +-]

15. **ღე6!** [15. **ღე7** **ფე7** 16. **ღა8** **ღდ4** ⇒] 15. ... **აბ5** [15. ... **ფე6** 16. **ფჰ5** **გ6** 17. **ღე7**, 18. **ფე5**] 16. **ღბ5** **ღე6** [16. **ფე7** 17. **ღე5** **ფგ5** 18. **ფბ1** **ფე5** 19. **ფჰე1** **ფფ6** 20. **ფჰ4** + -] 17. **ღე6** [17. **ღე5?** 0-0 18. **ღბ7** **ფგ5** 19. **ფბ1** **ფბ5** ⇒] **ღე6** 18. **ღე7** **ფფ8** 19. **ღა8** **ფფ4** 20. **ფბ1** **ფბ8** 21. **ფჰფ1** **ღე7** [21. ... **ფა8?** 22. **ფფ5** **ფა7** 23. **ფდ8** **ღე8** 24. **ფჰე1** **ღე7** 25. **ფჰე8**; 21. ... **ღა8?** 22. **ფე6** **ფ6** 23. **ფფ6**] 22. **ფე6** 1:0 [ჩიბურდანიძე]

12. **ღდ5!** N [12. **ღბ3** **ბ4** 13. **ღა4** **ფე7** 14. **ღდ4** =] **ედ5** [12. **ფდ4?** 13. **ღფ6** **გფ6** 14. **ღბ5** **ფე5** (14. **ფდ1** 15. **ფდ1** **აბ5** 16. **ღე7** **ფე7** 17. **ღა8** **ღა8** 18. **ფდ3** ∞/± 14. **ფა7** 15. **ღფ6** **ფე7** 16. **ღდ7** **ფფ6** 17. **ე5** **ფე7** 18. **ღე6** **ღე6** 19. **ფე6** **დე5** 20. **ფდ6** **ფე8** 21. **ფე5** **ფგ8** 22. **ფჰ5** ♯) 15. **ღფ6** **ფე7** 16. **ღდ7** **ღგ7** 17. **ღჰ5** **ღბ2** 18. **ფბ2** **ფაბ8** 19. **ფე1** **ფდ7** 20. **ფ5!** ± ჩიბურდანიძე] 13. **ღე6!!** [14. **ედ** **ფდ8** 14. **ღე6** **ფე7!**] **ღე6** [13. ... **დ4?** 14. **ე5!** →] 14. **ედ** **ღე7** [14. **ფდ8?** 15. **დე6** **ღე5** 16. **ე7!**] 15. **დე6** **ღე5** 16. **ღფ6** **გფ** [16. **ღდ3?** 17. **ფდ3** **გფ6** 18. **ფე7!**] 17. **ღფ5!** **ფე7** [17. **ფფ8** 18. **ე7!** +-; 17. ... **ფა7?** 18. **ფდ6** **ფფ8** 19. **ე7!** **ფე7** 20. **ფე6!**, 21. **ფე8** +-] 18. **ბ4** **ღე6** [18. ... **ღა4** 19. **ღდ7**, 20. **ფე7** +-] 19. **ფჰ5** **ღგ7** 20. **ღდ7** **ფფ8** 21. **ფჰ6** **დ5** 22. **ფე7!** **ფე7** 23. **ფჰე1!** [23. **ფგ7?** **ფფ4** +-] **ფფ8** 24. **ფფ6** **ფგ8** 25. **ფე7** **ფფ8** 26. **ღე6** **ფე7** 27. **ფე7** **ფე6** [27

№ 338. სიცილოური დაცვა
ჩიბურდანიძე - დვოირისი
CHIBURDANIDZE DVOIRIS
ტალანი (სსრკ-ის შტატი) 1980

1. **ე4** **ე5** 2. **ღფ3** **დ6** 3. **დ4** **ედ4**
4. **ღდ4** **ღფ6** 5. **ღე3** **ა6** 6. **ღგ5**
ე6 7. **ფ4** **ღბდ7** 8. **ფფ3** **ფე7** 9.
0-0-0 **ბ5** 10. **ღდ3** [10. **ე5**
ღღბ7!] **ღბ7** 11. **ფჰე1** **ფბ6** [11.
0-0-0!?!]

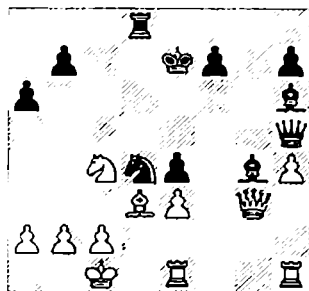
მია ჩიბურდანიძისა და დიღობატ პეტარ პოპოვიჩის მატჩი (სუბოტიცა, 1986 წ.)

ფე6 28. ფ5 ფე7 29. ც7 +-] 28.
 ც7 h5 29. ♖f8 1 0 [გუფულა]

№ 339. სიცილიური დაცვა ♦
 ჩიბურდანიძე - ჩანდლერი
 CHIBURDANIDZE CHANDLER
 ლორტქუნდი 1983

♗f5 15. ♖g3 [15. ფე7? ფე7 16.
 ♗f5 ფ5 17. ფა8 de3Ⴣ] de3 16.
 fe3 Ⴣ → ფh6 17. ფე7 ფე7 18.
 ფა8 ფd4 19. ფd3 ♖g5 20.
 ფde1 ფg4 21. h4! ♗h5 22. ფb6
 [Δ23. ფd5] ფd8 23. ფე4 e4

1. e4 c5 2. ფ3 d6 3. d4 cd4
 4. ფd4 ფf6 5. ფე3 ა6 6. ფე3
 e6 7. g4! [7. ფე2] e5 8. ფ5 g6
 9. g5! gf5 10. ef5 [10. gf6? ♣] d5
 [10. ფე8 11. ♖f3 →] 11. ♖f3
 [11. gf6? d4 12. ფc4 ♖c7! 13. ♖d3
 ფd7 14. ფd5 ♖c6 ♣] d4 [N 11.
 ფე4 12. ფე4 de4 13. ♖e4 ფე6 14.
 ფc4 ♖d7! 15. ფd3? ფd6 ♣ ჩიბურ-
 დანიძე - ნეტო, ბელგრადი, 1983] 12.
 0-0-0 ფე6 13. g6 ♖f6 [13.
 ♖a5 14. ფc4! Δ 15. ფ7] 14. ფd5

24. ფd2! ფf3 [24. ... ed3? 25.
 ed4] 25. ფე4! ↑ ფe1 26. ♖e1
 [Δ27. ♖b4!] ♖e5 27. ♖b4 ფე8
 28. ლf1 f5 ⊕ 29. ♖b7 ფე3 30.

32. $\text{c}8 \text{ c}7$ 32. $\text{c}8$ $\text{c}7$ 32.
 $\text{c}8$! $\text{h}6$ [32. $\text{f}c4$ 33. $\text{c}8$ $\text{c}6$
 34. $\text{c}4 + -$] 33. $\text{c}3$ $\text{d}4$ 34.
 $\text{c}4$! [Δ 35. $\text{d}5$] $\text{c}3$ 35. $\text{b}c3$
 $\text{a}5$ 36. $\text{b}3$ $\text{c}3$ 37. $\text{h}7$ $\text{d}8$
 38. $\text{h}6$ $\text{b}4$ 39. $\text{c}6$ $\text{b}7$ 40.
 $\text{a}4$ $\text{e}7$ 41. $\text{a}2 \pm \text{f}4$ 42. $\text{h}5$
 $\text{e}6$ 43. $\text{a}8$! [43. $\text{c}6?$ $\text{e}6$ 44.
 $\text{c}6$ $\text{a}4$ 45. $\text{b}2$ $\text{b}5$ 46. ... $\text{c}f1$]
 $\text{c}7$ 44. $\text{g}8$ $\text{f}3$ 45. $\text{f}3$ $\text{f}3$
 46. $\text{e}6 + -$ $\text{c}6$ 47. $\text{f}7$ $\text{b}6$
 48. $\text{h}6$ $\text{h}4$ 49. $\text{h}7$ $\text{e}4$ 50. $\text{e}6$
 $\text{a}7$ 51. $\text{e}4$ $\text{e}4$ 52. $\text{h}8$ $\text{c}1$
 53. $\text{d}4$ $\text{b}7$ 54. $\text{d}7$ 1:0

№ 340. სიცილოური დაცვა

ჩიბურდანიძე - პოპოვი

CHIBURDANIDZE POPOVIC

სუბოტიცა (მ/5) 1986

1. $\text{e}4 \text{ c}5$ 2. $\text{f}3 \text{ d}6$ 3. $\text{d}4 \text{ c}d4$
 4. $\text{d}4$ $\text{f}6$ 5. $\text{c}3$ $\text{c}6$ 6. $\text{g}5$
 $\text{e}6$ 7. $\text{d}2$ $\text{e}7$ 8. 0-0-0 0-0 9.
 $\text{b}3$ $\text{a}6$ 10. $\text{f}6$ $\text{g}f6$ 11. $\text{h}6$
 $\text{h}8$ 12. $\text{h}5$ $\text{e}8$ 13. $\text{d}3$ [13.
 $\text{f}4 =$] $\text{e}5$ 14. $\text{f}4$ $\text{d}3$ 15. $\text{d}3$
 $\text{g}8$ 16. $\text{h}3$ $\text{g}7$ 17. $\text{d}1$ $\text{g}8$
 18. $\text{d}3$ $\text{d}7$ 19. $\text{d}g3$ $\text{g}6$!
 20. $\text{d}4$ $\text{c}8$ 21. $\text{e}2$?! [21. $\text{f}5$
 $\text{g}5$ 22. $\text{c}2 \Delta$ 23. $\text{f}3 \uparrow$] $\text{g}7$
 22. $\text{b}1$?! [22. $\text{f}5$ $\text{g}3$ 23. $\text{g}3$
 $\text{h}6 \rightleftharpoons$] $\text{c}g8$? [22. ... $\text{f}5!$ =] 23.
 $\text{h}5$! $\text{g}3$ 24. $\text{g}3$ $\text{f}8$ 25.
 $\text{g}8$ $\text{g}8$ 26. $\text{a}3$ $\text{d}8$ [26.

$\text{g}2$ 27. $\text{f}7 \pm$] 27. $\text{f}5$ $\text{b}6$ 28.
 $\text{c}e2$ $\text{g}7$ 29. $\text{h}3$ [Δ 30. $\text{f}e6$,
 30. $\text{f}3$] $\text{e}5$ 30. $\text{b}3$ $\text{c}6$ 31.
 $\text{c}3$ $\text{g}5$ 32. $\text{d}3$ $\text{g}2$ 33.
 $\text{d}6$ $\text{g}7$ 34. $\text{d}5$ $\text{d}5$ 35. $\text{e}d5$
 $\text{g}1$? [35. ... $\text{f}2$ 36. $\text{a}2 \text{ e}4$ 37.
 $\text{e}7 \pm$] 36. $\text{b}4$! $\text{f}1$ [36.
 $\text{d}5?$ 37. $\text{g}4 + -$] 37. $\text{a}2$ $\text{f}5$
 38. $\text{b}7$ $\text{c}2$ 39. $\text{d}6$ $\text{d}4$ 40.
 $\text{d}4$ $\text{e}d4$ 41. $\text{d}7$ [41. ... $\text{c}4$ 42.
 $\text{b}3$ $\text{c}7$ 43. $\text{g}3 + -$] 1 : 0

№ 341. სიცილოური დაცვა

ჩიბურდანიძე - ლიუბოვიჩი

CHIBURDANIDZE LUBOEVIC

ბილზა 1987

1. $\text{e}4 \text{ c}5$ 2. $\text{f}3 \text{ d}6$ 3. $\text{b}5$
 $\text{d}7$ 4. $\text{d}7$ $\text{d}7$ 5. 0-0 $\text{c}6$
 6. $\text{c}3$ $\text{f}6$ 7. $\text{d}4 \text{ c}d4$ [7. ... $\text{e}4$
 8. $\text{d}5$ $\text{b}8$ 9. $\text{e}1$ $\text{f}6$ 10. $\text{g}5$ c]
 8. $\text{c}d \text{ d}5$ 9. $\text{e}5$ $\text{e}4$ 10. $\text{e}1 \text{ f}6$
 11. $\text{f}3$ $\text{g}5$ 12. $\text{c}3$ [12. $\text{g}5 \text{ f}g5$
 12. $\text{f}4 \pm$] $\text{e}6$ 13. $\text{c}3$ $\text{e}7$ 14.
 $\text{d}2$ 0-0 [Δ 14. ... $\text{f}7 \Delta$ 15. $\text{e}f6$
 $\text{f}6$] 15. $\text{e}f6 \text{ g}f6$ 16. $\text{d}3$ $\text{f}7$
 17. $\text{f}4$ $\text{d}6$ 18. $\text{f}2$ $\text{a}e8$ 19.
 $\text{a}e1$ $\text{d}8$ 20. $\text{e}2$ $\text{f}5$ 21.
 $\text{a}4$ $\text{a}5$ 22. $\text{d}1$ $\text{d}6$ 23. $\text{g}3$
 $\text{h}4$? [Δ $\text{c}7$, $\text{b}6$ $\text{d}7 =$] 24.
 $\text{b}3 \text{ b}6$ 25. $\text{a}3!$ \pm $\text{h}8$ 26. $\text{c}1$
 $\text{g}8$ 27. $\text{f}1$ $\text{f}5$ 28. $\text{d}3$ [Δ
 29. $\text{c}6$, 29. $\text{b}4$] $\text{f}d4$ 29. $\text{d}4$
 $\text{e}5$ 30. $\text{e}3 \text{ e}f4$ 31. $\text{f}4$ $\text{e}5$

[31. ♣d7 32. ♣b5!] 32. ♠e5
fe5 33. b4 b5 34. ♣b5 [34. ♣c3?
 ♠b6 35. ♣d5 ♣h6! Δ 36. ... ♠g3!]
♠d8 35. ♠d1 d4 36. ♠e5 ♠g f8
37. ♠g1 ♣d5 38. ♣b7 ♣b7 39.
♠b7 ♠b6 40. ♠d6 ♠e6 41. ♠c4
♠c7? 42. ♠d4 1: 0 [ჩიბურდანიძე]

342. გრიუნფელდის დაცვა
 ლ. კორტინი-ჩიბურდანიძე
 PORTISH CHIBURDANIDZE
 ლანარესი 1988

1. d4 ♠f6 2. c4 g6 3. ♠f3
♠g7 4. g3 0-0 5. ♠g2 c6 6. 0-0
d5 7. ♠bd2 [7. cd5 cd5 8. ♠e5 c6
 9. ♠c3 ♠fd7 10. ♠f3 ♠c6 = კარპოვ
 -ესპაროვი 1986-1987] **♠e4 8. ♣b3**
♠d2 9. ♠d2 dc4 10. ♣c4 ♠g4
11. ♣b4 ♣d7! 12. ♠e5 ♠e5 13.
de5 ♠a6 14. ♣c3 ♠e2!? 15.
♠h6 ♣d3! [15. ... ♠fd8? 16. ♠fel
 ♠g4 17. c6! +-] 16. ♠f8 ♠f1 17.
 ♠e7 ♣c3 18. bc3 ♠g2 19. ♠g2
 ♠e8 20. ♠d6?! [20. ♠f6 Δ 21.
 ♠d1] ♠d8! ♣ 21. a4 ♠d7 [Δ
 ♠c7-d5] 22. ♠b1 f6! 23. f4 ♠f7
 24. ♠f3 ♠e6 25. ♠e4 b6 26.
 a5 b5 27. g4 ♣ fe5 28. fe5 ♠f7
 29. ♠e3 g5! 30. h4 gh4 31. ♠h1
 ♠d5 32. ♠h4 ♠c7 33. ♠h6 ♠e6
 34. a6 c5 35. ♠b8 ♠g7 36. ♠h1
 ♠c4 37. ♠e4 ♠f7 38. ♠b1 [38.
 ♠h6 ♠g5 39. ♠c3 ♠c3! ♣] ♠f8!

39. ♠d6 [39. ♠a7 ♠a8 40. ♠b6
 ♠a6 -+; 40. ♠f5 ♠g7 41. ♠f6 ♠a7
 -+] ♠f4 40. ♠e3 ♠g4 41. ♠h1
 ♠g7 42. ♠h6 ♠d5 -+ 43. ♠d3
 ♠f4 44. ♠c2 ♠g2 45. ♠b3
 ♠d3! [Δ 46. ♠c1 42. ♠a2 #]
 46. ♠h1 c4 47. ♠a3 ♠c2 48.
 ♠b4 ♠c1 49. ♠d1 ♠e5 50. ♠c5
 ♠d3 51. ♠d4 ♠d5 52. ♠h1 b4
 53. ♠a4 b3 54. ♠a7 ♠a2 55.
 ♠b5 b2 0: 1.

№ 343. ძველინდური დაცვა
 ეინგორნი - ჩიბურდანიძე
 EINGORN CHIBURDANIDZE
 ტალინი (სსრკ ჩ უბ) 1980

1. d4 ♠f6 2. c4 g6 3. ♠c3
♠g7 4. e4 d6 5. ♠e2 0-0 6. ♠g5
c6 [6. ♠bd7] 7. f4 ♣a5! 8.
 ♣d2 h6 9. ♠h4 e5 10. fe5 de5
 11. d5 b5 [Δ 11. cd5] 12. cb5!
 [Δ 12. ♠f6 ♠f6 13. cb5] g5! 13.
 ♠f2 cd5 14. ed5 ♠d8 15. ♠c4
 a6! 16. ba6 ♠a6 17. ♠b3 ♠c6
 18. ♠ge2 ♠b4 19. 0-0 ♠bd5
 20. ♣c2 ♠b4 21. ♣g6 ♠d7 22.
 ♠e4 ♠h8 23. ♣f5 ♠e4 [23.
 ♠d3 24. ♠g3!; 23. ♠e2? 24.
 ♠f6 +-] 24. ♣e4 ♠d3 25. ♣f3
 c4 26. ♣h3! [26. ♣h5 f5!] f5 27.
 ♠e3! ♠e2 28. ♠f5 ♣a6 29. ♠g5
 ♠d3 [Δ 29. ♠ad8] 30. ♠g7!
 ♠g7 31. ♣g3 [Δ 31. ♠c1! ♣d6

მას ჩიბურდანიძისა და ხაიშაურიის ოსტატ კოტე კაძაურის (მეცხე) შესუღრა (ვილნიუსი, 1978 წ.)

32. $\underline{c}h6!$] $\text{♁}g6$ 32. $\text{♁}e7?$ ⊕ [32. $\text{♁}c5$ $\text{♁}h7$ 33. $\text{♁}c1$ $\text{♁}ad8$ 34. $\text{♁}e7$ ∞] $\text{♁}h8$ 33. $\underline{f}4$ $\text{♁}b3$ 34. $\underline{c}e5$ $\text{♁}g8$ 35. $\text{♁}c1$ $\text{♁}d5$ 36. $\text{♁}d7$ $\text{♁}d3$. 0 1

№ 344. ესპანური პარტია

ჩიბურდანიძე - ხაიშაური

CHIBURDANIDZE KAISHAURI

ვილნიუსი 1978

1. $e4$ $e5$ 2. $\text{♁}f3$ $\text{♁}c6$ 3. $\underline{c}b5$ $a6$ 4. $\underline{d}a4$ $\text{♁}f6$ 5. 0-0 $b5$ 6. $\underline{c}b3$ $\underline{c}b7$ 7. $\text{♁}e1$ [7. $d4!$? $\text{♁}d4$ 8. $\underline{d}f7$ $\text{♁}f7$ 9. $\text{♁}c5$ $\text{♁}g8$ 10. $\text{♁}d4$ $c5$ ∞ ვიტოლონში] $\underline{c}e5$ 8. $c3$ $d6$ 9. $d4$ $\underline{c}b6$ 10. $\underline{c}g5$ $h6$ 11. $\underline{d}h4$ $\text{♁}d7$ [11. ... 0-0 12. $a4$ $\text{♁}c8$ 13. $ab5$ $ab5$ 14. $\text{♁}a8$ $\underline{c}a8$ 15. $d5$ ±] 12. $a4$ 0-0-0 13. $ab5$ $ab5$ 14. $\text{♁}a3$ $g5$ 15. $\underline{c}g3$ $h5$ 16. $h4$ $\text{♁}dg8$ [16.

$g4!$ 17. $\underline{d}h4$ $\text{♁}h6!$ Δ $\text{♁}g8$ →: 18. $\text{♁}b5?$ $\text{♁}g8$ 19. $\underline{d}c5$ $\text{♁}g4$ ♣] 17. $\text{♁}g5$ $ed4$ 18. $\underline{d}f7$ [Δ 19. $\underline{c}e6$] $\text{♁}g5$ 19. $hg5$ $h4$ 20. $\underline{d}h2$ $\underline{d}c3$ [20. ... $\text{♁}f7$ 21. $\text{♁}f3!$] 21. $\underline{c}g6$ $\text{♁}e7$ 22. $g6$ $\text{♁}g6$ 23. $bc3$ $\text{♁}f8?$ [23. $h3!$ ∞] 24. $\text{♁}b5$ $h3$ [24. ... $\text{♁}f6$ 25. $\text{♁}d4$ $h3$ 26. $\text{♁}h5$ ↑] 25. $\text{♁}d4$ $hg2$ 26. $\text{♁}f3$ $\text{♁}h4$ 27. $\text{♁}g3$ [Δ ⊥] $\text{♁}h7$ 28. $\text{♁}g7$ + - $\text{♁}g7$ 29. $fg7$ $\text{♁}g8$ 30. $\text{♁}e3$ $\text{♁}g7$ 31. $\underline{c}g3$ $\text{♁}h7$ 32. $\underline{d}h4$ [32. $\text{♁}ae1?$ $\text{♁}f3!$] $\text{♁}h4$ 33. $\text{♁}g2$ $d5$ [33. ... $\text{♁}c4?$ 34. $\text{♁}g3$] 34. $ed5$ $\underline{d}d4$ 35. $cd4$ $\text{♁}d4$ 36. $\text{♁}a5$ $\underline{d}d5$ 37. $\text{♁}g3$ $\text{♁}d7$ 38. $f4$ [Δ $f5$ - $f6$ - $f7$] $\text{♁}d6$ 39. $\text{♁}g4$ $\text{♁}d1$ 40. $\text{♁}f5$ $\text{♁}f1$ 41. $\text{♁}g5$ $\underline{c}e4$ 42. $f5$ $c5$ 43. $\text{♁}f6$ $\text{♁}c1$ 44. $\text{♁}e8$ $\underline{c}b3$ 45. $\text{♁}a6$ $\text{♁}d5$ 46. $\text{♁}e5$ $\text{♁}d4$ 47. $\text{♁}d6$ $\text{♁}c4$ 48. $\text{♁}e7$ $\text{♁}b4$ 49. $\text{♁}b6$ $\text{♁}a3$ 50. $f6$ 1 : 0

№ 345. ინგლისური დასაწყისი
ალექსანდრია - უიტმენი

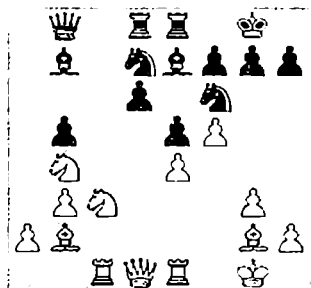
ALEXANDRIA UITEMEN
თბილისი (გმ) 1971

№ 346. ინგლისური დასაწყისი
ტიმანი - ალექსანდრია

TIMMAN ALEXANDRIA
თბილისი (გმ) 1971

1. c4 c5 2. g3 g6 3. d4 cd4
4. ♖d4 ♗f6 5. ♛c3 ♙g7 6. ♙g2
0-0 7. ♖h4 d6 8. ♗f3 ♗c6 9.
0-0 [9. ♙h6] ♛e8 10. ♙h6 ♙h8
11. h3 ♙d7 12. ♛fd1 ♛e8 13.
♛d3 [♟13. ♛ac1 ♖a5 14. b3]
♗a5? [13. ♗b4 14. ♛d2 ♖c7
15. ♗d5 (15. b3? ♗g4) ♗bd5 16.
cd5 ♖c4 =] 14. b3 ♙f5 [♟14.
a6 ♟ 15. ... b5] 15. ♛3d1 ♙d7 16.
♛ac1 ♗c6 [16. a6] 17. ♗g5
♖a5 18. ♛c2 ♗d8 19. ♗d5 b5?
[19. ♗d5 20. ♛d5 (20. ♙d5
♙f6!) ♖a6 ±] 20. ♗h7! ♗h7 [20.
... ♗h7 21. ♙d2+-] 21. ♗e7 ♛e7
22. ♖e7 ♙c6 [♟ 22. ... ♙c6] 23.
cb5 ♙f6 24. ♖d6 ♙b7 25. ♛c8
♙c8 26. a4 +- ♙e6 27. ♙d2
♖b6 28. ♖b6 ab6 29. ♙5 ♙b3
30. ♛b1 ♙a2 31. a6 ♙b1 32.
a7 ♙a2 33. a8 ♖c4 34. ♙e3
♗g7 35. ♙b6 ♗e6 36. ♖a4
♙e2 37. ♙e3 ♗hg5 38. b6 ♗f3
39. ♙f3 ♙f3 40. ♖d7 ♗d8 41.
♙d4 1 0

1. c4 c5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗c3
e6 4. g3 b6 5. d3 ♙b7 6. e4 d6
7. ♙g2 ♙e7 8. 0-0 0-0 9. ♛e1
♗bd7 10. d4 cd4 11. ♗d4 a6
12. b3 ♖c7 13. ♙b2 ♛ad8 14.
♛e1 [♟14. ♖c2, 15. ♛ad1] ♖b8
15. f4 ♛fe8 16. f5?! [16. g4!? →]
e5 17. ♗c2 b5! 18. cb5 ab5 19.
♗b4 [19. ♗b5 ♙e4 ∞]

19. d5! 20. ♗4d5 ♙c5 21.
♗h1 ♙d4! 22. ♖e2 ♙d5 23.
♗d5 [23. cd5 e4 (♟ ♖e5) 24. ♗e4
♗e4 25. ♙e4 ♛e4 26. ♖c4 ♙b2
27. ♛c2 ♙f6=] 23. ... ♗d5 24. ed5
♙b2 25. ♖b2 ♗f6 26. ♛e5 [26.
♛cd1 c4 =] e4 27. ♖d4 h5 28.
♙f1 [28. ♙c4? ♖c5] b4 29. ♙b5
♛e5 30. ♙c6 ♛f5 31. ♛b5 ♖c7
32. ♖b4? [32. ♛b4 ♗d5!; 32. ♛b7
♖c6 33. dc6 ♛d4 34. c7 ♛c5 35.
♛b8 ♗h7 36. c8 ♖c8 37. ♛c8

ლევანი ლომიძის სწორბია, ბე
იქოს თუნდა სვადია
შოთარტუსთაველი

ნანა ალექსანდრიას შესჯელა დილოტატ ევგენი ერმენკოვთან (გარნა, 1974 წ.)

1. **g2 d2** 38. **g8 b8** 4. **g4 f4**; 32. **g5 c5!**] 32.
 ... **g1 f2!** 33. **g5 e5** 4. **g4 - +** 34. **d6**
h2 35. **g1 g1** 6. **d6** 36. **e4** **d1**
0 1

(20. ... **g7 h7** 21. **h3** **g6 h6** 22. **h6**
g6 23. **h5** **g6** 24. **g6 h6** + -) 21.
h5 **g8** 22. **h7** 1/2]

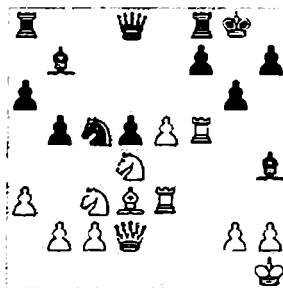
№ 347. სიცილოური დაცვა

ალექსანდრია - სინიავსკი

ALEXANDRIA SINIAVSKI

თბილისი (სსრკ სსპ) 1971

1. **e4** **c5** 2. **h3** **e6** 3. **h3**
a6 4. **d4** **cd4** 5. **h4** **d4** **b5** 6. **h3**
h7 7. **0-0** **d6** 8. **h1** **h6** 9.
e2 **hbd7** 10. **h2** **h5** 11. **a3**
e7 12. **hae1** 0-0 13. **f4** **d5** [13.
 ... **e5** 14. **h5** **h6** 15. **g3** ±] 14.
e5 **hfe4** 15. **f5** **h2** [15. ... **h4!**]
 16. **g2** **h4** 17. **h3!** **ef5** [17.
 ... **h5** 18. **f6!**] 18. **h5** **g6** [18. ...
h5 19. **h5** **g5** 20. **h7** **h8**

19. **h3!** **gf5** 20. **h3** [20.
h6 **g5!**] **f6** 21. **h4** **h3** 22.
cd3 **h7** [22. ... **fe5** 23. **g3** **h7**
 (23. ... **h8** 24. **h6**) 24. **h6** + -]
 23. **g3** **h7** 24. **h7** **h7** 25.
h5 **h8** 26. **e6!** **g8** 27. **h6**
g6 28. **g6!** + - **hg6** 29. **h6**
h6 30. **e7** **d4** 31. **h2** **h7** 32.

4. f4! 5. c7 33. d5 6. a7 [33.
 d5 34. c8 ♗] 34. h4 f5 35. 6. h2
 6. g7 36. 6. g3 7. a8 37. 6. c7
 8. h8 38. e8 ♗ d. e8 39. 6. d. e8
 6. f7 40. 6. d6 6. c7 41. 6. b7 6. f6
 42. 6. a6 1 0

№ 348. სიცილოური დაცვა

ალექსანდრია - შაქარიანი

ALEXANDRIA SHAKARIAN

თბილისი (ჩ) 1973

1. e4 e5 2. 6. f3 d6 3. d4 cd4
 4. 6. d4 6. f6 5. 6. c3 a6 6. f4
 6. c6 7. 6. c6 bc6 8. e5 6. d7 9.
 d. c4 d5? [9. ♗b6] 10. 6. d5
 cd5 11. ♗d5 ♗b6 12. ♗a8 ♗b4
 13. d. d2 ♗c4 14. 0-0-0 e6 15.
 d. a5! d. e7 16. 6. d7 +- 6. d7 17.
 6. d1 6. e8 18. b3 d. a3 19. 6. b1
 ♗c5 20. 6. b6 1 0

№ 349. ალოხინის დაცვა

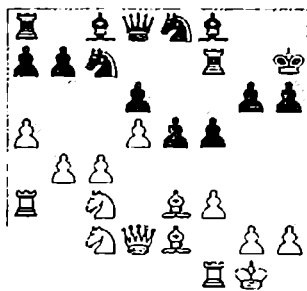
ალექსანდრია - გიპსლი

ALEXANDRIA GIPSLI

სოსუმი (გმ) 1977

1. e4 6. f6 2. e5 6. d5 3. d4 d6
 4. c4 6. b6 5. ed6 cd6 6. 6. c3
 g6 7. a4!? d. g7 8. a5 6. d7 9.
 6. f3 0-0 10. 6. a3!? 6. f6 11. d5
 e5 12. d. e2 6. a6 [12. d. g4 13.
 0-0 6. bd7 14. 6. d2 d. c2 15. ♗c2
 6. h5 =] 13. 0-0 h6 14. 6. e1 [Δ

6. c2, b4 → «] 6. e8 15. d. e3 [16.
 6. b5] 6. ac7 16. 6. c2 f5 17. f3
 6. h7 18. ♗d2 6. f7 19. b4 d. f8

20. e5! d. d7 [20. 6. f6 21.
 6. d1 f4 22. d. f2 d. f5 ±] 21. d. c4
 ♗h4 22. f4 6. g7 23. b5 +- dc5
 24. b6 6. d6 [24. ab6 25. ab6
 6. a3 16. 6. a3 6. a8 27. fe5 6. b6 28.
 6. f4] 25. d. e2 6. cb5 [25.
 6. 7e8? 26. fe5 6. c4 27. d. c4 ♗c4
 28. 6. f4] 26. 6. b5 6. b5 27. d. b5
 6. b5 28. 6. b1 a6 29. fe5 +- g5
 30. d. f2 ♗f4 31. ♗f4 gf4 32.
 6. c3 6. d8 33. d. e5 6. c8 34.
 d. f8 6. c3 35. d. g7 6. c2 36. 6. b5
 6. g7 [36. ... ab5 37 a6!] 37. 6. b4
 6. d2 38. d6 6. f7 39. 6. f4 6. e6
 40. 6. f2 6. d3 41. 6. e2 1 0

№ 350. სიცილოური დაცვა

ალექსანდრია - ჯურავლიოვი

ALEXANDRIA ZHURAVLIOV

რივა (ლატვიის ჩ) 1989

1. d4 e5 2. dc5 6. a6 3. c4
 6. c5 4. 6. c3 6. f6 5. f3 g6 6. e4

7. $\Delta e3$ $b6$ [7. $d6$ Δ ,
 $\Delta d7,0-0$] 8. $b4$ $\Delta e6$ 9. $\Delta c1$ $0-0$
 10. $\Delta d3$ $\Delta b7$? [10. $d6$] 11.
 $\Delta ge2$ $d6$ 12. $0-0$ $\Delta d7$ 13. $f4$!
 $a5$ 14. $a3$ $ab4$ 15. $ab4$ $\Delta c6$ 16.
 $\Delta b3$ $\Delta a7$ 17. $\Delta a1$ $\Delta a8$ 18. $\Delta a7$
 $\Delta a7$ 19. $\Delta d5$! $\Delta e8$ [19. $\Delta d5$
 20. $cd5$ $\Delta c7$ 21. $\Delta d4$ \pm] 20. $\Delta b1$
 $\Delta b7$ 21. $f5$! $\Delta ef8$ 22. $b5$ $\Delta d5$
 23. $ed5$ $\Delta e5$ 24. $\Delta d4$ $\Delta a8$ 25.
 $\Delta c6$ $\Delta a3$ 26. $\Delta d1$ $\Delta c4$? [26.
 $e6$] 27. $\Delta g5$! $f6$ [27. ... $\Delta e5$?
 28. $\Delta c7$ $\Delta h8$ 29. $f6$ $+-$; 27. $\Delta a1$
 28. $\Delta b3$ $\Delta d1$ 29. $\Delta d1$ $\Delta b2$ 30. $\Delta c2$
 $\Delta d3$ 31. $\Delta d3$ $+-$] 28. $\Delta c1$ $\Delta c3$
 29. $\Delta b4$ $\Delta c1$ \square 30. $\Delta c1$ $\Delta e5$
 31. $\Delta e4$ $\Delta f7$ 32. $\Delta a1$ $+-$ $\Delta c8$
 33. $\Delta a7$ $\Delta fd7$ 34. $h3$ $\Delta f8$ 35.
 $\Delta a3$ $\Delta c4$ 36. $\Delta a6$ $\Delta a6$ 37.
 $ba6$ $\Delta c5$ 38. $\Delta c2$ 1 0

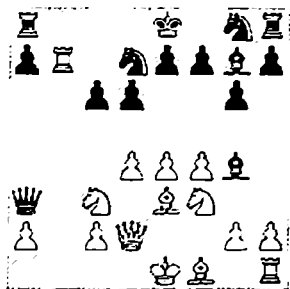
№ 351. პირც-უფიმცევის დაცვა

არახამია - გლიგორიჩი

ARAKHAMIA GLIGORIC

მოსკოვი, 1958

1. $e4$ $g6$ 2. $d4$ $\Delta g7$ 3. $\Delta c3$
 $d6$ 4. $f4$ $e6$ 5. $\Delta f3$ $\Delta g4$ 6. $\Delta e3$
 $\Delta b6$ 7. $\Delta d2$ $\Delta b2$ [7. $\Delta f3$ 8.
 $gf3$ $\Delta d7$ 9. $0-0-0$ $\Delta a5$ 10. $\Delta b1$ $b5$
 11. $f5$! $\Delta gf6$ 12. $\Delta d3$ $b4$ 13. $\Delta c2$ \pm]
 8. $\Delta b1$ $\Delta a3$ 9. $\Delta b7$ $\Delta d7$? [9.
 $\Delta a5$ \pm გლიგორიჩი]

10. $\Delta c7$! N [10. $\Delta b1$?!
 (10. $\Delta b3$! ვ. პირცი) 10. ... $\Delta a2$ 11.
 $\Delta c3$ $\Delta gf6$! \mp მუსილაგლეგორიჩი,
 პორტოროსე - ლუბლიანა 1975] 10.
 $\Delta gf6$ 11. $e5$! [10. $\Delta c6$ $0-0$ Δ
 $\Delta fc8$ =] 11. $\Delta d5$ [11. $\Delta h5$] 12.
 $\Delta d5$ $ed5$ 13. $\Delta b5$ \pm $\Delta d8$
 [13. ... $\Delta d8$; 13. ... $a6$] 14. $h3$ $\Delta f3$
 15. $gf3$ $e6$ [15. ... $a6$; 15. ... $\Delta b2$] 16.
 $0-0$ $+-$ $a6$ 17. $\Delta c6$ $0-0$ [17.
 $\Delta c7$] 18. $\Delta d7$ $\Delta d7$ 19. $\Delta d7$
 $\Delta d8$ 20. $\Delta b1$! [20. $\Delta c6$ $\Delta c8$ Δ
 $\Delta h6$ 21. $\Delta b3$ $\Delta a2$ 22. $f5$! $\Delta f8$
 23. $fe6$ 1: 0 [არახამია]

№ 352. ძველინდური დაცვა

ვან დერ სტერენი - არახამია

VAN DER STEREN ARAKHAMIA

თბილისი 1990

1. $d4$ $\Delta f6$ 2. $e4$ $g6$ 3. $\Delta c3$
 $\Delta g7$ 4. $e4$ $d6$ 5. $\Delta f3$ $0-0$ 6. $\Delta e2$
 $e5$ 7. $0-0$ $\Delta c6$ 8. $\Delta e3$ $\Delta g4$ 9.
 $\Delta g5$ $f6$ 10. $\Delta c1$ $\Delta h8$ 11. $h3$ [11.
 $d5$!? $\Delta c7$ 12. $\Delta c1$] 11. $ed4$ 12.

ფd4 **ფ**d4 13. **ფ**d4 **ფ**5 14. **ფ**d1
ფe5 [14. **ფ**f6 15. **ფ**f5 **ფ**f5 16.
ფf3 ±] 15. **ფ**f5 **ფ**f5 16. **ფ**f4 [16.
ფe3 **ფ**e6 17. **ფ**d5 **ფ**6 18. **ფ**f4 **ფ**c4
19. **ფ**c4 **ფ**c4 20. **ფ**c6 **ფ**c3 21. **ფ**e3
ფf1 22. **ფ**f1 **ფ**e7 ±] **ფ**c6 17. **ფ**e3
ფf6 18. **ფ**d2 **ფ**ae8 19. **ფ**ae1
[19. **ფ**ad1] **ფ**b4 ± 20. **ფ**f2 **ფ**e5
21. **ფ**4 [21. **ფ**d1 **ფ**c2 22. **ფ**cl **ფ**c2
23. **ფ**c2 **ფ**d3 ± 24. a3 **ფ**b2 25. **ფ**b2
ფb2 26. ab4 **ფ**c2 27. bc5 **ფ**cl 28.
ფcl dc5 29. **ფ**c5 **ფ**f4 ±] 21.
ფd7 22. a3 **ფ**c6 23. **ფ**g3 **ფ**d4
24. **ფ**d1 **ფ**c6 25. **ფ**d3 [25. **ფ**ce8
ფce8 26. **ფ**cl] 25. **ფ**f7 ± 26.
ფ4 a6 27. **ფ**h2 **ფ**5 28. cb5 **ფ**b5
29. **ფ**b5 **ფ**b5 30. **ფ**a6 **ფ**f1 31.
ფf1 **ფ**c4 32. **ფ**g2 **ფ**d8 33. **ფ**c5
ფd2 34. **ფ**f2 **ფ**f4 35. a4 **ფ**e5
0 1 [არახამია]

№ 353. სიცილოური დაცვა

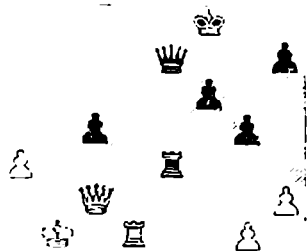
ბ. გურგენიძე - არახამია

B. GURGENIDZE ARAKHAMIA

თბილისი (სს) 1991

1. e4 c5 2. **ფ**c3 **ფ**c6 3. **ფ**b5
ფe4. **ფ**c6 **ფ**e6 5. d3 d6 6. **ფ**ge2
ფg6 7. b3 **ფ**g7 8. **ფ**b2 **ფ**f6 9.
ფd2 0-0 10. **ფ**a4 e5 = 11. f4
ფf4 12. **ფ**f4 d5! 13. 0-0-0 de4
14. **ფ**c5 e3! 15. **ფ**b4 [15. **ფ**c3
ფg4! 16. **ფ**gl (16. **ფ**d2 **ფ**b2 17.
ფb2 **ფ**d4 -+) 16. **ფ**b2 17 **ფ**b2
ფf6 - +] **ფ**5! 16 **ფ**c2 **ფ**g4 17.

ფd1 **ფ**b8 18. **ფ**a3 **ფ**d5 ± 19.
ფh3 **ფ**c2 20. **ფ**c2 **ფ**fe8 21. **ფ**f1
ფe5! 22. **ფ**a7 [22. **ფ**c5 **ფ**e5 23.
ფb1 **ფ**e4! -+] **ფ**bc8 23. c4 **ფ**d6
24. b4 [24. **ფ**c5 **ფ**c5 25. **ფ**c2
ფd7! Δ **ფ**b2, **ფ**b1#] **ფ**c5! 25.
ფc5 **ფ**d3 26. **ფ**fe1 **ფ**e4 27.
ფc3 **ფ**c4 28. **ფ**c2 [28. **ფ**b1 a)
28. **ფ**c3 29. **ფ**c3 **ფ**c3 30. **ფ**e8
ფg7 31. **ფ**8e4 **ფ**d3 32. **ფ**a1 **ფ**b2
33. **ფ**b2 **ფ**d2 34. **ფ**b3 **ფ**g2; b) 28.
ფb4? 29. **ფ**a1 **ფ**b2 30. **ფ**b2 **ფ**a5
31. **ფ**bc2 **ფ**d6 32. **ფ**g3 ±] **ფ**b2
29. **ფ**b2 **ფ**b4 30. **ფ**a1 **ფ**f8
[Δ **ფ**d6] 31. **ფ**b1 **ფ**a5 32. **ფ**c1
ფc5 33. **ფ**b2 **ფ**f6 34. **ფ**b5 **ფ**d8
35. **ფ**c4 **ფ**e5 36. a4 [36. **ფ**c:
ფd2; 36. **ფ**b7 **ფ**d6 37. **ფ**d2 **ფ**el]
ფd2 37. **ფ**c3 **ფ**b1 38. **ფ**b1
ფb6 39. **ფ**a2 **ფ**e6 40. **ფ**b2
ფb6 41. **ფ**a3 **ფ**e6 42. **ფ**d2 **ფ**e7
43. **ფ**b2 **ფ**e3 44. **ფ**d7 **ფ**e2 [44.
ფd7 45. **ფ**c3 **ფ**a4 46. **ფ**c5 **ფ**f7
± / =: 44. **ფ**c3 45. **ფ**c7 **ფ**g3 (45.
ფe7 46. **ფ**c3 +-) 46. **ფ**c2 ± /
∞] 45. **ფ**d2 **ფ**e4

46. a5? [46. $\text{E}c2 \text{ E}c5$ (46. $\text{E}b4$ 47. $\text{C}a3$) F] $\text{E}b4$ 47. $\text{C}c2$ $\text{C}g7$ 48. $\text{C}d3$ $\text{C}e5$ 49. $\text{C}d1$ $\text{e}4$ 50. $\text{C}d4$ [50. $\text{C}d7$ $\text{C}h6$; 50. $\text{C}c2$ $\text{C}b5$ 51. $\text{C}c1$ $\text{E}b1$ 52. $\text{E}d1$ $\text{C}c5$ 53. $\text{C}c2$ $\text{C}g3$ 54. $\text{C}f1$ $\text{C}f4$ 55. $\text{C}c1$ (55. $\text{C}g1$ $\text{C}d4$) 55. $\text{E}b3$ ($\Delta \text{E}c3$) - +] $\text{E}b1$ 51. $\text{C}c2$ $\text{C}f5$ 52. $\text{E}d3$ [52. $\text{C}c3$ $\text{E}b3$ 53. $\text{C}c4$ $\text{C}b5\#$] $\text{e}d3$ 53. $\text{C}b1$ $\text{C}f1$ 54. $\text{C}b2$ $\text{C}e2$ 0:1

№ 354. ფრანგული დაცვა

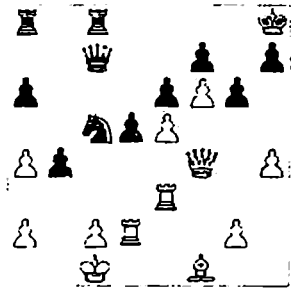
არახამია - მ. გურევიჩი

ARAKHAMIA M. GUREVICH

ქელსნიკი 1992

1. $\text{e}4 \text{ e}6$ 2. $\text{d}4 \text{ d}5$ 3. $\text{C}c3$ $\text{C}f6$ 4. $\text{e}5$ $\text{C}f7$ 5. $\text{f}4 \text{ e}5$ 6. $\text{C}f3$ $\text{C}c6$ 7. $\text{E}c3$ $\text{e}d4$ 8. $\text{C}d4$ $\text{E}c5$ 9. $\text{C}d2$ 0-0 10. 0-0-0 $\text{C}d4$ 11. $\text{E}d4$ $\text{a}6$ 12. $\text{h}4!$? $\text{b}5$ 13. $\text{E}h3!$? [13. $\text{C}e2$ $\text{a}5$ 14. $\text{C}c3$ $\text{C}c7$ 15. $\text{E}c5$ $\text{C}c5$ 16. $\text{C}d4$ $\text{b}4$ 17. $\text{g}4$ $\text{a}4!$? 18. $\text{f}5$ $\text{b}3\uparrow$] $\text{b}4$ 14. $\text{C}a4$ [14. $\text{C}c2!$?] $\text{E}d4$ 15. $\text{C}d4$ $\text{C}a5$ 16. $\text{b}3$ $\text{E}b7$ 17. $\text{E}g3!$? [17. $\text{C}b1$] $\text{E}f8$? [17. $\text{C}c6$ 18. $\text{C}b2$ (18. $\text{f}5$ $\text{E}a4$ 19. $\text{f}6$ $\text{g}6!$ 20. $\text{C}f4$ $\text{C}h8$ \square 21. $\text{b}a4$ $\text{C}a4$ 22. $\text{h}5$ $\text{E}g8$ 23. $\text{C}h6$ $\text{C}f8$ 24. $\text{E}d3$ $\text{C}a2$ 25. $\text{h}g6$ $\text{f}g6$ 26. $\text{E}g6$ $\text{E}g6$ \square 27. $\text{E}g6$ $\text{C}a1$ 28. $\text{C}d2$ $\text{C}c3$ 29. $\text{C}c1$ $\text{C}a1$; 21. $\text{E}g8!$ F] $\text{C}c5!$ (18. $\text{C}a2$ 19. $\text{C}d3$ $\text{a}5$ 20. $\text{f}5\text{C}$) 19. $\text{C}d2$ (19. $\text{c}3$ $\text{f}6\text{F}$) $\text{a}5$ 20. $\text{C}b1$ ∞] 18. $\text{E}d2?$ [18.

$\text{E}d3!$ $\text{E}c6$ (18. $\text{C}c7$ 19. $\text{C}b4$) 19. $\text{f}5$ $\text{C}c7$ (19. ... $\text{E}a4?$ 20. $\text{f}e6$ $\text{f}e6$ 21. $\text{C}g4$ $\text{g}6$ 22. $\text{E}g6$ + -) 20. $\text{f}6$ $\text{g}6$ 21. $\text{C}f4$ $\text{C}c5$ (21. $\text{C}h8$ 22. $\text{h}5$ $\text{E}g8$ 23. $\text{h}g6$ $\text{f}g6$ 24. $\text{E}h1$ $\text{C}f8$ 25. $\text{C}c5$ + -) 22. $\text{C}c5$ $\text{C}c5$ 23. $\text{C}b6\pm$] $\text{E}c6$ 19. $\text{f}5$ $\text{C}c7$ [19. ... $\text{E}a4$ 20. $\text{f}c6$ $\text{f}e6$ 21. $\text{C}g4$ $\text{g}6$ 22. $\text{C}e6$ $\text{C}h8$ 23. $\text{b}a4$ $\text{C}a4$ 24. $\text{C}d5\pm$] 20. $\text{f}6$ $\text{g}6$ 21. $\text{C}f4$ $\text{C}h8$ 22. $\text{E}e3$ $\text{E}a4$ 23. $\text{b}a4$ $\text{C}c5$

24. $\text{h}5$ $\text{C}e4$ 25. $\text{E}e4!$ $\text{d}e4$ [25. $\text{C}c3$ 26. $\text{C}b1$ $\text{d}e4$ 27. $\text{h}g6$ $\text{E}a7$ 28. $\text{E}a6$ $\text{e}3$ 29. $\text{C}h6$ $\text{f}g6$ 30. $\text{E}c8$ + -] 26. $\text{h}g6$ $\text{f}g6$ [26. $\text{e}3\pm$] 27. $\text{f}7$ + - $\text{C}e7$ 28. $\text{E}d7$ $\text{g}5$ 29. $\text{C}f2$ $\text{e}3$ 30. $\text{C}f3$ $\text{e}2$ 31. $\text{E}e2$ $\text{g}4$ 32. $\text{C}f4$ $\text{C}h4$ 33. $\text{g}3$ $\text{C}h1$ 34. $\text{C}b2$ 1 0 [არახამია]

ავტორული ნაშრომი იქცა გარდაუვალი მთავარად, რომ ჩაიკრიფოს განდი სიამოვნება მიიღოს:

ფურცა პოლოვარი

1. e4 e5 2. ♖f3 d6 3. d4 cd4
4. ♘d4 ♖f6 5. ♗c3 a6 6. ♕e2
e6 7. f4 ♕e7 8. 0-0-0 9. ♗c3
♙c7 10. ♙e1 ♗c6 11. ♙g3 ♘d4
[11. ... ♕d7 12. ♖ad1 =] 12. ♕d4
b5 13. a3 ♘b7 14. ♖h1 [14. e5
de5 15. ♗e5 (15. fe5 ♗e4 =) ♙c5
16. ♖h1 ♗e8 17. f5 ♘h4 18. ♙h4
♙e5 19. ♕d3 ±] ♗e6 15. ♕d3
[15. e5 de5 16. ♕e5 ♙b7 17. f5 ↑]
♙b7 16. ♖ae1 b4 17. ab4 ♙b4
18. ♗e2 ♙b7 19. ♗c3 ♙b4 20.
♗e2 ♙b7 21. e5 ♗h5 [21. de5
22. ♕e5 Δ f5] 22. ♙h3 g6 23.
♗g3 de5 24. ♕e5 ♗g3 [24.
♗g7!? 25. ♙h6 f6 26. ♕c3 ♖f7]
25. hg3! ♖ac8 26. ♖h2 ♘b5
27. ♖h1 [Δ 28. ♙h7 ♖h7 29. ♖g1
♖g8 30. ♖h8 #] f5 28. g4 ♕d3
29. ♙d3 fg4 30. ♖g3 [Δ 31.
♖h7] ♘f6 31. ♖h6 ♕e5 [31.
♙g7 32. ♘f6 ♖f6 (32. ♙h6 33.
♙a6 ±) 33. ♙a6 ±] 32. ♕e5 ♙f7
33. ♙c4 ♖c2? [33. ♖g7 34.
♖eh5 ♖h8!] 34. f5! ♙g7 35. ♖c6
♙c7 [35. ... ♙h6 36. ♙c2 ♙g5 37.
♙c4 + -] 36. ♙e5 gf5? ⊕ [36. ...
♙e5 37. ♖e5 ♖b2 =] 37. ♖eg6!
hg6 38. ♖h8 1 0

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ♗c3 ♘b4
4. e5 ♗e7 5. a3 ♗c3 6. ♖c3 e5
7. ♙g4 0-0 8. ♕d3 ♗c6 9. ♖f3
f5 10. ef6 ♖f6 11. ♕g5 ♖f7 [11.
e5!? 12. ♙g3 ♖f3 13. gf3 e4 14.
♕e2 ♙a5 15. ♕d2 ♗f5 ≠ ბონი
ოსმოდოვსკი თენ გიორგაძე ოლესა
1953] 12. ♙h5 [12. ♕e7 ♖e7 13.
♙h4 ±] g6 13. ♙h4 e4 14. ♕e2
♙a5 15. ♕d2 ♗f5 16. ♙g5 ♘d6
17. h4 ♗e4 18. ♙e3 ♗e7 19. g4
h5 [19. ... e5!?] 20. ♗g5 ♗g5 21.
hg5 e5 22. de5 [22. ♙e5 ♕g4 23.
♕g4 ♗c6 24. ♙d6 ♖e8 25. ♖d1
±] ♕g4 23. ♕g4 hg4 24. e6
♖g7 25. ♙e5 ♖e8 26. ♙h2 ♖f8
27. ♖f1 ♗f5 28. ♙e5 ♖g8 [28.
♖e7 29. ♕f4 ±] 29. ♖e1 ♙c7
30. ♙d5 ♖ge7 31. ♙g2 ♖c6 32.
♖c6 ♖c6 33. ♙g4 b5 34. ♙h3
♙g7 35. ♕f4 ♖e4 36. ♙f3 ♙b7
[36. ♙e7 37. ♖g2 ♙b7] 37.
♙h3 ♖f7? 38. ♙h8 ♖e6 39.
♖h7 ♙h7 40. ♙h7 ♖f4 41. ♙g6
♖d5 42. ♙f7 ♖d6 43. ♙a7 1:0

დიდოსტავ ვაჟთან გამართვე-
მა კანონიერმა საკუთარ თვალნი.

მანია ჩიბურდანიძე

ქეთევან არახამიას შესჯერა სურთაშორისი ისტატ სუნდ რსტიონს (იგოლიაფა).
თბილისი, 1987 წ.

№ 357. ეპანური პარტია

არახამია - ივკოვი

ARAKHAMIA IVKOV

ბრუბა 1992

1. e4 e5 2. ჭf3 ჭc6 3. ოb5
a6 4. ოa4 ჭf6 5. 0-0 ოe7 6.
ქe1 b5 7. ოb3 d6 8. c3 0-0 9.
h3 ოb7 10. d4 ქe8 11. ჭg5
ქf8 12. ჭf3 ქe8 13. ჭbd2 ოf8
14. a4 h6 15. ოc2 ed4 16. ed4
ღb4 17. ოb1 c5 18. d5 g6 19.
ღf1 ოg7 20. ოd2 N [20. ჭg3,
20. a5] ჭfd5!? ∞ [20. ... ჭd7 21.
ოc3±] 21. ed5 ოb2 [21. ქe1
22. ჭe1 ოb2 23. ოc3±] 22. ქe8
ღe8 23. ოa2 ოd5! [23. ... ოa1
24. ჭa1 ჭh7 25. ჭc3 ჭa2 26.
ღg4± ; 23. ჭd5 24. ოh6 ჭc3
25. ჭc2 ჭc2 26. ჭh1 ოa1 27. ჭg6

ღh8 28. ოf7 ჭe4 29. ჭh5 ჭd4
(29. ... ჭb1 30. ჭ3d2 ჭd3 31. ოg6
+-) 30. ოg6 ჭf3 31. ოg7 ჭg7 32.
ღh7 ჭf8 33. gf3 + - ; 24. ჭh7
25. ოd5 ოd5 26. ქb1 ოf3 27. ჭf3
ღh6 28. ქb2 + -] 24. ოb4 ოf3
25. ჭf3 ოa1 26. ოf7 ჭf7 27.
ღa8 ჭf8!? [∞27. ჭh7 28.
ოd2 ba4 29. ჭa6 ჭb3=] 28. ჭa6
cb4 29. ჭb5 ჭf4 30. ჭe3 [30.
g3 ჭc4 31. a5 ოd4 32. a6 ოa7 ∞]
ღe4 31. a5 ჭb1 32. ჭh2 [⊕
32. ჭf1 ჭf1 33. ჭf1 b3 34. ჭc4
ღd4 35. ჭe2 b2 36. ჭd2 ჭf7 37.
f3 ჭe6 38. ჭd3 ჭd5 39. a6 ოa7
=] ოe5 33. g3b3 34. a6 ჭa2
35. ჭc4 ჭg7 36. ჭc7 ჭf6?
[36. ჭf8 37. ჭc8 ჭf7 38. ჭb7
ღf8 39. ჭg4b2 (39. ... ოd4 40. ჭc8
ღe7 41. ჭc7 ჭc8 42. ჭc6 + -) 40.

a7b1 38 41. a8 39 42. 38a8 39g7
 43. 38a7 39f8 44. 4h6+-] 37. 4g4
 39e6 38. 38c8 39e7 39. 38b7 39
 39e6 40. 38c8 39e7 41. 38b7 39e6
 42. a7 b2 43. 4h6+- 39g3 [43.
 d5 44. a8 39 38a8 45. 38a8 b1 39
 46. 38e8+-] 44. 39g3 b1 39 45.
 38b1 1:0 [არახამია]

№ 358. ფრანგული დაცვა
 არახამია - სმისლოვი
 ARAKHAMIA SMISLOV
 არტა 1992

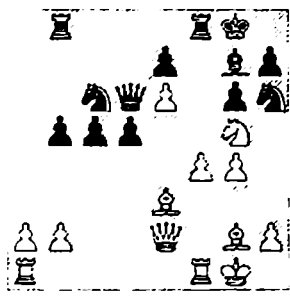
1. e4 e6 2. d4 d5 3. 4c3 4b4
 4. e5 4e7 5. a3 4c3 6. bc3 c5
 7. 38g4 4f5 8. 4d3 h5 9. 38f4
 38h4 10. dc5 [10. 4f5 38f4 11.
 4f4 cf5 12. 4c2 4c6 =] 4d7 11.
 4b5 0-0 12. c6 38f4 13. 4f4
 bc6 14. 4c6 38b8 = 15. 4f3
 38b6! 16. 4d7 [16. 4a4 4c5 17.
 4b3 4b3 38] 16. 4d7 17. 4d2
 38fb8 18. h3 4a4 19. g4 hg4
 20. hg4 4e7 21. 4e3 38b2 22.
 4d4 4c8 [22. 4c6 23. 4c6
 4c6 24. 4a7] 23. 4c1 [Δ 24.
 4b3] 23. ... 38b2 b7 24. 38h5! 4b6
 25. 4b3! 4d7 [25. ... 4c4 26. 4c5
 4c3 27. 4b7 (27. 4a4 4g4 28. 4c5
 38b5 29. 4d3 => 4c2 28. 38b1 ±]
 26. 4c5 4c5 27. 4c5 38b2 28.
 4d2 4c2 [28. 38c2 29. 4d3
 Δ 38ah1] 29. 4c3 4g6 30. 38h2

38b1 31. 38b1 38b1 32. 4a7 38b3
 33. 4d4 38a3 34. f3 38a1 35.
 38b2 38b1 1/2 1/2

№ 359. ესპანური პარტია
 არახამია - ე გელერი
 ARAKHAMIA E. GELLER
 არტა 1992

1. e4 e5 2. 4f3 4c6 3. 4b5
 a6 4. 4a4 4f6 5. 0-0 4e7 6.
 38c1 b5 7. 4b3 0-0 8. d4 d6 9.
 c3 4g4 10. d5 [10. h3! 4f3 11.
 38f3 ed4 12. 38d1 dc3 13. 4c3 4a5
 14. 4c2 38c8 15. f4 b4 16. 4d5 4d5
 17. 38d5 c6 18. 38d3 g6 38ბრონშტეინი
 კერესი 1950] 10. 4a5 11.
 4c2 c6 12. h3?! [Δ 12. dc6 4c6
 13. 4bd2 b4! 14. 4a4 38c8 = გოგო
 კერესი. 1940] 12. 4f3 13. 38f3
 cd5 14. ed5 4c4 15. 4d2 4b6
 16. 4f1 4e8 [16. ... 4bd5 17. 4g5
 38] 17. 4g3 g6 18. 4f5 4g5 [...
 gf5 19. 38f5 4f6 20. 4h6 4h8 21.
 4g5 ±] 19. 4g5 38g5 20. h4
 38f6 21. 38g3 38c8 22. 38ad1?
 4c4 23. 38b1 38c5 25. 38ed1
 4b6 25. 4c3 38g7 [25. ... h5] 26.
 f4 ef4 27. 38f4 4d7 28. a4! 4c5
 29. ab5 ab5 30. 38a1 4c4 31.
 4c4 38c4 [31. bc4] 32. 38f2
 4f6 33. 38a6 38d8 34. 4d3
 38g4 [34. 38c5 35. 38d6!] 35.
 4b5 4c4 36. 38f3 h5 37. 38a7

შh4 38. **შf1** **შf8 39.** **ღd3** **ღგ5**
 [39. **ღc5** 40. **ღc2 ±**] **40.** **ფგ3**
შg4 41. **ფd6** **ფh6!** **42.** **ფe7** [42.
ფf6? **ღh3** 43. **ფh1** **ფd2** 44. **ფf3**
ღგ5 - +] **42.** **ღe4** [42. **ღh3**
 43. **ფh1** **ფd2** 44. **ფe2**] **43.** **ფh2**
 [43. **ღc4** **ფe3** 44. **ფh1** **ღc4 - +**]
43. **ფe3** **44.** **ფf8!** **ფf8** **45.**
შff7 **ფg8** **46.** **შg7** **ფh8** **47.**
შh7 1/2 1/2

23. **ღf4!** **ღe5** **24.** **შae1** **ღd4**
25. **ფh5** **ღef3** [25. ... **h6** 26. **ღf7**
+ -] **26.** **ღf3** **შf4** **27.** **ფh7** **ფf8**
28. **ღh5!** **ღf5** **29.** **ღf7!** [29.
ღh6 30. **ფg6!** **ღგ8** 31. **ღh7#**] **1:0**

№ 360. ჰოლანდიური დაცვა
 ბურგიელი - ხოლმოვი
 GURIELI KHOLMOV
 მოსკოვი 1992

1. **g3** **f5** **2.** **d4** **ღf6** **3.** **c4** **გ6**
4. **ღg2** **ღg7** **5.** **ღc3** **ღc6!?** **6.**
ღf3 **0-0** **7.** **d5** **ღa5** **8.** **ფd3** [8.
ღd2 **c5** 9. **0-0** **d6** 10. **შb1** **c5** 11.
dc6 **ღc6** 12. **b4** **ღc4** 13. **ღc4** **ღc4**
 14. **bc5** **dc5** 15. **ფa4** **ღa6∞**] **c5** **9.**
0-0 **d6** **10.** **ღგ5** [10. **შb1!?** **Δ**
b4±] **შb8** **11.** **e4** **a6** **12.** **ღe6** **ღc6**
13. **de6** **fe4** **14.** **ღe4** **ღგ4!?** **15.**
f4b5 **16.** **cb5** **ab5** **17.** **ფe2!** **ღh6**
 [17. ... **ღf6** 18. **f5!↑**] **18.** **g4** **d5** **19.**
ღგ5 **ღc6** **20.** **ღc3** **ფd6**
 (დაიგრამა)
21. **f5** **გf5** [21. ... **ღd4∞**] **22.**
გf5 **ღf5?** [22. **ღd4** 23. **ფh5**
შf5 (23. ... **ღdf5** 24. **ღf4!** **+ -**) 24.
შf5 **ღdf5** 25. **ღf7!** **ფe6** 26. **ღh6**
ღh6 27. **ღh6** **+ -**; 22. ... **შf5!∞**]

№ 361. პირტუფომევის დაცვა
 ტუკმაკოვი - ბურგიელი
 TUKMAKOV GURIELI
 კატერინი 1993

1. **d4** **d6** **2.** **e4** **გ6** **3.** **ღf3** **ღf6**
4. **ღc3** **ღg7** **5.** **ღe2** **0-0** **6.** **0-0**
c6 **7.** **a4** **ღbd7** [Δe5] **8.** **ღe3** [8.
e5 **ღe8!?**] **e5** **9.** **de5** **ღe5** **10.** **ღe5**
de5 = 11. **a5** **ფe7** [11. ... **ფd1** 12.
შfd1 **ღc6** 13. **a6±**] **12.** **f3** **შd8**
13. **ფe1** **ღh5** **14.** **ღc4** **ღf4** **15.**
ფh1 **ღe6** **16.** **ღe6** **ღe6** **17.** **ფf2**
ღd4 **‡** **18.** **ღb1** [Δc3. **ღa7**] **ფe6**
19. **c3** **ღb3** **20.** **შa4** **c5** [Δ**ფd7**
- b5, **ღa5**] **21.** **ფe2** **შac8** **22.**
ღa3 **ფd7** **23.** **ფc4** [23. **ფb5**]
ღd2 [23. ... **ფd3** **⊕‡**] **24.** **ღd2**
ფd2 **25.** **a6** **b6** **26.** **ფb5** **შd3** **27.**
ღc4 **ფe2** **28.** **შaa1** **შd2** **29.**

გg1 **ქ**kd8 30. **ჟ**b3 **ღ**e2 31.
წac1 **ყ**f2 32. **ჟ**b5 [Δ **ჟ**c6 - c7;
 Xa7] **ღ**h6! [Δ **ღ**f4 - h2] 33. **ღ**e5
ღf4 34. **ღ**g4 **ჟ**h4 35. **ღ**e2 [35.
 გ3 **ღ**g3 36. **გ**g3 h5 ♯] **ღ**e2 36.
ჟe2 **ღ**d2 [37. **ჟ**c1 **ჟ**c1 □ 38.
წc1 **ღ**b2=] 1/2 : 1/2

h4 e5! 27. **bc5 dc5** 28. **ჟ**f4 **h6**
 29. **g4 ჟ**g5 30. **ჟ**g5 **hg5** 31.
ფf2 **ღ**b6 32. **ღ**d5 **ღ**b2 33. **ღ**c7
ღe8 34. **ღ**b5 **ღ**a8 35. **ღ**c7 **ღ**e8
 36. **ღ**b5 **ღ**e8 37. **ღ**c3 [37.
ღc2 38. **ღ**d3 **ღ**a8 39. **ღ**e3=]
 1/2 1/2

№ 362. ახალინდური დაცვა
 გუკიძე - პეტურსონი

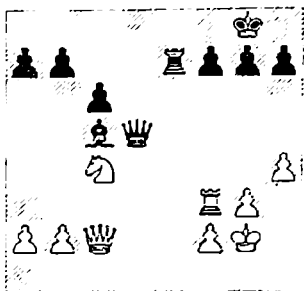
GURIELI PETURSON
 კატორინი 1993

№ 363. ინგლისური დასაწყისი
 კინტეროსი - იოსელიანი

KINTEROS IOSELIANI
 რიო-დე-ჟანეირო 1985

d4 ღf6 2. **e4 e6** 3. **ღ**f3
ღb4 4. **ღ**d2 **e5?**! [4. **a5**] 5.
ღb4 **cb4** 6. **g3 0-0** 7. **ღ**g2 **d6**
 8. **ღ**bd2 [8. **a3 ჟ**a5 9. **ჟ**d2 **ღ**c6
 Δ **ღ**e4 ♯] **ღ**e8 9. **ღ**f1 [Δ 9. 0-0
ღa6 10. **ჟ**c2 **e5** 11. **e4 ±**] **a5** 10.
ღe3 **ღ**a6 11. 0-0 **ღ**d7 [11.
e5? 12. **de5 dc5** 13. **ჟ**d8 **ღ**d8 14.
ღe5 **ღ**d2 15. **ღ**fd1 ±] 12. **a3** [Δ
 12. **ღ**d2 **ღ**c6 13. **d5 ed5** 14. **ღ**d5
ღd5 15. **cd5 ღ**c5 16. **a4!** ±] **ღ**e8
 13. **ღ**d2 **ღ**c6 14. **ღ**c6 [14. **d5!**
ღd7 (14. **e5** 15. **cd5** **ღ**d7 16.
ღdc4±) 15. **ღ**c2∞] **bc6** 15. **ab4**
ღh4 16. **ჟ**a4 **ღ**a8 17. **ღ**b3 **e5**
 18. **ღ**fd1 [18. **ღ**a5 **cd4** 19. **ღ**g2 **c5**
 ♯] **ed4** 19. **ღ**d4 [19. **ღ**d4 **ჟ**b6
 20. **ღ**d6 **ღ**c3! → «] **ჟ**b6 20. **ღ**dc2
ღc2 21. **ჟ**c2 **ღ**e4 22. **ღ**a3 **ჟ**c5
 23. **ჟ**d3 **ღ**e6 24. **ჟ**d4 **ჟ**h5 [24.
ჟd4 25. **ღ**d4 ±] 25. **f3 ღ**f6 26.

1. **e4 e6** 2. **e4 d5** 3. **ed5 ed5**
 4. **cd5** [4. **d4**] **ღ**f6 5. **ღ**b5 **ღ**bd7
 6. **ღ**c3 **ღ**c7 7. **ღ**ge2 0-0 8.
ღf4?! **ღ**b6 9. **ჟ**b3 **ღ**d6! 10.
ღfe2 [10. **d4** **ღ**f4 11. **ღ**f4 **ღ**fd5
 12. **ღ**d5 **ღ**d5 ♯] **ღ**fd5! 11. **ღ**d5
ღe6 12. 0-0 **c6!** 13. **ღ**d3 **ღ**d5
 [Δ **ღ**c3] 14. **ჟ**d1 □ **ჟ**f6 ♯ 15.
ღg3 **ღ**f4 16. **ღ**e4 **ღ**ad8 17. **d4**
ჟh4! 18. **ჟ**c2 **ღ**fe8 19. **ღ**d1
ღd5! 20. **ღ**f4 **ღ**e4 21. **ღ**e4
ჟf4 22. **ღ**g3?! [Δ 22. **ღ**d6 **ღ**d6;
 Xd4] **ღ**c7 23. **ღ**d3 **ღ**d4 24.
ღf3 **ღ**e4! [24. ... **ჟ**g4 (24. ... **ჟ**d6
 (h4, h6) 25. **ღ**f5 ±) 25. **ჟ**b3; X
b7, f7] 25. ჟb3 **ღ**c1 26. **ღ**c1
ჟc1 27. **ღ**f1 **ღ**e7 □ 28. **g3** **ღ**b6
 29. **ფ**g2 **ჟ**e1! 30. **h4 ჟ**e4 [Δ
ღe6-f6] 31. **ღ**d2 **ჟ**d5 32. **ღ**c4
 [Δ **ღ**b6; 32. **ჟ**d5 **cd5** ⊥ ♯] **ღ**c5
 33. **ჟ**c2

33. Ee6! 34. h3 h5 35. Qb2 \square [35. Qc3 Qc3 36. fe3 Ee3 - +; 35. Qd2 Ee2 - +] Ef6 36. Qc2 Ef3 37. Qf3 Qf3 38. Qf3 Qf8 - + 39. Qd3 Qd6 40. Qe4 Qe7 41. Qd4 h5 42. a4 Qd7 43. a5 Qe6 44. f4 g6 45. a6 f6 46. b4 Qe7 47. Qe4 [47. Qc5 Qc5 48. Qc5 Qd7 - +] Qd6 48. Qd4 Qf5 49. Qe3 g5! 50. Qf3 gh4 51. gh4 Qe7 52. Qe3 Qf8 53. Qf3 Qd6 54. Qe3 Qg4 55. Qe4 Qh4 56. Qf3 Qe7 0 : 1

№ 364. პირცუფობცევის დაცვა
ოსსელიანი - ტყეშუაშვა

IOSELIANI TKEBUCHAVA
თბილისი (სწ) 1985

1. e4 g6 2. d4 Qg7 3. Qc3 c6 4. Qf3 d6 5. Qe2 e5 6. 0-0 Qd7 7. a4 Qe7 [7. a5] 8. a5 0-0 9. de5 Qe5 [9. dc5 10. Qg5!] 10. Qe5 Qe5 11. Qh6 Ee8 12. f4 Qh8 [Δ f5] 13. f5! gf5 14. Qc4 [\square 14. Qh5 (Δ) 15.

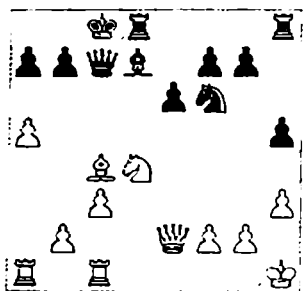
Qg4!] Qg6 15. cf5 Qe5 16. $\text{Ef4} \pm \rightarrow$] d5! 15. ed5 b5! [15. ... cd5 16. Qd5 Qd5 17. Qd5 Qf6 18. $\text{Qd2} \pm$] 16. ab6 \square Qb6 17. Qh1 cd5 18. Qd5 Qd5 19. Qd5 Qa6 20. Qe3! Qe6 [20. ... Qe3 21. $\text{Ea6} \pm$] 21. Efe1 Qc3 22. Qe6 Ee6 23. bc3 Qc4 \mp 24. Qg1 a5 25. Ea4 Ee4 26. Qf2 Qd5 27. Ea1 Ea4 28. Ea4 Qc6 29. Ef4 a4 30. Ef5 a3? [30. h6 31. c4 a3 32. Qd4 a2 33. Qa1 \mp] 31. Eg5 Qf8 32. Qc5 Qe8 33. Eg8 Qd7 34. Ea8 Qa8 35. Qa3 Qe4 36. g3 Qc2 37. Qe3 Qd1 38. Qd4 Qf3 39. Qe5 h5 40. h4 Qe2 41. Qf6 Qe6 $\frac{1}{2} \frac{1}{2}$

№ 365. ფრანგული დაცვა
ოსსელიანი - სუპატაშვილი
IOSELIANI SUPATASHVILI
თბილისი (სწ) 1986

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Qd2 c5 4. ed5 Qd5 5. Qgf3 cd4 6. Qc4 Qd6 7. 0-0 Qf6 8. Qb3 Qc6 9. Qbd4 Qd4 10. Qd4 Qd7 11. c3 Qc7 [11. $\text{a6} \Delta$ Qe7 , 0-0] 12. Qe2 0-0-0?! 13. a4! Qd6 14. h3 Qh2 15. Qh1 Ef4 16. a5 Qc1 17. Efe1 h5

(დაგრძ.)

18. a6! b6 \square 19. Qb5 Qg4 [19. ... Qb5 20. Qb5 Qc7 21. $\text{c4} \pm$

-] 20. g3 ჭf6 21. ♖a4! ჭb8 22. ♖f3 ჭd5 □ 23. ♜c4 ♖d6 24. ♗d7 ♜d7 25. ♜c6 ♖f8 26. c4 ჭb4 27. c5! +- ჭc6 28. ჭc6 ჭa8 29. ჭb4 ⊕ ჭb8 30. ჭc6 ჭa8 31. ჭa7 ჭa7 32. cb6 ჭa6 33. ♖c6 1 0

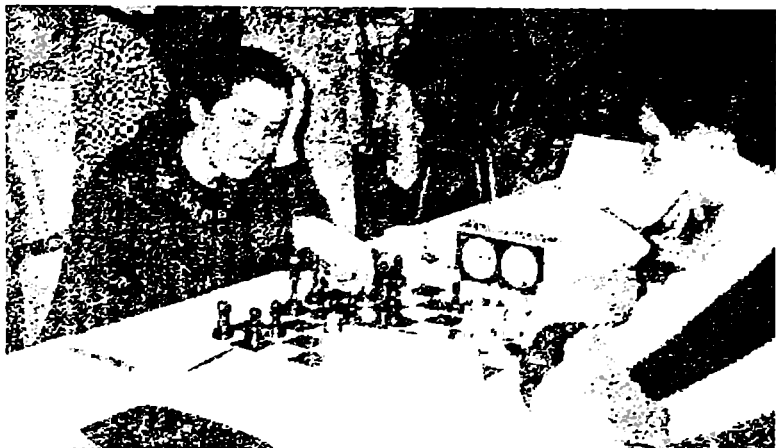
№ 366. სიცილიური დაცვა
 იოსელიანი - პიკეტი
 IOSELIANI PIKET
 სპიენსი 1988

1. e4 c5 2. ჭf3 d6 3. d4 cd4
 4. ჭd4 ჭf6 5. ჭc3 ჭc6 6. ♗e2
 e5 7. ჭf3 [7. ჭb3] h6 8. 0-0
 ♗e7 9. ♜e1 0-0 10. h3=[Δ. ♗c3]
 ♗e6 11. ♗f1 ♖a5 12. a3 ♜ac8
 13. ♗e3 d5 14. b4 ♖d8 15. ed5
 ♗d5 [15. ... ჭd5 16. ჭd5 ♗d5 17.
 c4±] 16. ჭd5 ჭd5 17. ♗d2 [17.
 c4 ჭc3 18. ♜c3 ♗f6 Δ ჭd4] ♗f6
 18. ♜c1 ♜e8 19. c4 ჭc7 20. b5
 ჭd4 21. ჭd4 ed4 [21. ♖d4
 22. ♗e3 ♖d1 (22. ♖b2 23. ♗a7
 ♖a3 24. ♗b6±) 23. ♜cd1 b6 24.

♜d7±] 22. ♖g4 ჭc6 [22. ... ჭh8
 23. ♗d3 Δ ♗h6, ♖f5 ±] 23. ♗h6
 ♖e7 [⊔23. ჭc5⊔] 24. ♗d3!
 [Δ. ♗c4-d5 ⇔ a2-g8, ×f7] ♖a3
 25. ♗e4 [25. ♖f5 gh6!] ჭc5 26.
 ♗d5 ♖b4 27. ♜ed1 ⊕ ჭa4
 [Δ. ჭc3-d5] 28. ♗d2 ჭc3 29.
 ♜e1 ♜cd8 [⊔29. ♖f8] 30.
 ♖h5 [->] ♜e7 [30. ♜f8! □]
 31. g4 ♖b2? [31. ♖d6] 32.
 ♜e7 ჭd5 □ [32. ♗c7 33. ♖f7
 ჭh8 34. ♖h5#] 33. ♖f7 ჭh8
 34. ♖h5 ჭg8 35. ♜e8 ♜e8 36.
 ♖e8 ჭh7 37. ♖h5 [37. ჭg8
 38. ♖d5] 1 0

№ 367. ლაზიერის გამბიტი
 რიმერსა - იოსელიანი
 RIMERSA IOSELIANI
 სპიენსი 1988

1. d4 d5 2. c4 e6 3. ჭc3 ♗e7
 4. ჭf3 ჭf6 5. cd5 ed5 6. ♗f4
 c6 7. e3 ♗f5 8. h3 [8. ♗d3 ♗d3
 9. ♖d3 ჭh5] ♖b6 9. ♖c1 [9.
 ♖d2? ჭc4 10. ჭc4 dc4 -+] h6 10.
 g4 ♗h7 11. ♗g2 0-0 12. 0-0
 ჭbd7 = 13. ♜d1?! [⊔ 13. ჭc5
 ჭc5 14. ♗c5 ჭd7 15. ♗g3 f5 16.
 f3] ჭe4 14. ჭe5 [⊔ 14. ჭd2 ჭdf6
 15. f3 ჭd6 16. ჭh2 ∞] ჭe5 15.
 de5 [15. ♗c5 f5!] ჭc5 16. ♜d2
 ♗h4 [×f2] 17. ♖d1 ჭe6 18.
 ♗h2 ♜ad8 19. ჭe2 f5! ↑ 20. g f 5

ნანა იოსელიანის შეხვედრა სერიაშიორისო ისტატ იან ვოტკუვსონ (პრატა, 1996 წ.).

♙f5 21. ♖d4 ♖d4 22. e4 ♙g5
 ♜ 23. f4 ♙e7 24. ♖h1 ♙c7
 [Δ→h3] 25. a3 ♙d7 26. ♙f3
 ♖h7 [Δ ♙g8 ⇔] 27. ♙g3 ♙g8
 28. ♙e2 ♙e6 29. ♙g1 g5 30.
 ♙c3 gf4 31. ♙f4 ♙g5 32. ♙h2
 ♙h4 33. ♙f4 ♙g6 34. ♙g1
 ♙dg8 [Δ35. ... ♙g3 36. ♙g3 ♙g3
 37. ♙f2 ♖h8 38. ♙gf1 ♙h3!] 0 1

№ 368. ესპანური პარტია

იოსელიანი - ეკსტრომი

IOSELIANI EKSTROM

ბილი 1989

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♙b5
 a6 4. ♙a4 ♖f6 5. 0-0 ♖e4 6.
 d4 b5 7. ♙b3 d5 8. de4 ♙e6 9.
 ♖bd2 [9. c3] ♖c5 10. c3 d4 [10.
 ♙g4 11. ♙c2 ♙c7 12. ♙c1] 11.

♙e6 ♖e6 12. cd4 ♖cd4 13.
 ♖e4 ♙e7 14. ♙e3 ♖f5 15. ♙c2
 [15. ♙d8? ♙d8 16. a4 ♖c3 17. fe3
 0-0 =] 0-0 16. ♙ad1 ♖e3 17.
 fe3 ♙c8 18. h3 [Δ ♖h2-g4,
 ♖f6] c5?! 19. ♖h2 ♙c7 20.
 ♖g4 [Δ 21. ♖gf6 gf6 22. ef6 ♙d8
 23. ♙d5 +-] ♖h8 21. ♖d6 ♖d8
 [21. ♙d6? 22. cd6 ±] 22. ♙d5
 c4 23. ♖f6!? [23. e6?! ♙d6 24.
 ♙h5 f5 (24. g6 25. ♖f6 fe6 26.
 ♙g6 →) 25. ♙f5 g6 26. ♙f8 ♙f8
 27. ♙g6 ♙g7 ♜] ♙f6 [23. ... gf6?
 24. ef6 Δ 25. ♙h5] 24. ef6 g6 25.
 a4 ± [⊖ 25. ♙fd1 - ; 25. ♙f4?!
 ♖c6 26. ♙h4 ♙fd8 27. ♙dh5 gh5
 28. ♙h5 ♖f8 29. ♙f5 ♙d6 - +
 იოსელიანი] ♖e6 26. ab5 ab5 27. ♖
 ♖b5 ♙c6 28. ♙fd1 ♙a1! 29.
 ♙d2 ♙d1 30. ♙d1 h6 31. ♙d2

32. c3 b8 33. d7 b2
 34. f7 g8 35. b2 f7 36.
 b8 \pm f8 [36. ... f6 37. h8
 f7 (37. g5 38. c5 ; 37.
 g7 ? 38. f8)] 37. c5 c6 [37.
 f6 38. c7 . 39. c4] 38. d4
 f6 39. c4 e6 40. f1 [\perp
 $+$ -] g7 41. f6 f6 42. f2
 e5 43. e2 c5 44. f3
 b3 45. e4 h5 46. c3 d2
 47. e2 c4 48. b1 d6 [48.
 e4 49. d2] 49. d2 f5
 50. c4 d4 51. d3 c6 52.
 e3 f6 53. f3 g5 54. g3 h4
 55. e5 ! g6 [55. f5 56. g4
 g6 57. e4 f4 58. g1 f7 (58.
 ... e6 59. e2) 59. f5] 56. gh4
 gh4 57. e4 [57. h4 g5 !]
 f7 58. f5 g7 59. f4 e6
 60. h4 h5 61. g5 g3 62.
 f3 e4 63. f4 f2 64. g5
 d5 65. f5 1 0

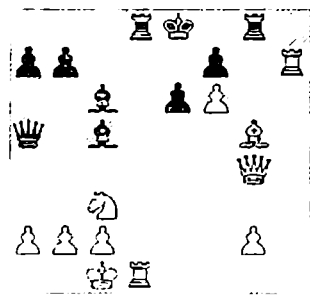
№ 369. სიცილიური დაცვა

იოსელიანი - ზაიჩიკი

IOSELIANI ZAICHIK
თბილისი 1992

1. c4 c5 2. f3 d6 3. d4 cd4
 4. d4 f6 5. c3 c6 6. g5
 d7 7. d2 c8 8. f4 d4 9.
 d4 a5 10. e5 de5 11. fe5 e6
 12. 0-0-0 c6 ? [\triangle 12. c3
 13. bc3 d5 e] 13. b5 ! b5 \square

[13. d5 14. c6 bc6 15. c4
 \pm] 14. ef6 c6 15. h4 c5 16.
 g4 g6 17. h5 gh5 18. h5 g8
 19. h7 d8 [19. c3 ? 20.
 c3 g4 21. h8]

20. c6 !! fe6 21. f7 g8 22.
 d8 [22. h6 ? g7 23. g7 c3
 $+$ -] b4 23. fg8 g8 24.
 h4 c3 25. b1 f8 26. g4
 h7 27. h1 h6 28. g5 1:0

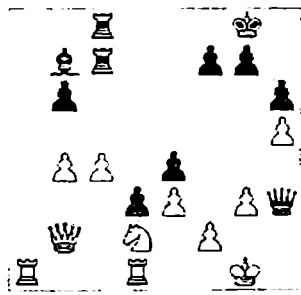
№ 370. ახალინდური დაცვა

საკაევი - კახიანი

SAKAEV KAKHIANI
ჰელსინკი 1992

1. d4 f6 2. c4 e6 3. f3
 b4 4. bd2 [4. c3 ; 4. d2] b6
 5. g3 b7 6. g2 c5 7. a3
 d2 8. d2 cd4 9. d4 c6
 10. c3 c8 11. b4 0-0 12. 0-0
 c7 13. g5 g6 14. d4 c7
 [14. ... d5 15. f6 f6 16. f6 gf6
 17. d2 !? c5 =] 15. h4 h6 16.
 c3 [16. h5 !? c5 17. c3 hg5 18.

hg6 ღg4 19. gf7 მf7 20. ჳg5 ჳg5
 21. ღg5 ღg2 22. ჳg2 მf5 23. ღe4
 + - 16. hg5 17. hg6 ± ; 16.
 ღh8 ღf4 მc8 18. მfd1 ±] ჳe7
 17. მfc1 [17. მac1] მfc8 [Δ
 18. c5!] 18. ღe1 [18. ღf4 ღf4
 19. gf4 (19. ჳf4 ღf3 20. ღf3 e5 Δ
 21. მc4⚡) d5 - +] e5 19. ჳd3
 e4 20. ჳd4 ღg4 21. h5 ღe3 22.
 ჳe3 ღf8 23. ღf3 d5 [23. ... მc4
 24. მc4 მc4 25. ღd2 =] 24. ღd2
 ღe6 25. მd1 d4 - + 26. ჳb3
 ღg5 27. e3 d3 28. a4 ჳe6 →
 29. a5 ღh3 30. ღh3 ჳh3 31.
 ab6 ab6 32. ჳb2

32. მc5! [Δმh5, ჳh1 #]
 33. bc5 მc5 34. ჳb5 ⊕ მb5
 35. cb5 ღc8 0 1

№ 371. კატალონიური დასაწყისი
 კახიანი - ბ. გიორგაძე
 KAKHIANI G. GIORGADZE
 თბილისი (ნს) 1991

1. d4 d5 2. c4 e6 3. ღf3 ღf6
 4. g3 ღb4 5. ღd2 ღe7 6. ღg2

0-0 7. 0-0 c6 8. ჳc2 ღbd7 9.
 მd1 ღe4 10. ღe3 f5 11. ღe1?!
 b5 12. c5 [12. cd5 cd5⚡] e5 13.
 f3 ღf6 14. de5 ღe5 15. ღd4
 ჳc7 16. ჳc3 ღg6 17. e3 [Δe4]
 a5 18. b3 b4 19. ჳc2 ღe5 20.
 a3 ღe6 21. ab4 ab4 22. ღd2
 ღfd7 23. ღh3 g6 [23. ... მab8
 Δ მb5] 24. e4! de4 25. fe4
 მab8 26. ღg2 მb5 27. ღf4
 ღf7 28. ef5 [28. ღf1 მc5?! 29.
 ღc5 ღc5 30. ჳh1 g5⚡] ღc5 29.
 ღc5 მc5 30. ჳe4 ჳb6 31.
 ჳh1 ღf6 32. ჳe2 gf5 33.
 მa6?! ჳb7 34. ღf5 ღc4! 35.
 ღc4 ჳa6 [35. ღc4 36. ღe6!;
 35. მf5 36. ღd6 + -] 36. ღe6
 მc4! [36. ... ღc6 37. ღe6 მd5 38.
 ღf8 ჳf8 (38. ... მd1 39. ჳd1 ჳf8
 40. ჳd6 ჳf7 41. ღc5 + -) 39. მf1
 ჳg7 □ 40. ჳf3 c5 41. ღe3±] 37.
 ღf7 მf7 38. მd8 მf8 39. ჳc6
 ჳg7 40. bc4 ჳa1 41. ჳg2 ჳb2
 1/2 : 1/2

№ 372. რეტიხ დებოუტო
 ბ. გურგენიძე - კახიანი
 B. GURGENIDZE KAKHIANI
 თბილისი (ნს) 1991

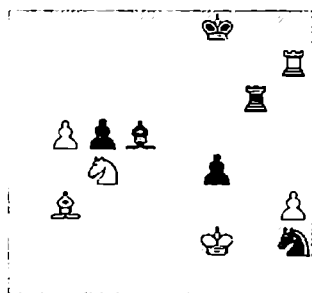
1. ღf3 ღf6 2. b4 e6 3. a3
 b6 4. c4 c5 5. b5 a6 6. d3 d5
 7. ღbd2 ღb7 8. ღb2 ab5 9. cb5
 ღbd7 10. g3 ღe7 [10. ღd6

ქეთევან კახიანიის შეხვედრა ლიდოსტატ ვიქტორ კონჩნოახიან (შვეიცარია). ქ. საარბრუკენი (1997 წ.).

Δ c5] 11. ♘g2 0-0 12. 0-0
 ♖e8?! [12. ♖c7 13. d4 ♘d6 Δ
 c5] 13. e3 ♖d6 [Δ 13. ... ♘f6 14.
 d4 ♖c7 15. ♖c1 c5] 14. a4 ♘f6
 15. d4 ♖e8 16. ♖e5 ♘e5 17. de5
 ♖f5 18. ♖h5 ± [Δ ♖f3-g5] ♖a7
 19. ♖f3 ♖e7 20. g4 ♖h6 21.
 ♖a3 ♖ea8 22. ♖fa1 f5! 23. ef6
 ♖f6 24. ♖h4 [24. ♘f6 ♖f6 25.
 g5 ♖f7] ♖hg4 [Δ ⊥] 25. ♘h3
 ♖h6 26. ♘f6 ♖f6 27. ♖f6 gf6
 28. ♘e6 ♖f8 ± 29. e4! de4 30.
 ♖d2 ♖e7 31. ♘b3 f5 32. ♖c4
 ♖g8 33. ♖f1 ♖g6 34. a5 ba5
 35. ♖a5 ♖f8 □ 36. ♖c4 ♖a3
 37. ♖a3 ♖g4 38. ♖a7 ♘d5 ⊕
 [38. ... ♖h2 39. ♖e2 ♘d5 40. ♖h7
 ♖f3 41. ♖e3 (Δ ♖e5!) ♖g4 ♣] 39.
 ♖h7 e3 40. h3 ♖h2 [40. ♖f2

41. ♖c3 ♘b3 42. ♖f2 f4 43. ♖g2=]
 41. ♖e2 ef2 42. ♖f2 f4

43. ♖e5! ♖g2 44. ♖e1 ♘b3
 45. b6 ♘e6 □ [45. ♘d5 46.
 ♖d7 Δ ♖f6-d5] 46. b7 ♖b2 47.
 ♖g6! ♖g8 48. b8 ♖ ♖b8 49.
 ♖h8 ♖g7 50. ♖b8 ♖g6=
 [× ♖h2] 51. ♖f2 ♘d5 52. ♖b5
 ♖f3 53. ♖c5 ♘e4 54. ♖c3 ♖e5
 55. ♖e2 ♖f5 56. ♖c5 ♘d3 57.

ფ2 6 58. მ7 59. მ7
 d7 [xh3] 60. h4 g4 61. მ8
 h5 62. მ8 63. გ1 64.
 მ8 65. ფ2 66. მ7
 67. ფ2 68. მ1
 69. h5 f3 70. h6 71.
 ფ2 72. გ3 73. ფ2
 d5 74. გ3 75. ფ2 76.
 მ8 77. მ8 78.
 მ8 79. მ8 80. მ3
 81. მ4 [81... მ5 82. მ3]

1/2 1/2

№ 373. ძველინდური დავა

სახიანი - კოვლიოვი

KAKHIANI KOVALIOV

ტელსიკი 1992

1. d4 2. c4 g6 3. c3
 g7 4. e4 0-0 5. e2 d6 6. g5
 a6 [6. c5 7. d5 h6 8. e3 e6
 9. de6 e6 10. d2 a5 11. h6
 h6 12. h6 e4 13. მ1 მ8 14.
 h4 ±] 7. d2 e5 8. d5 e8 9.
 h4 c5 10. c2 a5 11. h5!?
 h5 [11. gh5? 12. f6 f6 13.
 მh5 ±] 12. h5 gh5 13. e3
 a6 [13. f5 14. e5 de5 15.
 f3] 14. ge2 f5 15. f3 g6
 16. მ2 c6 17. d2 fe4 [17.
 f4 18. f2 Δ 0-0-0, მdh1] 18.
 e4 cd5 19. cd5 d7 20. g3
 მac8 21. a3 მc4 22. b3 [22.
 მh5? მc4!] მe4 [22. მ7 23.
 მh5 მfc8 24. მg5±] 23. e4

f5 24. მh4 e4 [24. f6
 25. f6 26. მh5] 25. e4
 c7 26. მc1 27. მd1 e8
 [27... მb5 28. a5 d4 29. d4
 cd4 30. მb5±] 28. g5 g6 29.
 მc1 f6 [29. f6 30. f6!]
 30. e3 d8 31. მec4 f6 32.
 მc8 e4 ⇌ 33. h6 ef3 34.
 g5! [34. gf3? გ1 35. e2 მc8
 36. d3 g6 37. c4 (37. c3
 e4 38. fe4 f6 - +) d7 მ →]
 34. f2 35. e2 [35. მf1 g5
 36. g5 e4 - +] g5 36. g5
 e4 37. მd8 g3 38. d3 f1 39.
 მf1 40. მ8 41.
 f4 [Δ e2] h4 □ 42. d6
 e8 43. a4 d7 44. f4
 [Δ c4-b5-a5] g3 45. c4
 e4 46. d4 f2 [46. f6
 47. g5] 47. e3 h3 48. gh3
 [48. f2? h2 - +] h3 49. c5
 h6 50. h6 f2 51. b6 e4
 52. a5 f6 53. b6 c8 54.
 d6 d7 55. b5 b8 56. g7
 c8 57. b4 b8 58. a5 a6
 59. c4 b8 60. b5 d7 61.
 d5 e8 62. d4 d7 1 0

№ 374. კატალონიური დასაწყისი

სახიანი - ა. სოკოლოვი

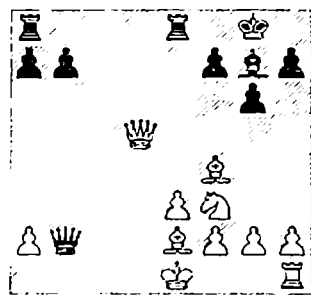
KAKHIANI A. SOKOLOV

ტელსიკი 1992

1. d4 2. c4 e6 3. g3 d5
 4. f3 de4 5. g2 e5 6. 0-0

6. c6 7. d5 8. a3 9. ac4 10. e3 11. c3? 11. fe3\pm , \times f7 , b7] 11. d5 ed5 12. d5 13. d8 14. ac1 b6 15. h4 16. a4 f6 17. d3 18. f4 19. fd1 0-0 20. d5 21. fd8 [20. ... d5 21. d5 fd8=] 21. e7 22. d8 23. a5 24. ab6 25. ba7 26. e2 [25. ... e3? 26. fc3 27. c5 (Δ 28. $\text{c7-b7-b8} + -$) 28. c7 29. f2 (29. b7 30. b8 31. e4 (Δ 32. c3-d4-c5 , $\text{b4-b5} + -$)] 26. c5 27. b4 28. h5 29. h5 30. d4 31. b1! [31. b6 32. a1 (32. c7? 33. a8! - +) 34. b6 35. b7 36. b7 37. d7 1/2 : 1/2

17. a3\pm] 17. d6 [Δ] 18. d6 19. a3\pm] 18. d5! 19. d5 20. b2

20. g5 21. f1 22. d1 23. f7 24. c2\pm] 23. c2 24. b3 25. f3 26. g3 27. f3 28. d5 29. d7 30. h4 31. e4 32. d1 [Δ 33. d5] 33. a4 34. $\text{d2} + -$ b6 35. d6 36. d5 37. b3 38. h3 39. d5 40. f7 41. d5 42. f3 43. e4 44. c5 45. e6 46. d6 47. h2 48. c4 [48. c3 49. e7 50. f4] 0

№ 375. გრიუნფელდის დაცვა

კახიანი - ფომინიხი

KAKHIANI FOMINIKH

პელსინკი 1992

1. d4 2. c4 3. f3 4. c2 5. f4 6. e3 7. c3 8. dc5 9. b3 10. cd5 11. a3 12. bd1 13. e2 14. e4 15. e7 16. d2 17. fe8 [16 d5

პირდაპირ მუშაობს ქალის ვინისა.

ს. ფლორი

ნინო ხურციის შეხვედრა სერაჟმორასი ოსტატ გერტ ვან ლე ბიერთან (კილანდია).
ქ. გრონიუნგენი. 1995 წ.

№ 376. რეტის დებოუტი

ჰარტოხი - ხურციძე

HARTOKH KHURTSIDZE

გრონიუნგენი 1992

1. h3 h6 2. g3 d5 3. g2
 e6 4. 0-0 e7 5. b3 0-0 6. c4
 d4 7. e3 c5 8. ed4 cd4 9. e1
 c6 10. d3 h6 11. $\text{a3?!$ [ა11.
 b2 Δ bd2 , a3 , b4] b4 12.
 e2 e8 13. b2 c5 14. c2
 d6 15. e1 f5 [15. ... c4 16.
 fd4 ed3 17. e8 c8 18. c6 bc6
 19. d4 \pm] 16. d1 a5 17. c5
 c5! [17. c7 18. a3] 18.

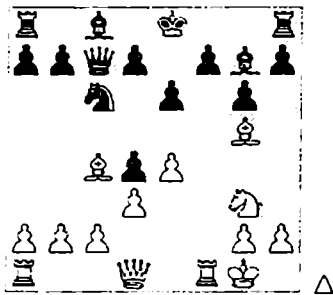
e5 e5 19. e5 d6 20. e8
 e8 21. a5 $\text{e2!$ \rightarrow 22. d4
 [22. d2 $\text{d3!$ 23. d3 c2 24.
 d2 $\text{d3!$ a) 25. c2 dc2 - +; b) 25.
 f6 f6 - +; c) 25. f1 d2 26.
 d2 e4 27. d3 d3 28. d3
 $\text{e2!$ -+] b2 23. f5 $\text{e5!$
 [Δ 24. ... f2 , 25. ... a5] 24. b4
 e2 [24. f5? 25. a5 \times f2]
 25. c5 f1 d1 26. f1 b1 -
 + 27. e3 d3 28. h3 [28. c8
 f7 29. f5 f5 30. f5 b4 -
 + \perp] e4 29. b5 g6 30. c3
 f3 [Δ e4] 31. c2 e4 32.
 g4 [32. b1 f2 33. h1
 g3\#] $\text{g3!$ 33. fg3 f1 0 1

ურაგვენტეპი

95. გაფრინდაშვილი - ბლაზიძე

GAPRINDASHVILI BLAGIDZE

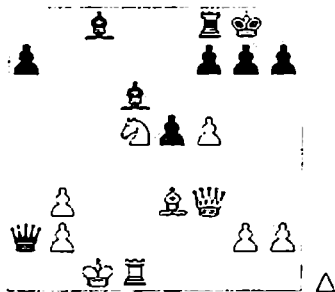
თბილისი (სჩ) 1963

96. გაფრინდაშვილი - ვარტოხი

GAPRINDASHVILI HARTOCH

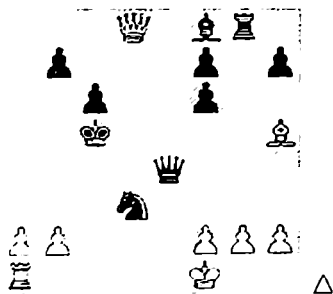
ჟსტერდაში 1976

97 ჩიბურდანიძე - შორტი

CHIBURDANIDZE SHORT

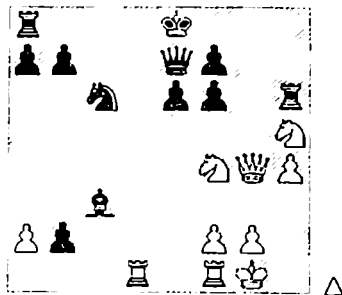
ბაქო 1980

98. გაფრინდაშვილი - ბირბრაგერი

GAPRINDASHVILI BIRBRAGER

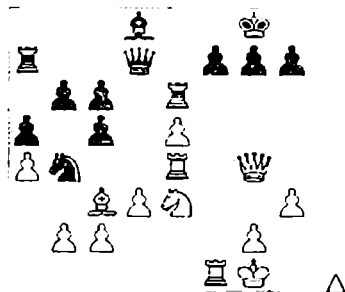
მისსკი (სსრკ ჩ 1/2) 1964

99. გურიელი - ჰუსეინოვი

GURIELI HUSEINOV

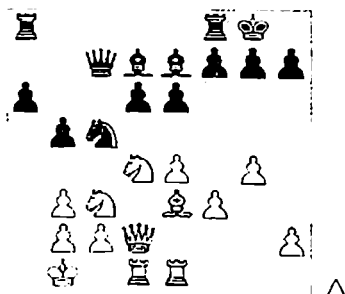
ვანი (ქმ) 1986

100. ტერელაძე - ვ გიორგაძე

TERELADZE G GIORGADZE

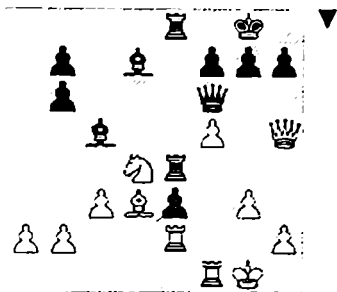
ცხინვალი 1986

101 შიტუმიანი - გაფრინდაშვილი

UITUMEN GAFRINDASHVILI

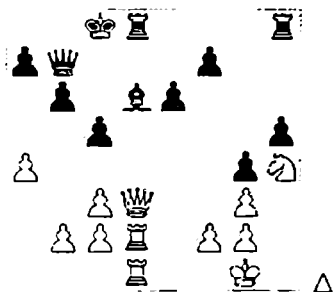
თბილისი (გმ) 1971

102 გაფრინდაშვილი - იონგსმა

GAFRINDASHVILI IONGSMA

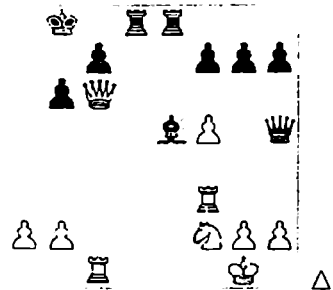
ბევერვეიკი 1969

103. შნაპიკი - გაფრინდაშვილი

SHNAPIK GAFRINDASHVIL

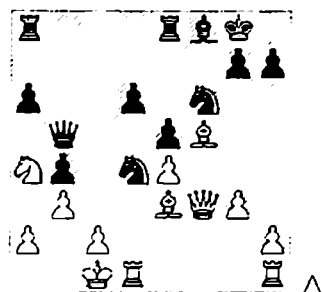
სანდომირი 1976

104. ჩიბურდანიძე - ლარსენი

CHIBURDANIDZE LARSEN

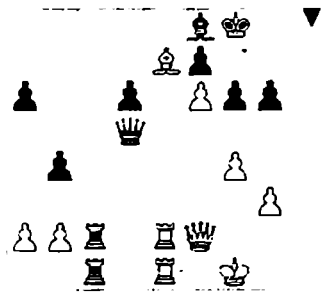
ვენა 1993

105. გონსალესი - ჩიბურდანიძე

GONSALES CHIBURDANIDZE

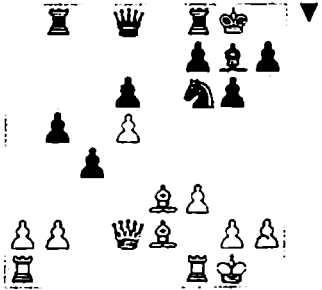
ბარსელონა 1979

106. ლედიჩი - ჩიბურდანიძე

LIDIC CHIBURDANIDZE

ვენკოვეცი 1982

95. გაგრინდაშვილი - ბლაგიძე

GAPRINDASHVILI BLAGIDZE

1. **h5! gh5 2. f7! e5** [2...
cf7 3. h5 g8 4. e8 f8 5.
f1 +] 3. **f5! e5 4. ef5 0-0**
5. fe6 de6 6. h5 d7 7. h6
f6 8. g7 g7 9. f1 f1
10. cf1 f8 11. e2 f5 12.
g4 cf6 13. g8 1:0

96. გაგრინდაშვილი - კარტოხი

GAPRINDASHVILI HARTOCH

1. **cf6! gf6** [1... **h8 2. h5**
+] 2. **h6 h8 3. f8 e1** [3.
f8 4. d8] 4. **cf2 d1 5.**
cf1 f8 6. e8 1:0

97. ჩიბურდანიძე - შორტი

CHIBURDANIDZE - SHORT

1. **b4! cb4 2. f3 e5 3.**
b1 cb2 4. d2 ca3 5. b2!
b5 6. b3 ca4 7. d1! 1:0

98. გაგრინდაშვილი - ბირბრაგერი

GAPRINDASHVILI BIRBRAGER

1. **e6! g6** [1. **fc6 2. g8**
cf8 3. g7, 4. e6 #] 2. **hg7**
g7 3. g7 cf8 4. cf5 e4
5. g7 e8 6. d6 1:0

99. გურიელი - ჰუსეინოვი

GURIELI HUSEINOV

1. **cf6! e8** [1. **f6 2. cf6**
+] 2. **cf5 f6** [2. **cf8 3. e6**

fc6 4. h6 h8 5. f4 e7 6. f7
+] 3. **ef6 g6 4. e4** [Δ 5. **h6**
cf8 6. cf7 eac7 7. fe7! +-] **e4**
5. de4 cf8 6. e5! d7 [6.
gf5 7. d6 + -] 7. **d6 d6 8.**
cf7 h8 9. d6 e8 10. c3
1:0

100. ტერელაძე - ბ. გიორგაძე

TERELADZE G. GIORGADZE

1. **cf5 ef5 2. d5 d8 3.**
cf7 e7 4. e5 de5 5. ef5
h4 6. d7 ad8 7. e7 d2
8. e5 f8 9. g1 h6 10. d2
d2 11. e8 h7 12. a7 e6
13. b8 g6 14. fg6 g6 15. h4
d5 16. f4 d4 17. h8 b4 18.
h5 cf6 19. b6 e7 [19... **b6**
20. h6 ±] 20. **d4 d4 21. h6**
f4 22. g5 f5 23. g6 fg6 24.
g6 h5 25. a6 h1 26. a2
cf7 27. c4 1 0

101. უიტუმენი - გაგრინდაშვილი

UITUMEN GAPRINDASHVILI

1... **d4! 2. cd4 d4 3. e2**
cb5 4. cb3 e6 5. fef1 g6 6.
fg6 hg6 7. d5 e2 [Δ 7.
e6] 8. **f2 ef2 9. g2 fe** [9.
fc? 10. **e7=]** 10. **h3 e7**
11. h4 e6 12. d1 cf3 13.
h3 g5 14. h4 cf3 15.
h3 g1 16. h4 d7 0 1

1. ჳf5! ef5 [1. ႃc7 2. ჳc7
ღb8 3. ჳb5 ႃd2 4. ႃd2 a6 5.
ჳd7±] 2. ჳf5 ჳc7 [2. ჳb8
3. ႃd6±] 3. ႃd6 ႃd6 4. ჳf7
ღc8 5. ჳb7 ჳb7 6. ႃd6 ჳc7
7. ႃd3 ႃe8 8. ჳf1 ႃe4 9. b3
ႃe5 10. c4 ჳc6 11. f3 ႃg5 12.
ღf2 h4 13. gh4 g3 14. ჳe3
ႃe5 15. ჳf4 1 0

1. ႃh3 [1. ႃa3? ႃh2 2. ჳf1
ჳc2#] ჳg5 2. ႃa3? ჳc1! 3.
ჳc1 ႃb2! 4. ႃa8 □ ჳa8 5.
ჳc6 ჳb8 6. ჳe4 ႃd4 7. ჳf1
ႃe5 8. g4 ႃde8 9. ჳg3 ႃc5
10. a4 ႃd6 11. ჳd7 ႃe7 12.
ჳc6 ႃc5 13. ჳf3 ႃc4 14. ჳg2
ႃa4 15. ჳh5 ႃa2 16. ჳf1 ႃb4
0 1

21. ႃd4 ed4 22. ႃd4 ႃe7
23. ჳb6 ႃab8 24. ჳc4 ႃf8 25.
ღb1 ჳh8 26. g4 d5 27. ႃh3
[Δ28. ႃf6 29. ჳh7#] 27. h6
28. ჳe5 ႃc5 29. ႃb2 ჳe2 30.
g5 ჳe4 31. ჳh6! gh6 32. ჳf7
ღg8 33. ჳh6#

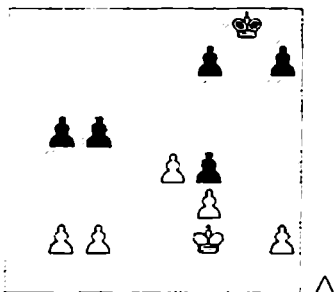
1. ... ႃe1 2. ჳe1 ჳd4 3. ჳg2
[3. ჳf1 ჳf4 4. ჳg2 □ (4. ჳg1
ႃc1!) ჳe3!] ჳe3! 4. ႃc2 ჳe1
5. ႃc8 ჳe6 6. ႃf8 ჳh7 7. b3
g5 8. ႃd8 d5 9. ႃd6 ჳe2 10.
ღg1 d4 0 : 1

1. ... ჳd5 2. ჳd5 ႃe8 3. ႃa7
[3. ჳd2 ჳc7 4. ჳf2 ჳh4 5. ჳg1
ႃc3!] ႃe2 [3. ... ႃa8 4. ჳb5 ႃc2
5. ჳc4 ႃb2±] 4. ႃb8 ჳb8 5.
ႃfe1 [5. ႃae1 ჳa7 6. ჳh1 ჳf2!]
ჳa7 6. ჳh1 ჳf2 [6. ჳa2 7.
ჳa8!] 7. ჳa8 ႃf8 8. ႃe2 ჳc2
9. ႃb1 ჳd2 10. ჳe8?! [11.
ჳc6 d5 12. ჳb5 ႃd6 (Δ ჳf4) 13.
ჳe8 ჳg7 14. ჳe1 ჳf4 15. ჳg1
ႃe5±] b4 11. ჳg1⊕ [11. ჳe1
ႃh6 12. ႃd1 ჳb2 13. ႃd6 ჳa2±]
d5 12. h4 ჳd4 13. ჳh2 ჳh4
14. ჳg1 ჳd4 15. ჳh1 ჳg7 16.
ჳe1 ჳf4 17. ჳf2 ႃd6 18. ჳg1
ჳh2 19. ჳf1 ჳh1 20. ჳg1 ჳg1
21. ჳg1 ႃf4 22. ჳf2 c3 23.
bc3 bc3 0 : 1

107. გაფრინდაშვილი - კოზმა

GAPRINDASHVILI KOZMA

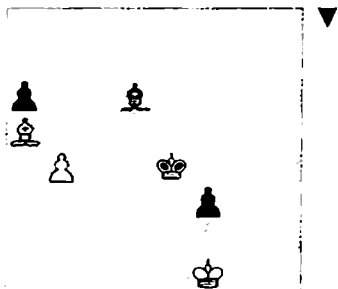
ვეიკ-ან-ზეე 1969

108. გემოგბიშ - არახამია

GEORGISU ARAKHAMIA

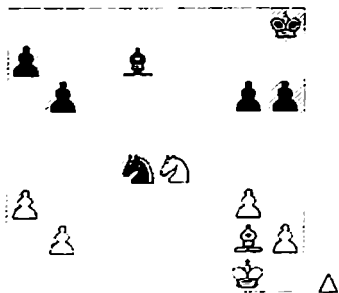
ოსტა 1990

109. კარპოვი - ჩიბურდანიძე

KARPOV CHIBURDANIDZE

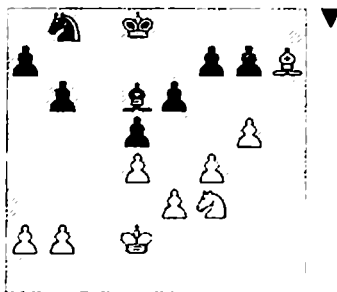
ბილბაო 1987

110. კახიანი - კისლიოვი

KAKHIANI KISILIOV

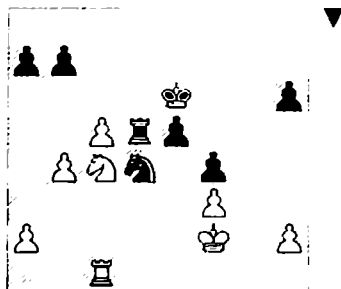
ჰელსინკი 1992

111. ტაიმახოვი - ჩიბურდანიძე

TAIMANOV CHIBURDANIDZE

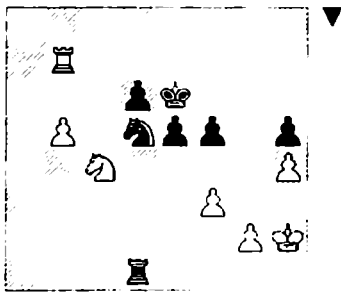
ტალინი (სსრკ ჩ 1/2) 1980

112. ანტოშინი - ჩიბურდანიძე

ANTOSHIN CHIBURDANIDZE

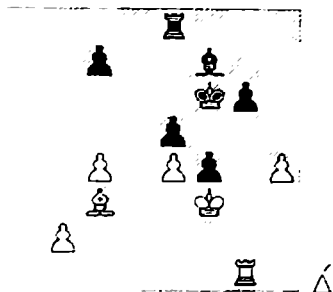
ბაქო 1980

113. გაფრინდაშვილი - ლეინი

GAPRINDASHVILI LEIN

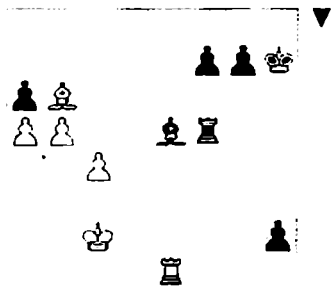
ლონ-პაინი 1977

114. ვასიუკოვი - ჩიბურდანიძე

VASIUKOV CHIBURDANIDZE

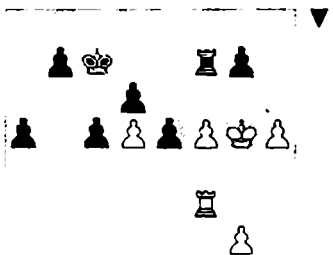
მოსკოვი (ჩ) 1981

115. ჯაიჩიკი - კახიანი

ZAICHIK KAKHIANI

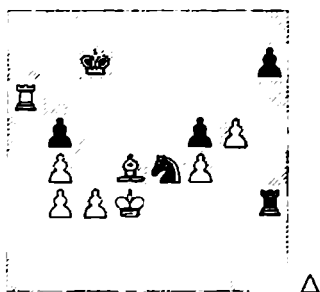
თბილისი (ნს) 1991

116. გაფრინდაშვილი - კინი

GAPRINDASHVILI KIN

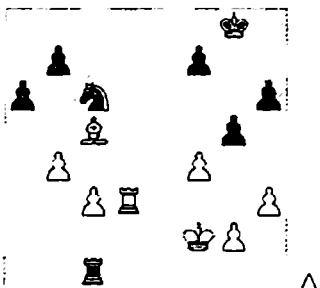
თბილისი (გმ) 1974

117. ჩიბურდანიძე - ლეხტინსკი

CHIBURDANIDZE LEKHTINSKI

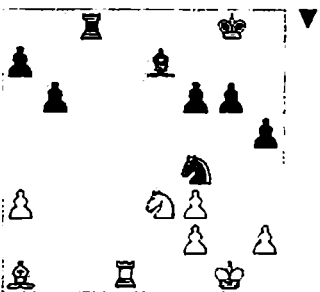
ბაქო 1980

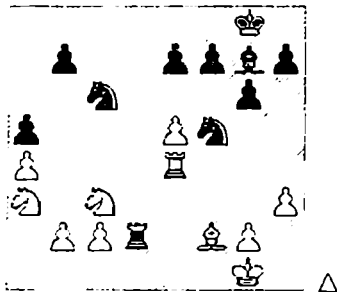

118. იალიანი - მესხი

IALIAN MESKHI

ცხინვალა 1986

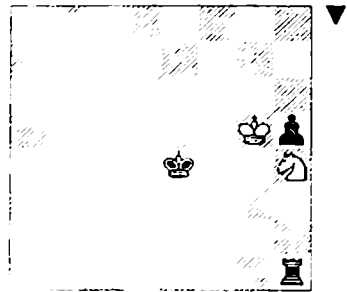

107 გაფრინდაშვილი - კოზმა

1. **ფე2** [1. **ფე2?** **ფე7** 2. **ფე3** **ფე4** **ფე6** (Δ **ფე6-g6-h6=) **ფე7** 2. **ფე3** **ფე6** 3. **b4!** **cb4** 4. **ფე4** **ფე6** [4. **ფე5** 5. **ფე5** **ფ6** 6. **ფე6** **ფე4** 7. **c5** **ფე5** 8. **ფე5** **ფე3** 9. **ფე4** **ფე2** 10. **ფე4** **ფ5** 11. **ფე4!** **+-**] 5. **e5** **ფ6** 6. **ef6** **ფე6** 7. **ფე5!** [7. **ფე4** **ფე6** 8. **ფე4** **ფე5** 9. **ფე5** **ფე4** 10. **f4** **ფე3** 11. **f5** **ფე2** 12. **f6** **b3** 13. **f7** **b2** 14. **f8** **b1** 15. **ფე5=**] **ფე5** 8. **ფე6!** [8. **ფე5** 9. **ფე5!** **ფ5** 10. **ფე4** **ფე6** 11. **ფე4!** (11. **ფე5** **ფე5** 12. **ფე4** **ფე4** 13. **c4** **ფე3** 14. **c5** **ფე3** 15. **c6** **ფე2** 16. **c7** **ფ3** 17. **c8** **ფ2** 1/2) **ფე5** 12. **c3!** **ფე6** 13. **c4!** **+-**] 1 0
[ვაფრინდაშვილი]**

108 გეორგიუ - არახამია

1. **ფე3** [1. **ფე7!** 2. **ფე2** **ფე4!** 3. **ფე1** **ფე4!!** (3. **ფე5** 4.

ფე7 **ფე4** 5. **ფე6!** = Δ **ფე8-d6**) 4. **ფე7** (4. **ფე6** **ფე4** 5. **ფე5** **ა5** **+;** 4. **ფე1** **ფე1+**) **ფე5!!** \odot 5. **ფე4** (5. **ფე8** **ფე7** **+;** 5. **ფე5** **ფე4** **+)** **ფე7** 6. **ფე2** **ფე4** 7. **ფე2** **ფე4** 8. **ფე1** **ფე3** 9. **ფე4** **ფე7** 10. **ფე2** **ფე4** 11. **ფე3** **ა5** **+)** 2. **ფე6** **ფე4** 3. **ფე5** **ფე3** 4. **ფე1** **ფ2?** [4. **ფე4!** Δ **ფე4**] 5. **ფე1** **ფე3** 6. **b5?** [6. **ფე6??** **ფე4** 7. **ფე2** **ა5** **+;** 6. **ფე8!!** **ფე4** 7. **ფე6** **ფე3** 8. **ფე2** **ა5** 9. **ფე6!** (9. **ფე5?** **ფე4!** **+)** **ა4** 10. **ფე5!** **ფე2** 11. **ფე6** **ფე3** 12. **ფე7** **ფე3** 13. **ფე6=**] **აბ5** **+;** 7. **ფე7** **ფე5** 8. **ფე6** **ფე3** 9. **ფე5** **ფე4** 0 1
[ლეოგვი, მოსკალენკო]

109. კარპოვი - ჩიბურდანიძე

არ დამეფიწყდება ეს მომენტი: ლაზიერების გაცვლა რომ დაეინახე, გამეხარდა. დაფიდან ლაზიერები რომ გაქრა, ვკითხე კარპოვს: ყაიმი? თითქოს პოზიცია თანაბარია. არა კიდევ ვითა-

მაშობთ, იყო პასუხი. და კიდევ სამი ათეული სვლა დამკირდა ყაიძისთვის ბრძოლა! იხსენებს მათა.

1. **ფ2** **ფ7** 2. **ფ3** **ფ6** 3. **h4** **ფ7** 4. **ფ1** **ფ7** 5. **ფc4** **ფc6** 6. **ფ2** **g5** 7. **ფg4** **gh4** 8. **gh4** **h5** 9. **ფc5** **ფe8** 10. **ფe4** **ფg7** 11. **ფ3** **ფg6** 12. **ფf4** **ფf6** 13. **ფd4** **ფe8** 14. **ფf1** **ფf7** 15. **ფh3** **ფg6** 16. **ფd7** **ფd3** 17. **ფc8** **ფe8** 18. **ფf5** **ფf1** 19. **ფc2** **ფc6** 20. **ფe3** **ფb5** 21. **ფc2** **ფc6** 22. **ფb3** **b5** 23. **ფf5** **ფd5** 24. **ფd5** **ფd5** 25. **ფe4** **b4!** 26. **ab4** **ფb4** 27. **ფg3** **ფg6** 28. **ფe2** **ფc6** 29. **ფf4** **ფh6** 30. **ფd5** **ფg6** 31. **b4** **a6** 32. **ფf4** **ფh6** 33. **ფd3** **a5** [34. **b5** **ფa7** 35. **b6** **ფc8** 36. **b7** **ფd6**, 37. **ფb7=**] 1/2 1/2

110. კახიანი - კისილიოვი
KAKHIANI KISILIOV

1. **g6** 2. **ფh2** **ფe8** 3. **ფg4** **ფc6** 4. **ფg8** **ფf8** 5. **ფh6!** **ფd8** 6. **ფc2** **ფg7** 7. **a4** **ფb4** 8. **b3** **ფa3** 9. **ფf3** **a6** 10. **ფg4** **ფf8** 11. **ფf3** **ფb4** 12. **ფe2** **ფe8** [Δ **ფf8-g7**, **ფf8**, **ფh6**, **ფc6-e7-f5-h6-+**] 13. **ფd3** **ფd6** 14. **ფg4** **ფa3** 15. **ფh6** **ფf8** 16. **e4!** **de4** [16. ... **ფg7** 17. **cd5** **ed5** 18. **f5!** **ფf8** (18. ... **ფh6** 19. **gh6** **ფf8** 20. **h7** **ფg7** 21. **f6!** **ფh8** 22. **ფe3!**±) 19. **ფh7±**] 17. **ფe4** **ფg7** 18. **d5!** **ed5** 19. **ფd5** **ფf8** 20. **ფh7** **ფe6** 21.

ფc6! **h5** 22. **a5** **ფf4** 23. **ფb7** **ფe6** 24. **ფa6** **ფg5** [24. **ფc5** 25. **ფb5** **ფb3** 26. **a6** **ფd4** 27. **ფc4=**] 25. **ფg6** **ფg6** 26. **ფg4** **ფe7** 27. **ფb5** **ფd7** 28. **b4** **ფe6** 29. **ფc4** **ფd6** 30. **b5** **ფd4** 31. **b6** **ფc6** 32. **b7** [33. **ფb7** 34. **ფd5=**] 1/2 1/2

ტაიშანოვი - ჩიბურდანიძე
TAIMANOV CHIBURDANIDZE

1. **ფc6** 2. **ფg1** [2. **b5** **ფc5!** 3. **bc6** **b5!**; 2. ... **ფb4**] **ფd4** 3. **ფd6** **ფb4** 4. **ფg7** **ფb2** 5. **ფf1** **ფd4!** 6. **ფb7** **ფd5** 7. **ფd8** **ფc5** 8. **ფa7** **ფf3** 9. **ფa5** **ფd4** 10. **ფe6** **ფe4** 11. **ფc5** **ფf5** 12. **a4** **ფh2** 13. **ფg1** **f3** 14. **ფd3** **ფg2** 15. **ფh1** **ფf1!** 0 1

ანტოშინი - ჩიბურდანიძე
ANTOSHINI CHIBURDANIDZE

1. ... **f4** [♠ **ფc3-f1-g3**, **ფh1#**] 2. **g4** **hg4** 3. **fg4** **ფe3** 4. **ფc7** **ფg4** 5. **ფh3** **ფg1** 6. **h5** **ფg3** 7. **ფh4** **ფf2** 8. **h6** **ფf6** 0 : 1

113. გაგრინდაშვილი - ლეინი
GAPRINDASHVILI LEIN

1. **ფg5** [Δ 2. **ფc5**. 3. **ფf4+**] **ფb8** 2. **b4** **ფe8** 3. **ფe5** **ფc5** 4. **ფf4** **c5!** 5. **ფe5** **ფe7** 6. **bc5** **ფc4** 7. **ფg5** **ფf7** 8. **c6** **ფb5** 9. **c7** **ფa6** 10. **ფh2**⊕ **ფb7** 11. **ფg3** **ფc8** 12. **ფe1** **ფb7** 13. **ფa5** **ფc8** 14. **ფc3** **ფb7** 15. **ფf6** **ფc8** 16.

h8 b7 17. a1 c8 18. b2
b7 19. a3 c8 20. b4
b7 21. f4 e6 22. e3 d7
 [a22. ... e5] **23. a5 d6** [23.
 c6 24. f4 b5 25. g5+]
24. d4 c8 25. e5 e6 26.
b4! a6 27. d6 b7 28.
c5 d7 29. b6 d5 30.
b4 c8 31. c5 b3 32.
d6 c4 33. a5 b3 34.
e7 1 : 0

114. ვასილიძის - ჩიბურდანიძის
 VASIUKOV CHIBURDANIDZE

1. ab5 2. a6 [2. cb5 g3 Δ
 b5+]
3. f3! [Δ a3] **3. cb5** [3.
 a7 c3 4. d2 (4. b2 e3) 4.
 a3] **4. d2 a3 5. h1**
a1 6. h2 h2 7. a7 g5 8.
d4 a4 9. c3 [9. c5 c7
 10. c3 g4 11. b3 a5 12. b4
 g3 13. b6 b6 14. b6 a1 15.
 a5 g2 16. a8 c g1 c 17. c e4
 c g6+]
10. e5! 10. e5 a7 11.
c4 c6 12. b6 b7 13. c7
f5 14. d5 g4 15. c6 b6
16. b6 [16. b6 e4 17. c5!
 f5 18. c4 f4 19. c3 f3! 20. c7
 c3+]
17. c5 f5 18.
c4 f4 19. c3 e3 20. c2
f3 0 1

115. ზაიჩიკი - კახიანი
 ZAICHIK KAKHIANI

1 b5! [1 f6?! 2. g4 b5 3.

h4 c4 4. f1 c3 5. g3 Δ f4,
 g5] **2. g4 b4 3. h6** [3. f6 g6 4.
 f6 d7 5. h6 b3+; 3. g6 d7!
 4. h6 gh6 5. f6 c4 6. f7 d8! 7. f8 c
 f8 8. f8 c3+]
gh6 4. h6 [4.
 g6 d7! 5. f6 c4 6. f7 d8!+]
c4! 5. g5 c3 6. g6 f6!+ [6.

f8 7. g7 c8 8. f6 c2 9. f1 b3
 10. f7 b2 11. f8 c1 c 12. h5 b1 c
 13. f7] **7. g5** [7. g7 f5 8.
 f5 c2 9. f1 b3 10. h8 b2 11. g7
 c1 c 12. f7 b6 13. g8 c h1
 14. h7 b1 c 15. c8 (15. d8
 b5 16. d7 c4 17. a4 d5
 18. a5 c6+)
c5 16. a7 (16. c7 d5+)
c4 (16. d5?)
17. a8+ 17. a6 d4 18. a7
 c4 19. g8 hg1+]
g6!? [7.

f8! 8. g7 g8 9. f6 c2 10. f1
 b3 11. g6 (11. h6 b2 12. f7 c1 c)
 b2 12. f7 b1 c 13. fg8 c1 c+]
8. fg6 [8. g6 c2 9. f1 b3 10. f6
 b2 11. f7 b1 c 12. f8 c1 c+]
c2 9. f1 b3 10. g7 b2 11. f7 c6
12. g8 c1 c 13. f6 b1 c 14.
d8 c5 15. c7 d5 0:1
 [კახიანი]

116. გაბრიელაშვილი - კინი
 GAPRINDASHVILI KIN

1. e3 [1. c2 h2 2. c1
 h1 3. b2 h2 4. a3 d2
 (Δ b1#) 5. b2=] **c3 2. c3**
e3 3. d4 e4 [3. ... b3 4.
 h6 b4 5. c5+]
4. c5 f4

5. **ჟა7** **ცდ8** 6. **ცბ5** [△6. **ცდ6**
ცე8 7. **ცე6** **ცფ8** 8. **ცფ6** **ცე8** 9.
ჟჰ7 (△**გ5-გ6**) + -] **ჟგ4** 7. **ჟგ7**
ფ4 8. **ცე6** **ფ3** [△9. **ცე8**] 9.
ჟფ7 田 [9. **b5** **ცე8** 10. **b6?** **ფ2** 11.
b7 **ჟბ4**] **ჟბ4** 10. **ჟფ3** **ცე7** 11.
ჟე3 **ცდ8** 12. **ჟდ3** **ცე8** [12.
ცე8 13. **ცე5** **ჟგ4** 14. **ჟდ5** △ **b4-b5**
...] 13. **ჟდ7** **ჟბ3** 14. **ჟჰ7** **ცდ8**
15. გ6! [15. **ცდ6** **ცე8**=] **ჟგ3** 16.
ჟდ7 **ცე8** 17. **გ7** **ჟგ6** [17. ... **ჟც3**
18. **ცდ5** **ცდ7** 19. **გ8** 18. **ცე7**
ჟგ1 [18. ... **ჟც6** 19. **ცე7** (19. **ცე6**
1/2)] 19. **ცე8** **ჟგ2** [19. **ჟც1**
20. **ცე7** (20. **ჟც7?** **ჟც7** 21. **ცე7**
ცე7) 20. **ჟბ1** 21. **ცე6** **ჟც1** 22.
ცდ5 **ჟდ1** 23. **ცე5+-**] 20. **ჟც7**
ჟგ1 21. **ცე7** **ჟგ6** 22. **ცა7** **ცდ8**
[22. **ჟგ1** 23. **ცე6** △ **ცე8**] 23.
ჟფ7 1 0 [ბუსლაევი]

117 ჩიბურდანიძე - ლეხტინსკი
 CHIBURDANIDZE LEKHTINSKI

1. **ცე3!** **ჟც2** 2. **ფგ5** **ჟგ5** 3.
გ4! **ფ6** 4. **ცე4** **ცე7** 5. **ჟდ7** **ცე6**
6. **ჟდ6** **ცე7** 7. **ჟდ7** **ცე6** 8. **ჟბ7**
ჟც3 9. **ჟბ6** **ცდ7** 10. **ჟა6** **ჟჰ3**
11. **b5** **ცე5** 12. **ჟა7** **ცე8** [12. ...
ცე6 13. **ჟც7#**] 13. **b6** **ჟბ3** □
14. **ჟც7!** **ცე8** 15. **დ6** **ცე3** [15.
ჟბ6 16. **ჟც6** **ცე7** 17. **ჟბ6** **ცე6**
18. **დ5** **ფ5** 19. **ცე5+-**] 16. **ჟც3**
ცე7 17. **ჟფ3** [17. **ჟბ3** **ცდ2**] **ჟბ6**
18. **ჟფ6** 1 0

118. იალიანოვი - მესხი
 IALIAN MESKHI

1. ... **ა3** 2. **ფ6** **ჟც1** 3. **დ5**
ჟდ1 4. **ცდ1** **ცდ3** 5. **დბ8** **ა6** 6.
ცე1 **დბ4** 7. **ცე2** **ცე1** 8. **ცე3**
ცე7 9. **ცდ4** **ცე6** 10. **დც7** **დც5**
11. **ცე4** **ცე3** 12. **ფ4** **b5** 13. **ჰ3**
ა5 14. **ცდ3** **ცდ5** 15. **დ5** **ბ4** 16.
ცე2 **ცდ4** 17. **ცდ3** **ცე6** 18.
დგ7 **ა4** 19. **ცე3** **ცე6** 20. **ცდ1**
ა3 21. **ცე4** [21. **ა2** 22. **და1**
ცდ4! →] 0 1

119. გაპრინდაშვილი - ბელიავესკი
 GAPRINDASHVILI BELIAVSKI

1. **გ4** **ჰ6** [1. **ცე4** 2. **ცე4**
ცე3 **ცე2** **ჰ4** 4. **ცე1+**] 2. **დ5**
ჟდ7 3. **ცე4** **ცე8** 4. **ცე6** **ჟდ8**
5. **ცე4** **ცე8** [△5. **ფ5**] 6. **დბ6**
ჟა8 7. **ცე5** **ჟც8** 8. **გ5!** **ჟა8** 9.
ც3 **ე6** 10. **ცე6** **ცე7** 11. **ცე7**
ცდ5 12. **დ5** **ცე8** 13. **დ6** 1:0

120. ავაკიანი - მესხი
 AVAKIAN MESKHI

1. ... **ცე3** 2. **ცე5** **ცე3** 3. **ჰ4**
ცე3 4. **ცე5** **ცე2** 5. **ჰ4?** [5.
ცე3! **ცე3** (5. **ცე3** 6. **ცე5** 1/2)
6. **ცე5** 1/2] **ცე3!** 6. **ცე5** [6. **ცე5**
ცე3+] **ჟფ1!** [△7 **ჟფ5** 8. **ცე5**
ცე3+] 7. **ჰ4** **ჟა1** 8. **ცე5** **ჟა5**
0 1

მუშენიერების მესაიღუშლენი

საჭადრაკო კომპოზიცია მომხიბლავი, თავისებური სამყაროა. მას "ჭადრაკის პოეზიას" უწოდებენ. იგი ისევე მოითხოვს შემოქმედებით ნიჭს, მწყობრ აზროვნებას და ფანტაზიას, როგორც თვით ჭადრაკის თამაში.

საჭადრაკო კომპოზიციის ისტორია შორეულ წარსულში იღებს სათავეს, მაგრამ მწირია მისი მემკვიდრეობა, თუმცა ჩვენამდე მოღწეულ ნაწარმოებთა შორის შედეგებიც არის. მაგალითად. IX საუკუნეში შეთხზული ამოცანა (მანსუბი) დილამარას შამათი დღესაც აღტაცებას იწვევს. კომპოზიციის ნამდვილი აღმავლობა მხოლოდ XIX საუკუნეში დაიწყო და დღემდე გრძელდება. ამოცანების შედგენას მოჰყვა მხატვრული ეტიუდი და ჭეშმარიტად საოცარი სამყარო ე.წ. ზღაპრული ჭადრაკი (ნადიშამათი, თვითშამათი და სხვა.) თავისი მრავალფეროვნებით. გამოჩნდნენ უნიჭიერესი შემოქმედნი. კომპოზიტორობა რჩეულთა ხედრია. ყველას როდი შეუძლია მაღალმხატვრული ამოცანებისა და ეტიუდების თხზვა.

საჭადრაკო კომპოზიცია ხელოვნებადაა აღიარებული. ერთნი მას მიიჩნევენ შემოქმედების ცალკე სფეროდ, სადაც მხოლოდ წმინდა საკომპოზიციო იღეების ზორცშესხმა ზდება, მეორენი ფიქრობენ, რომ კომპოზიცია მოწოდებულია დაეხმაროს მოჭადრაკეებს შემოქმედებითი პალიტრის ახალი იღეებით შევსება—გამდიდრებაში.

პრაქტიკოსი მოჭადრაკეები ამოცანებსა და ეტიუდებს სხვადასხვა შეფასებას აძლევენ. "საჭადრაკო კომპოზიცია, — წერს მიხეილ ბოტვინიკი, — უნდა ესმარებოდეს მოჭადრაკეს თამაშის ტექნიკის დაუფლება სრულყოფაში, ახალი იღეების გაცნობა — ათვისებაში" ამ თვალსაზრისით იგი დიდ უპირატესობას ეტიუდს ანიჭებს. მისი აზრით, "ოსტატებიც კი ყურადღებას უნდა უთმობდნენ საეტიუდო ხელოვნებას. ეტიუდის ამოხსნა მოჭადრაკეს აჩვევს კონკრეტულ აზროვნებასა და სიზუსტეს გაანგარიშებაში. ნებისმიერ პუანტას და მცდარ კვალს ისე სწრაფად უნდა მიაგნო, რომ სწორ გზას არ ასცდეს" დიდ მოჭადრაკეს ამოცანა ხელოვნურად

მიანდა. აღნიშნავდა, რომ ამოცანის საწყისი პოზიცია იშვიათად მოგვაგონებს პრაქტიკულ პარტიას, მაშინ როცა ეტიუდი ტყუპის ცალიეთ ჰგავს ენდშპილს. განსხვავება მხოლოდ ისაა, რომ ეტიუდში წინასწარ ცნობილია შედეგი, ენდშპილში კი არაო.

ცნობილია, რომ ყველაზე კარგ ეტიუდებს ყოველთვის თხზავდნენ პრაქტიკულ თამაშში ძლიერი კომპოზიტორები. მაგალითად, რეტი, პ. კასპაროვი, ი. გ. მატისონი, ვ. ჩეხოვერი და სხვები. ჩვენშიც აღიარებული კომპოზიტორები ძლიერი პრაქტიკოსები არიან. ზოგს საქართველოს ჩემპიონატშიც უსახელებია თავი. გთავაზობთ მათ რამდენიმე პარტიას (№377-381).

ქართველი შემოქმედნი (ა. დადიანი, ი. ტყეშელაშვილი) პირველად XIX საუკუნის მიწურულს გამოჩნდნენ სარბიელზე. მაგრამ კომპოზიციის პოპულარიზაცია განვითარება საქართველოში მხოლოდ XX საუკუნის პირველ მეოთხედში დაიწყო. იმდროინდელ ქართულ ჟურნალ-გაზეთებში პირველად დაიბეჭდა ამოცანები. მიუხედავად ამისა, ჩვენში ამოცანების შედგენას დღესაც ცოტა კინზე მისდევს, მაშინ როცა ეტიუდის ტიპმა კარგა ხანია გაითქვეს სახელი მსოფლიოში.

ქართველმა კომპოზიტორებმა დიდად სრულყვეს საეტიუდო ხელოვნება. ყველა აღნიშნავს მათ დიდ შემოქმედებით პოტენციალს, ერუდიციას. დახვეწილ ტექნიკას, იდეათა მრავალფეროვნებას და სიმრავლეს. მაგალითად, გია ნადარეიშვილის მიერ აღმოჩენილი თემა "მზედრული" (იხ. "ქართული ჭადრაკის მატიანე" წიგნი I, გვ. 55) მსოფლიოს საეტიუდო ხელოვნების ოქროს საგანძურშია შესული.

ჩვენში კომპოზიციას ყოველთვის ჰყავდა და დღესაც ჰყავს ობიექტური შემფასებელი, რომელმაც კარგად იცის ამოცანებისა და ეტიუდების ყადრი. 30-იანი წლებიდან საქართველოში ტრადიციად დამკვიდრდა კომპოზიციის შემდგენელთა სხვადასხვა დონის კონკურსების გამართვა. მათი შედეგები სრულად არის მოყვანილი "ქართული ჭადრაკის მატიანეს" პირველ წიგნში.

საქართველოს კომპოზიტორები დიდი გატაცებით მონაწილეობენ საერთაშორისო საკომპოზიციო ცხოვრებაში. მათი ნიჭი და შრომისმოყვარეობა, რაც აუცილებელია მაღალმხატვრული ნაწარმოებების შესაქმნელად, დიდი წარმატებების საწინდარია.

გაეცანით საქართველოს ცნობილი პრობლემისტიკებისა და ეტიუდისტიკების საუკეთესო, რჩეულ ნამუშევრებს.

პირობითი ნიშნები

# n	შამათი n სელაში	=	ყაიმი
ნ# n	ნადიშამათი n სელაში	W→	თეთრების სელა
ნპ n	ნადიპატი n სელაში	B→	შავებით სელა
თ # n	თეთრშამათი n სელაში	a2→c3	გადასმა a2-დან c3-ზე
სნ #n	სერიული ნადიშამათი n სელაში	~	ნებისმიერი სელა
+	მოგება	n Sol	n რაოდენობის ამოხსნა

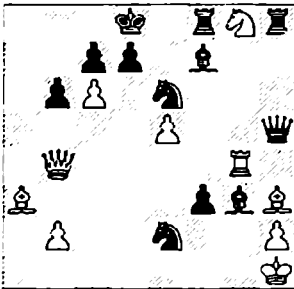
პირველი მერცხლები

ამოცანა.

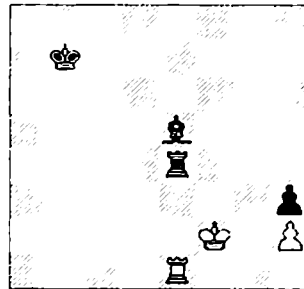
ანდრია ლადინი
"ჩეს მანსლი". 1892

ეტიუდი.

ანდრია ლადინი
"შახმატი ეურნალ". 1900.

#3

სელა შავებისაა. შავები იგებენ

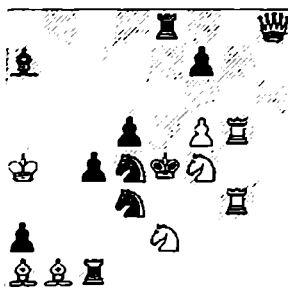
ეს გახლავთ პრესაში გამოქვეყნებული ქართველი ავტორის პირველი ამოცანა და ეტიუდი. რა შეიძლება ითქვას ამ კომპოზიციებზე? პირველი ალბათ ის, რომ ისინი ვერ აკმაყოფილებენ თანამედროვე კომპოზიციებისადმი წაყენებულ მკაცრ მოთხოვნებს. ეს არც უნდა გაგვიკვირდეს. მაშინ შეიძლებოდა, რომ ამოცანის ამოხსნა ქიშით დაწყებულიყო, ხოლო ეტიუდს არ ექნებოდა ვერცთუ წოდებული შესავალი თამაში. ამიტომ ნურც ჩვენ ვიქნებით ზედმეტად მომთხოვნი. მთავარი ისაა, რომ ამ ნაწარმოებებით ქართველმა კაცმა შეაღო კარი საჭადრაკო კომპოზიციის ზღაპრულ სამყაროში და დაიწყო აღმასვლა მის დაუფლების გზაზე.

ამოხსნები: 1. ♖f8 ♘f8 2. ♚a4; 1. ♛g3 2. hg ♚e1 3. ♜e1 h2.

ALEXANDR DOBORJGINIDZE

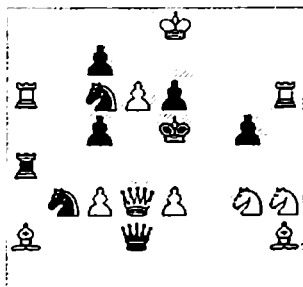
№3. "შახმატი 3 სსსრ" 1939

#2

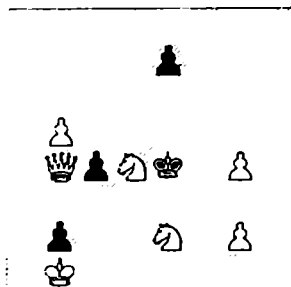
№1. კროსსაბზოს კონკურსი, 1940
I-II პრიზი

№ 4. რიგორინის მემორიალი 1949
v სპ. შეფასება

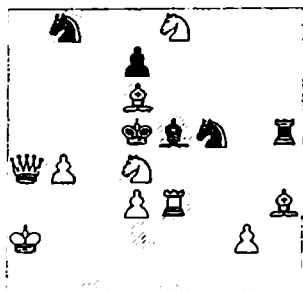
#2

№2. "სპიდა" 1940,
v პრიზი

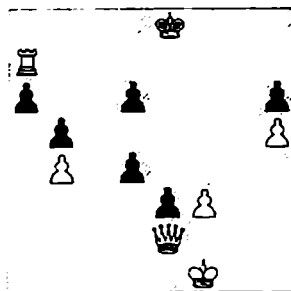

3

№ 5. "გოლოდნი ბრუზი" 1969

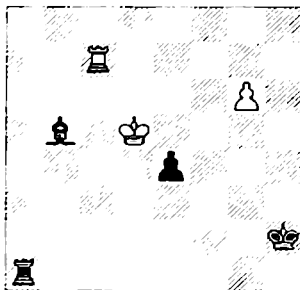
#2

3

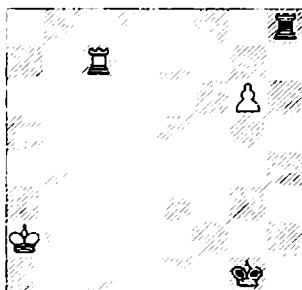

№ 8. "შახ" 1981 1982
 I პრიზი

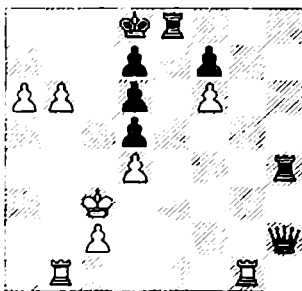
+

№ 9. "შახმატი ვ სსსრ" 1981
 I პრიზი

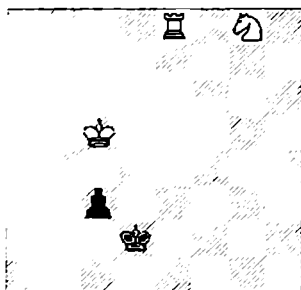

+

№ 10. "64 - შო" 1982
 სპეც პრიზი

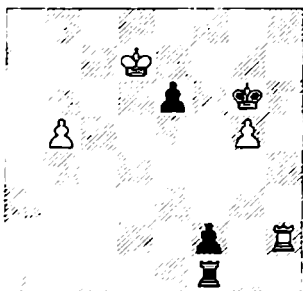

№ 6. "შახმატი ვ სსსრ" 1975
 სპეც. პრიზი

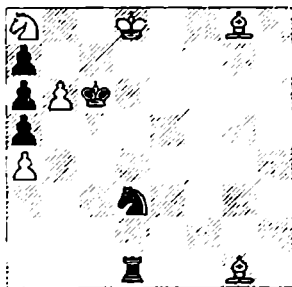
+

№ 7. "64 - შო" 1978
 I პრიზი

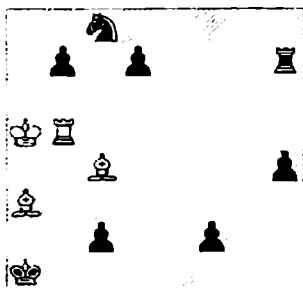

№ 13. "პრობლემისტ" 1980
 II პრიზი

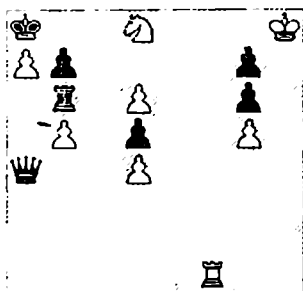
+

№ 11. "პრობლემბლად" 1975
 I პრიზი

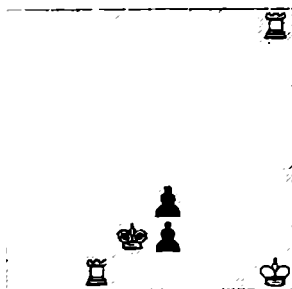
24

№ 12. "მერანო" 1970
 III პრიზი

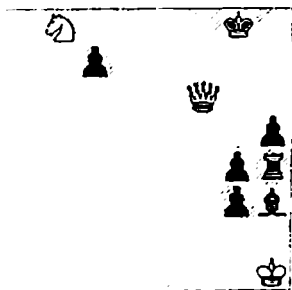
=

№ 14. "ღი შვალბე" 1963
 II პრიზი

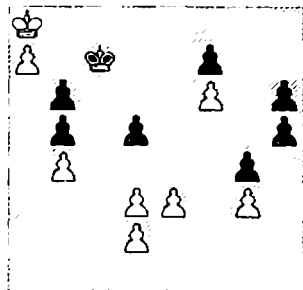
6 #2

№ 15. "ფიქსიზ" 1966
 I პრიზი

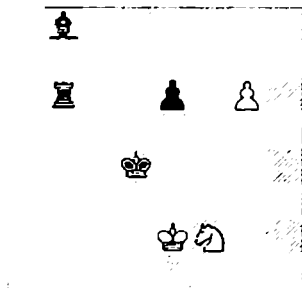

ს6#25

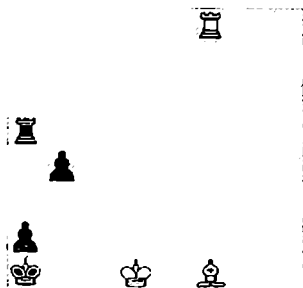
№ 18. "შახმატნაია მოსკვა" 1967
 I პრიზი

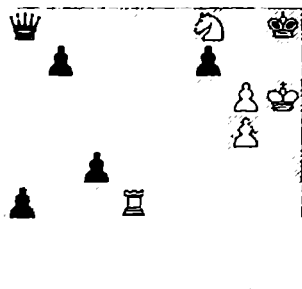
№ 16. "ახალგაზრდა კომუნისტი" 1957
 I პრიზი

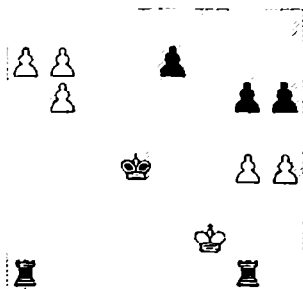
№ 19 "საქართველო - 50" 1972
 I პრიზი

№ 17. "ვეჩერნი ლენინგრად" 1967
 II პრიზი

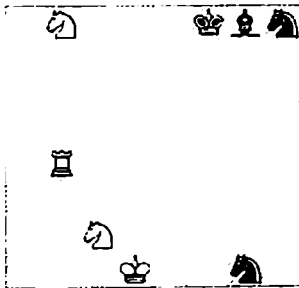

№ 20. '64 - შო" 1981
 I პრიზი

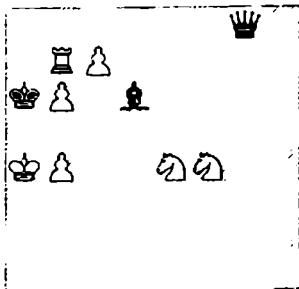

№ 21 სომხეთის კონკურსი 1967
 III კრიზი

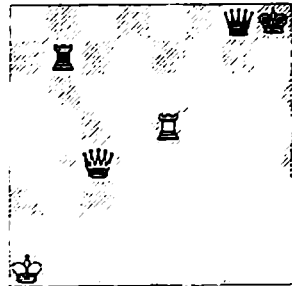
+

№ 22. "ბიშ - 64" 1963
 I კრიზი

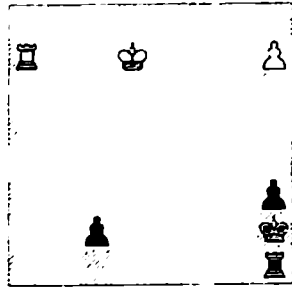
+

№ 23. "64 - შო" 1981
 III კრიზი

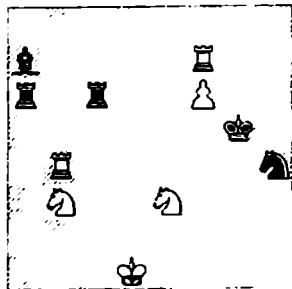
+

№ 24. "64 - შო" 1984
 I კრიზი

+

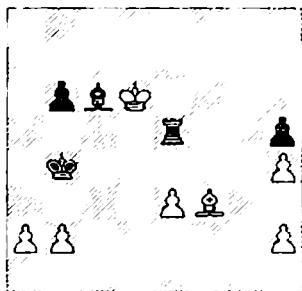
№ 25. რატის მემორიალი 1991
 I კრიზი

+

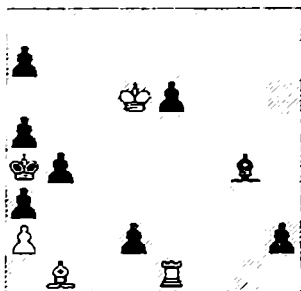

№ 28. "ზახვაბი 3 სსსრ" 1970
 III კრიზი

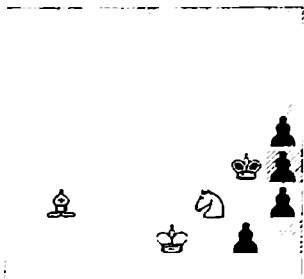
+

№ 26. "რევიუ ფილე" 1960
 III კრიზი

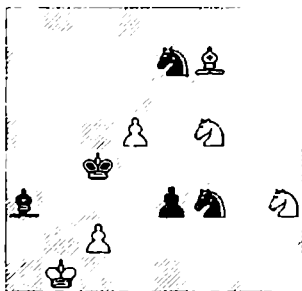
=

№ 27 "ბიზ - 64" 1963
 III კრიზი

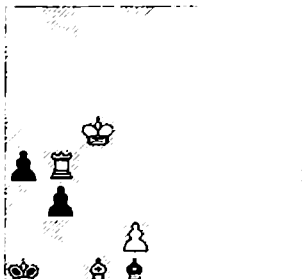
+

№ 29. "დრუმბა - 200" 1983
 I II კრიზი

+

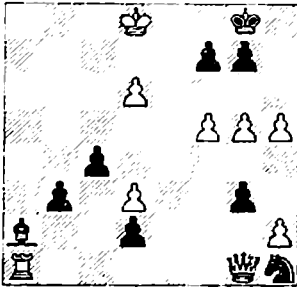
№ 30. "ოპროს სუფისი" 1987
 I კრიზი

+ B →

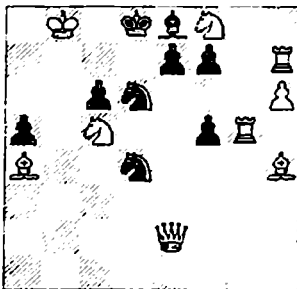

№ 31. "პიჩინი ლინინგრად" 1976
I პრიზი

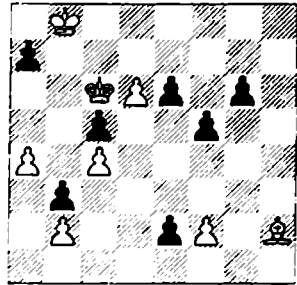
5

№ 32. "ლელო" 1967

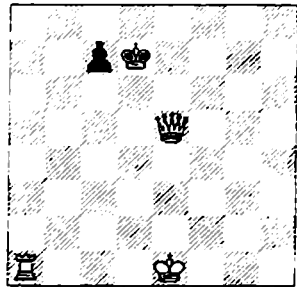
- a) #2
- b) #3 ულაზიეროდ
- c) #4 ულაზიეროდ და ექტლოდ 35
- d) #5 ულაზიეროდ და ექტლოდ 45 h7

№ 33. "გოლოდნიკ ბრუზი" 1970
I პრიზი

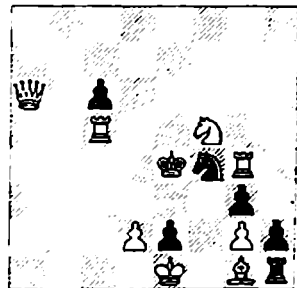
+

№ 34. "ალიდრა მამიკა" 1969
I პრიზი

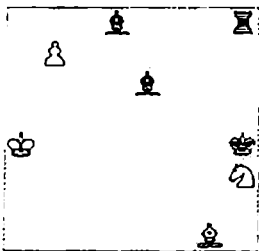
სნ# 6

№ 35. "პიჩინი ალმა - ათა" 1969
I პრიზი

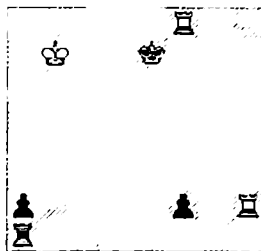
თ#4

№ 36. ვ.კალანდაძე, ვ.ნეიძე
 V. KALANDADZE, V. NEIDZE
 "ლელო" 1962
 I პრიზი

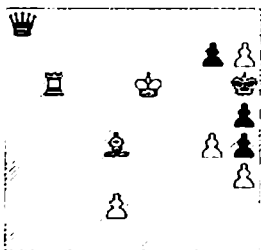
+

№ 39. დ. ბურბანიძე, ბ. კალანდაძე
 D. GURGENIDZE, G. KALANDADZE
 ოლიმპიადა ისრაელში 1977
 I პრიზი

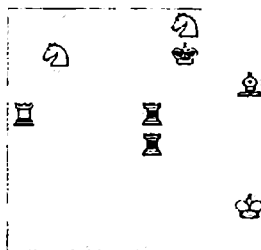
=

№ 37. ვ.კალანდაძე, რ.თავარიანი
 V KALANDADZE, R. TAVARIANI
 ლ.პროკევის კონკ 1968
 I პრიზი

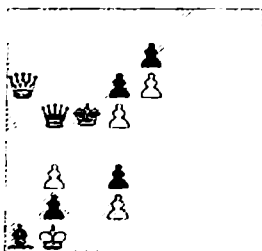
+

№ 40. დ. ბურბანიძე, ბ. ნადარეიშვილი
 D. GURGENIDZE, G. NADAREISHVILI
 ებრონის საიუბილეო 1981
 I-II პრიზი

+

№ 38. ბ. ნადარეიშვილი, ვ.ნეიძე
 G. NADAREISHVILI, V. NEIDZE
 ტემ-64" 1968
 I პრიზი

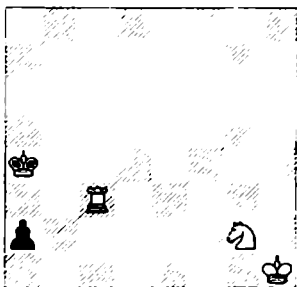
=

საინცფრესო შემოქმედებითი
 მემკვიდრეობა ყოველთვის ცლ-
 ვებს კვალს, რთულიც თათმიდან
 თათმას გადაეცემა. და თუ ეს
 კვალი აჩვენებს პრეტორის დო-
 ნეს ამ სფეროში, მაშინ იგი
 შემოქმედებითი კმაყოფილების
 გრძნობას იწვევს, ესმარმა გა-
 ნვითარების ასალი გზების მი-
 მასა და მიგნებანი.

პ. კასპარიანი

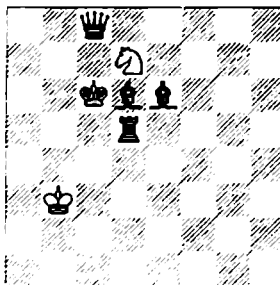

№ 41. "პრობლემისტ" 1982
I კრიზი

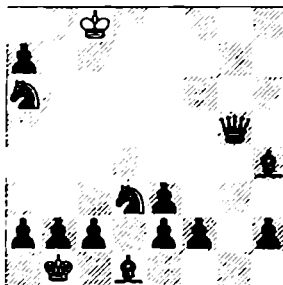
6#3 a) დიაგრამაზე, b) ჭე2→
f5, c) ჭე2 - გ5, d) ჭე2-c4

№ 42. "იდეალ-მაბე რევიუ" 1985
I კრიზი

6 # 4

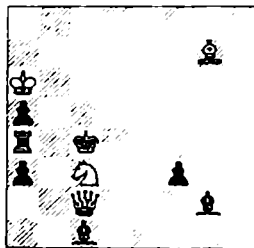
№ 43. "იდეალ-მაბე რევიუ" 1988
სპეც. კრიზი

63 11

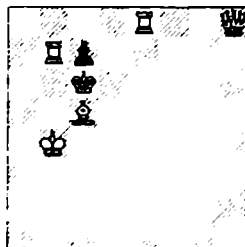
თითო რჩეული

№ 1. მიხეილ აზრუმელაშვილი
MIKHEIL AZRUMELASHVILI
(თბილისი, 13.6.1913)
"ლელო". 1966

#3

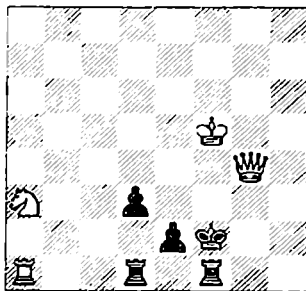
№ 2. გიორგი ბასილაია
GIORGI BASILAIA
(1913 - 1997)
"საქართველოს რესპუბლიკა". 1992

#2

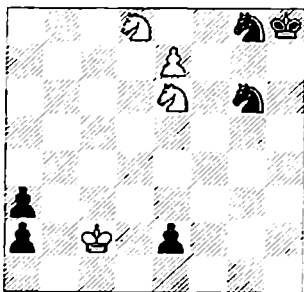

№ 44. "64-შო"

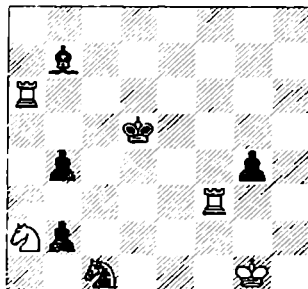
+

№ 46 ს. დუზენგინის კონკ. 1990
| პრიზი

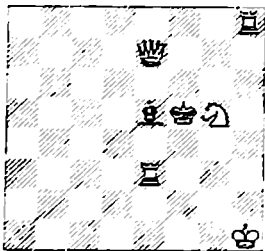
+

№ 3. ნოდარ ბესალაშვილი
NODAR BESALASHVILI
(თბილისი, 11.10.1952)
ღობორჯინიძის მემორიალი 1992

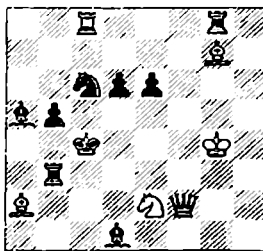

=

№ 4. ვაჟა დადიანიძე
VAZHA DADIANIDZE
(გორი, 9.12.1934)
კრიხელის მემორ. 1992 | პრიზი

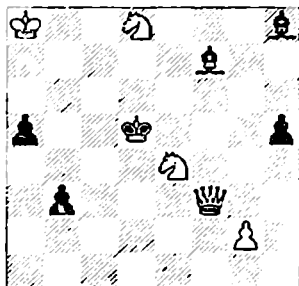
#2

6#2 a) დიაგრამაზე. b) d5→b4

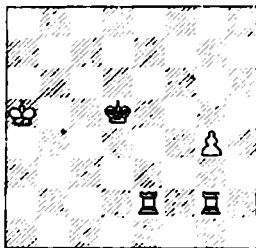

№ 47. პეტოს ამნაჟრსი 1962
 VII პრიზი

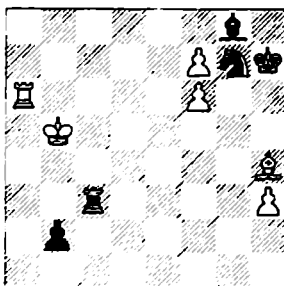
4

№ 5. შამილ დასნი
 SHAMIL DASNI
 (1941 - 1997)
 "64-შო", 1968

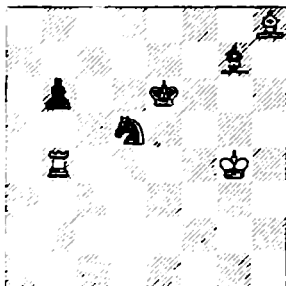

#4

№ 48. "ნიუსტაიტსმენ" 1972
 II პრიზი

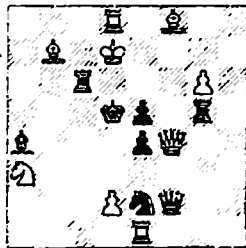

№ 49. "სოიუზ-ავოლონ" 1975
 IV პრიზი

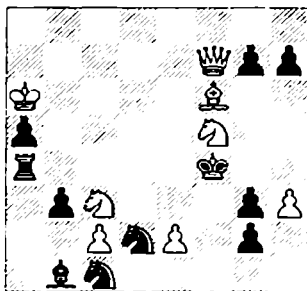
ნ#3 ა) დიაგრამაზე ბ) ფიგ4 - c8

№ 6. მიხეილ იმნაძე
 MIKHEIL IMNADZE
 (1908 - 1983)
 საქსპორტკომიტ. კონკ. 1947

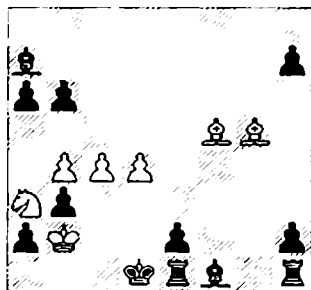
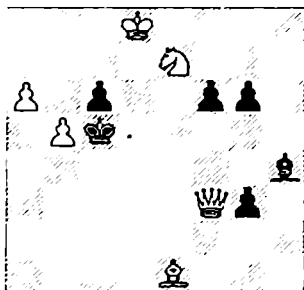
#2

№ 51. 36 უბელის კონკ. 1968
 I პრიზი

№ 50. ჩეხოსლოვაკიის კონკურსი
 1967
 II პრიზი

#3
 № 52. ა. მატისონის კონკ. 1971
 I პრიზი

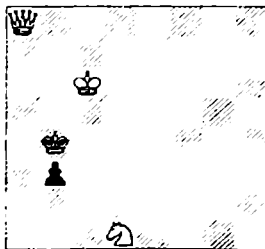
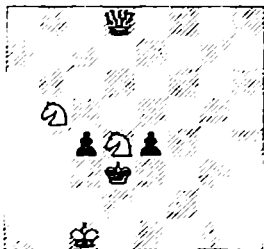

#3

#10

№ 7. გიორგი კაკაბაძე
 GIORGI KAKABADZE
 (თბილისი, 21.3.1945)
 "ლატვია-100" 1990

№ 8. ფერად კაკაბაძე
 PERAD KAKABADZE
 (ბათუმი, 3.10.1958)
 "შახმატი" (რიგა) 1987

#2 a) დიაგრამაზე, b) h5-f2

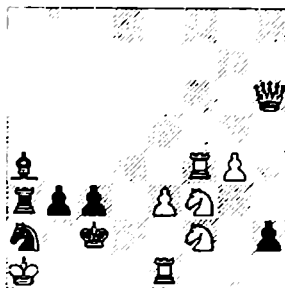
#3

შერგილ სუხიტაშვილი,
SHERGIL SUKHITASHVILI

ეროვნული ოსტატი საჭადრაკო
 კომპოზიციაში (გორი 4.8.1936)

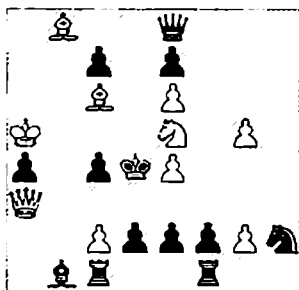

№ 54. მოსკოვის კონკურსი 1987
 I-II პრიზი

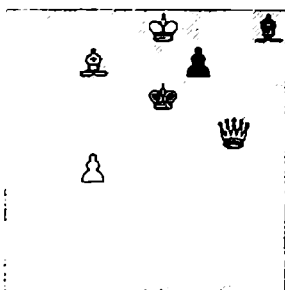
a#3

№ 53. "ზანთიადი" 1975
 I საპ. შეფასება

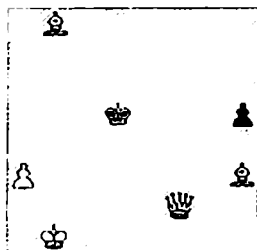
#4

№ 55. "ა. წიგნითელი - 150" 1990
 I პრიზი

#2

№ 9. იოსებ კალანდაძე
 IOSEB KALANDADZE
 (1912 - 1983)
 "კომუნისტი" 1930

#3

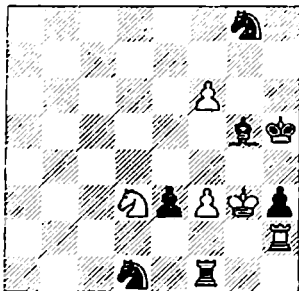
№ 10. ავთანდილ კვანტრიშვილი
 AVTANDIL KVANTRISHVILI
 (ქუთაისი, 19.9.1960)
 "აკაკი-150" 1992

#3

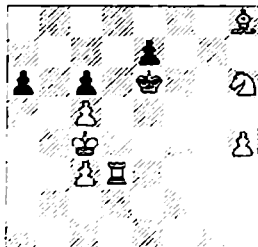

№ 56. "შახმატნა მისლ" 1987
I-II პრიზი

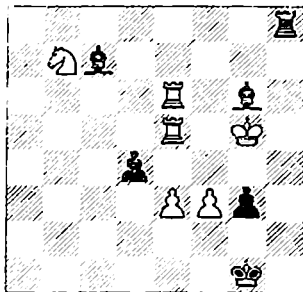
=

№ 11. იოსებ კობრიკაძე
IOSEB KOTRIKADZE
(1912 1964)
"ლელო" 1958

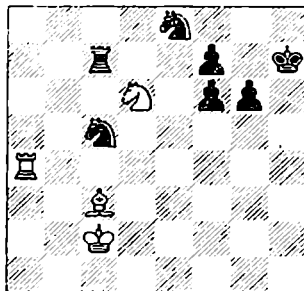
#6

№ 57. '64 - შო" 1988

=

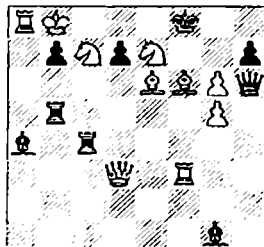
№ 58. "მატ 3 ეტიუდე" 1990

+

№ 12. გ. კორძახია, ა. მელაძე
G. KORBZAKHIA, A. MELADZE

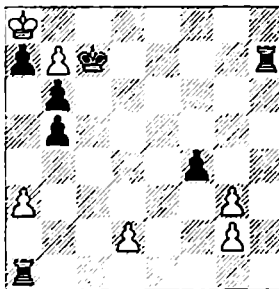
"განთიადი" 1959 I პრიზი

#2

REVAZ DADUNASHVILI

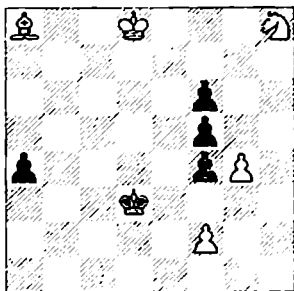
№ 60. "შახმატი" (რიგა) 1979-1980
III პრიზი

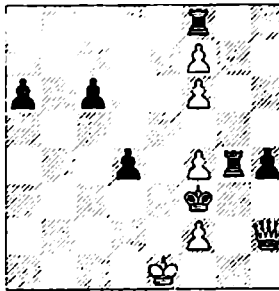
+

№ 59. საჭადრ. ოლიმპიადა 1960
V საკ. შეფასება

№ 61. "შახმატი" (რიგა) 1983
II საპ. შეფასება

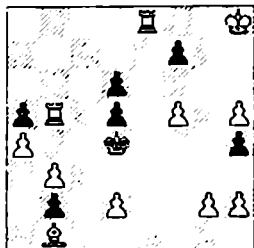
+

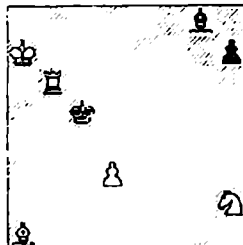
+

№ 13. გურამ კუთარაშვილი
GURAM KUTARASHVILI
(გორი. 1.5.1939)
"ლელო" 1971

№ 14. რევაზ მარტვალაშვილი
REVAZ MARTSVALASHVILI
(თბილისი. 15.2.1956)
ვენის კონკ 1985 II პრიზი

#4

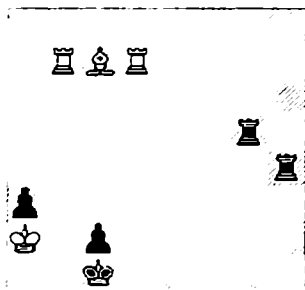

#3

ELGUJA KVEZERELI

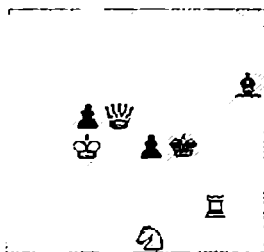

№ 62. "ლელო" 1955

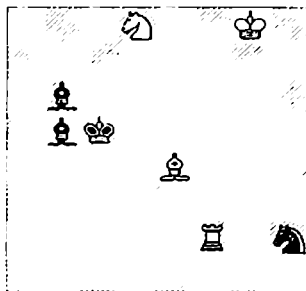
+

№ 15. ფილიპე მამულაია
PHILIPPE MAMULIA
(თბილისი, 9.9.1932)
"64-შო" 1986

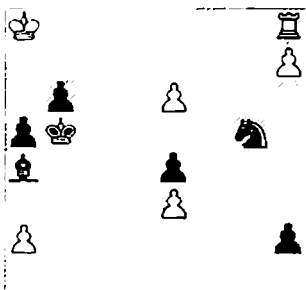
#2

№ 63. "64-შო" 1986

+

№ 64. ი. კრიხელის მემორიალი 1990
II-III კრიზი

=

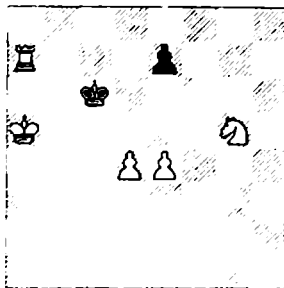
№ 16. ოთარ მამულაშვილი
OTAR MAMULASHVILI
(თბილისი, 7.7.1933)
"შაშათი" (გორი) 1992

#3

№ 66. "პრობლემა" 1971

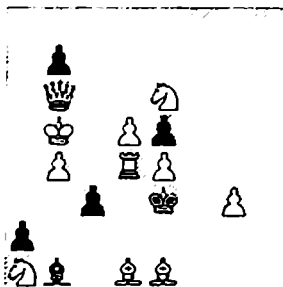
3

№ 65. "ბუჰინსკაია კრავლა" 1959
I კრიზი

№ 67 მოდის ფესტივალი 1982
საქ. შეფასება

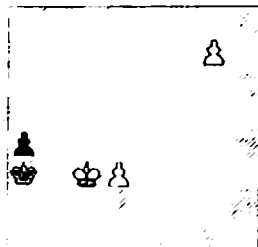
3

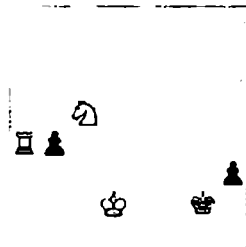
#2

№ 17. ანზორ მაჩიტაძე
ANZOR MACHITIDZE
(სამტრედია, 14.3.1939)
"64-შო" 1987

№ 18. ნიკო ფანჯაკიძე
NIKO FANJAKIDZE
(1941 1988)
"ჩერუონი გირნიკ" 1980

#4

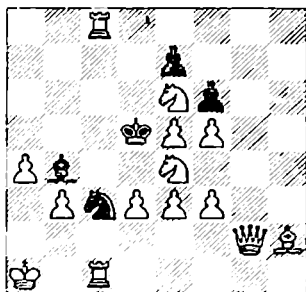

+

GIVI MOSLASHVILI

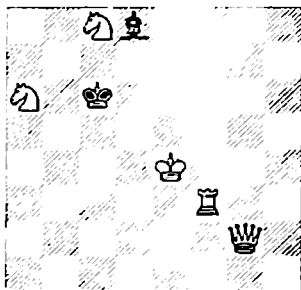

№ 69. "შახმატი 3 სსსრ" 1990
I პრიზი

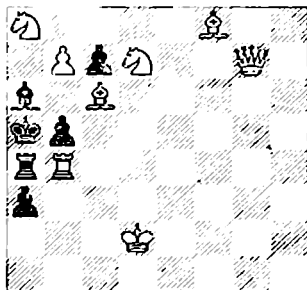
2

№ 68. "ბიულეტენი ც'შპ სსსრ" 1975
II საპ. შეფასება

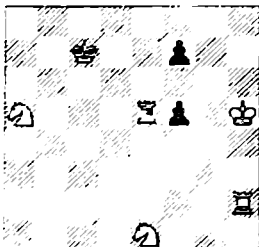
3

№ 70. 1-შოქ 1990

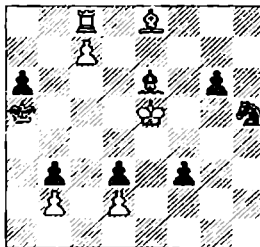

2

№ 19. ელგუჯა ფაღავა
ELGUJA PHAGAVA
(ბათუმი, 31.3.1945)
"პიონერი", 1959

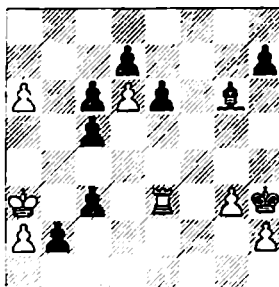
№ 20. აკაკი ფირცხალავა
AKAKI PIRCKHALAVA
(1914 - 1987)
"ახალგაზრდა კომუნისტი" 1952

VIKTOR SEREDA

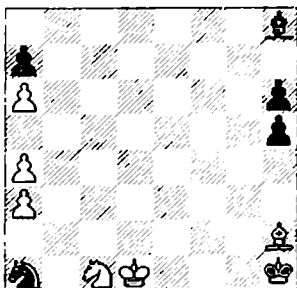

№ 72. "შახმატი 3 სსსრ" 1974
III საპ. შეფასება

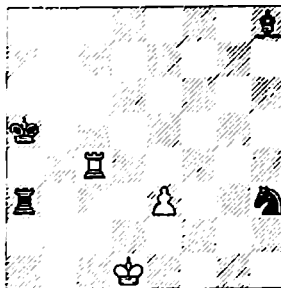
+

№ 71. "შახმატი 3 სსსრ" 1968

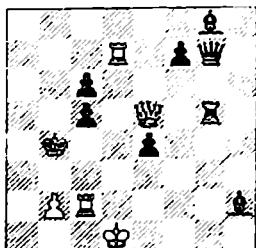
+

№ 73. "64-შო" 1984
II კრიზი

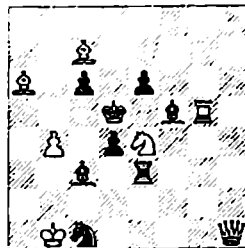
=

№ 21. შოთა შრუიძე
SHOTA PRUIDZE
(1927 - 1992)
"ლელო" 1956 I-II კრიზი

#3

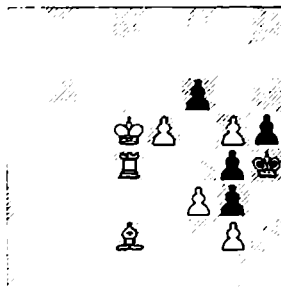
№ 22. ვახტანგ კარსელაძე
VAKHTANG KARSELADZE
(1919 - 1966)
"შახმატი 3 სსსრ" 1949

#2

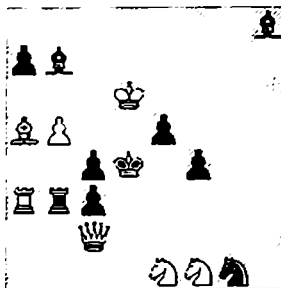
IURI SHOST

№78. "შახმატი 3 სსსრ" 1955

#3

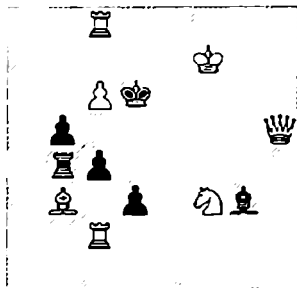
№ 79. "ჩარვონი ბირნიკი" 1961
1 კრიზი

#2

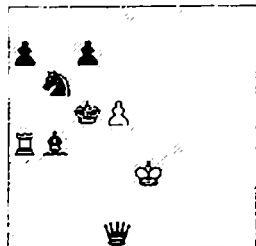

№77 "შახმატი 3 სსსრ" 1950
1-11 კრიზი

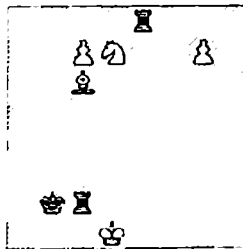
#2

№ 25. თემურ ჩხეტიანი
TEMUR CHKHETIANI
(გურჯაანი, 5.7.1955)
გაზეთი "ლაზიერი" 1997

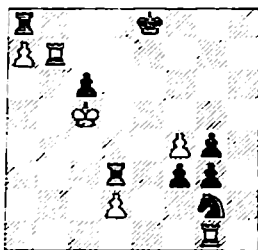
6 #3 2 ამოსხნა

№ 26. შ. ღა რ. ჭურჭუმეიბი
SH. TSURTSUMIA, R. TSURTSUMIA
შაქრო(10.10.1955), რომანოზ(5.3.1958)
იკრიხელის მეორ. 1990 1 კრიზი

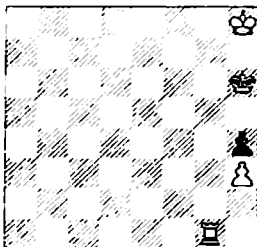
+

№ 27. ემზარ ჭუმბურიძე
EMZAR CHUMBURIDZE
(თერჯოლა, 2.6.1945)
"სოფლის ცხოვრება" 1981

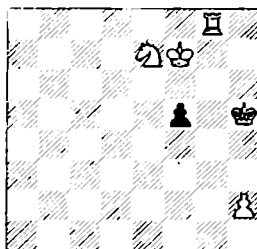
+

№ 28. შ. ხვინგია
S. KHVINGIA
"კომუნისტი" 1930

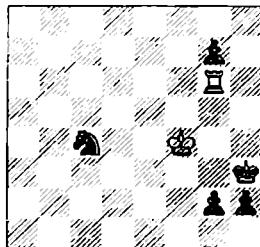
#4

№ 29. პავლე ხიზანიშვილი
PAVLE KHIZANISHVILI
(1910 1994)
რ. თავარიანის კონკ. 1992

#4

№ 30. გაიოზ ხუციშვილი
GAIOZ KHUCISHVILI
(თბილისი, 23.12.1945)
გაზეთი "ლაზიერი" 1997

=

№ 1. ♣g6 [ქართველი ავტორის პირველი ამოცანა "ფიდეს ალბომში" 1914-1944].

№ 2. 1. ♖c2

№ 3. 1. ♖g2

№ 4. 1. ♖c6, 1. ... ♖e5 (d5) 2. ♗e7; 1. ♖e3 2. ♗e1

№ 5. 1. ♖g1, 1. d3 2. ♗b2, 1. ... d5 2. ♗h2, 1. ... ♖f8 2. ♗c2, 1. ... ♖d8 2. ♗g2, 1. ... a5 2. ♗b5.

№ 6. 1. ♖f6 c2 2. ♖e4 ♖d3 [2. ♖c1 3. ♖c3!] 3. ♖f2 ♖c3 4. ♖e3 ♖d2 5. ♖d3 ♖e2 6. ♖c3 ♖d2 7. ♖e4 ♖d1 [7. ♖c1? 8. ♖b3 ♖d1 9. ♖c3] 8. ♖d3 ♖e1 9. ♖e3 ♖d1 10. ♖c3 ♖d2 11. ♖d4 c1 ♗ 12. ♖e2#.

№ 7. 1. ♖e8! e5 2. b6 ♖g5 3. 3. b7 ♖b1 4. ♖g2 ♖h4 [4. ♖f4 5. ♖f2, 6. ♖f7!] 5. ♖f2 ♖b7 6. ♖e2 ♖b5 7. ♖d7 ♖g4 8. ♖c6 ♖f3 9. ♖e1 ♖a5 10. ♖b6! [10. ♖f1? ♖e2 11. ♖f5 ♖d3 12. ♖b6 ♖d5 13. ♖c6 ♖d4 14. ♖h5 ♖d8 - +] ♖f2 11. ♖e4 ♖f3 12. ♖e1 ♖d5 13. ♖c6 ♖a5 14. ♖b6 ♖f2 15. ♖e4 - პოზიციური ყაიბი.

№ 8. 1. ♖h7 ♖g3 2. g7 ♖c6 [2. ♖a8? 3. ♖h8] 3. ♖d6! [3. ♖c6? ♖a6 4. ♖d5 ♖a5 5. ♖e4 ♖g5

6. ♖h1 ♖g2 7. ♖h7 ♖g3 - პოზიციური ყაიბი. 3. ♖e6? ♖d7 4. ♖e7 ♖c6! 5. ♖c6 ♖a6 6. ♖f5 ♖a5] 3. ♖d5 4. ♖d5 ♖a5 5. ♖d4! ♖g5 6. ♖e3 ♖g4 7. ♖h1 + -

№ 9. 1. ♖b3? ♖h5 2. g7 ♖g5 3. ♖c4 ♖g2 4. ♖d4 ♖g3 5. ♖e4 ♖g4 6. ♖f7 ♖g3 7. ♖a7 ♖g4 8. ♖a1 ♖h3! 9. ♖h1 ♖g2 10. ♖h7 ♖g3 11. ♖h1 ♖g2 - პოზიციური ყაიბი. 1. g7 ♖b8! 2. ♖b7! [2. ♖f7? ♖g8 3. ♖b3 ♖g2 4. ♖c4 ♖g3 5. ♖d5 ♖g4 6. ♖c6 ♖g5 ოეთრი მეფე ვერ მიუახლოვდება პაის. 17 თავისუფალი უნდა იყოს] ♖c8 3. ♖b3 ♖g2 4. ♖c7 ♖d8 5. ♖c4 ♖g3 6. ♖d7 ♖e8 7. ♖d5 ♖g4 8. ♖e7 ♖g8 9. ♖e6 ♖g5 10. ♖f7 + -

№ 10. a7 ♖e3 2. ♖b2 ♗c2 3. ♖c2 ♖h2 4. ♖g2! ♖g2 5. ♖d1 ♖d3 6. ♖e1 ♖e3 7. ♖f1 [მე-4 სვლა რომ არა, მუდმივი ქიში იქნებოდა] ♖a2 8. ♖b2! ♖f3 9. ♖e1 ♖e3 10. ♖d1 ♖a7 11. ba7 ♖a3 12. ♖b8 ♖c7 13. a8 ♖+ - [13. a8 ♗? ♖d3 14. ♖c2 ♖c3 15. ♖b2 ♖b3 16. ♖a2 ♖b2 17. ♖a3 ♖b3 18. ♖a4 ♖b4 19. ♖a5 ♖a4 20. ♖a4 პატი.]

№ 11. 1. ♖c5? b6! ამიტომ თავიდან მოსაცილებელია b პაიკი. 1. ♖b2 ♖b1 2. ♖e5 ♖c1 3. ♖f4 ♖d1 4. ♖d5 ♖e1 5. ♖e5 ♖d1 6. ♖e2 ♖e1 7. ♖g4 ♖f1 8. ♖h3 ♖g1

9. **g5** **h1** 10. **g2** **g1** 11. **b7** **f1** 12. **a6** **c1** 13. **e5** **d1** 14. **e2** **c1** 15. **c4** **d1** 16. **d5** **c1** 17. **d2** **d1** 18. **b4** **c1** 19. **a3** **b1** 20. **b5** **a1** (აღდგენილია საწყისი პოზიცია) 21. **c5** **c1** 22. **d4** **b2** 23. **b2** **h5** 24. **b5** #.

№ 12. 1. **f8?** **a7**; 1. **d7** **d6** 2. **c6** [2. **b6** **d7** 3. **f8** **e7**] **bc6** 3. **b6** **b7!** 4. **f8** **b6** 5. **a8** **a8** 6. **a8** **d7** ♯.

1. **c6!** **c6** [1. **bc6** 2. **d7** **a7** 3. **d8** **b8** 4. **f8** **cb5** 5. **d5** =] 2. **d7** **d6** 3. **b6!** **d7** 4. **f8** **d8** 5. **h7** **d7** 6. **e8!** **d6** 7. **f8** - პოზიციური ყაიში. პატის შექმნაში შავების ლაზიერი და ეტლი მონაწილეობენ, რიგრიგობით იცავენ **g6** და **g7** უკრებს.

№ 13. 1. **d5** **d5** 2. **ba7** [2. **b7?** **e5** 3. **c7** **c6** 4. **c8** **d8** 5. **d8** **b7**] **c6** 3. **b6** **e5** 4. **c8** **d8** 5. **d8** **b6** 6. **a8** **d!** + - [6. **a8** **a?** პატი, 6. **a8** **d?** **b7** 7. **c8** **e6** 8. **d7** **d8** =. 9. **f8** პატი.]

№ 14. ნადიშამათის ამოცანაში თამაშს შავები იწყებენ, შამათს კი თეთრები აცხადებენ, რაშიც შავები ეხმარებიან (სწორედ ეს არის ნადი). ამოცანას შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე ამოხსნა. 1. **e1** **h8** 2. **d3**

h8c2 #. ა) **h1** → **c7**. 1. **e1** **h1** 2. **e2** **hd1** #, ბ) **c1** → **c3**. 1. **e1** **h3** 2. **e2** **hd3** #.

№ 15. სეროული ნადიშამათის ამოცანაში თეთრებს მხოლოდ თამაშის დამაგვირგინებელი ერთი სვლის უფლება აქვთ. 1. **e5** 2. **c4** 3. **c3** 4. **c2** 5. **c1** 6. **e3** 7. **g1** 8. **h2** 9. **f1** 10. **c4** 11. **f7** 12. **cf8** 13. **e8** 14. **c4** 15. **f1** 16. **h3** 17. **g1** 18. **c5** 19. **e7** 20. **d8** 21. **e7** 22. **d6** 23. **b6** 24. **a5** 25. **b4** **a6** #.

№ 16. 1. **g7** **b2** 2. **f1** **b2** 3. **d1!** [3. **g2** **h2!** 4. **h2** **b8** - +; 4. **g4** **b8** 5. **h6** **f4** 6. **g8** **g8** 7. **g5** **g5** - +] **d1** 4. **g2** [4. **f2?** **d3!** 5. **g8** **a7** 6. **f3** **f1** - +] **d3!** 5. **g8** **g3** 6. **h1** **g8**. პატი.

№ 17. 1. **g7** **g8** 2. **g6!** **e8** [2. ... **fg6?** 3. **c3** **f7** 4. **g8** **g8** (4. ... **cg8** 5. **c8** **e8** პატი) 5. **c7** **f8** 6. **e8** =, 6. **c8** პატი] 3. **d4!** [4. **c4**, 5. **c8**; 3. **a3?** **fg6**] **b5** 4. **d6!** **a2** 5. **b6** [5. **a6?** **a1** **fg6** 6. **e6!** **a8** 7. **e8** **e8** პატი.]

№ 18. 1. **e4** [1. **d4?** **h4** 2. **c4** **h3** 3. **ed5** **h2** 4. **d6** **d6** 5. **b8** **h1** **a** - +] **d4** [1. **h4** 2. **ed5** **hg3** 3. **d6**

ඉd6 4. ඉb7. g25. a8 ඉ g1 ඉ 6. ඉf8
 ඉc6 7. ඉe7 ඉf5 8. ඉf7=] 2. e5
h4 3. e6 [3. gh4? g3 4. c6 g2 5. e7
 ඉg1 6. c8 ඉ ඉg2 +-] **h3 4. e7 h2**
 5. e8 ෧! [5. c8 ෧? ඉd7 6. ඉb8 h1 ඉ
 7 a8 ඉ ඉa8 8. ඉa8 ඉc8 - +; 5.
 c8 ඉ? h1 ඉ 6. ඉc4 ඉf3! - +] **h1 ඉ**
 6. ෧c4 ඉe4 [6. ඉf3 3෧෨; 6. ...
 ඉc1 7. ෧e7 ඉd8 8. ෧c7! =] 7. **de4**
h5 8. e5 h4 9. e6 h3 10. e7 h2
11. e8 ෧! [11. c8 ඉ. 11. c8 ෧ h1 ඉ
 - +] ඉc8 12. ෧d6 ඉc7 13. ෧e8
 =.

№ 19. 1. ඉc2? ෧c5 2. ඉb3 ෧c3
 3. ඉb4 ඉb2; 1. ෧b8? ඉb2 2. ෧b4
 ඉa3.

1. ෧c4 ෧e5! [1. ... ඉb1 2. ෧b8
 ෧a4 3. ෧a2 ඉa2 4. ඉc2, 1. ... ඉb2
 2. ෧f2 ඉb1 3. ෧d3=] 2. ෧g8!! [2.
 ෧c6? ඉb1 3. ෧b8 ෧c1 4. ඉd2 ෧c2
 5. ඉd1 a1 ඉ 6. ෧b4 ෧b2 7. ෧c4
 ෧b6! 8. ෧c1 ඉb2 9. ෧a1 ෧d6 10.
 ඉe2 ෧c6 - +] ඉb1 3. ෧b8! ෧c1
 4. ඉd2 ෧c2 5. ඉd1 a1 ඉ 6. ෧b4
 ෧b2 7. ෧c4! ෧c2 [7. ෧d2 8.
 ඉd2 ඉa5 9. ඉe2! =] 8. ෧b4 [8.
 ෧c2? ඉd4 9. ෧d2 ඉg1 10. ඉe2
 ඉg8] ෧b2 9. ෧c4 - 3෧෨෩
 yandō

№ 20. 1. b8 ඉ ෧af1 2. ඉe2
 ෧c1 3. ඉd2 ෧d1 4. ඉc2 ෧c1 5.
 ඉb2! [5. ඉb3? ෧c3 6. ඉa4 ෧a1
 7. ඉb5 ෧c5! 8. ඉb4 ෧b1 9. ඉa4

෧a1 10. ඉb3 ෧b5 11. ඉc2 ෧a2=]
 ෧b1 6. ඉa2 ෧a1 7. ඉb3! ෧gb1
 8. ඉc2 ෧c1 9. ඉd2 ෧d1 10.
 ඉc2 ෧e1 11. ඉf2 (f3) ෧f1 12.
 ඉg3 (g2) ෧g1 13. ඉh3 ෧h1 14.
 ඉh2 ෧h2 15. ඉh2 ෧a2 16. ඉg3
 ෧a3 17. ඉf2 [17. ඉf4?? e5#]
 ෧a2 18. ඉe1 ෧a1 19. ඉd2 ෧a2
 20. ඉc1 ඉc3 21. ඉb1 ෧a6 22.
 b7 ෧b6 23. ඉc1 ෧f6 [24.
 ෧f1#] 24. ඉd1 ඉd3 25. ඉe1
 ෧e6 26. ඉf2 ෧f6 27. ඉg2 ඉe2!
 28. b8 ඉ ෧f2 29. ඉh3 ෧f3 30.
 ඉg3! +- .

№ 21. 1. ෧g4 ෧h3 2. ෧d7 [2.
 ෧h4? ෧g5 3. ෧h8 ෧h7, 4. ... ඉg7]
 ඉf7 3. ෧e5 ඉf8 4. ෧h4! ෧g5
 5. ෧h8 ෧h7 6. ෧d4 ඉg7 7. ෧f5
 ඉh8 8. ෧g6#.

№ 22. 1. ෧d6? ඉa2#. 1. ෧d5
 ඉd5 [1. ඉb7? 2. ෧d6, 3. c8 ඉ
 +-] 2. ෧e5 ෧c5 3. ෧a7 ඉb6 4.
 c8 ෧c6 5. b5#.

№ 23. 1. ඉh4 ඉh7 [1. ... ෧h7?
 2. ඉf6 ඉg7 3. ෧e8; 2. ෧g7 3.
 ෧h5 + -] 2. ඉd8! [2. ෧h5? ෧a7
 3. ඉb2 ෧b7 4. ඉc3 ෧c7 5. ඉd4
 ෧d7 6. ඉc3 ෧e7 7. ඉf2 ෧f7 8. ඉg2
 ෧g7 9. ඉh2 ඉh5 10. ඉh5 ෧h7 =;
 2. ඉf6? ඉg7 3. ෧h5 ඉg8 4. ෧g5
 ඉh8! 5. ෧g7 ෧b1 6. ඉa2 ෧b2 7.
 ඉa3 ෧b3 =] ඉg7 3. ෧g5 ඉf7 4.
 ඉd5 ඉf8 5. ෧f5! ෧f7 [5.

6. $\text{c}5$ $\text{g}8$ 7. $\text{c}8$ $\text{g}7$ 8. $\text{f}8 + -$; 5. $\text{c}8$? 6. $\text{c}6$ $\text{c}7$? 7. $\text{c}8$ $\text{d}8$ 8. $\text{f}8$; 6. $\text{d}8$? 7. $\text{f}8$ $\text{c}7$ 8. $\text{c}8\#$; 6. ... $\text{c}77$. $\text{f}8$ #] 6. $\text{c}5$ $\text{g}8$ [6. $\text{c}8$? 7. $\text{e}5$ $\text{e}7$? 8. $\text{c}8$ $\text{f}7$ 9. $\text{c}7$ $\text{c}7$ 10. $\text{c}7 + -$; 7. ... $\text{d}78$. $\text{d}5$ $\text{e}8$ 9. $\text{c}8$ $\text{c}7$ 10. $\text{d}8 + -$] 7. $\text{g}5$ $\text{g}7$ 8. $\text{c}8$ $\text{f}7$ 9. $\text{f}5$ $\text{g}6$ 10. $\text{c}6\#$

No 24. 1. $\text{a}2$! [1. $\text{h}8$? $\text{d}1$ 2. $\text{e}6$ $\text{e}1$ 3. $\text{f}5$ $\text{f}1$ 4. $\text{g}4$ $\text{g}1$ 5. $\text{f}3$ $\text{f}1$ 6. $\text{e}2$ $\text{c}1$ $\text{c} =$] $\text{d}1$ 2. $\text{e}8$! $\text{d}2$ [2. ... $\text{c}1$? 3. $\text{f}7$ $\text{f}1$ 4. $\text{g}7$ $\text{g}1$ 5. $\text{h}6$ $\text{g}2$ 6. $\text{a}1$ $\text{g}8$ 7. $\text{h}g$!] 3. $\text{a}1$ $\text{d}1$ 4. $\text{h}8$ $\text{a}1$ 5. $\text{a}1$ $\text{g}2$ 6. $\text{g}7$ $\text{f}1$ 7. $\text{c}7$! $\text{g}1$ 8. $\text{g}3$ $\text{f}1$ 9. $\text{h}2$! $\text{c}1$ 10. $\text{h}1$ $\text{f}2$ 11. $\text{c}1$ $\text{h}2$ 12. $\text{h}1 + -$

No 25. 1. $\text{g}4$ $\text{h}6$ 2. $\text{h}4$ $\text{g}6$ 3. $\text{g}7$ $\text{f}6$ 4. $\text{a}7$ $\text{d}6$ [4. $\text{a}7$? 5. $\text{h}6$] 5. $\text{c}2$! [5. $\text{c}2$? $\text{a}7$ 6. $\text{h}6$ $\text{e}5$ 7. $\text{d}4$ $\text{d}5$ 8. $\text{d}6$ $\text{e}7$ 9. $\text{d}3$ $\text{e}6 =$] $\text{a}7$ 6. $\text{h}6$ $\text{e}5$ 7. $\text{d}4$ $\text{d}5$ 8. $\text{d}6$ $\text{c}7$ 9. $\text{d}3$ $\text{c}6$ 10. $\text{d}4$ $\text{d}6$ 11. $\text{h}5\#$.

No 26. 1. $\text{c}5$ $\text{d}e$ d [1. ... $\text{d}1$? 2. $\text{d}1$ $\text{d}1$ 3. $\text{d}3 + -$] 2. $\text{g}6$ [2. $\text{e}4$? $\text{f}3$ 3. $\text{g}6$ $\text{c}6 - +$] $\text{h}5$! 3. $\text{h}5$ $\text{d}3$ 4. $\text{c}4$ $\text{b}2$ 5. $\text{c}5$ $\text{d}3$ 6. $\text{c}4$ $\text{e}5$ 7. $\text{c}5$

$\text{d}7$! [7. ... $\text{h}1$? 8. $\text{d}1$ $\text{d}1$ 3. $\text{c}4$ $\text{b}6$ [8. $\text{h}1$? 9. $\text{d}1$ $\text{d}1$ 3. $\text{c}5$ $\text{d}7$ 10. $\text{c}4 =$.

No 27. 1. $\text{f}2$ $\text{g}1$ 2. $\text{g}1$ $\text{h}2$ 3. $\text{h}3$! $\text{h}1$ d [3. ... $\text{h}1$? 4. $\text{e}6\#$. 3. ... $\text{h}3$? 4. $\text{e}6\#$] $\text{g}2$ $\text{g}3$ 5. $\text{e}6$ $\text{f}5$ 6. $\text{h}2 + -$

No 28. 1. $\text{a}3$ $\text{a}5$ [1. $\text{b}3$? 2. $\text{d}1$ $\text{b}2$ 3. $\text{e}5$ $\text{a}3$ 4. $\text{h}5 + -$] 2. $\text{b}4$ $\text{a}6$ 3. $\text{e}2$ $\text{b}5$ 4. $\text{b}5$ $\text{b}5$ 5. $\text{e}4$ $\text{b}7$ 6. $\text{e}5$ $\text{c}8$ 7. $\text{e}6$ $\text{d}8$ 8. $\text{e}7$ $\text{e}8$ 9. $\text{e}6 + -$.

No 29. 1. $\text{d}6$ $\text{c}3$ 2. $\text{d}e7$ $\text{d}2$ 3. $\text{a}2$ $\text{e}7$ 4. $\text{c}e7$ [4. $\text{e}3$? $\text{c}5$!] $\text{e}2$ 5. $\text{d}5$ $\text{c}2$ [5. ... $\text{d}4$? 6. $\text{c}3$ $\text{c}5$ 7. $\text{h}f4$; 6. $\text{c}4$ 7. $\text{f}2$] 6. $\text{g}6$ $\text{c}1$ 7. $\text{h}f4$! [Δ 7. $\text{e}1$ d 8. $\text{e}2$ $\text{d}1$ 9. $\text{d}c3$] $\text{e}1$ 8. $\text{d}3$ $\text{d}1$ 9. $\text{h}5$ $\text{e}2$ 10. $\text{e}3\#$.

No 30. 1. $\text{b}1$ 2. $\text{a}3$ $\text{a}2$ 3. $\text{a}4$ [3. $\text{c}1$? $\text{a}3$] $\text{b}2$ 4. $\text{a}7$ ($\text{a}5$) $\text{b}1$ 5. $\text{c}1$ $\text{b}3$ 6. $\text{a}3$ $\text{c}2$ 7. $\text{c}3\#$.

No 31. [1. $\text{c}3$? $\text{d}1$ d 2. $\text{c}8$ $\text{h}7$ 3. $\text{f}7$ $\text{e}3$! 4. $\text{f}6$ $\text{f}5 =$] 1. $\text{a}7$! $\text{b}2$ 2. $\text{g}6$ $\text{f}6$ 3. $\text{f}6$ $\text{g}6$ 4. $\text{h}6$, 5. $\text{g}7\#$.

No 32. a) 1. $\text{e}7$, b) 1. $\text{g}8$ $\text{f}6$ 2. $\text{e}1$, c) 1. $\text{g}6$ $\text{f}6$ 2. $\text{e}7$ $\text{g}6$ 3. $\text{f}6$, d) 1. $\text{h}7$ $\text{f}3$ 2. $\text{h}8$

წh4 3. ღfe6 fe6 4. ღc6. ეს მრავალსახოვანი ამოცანა თავარიანს ისტორიული მოთხრობის სახით აქვს შემოთავაზებული წიგნში "ფანტაზია 64 უჯრაზე" (თბილისი, 1985).

№ 33. 1. ღc8 e1 2. d7 3. b4! 3. d8 4. [3. d8 5. 6. b7 #] 7. b6 4. ღc7 5. a6 6. ღc6! 7. b7 6. d7 7. a8 7. ღb8 8. b7 8. a5! 9. a6 [8. 9. b8? 9. d8 9. f4] 9. f4! 10. a7 10. ღc6 11. b7 11. d8! + -

№ 34. 1. c5 2. ღc6 3. b5 4. ღc4 5. d3 6. c4 0-0-0 #.

№ 35. თვითშამათის ამოცანებში თეთრები აიძულებენ შავებს დაშამათონ თავიანთი (თეთრი) მეფე. თამაშს თეთრები იწყებენ. 1. a3! hg 2. f3 ღf3 #: 1. hg 2. e3 3. e3 #.

№ 36. 1. b8 2. [1. d2? 3. h3 2. b8 3. d7 3. b3 4. c6 4. c2 5. f5 5. d1 6. g4 =] 7. d7 [1. d8? 2. f4 3. g4 3. d2 4. h5 4. e5 + -] 2. b3 3. c6 3. c2 4. f5 4. d1 5. g4 5. c1!! 6. g5 6. f4!! 7. c8 [6. b8? 7. d2 #] 7. d2 8. d8 8. e3 (c1) 9. b8 9. d2 #.

№ 37. 1. h8 2. h8 2. f5 [2. f7? 3. h7 3. g5 4. c8 4. g6 5. h8] 3. h7 3. h6 4. h6 4. g5 5. h7 5. g6 6. g8 6. c5 7. h6 7. e3

h8 8. e6 9. f8 9. d7 10. g8 10. c5 #.

№ 38. 1. b4 a) 1. b4 2. a3 [2. c6? 3. d4 3. a4 4. c4; 2. a5? 3. b5 3. a6 4. c4] 5. b5 [2. a3 პატი, 2. c4 3. a4 4. a4 პატი] 3. b3 4. a5 [3. ... 4. b3 პატი] 4. a3 5. a4 5. c3 6. b4 [5. a6 (b5, b6) 6. a5 პატი] 6. a3 7. b5 7. b3 8. c5 8. a3 9. a4 = , b) 1. b4 [1. c4 2. c6 3. b4 3. c3 4. a4 4. a3 5. a3 პატი] 2. a3 3. c4 3. a6 [3. a2? 4. d4 4. a4 5. c4, 3. a4? 4. b4] 5. c5 [3. a6 პატი] 4. a5 5. c4 [4. a5 პატი] 5. a6 = .

№ 39. 1. f7 2. e6 2. f6 3. e5 3. f6 4. b1 4. a8! 5. a1 5. a2 6. c3 6. h2 7. d6 7. e2 8. e5 8. e2 9. f4 9. f2 10. e3 10. a2 = .

№ 40. 1. d6 2. g8 2. a8 3. h4 3. g3 4. h6 4. e6 5. h7 5. a7 6. g6 6. f4 7. f6 7. f7 8. g5 8. f5 9. f5 9. e4 #.

№ 41. a) 1. a1 2. e1 2. b2 3. e2 3. b5 4. a3 #, b) 1. a1 2. b1 3. d4 3. b4 4. a1 #, c) 1. a1 2. b3 2. c3 3. e6 3. a5 4. c5 #, d) 1. a1 2. c1 2. b3 3. b1 3. a2 4. b2 #.

№ 42. 1) 1. $\underline{d}c5 \underline{c}a4$ 2. $\underline{d}d6 \underline{c}a5$ 3. $\underline{c}c7 \underline{c}a6$ 4. $\underline{d}d5 \underline{c}e5$ #. 2) 1. $\underline{d}e5 \underline{c}a4$ 2. $\underline{c}d5 \underline{c}a5$ 3. $\underline{c}c3 \underline{c}b5$ 4. $\underline{c}d4 \underline{c}f6\#$, 3) 1. $\underline{d}c7 \underline{c}f6$ 2. $\underline{d}d7 \underline{c}c3$ 3. $\underline{c}d6 \underline{c}d4$ 4. $\underline{c}c6 \underline{c}e8$ #, 4) 1. $\underline{d}b5 \underline{c}c2$ 2. $\underline{d}d5 \underline{c}b6$ 3. $\underline{c}c5 \underline{c}c3$ 4. $\underline{c}c6 \underline{c}a4\#$, 5) 1. $\underline{c}c7 \underline{c}c5$ 2. $\underline{d}d7 \underline{c}b7$ 3. $\underline{d}b5 \underline{c}c4$ 4. $\underline{d}b6 \underline{c}a5\#$.

№ 43. 1. $f1 \underline{d} \underline{c}b7$ 2. $h1 \underline{c} \underline{c}a7$ 3. $\underline{c}e4 \underline{c}a6$ 4. $\underline{c}b5 \underline{c}b5$ 5. $\underline{c}c4 \underline{c}c4$ 6. $c1 \underline{d} \underline{c}d3$ 7. $c1 \underline{c} \underline{c}e3$ 8. $\underline{c}f2 \underline{c}f2$ 9. $\underline{c}c2 \underline{c}f1$ 10. $\underline{d}a1 \underline{c}e1$ 11. $\underline{c}b1 \underline{c}d1$ პატი. ამოცანას ამოიღებებს ოთხი 'გაცოცხლება' და ეტლის ამოქოლვა.

№ 44. ეტიუდში შეიღი მხედარი მონაწილეობს, რაც იშვიათი შემთხვევაა. 1. $\underline{c}f7$ [1. $e8 \underline{c}?$ a1 \underline{c} 2. $\underline{c}g6 \underline{c}b2$ 3. $\underline{c}d3 \underline{c}b1$, 4. $\underline{c}g6$] $\underline{c}h7$ 2. $e8 \underline{c}!$ e1 \underline{c} [2. $\underline{c}h8e7?$ 2. $\underline{c}f6\#$; 2. $\underline{c}h6c7$ 3. $\underline{c}f8\#$] 3. $\underline{c}b3 a1 \underline{c}$ 4. $\underline{c}a2 \underline{c}f3$ 5. $\underline{c}a1 a2$ 6. $\underline{c}a2 +$

№ 45. 1. $\underline{d}a2 d2$ 2. $\underline{c}c2 \underline{d}a1$ [2. ...e1 \underline{c} ? 3. $\underline{c}e1 \underline{c}e1$ 4. $\underline{c}c4 \underline{d}b1$ 5. $\underline{c}g3$] 3. $\underline{c}f4$ [Δ . $\underline{c}g3\#$] e1 \underline{c} 4. $\underline{c}e1 \underline{c}e1$ 5. $\underline{c}e3 d1 \underline{c}$ 6. $\underline{c}d1$ $\underline{d}d1$ [6. ... $\underline{c}d1?$ 7. $\underline{d}a1$] 7. $\underline{d}e2\#$.

№ 46. 1. $\underline{d}f5 \underline{c}e4$ 2. $\underline{d}b6 \underline{c}e2$ [2. $b1 \underline{c}?$ 3. $\underline{c}c3$] 3. $\underline{c}f2 g3$ [3. ... b1 \underline{c} 4. $\underline{d}b4 \underline{c}b4$ 5. $\underline{c}b4 \underline{c}f5$

6. $\underline{c}c2 =$] 4. $\underline{c}e2 \underline{d}a6$ 5. $\underline{d}b5$ [5. $\underline{d}a6?$ b1 \underline{c}] b1 \underline{c} 6. $\underline{c}c3 bc3$ 7. $\underline{d}f4 \underline{c}f4$ პატი. 5. $b1 \underline{d}$ 6. $\underline{c}c3 bc3$ 7. $\underline{d}e5 \underline{c}f4$ 8. $\underline{d}e4 \underline{c}b$ პატი.

№ 47. 1. $\underline{c}c6$ [Δ . 2. $\underline{c}b3$; 2. $\underline{c}f7$] $\underline{c}c6$ 2. $\underline{c}f7 \underline{c}b5$ 3. $\underline{c}b3 \underline{c}c6$ (a6) 4. $\underline{c}b7\#$; 1. ... $\underline{c}e6$ 2. $\underline{c}h3 \underline{c}d5$ 3. $\underline{c}b3 \underline{c}e4$ 4. $\underline{c}f3\#$, 3. $\underline{c}c6$ 4. $\underline{c}b7\#$.

№ 48. $f8 \underline{c} \underline{c}h6$ [1. $\underline{c}h8$ 2. $\underline{c}g6 \underline{c}h7$ 3. $\underline{c}f8 =$] 2. $f7 \underline{c}h5$ [2. $\underline{c}e6$ 3. $\underline{d}c6 \underline{c}g7$ 4. $\underline{d}e1 \underline{d}c1$ 5. $\underline{c}f6 \underline{c}f7$ 6. $\underline{d}b2 \underline{d}e1$ 7. $\underline{d}a3 =$] 3. $\underline{d}h6 \underline{c}h6$ 4. $f g \underline{c} \underline{c}h5$ 5. $\underline{c}f6 \underline{c}h4$ 6. $\underline{c}g6 \underline{c}h3$ [6. $\underline{c}g5$ (g3)? 7. $\underline{c}e4$] 7. $\underline{c}f4 \underline{c}h2$ 8. $\underline{c}g4 \underline{c}h1$ 9. $\underline{c}f2 \underline{c}g1$ [ახლა შევების იმედია გამსვლელი პაიკი] 10. $\underline{c}e2 \underline{c}f2$ 11. $\underline{c}c3 \underline{c}e1$ 12. $\underline{c}b4 \underline{c}d2$ 13. $\underline{c}b3 \underline{c}c1$ 14. $\underline{c}a2 \underline{c}b1$ 15. $\underline{c}b4 \underline{c}e6!$ 16. $\underline{c}d3$ [16. $\underline{c}a4?$ $\underline{c}a1$ 17. $\underline{c}c2 \underline{c}a2$ 18. $\underline{c}b4 \underline{c}b1$ 19. $\underline{c}a3 \underline{c}c5!$] $\underline{c}c5$ 17. $\underline{c}c5 \underline{c}a1$ 18. $\underline{c}a3 b1 \underline{c}$ 19. $\underline{c}b3 =$.

№ 49. a) 1. $\underline{c}f8 \underline{d}a1$ 2. $\underline{d}d6 \underline{d}b2$ 3. $\underline{c}e5 \underline{d}e2\#$; b) 1. $\underline{d}a1 \underline{d}b2$ 2. $\underline{c}d6 \underline{d}a3$ 3. $\underline{d}e5 \underline{d}b6\#$.

№ 50. 1. $\underline{d}d2 \underline{c}b5$ 2. $\underline{c}c6$; 1. $\underline{c}d4$ (c4) 2. $\underline{c}c3$.

№ 51. 1. $\underline{c}h4$ [Δ . 2. $\underline{c}d5 \underline{c}e4$ 3. $\underline{c}c6 \#$] 1. ... $\underline{c}d3$ 2. $\underline{c}d5$; 1. ...

ღf3 2. ღd5; 1. ... ღc4 2. ღg2;
1. ღe3 2. ღa7.

№ 52. 1. ღc2! [Δ2. ღe3 ღd2
3. ღd5 ღd1 3. ღc3#] a1 ღ2. ღb3
[2. ღa1? ღh3] ღa4 3. ღb2! [3.
ღc3? h6 4. ღf4 ღb8 4. ღh6 ღc6!]
ღa2 [3. ... h6? 4. ღh6 ღc6 5. ღe3
ღd2 6. ღf1 ღd1 7. ღc2#] 4.
ღc3! [4. ღa2? ღg1 5. ღb2 ღg5
6. ღe3 ღd2!] ღc4 5. ღb2 ღa2
6. ღa2 ღg1 7. ღb2 ღg5 8. ღe3
ღd2 9. ღc4 ღd1 10. ღc2#.

№ 53. 1. ღd5 [Δ 2. ღa7 c5 3.
ღc5] 1. c5 2. ღe3 ღe3 3.
ღc4; 1. c3 2. ღc5 ღc5 3.
ღa7; 1. ღe5 2. ღc7 ღd4 3.
ღb6.

№ 54. 1. e4 ღe8 2. ღf8 ღa4
3. ღc1 ღc1#. 1. ... ღd7 2. ღf7,
1. ღc6 2. ღf6, 1. ღb5 2.
ღf5. ბერე ყველაბ 2. ღa4 3.
ღc1 ღc1#.

№ 55. 1. ღf4

№ 56. 1. f7 ღg1 2. ღh3 ღf2
3. ღf2 ღf4 4. fg ღg8 5. ღg2
ღg3 6. ღg3 ef2 7. ღg2 f1 ღ
პატი.

№ 57. 1. ღc5 ღh5 2. ღg6
ღc5 3. ღc5 g2 4. ღf7! de3 5.
ღe3 ღf2 6. ღc3 g1 ღ 7. ღc1! =.

№ 58. 1. ღh4 [1. ღe8? ღa4 2.
ღc7 ღc3 =] ღg8 2. ღe8 ღc6 [2.

ღa7? 3. ღf6; 2. ... ღc8? 3. ღf6]
3. ღf6 ღg7 4. ღh7 ღf8 5. ღh8
ღe7 6. ღe8 ღd6 7. ღe5#.

№ 59. 1. gf5 ღd4 2. ღg6 a3
3. ღf4 a2 4. ღe2 ღe5! [4.
ღc4? 5. ღd5, 6. ღc3; 4. ... ღc5 5.
ღc1] 5. f4 ღd6 [5. ღf5? 6.
ღd4 ღf4 7. ღc2+-] 6. ღc3 ღa1
7. ღe4 #.

№ 60. 1. b8 ღc6 2. ღe8
ღd7 3. ღb8 ღa3 [3. ... ღd1 4.
ღg6! 3. ... ღh1 4. d4 ღh7 5. ღe6
ღd6 6. ღc4] 4. ღc8 ღd6 5. ღf8
ღe7 6. ღc8 ღa4 7. d3! ღa2 8.
ღd8 ღe6 9. ღg8 ღf7 10. ღd8
(სურათი მესამედ მეორდება) ღc2 11.
ღg6 ღf6 12. ღe4 ღf7 13. ღh7
ღe6 14. ღd7 ღe5 15. d4+-.

№ 61. 1. ღh3 ღf4 2. f3 ღg5
3. ღh4 ღf5 4. f4 ღg6 5. ღh5
ღf6 6. f5 ღg7 7. ღh6 ღf7 8.
ღe6# სისტემატური (მაგრამ არა
ფორსირებული) მოძრაობა მთავრდება
არა ორდინარული შამათით.

№ 62. 1. ღd8 ღf4 2. ღe7 [2.
ღg5? პატი] ღg3 3. ღd6 ღe3 4.
ღb4 [4. ღf4? პატი] ღf2 5. ღc5
ღd2 6. ღe3+-.

№ 63. 1. ღe6 ღd6 2. ღh2
ღe6 3. ღb2 [3. ღh6? ღc5 4. ღb6
ღc4, 5. ღc4] ღc4 4. ღb4
ღa2 5. ღb1!+-.

№ 64. 1. e7 ცა6 2. e8 ჟღე8
3. ხე8 ღე7 4. a4! ღე8! 5. ხდ8!
[5. ხე7? ბ5!; 5. ხბ8? ხ1 ხ 6. ხდ7
ხე7 ⊖ შაეებს ორი გაგრძელება აქვს.
მაგრამ ორივეჯერ თვითონ ხედებიან
ცუგცვანგში] 5. ხ1 ჟ 6. ხდ7
ჟე7 7. ხე7! ჟე7 პატი, 5. ... ხ1 ხ
6. ხდ7 ხე7 7. ხბ7! ხბ7 პატი.

№ 65. 1. ხე4 [Δ 2. ხე6] 1. ...
ჯე4 2. ხე6; 1. ... ღე4 2. დ3; 1.
... ღე3 2. დ3

№ 66. 1. ღე3 [Δ 2. ღე5] 1.
ჯე6 2. ღე5; 1. ე6 2. ღე5.

№ 67 1. ღე5

№ 68. 1. ჟგ8 1. ჟბ5 2.
ჟე4!; 1. ჟდ7 2. ჟე6!; 1.
ჯბ7 2. ჟდ8

№ 69. 1. ჟგ8! [1. ხე4? ღე5!;
1. ჟბ2? ხე5; 1. ჟგ6? ღე5; 1. d4
ხე5].

№ 70. 1. ღე5

№ 71. თეთრებმა რომ მოიგონ,
საჭიროა ა7 პაიკის ლიკვიდაცია. 1.
ღე7! [Δ2. ღე6] ღე4 2. ა5
ჯე2! [2. ხე2? 3. ხბ6 ჟე2 4.
ღე3 ღე1 5. ღე4 ჟე1 6. ღე3] 3.
ღე6 ღე1! 4. ღე2 ღე2 5. ღე4!
[5. ღე4? ხ4 6. ხა7 ხ3] ჟე3 6.
ღე3! [6. ღე3? ხე3] ღე3 7. ღე5
ჯე4 8. ღე4! [8. ღე6? ღე3 9.
ღე7 ღე5 10. ხე3 ჟე3 11. ღე5
ღე6 12. ა7 ღე7 13. ღე7 ჟე2!]

ღე4 9. ღე6 ჟე5! 10. ღე5! [10.
ღე4? ჟე6 11. ხა1 ჟე5 12. ა4
ჯე4=] ღე5 [10. ... ღე3? 11. ღე4
ღე4 12. ღე7 ჟე6! 13. ა4 ჟე7 14.
ღე5 ღე6 15. ა7+ -] 11. ღე5 ჟე5
12. ღე7 ჟე6 13. ღე5 ჟე6 14.
ღე6!+ -.

№ 72. 1. გ4! [1. ხე1? ხე2 2.
ა7 ხდ1! 3. ხდ1 (3. ა8 ჟ? ბ1 ღე#)
c2+ -, 2. გ4 ჟე2! (2. ხდ1? 3.
ხდ1 c2 4. ხდ3 ჟე4 5. ჟბ2) 3. ა7
ჯე2 4. ხე1 ჟე2 5. ხე1 ჟე2=]
ჯე4! 2. ხე1 ღე2! 3. გ5! [3. ა7?
ხდ1 4. ხდ1 c2+] ჟე5! [3.
ხდ1? 4. ხდ1 c2 5. ხდ4 c2 6. ჟბ2]
4. გ6 ჟე6 5. გ7! [5. გე7? ჟე7,
6. ... ხდ1] ღე1 6. გ8 ღე! [6. გ8 ჟ?
ბ1 ღე#] ჟე5 (გ7) 7. ხდ1 c2 8.
ხდ5 [ხე1] c2 9. ჟბ2 + -.

№ 73. 1. ხე5 [1. ხე4? ღე2 2.
ჯე2 ხა2 3. ჟე1 ღე5! 4. ხე5 ღე3
- +] ჟე4 2. ხე5 ჟე2 3. ჟე2
ხა2 4. ჟე1 ღე3 5. ხე2 ხე1!
[6. ჟე1? ღე3] 6. ხე4 ჟბ4 7.
ხე2 ხე1 8. ხე4 - პოზიციური
ყამი.

№ 74. 1. ღე1 [2. ხა5]. 1.
ხბ2 2. ჟა1, 1. ხბ2 2. ჟა2.

№ 75. 1. ხე3 [1. ხე4? გ3 2.
ღე7 ხდ5! (2. ... გ2? 3. ღე6) 3. ღე5
გ2 4. ჟე2 გ1 ჟ 5. ხე1 ჟე1 6. ღე6
ფ3] ხე3 2. ჟე3 ღე6 3. ჟე2 ხე5
4. ჟგ3 ჟე1 პატი.

№ 76. 1. $\underline{c}5$ $\underline{a}4$ 2. $\underline{b}6$
 $\underline{a}5$ 3. $\underline{d}4$ $\underline{a}4$ 4. $\underline{c}3$ $\underline{a}3$
5. $\underline{a}7\#$. 1. $\underline{a}6$ 2. $\underline{b}4$ $\underline{a}5$
3. $a4$ $\underline{a}6$ 4. $\underline{b}8$ $\underline{a}5$ 5. $\underline{a}8\#$.

№ 77. 1. $\underline{h}8$

№ 78. 1. $\underline{a}4$. 1. $\underline{f}g5$ 2.
 $\underline{b}4$; 1. $\underline{f}5$ 2. $\underline{f}4!$ 1. $\underline{f}e5$
2. $\underline{e}4$.

№ 79. 1. $\underline{h}7$

თითო რჩეულის ამოხსნები

№ 1. 1. $\underline{b}7$. 1. $\underline{f}2$ 2. $\underline{d}5$;
1. $\underline{b}4$ 2. $\underline{b}5$; 1. $\underline{b}2$
[$\underline{d}2$] 2. $\underline{e}4$ [$\underline{a}4$].

№ 2. 1. $\underline{a}1$

№ 3. 1. $\underline{f}3$

№ 4. 1. $\underline{d}5$ $\underline{g}5$ 2. $\underline{b}4$
 $\underline{c}3$ # b) 1. $\underline{c}5$ $\underline{h}5$ 2. $\underline{e}3$
 $\underline{d}4$ #

№ 5. 1. $\underline{e}8!$ 1... $\underline{c}4$ 2. $\underline{d}8$
 $\underline{b}3$ 3. $\underline{c}8$; 1... $\underline{d}4$ 2. $\underline{b}5$
 $\underline{c}3$ 3. $\underline{d}7$; 1. $\underline{c}5$ 2. $\underline{d}2!$
 $\underline{c}4$ 3. $\underline{e}3$; 1. $\underline{d}6$ 2. $\underline{d}2$
 $\underline{c}7$ 3. $\underline{b}5$. უნიკალური პაწაწა
'64 - შო.

№ 6. 1. $\underline{d}4$

№ 7. 1. $\underline{c}7$; b) 1. $\underline{g}5$.

№ 8. 1. $\underline{h}8$. 1... $\underline{b}2$ 2. $\underline{c}3$;
1. $\underline{a}3$ 2. $\underline{b}5!$

№ 9. 1. $\underline{a}7$ $\underline{c}4$ [1... $\underline{e}4$
2. $\underline{f}5\#$; 1. $\underline{c}6$ 2. $\underline{b}6$; 1.
 $\underline{h}4$ 2. $\underline{c}5$; 1... $\underline{d}6$ 2. $\underline{c}5\#$] 2.
 $\underline{c}5$.

№ 10. 1. $\underline{g}7$ $\underline{e}6$ 2. $\underline{d}7!$;
1... $\underline{c}6$ 2. $\underline{e}7$; 1... $\underline{d}5$ 2. $\underline{d}4!$
1. $\underline{c}5$ 2. $\underline{e}4$.

№ 11. 1. $\underline{d}8$ $\underline{a}5$ 2. $\underline{d}3$ $\underline{a}4$
3. $\underline{c}4$ $\underline{a}3$ 4. $\underline{a}1$ $\underline{a}2$ 5. $\underline{d}4$.

№ 12. 1. $\underline{g}8!$ [Δ 2. $\underline{d}6\#$]. 1.
 $\underline{d}4$ 2. $\underline{a}7\#$. [1. $\underline{d}7?$ $\underline{b}3!$;
1. $\underline{d}6?$ $\underline{g}7!$; 1. $\underline{f}5?$ $\underline{c}5!$; 1.
 $\underline{c}6?$ $\underline{c}6!$; 1. $\underline{e}8?$ $\underline{c}7!$]

№ 13. 1. $\underline{g}7$ $\underline{h}3$ 2. $\underline{f}7$ $\underline{h}g2$
3. $\underline{e}6$.

№ 14. 1. $\underline{g}4$ [Δ $\underline{e}3$] 1.
 $\underline{d}5$ 2. $\underline{d}4$; 1... $\underline{c}4$ 2. $\underline{d}4$

№ 15. 1. $\underline{h}5$

№ 16. 1. $\underline{h}3$. 1. $\underline{e}5$ 2.
 $\underline{g}7$; 1. $\underline{d}3$ 2. $\underline{f}2$.

№ 17. 1. $\underline{g}8$ $\underline{a}3$. 1. $\underline{g}8$ $\underline{e}!$ [1.
 $\underline{d}4?$ $\underline{a}2$ 2. $\underline{g}8$ $\underline{a}1$ 3. $\underline{g}2$ $\underline{a}3!$]
1... $\underline{a}2$ 2. $\underline{c}2$ $\underline{a}2$) 2... $\underline{a}1$ 3.
 $\underline{a}8$; b) 2... $\underline{a}3$ 3. $\underline{g}4$; c) 2.
... $\underline{a}3$ 3. $\underline{a}8$.

№ 18. 1. $\underline{c}3$ $\underline{h}2$ 2. $\underline{a}2$ $\underline{g}1$
3. $\underline{a}1$ $\underline{g}2$ 4. $\underline{h}1$ $\underline{b}3$ [4.
 $\underline{h}1$ 5. $\underline{f}2$ Δ $\underline{c}4$ - $\underline{g}3\#$] 5. $\underline{e}4$
 $\underline{h}1$ 6. $\underline{f}2$ $\underline{b}2$ 7. $\underline{g}3\#$.

№ 19. 1. $\underline{c}2$ $\underline{d}7$ [1... $\underline{b}8$
($\underline{b}6$, $\underline{d}8$, $\underline{d}6$) 2. $\underline{c}6$ ($\underline{c}4$, $\underline{c}6$)] 2.

ჰდ3! ლა5 3. ჰც5 ზე7 4. ჰე2
ზფ8 [f6] 5. ჰდ7 ზგ7 6. ლგ2
ზჰ8 7. ჰფ6+-.

№ 20. 1. ლა8 f2 2. ლა6 ზა6
3. ლგ6. f1ზ 4. c8ზ ლc8 5.
ღდ3 ზდ3. პატი.

№ 21. 1. ლc1 [Δ 2. ლb7 3.
ლა1#] 1. f6 2. ზc3; 1. f5
2. ზc5; 1. ლგ3 2. ზb8; 1.
ზb3 2. ლb7; 1. ზა5 2. ლა1.

№ 22. 1. ზჰ8

№ 23. 1. ჰb4 ზb4 2. ზფ4 e2
3. ზფ3 c1ზ 4. ლდ2 ზდ2. პატი.

№ 24. 1. ჰფ4. 1. ... d3 2. ჰდ3.
1. ზc5 2. ჰb4.

№ 25. 1. ჰc4 ზე4 2. ჰა3
ლა6 3. ჰb5 ლc6#; 1. ლდ2 ზდ3
2. ლფ4 ზc3 3. ლდ6 ლა5#.

№ 26. 1. ჰc5 ლეე2 2. ჰა4
ზა1! 3. ლე4! ლcd2 4. ზc1 ლა2

5. ჰc3 ლe1 6. ჰდ1 ლe4 7. c8 ლ
[7. c8ზ ლc4 8. ზc4 ლc2 9.
ზ(ზ)c2პატი] 7. ... ლce2 8. g8 ლ!!

№ 27. 1. ლh1 ჰh4 2. ლh4
ღდ5 3. ზc6 ლდ6 4. ზc5 ლდ5
5. ზb4 ლდ4 6. ზc3 ლდ3 7. ზc2
ღდ2 8. ⊕b3 ლდ3 9. ზb4 ლდ4
10. ზc5 ლდ5 11. ზდ5 0-0-0 12.
ზc6 ლდ6 13. ზდ6 ზdb7 14.
a8ზ ზა8 15. ზc7 g2 16. ლგ4
ზა7 17. ლგ6 f2 18. ლგ2 f1ზ
19. ლა2+-.

№ 28. 1. ლგ8! ზჰ5 2. ზგ7
3. ლფ8.

№ 29. 1. ჰდ5. 1. ზჰ4 2.
ღc3 f4 [2. ... ზჰ4 3. ზფ6] 3. ლჰ8
ღგ5 4. h4#. 1. ... f4 2. ჰფ6 ზჰ4
3. ლჰ8 ზგ5 4. ლჰ5#.

№ 30. 1. ლგ3 ზჰ4 2. ლგ7
ზჰ5 3. ლჰ7 ზგ6 4. ლჰ2 g1ზ
5. ლგ2 ზგ2. პატი.

საერთო აზრია, რომ საჭადრაკო კომპოზიცია "ნათესაურ" კავშირშია თვით
ჭადრაკთან. ისინი ამდიდრებენ ერთმანეთს იდეებით, მანევრებით და შესრულ-
ების ტექნიკით. ამიტომაც გენიალური ამერიკელი საჭადრაკო კომპოზიტორი
სამუელ ლოიდი (1841 - 1911) ამტკიცებდა, რომ კარგი შემდგენელი აუცილ-
ებლად ძლიერი მოჭადრაკეც უნდა იყოსო. თავად სიამოვნებით ეპაექრებოდა
ღირსეულ მეტოქეებს, რაც მას ხელს უწყობდა საკომპოზიციო მოღვაწეობაში.

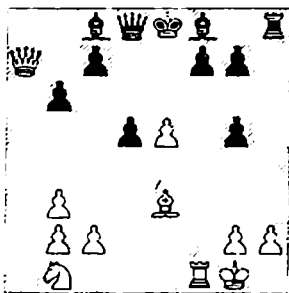
ეს შეხედულება ქართველმა კომპოზიტორებმაც გაიზიარეს. ისინი აქტი-
ურად მონაწილეობენ სხვადასხვა ტურნირში, სადაც ზოგჯერ ცნობილ დიდ-
ოსტატებსა და ოსტატებს მეტოქეობენ.

№ 377. ესპანური პარტია
არზუმანიანი - კრიხელი
ARZUMANIAN KRIKHELI
თბილისი (სჩ) 1950

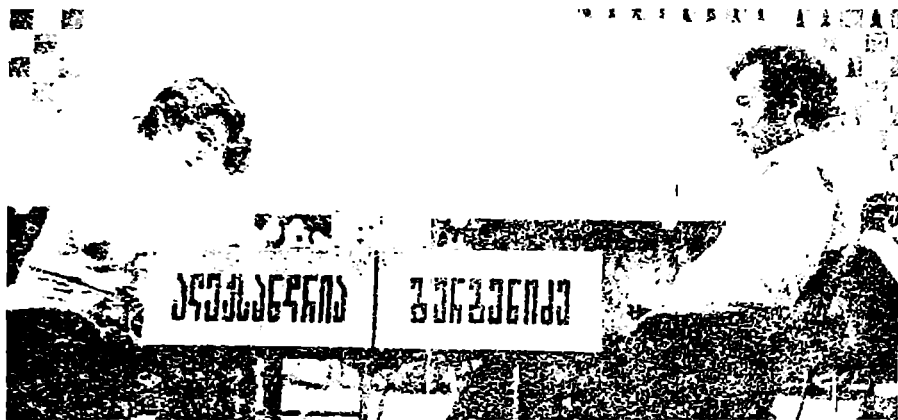
1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღb5
a6 4. ღa4 ღf6 5. 0-0 b5 6.
ღb3 d6 7. ღg5 d5 8. ed5 ღd4
9. ღe1 [ღ 9. c3 ღb3 10. ღb3 ღd5
(10. ... h6 11. ღf3 e4 12. ღe1 ღb7
13. c4 ღe7 14. ღd4 ღc5 15. ღc5
0-0 ∞ 10. ღd6 11. d3 ღf5 12.
c4 0-0! ∞) 11. ღc1 f6 12. ღf3 ღc7
13. d4 ±] 9. ... ღc5 10. ღe5 ღf8
11. d3. [11. c3 ღg4 (11. ღb3
12. ab3 ღg4 13. d4 ღe5 14. dc5±)
12. cd4 ღd4 13. ღf3 ღc5 14. h3
h5 15. d4 ღd6 16. hg4 hg4 17. ღg5
ღe7→; 11. ღc3 ღg4 12. ღge4
ღh4! ↑ 13. ღh5 ღh5 14. h3 ღh4
15. ღc5 ღf2 16. ღh1 -+ კორჩნო
ესტრინი, 1951] 11. ღg4 12.
ღe4 ღb3 13. ღg4 [13. ღf3 f6
14. ღg4 ღg4 15. ღg4 fg5 16. ab3
⊞] 13. ... ღg4 14. ღg4 ღa1 15.
ღf5 ღf6! - + 16. ღf6 gf6 17.
ღe4 ღd6 18. ღh6 ღe7 19. ღg7
ღc2 20. ღf6 ღd7 21. a3 ღhe8
22. ღbd2 c6 23. ღh4 cd5 24.
ღf6 ღc6 0 1

№ 378. ორი მხედრის დაცვა
პარსელაძე - კრიხელი
KARSELADZE KRIKHELI
თბილისი (სჩ) 1951

1. e4 e5 2. ღf3 ღc6 3. ღc4
ღf6 4. d4 ed4 5. ღg5 [ღ5. 0-0]
5. ... ღe5 [ღ5. ... d5 6. cd5 ღe7+
7. ღf1 □ ღe5 8. ღd4 ღc4 9. ღc4
ღc5 ⊞; 9. h6 10. ღc3 hg5 11.
ღg5 ღd7 12. ღael ღc7 ⊞] 6.
ღb3 h6 7. f4 hg5 8. fe5 ღe4
9. ღd4 [9. ღf7 ღf7 10. ღf3 ღg8
11. 0-0 d5 12. ღf7 ღh7 13. ღh5
1/2; 9. 0-0 =] 9. ღc5 [ღ9.
d5!] 10. 0-0 ღb3 11. ab3 d5 12.
ღa7 ღa7 13. ღa7 b6 14. ღe3
[ღ 15. ღb6 cb6 16. ღf7 #]

14. ... g4!?! [14. ... ღc6 13. ღc3
g4 =] 15. ღb6 ღh4 [15. cb6
16. ღf7#] 16. ღc7 [ღ17. ღd8#]
16. ... ღh2 17. ღf2 ღf4 18. ღe2
ღa6 19. c4 ღe4 20. ღe3 □ [20.
ღd2 ღb4 21. ღc1 0-0 ♚] 20.

დავით გურგენიძის მუხევედრა ნანა ალექსანდრიასთან (საქართველოს კავთა 41-ე წემპიონატი, თბილსი, 1980 წ.)

dc4? 21. ჭb8? ⊕ [21. ჭf7 ჭd8
22. ლd1 + -] 21. ჭe7 22. ჭd6
ღe8 23. ჭb8 ჭe7 24. ჭb4
ღe8 25. ჭa4 [25. ... ჭe7 26. ჭa6
ჭd3 27. ჭe1! ჭe3 (27. ... ჭb1 28.
ღf2 g3 29. ჭg3 ჭg6 30. ჭg6 fg6
31. bc4 ±; 28. ჭf5 29. ჭg3 ჭe5
30. ლf4 ±; 29. ... ჭf1 30. ჭd6 ჭe8
31. ჭc6 ჭe7 32. ლc5 ჭd8 33. ლb6
ღe7 34. ჭd6#) 28. ჭd1 ჭd3 29.
ღd2 + -]. 1/2 1/2

№ 379. ახალინდური დაცვა

დ. გურგენიძე

- ნ. ალექსანდრია

D. GURGENIDZE N. ALEXANDRIA

თბილსი (სჩ) 1973

1. d4 ჭf6 2. c4 e6 3. ჭf3
b6 4. g3 ლb7 5. ლg2 ლe7 6.

ღc3 0-0 7. 0-0 ლe4 8. ლe4
ღe4 9. ლe1 ლg2 10. ლg2 d6
[10. ... d5 11. ჭa4 dc4 12. ჭc4 c5
13. ლe3 cd4 14. ჭd4 ჭd4 15. ლd4
ღc6 =. აღორიანი საქსი, ლონდონი,
1974] 11. e4 c6 [⊔ 11. ... c5] 12.
ღe3 d5?! [⊔ 12. ... ლd7] 13. cd5
cd5? [13. ed5 14. c5 (14. ed5
cd5 =) c5 15. ლf4 ლc6 16. ლcl (16.
dc5 d4!) cd4 (16. c4 17. ჭf3!) 17.
ღc6 de3 18. ჭd5 ლc5 ♣ ⇌]
14. e5 ± [Δ → »] ლc6 15. ლf4
[Δ 16. ჭg4, 17. ლh5 ↑] ლe8 16.
ღcl ლa5 17. b3 ლa3?! [⊔ 17.
ღcl 18. ლcl ლc6 19. ლe3 ±]
18. ჭg4! ჭh8 [18. ლcl 19.
ღh5! + -] 19. ლh5 ლg8 20. ლg5
ღf8 21. ლe8 ჭe8 22. ლf6! + -
ღe2 [22. ლf8 23. ჭh4; 22. gf6
23. ლf6] 23. ლg8 ჭg8 24. ლh6

ჰგ6 [24. ოფ8 25. მც1 Δ 26. მც8, 27. ჰგ7 #] 25. ჰგ6 hg6 26. ოც1 ობ4 27. ობ2 ოდ2 28. მდ1 ოგ5 29. f4 1: 0.

№ 380. შოტლანდიური პარტია
დ. გურგენიძე-მახარაშვილი
D. GURGENIDZE MACHARASHVILI
თბილისი (სს) 1980

1. e4 e5 2. ღფ3 ღც6 3. d4 cd4 4. ღდ4 ოც5 [4. ... ღფ6] 5. ღც6 [5. ოე3 ჰფ6 6. c3 ღგე7 7. ოც4 ღე5 8. ოე2 ჰგ6 9. 0-0 d5 10. ოფ4=] ჰფ6 6. f4 ჰც6 7. ღც3 ობ4 [7. ღე7, 7. ღფ6] 8. ჰდ4! ოც3 □ [8. ოფ8?!] 9. bc3 ღფ6 10. ოდ3 0-0 11. e5 ღდ5 12. ოდ2 [Δ 13. ოე4] ღბ6 13. 0-0 d6 14. ჭh1 f5 15. ef6 მფ6 16. მაე1 ოე6 [16. ... ოფ5] 17. f5 ოდ5 18. ჰგ4 h6 19. მე7 + ოფ7 20. მე3 [Δ მგ3 →] ჰდ7 21. c4 [Δ ოც3] ღა4 22. მგ3 ოე8 23. ჰh4 ჭf8 24. მე1 ჰფ7

25. მგ6! [Δ ოფ6!] მგ6 26. fg6 ჰდ7 27. მფ1 ჭგ8 28. ოფ5 1 0

№ 881. სიცილოური დაცვა
ა. კრიუკოვი - კალანდაძე
A. KRIUKOV KALANDADZE
თბილისი (ა/კ შმ პ) 1974

1. e4 c5 2. ღფ3 d6 3. d4 cd4 4. ღდ4 ღფ6 5. ღც3 გ6 6. ოც4 ოგ7 7. f3 ღც6 8. ოე3 0-0 9. ჰდ2 ოდ7 10. 0-0-0 ჰც7 11. ობ3 მფც8 12. h4 ღე5 13. ოფ6 ოფ8! 14. h5 ღც4 15. ოც4 ჰც4 16. g4 b5 17. ღფ5!? ოფ5 18. გფ5 b4 19. hg6 fg6! [19. ... bc3? 20. gh7 ჭh7 21. ოფ8+] 20. ღბ1 ჰა2 21. fg6 hg6 22. ოგ5 ოგ7 23. e5 de5 24. ჰბ4 მაბ8 25. ჰა3 ჰც4 26. ღც3 მც7 27. მფ4 ჰე6 28. მა4 მცბ7 29. მა7 მბ2 30. ჰე7 ჰე7 31. მე7 e4! 32. fe4 ღფ7 33. ოდ2? მბ1 34. ღბ1 ობ2#

პარტიების საკიბეპელი

(მოყვანილია მეტოქის გარი და პარტიის ნომერი)

ა

აზმაიფარაშვილი - მედნისი 8, სპილემენი 9, ჩანდლერი 10, ულმანი 11, კინდერმანი 12, ჰელერსი 13, ვალსი 14

ალექსანდრია ე. რუბცოვა 189, შული 190, ვერეტი 191, კიზე 192, ჩიბურდანიძე 193, 315, დალი 194, -ა. მარიჩი 195, გაფრინდაშვილი 309, უიტუმენი 345, ტიმანი 346, სინიავესკი 347, შაქარიანი 348, გიპსლისი 349, ჟურაველიოვი 350

არახამია ლელჩუკი 196, 201, ა. მარიჩი 197, ჩელუშკინა 198, ბრუსტმანი 199, პენგი 200, გაფრინდაშვილი 202, გლიგორიჩი 351, ვან დერ სტერნი 352, ბ. გურგენიძე 353, გურევიჩი 354, ნოვიკოვი 355, ულმანი 356, იეკოვი 357, სმისლოვი 358, გელერი 359

ბ

ბალათუროვი გორელოვი 83, ტიბერნსკი 84, ფტაჩნიკი 85

ბახტაძე ყაჭვიშვილი 105, ჩიბუხჩიანი 106

ბერაძე იზვოზნიკოვი 113, ლომაია 114, დმიტრიევი 115

ბლაგიძე ტ. პეტროსიანი 116, სოროკინი 117, ჩერნიკოვი 118

ბოკუჩავა ტალი 119, ლომაია 120, ლიუბარსკი 121

ბუსლაევი ბორისენკო 122, ბრონშტეინი 123, ტალი 124

გ

გამრეკელი ბოილჩანი 125

ე. გაფრინდაშვილი ბარი 107

ნ. გაფრინდაშვილი ტინომიროვა 203, ლაზარევიჩი 204, გრესერი 205, ახშარუმოვა 206, სე ცზიუნი 207, თოდორესკუ 208, ი. პოლკარი 209, ბიკოვა 305, კუშნირი 306, 307, 308, ალექსანდრია 310, 311, ჩიბურდანიძე 312, კერესი 323, რომანიშინი 324, კურაიცა 325, სერვატი 326, პიტერსი 327, ტარიანი 328, ჯინჯიხაშვილი 329, ერმოლინსკი 330, ველიმიროვიჩი 331, აბრამოვიჩი 332, სტურუა 333

გედევანიშვილი ბუსლაევი 126, პინკასი 127.

გელაშვილი მოვსესიანი 128

გ. გიორგაძე ერმოლინსკი 15, დვორისი 16, სმირინი 17, ტოდოროვიჩი 18, კასპაროვი 19, ტივიაკოვი 20, პიარტარსონი 21

თამ. გიორგაძე მოზეში 22, იანსა 23, ტალი 24, ტ. პეტროსიანი 25, სპასკი 26, კინტეროსი 27, ბ. გურგენიძე 28

თენ.გიორგაძე ალაშალიანი 129, კასპარიანი 130
გოგიავა კრიუკოვა 304
გოგიჩაიშვილი ბალათუროვი 131
გოგლიძე გრიგორიევი 86, - ნენაროკოვი 87, - კმოხი 88, - კაპაბლანკა
89, კასპარიანი 90, ალატორცევი 91, მიკენასი 92
გოლეთიანი სოროკინა 267
ბ.გურგენიძე სპასკი 29, ტაიშანოვი 30, კლოვანი 31, ლეინი
32, ჰონფი 33, ტალი 34, უბილავა 35
დ.გურგენიძე ალექსანდრია 379, მაჭარაშვილი 380
გურიელი ალექსანდრია 210, იოსელიანი 211, გაფრინდაშვილი
212, ახშილოვსკაია 213, სახატოვა 214, კლიმოვა 215, სოფიევა
216, ხოლმოვი 360, ტუქმაკოვი 361, პეტერსონი 362
გუფელდი ტალი 36, სმისლოვი 37, ბაგიროვი 38, ოსნოსი 39,
ბელიავესკი 40, ესპიგი 41, ფსახისი 42

დ

დადიანი კოლიში 1, 2, ჰოპკინი 3, სოლოვოვი 4, სმიტენი
5, ჰელბაკი 6, სალუხა 7
დარჩია გრაბიჩი 268
დგებუაძე ბალათუროვი 93, ოპრავილი 94
დემურია ბუსლაევი 132

ე

ებრალიძე ლისიციანი 133, ავერბახი 134, კასპარიანი 135,
ვ.მაკოგონოვი 136, თენ. გიორგაძე 137, ტარასოვი 138
ელიოზიშვილი ბ.გურგენიძე 139, გოგლიძე 140
ერისთავი კარლინსკი 174
ეფიშოვი გლეკი 43, - ა.ივანოვი 44, - მოკრი 45, - ნუნი 46, - ტიტოვი
47, ა.კუზმინი 48, იაკოვიჩი 49

ეჭგვერაძე ეფრემოვა 244, ქასოშვილი 245, მაქსიმოვიჩი 246

ვ

ვეფხვიშვილი ხეცურიანი 108, ბედნარი 109

ზ

ზაიჩიკი ტუზოვსკი 50, ა.პეტროსიანი 51, გუფელდი 58,
ჩანდლერი 53, ტორსტეინი 54, პავლოვიჩი 55, ფოგტი 56

თ

თანდაშვილი ჩაიკოვსკაია 272
თორია გულიევი 141, ჰოფშტეინი 142

0

იაილიანი აკოფიანი 143
იაშვილი კასპაროვი 95, გავრილოვი 96, ჰონფი 97
იზოზნიკოვი შიშოვი 144, შალნოვი 145
ინწკირველი ბუსლაევი 175, ნერსესოვი 176
იოსელიანი კრამლინგი 217, ვერეცი 218, გაფრინდაშვილი 219,
არახამია 220, ახმილოვსკაია 221, ვან პინი 222, ჟ.პოლგარი 223,
ჩიბურდანიძე 318, 320, სე ცზიუნი 322, კინტეროსი 363, - ტყებუჩავა
364, სუპატაშვილი 365, პიკეტი 366, რიემერსა 367, ეკსტრომი
368, ზაიჩიკი 366

კ

კაკაბაძე ო.რუბტოვა 273, მუსლიმოვა 274, ვერეცი 275
კალანდაძე კრიუკოვი 381
კალატოზიშვილი გამრეკელი 177
კანკავა გოგლიძე 178
კარსანიძე სოროკინი 179
კახაბრიშვილი ვერეცი 276, პოფმანი 277, ფლოროვა 278
კახიანი - ველიხანლი 224, სახატოვა 225, მაღლი 226, იონესკუ
227, არახამია 228, კლაუსი 229, გაფრინდაშვილი 230, საკაევი
270, გგიორგაძე 371, - ბ.გურგენიძე 372, კოვალიოვი 373, - სოკოლოვი
374, ფომინიხი 375
კიკიანი ბუსლაევი 146, გრიგორიანი 147, ზაიჩიკი 148
კობაძე ვერეტოვა 279, ო. რუბტოვა 280
კრიხელი არზუმანიანი 377, ქარსელაძე 378

ლ

ლაგვილავა ლაზარევიჩი 281, ახმილოვსკაია 282
ლანჩავა ლინი 269
ლობჯანიძე მაქსიმენკო 149
ლომაია პეტრიაევი 150, ხოლმოვი 151
ლომინეიშვილი - ბურგენიჩი 247, ნიკოლინი 248, კიეველტსი 249

მ

მანთაძე კობალაძე 270
მაღაშხია სოროკინი 180
შაჭვარიანი ბუსლაევი 152
მაჭარაშვილი ჩეხოვი 153

ნ. მელაშვილი ლევიტინა 283, კახაბრიშვილი 284, სემიონოვა
285

ქ. მელაშვილი ლელჩუკი 286, მურეშანი 287, სონი 288
მესხი ასატინა 289, მიხაი 290
მიქაძე კირპიჩნიკოვი 154, კატალიმოვი 155
მოვსესიანი ეესკოვი 156

ნ

ნაჭყებია ბუცხრიკიძე 291
ნიკოლაძე ლანჩავა 250, ხურცილავა 251

ს

სიჭინავა დგებუაძე 157
სოროკინი ბოგატირჩუკი 158, ფირცხალავა 159
სმოროდსკი ნიმცოვიჩი 181, გოგლიძე 182
სტურუა ვიტოლინში 57, ელვესტი 58, ლერნერი 59, კლოვანი
60, -ნანი 61, ჯურიჩი 62, პიკეტი 63
სუპატაშვილი ხვოსტოვი 98, ესტებანი 99, მოვსესიანი 100

ტ

ტაბატაძე ეპიშინი 101, ვარავინი 102, ლობჯანიძე 103
ტერელაძე მესხი 292, იარმოლინსკაია 293
ტოგონიძე ბილეკენ 294, ბიშარდი 295, კუშნირი 296
ტყეებუჩავა გ. გიორგაძე 160, პავლენკო 161, მალიშაუსკასი 162
ტყეშელაშვილი ლანჩავა 271

უ

უბილავა ტიმოშჩენკო 64, 70, ტუკმაკოვი 65, ცეშკოვსკი 66,
ოლი 67, გ. კუზმინი 68, დე ფირმიანი 69

ფ

ფალაევანიშვილი კეიზერი 183
ფაჩულია ლანჩავა 303
ფირცხალავა არატოვსკი 184, გელერი 185

ქ

ქარსელაძე აღამალიანი 186, ბუსლავეი 185
ქასოშვილი ჟივაევა 253, ლელჩუკი 254, კახიანი 255

ღ

ღამბარაშვილი სერედა 188

ყ

ყაჭვიშვილი ანასტასიანი 104

შ

შალამბერიძე გაგარინი 163, გელაშვილი 164

შიშოვი ვ. მაკოგონოვი 165, ლეინი 166, ბრონშტეინი 167

ჩ

ჩაიკოვსკაია ზატულოვსკაია 256, რანიკუ 257, კოზლოვსკაია 258

ჩიბურდანიძე ანდრეევა 231, კალხბრენერი 232, ზატულოვსკაია 233, კუშნირი 234, ახმილოვსკაია 235, 317, ვერეცი 236, ა. მარიჩი 237, გაფრინდაშვილი 313, ალექსანდრია 314, ლევიტინა 316, იოსელიანი 319, სე ცზიონი 321, უბილავა 334, რემესკი 335, ზაიჩიკი 336, ტუქმაკოვი 337, დვორისი 338, ჩანდლერი 339, პოპოვიჩი 340, ლიუბოვეიჩი 341, პორტიში 342, ეინგორნი 343, კაიშაური 344

ჩიქოვანი მიხალჩიშინი 110, 112, ლპუტიანი 111

ც

ი. ცკიტიშვილი ზ. რაზმაძე 168

ბ. ცკიტიშვილი გალდუნცი 169

წ

წერეთელი სტერნინა 297, ახშარუმოვა 298, ჩეხოვა 299

ხ

ხეცურიანი გ. გიორგაძე 170, ბალათუროვი 171

ხშიადაშვილი ბაჟინა 259, სემიონოვა 260, გურიელი 261

ხორავა ხურცილავა 262, გოლეთიანი 263

ხურცილავა ნ. მელაშვილი 264, აფხაიძე 265, დანელიანი 266

ხურციძე ლელჩუკი 238, კახიანი 239, შუმიაკინა 240, ამურა 241, დობროვსკა 242, კეპტანი 243, ჰარტონი 376

ჯ

ჯანოევი ანოშინი 172, ლიტვინოვი 173

ლ. ჯანჯღავა ი. სოკოლოვი 71, ტოდორევიჩი 72, ოლი 73, ლპუტიანი 74, გდანსკი 75, შალამბერიძე 76, ტაბატაძე 77

ნ. ჯანჯღავა ბელაკოვსკაია 300, დომარკაიტი 301, აზარიანი 302

ჯინჯინაშვილი იანსა 78, ბაგიროვი 79, ბოტვინიკი 80, რომანიშინი 81, ბრონშტეინი 82

პარტიების კომენტატორები (ციფრები აღნიშნავენ პარტიების ნომრებს)

აზმაიფარაშვილი 8, 9, 10, 11,
12, 13
ალექსანდრია 189,190,191,192
,193,194,195,315
არახამია 196, 197, 201, 202,
351, 352, 354, 357
ბალათუროვი 84,85
ბახტაძე 105, 106
ბუსლაევი 122,124
გაფრინდაშვილი 204, 206, 207,
209, 312, 323, 325, 328, 329, 331
გაფრინდაშვილი, უბილავა 66,
67,
გელაშვილი 128
გ. გიორგაძე 14,15,16,17, 18,
19, 20, 21, 73
გ.გიორგაძე,სტურუა 58
გიპსლისი 78
თამ.გიორგაძე 24,25,26, 27 ,28
გოგლიძე 86, 88, 89, 90, 91,
92, 133
გოლეთიანი 267
ბ. გურგენიძე, ბუსლაევი 29,30
გურიელი 360
გუფელდი 36, 37, 38, 39, 40,
41, 42, 65, 338,
გუფელდი, ზაიჩიკი 52,54,55
დგებუაძე 93,94
ვეფხვიშვილი 108,109
ზაიჩიკი 53,56
თორია 141,142
იაშვილი 95,96,97
იოსელიანი 222,282

ინწყირველი 175,176
კანკავა 178
კონსტანტინოპოლსკი 208
კახიანი,მაჭარაშვილი 227
კიკიანი 147,148
ლობჯანიძე 149
ლომაია 150
ლომინეიშვილი 247
ნ.მელაშვილი 285
მიქაძე 154
მოვსესიანი 156
პანოვი 295
რომანოვსკი 203
რუბცოვა 217
საკაევი 322
სოროკინი 158,159,160
სტურუა 59,60,61,63
ტაბატაძე 101
უბილავა 69,70
ფაჩულია 304
ფლორი 326
ფრიდმანინი 211
ყაჭვიშვილი 104
შალამბერიძე 163,164
ჩიბურდანოძე 237,317,337,341
გ.ციციტიშვილი 169
ჯანოევი 50, 51
ლ. ჯანჯღავა 71,72,74

ფრაგმენტების საძიებელი

(ციფრები აღნიშნავენ კომბინაციის ნომრებს, ციფრები ფრაგმენტებში ენდშპილის ნომრებს)

- აზმაიფარაშვილი (43), (45),
(47)
ალექსანდრია (84), (86)
არახამია 53,70,71,72,(88),(108)
გაფრინდაშვილი 61, 66, 67, 68,
73, (75), (77), (79), (85), 95, 98,
101, 102, 103, (107), (113), (116),
(119)
გელევანიშვილი 15
გ.გიორგაძე 19, (38), (48)
თამ.გიორგაძე 9, 20
თენ.გიორგაძე 18, 24, 27, (40),
(42)
გოგიავა (94)
გოგლიძე 13, (32), (34), (35)
ბ.გურგენიძე 7, 22, 25, (36),
(37)
გურიელი 57, 62, (93), 99
გუფულდი (44)
დადიანი 1, 2, 3, (4), 5, 6,
ებრალიძე 21, (30), (46), (49)
ეფიმოვი 29
ემგვერაძე 55
ზაიჩიკი 8, 28
თურქესტანიშვილი (50)
თხელაძე 23
ინწკირველი (33)
იოსელიანი 69
კაკაბაძე 51
კახაბრიშვილი (81)
კახიანი (78), (82), (83), (110),
(115)
ლანჩავა 64
- ლომაია 39
ლომინიშვილი 60
მაჭარაშვილი 17,26
მესხი (91), (118), (120)
მიქაძე 16
მოვესიანი 11,12
მჭედლიშვილი (31)
ნიკოლაძე 74
სანაძე 65
სტურუა (41)
ტერულაძე (100)
ტყეშელაშვილი 54
უბილავა 10
ჩიბურდანიძე 56, 59, 63, (76),
(87), (89), (92), 97, 104, 105, 106,
(109), (111), (112), (114), (117)
ჩხეიძე 58
წერეთელი (80)
ხშიადაშვილი (90)
ხუბულური 52

დებიუტების საკმეხელი

(ციფრები აღნიშნავენ პარტიების ნომრებს)

ფილიდორის დაცვა	320	119, 123, 128, 145, 152, 156, 192,
მეფის გამბიტი	1,3,6	193, 199, 214, 218, 220, 222, 231,
რუსული პარტია	2,209	235, 236, 243, 247, 248, 256, 257,
კენური პარტია	90,189,203	259, 267, 268, 270, 272, 274, 281,
შოტლანდიური პარტია	49,	286, 288, 289, 290, 291, 292, 293,
380		299, 300, 312, 322, 323, 325, 326,
იტალიური პარტია	21,169	327, 329, 331, 336, 337, 338, 339,
ევანსის გამბიტი	4,187	340, 341, 347, 348, 350, 353, 355,
ორი მხედრის დაცვა	378	366, 369, 381,
სამი მხედრის დებიუტი	170	ლაზიერის მიღებული გამბიტი
ოთხი მხედრის დებიუტი	306	79, 88, 118, 177, 180, 182,
ესპანური პარტია	16, 20,	ალბინის კონტრგამბიტი 303
22, 31, 36, 42, 115, 121, 129, 132,		კოლგის გამბიტი 38,161
165, 196, 201, 208, 213, 224, 226,		ლაზიერის პაიკთა დებიუტი
228, 275, 305, 318, 321, 328, 335,		48,52
344, 357, 359, 368, 377.		ლაზიერის გამბიტი 25, 26,
ალიოზინის დაცვა	155, 191,	60, 63, 65, 76, 89, 91, 103, 131,
334, 349.		136, 160, 172, 179, 202, 206, 223,
პირც-უფიმცევის დაცვა - 8, 33,		241, 242, 245, 351, 264, 265, 287,
47, 56, 69, 72, 94, 109, 112, 135,		314, 367,
157, 205, 211, 252, 260, 266, 280,		ტარაშის დაცვა 160, 198
301, 309, 351, 361, 364		რაგოზინის დაცვა -212
სკანდინავიური დაცვა	244,	მერანის დაცვა 113
310, 311		სლაუერი დაცვა 141
კარო-კანის დაცვა	134, 137,	კატალონიური დასაწყისი - 17,
181, 253, 276, 283, 285, 319, 332		83, 227, 302, 371, 374
ფრანგული დაცვა	98, 107,	ძველინდური დაცვა 13, 38,
108, 111, 127, 147, 197, 200, 210,		40, 61, 68, 75, 81, 96, 100, 105,
232, 233, 261, 262, 297, 316, 354,		106, 124, 138, 143, 146, 148, 150,
356, 358, 365		153, 159, 176, 186, 207, 234, 237,
სიცილიური დაცვა	18, 23,	249, 254, 273, 282, 294, 304, 343,
24, 32, 34, 39, 41, 44, 46, 53, 55,		352,373
57, 64, 66, 70, 82, 87, 104, 114,		

ინდური დაცვა 5, 7, 62, 102,
125, 151, 269, 315
ბენონის დაცვა 78, 97, 122,
271
ძველინდური დასაწყისი 29,
154, 217
ნიმცოვიჩის დაცვა - 19, 35, 58,
67, 99, 116, 133, 167, 173, 175,
179, 182, 183, 195, 246, 250, 330,
334,
ახალინდური დაცვა 45, 50,
51, 73, 84, 86, 92, 142, 185, 190,
219, 221, 225, 317, 362, 370, 379
ჰოლანდიური დაცვა 77, 93,
117, 163, 164, 184, 194, 216, 258,
263, 360.

გრიუნფელის დაცვა 14, 15,
43, 71, 74, 85, 95, 101, 215, 229,
239, 298, 308, 342, 375
ინგლისური დასაწყისი 9, 10,
11, 12, 30, 54, 59, 80, 120, 130,
144, 168, 238, 240, 277, 278, 284,
295, 296, 307, 345, 346, 363
თანამედროვე დაცვა - 110, 162,
230
ლიტკური დაცვა 166
ბერდის დებიუტი 204
კოლეს დებიუტი 158
რეტის დებიუტი 27, 37, 174,
178, 255, 313, 324, 372, 376
ვერესოვის დებიუტი 171
არასწორი დასაწყისი 126

ამოცანებისა და მტიუღების საძიებელი

ავტორების მიხედვით

(ციფრები აღნიშნავენ კომპოზიციების ნომრებს, ფრჩხილებში კოლექტიური კომპოზიციების ნომრებს)

აკობია 56, 57, 58,
გოგბერაშვილი 44, 45, 46
დ. გურგენიძე 6, 7, 8, 9, 10,
(39), (40)
დადუნაშვილი 59, 60, 61
დობორჯგინიძე 1, 2, 3, 4, 5
თავარიანი 31, 32, 33, 34, 35,
(37)
კალანდაძე 21, 22, 23, 24, 25,
(36), (37), (39)
კვეზერელი 62, 63, 64
კრიხელი 11, 12, 13, 14, 15
მახათაძე 47, 48, 49
მინდაძე 65, 66, 67
მინცი 41, 42, 43
მოსიაშვილი 68, 69, 70
ნადარეშილი 16, 17, 18, 19,
20, (38), (40)
ნეიძე 26, 27, 28, 29, 30, (36),
(38)
საჯენკო 50, 51, 52
სერედა 71, 72, 73
სუხიტაშვილი 53, 54, 55
ტაბიძე 74, 75, 76
შოსტი 77, 78, 79

თითო რჩეული

აზრუმელაშვილი 1
ბასილაია 2
ბესალაშვილი 3
დადიანიძე 4
დასნი 5
იმნაძე 6
კაკაბაძე გ. 7
კაკაბაძე ფ. 8
კალანდაძე 9
კვანტრიშვილი 10
კოტრიკაძე 11
კორძაძია, მელაძე (12)
კუთარაშვილი 13
მარცვალაშვილი 14
მამულია 15
მამულაშვილი 16
მაჩიტაძე 17
ფანჯაკიძე 18
ფალაუა 19
ფირცხალაუა 20
ფრუიძე 21
ქარსელაძე 22
ლამბარაშვილი 23
ჩირაძე 24
ჩხეტინი 25
წურწუშიები რ. და შ. (26)
ჭუმბურიძე 27
ხვინგია 28
ხიზანიშვილი 29
ხუციშვილი 30

ბამოყენებული ლიტერატურა

წიგნები

თენ. გიორგაძე "თამაშობს ანდრია დადიანი" (1972), "ცხოვრება ვიქტორ გოგლიძისა" (1985), "ჩვენი ნონა" (1992), "გზა მწვერვალისაკენ" (1963), "დედოფალი არ შეცვლილა" (1966), "ტანტზე მესამედ ავიდა" (1970), "დედოფალი ტახტიდან არ ჩამოდის" (1973), "ქართველი ჭადრაკის სადედოფლოში" (1979), "და კვლავ მია" (1982), "ნიჭის ახალი აფეთქება" (1986), "კიდევ ერთი გამარჯვება" (1988), "საჭადრაკო შემოდგომა თელავში" (1989).

გ. მახარაძე "მამაკაცთა პირისპირ", თბილისი, 1992

Тен. Гиоргадзе "Турниры дружбы", Тбилиси, 1971

Э. Гуфельд, А. Еремян "Семнадцать весен Майи", Москва, 1980

М. Чибурданидзе "Играю против мужчин", Тбилиси, 1984

Э. Гуфельд "Э. Гуфельд", Москва, 1985

ჟურნალები

"ჭადრაკი", 1971-1976

"Chess-Monthly", London, 1892

"Шахматы в СССР" (Ленинград, Москва), 1931 - 1991

"Шахматный вестник" (Москва), 1992 - 1993

"Экспресс-шахматы" (Москва), 1991

"Шахматы" (Рига), 1960-1991

"Шахматный бюллетень" (Москва), 1955 - 1991

"Шахматный Информатор" (Белград), 1967 - 1994

"64-Шахматное обозрение" (Москва), 1968 - 1994

სპეციალური საჭადრაკო ბიულეტენები

"Турнир за турниром" (Тбилиси), 1974

"Шахматный Тбилиси" (Тбилиси), 1983

"За шахматную корону" (Тбилиси), 1978, 1981

"Бюллетень ЦШК СССР" (Москва), 1979, 1989

გაზეთები

"ლელო" (თბილისი), 1949-1987

"მერანი" (თბილისი), 1984-1991

სარჩევნი

წინასიტყვაობა	3
თავი I. შეკვლე	7
რჩეული პარტიები	10
ფრაგმენტები	14
თავი II. ძიებისა და სრულყოფის გზით	16
რჩეული პარტიები	19
ფრაგმენტები	140
თავი III. ჭადრაკის სადღოფლოს ფერხულში	155
რჩეული პარტიები	158
ფრაგმენტები	248
თავი IV. ქართული ამორძალები	263
რჩეული პარტიები	268
ფრაგმენტები	302
თავი V. მშენიერების მესაიდუმლენი	312
რჩეული ამოცანები და ეტყუდები	315
რჩეული პარტიები	346
პარტიების საძიებელი	350
პარტიების კომენტატორების საძიებელი	355
ფრაგმენტების საძიებელი	356
დებიუტების საძიებელი	357
ამოცანებისა და ეტიუდების საძიებელი ავტორების მიხედვით	359
გამოყენებული ლიტერატურა	360

გიორგაძე ტენგიზ შალვოვიჩ
"Летопись грузинских шахмат" (на грузинском языке)
Тбилиси, 1997 г.

Эта вторая книга трехтомника по истории шахмат в Грузии. Первая вышла в 1995 году и была посвящена истории VII-XX веков. Во второй книге представлено творчество грузинских шахматистов (партии, окончания) и шахматных композиторов (задачи, этюды) всех поколений. Третья книга посвящена шахматной жизни Грузии (очерки, исследования, воспоминания).

Giorgadze Tengiz
"Cronicle of Georgian chess" (in georgian)
Publishing House Tbilisi, 1997

This is the second of a three-volume edition on the history of Georgian chess. the first one was published in 1995 and was dedicated to the history of VII-XX centuries. The second book describes the work of Georgia chess-players (games, finishes) and chess-composers (tactical sheemes, etudes) of all generations. The third book is deroted to chess-life in Georgia (essays, analysis, memoirs).

გამომცემლობის რედაქტორი ლ. გელოვანი
მხატვარი ა. დუმბაძე
კორექტორები ლ. ნაჭყებია, გ. მაქარაშვილი, ა. გოგეშვილი

შეკვეთა № 212 ტირაჟი 500 ეგზ.
ფასი სახელშეკრულებო

შენიშნულია